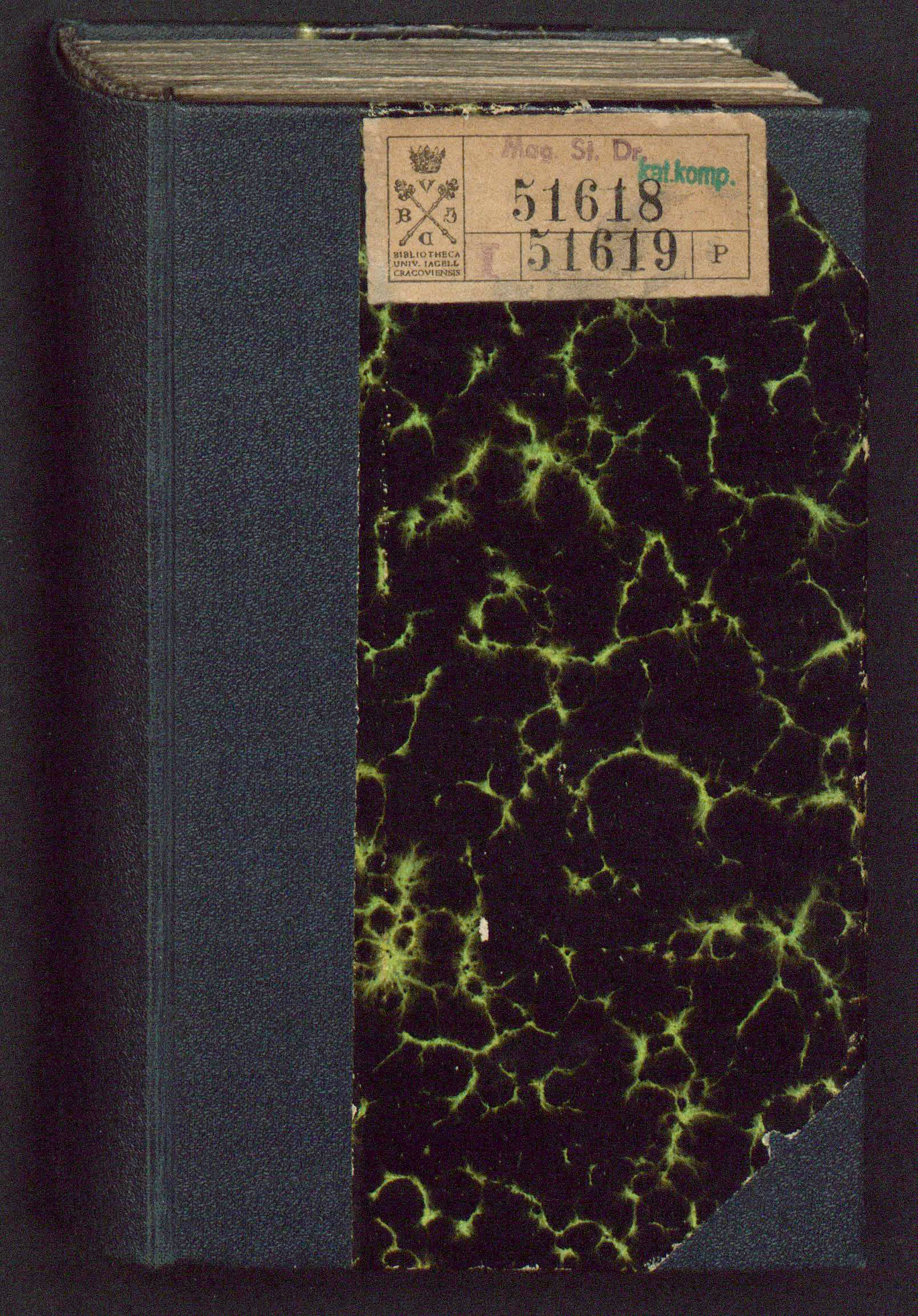

V
B
J
C
BIBLIOTHECA
UNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS
Mag. St. Dr.
kat.komp.
51618
51619
P

V
B J
C
51618 I 51619

POCZĄTKI
GRUNTOWNE
JĘZYKA FRANCUSKIEGO
ALBO
GRAMMATYKA
I
SŁOWNIK
POLSKO-FRANCUSKI
dla wygody uczących się krotko
ZEBRANE.

W LUBLINIE
w Drukarni Kom: Edukac:
Roku 1780.

POCZĄTKI GRUNTOWNE JĘZYKA FRANCUSKIEGO

CZĘSC, I.

O czytaniu Francuskim.

Litery u Francuzow są.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. j. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. X. Y. Z.

Wymawiaią się.

a, be, se, de, e, eff, że, asz, i, żi, ell, em, en, o. pe, kiu, er, es, te, iu, wau, ix, i, zed.

Z n i c h

A, E, I, O, U, Y, *zowią się* Samogłosne. *ztąd iż same przez się za otwarciem ust, mowić się i sylabizować mogą. Inne zaś jako to:* B. C. D. F. G. J. L. M. N. P. Q. R. S. T. V. X. Z. *nazywaią się* Społgłosne, *dlatego iż się tylko razem z drugiemi mowią i Sylabizuią, Naprzykład* B. *mowi się tylko i Sylabizuie z literą,* e. *i tak o innych.*

H. *u Francuzow bardziey tchnieniem niż literą iest.*

K. Greckiego, *nie używaią tylko w Słowach Cudzych.*

Te wszystkie Litery, aby Sposobem Francuskim czytane były, uważay.

w POWSZECHNOSCI

1. Społgłosna *na końcu poprzedzaiącego* Słowa, *opuszczać się powinna, gdy następuiące Słowo zaczyna się także od* Społgłosney: *Naprzykład.* il dit, *on mowi, Cz.* i di.
2. Społgłosna *na końcu poprzedzaiącego Słowa, łączyć się powinna* z Samogłosną, *gdy się od niey następuiące Słowo zaczyna.* Np. il ecrit, *on pisze, Cz.* i lecri.
   W tym dwoigu; &. *i* non. *ostatnie litery, nigdy się nie łączą, ani wymawiaią.*
3. *Nie wymawia się ani nie łączy* Społgłosna, *kiedy przy niey iest Kreska lub Kropka, znacząca Sens mowy*
4. Gdzie się *w* małey Liczbie, Społgłosna *wymawia na końcu słowa, tam się i w* wielkiey Liczbie *wymawiac powinna, i przeciwnie; zachowuiąc zawsze wyższe reguły.* Np. chers Pers, *Cz. szer per,* chers enfans. *Cz. szer, zanfan.*
   W tey Trzeciey Osobie, est, *iest:,* S. *nigdy się nie czyta, a z literą* T. *postępuie się według wyższych reguł.*

W SZCZEGULNOSCI o Samogłosnych

A. *Czyta się jak w Polskim.*

E. 1. *Z Kreską zawsze się czyta, bez Kreski zaś, w srodku często, a w końcu zawsze się opuszcza:* Np. vitement, *prędko, Cz.* vitman, grande, *wielka, Cz. grand.*

2. Przed C. D. F. L. R. T. Z. *nie ginie choć bez kreski.*

3. *W Sylabach,* EM, *i* EN, *mowi się jak* A, Np. femme, *Kobieta, Cz.* fam, enfant, *dziecie, Cz.* anfan. *Lecz,* ennemi *nieprzyiaciel, Cz.* enemi. *W* Jeruzalem examen *i podobnych, wymawia się.*

4. *W kończących się na* IEN, *mowi się iak* E, Np. viens, tien, *Cz.* vię, tię, *&c.*

5. *W tych co się kończą na* IENCE, IENT, *mowi się znowu iak* A, *Np.* conscience, *sumnienie Cz.* Kansians. *Cz.* Client, *Cz.* klian. &c.

6. *W słowach znaczących trzecią Osobę w Wielkiey Liczbie, i kończących się na* ENT, *z całą tą Sylabą opuszczać się powinno,* Np. ils parlent, *oni mowią.* Cz. i parl.

W Jednosylabnych, ce, de, je, le, me, te, se, que, *mowi się prędko skurczonemi wargami, nakształt.* seu, deu, żeu, leu, &c. *Lecz w* ces, des, les, mes, tes, ses, *mowi się wyraznie.*

I. 1. *W Sylabie* IM, *albo* IN, *kiedy drugie* M, *lub* N, *nie następuie, czyta się prędko jak* EI Np. impot. *podatek. Cz.* einpo. Indiquer, *pokazać Cz.* eindike. *Lecz gdy nie wchodzi w Sylabę, z literą* m, *albo* n, *czyta się wyraznie,* Np. inégal, divine, *Cz. inegal, divin.*

2.

2. *W Sylabach,* ail, ailler, eille, eiller, *przekłada się po* l, Np. travailler, *pracować Cż.* trawallie &c.

O. *W Sylabie* ON, *gdy drugiego* N, *nie masz, czyta się jak Polskie* Ą. *Np.* bon, *dobry, Cz.* bą. *Lecz gdy nie wchodzi w Sylabę z literą,* N. *czyta się zwyczaynie.*

U. *Wymawia się właśnie jakby* i. *przed sobą miało* IU. *W Sylabie* un. *mowi się prędko. jak* eun, *a w* une, *jak* iun. *Ypsilon mowi się iak w Polskim.*

O SPOŁGŁOSNYCH

C. *Przed* E. *albo* I. *czyta się iak* S. *Np.* Ciceron, *Cz.* Sisera. *Na końcu słow, i przed inszemi Literami mowi się zawsze iak* K. *Np.* car. *Cz. kar,* corde. *Cz. kord,* curé *Cz. kiure.* clarté, *Cz. klarte,* crier, *Cz: krie.* Sac, sec, avec, *Cz. sak, sek, avek. Gdy iest z ogonkiem, mowi się znowu iak* S. *Np.* leçon, façon, garçon. *Cz.* lesą, fasą, garsą. *Sylaby* CHA, CHE, CHI, CHO, CHU, *czytaią się, sza, sze, szi, szo, szu, Lecz w Słowach z inszych ięzykow wziętych* CH, *mowi się jak* K. *Np.* Chretien, *Cz. kretię.* Choeur, *chor, Cz. keer.* Jezus Christ, *Cz.* żeziu kri; *Lecz gdy* Christ, *nie iest złączone z tym słowem* Jezus, *mowi się* Krist. *Toż gdy* CH, *znayduie się na końcu słowa.* Np. Almanach, *Cz.* almanak. &c.

W Następuiących mowi się jąk G, *Np:* secret, *Cz.* segre, Second, *Cz.* zgą.

D. Na *końcu słowa, czyta się iak* T. *gdy się po nim słowo zaczyna od* Samogłosncy. *Np,* quand-il sera, *Cz.* kanti sera.

F. *Czyta się jak* W. *gdy po nim nastepuie* Samogłosna *Npr.* neuf heures. *Cz.* newer. *Na końcu słow wymawia się wyraznie, oprocz tych,* clef, Baillif, *w ktorych się nie czyta.*

G. *Przed* E *albo* I. *mowi się,* że, żi, *Np.* geler, gibet; *Cz.* żele, żibe. *Przed inszemi Literami mowi się iak w Polskim.*

W Sylabach GEA, *i* GEO. E *iest tylko znakiem aby* G *czytane było, iak* ża, żo. *dlaczego,* mangea *Cz.* manża, pigeon *Cz.* piżą. *&c.*

W Sylabach GUE, *i* GUI. U *znowu na znak tylko służy. aby* G *czytane było ostro, jak u Niemcow; ztąd,* guerre. *Cz. gier.* guide, *Cz. git.* Langue *Cz. lank. &c. Te zaś* contigue, ambigue, *i z nich pochodzące, Cz. kątigiu ambigiu.*

Sylaby GNA, GNE, GNI, GNON, *wymawiaią się jak* NIA, NIE, NI, NIA *zaczym:* signaler, *Cz.* siniale, acompagner, *Cz. akąpanie,* Signe, *Cz. siń.* Signifier, *Cz, sinifie,* Compagnon, *Cz. kąpanią.* Doigt, *palec, Cz.* doa, Vingt, *dwadzieścia, Cz.* wę. Joug. *jarzmo, Cz.* żuk.

H. *W niektorych słowach cale się nie mowi: Np.* homme, honnete, heure, *Cz.* om, onet, eer. *W niektorych lekko się wymawia, jako to: w* ha habler, haïr, haleter, halte, hanche, hanneton harangue, hardes, hardi, harnais, haut, hazard, heurter, Hierarchie, Holande. Hongrie, honte, hors, houblon, humer, hurler *&c.&c. Mowienie częste, i dobry Słownik tego naylepiey nauczą.*

Huit, *osm,* Cz. *scisnionemi ustami,* Wiuit, Huile; *oliwa, Cz.* Wiuil, Huileux, *oliwny, Cz.* Wiuile, Huilier, *oliwiarz, Cz.* wiuilie. &c.

Po literze R. *nie czyta się Np,* Rhetorique. *Cz.* Retorik.

J. *Czyta się jak* żi. *ztąd Sylaby.* ja, je, jo, ju. *Cz.* ża, że, żo, żiu.

L. *Czyta się na końcu słow: Lecz w tych,* barril fusil, gentil, gril, peril, *opuszczac się powinno. Nie wymawia się w tym Zaimku* il. *przed* Społgłosną: *Także w Pytaniach; nawet choć następuie* Samogłosna, *jak nauczą IP. De la Touche.* Np. est-il arrivé *Cz.* et i arriwe.

M

M. *Przed Literami,* B, N, P, *i na końcu słow wymawia się iak* N. *Np.* nombre. *Cz.* nanbr, colonne, *Cz. kolon,* compter, *Cz. konte,* faim, *Cz.* fę, parfum, *Cz. parfeun.*

N. *Powtorzone w iakim słowie, mowi się iakby iedno było. Np.* donner, *Cz. done. &c.*

Na końcu słowa przed Samogłosna, *dwoi się w czytaniu. Np.* mon ame, &c. *Cz, manram.*

W Przeczeniu non, *ani się czyta, ani się łączy.*

P. *Nie czyta się przed literą* S, *ani przed* T. *ztąd* Pseaume, *Cz. Som,* compter. *Cz. kante,* sept, *Cz. set.*

PH, *czyta się jak* F. *Np,* Philosophe. *Cz.* Filozof. &c

Q. *Mowi się jak* kiu. *w obiecadle.* QU. *iak* K. *ztąd Sylaby* que, qui, *Cz.* ke, ki. Quelqu' un, *Cz. kelkiun.*

R. *Wymawia się w słowie iedney Sylaby, i w tych ktore się kończą na* UR, *albo* OIR. *Np.* car, fer, par, pour, sur, bonheur, malheur, voir, recevoir. Sieur, *Cz. Sieer; Lecz,* Monsieur. *Cz. Masie,* Messieurs, *Cz. Messie.*

Mowi się wyraznie. w amer, altier, cher, enfer, entier, hier, hiver, leger.

S. *Między dwiema* Samogłosnemi *czyli to w środku czyli na końcu słowa, czyta się jak* Z. *Np,* poser les armes, *Cz. poze lezarm.*

W słowie ze dwoch składanym, czyta się zwyczaynie. Np. para-sol *Cz.* parassol. *Mowi się nakońcu w Nazwiskach Osob: Np.* Bachus, Venus. *&c. w słowach Łacińskich. Np.* oremus, *i w* puisque, presque. *W starych książkach, znayduie się przed literą* T. *ale czytać się nie powinno Np.* estre, bastir, Feste, *teraz piszą* étre, bâtir, Féte. &c.

T. *Gdy iest przed literami,* IA, IE. IO, *mowi się jak* S, *Np,* partial, patience, condition, *i tak daley. W Słowach ktore się kończą na* TIE, TIEN. TIEZ. TION. *i w tych ktore przed* TION, *maią R. albo S. lub X, mowi się. Lecz w* Diocletien. Domitien, *i podobnych Nazwiskach z Łacińskiego, czyta się jak* S. *Następuiące czytaią się tak iak napisane.* exact, pact, correct, Est, Ouest, zèst, but, fat.

W Złączeniu &. nigdy się T. *nie mowia, ani łączy.* Uważay *Iż w rozmowie poufałey te dwie litery,* S. *i* T, *na końcu* Jmion Jstotnych. *mogą się nie łączyć* z następuiącą Samogłosną; *ztąd,* sacs ouverts, cruautés inouis, desseins, etranges, tresors immenses, fort imprenable, foret épaisse, vent horrible, *mowią w posiedzeniach,* sak uwer &c. *W słowach też kończących się na* ENT. *w wielkiey* Liczbie, ent. *opuscić można choć przed* Samogłosną, *Np.* ils ai-ment à parler, *mow;* i zem a parle.

V. *Czyta się podobnie jak Polskie* W.

X. 1. *czyta się jak* KS. *w* Excellence, exciter. Alexandre.

2. *Jak* GZ. *w* exaucer, exemple.

3. *Jak* S. *w* Soixante, Bruxelles, Xaintes, Xaintonge, Auxerre, Luxeu. *także w tych,* excuser, excommunier.

4. *Jak* Z. *w* Dixieme, Sixieme. *i na końcu słow między* Samogłosnemi *Np.* heureux hommes, aux armes.

Z. *Jak w Polskim.*

o Dwu-i Trze-głosnych. Literach. albo Dystongach.

AI. *Czyta się jak* E. *Np.* aimer, *Cz.* éme. *Przed* M *albo* N. *jak* E. *Np.* faim, *Cz.* fę. main. *Cz.* mę. *Maiąc* ï *z kropkami, albo Ypsilon, jak* EI, *Np.* païs, *Cz.* pei. Paysan, *Cz.* peizan

AU

AU. i EAU. *Jak* O. *Np.* audace, beauté, *Cz.* odas. bote.

EI. OEI. *Przed* NE, *jak* EE *ciągliwie, Np.* peine, *Cz.* peen. Oeil, *oko Cz.* el. *Przed samym* N. *iak* E. *Np.* plein, *Cz.* plę.

EU. i OEU. *Jak* E *przedłużone, Np.* Bonheur. *Cz. bonneer,* Honneur, *Cz. onneer.* Boeuf, *Cz. beef.* Coeur, *serce, Cz. kier.* Choeur, *Chor, Cz. keer.* Uważ *iż w* Czasach *Słowa* AVOIR. *mowić potrzeba* EU, *iak* IU, *Np.* j' eus, *Cz.* żiu, j' ai eu, *Cz.* że iu; *Toż gdy w starych książkach obaczysz* veu, receu, piqueure. *Cz.* wiu, resiu, pikiur, *teraz piszą,* vû, reçû, pikiûre, &c.

OI. *Jak* OA, *Np.* roi, moi *Cz.* roa, moa, *W słowach znaczących* Czas, przeszły, niedoskonały *zakończonych na* OIS, OIT, OIENT, *jak* E. *Np.* avois, awe *&c. Toż pamiętay w* connoitre, paroitre *i w tych co od nich pochodzą, Np,* connoissance. *&c. Także,* foible, foiblesse, *Cz. febl, febles,* Mademoiselle. *Cz. madmozel.* Polonois, François, Anglois, Jrlandois, *Cz.* Polone, Franse &c.

Danois, Suedois, Hongrois. *Cz.* Danoa &c.

OU. *Jak* U. *Np,* nous, *Cz.* nu, &c.

AO. *Jak,* A. *Np.* Laon, *Miasto w Pikardyi Cz.* Lan, Paon, *paw, Cz:* pan. Faon, *sar młody Cz.* fan. *Lecz.* Saone *Sekwana rzeka Cz.* son. Aout, *Sierpień, Cz.* U.

o Znakach Wpisaniu.

Znaki *w pisaniu* Francuskim *są naprzod* pospolite, *iako to:*

, Prażka *albo* Koma, *ktora się czyni dla oddzielenia słow od słow, myśli od myśli.*

; Prażka *z kropką nad sobą albo* poł-nory; *znaczy Sens bardziey skończony od tego co iest naznaczony samą tylką prążką.*

: Dwa punkta *iedew nad drugim: znacza sens jeszcze zupełnieyszy od tego co się znaczy* poł-nota, *ale wszelako nie zakończony.*

? *Prażka z kropką podsobą, iest* Znak pytania.

! *Kryska z kropką nadole, znakiem iest* zadziwienia.

(*Poł kołka, znak iest otwarcia ktore się czyni przed myślą jaką, wrzuconą w srzod dyskursu niby go przerywaiąc.*

) *Poł kołka, w spak, znak iest* zamknięcia *teyże to myśli wrzuconey w dyskurs.*

\- Liniyka *czyni się, dzieląc sylabę na końcu wiersza od słowa swego.*

Znaki zaś Szczegulne u Francuzow, *Są.*

' Apostrof, *albo prążka wgorze litery, znaczy* opuszczenie Samogłosney

¨ Dwie kropki *nad Samogłosną, znacza iż się taż litera ma wymawiać wyraznie, wraz zdrugą co przy niey stoi.*

\- Liniyka dzieląca, *kładzie się w środ słowa, łącząc Sylabę iednę zdrugą, zwłaszcza w pytaniach,* Np: est-ce vous? vous a-t-il dit? que parle-t-on de moi? *gdzie też uważay, iż w Trzecich Osobach wszystkich słow ktore się kończą na* Samogłosną, T *się dodaie wpytaniu, tylko dla lepszego brzmienia,*

´ Kryska w prawą, *inaczy* akcent ostry, *naznacza* é *ktore się mowi scisnionemi ustami.*

\` Kryska w lewą, *inaczy* akcent ciężki, *naznacza także* è *ktore się ma mowić wyraźnie y otwarto, y czyni rożnice w znaczeniu słow sobie podobnych:* Nprz: la *znak nienieiściego rodzaiu,* là *tam:* a *trzecia osoba słowa* avoir, à, *znak trzeciego spadku w Jmionach,* ou *albo,* où. *gdzie.*

^ Daszek *znaczy literę opuszczoną, ktorą dawniey pisano, i że taż litera nad ktorą się stawia, ma się mowić ciągliwie.*

CZĘSC II.

O wyrazach mowy w powſzechności.

Jako każdy Język tak i Francuſki, ſkłada ſię z rożnych wyrazow, pokazuiących myśl mowiącego;Wyrazy te dzielą ſię na Odmienne, i na Nieodmienne.

Odmiennych u Francuzow ieſt Pięć.

Article; *Znamka.*
Nom; *Jmie.*
Pronom; *Zaimek.*
Verbe; *Słowo.*
Participe; *Uczesnictwo; lub Jmiesłow*

Nieodmiennych ieſt Cztery.

Prepoſition; *Przyimek, albo Przekładanie.*
Adverbe; *Przysłowek.*
Conjonction; *Spoynik, lub Złączenie.*
Interjection; *Wykrzyknik, czyli Wtrącenie.*

Znamka, *Znaczy rodzay Jmienia, i iego Przypadek. np.* le; la; du; de la &c.

Imie, *nazywa rzecz, albo iey przymiot. np.* Pere; *Oyciec,* bon; *dobry.* &c.

Zaimek, *bierze ſię zamiaſt ſamego rzeczy imienia*; *np.* moi; *ia.* toi; *ty.* il, lui; *on.* elle; *ona.* &c.

Słowo, *pokazuie* Sąd, *albo* zdanie *o rzeczy jakiey.* *np.* lire; *czytać*, je lis; *czytam* &c.

Pokazuiąc *Sąd lub zdanie, o rzeczy ktora co czyni względem drugiey zowie ſię* Czynne; *lub* Czyniące. (Actif) *np.* aimer; *kochać. Pokazuiąc Sąd lub zdanie; o rzeczy ktora co bierze względem drugiey, nazywa ſię* Bierne, *lub* Cierpiące (Paſſif.) *Lecz takich Francuzi niemaią*; *np. kochaią mię*: je ſuis aimé. *Znaczące proſty ſtan rzeczy bez żadnego względu na drugą, zowie ſię* Niiakie, *lub* Oboiętne; (Neutre) *np.* dormir; *ſpać. Kładąc ſię w Francuſkim z tym Zaimkiem* se; *a w Polſkim z tym Zaimkiem* się *ktory czasem ieſt tylko dopełnieniem znaczenia ſłowa, a czasem znaczy wracanie ſię ſprawy na czyniącego. nazywa ſię.* Zaimkowym, *lub* Sciągaiącym, (Reciproc.) *np.* se facher; *gniewać ſię. Nieznaczące żadney wyraźnie oſoby, zowie ſię* Nieoſobiſte. (Impersonel) *np. potrzeba ieſt*; Il f ut. &c.

Przyimek *albo* Przekładanie *kładzie ſię przy Jmieniu, pokazuiąc okoliczność iaką ktorey ſamo Jmie wyrazić nie może np* do *Oyca*, chez le Pere; na *ſtole*, ſur la table; dla *Brata*, pour le frere &c.

Przysłowek *Kładzie ſię przy Słowie, dopomagaiąc mu do wyrażenia okoliczności iakiey ktorey ſamo ſłowo wyrazić nie może*, *np.* il, parle bien

bien, *mowi* dobrze. *Kładzie ſię czasem, i przy Jmieniu. np.* bien ſavant, *dobrze uczony; à czasem i przy drugim przyſłowku np.* aſſez bien; *dość dobrze.*

Spoynik *albo* Złączenie; *ſpaia i łączy w iednę mowę, rożne wyrazy, np.* chociaż *mi trudno*, quoiqu' il m'eſt difficile, *jeżli będę mogł;* ſi je peux, &c. *i Piotr i Pawe* & P e e & Paul.

Wykrzyknik. *wyraża affekt jaki w umyśle naſzym, iako to: Żalu; Smutku, Radości, Zadziwienia. &c. np. ach, biada, nieſtetyż*, ah! oh! helas! malheur ! &c.

O Wyrazach mowy w ſzczególności

o Znamce

Znamka *u Francuzow dzieli ſię;* I. *na* Pewną; *zwaną* l' article defini, *i ta ieſt*, le, *na męſki*, la *na niewieſci rodzay; obydwie utracaią* Samogłoſne, *przed imieniem ktore ſię także od ſamogłosney poczyna; np.* l' enfant, *dziecię. Zowie ſię dla tego* pewna, *że znaczy albo rzecz iędnę, pewną, ſzczególną; np.* le ſoleil; *słońce*, la lune; *mieſiąc; albo rodzay cały rzeczy jakiey; np* l' homme eſt un Etre raiſonnable. *człowiek ieſt iſtota rozumna.* &c. *Kładzie ſię przed Jmionami właſnemi Części świata, Kroleſtw, Prowincyi, Gór, Rzek; np* l'Europe, la Pologne, la vistule &c. *nie używa ſię iednak gdzie zachodzi po Słowie*

to Prze.

to Przekładanie; en, np. ieſtem w Polszcze je ſuis en Pologne; nie, en la Polo gne; nie mowi ſię też, Roi de la Pologne, Krol Polſki, &c. ale Roi de Pologne, de France, Prince de Saxe. &c. Gdy imie służące właściwie iedney Oſobie, daie ſię drugiey, dla pochwały lub nagany, kładzie ſię znowu przed nim ta Znamka. choć ſię w inſzych razach opuſzcza. np. le Ciceron de notre siecle; Cyceron wieku naſzego, Tož gdy oſobę, lub rzecz iaką o ktorey mowiemy, uważamy z iey własnościami, np. le Brutus qui conſpira contre Ceſar. Le Dieu des Chretiens; Kładzie ſię i przed Jmionami Liczalnemi; np. le premier jour, 1. dzień; J gdy przed imieniem własnym osoby, przydaie ſię drugie, dla pochwały; np. Louis le Grand; Ludwik W. &c. II. Na Niepewną; zwaną l'article Indefini; dlatego; że znaczy rzecz jaką wziętą w znaczeniu niepewnym, i nieokreślonym, i Ta, służy tylko Jmionom ſzczególnym Męszczyn, Niewiaſt, Aniołow, Miaſt, Wſi; nazwiſkom mieſiący; Dni, &c iak niżey obaczymy; W pierwſzym Przypadku nieużywa ſię cale, w drugim i ſzoſtym, mowi ſię, De; w czwartym, à. De; przed ſamogłosną Apoſtrofuie ſię np. d'Antoine; od Antoniego &c. Kładzie ſię; ta znamka 1. po Jmionach, i przyſłowkach, znaczączych ilość; np. dwa funty mięſa; deux livres de viande; wiele pieniędzy, beaucoup d'argent. 2. Przed Imionami pokazuiącemi kunszt, którym ſię kto bawi, np. Języka Miſtrz, un Maitre de langue &c.

3. Przed Imionami daiącemi przyczynę dla czego ſię co ſtaie: albo pokazuiącemi materyą, z ktorey co ieſt zrobione: np. umarł ze ſmutku, il eſt mort de chagrin; Korona ze złota, la Couronne d'or. 4. Po słowach położonych z Przeczeniem point. np. nie mam pieniędzy, je n' ai point d' argent. Tož odpowiadaiąc na pytania; jaki Urząd? Klasztor? Rodzay? Kſztałt? Gra? Sposob? Rzemiesło? Imie? Godność? Sala? Tytuł? &c. mowi ſię la Charge de President. &c. III. Znamka dzieli ſię ieſzcze na Podzielną, zwaną l'article partitif; dla tego, że znaczy rzecz nie wziętą w całym ſwym rodzaiu, i mogącą ſię dzielić na Części; Ta mowi ſię du, w Męſkich; de la; w Niewieścich imionach, de l' przed temi które ſię zaczynaią od ſamogłosney. De, de la; d' z Apoſtrofem, ſłuży tam gdzieby w Polſkim można mowić troſzkę; Des; kładzie ſię tam gdzieby w Polſkim mowić można niektorzy. np. des Marchans ſont arrivés. niektorzy kupcy przybyli. De; lub d', kładzie ſię gdy Jmie Przymiotne poprzedza Rzeczowne. Kładąc ſię przed przymiotnemi Małey Liczby, toż znaczy co, du, de la, del' a w Wielkiey Liczbie znaczy to, co Znamka des.

Znayduie ſię ieszcze Artykuł poiedynczy albo Liczalny, un przed męſkim, une przed niewieścim; ten używa ſię w ſenſie ogòlnym y niepewnym, zamiaſt le; lub la; Nakłania ſię ſpoſobem Artykułu Niepewnego.

O Jmieniu.

Poniewaź Jmie znaczy rzecz, albo rzeczy przy-

miot, zkąd iest; Rzeczowne; lub Istotne; (Substatif;) gdy odpowiada na pytanie, kto? albo co? i Przymiotne czyli Przydatne, (Adjectif,) gdy odpowiada na pytania, jaki? jaka? jakie? Np. Pan dobry, bon maitre, &c. Pan; iest rzeczowne, bo znaczy rzecz, i odpowiada na pytanie kto? dobry; iest przymiotne, bo znaczy przymiot Pana, to iest dobroć, i odpowiada na pytanie jaki &c. Ale że w mowie ludzkiey przypada, odpowiadać nie tylko na pytanie kto? albo co? lub na te jaki? jaka? jakie? lecz i na rożne inne, np. czyi? czego? jakiego? komu? czemu? jakiemu? kogo? kim? czym? jakim? w kim? &c. dlatego imiona ktoremi się podług pytania odpowiedź daie, rożney podpadaią odmianie końcowey, aby zgodnie do odpowiedzi służyły. Odmiana takowa zowie się Spadkiem czyli Przypadkiem Jmienia; (le Cas.)

Ze zaś rzeczy ktore nazywamy, są rożnego rodzaju. Jedne Męskie, ktore służą samym mężczyznom, jako to, Król, le Roi; Drugie Niewieście, ktore służą samym niewiastom, jako to Królowa, la Reine; Trzecie niiakie, ktore się ani w pierwszym ani w drugim rodzaju niemogą mieścić, jako to Krolestwo, le Royaume; rożność ta rodzajow rzeczy, czyni inszą odmianę w imionach, jak widzisz w danym przykładzie, król, królowa, królestwo; Gdzie iednak uważay; że u Francuzow dwa tylko są Jmion rodzaie Męski i Niewieści; Trzeciego nie masz.

Ze znowu mało iest rzeczy na świecie, ktorych by więcey niebyło nad jedna, zkąd liczba ta rzeczy odmianę ieszcze inszą daie Jmionom; i tak mowiąc o iednym Królu, mowię Król, le Roi; o wielu zaś Królach, mowię Krolowie, les Rois &c. Ze

Ze nakoniec przymioty w rzeczach nie są zawsze rowne, ale pewne stopnie większości lub mnieyszości mieć mogą w porownaniu z drugiemi, nierowność ta przymiotow, sprawuie nową odmianę w Jmionach, zkąd mowiemy, uczony savant; uczeńszy, plus savant; nayuczeńszy, très savant &c. Uważmy lepiey czworaką tę Jmion odmianę; a nayprzod:

O odmianie Jmion przez Przypadki.

Jeżeli podług wielości pytań na ktore pospolicie odpowiadać przypada, sądzić o tey pierwszey Jmion odmianie, należy; jako przednieyszych pytań Polskich iest siedm, a Francuskich sześć, tak też tyle się liczy Przypadkow Jmion w tych obydwu Językach, w każdey z osobna liczbie, choć też i iednakowe maią zakończenie.

W Polskim języku Jmiona mieć mogą same przez siebie rożne przypadki, to iest rożną odmianę końcową, bez przydanego, sobie Artykułu albo Znamki, jak obaczemy; w Francuskim sama tylko Znamka te sprawuie odmianę, à Jmiona nigdy się nie mienią. Poznawszy więc jaka ktoremu Jmieniowi ma służyć Znamka, aby toż Jmie, podług okoliczności dyskursu nakłonić, uważać potrzeba następujące pytania; ich odpowiedzi pokażą Jmion Przypadki. I tak.

z Artyku-

z Artykułem Pewnym Rodzaju Męſkiego w Pojedynczey Liczbie.

Na Rzecz Zyiącą. Pytanie, i Przypadek.	Na Rzecz Nieżyiąca Pytanie, i Przypadek.
1. *Kto?* le Pere; *Oyciec.*	*Co?* le livre; *Kſiążka.*
2. *Czyi?* du Pere; *Oyca.*	*Czego?* du livre; *Kſiążki*
3. *Komu?* au Pere; *Oycu,*	*Czemu?* au livre; *Kſiążce*
4. *Kogo?* le Pere; *Oyca.*	*Co?* le livre; *Kſiążkę.*
5. *Wołaiąc.* o Pere! *o Oycze!*	o livre! *o Kſiążko!*
6. w Franc: *od kogo?* du Pere, *od Oyca.* w Polſkim *kim?* Oycem	*Od czego?* du livre; *od kſiążki.* *czym?* Kſiążką.
7. w Polſkim; *w kim?* w Oycu. dans le Pere.	*w Czym?* w Kſiązce. dans le livre.

Tak też, le Frere; *brat* le doigt; *palec &c.*

z Artykułem Niewieścim.

Przypadek.

1. *Kto?* la mere; *Matka.*	*Co?* la plume; *pioro.*
2. *Czyi?* de la mere; *Matki.*	*Czego?* de la plume; *piora.*
3. *Komu?* à la mere; *Matce.*	*Czemu?* à la plume; *piorowi.*
4. *Kogo?* la mere; *Matkę.*	*Co?* la plume; *pioro.*
5. *Wołaiac.* o mere! *o Matko!*	o plume! *o pioro!*

6. w Franc: *od kogo.* de la mere; *od matki.* w Polſkim; *kim? Matką.* par (avec) la mere.	*od czego?* de la plume: *od piora.* *Czym? piorem.* par (avec) la plume &c.
7. w Polſkim; *w kim? w Matce;* dans la mere.	*w Czym? w piorze.* dans la plume. &c.

Tak też, la ſoeur; *ſioſtra,* la tete; *głowa &c.*

z Apoſtrofem, w Męſkich i Niewieścich Jmionach.

Przypadek.

1. *Kto?* l' esprit; *duch,* l' ame; *dusza.*	*Co?* l' oeil; *oko;* l' ouie, *ſłuch.*
2. *Czyi?* de l' esprit; *ducha,* de l' ame; *duszy.*	*Czego?* de l' oeil; *oka,* de l' ouie; *ſłuchu.*
3. *Komu?* à l' eſprit; *duchowi,* à lame; *duſzy.*	*Czemu;* à l' oeil; *oku,* à l' ouie; *ſłuchowi.*
4. *Kogo?* l' esprit. *ducha,* l' ame; *duszę.*	*Co czego?* l' oeil, *oko;* l' ouie. *ſłuch.*
5. *Wołaiąc,* o esprit! *o duchu!* o ame! *o Duſzo!*	o oeil! *o oko!* o ouie! *o ſłuchu!*
6. w Franc: *od kogo;* de l' eſprit, *od ducha;* de l'ame; *od duſzy.* w Polſkim: *kim? duchem;* par (avec) l' esprit.	*od czego?* de l'oeil; *od oka,* de l'ouie; *od ſłuchu* *czym; okiem.* par (avec) l' oeil &c.
7. *w Polſkim; w kim? w duchu,* dans l' (en) esprit.	*w czym? w oku;* dans l' oeil &c.

w Wielkiey Liczbie, wszystkie.

z Artykułem pewnym.

Przypadek.

1. *Kto?* les Peres; *Oycowie.*	*Co?* les livres; *Książki.*
2. *Czyi? kogo?* des Peres; *Oyców.*	*Czego?* des livres? *Książek.*
3. *Komu?* aux Peres; *Oycom.*	*Czemu?* aux livres: *Książkom*
4. *Kogo?* les Peres; *Oyców.*	*Co? czego?* les livres, *Książki.*
5. *Wołając.* o. Peres! *o Oycowie!*	o livres. *o Książki!*
6. w Franc: *od kogo?* des Peres; *od Oyców.*	*od czego?* des livres, *od Książek.*
w Polsk: *Kim? Oycami.* avec, (par) les Peres.	*czym? Książkami.* avec (par) les livres
7. w Polsk: *w kim? w Oycach.* dans les Peres.	*w czym? w książkach* dans les livres.
Tak też les meres; *Matki* les esprits; *duchy,* les ames; *dusze.* &c. &c.	les plumes; *pióra.* les yeux; *oczy.* les escortes, *Konwoie* &c.

z Artykułem niepewnym w Poiedynczey Liczbie.

Przypadek

w Męskich	*Niewieścich*	*z Apostrofem.*
Przypadek. 1. *Kto?* Dieu; *Bog.* *Co?* Lublin. *Lublin,*	Marie; *Marya.* Varsovie; *Warszawa,*	Antoine; *Antoni.* Avril; *Kwiecień.*
2. *Czyi? Kogo?* de Dieu; *Boga.* *Czego?* de Lublin; *Lublina.*	de Marie, *Maryi.* de Varsovie; *Warszawy.*	d' Antoine, *Antoniego.* d'Avril; *Kwietnia.*
3. *Komu?* à Dieu; *Bogu.* *Czemu?* à Lublin *Lublinowi.*	à Marie; *Maryi.* à Varsovie; *Warszawie.*	à Antoine, *Antoniemu.* à Avril. *Kwietniowi.*
4. *Kogo?* Dieu; *Boga.* *Co? czego?* Lublin *Lublin Lublina*	Marie; *Maryą* Varsovie; *Warszawę.*	Antoine, *Antoniego.* Avril; *Kwiecień.*
5. *Wołai:* o Dieu! *o Boże!* o Lublin! *o Lublinie.*	o Marie! *o Maryo!* o Varsovie! *o Warszawo.*	o Antoine! *o Antoni!* o Avril! *o Kwietniu.*
6. w Franc: *od kogo* de Dieu, *od Boga* w Polskim; *Kim,* *Bogiem;* avec &c.	de Marie; *od Maryi.* *Maryą.*	d' Antoine; *od Antoniego.* *Antonim.*
7. w Polskim, *w Kim? w Bogu;* dans, en Dieu &c.	*w Maryi.*	*w Antonim.*
Także: Pierre; Pauli; Leopol. &c.	Cecile; Barbe; Cracovie &c	André; Agnès. Octobre; &c.

Zaimki

Podobnież zaimki; moi, toi, soi, lui, nous, voûs, mon, ton, son, notre, votre, eux, *i inne wszyſtkie.*

Także Tytuły wszelkie, iako to; Sieur; Monſieur; Monſeigneur; Madame; Mademoiſelle; &c.

W wielkiey Liczbie z Jmionami własnemi, rzeczy ſzczególnych nie używa ſię.

z Artykulem Podzielnym.

w Poiedynczey Liczbie;o rzeczach podzielnych.

Przypadek na Meſkie	*Niewieście.*	*z Apoſtrofem.*
1. *Co?* du Vin; *Wino.*	de la viande; *Mięso.*	de l' eau; *woda.*
2. *Czego?* de Vin; *Wina.*	de la viande; *Mięsa.*	d' eau; *wody.*
3. *Czemu?* à du vin; *winu.*	à de la viande; *mięsu.*	à de l' eau; *wodzie.*
4. *Co.* du vin; *wino.*	de la viande, *mieso.*	de l' eau; *wodę.*
5. *Wołaiąc;niema.*		
6. w Franc: *od czego?* de vin; *od wina.*	de la viande; *od mięsa.*	de l' eau; *od wody.*
wPolſkim Czym *winem;* avec de vin.	*mięsem;* avec de la viande	*wodą;* avec d' eau.
7. w Polſkim? *w czym? w winie.* dans de vin.	*w mięſie* dans la viande.	*w wodzie;* dans l' eau.
Takteż, du papier,	de la bierre;	de l' ancre &c.

w Wiel-

w Wielkiey Liczbie.

Przypadek na Męſkie.	*Niewieście.*	*z Apoſtrofem*
1. *Kto?* des Rois; *Krolowie.*	des Reines; *Krolowe.*	des ames; *Duſze.*
2. *Czyi?* de Rois; *Krolow.*	de Reines; *Krolowych.*	d' ames; *dusz.*
3. *Komu?* à des Rois *Krolom.*	à des Reines; *Krolowom.*	à des ames. *duszom.*
4. *Kogo?* des Rois; *Krolow.*	des Reines; *Krolowe.*	des ames. *dusze.*
5. *niema.*		
6. w Franc: *od kogo?* de Rois; *od Krolow.*	des Reines. *od Krolowych.*	d' ames; *od dusz.*
w Polſk: *kim? Krolami.* avec (par) des Rois.	*Krolowemi.* avec (par) des Reines.	*duszami.* avec (par) des ames.
7. *w Pol: w kim? w Krolach;* dans des Rois.	*w Krolowych* dans des Reines.	*w duszach.* dans des ames.

Tak wszyſtkie Jmiona rzeczy podzielnych, w których w Polſkim dodać albo domyslić ſię można, Niektorzy; Pewni; Niektore; Pewne; *np.* des maiſons; des Familles; des betes; des hommes. *jakoby było;* certaines maiſons &c. *niektóre Domy &c &c. Lecz gdy ſię przed imieniem rzeczy podzielney, dodaie jaki przymiot, wtenczas na 1. Przypadek, używa ſię drugiego, Znamki podzielney. Będzie zatym,*

w Poiedyn-

w Poiedynczey Liczbie.

Przypadek.

1. i 4. *Co?* de bon pain.
dobry chleb. (*męskie*)
de bonne eau. (*niewieście*)
dobra woda.
d'excellent vin. (*z apostrof.*)
wyborne wino.

2. i 6. *Czego.* de bon pain.
dobrego wina &c. jak 1.

5. *Czemu?* à de bon pain; *dobremu chlebu.*
à de bonne eau.
dobrey wodzie.
à d'excellent vin;
dobremu winu. *i tak o innych.*

w Wielkiey Liczbie.

Przypadek.

1. i 4. *Kto? kogo?* de bons Rois. *dobrzy krolowie.*	de bonnes Reines. *dobre krolowe.*
dobrych krolow.	de bonnes pierres.
Co? czego? de bons lits. *dobre łożka.*	*dobre kamienie.*
2. i 6. *Czyi? od kogo? czego? od czego?*	*jak 1.*
4. *Komu?* à des bons. Rois; *dobrym Krolom.*	à de bonnes Reines; *dobrym krolowom.*
Czemu? à de bons lits; *dobrym łożkom:*	à de bonnes pieres; *dobrym kamieniom &c.*

J tak o wszystkich tym podobnych.

O odmianie Jmion z Małey Liczby na Wielką.

Mała Liczba rzecz tylko iedną, Wielka, wiele rzeczy wyraża; Niektore Jmiona u Francuzow w małey tylko Liczbie mowić się mogą; jako to: Jmiona Kruszczow, Cnot i występkow, i inne, ktore i w Polskim Wielkiey Liczby nie cierpią. Niektore w Wielkiey tylko Liczbie używaią się jako i u nas: Nap. *wnętrzności, łzy, Przodkowie,* &c. *Pospolicie wszystkie z małey Liczby na Wielką przechodzą, za przydaniem Litery* s. *od tey Reguły atoli, wyiąć koniecznie potrzeba.*

1. *Jmiona kończące się na* s. x. z. *ktore w Wielkiey Liczbie żadney nie maią odmiany.*

2. *Jmiona kończące się na* au, eau, eu, oeu, ou. *ktore w Wielkiey Liczbie zamiast* s. *przybieraią,* x. *Wyiąwszy* trou, *dziura,* clou *goźdź,* bleu *błękitny ktore w Wielkiey Liczbie maią* trous clous, bleus,

3. *Kończące się na* al *albo* ail *maią Wielką Liczbę na* aux. *Nap.* cheval *koń,* chevaux. *konie,* travail. *praca* travaux. *Lecz* bal, carnaval, pal, regal, attirail, gouvernail, portail. serail. *biorą* s *na końcu w Wielkiey Liczbie, rownie jak i następuiące Jmiona przydatne,* austral, boreal, conjugal, fatal, filial, frugal, jovial, naval, paschal, Pastoral, venal.

4. Loi, aieul, oeil, vieil ciel, *maią w Wielkiey Liczbie* loix, aieux, yeux, vieux, cieux.

5. *Jmiona kończące się na* nt. *zamieniaią w*

W. *Licz:* t. *na* s. *Nap.* batiment, *budynek* batimens.

6. *Jmiona liczby, nie odmieniaią swego zakończenia w Wielkiey Liczbie, oprocz* vingt, milliet, million, milliar, *które przybieraią* s. *Naostatek Jednosylabne* cent, gent, tout, *maią w Wielkiey Liczbie* cens, gens, tous.

o Rodzajach Jmion.

Już się rzekło na karcie 12. *iż Rodzaje Jmion u Francuzow są tylko dwa Męski i Niewieści.*

Do Męskiego *więc należą: Jmiona Bożkow, Mężow, Urzędow Męskich: Jmiona znaczące czas, dni w tygodniu, Części w roku; Jmiona Krolestw i Miast ktore się nie kończą na* e. *Jmiona kończące się na* litery Współbrzmiące;

Wyjąwszy, *ztych co się kończą na* f. la clef, la nef, la soif, *z tych co na* m. le renom. *z tych co na* n, *kończące się na* gon, son, ion, *także*, la fin, la main. *z tych co na* r, la chair, la cour, la mer, la tour, *i te ktore u Łacinnikow kończą się na* or, *jakto* douleur, ferveur. *z tych co na* s, la brebis, la souris, une fois, *z tych co na* t. la dent, la foret, la mort, la part, la nuit. *z tych co, na* x. la choix, la croix, la paix, la poix, la perdrix, la toux, la voix *ktore wszystkie są rodzaju Niewieściego, rownie jak Jmiona Bogiń, Niewiast, i im służących Urzędow; Jmiona Swiąt, Nauk, Cnot i występkow;*

Jmiona Rzek, Drzew, Owocow, i Krrszczow, są

są także rodzaju męskiego; wyiąwszy, z. *Rzek*, Vistule, *Wisła*, Seine, *Sekwana*, Tamise, Moselle, Meuse, Odere. *z. Drzew.* vigne, ronce, epine. *z. owocow.* cerise, poire, pomme. *ktore są rodzaju niewieściego.*

Jmiona, ktore się kończą, na eine, ence, ere, ie, tié, ue. ude, *są pospolicie Niewieście; lecz kończące się na* i, *albo* u, *są Męskie, oprocz* merci, fourmi, foi; paroi, peau, tribu, vertu, glu, *ktore są znowu Niewieściego rodzaju. Każde też* Słowo *które się bierze w Sposobie Nieograniczonym za Jmię, ma zawsze Męski rodzay;* Np. Spać rownie potrzeba iak ieść i pić *mowi się* le dormir & aussi necessaire, que le manger & le boire. *bo tu Słowa* spać, ieść, i pić, *biorą się zamiast Jmion* spanie, iedzenie, picie.

Toż mowić gdy Jmiona Przydatne *lub przysłowia, biorą się* za Jstotne *Nap. opuscił* pewne *za* niepewne, *mowić trzeba:* il a laissé le certain pour l' incertain. *takteż:* un peu, un rien.

Nareszcie są Jmiona u Francuzow, ktore według roznego znaczenia, rożne maią rodzaie, iako to:

un Coche, *Kareta naiemna,*	une - *Swinia od prosiąt,*
un Enseigne, *Chorąży,*	une - *Znak przed sklepem &c.*
le livre, - *Książka,*	la - *funt,*
le manche, *rękoieść,*	la - *rękaw.*
le memoire, *memoryał,*	la - *pamięć,*
un poële, *piecyk do grzania się,*	une - *piecyk od smażenia*
le periode, *Koniec.*	la - *peryod.*

le poste	*stanowisko,*	la -	*Poczta,*
le Temple	*Kościoł,*	la -	*Skroń,*
le voile	*Zasłona,*	la -	*Zagel.*

O przemienianiu Jmion z Męskiego na Niewieści rodzay.

W szystkie Jmiona w Francuskim Języku z Męskiego na Niewieści rodzay przechodzą za dodaniem litery e *na końcu, procz tych ktore już w męskim rodzaiu na* e *się kończą; i tak* berger *Pasterz,* bergere *pasterka,* grand *wielki,* grande *wielka &c, Lecz te ktore się w Męskim rodzaju, kończą na,* el. il, ol, ul, on, ien, et, ot, *przybieraią drugą podobną wspołbrzmiącą, zliterą* e. *Nap.* eternel *wieczny,* eternelle *wieczna &c.* Bas, gras, épais, expres, gentile, *maią także w niewieścim rodzaju* basse, grasse, epaisse expresse, gentille. Benin, *ma* benigne, malin, maligne beau, belle, nouveau, nouvelle, absous, absoute, diffus, diffute, Dieu, Déesse, Prince, Princesse, Roi, Reine, crud, cruë, nud, nuë, tiers, tierce, long, longue, frais, fraiche, sec, seche, franc, franche, verd, verre, public, publique, caduc, caduque, favori, favorite.

Ktore się kończą na f, *zamieniaią te literę na* ve *Nap.* naif, naive, veuf, veuve, vif, vive. *Kończące się na* x, *odmieniaią te literę na* se: *Nap.* heureux, heureuse, jaloux, jalouse, *ale* doux, *ma* douce, faux, fausse, perplex, perplexe, prefix, prefixe, roux, rouse.

Nakoniec większa część Jmion przydatnych, ktore się kończą na teur *zamieniaią te litery na* trice *Nap.* Protecteur, Protectrice; *lecz te ktore tylko na* eur *koniec maią odmieniaią* r *w Sylabę* se, *Nap.* parleur, parleuse, causeur, causeuse, *te dwa iednak* pecheur, vengeur, *maią* pecheresse, vengeresse.

O Stopniach porownania.

Trzy są Stopnie porownania, prosty, który wyraża przymiot rzeczy po prostu i bez porownania. Wyższy. *Ktory wyraża rzecz iednę porownywaiąc ią zdrugą,* Naywyższy, *ktory stawia rzecz jaką, na naywyższym stopniu jakiegokolwiek przymiotu.*

Wyższy *Stopień, staie się zprostego, dodaiąc mu* plus *albo* moins, *Np. mądry* sage. *mędrszy* plus sage, *mniey mądry* moins sage. *&c.*

Naywyższy *Stopień wyraża się za dodaniem,* do prostego *stopnia* très *albo* fort, *Nap. naywymownieyszy,* très eloquent *nayuczcirszy,* fort honnete; *Wyraża się też dokładaiąc* Artykuł pewny *do wyższego Stopnia. Nap. Naywalecznieyszy zludzi,* le plus brave des hommes, *nayniedowodnieyszy* le moins soutenable.

Następuiące nie zachowuią tego porządku porownywania; jako to: bon, *dobry* meilleur, *lepszy* très bon *albo* le meilleur, *naylepszy,* bien, *dobrze* mieux *lepiey* le mieux; *naylepiey,* mauvais, *zły,* pire, *gorszy* très mauvais, *albo* le pire, *naygorszy,* mal, *źle,* pire, *gorzey* très mal *albo* le pis *naygorzey,* petit *mały,* moindre *mnieyszy,* fort petit *albo* le plus petit *naymnieyszy,* peu *mało,* moins *mniey,* fort peu *albo* le moins *naymniey,* beaucoup *wiele* plus, *albo* d'avantage *więcey,* le plus, *naywięcey.*

O Zaimkach.

Siedmiorakiego rodzaju ſą Zaimki 1. Oſobiſte (Perſonels) *Ktore wyrażaią Oſoby; Pierwſzą*, je *albo* moi *ja, Drugą* tu *albo* toi, *ty, Trzecią* il *albo* lui *on*, elle *ona: à w wielkiey liczbie*, nous *my*, vous *wy*, ils, eux, *oni* elles, *one*. *Te Zaimki* je, tu, il, elle, ils, elles, *zawſze ſię kładą z werbami albo* ſłowy, *chociaż*, moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles, *mogą ſię bez nich obeyść. Nakłaniaią ſię z Artykułem niepewnym, tym ſpoſobem.*

W Spadku. Małey Liczby.

1.	moi, *ja*	lui *on*	elle *ona*,
	toi, *ty*,		
2.	de moi, *mnie.*	de lui *onego*,	d' elle *oney*,
	de toi *ciebie.*		
	de ſoi *ſiebie.*		
3.	me, moi, à moi *mi*	à lui *mu*	à elle *iey, oney.*
	te toi, à toi *ci, tobie*,	*jemu.*	
	ſe, à ſoi, *ſobie*		
4.	me, moi, *mnie.*	le, lui, *go, onego*,	la, elle,
	te, toi, *cie, ciebie*		*ją, one.*
	ſe, ſoi, *ſię, ſiebie.*		
5.	o toi, *o ty.*		
6.	*jak drugi.*		

w Wielkiey Liczbie.

1.	nous, *my.*	eux, *oni.*	elles *one*,
	vous, *wy*,		
2.	de nous, *nas.*	d' eux, *ich*	d' elles *onych*
	de vous, *was.*	*onych.*	

3.	à nous, nous *nam*	à eux, eux *im*,	leur, à elles,
	a vous, vous *wam.*	*onym.*	*im, onym.*
4.	nous, vous, *nas*,	eux *ich.*	les, elles, *ie*,
	was.		*ich.*
5.	o vous *o wy.*		
6.	*jak drugi.*		

Trzecie y Czwarte Spadki, tych Zaimkow to ieſt; me, te, se, lui, le, la, nous, vous, les, *kładnę ſię zawſze* przed ſłowami. *Nap.* il me dit, *on mi mowi:* il nous a donné, *on nam dał: Jnne zaś, iako to:* moi, à moi, toi, à toi, lui, à lui, elle, à elle, &c. *kładną ſię* po ſłowach *Nap.* donnez moi, *daymi &c.*

2. Dzierzawne (Poſſeſſifs.) *z tych iedne ſą* Łączące *ſię zawſze z Jmionami* Jſtotnemi *jakie ſą w Małey Liczbie* mon, *moy*, ma, *moja*, ton, *twoy*, ta, *twoia*, ſon, *ſwoy*, ſa, *ſwoia* notre, *naſz*, *naſza*, votre *waſz*, *waſza*, leur, *ich*· *à w Wielkiey Liczbie*, mes, *moi*, *moie*, tes, *twoi*, *twoie*, ſes, *ſwoi*, *ſwoie* nos, *naſi*, *naſze*, vos, *waſi waſze*, leurs, *ich; i te nakłaniaią ſię z Artykułem niepewnym, i kładzie ſię choć w rodzaju niewieścim* mon, ton, ſon, *przed ſamobrzmiącą Np.* mon, ame, *moja duſza* &c. *Drugie* oddzielne: *i* Niełączące ſię, *do ktorych ſię przydaie Artykuł, pewny z ktorym ſię nakłaniaią, takie ſą:* le mien, *moy*, la mienne, *moja*, le tien, la tienne, le ſien, la ſienne, le notre, *naſz*, le votre, *waſz*, le leur, la leur, *ich.*

3. Okazuiące (demonſtratifs.) *z ktorych* Łączące ſię *ſą:* ce *ten*, cette, *ta*, cet, *przed Samobrzmiącą zamiaſt* ce; *nakłaniaia ſię z artykułem niepewnym, i wſzyſtkie w Wielkiey Liczbie maią* ces.

Ce *kładzie się często bez Jstotnego Jmienia, i wtenczas zastępuie, oba rodzaie, i obydwie liczby Np.* c'est une vertu, *iest to cnota &c.* ce sont des honnetes gens, *są to ludzie uczciwi.* Niełączące się *są:* celui *ten,* celle *ta,* celui-ci *tentu,* celle-là *tatam,* ceci *totu,* cela *to,* ces, ceux, *ci,* celles *te,* ceux-ci *ci tu,* celles ci, *tetu,* ceux-là *ci tam, Jak te tak i tamte kładną się z Artykułem nie pewnym.*

Ci, *oznacza że rzecz iest bliska,* là *że rzecz iest daleka, y zawsze kłaść się powinny na końcu Jmienia Jstotnego do ktorego się dodaią.*

4. Względne (relatifs.) *Z tych iedno tylko* qui *iest* łączące się *i ma* 1. *Spadek.* qui. *ktory ktora,* 2. de qui, dont, *ktorego ktorey.* 3. à qui *ktoremu ktorey.* 4. que *abo* qui *kogo, ktorego, ktorą.* 5. dequi dont *od ktorego, ktorey.* Niełączące się *są* : lequel, *ktory,* la quelle *ktora, te się nakłaniaią*, *jak ich artykuł wyciąga.*

Tu też należą następuiące Partykuły, en, *i* y. *także* le, la, les, *Z tych* en, *zawsze się sciąga do poprzedzaiącego imienia, położonego z iednym z tych Artykuł: podzielnych* du, dela, de l', de,d', des. *i ile razy daie się odpowiedź o rzeczy jakiey dzielić się mogącey Np.* avez-vous de l'eau, *czymasz wodę,* j'en ai *mam.* Y *sciąga się zawsze do mieysca, lub do poprzedzaiącego iakiego Jmienia ktore się kładzie w trzecim spadku. Np.* avez-vous été au jardin *byłżeś wogrodzie,* oui, j'y éte *byłem* tam, je m' y applique *uczę się tego.*

Le, la, les, *Sciągaią się do poprzedzaiących Jmion istotnych, położonych wpierwszym albo 4. Spadku, Nap.* voyez-vous ce cheval, *czywidzisz tego*

konia

konia je le vois. Voyez-vous, votre chere mere *widzisz że kochaną Matkę* jela vois, *widzę ję* Uważay iż le *sciągaiąc się do poprzedzaiącego imienia przydatnego, może się częstokroć kłaść za oba rodzai i Liczby Nap.* Messieurs etes-vous contens? *iesteście kontenci?* nous le sommes *iesteśmy.* (*niemi*)

Où *iest Zaimkiem, kiedy się kładzie zamiast* auquel, à la quelle *Np.* voyez le danger ou vous vous exposez *patrz na niebespieczeństwo w ktore się wprawiasz.*

5. *Są* Pytaiące (Jnterrogatifs) *z tych:* Łączące się *są;* quel *ktory, jaki,* quelle, *ktorą, jaka, kładną się zawsze przed Jstotnemi, i nakłaniaią się z Artykułem niepewnym.* Niełączące się *z Jstotnemi i Absolutne są:* qui *kto,* quoi *co,* lequel *ktory,* la quelle *ktora. pierwsze dwa, nakłaniaią się z Artykułem niepewnym, dwa ostatnie z pewnym.*

6. *Są* Niepewne (Jndefinis) *z tych:* Łączące się *są;* quelque *jakiś,* chaque *każdy,* aucun *i* nul *żaden, ktorym się daie Artykuł niepewny;* meme *i* autre, *kładną się z Artykułem pewnym.* Niełączące się *są:* quelqu'un, *ktoś* personne *żaden* chacun *każdy,* autrui *inny,* quiconque *ktokolwiek,* tel, telle, *ktore maią Artykuł pewny.*

O Odmianie i nakłanianiu *Słow* albo Werbow.

Odmiana i nakłanianie Słow *albo* Werbow, *dzieie się gdy słowo jakie, przystosowane do jedney lub wielu Osob, także do czasu w jakim się mowi, i do sposobu mowienia, coraz to inaczey w dyskursie wymawiać się musi.* Rozmawiaiąc *albo* opo-

wiadom

wiadam co o mnie ſamym Np: Ja czytam, uczę ſię. i wtenczas w mowieniu ieſtem pierwſzą Oſobą, albo mowię z kim lub do kogo Np. ty czytaſz &c. i tak ten z ktorym mowię, będzie względem mnie Oſobą drugą, albo też mowię co przed drugim, o kim lub na kogo Np. on czyta &c. i tak ten będzie już trzecią w zględem mnie Oſobą, poiedynczey liczby. Podobnie gdy wiele Oſob razem co twierdzi o ſobie, czyni ſię tak pierwſza Oſoba w Wielkiey Liczbie, ci zaś, z ktoremi lub do ktorych ja mowię, ſtaną ſię drugą w zględem mnie; a trzecią ci, na ktorych i o ktorych co powiem; Otoż według tey Oſob odmiany, odmieniać i nakłaniać muſzę ſłowo naypierwey.

Znowu rozmawiaiąc, albo mowię o rzeczy jakiey, teraz ſię dopiero dzieiącey; Np: Uczę ſię, uczemy ſię, a zatym tak muſzę nakłonić ſłowo, aby znaczyło czas teraznieyſzy (le tems preſent) Albo mowię o rzeczy lub ſprawie już wprawdzie przeſzłey, ale ieſzcze nie zakończoney na ow czas, gdy ſię druga jaka ſprawa, przy niey trafiła, lub że też ieſzcze ten czas, w ktorym ſię ſtała nie przeſzedł, a więc tu znowu muſzę tak nakłonić ſłowo, aby znaczyło ten czas przeſzły niedoſkonale. (Jmparfait.) Np. j' étois à la table lorſque vous arrivates byłem u ſtołu gdyś przybył. Daley ieſzcze: Albo mowię o rzeczy przeſzłey, w czaſie, ktory już zupełnie minął, i tu muſzę nakłonić Słowo aby wyraziło czas I. przeſzły doſkonale, ktory też inaczey zowie ſię hiſterycznym, iż naylepiey ſię w opowiadaniach hiſtorycznych używa. Francuzi zowią go (Préterit Simple) czaſem przeſzłym proſtym, dlatego iż

ſię iednym ſłowem wyraża; Np. j' eus hier, miałem wczora. Albo mowię, o rzeczy iakiey przeſzłey nie naznaczaiąc czaſu; albo ieżli go naznaczam, to ſię ieſzcze nie ſkończył; tu znowu tyle ſłowu memu przydaię odmiany, abym wyraził czas Drugi przeſzły doſkonale, zwany od Francuzow, przeſzłym ſkładanym (Préterit composé) dla tego; iż ſię ze dwoch ſłow ſkłada. Np. byłem w mieście, j' ai été dans la ville, był dziś umnie il a été aujourd' hui chez moi. Gdy zaś mowię o rzeczy dwoiako przeſzłey, i w zględem ſiebie ſamey, i względem drugiey, ktora ſię już była ſkończyła, nim ſię ta ſtała, tu ieſzcze inſzą ſłowu moiemu potrzebami dać odmianę, abym oznaczył czas przeſzły więcey niż doſkonale, (plus que parfait) Np: jużem był odjechał gdyś przybył, j' étois deja parti, lors que vous étes venu. Na reſzcie gdy chcę wyrazić ſprawę jaką co ſię ma ſtać dopiero; ſłowo moie oznaczyć mi muſi czas przyſzły. Np. nauczę ſię, nauczemy ſię, j' apprendrai, apprendrons. Jto to ieſt nakłanianie Słow co do Czaſow.

Ale że rozmawiać możemy pięciorakim ſpoſobem, albo pokazuiąc co komu, albo proſząc, zachęcaiąc, lub roſkazuiąc, albo życząc czego, albo przez rożne złączenia, myśli naſze i dyſkurs wiążąc i zdobiąc, albo też wyrażaiąc co bez okryślenia oſob i czaſu; rożność ta Spoſobow mowienia, ſprawuie znowu rożnice w nakłanianiu Słow jak obaczemy.

Ze zaś wſzyſtkie ſłowa u Francuzow nakłaniać ſię nie mogą, tylko za pomocą ſłow poſiłkuiątych, avoir mieć, etre być, Ztey przyczyny, ich nayprzod ſpoſob nakłaniania ſię, pokażem, a potym obaczemy jak w chodzą do pomocy drugich ſłow. Na-

Nakłanianie słowa posiłkuiącego *Avoir* mieć w Ukazuiącym Sposobie

Teraźnieyszy Czas.

w Małey Licz:	w Wielk: Licz:
J' ai *ja mam.*	Nous avons *my mamy,*
Tu as *ty masz.*	Vous avez *wy macie,*
Jl *elle* a, *on* ona *ma.*	Jls *elles* ont, *oni* one *maią.*
Je n' ai pas nie mam.	*Nous n' avons pas* nie mamy,
Ai je? czy mam że &c.	*Avons-nous?* czy mamyż?
N' ai- je pas? czy nie mam że ia?	*N'avons nous pas?* czy nie mamyż &c.

Czas przeszły niedoskonałe.

J'avois *ja miałem, miałam miewałem, miewałam,*	Nous avions *my mieliśmy miałyśmy miewaliśmy miewałyśmy,*
Tu avois *ty miałeś,*	Vous aviez *wy mieliście,*
Jl. *elle* avoit *on miał.*	Jls *elles* avoient *oni mieli*
Je n' avois pas. nie miałem,	*Nous n' avions pas* nie mieliśmy,
Avois-je? czy miałem że ja,	*Avions-nous?* czy mieliśmyż,
N' avois-je pas? czy nie miałem że ja.	*N' avions-nous pas?* czy nie mieliśmyż.

Czas przeszły doskonale historiczny.

J'eus *miałem miałam* Np. *wczora, tak rok* &c.	Nous eumes *mieliśmy miałyśmy* Np. *wczora. tak rok* &c.

Tu

Tu eus, *ty miałeś,*	Vous eutes, *wy mieliście,*
Jl, *elle* eut, *on miał, miała*	Jls, *elles* eurent, *oni mieli.*
Je n' eus pas, nie miałem.	*Nous n' eumes pas,* nie mieliśmy,
Eus-je? miałem że,	*Eumes-nous?* czy mieliżeśmy?
N' eus-je pas? czy nie miałem że?	*N'eumes-nous pas?* czy niemieliżeśmy?

Czas przeszły doskonale składany

J' ai eu, *ja miałem, miałam*	Nous avons eu, *my mieliśmy, miałyśmy*
Tu as eu, *ty miałeś*	Vous avez eu, *wy mieliście.*
Jl. *elle* a eu. *on miał*	Jls, *elles* ont eu, *oni mieli.*
Je n' ai pas eu, nie miałem	*Nous n' avons pas eu,* nie mieliśmy.
Ai- je eu? miałemże?	*Avons-nous eu?* mieliśmyż
N' ai- je pas eu? czy nie miałżem?	*N'avons nous pas eu?* nie mieliżeśmy?

Czas przeszły więcey niż doskonale

J' avois eu, *Ja miałem był dawno, miałem była dawno,*	Nous avions eu, *mieliśmy byli, miałyśmy były dawno,*
Tu avois eu, *ty miałeś był,*	Vous aviez eu, *mieliście byli*
Jl *elle* avoit eu *on miał był,*	Jls. *elles* avoient eu, *mieli byli*
Je n' avois pas eu, nie miałem był, nie miałam była,	*Nous n' avions pas eu,* nie mieliśmy byli, nie miałyśmy były.
Avois-je eu? czy miałemże był, była?	*Avions nous eu?* czy mieliśmyż byli, były?
N' avois-je pas eu? czy nie miałemże był? nie miałam że?	*N' avions nous pas eu?* czy nie mieliśmyż byli miałyśmyż były?

ll

Czas Przyszły.

J' aurai, *ja będę miał, miała,*	Nous aurons, *my będziemy mieli, miały,*
Tu auras, *ty będziesz miał,*	Vous aurez, *wy będziecie mieli,*
Jl *elle* aura, *on będzie miał.*	Jls *elles* auront, *oni będą mieli.*
Je n'aurai pas, niębędę miał, miała.	*Nous n' aurons pas,* nie będziemy mieli. miały
Aurai - je? Cyż będęż miał?	*Aurons-nous?* będzięmyż mieli miały?
N' aurai-je pas? czy niebędęż miał miała,	*N' aurons-nous pas?* czy nie będziemyż mieli, miały?

W Sposobie Roſkazuiącym, proſzącym (l' Jmperatif)

Czas teraznieyſzy.

Aie *miey,*	Ayons nous, *mieymy my,*
Qu' jl *elle* ait, *niech on, ona ma.*	Ayez vous, *mieycie wy.*
	Qu' ils, *elles,* aient, *niech oni,* one *maią.*
N' aie pas, nie miey,	N' *ayons pas,* nie mieymy,
Qu' il elle *n' ait pas,* niech on *ona* nie ma,	*Qu' ils* elles *n' aient pas,* niech oni *one* nie maią.

W Żądaiącym y Łączącym ſpoſobie (l'Optatif, & Conjonctif.) Czas teraznieyſzy,

Żądaiąc i Łącząc.

Que j' aie, *bym miał,* *miał.*	Que nous ayons, *byśmy mieli,*
Que tu aies, *byś miał.*	Que vous ayez, *byście mieli.*

Qu' il ait. *by miał.*	Qu' ils aient *by mieli.*
Que je n' aie pas, bym niemiał.	*Que nous n' ayons pas,* byśmy niemieli.

Czas niedoſkonale przeſzły.

J' aurois *miałbym, miałabym,*	Nous aurions *mielibyśmy miałybyśmy.*
Tu aurois, *miałbyś,*	Vous auriez, *mielibyście.*
Jl auroit, *miałby,*	Jls auroient. *mieliby.*
Je n' aurois pas nie miałbym,	*Nous n' aurions pas,* nie mielibyśmy.
Aurois-je? czy miałżebym.	*N'aurions nous pas?* czy mieliby śmyż?
N'aurois-je pas? czy niemiałżebym.	*N'aurons-nous pas?* czy nie mielibyśmyż.

Czas niedoſkonale przeſzły w Żądaiącym.

Que j' euſſe *obym miał, miała,*	Que nous euſſions *obyśmy mieli miały.*
Que tu euſſes, *obyś miał,*	Que vous euſſiez, *obyście mieli.*
Qu' il eut. *oby miał,*	Qui ils euſſent, *oby mieli.*
Que je n' euſſe pas, obym niemiał.	*Que nous n' euſſions pas,* obyśmy niemieli.

Czas przeſzły doſkonale w Łącząc. i Życzącym.

Que j' aie eu *gdybym miał miała.*	Que nous ayons eu, *gdybyśmy mieli.*
Que tu aies eu, *gdybyś miał.*	Que vous ayez eu, *gdybyście mieli.*
Qu'il ait eu, *gdy by miał.*	Qu' ils aient eu, *gdyby mieli.*

Que je n' aie pas eu, gdybym był nie miał.	*Que nous n' ayons pas eu,* gdy byśmybyli nie mieli.

Czas przeszły więcey niż doskonale Łączący.

J'aurois eu, *miałbym był miałabym.*	Nous aurions eu, *mielibyśmy byli, były.*
Tu aurois eu, *miałbyś był.*	Vous auriez eu *mielibyście byli.*
Jl auroit eu, *miałby był.*	Jls auroient eu, *mielibybyli.*
Je n' aurois pas eu, niemiałbym był.	*Nous n'aurions pas eu,* niemielibyśmy byli.

Tenże Czas w Żądaiącym.

Que j' eusse eu, *obym był miał, miała.*	Que nous eussions eu, *obyśmy byli mieli miały.*
Que eusses eu, *obyś był miał.*	Que vous eussiez eu, *obyście byli mieli.*
Qu' il eût eu, *oby był miał.*	Que ils eussent eu, *obybyli mieli.*
Que je n' eusse pas eu, obym był niemiał.	*Que nous n' eussions pas eu,* obyśmy byli nie mieli.

Czas przyszły w Łączącym y Żądaiącym.

J'aurai eu, *będę miał, miała.*	Nous aurons eu, *będziemy mieli.*
Tu auras eu, *ty będziesz miał.*	Vous aurez eu, *wy będziecie mieli.*
Jl aura eu, *on będzie miał.*	Jls auront eu *oni będą mieli.*

w Sposobie Neograniczonym.

avoir *mieć*	*n' avoir pas* niemieć

Czas przeszły.

avoir eu, *mieć.*	*N' avoir pas eu,* niemieć
Ucze: Cz: Ter: ayant, *maiąc.*	*N' ayant pas,* nie maiąc.
Uczest: *Cierp:* eu *miany.*	Ucz: Cz: prz: avoir eu, *miawszy.*

D'avoir *mienia, że miał,* à avoir *mieniu, aby miał.* pour avoir *dla mienia, żebymiał,* en ayant, *maiąc.*

Nakłanianianie Słowa posiłkuiącego ETRE

w Ukazuiącym Sposobie.	Teraznieyszy czas.
w Małey Liczbie.	*w Wielkiey Liczbie.*
Je suis, *ja iestem,*	Nous somes, *my iesteśmy*
Tu es, *ty iesteś.*	Vous étes, *wy iesteście.*
Jl, *elle* est, *on,* ona, *iest.*	Jls, *elles* sont, *oni,* one *są.*
Je ne suis pas, nie iestem	*Nous ne sommes pas,* nie iesteśmy.
Suis-je? czy iestem że ja?	*Sommes -nous.* iesteśmy ż
Ne suis-je pas? czy nie iestem że?	*Ne sommes - nous pas ?* czy nie iesteśmy ż?
Jl y a, iest, są tam.	*Jl y en a,* iest ich tam?
Jl n' y a pas, nie masz tam.	*Jl n' y en a pas,* niemasz ich tam.
Y a t il? czy iestże? czy są że?	*Y en a t il?* czy iest że ich? tam czy są że oni tam?
N' y a -t-il pas? czy nie masz? czy nie są że tam ?	*N' y en a-t il pas* czy niemasz ich tam, czy nie są że oni tam?
Czas przeszły	niedoskonale.
J'étois, *byłem, byłam.*	Nous étions, *byliśmy.*

Tu étois, byłeś.
Ilétoit, *był.*
Je n' étois pas, nie byłem.
Etois-je? byłem że?
N' étois-je pas? nie byłeż że?
Il y avoit, było tam.
Il n' y avoit pas. nie było tam.
Y avoit-il? byłoż tam?
N, y avoit-il pas? nie byłoż tam?

Vous étiez, *byliście,*
Jls, *elles,* etoient, *byli*
Nous n' etions pas, niebyliśmy.
Etions nous? byliśmyż?
N' etions nous pas? czy nie byliśmyż?
Il y en avoit, było ich tam.
Jl n' y en avoit pas, niebyło ich tam.
Y en avoit il? byłoż ich tam ?
N' y en avoit-il pas? czy nie byłoż ich tam.

Czas przeszły doskonale Historyczny.

Je fus, *byłem, np. wczora.*
Tu fus, *byłeś,*
Il füt. *był.*

Nous fumes, *byliśmy.*
Vous futes, *byliście.*
Jls *elles,* furent, *byli.*

Je ne fus pas. nie byłem.
Il y eut. było tam.
&c. *podobnie iak wyżey.*

Czas przeszły doskonale składany.

J' ai èté, *byłem, np. dziś.*
Tu as été, *byłeś.*
Jl *elle* a é é, *był, była.*
Je n' ai pas été, niebyłem
Ai-je été? czy byłem że?
N'ai-je pas été? czy nie byłemże?

Nous avons été, *byliśmy,*
Vous avez été, *byliście*
Jls, *elles* ont été, *byli*
Nous n' avons pas été, niebyliśmy.
Avons-nous été? czy byliśmyż?
N' avons-nous pas été?

Czas

Jl y a eu, było tam dzis
Jl n' y a pas eu nie było tam.
Y a t-il eu czy niebyłoż tam.

Jl y en a eu, było ich tam dziś.
Jl n' y en a pas eu nie było ich tam.
N' y en a-t-il pas eu? czy niebyłoż ich tam.

Czas przeszły więcey niż doskonale.

J'avois été *byłem dawno, byłam.*
Tu avois été *byłeś.*
Jl, *elle* avoit été, *był.*
Je n' avois pas été niebyłem dawno, &c. *podobnie jak wyżey.*

§ Nous avons été *byliśmy byłyśmy dawno.*
Vous aviez été. *byliście.*
Jls, *elles* avoient été *byli.*

Czas przyszły.

Je serai, *będę.*
Tu seras *będzież.*
Jl, *elle* sera *będzie.*
Je ne serai pas niebędę.
Serai je czybedęż?
Ne serai-je pas czy niebedęż?
Jl y aura będzie tam.
Jl n' y aura pas niebędzie tam.
Y aura il? będzież tam.

Nous serons *będziemy.*
Vous serez *będziecie.*
Jls, *elles* seront *będą.*
Nous ne serons pas niebędziemy.
Serons-nous czy będziemyz ?
Ne serons-nous pas? czy niebędziemyz.
Jl y en aura będzie ich tam.
Jl n' y en aura pas niebędzie ich tam.
Y en aura-t il? będzież ich tam.

§

Sposob

Sposob Rozkazuiący.

Sois, *bądź.*	Soyons, *bądźmy.*
	Soyez *bądźcie.*
Qu' il, *elle* soit *niech on będzie.*	Qu' ils, elles, soient *niech będą.*
Ne sois pas, niebądź.	*Ne soyons pas*, niebądź my.

W Żądaiącym i Złączaiącym Sposobie (Optatif, & Conjonctif) Czas teraznieyszy.

Żądaiąc i Łącząc.

Que je sois, *obym był, była.*	Que nous soyons, *obyśmy byli.*
Que tu sois. *obyś był.*	Que vous soyez *obyście byli.*
Qu' il *elle* soit, *oby był, była.*	Qu' ils, *elles* soient, *oby byli.*
Que je ne sois pas, obym niebył.	*Qué nous ne soyons pas.* obyś my nie byli.
Qu' il y ait, niech tam będzie	*Qu'il y en ait.* niech ich tam będzie.

Czas przeszły niedoskonale.

Je serois *byłbym. byłabym*	Nous serions *bylibyśmy*
Tu serois *byłbyś.*	Vous seriez *bylibyście*
Jl, *elle* seroit *byłby.*	Ils *elles* seroient *byliby*
Je ne serois pas, niebył bym,	*Nous ne serions pas*, nie bylibyśmy
Serois-je? byłże bym?	*Serions nous?* bylibyśmyż
Ne serois-je pas? czy nie byłżebym.	*Ne serions nous pas?* nie bylibyśmyż

Jl y auroit, było by tam.	*Jl y en auroit* byłoby ich tam.
Jl n' y auroit pas, nie byłoby tam,	*Jl n' y en auroit pas*, nie byłoby ich tam.
Y auroit-il? byłożby tam?	*Y en auroit-il?* byłożby ich tam?

Czas przeszły doskonale Żądaiący.

Que je fusse, *obym był, była,*	Que nous fussions *obyśmy byli, były.*
Que tu fusses *obyś był.*	Que vous fussiez *obyście byli.*
Qu' il *elle* fût, *oby był.*	Qu' ils, *elles* fussent *oby-byli.*
Que je ne fusse pas obym nie był.	*Que nous ne fussions pas* obyś my niebyli.
Qu il y eût oby by tam było.	*Qu' il y en eut* oby ich tam było.
Qu' il n' y eût pas, oby tam niebyło.	*Qu' il n' y en eût pas*, oby ich tam niebyło.

Czas przeszły doskonale Łączący, i Życzący.

Que j' aie été, *gdybym był.*	Que nous ayons été *gdybyśmy byli.*
Que tu aies été *gdy byś był.*	Que vous ayez été *gdy byście byli.*
Qu' il, *elle* été, *gdy by był.*	Qu' ils, *elles* aient été, *gdyby byli.*
Que je n' aie pas été, obym nie był.	*Que nous n' ayons pas*, été obyś my byli nie byli.
Qu' il y ait eu, gdyby było.	*Qu' il y en ait eu* gdyby ich tam było.

Qu' il n' y ait pas eu gdy by tam nie było.	*Qu'il n' y en, ait pas eu,* gdy by ich tam nie-było.

Czas przeszły doskonałe Łączący.

J'aurois été, *był bym był*, *byłabym.*	Nous aurions été, *byli by-śmybyli.*
Tu aurois été, *był byś-był.*	Vous auriez été, *bylibyście byli.*
Il, *elle* auroit été, *był by był.*	Ils. *elles* auroient été, *byliby byli.*
Je n' aurois pas été, nie był bym był	*Nous n' aurions pas été* nie bylibyśmy byli.
Aurois-je- été? był że bym był.	*Aurions-nous été,* byli że byśmy byli.
N' aurois- je pas été? nie był żebym był?	*N' aurions-nous pas été?* nie byli by żeśmy byli.
Il y auroit eu, byłoby tam było.	*Il y en auroit eu,* byłoby ich tam było.
Il n' y auroit pas eu, nie byłoby tam było.	*Il n' y en auroit pas eu* nie było by ich tam było.
Y auroit-il eu? byłożby tam było.	*Y en auroit-il eu?* byłożby ich tam było.
N' y auroit il pas eu? nie byłoż by tam było?	*N' y en auroit-il pas eu?* nie byłożby ich tam było.

Czas przeszły doskonałe Żądający.

Que j' eusse été, *gdybym bym był na ów czas.*	Que nous eussions été, *gdy byście byli na ów czas.*
Que tu eusses été, *gdy byś był.*	Que vous eussiez été, *gdy byście byli:*

Qu'

Qu' il eût été, *gdy bybył.*	Qu' ils eussent été *gdy by byli.*
Que je n' eusse pas été gdy bym był nie był.	*Que nous n' eussions pas été,* gdybyśmy byli nie byli.
Qu' il y eût eu gdy by było na ów czas &c.	

Czas przyszły Żądaiący i Łączące.

Quand j' aurai été *gdy będę.*	Quand nous aurons été *gdy będziemy.*
Quand tu auras été *gdy będziesz.*	Quand vous aurez été *gdy będziecie.*
Quand il aura été *gdy będzie.*	Quand ils auront été *gdy będą.*
Quand je n' aurai pas été gdy nie będę &c.	

Sposob nieograniczony. (Infinitif)

Czas teraz: Etre *być* N' etre pas *niebyć.*

Czas przeszły. Avoir été N'avoir pas été *być dawniey.* *niebyć dawniey.*

Uczest(participe)Etant *będąc* N'etant pas *niebędąc*

Uczes: Cier[illegible]ą: Eté *co był*

Ayant été *będąc dawniey.* N'ayant pas été *nie będąc dawniey.* D' etre że *był* à être, *aby był* pour être, *dlatego żeby był* en étant *będąc.*

Obaczmy teraz jak się nakłaniaią słowa ktore posiłku potrzebuią. Te dwoiakie są: Jedne Porządne, *nakłaniaiące się zwyczaynym trybem y kształtem jako i drugie im podobne;* Drugie nieporządne, *ktore od zwyczaynego trybu nakłaniania się odstępuią. Mowić teraz będziem o porządnych, a potym nieporządnych odmienność w nakłanianiu się pokażemy.* O

Cztery są Kształty albo (Formy)

Nakłonienie I.	Nakłonienie II.
I. Conjugaison,	II. Conjugaison.
Na Er iak Parler mowić.	Na ir, iak Batir budować.
Ucze-	snistwo.
Na é, iak Parlé	Na i, iak Bati.
Formuie się od Czasu Nieo	graniczone: odrzucaiąc r
Sposob Ukazuiący Cz-	as Teraznieyszy
Formuie się od Czasu	Nieograniczonego
odrzucaiąc r	r zamieniaiąc na s
Je parle mowię.	Je bâtis buduię.
tu parles,	tu bâtis,
il parle.	il bâtit.
Nous parlons,	Nous bâtissons,
Vous parlez,	Vous bâtissez,
Ils parlent.	Ils bâtissent.
Parlé-je? Czy mowież?	Bâtis je Czy buduież?
Parlons-nous?	Batissons nous,
Je ne parle pas nie mowię.	Je ne batis pas nie buduię.
Nous ne parlons pas,	Nous ne batissons pas,
Ne parle je pas?	Ne batis-je pas?
Czy nie mowiesz?	Czy nie buduiesz?
Ne parlons-nous pas?	Ne batissons-nous pas,

Porzą-

Nakłaniania słow porządnych.

Nakłonienie III.	Nakłonienie IV.
III. Conjugaison.	IV. Conjugaison.
Na Oir, iak Recevoir	Na Re, iak Vendre
Cier-	piące.
Na u iak reçu	Na u, iak Vendu.
evoir zamień: na u	re zamień: na u
Sposob Ukazuiący Cz-	as Teraznieysz.
Formuie się evoir	Formuie się re zamie-
zamieniaiąc na ois	niaiąc na s
Je reçois odbieram.	Je vends przedaię.
tu reçois,	tu vends,
il reçoit.	il vend.
Nous recevons,	Nous vendons,
Vous recevez,	Vous vendez.
Ils reçoivent.	Ils vendent.
Reçois je? czyż odbieram?	Vends-je? czy przedaież.
Recevons-nous,	Vendons-nous.
Je ne reçois pas, Nie odbieram,	Je ne vends pas. Nie przedaię.
Nous ne recevons pas,	Nous ne vendons pas,
Ne reçois-je pas?	Ne vends je pas?
Czy nie odbieram?	Czy nieprzedaię.
Ne recevons-nous pas.	Ne vendons nous pas,

Czas

Czas przeszły	niedoskonale
Formuie się we wszyst-	kich Nakłanianiach od r,
Je Parlois muwiłem.	Je batissois,
tu parlois	tu batissois,
il parloit	il batissoit.
Nous parlions	Nous batissons,
Vous parliez	vous batissez,
Il parloient.	ils batissoient.
Parlois je? Jak wyżey.	Bâtissois je?
Czas przeszły	doskonale Historyczny
Formuie się od Czasu	Nieograniczo: zamienz
r na ai	r na s
Je parlai mowiłem wczo	Je bâtis
tu parlas (ra	tu bâtis
il parla.	il bâtit.
Nous parlâmes.	Nous bâtîmes
Vous parlâtes	Vous bâtîtes
Ils parlérent.	Ils bâtirent.
Parlai je? iak wyżey.	Bâtis-je? iak wyżey.
Czas przeszły doskonale	Składany.
Formuie się we wszystkich	Nakłanianiach
J' ai parlé mowiłem był.	J' ai bâti
tu as parlé	tu as bâti
il a parlé.	il a bâti.
Nous avons parlé	Nous avons bâti
Vous avez parlé	Vous avez bâti
ils ont parlé.	Ils ont bâti.
Ai-je parle?	Ai-je Bâti?
Avons nous parlé	Avons nous Bâti?

Czas

Czas przeszły	niedoskonale
Oso: Cz: ter: W Licz: Spo.	Uka: zamien: ons na ois
Je recevois	Je vendois
tu recevois	tu vendois
il recevoit.	il vendoit.
Nous recevions	Nous vendions
Vous receviez	Vous vendiez
ils recevoient.	ils vendoient.
Recevois-je?	Vendois-je?
Formuie się od Uczest:	Formuie się od Czasu
na u dodaiąc s	Nieogr: zamien: re na is
Je reçus	Je vendis
tu reçus	tu vendis
il reçut.	il vendit.
Nous reçûmes	Nous vendîmes
Vous reçûmes	Vous vendîtes
Ils reçurent.	Ils vendîrent.
Reçus-je iak wyżey.	Vendis-je iakwyżey.
od Czasu ter: spos: Uka:	Słowa avoir y Uczest:
J' ai reçu	j' ai vendu
tu as reçu	tu as vendu
il a reçu.	il a vendu.
Nous avons reçu	Nous avons vendu
Vous avez reçu	Vous avez vendu
Ils ont reçu.	Ils ont vendu.
Ai-je Reçu?	Ai je Vendu?
Avons-nous Reçu?	As-tu Vendu?

Je n'

Je n' ai pas parlé	Je n' ai pas Bâti
Nous n' avons pas parlé	Nous n' avons pas Bâti
N' ai je pas parlé?	N' aj je pas Bâti
N'avons-nous pas parlé¿	N' avons-nous pas Bâti
Czas	przes zły
formuie się we wszystkich Na	*kłanianiach od Czasu*
J'avois parlé	J' avois Bâti
tu avois parlé	tu avois Bâti
il avoit parlé	il avoit Bâti
Nous avions parlé	Nous avions Bâti
vous aviez parlé	Vous aviez Bâti
ils avoient parlé	Ils avoient. Bâti
Avois-je parlé *iak wyżey*	Avois-je *Jak wyżey.*
Czas drugi	*przeszły*
Formuie się od Czasu	*przeszłego doskonale*
J' eus parlé	J' eus
tu eus parlé	tu eus bâti.
il eut parlé.	il eut
Nous eûmes parlé	Nous eumes
Vous eûtes parlé.	Vous eutes bâti.
Ils eurent parlé.	Ils eurent
Eus je parlé *Jak wyżey.*	Eus-je bâti. *Jak wyżey*
Czas	*Przyszły*
Formuie się od Czasu	*Nieograniczonego*
dodaiąc ai	*dodaiąc* ai
Je parlerai	Je bâtirai
tu parleras	tu bâtiras
il parlera.	il bâtira.
Nous parlerons	Nous bâtirons
Vous parlerez	Vous.bâtirez
Ils parleront.	Ils bâtiront.

Je n' ai

Je n' ai pas reçu	Je n' ai pas vendu
Nous n' avons pas.&c	Nous n' avons pas &c
N' ai je pas &c	N'ai-je pas &c
N' avous nous pas &c	N'avons-nous pas &c
więcey niż	*dos konale*
przeszł:niedosko:w Spos:Uka:	*sło: avoir i od Uczestnictwa.*
J'avois Reçu.	J'avois Vendu.
tu avois	tu avois
il avoit	il avoit
Nous avions	Nous avions
Vous a viez Reçu.	Vous aviez Vendu.
Ils avoient.	ils avoient.
Avois-je reçu *iak wyżey*	Avois-je vēdu *iak wyżey*
więcey niż	*doskonale*
Historyi: w Spos: Uka.	*Sło: avoir i Uczesnist:*
J' eus reçu	J' eus
tu eus reçu	tu eus Vendu
il eut reçu.	il ent.
Nous eumes	Nous eumes
Vous eutes Reçu.	Vous autes Vendu.
Ils eurent.	Ils eurent.
Eus-je reçu *Jak wyżey*	Eus je vendu *Jak wyżey*
Czas	*przyszły*
Formuie się odmie-	*niaiąc*
oir *na* rai	re *na* rai
Je recevrai	Je vendrai
tu recevras	tu vendras
il recevra.	il vendra
Nous recevrons	Nous vendrons
Vous recevrez	Vous vendrez
Ils recevront	Ils vendront

Parlerai

Parlerai - je ?	Bâtirai-je ?
Roskazuiąc	*lub Prosząc*
Formuie się w wszystkich	*Naklanianiach druga*
trzecia zaś z trzeciey wiel	*kiey liczby odrzucaiąc* nt
Parle *mow*	Bâtis *buduy*
Qu'il parle	Qu' il bâtisse
Parlons.	Bâtissons
Parlez	Bâtissez
Qu'ils parlent.	Qu' ils bâtissent.
Ne parles pas	Ne bâtis pas
Qu' il ne parle pas	Qu' il ne bâtisse pas
Ne parlons pas.	Ne-bâtissons pas
Żądaiąc lub Łącząc	*Czas Teraznieyszy*
Formuie się we wszyst-	*kich Naklanian: z trze-*
Que je parle *bym mowil*	Que je bâtisse
Que tu parles	Que tu bâtisses
Qu' il parle.	Qu' il bâtisse
Que nous parlions	Que nous bâtissions
Que vous parliez	Que vous bâtissiez,
Qu' ils parlent.	Qu' ils bâtissent.
Que je ne parle pas.	Que je ne bâtisse pas
Jak wyżey,	*Jak wyżey.*
Czas prze:	*niedoskonale*
Formuie się we wszyst-	*kich Naklanian: od Cza-*
Je parlerois *iabym mowil*	Je batirois
tu parlerois	tu batir ois
il parleroit.	il batiroit
Nous parlerions	Nous batirions
Vous parleriez	Vous bâtiriez
Ils parleroient.	Ils bâtiroient.

Je ne

Recevrai-je.	Vendrai je.
Osoba od 1. Osoby	*Mał: Liczby*
w Sposobie	*Ukazuiącym*
Reçois	Vend
Qu' il reçoive	Qu' il vende
Recevons,	Vendons
Recevez	Vendez
Qu' ils reçoivent.	Qu' ils vendent.
Ne reçois pas	Ne vend pas
Qu' il ne reçoive pas	Qu il ne vende pas
Ne recevons pas.	Ne vendons pas.
ciey Osoby Mał: L. Spos:	*Ukaz: odrzucaiąc* nt
Que je reçoive	Que je vende
Que tu reçoives	Que tu vendes
Qu' reçoive.	Qu' il vende
Que nous recevions	Que nous vendions
Que vous receviez	Que vous vendiez
Qu' ils reçoivent.	Qu' ils vendent.
Que je ne reçoive pas.	Que je ne vende pas.
Jak wyżey.	*Jak wyżey.*
su Przyszłego w Spos:	*Ukaz: odmien:* ai *na* ois
Je recevrois *odebrałbym.*	Je vendrois *przedałbym*
tu recevrois	tu vendrois
il recevroit.	il vendroit.
Nous recevrions	Nous vendrions
tu recevriez	Vous vendriez
il recevroient.	Ils vendroient.

Je ne

Je ne parlerois pas
Jak wyżey.
Czas przeszły
Formuie się we wszyst-
Que je parlasse *gdybym*
Que tu parlasses (*mowił*
Qu' il parlât.
Nous parlassions
Que Vous parlassiez
Ils parlassent.
Que je ne parlasse pas.
Tenże Czas
Składa się we wszyst-
J' aie parlè *gdybym był*
Que tu aies parlè *mowił*
il ait parlé.
Nous ayons
Que Vous ayez (parlé.)
Ils aient
Czas przeszły
Składa się we wszyst
J' aurois *mowił bym był.*
tu aurois (parlé.)
il auroit
Nous aurions
Vous auriez (parlè.)
Ils auroient.
Czas przeszły
Składa się we wszyst:
Que J' eusse parlé
tu eusses parlé

Je ne bâtirois pas.
Jak wyżey.
doskonale w Żądaiącym
kich Nakłanianiach od z.
Que je bâtisse *gdy bym bu-*
Que tu bâtisses (*dował*
Qu' il bâtit.
Nous batissions
Que Vous batissiez
Ils batissent.
Que je ne bati sse pas
Składany
kich Nakłanianiach od
J' aie
Que tu aies (bati.)
il ait.
Nous ayons
Que Vous ayez (Bati)
Ils aient
więcey niż doskonale.
kich Nakłanianich od
J' aurois
tu aurois (bati,)
il auroit.
Nous aurions
Vous auriez (Bati.)
Ils auroient.
więcey niż doskonale
Nakłan: od Cz. przesz:
Que J' eusse
tu eusses (Bati.)

Je ne recevrois pas
Osoby Mał. L. Czasu
Que je reçûsse *gdybym*
Que tu reçûsses (*odebrał*
Qu' il reçût.
Que nous reçûssions
Que vous reçûssiez
Qu' ils reçûssent
Que je ne reçûsse pas
1. *Osoby Cz: Teraz. Sp:*
J' aie
Que tu aies (reçû)
il ait.
Nous aios
Que Vous aiez (reçû.)
Ils aient.
Cz. prz: niedos: w Sp:
J' aurois
tu aurois (reçû.)
il auroit
Nous aurions
Vous auriez (reçû)
Ils auroient.
dośk: w Spos: Łącz:
Que J' eusse
tu eusses (reçû.)

Je ne vendrois pas,
prz: dosk: Hist: dodaiąc se
Que je vendisse *gdybym*
Que tu vendisses
Qu' il vendit.
Que nous vendissions.
Que vous vendissiez
Qu' ils vendissent.
Que je ne vendisse pas,
Łącz: słowa avoir *i Ucz:*
J' aie
Que tu aies (Vendu.)
il ait
Nous aios
Que Vous aiez (Vendu.)
Ils aient.
Łącz: słowa avoir *i Ucz:*
J' aurois
tu aurois (Vendu.)
il auroit
Nous aurions
Vous auriez (Vendu.)
Ils auroient
słowa avoir *i Uczes:*
Que J' eusse
tu eusses (Vendu.)

Qu' il eût parlé.	Qu' il eût.
Que Nous eussions	Que Nous eussions
Vous eussiez (parlé.)	Vous eussiez (Bati.)
Ils eussent.	Ils eussent.
Czas	*Przyszły*
Składa się z przyszłego	*Czasu Spos: Ukaz: sło*
Quand. J' aurai	Quand. J' aurai
tu auras (parlé.)	tu auras (Bati.)
il aura.	il aura.
Quand. Nous aurons	Quand. Nous aurons
Vous aurez (parlé.)	Vous aurez (Bati.)
Ils auront	Ils auront
Sposob	*Nieogranicz:*
Parler, ne pas parler.	Batir. ne pas batir.
Czas	*Przeszły*
Avoir parlé	Avoir bati,
N'avoir pas parlé.	N' avoir pas batir.
Uczesnistwo Składa	*się od 1 Osoby Wielkiey*
Parlant,	Bâtissant.
Ne parlant pas.	Ne batissant pas.
Ayant parlé.	Ayant bati.
de parler	de batir.
à parler	a batir
pour parler.	pour batir.
Pour avoir parlé	Pour avoir batir
En parlant	En batissant
En ayant parlé.	En ayant bati.

Tym Kształtem nakłaniaią się w mowieniu wszystkie Słowa u Francuzow, podobnie się kończące jako te cztery ktoresmy na wzor położyli: Obaczmyż teraz, te ktore odtey ustawy: i zwyczaynego

trybu

Qu'il eut.	Qu' il eut
Que Nous eussions	Que Nous eussions (vendu)
Vous eussiez (reçû.)	Vous eussions
Ils eussent.	Ils eussent
wa avoir	*i Uczesnistwa*
Quand. J' aurai	Quand. J' aurai
tu auras (reçû.)	tu auras (Vendu)
il aura	il aura
Quand. Nous aurons	Quand. Nous aurons
Vous aurez (reçû.)	Vous aurez (Vendu.)
Ils auront	Ils auront.
Recevoir, ne pas recevoir)	Vendre. Ne pas vendre.
Avoir reçû,	Avoir vendu
N' avoir pas reçû,	N' avoir pas vendu.
Licz: Spo: Ukazu:	*odmienia:* ons *na* ant.
Recevant,	Vendant.
Ne recevant pas.	Ne vendant pas.
Ayant reçû	Ayant vendu.
de recevoir,	de Vendre,
à recevoir	à Vendre,
pour recevoir.	pour Vendre.
Pour avoir reçû	Pour avoir vendu
En recevant	Envendant
En ayant reçû.	En ayant vendu.

trybu w nakłanianiu się odstępuią przestępuiąc zwyczayny innych sobie podobnych porządek.

Nakłaniania słow nieporządnych.

Słowa

Słowa nieporządne Les Verbes Irreguliers.

Infinitifs. *Spoſob nieograniczony.*	Particip *Uczeſt:*	Indicatifs préſents. *Spoſob ukazuiący.*	Preterits ſimples. *Czas przeſzły hiſtoryczny.*	Futurs. *Czas przyſzły.*	Impératifs. *Spoſob roſkazuiący. proſzący.*
		Nakłonienie Pier-	*wſze,* La prémiere	Conju-	gaiſon,
Aller *iść.*	Allé	Je vais, je vas *idę,* tu vas *idzieſz,* il va *idzie,* Nous allons, vous allez, ils vont *idą.*	J'allai, *ſzedłem.*	J' irai *poydę.*	va, *idź:* qu'il aille *niech idzie.*
Envoyer *poſłać.*			J'enverrai *wyślę;*		
		Nakłonienie Drugie.	La Seconde Con	jugai-	ſon.
Aquerir *nabyć.*	acquis *nabyty*	J'acquiers *nabywam,* nous acquerons *nabywamy.*	J'acquis *nabyłem.*	J'acquerrai *nabędę.*	acquiers, *nabądź,* qu'il acquiere.
Aſſaillir *napaść.*	aſſailli.	J'aſſaille, nous aſſaillons.	J'aſſaillis.	J' aſſaillirai.	aſſaus, qu'il aſſaille.
Bouillir *wrzeć.*	boulli	Je bous, bouillons,	Je bouillis.	Jo bouillirai.	bous, qu' il bouille.
Courir *biec.*	couru.	Je cours, courons.	Je courus.	Je courrai.	cours, qu' il courre.
Couvrir *nakryć.*	couvert	Je couvre convrons	Je couvris,	Je couvrirai.	couvre, qu' il couvre.
Cueillir *zbierać.*	cueilli,	Je cueille, cueillons.	Je cueillis.	Je cueillirai.	cueille, qu' il cueille.
Dormir *ſpać.*	dormi	Je dors, dormons.	Je dormis.	Je dormirai.	dors, qu' il dorme.
Fuir *uciekać.*	fui.	Je fuis, fuyons,	Je fuis.	Je fuirai.	fuis, qu' il fuie.
Hair *nienawidzieć.*	hai.	Je hais, hayſſons.	Je hais.	Je hairai.	hais, qu' il haiſſe.
Mentir *kłamać.*	menti.	Je mens, mentons.	Je mentis.	Je mentirai,	mens, qu' il mente.
Mourir *umierać.*	mort,	Je meurs, mourons.	Je mouris.	Je mourrai.	meurs, qu' il meure.

Iregu

Infinitifs

Infinitifs.	*Partic.*	*Indicatifs Préſens.*
Offrir *ofiarować.*	offert.	J' ofre, ofrons.
Ouvrir *otworzyć.*	ouvert.	J' ouvre, ouvrons.
Partir *wyiachać.*	parti.	Je pars, partons.
Se repentir *żałować.*	repenti.	Je merepẽtis repẽtõs
Sentir *czuć.*	ſenti.	Je ſens, ſentons.
Servir *ſłużyć.*	ſervi.	Je ſers, ſervons.
Sortir *wyniść*	ſorti.	Je ſors; ſortons.
Tenir *trzymać.*	tenu.	Je tiens, tenons.
Venir *przyść.*	venu.	Je viens, venons.
Vêtir *odziać.*	vêtu.	Je vêts, vetons.
		Nakłonienie III.
s' Aſſeoir *ſiedzieć.*	aſſis.	Jem'aſſieds, aſſeyons
Emouvoir *wzruſzyć*	ému.	J'émeus, émouvons
Faloir *muſieć.*	falu.	Il faut. *Imp.* il faloit.
Pleuvoir *deſzcz padać.*	plû.	Ilpleut. *Im.* il pleuvoit.
Pouvoir *moc.*	pû.	Je peux, pouvons.
Savoir *wiedzieć.*	ſû	Je ſais, ſavons.
Valoir *ważyć, moc.*	valû.	Je vaux, valons.
Voir *widzieć.*	vû.	Je vois, voyons.
Vouloir *chcieć.*	voulu.	Je veux, voulons.
		Nakłonienie IV.
Boire *pić.*	bû	Je bois, buvons.
Bruire *ſzeleſt czynić.*	-	*Imp:* il bruyoit
Ceindre *opaſać.*	ceint	Je ceins, ceignons.
Circoncire *obrzezać*	circõcis.	Je circõcis, circõciſons.
Conclure *wnieść*	conclu.	Je conclus, conclũõs
Conduire *prowadzić.*	conduit.	Je conduis, cõduiſõs.

J' offris

Prét: ſimples.	*Futurs*	*Imperatifs.*
J' offris.	J' offrirai.	offre qu' il offre.
J' ouvris.	J' ouvrirai.	ouvre, qu' il ouvre.
Je partis.	Je partirai.	pars; qu' il parte.
Je repentis.	Je repentirai	repẽs toi, qu' il ſe rep:
Je ſentis.	Je ſentirai.	ſens, qu' il ſente.
Je ſervis.	Je ſervirai.	ſers, qu' il ſerve.
Je ſortis.	Je ſortirai.	ſors, qu' il ſorte.
Je tins.	Je tiendrai.	tiens qu' il tienne.
Je vins.	Je viendrai.	viens, qu' il vienne.
Je vêtis.	Je vêtirai.	vêts, qu' il vête.
Nakłonienie	*III.*	(ye)
Je m' aſſis.	Jem'aſſéierai	aſſiez toi, qu'il s' aſſé-
J' émus.	J' émouvrai.	émeus, qu' il émeuve.
Il falut,	Il faudra.	- - - qu' il faille.
Il plûs.	Il pleuvra.	- - - qu' il pleuve.
Il pûs.	Je pourrai.	- - - qu' il puiſſe.
Je ſûs.	Je ſaurai.	ſache, qu' il ſache.
Je valus.	Je vaudrai.	vaux, qu' il vaille.
Je vis.	Je verrai.	vois, qu' il voye.
Je voulus.	Je voudrai.	- - - qu' il veuille.
Nnakłonie-	*nie IV.*	
Je bûs.	Je boirai.	bois, qu' il boive.
- -	- -	*partici:* bruyant
Je ceignis.	Je ceindrai.	ceins, qu' il ceigne.
Je circoncis.	Je circoncirai	circõcis, qu'il circõciſe
Je conclus.	Je conclurai	conclus, qu' il cõclue.
Je conduiſis.	Je conduirai.	cõduis, qu' il cõduiſe

Infinitifs.

Infinitifs.	*Partic.*	*Indicatifs Préſens.*	*Prét: ſimples.*	*Futurs.*	*Imperatifs.*
Connoitre *poznawać*	connu.	Je cõnois, cõnoiſſõs.	Je connus.	§Je connoitrai	§cõnois, qu' il cõnoiſſe
Coudre *ſzyć.*	couſu.	Je cous, couſons.	Je couſis.	§Je coudrai.	§cous, qu' il couſe.
Craindre *obawiać ſię*	craint.	Je crains, craignons.	Je craignit.	Je craindrai.	crains, qu' il craigne.
Croire *wierzyć.*	crû	Je crois, croyons,	Je crus.	Je croirai	crois, qu' il croye.
Crôitre *rość.*	cru	Je crois, croiſſons,	Je crûs.	Je croitrai	crois. qu' il croiſſe.
Cuire *warzyć.*	cuit	Je cuis, cuiſons, (ſet	Je cuiſis.	Je cuirai	cuis, qu' il cuiſe.
Dire *mowić.*	dit	Je dis, diſõs, dites, di-	Je dis,	Je dirai	dit, qu' il diſe.
Ecrire *piſać.*	écrit	J' ecris, ecrivons.	J' ecrivis.	J' ecrirai	ecris, qu' il ecrive.
Eteindre *zgaſić.*	eteint	J' eteins, eteignõs.	J' eteignis.	J' eteindrai	eteins, qu' il eteigne.
Etreindre *ściſnąć.*	etreint.	J' etreins, etreignõs.	J' etreignis.	J' etreindrai	etreins, qu' il etreigne
Faire *czynić.*	fait	Je fais, ·ſõs, faites, fõt	Je fis,	Je ferai	fais, qu' il faſſe.
Feindre *zmyślić.*	feint.	Je feins, feignons.	Je feignis.	Je feindrai,	feins, qu' il faigne.
Inſtruire *nauczyć.*	inſtruit	J'inſtruis, inſtruiſons	J' inſtruiſis.	J' inſtruirai	inſtruis qu' il inſtruiſe
Joindre, *złączyć.*	joint	Je joins, joignons.	Je joignis.	J' joindrai	joins, qu' il joigne.
Lire *czytać.*	lû	Je lis, liſons.	Je lus.	Je lirai	lis, qu' il liſe,
Mettre *położyć.*	mis	Je mets, mettons.	Je mis.	Je mettrai	mets, qu' il mette.
Moudre *mleć.*	moulu	Je mous, moulons.	Je moulus.	Je moudrai	mous, qu' il moule.
Naitre *narodzić ſię.*	né	Je nais. naiſſons.	Je nacquis.	Je naitrai	nais, qu' il naiſſe.
Nuire *ſzkodzić.*	nuit	Je nuis, nuiſons.	Je nuiſis.	Je nuirai	nuis, qu' il nuiſe.
Paitre *paść.*	-	Je pus, paiſſons.	Je pus.	Je paîtrai	pais, qu' il paiſſe.
Paroitre *pokazać ſię.*	parû	Je parois, paroiſſons.	Je parus.	Je paroitrai	parois, qu' il paroiſſe.
Peindre *malować.*	peint	Je peins, peignons.	Je peignis.	Je peindrai	peins, qu' il peigne.
Plaire *podobać. ſię.*	plu	Je plais, plaiſons,	Je plus.	Je plairai	plais, qu' il plaiſe.
Prendre *wziąć.*	pris	Je prens, prenons.	Je pris.	Je prendrai	prens, qu' il prenne.
Reſoudre *rozwiązać.*	reſolu	Je reſous, reſolvons.	Je reſolus.	Je reſoudrai	reſous, qu' il reſolve.
Rire *śmiać ſię.*	ri	Je ris, rions.	Je ris,	Je rirai	ris, qu' il rie.
Suffire *doſtarczyć.*	ſuffi	Je ſuffis, ſuiffiſons.	Je ſuffis.	Je ſuffirai	ſuffis, qu' il ſuffiſe.
Suivre *naśladować,*	ſuivi	Je ſuis, ſuivons.	Je ſuivis.	Je ſuivrai	ſuis, qu' il ſuive.
Se Faire *milczyć.*	tû	Je me tais, taiſons.	Je me tûs.	Je me tairai	tais toi, qu' il ſe taiſe.
Vaincre *zwyciężyć.*	vaincu	Je vaincs, vaincons.	Je vainquis.	Je vaincrai	vaincs, qu' il vainque.
Vivre *żyć.*	§vecu	§Je vis, vivons.	Je vequis.	§Je vivrai.	§vis, qu' il vive.

Uważ. I. Że *wszystkie* słowa *kończące się na* yer *maią* Ucz: Cz:Ter: *na* yant *a* Ucz: Cier: *na* yé *w Czasie niedosko: przeszł: np.* J'employois, *użyłem* nous employions. *użyliśmy. przydaie się* i po y Greckim *w* 2. *y* 3cich. *osobach gromadnych czasu niedoskon: przeszł.* w Spo: Ukaz. *y teraznieyszego* w Sposob. Łącząc:

II. Benir: *błogosławić, słowem iest porządnym y nakłania się iak* bâtir *budować. Ma wszakże nadto* · Uczesnistwo bénit *poświęcony*, bénite *poświęcona, ktore służy tylko rzeczom poświęconym: n. p. chleb święcony,* pain bénit, *woda święcona,* de l'eau benite.

III. Faillir *błądzić, iest tylko w używaniu co do* Spo: nieo: *i w czasie przeszłym Historycznym,* je faillis *zbłądziłem, y w czascah składanych,* j'ai failli, j'eus failli *zbłądziłem, &c.*

IV. W Słowie hair *nienawidzieć;* ai *wymawia się iak* é *we trzech osobach liczby poiedynczey; chociaż wszędzie* a *y* i *powinne się w nim osobno wymawiać. Nie ma to słowo czasu przeszłego historycznego, ani drugiey osoby sposobu roskazuiącego.*

Ouir *słyszeć, idzie tylko w czasie przeszłym Historycz: w czasie niedoskonale przeszł.* w Spo: Łączą: *y w czasach składanych.* J'ouis *słyszałem.* Que j'ouisse *obym słyszał. &c.*

Querir *szukać nie iest we zwyczaiu oprocz* w Spo: nieogra: *z słowami* aller *iść*, venir *przyść*, envoyer *posłać*.

Conquerir *zdobyć, mowi się tylo w czasie przesz: histor: w czasie niedosk: przeszł:* w Spo: Łączą: *y w czasach sklad:*

Saillir

Saillir *dwoiako się nakłania:* 1. *kiedy znaczy wychodzi co, np. z muru, ma tylko* Sposob nieo: *y* 3. *osoby w obu liczbach. np.* il saillent *wychodzą Czas niedosko: przeszł:* il sailloit *wychodziło. Przysz:* Il saillera *wynidzie.* 2. *Kiedy znaczy wytryska, ma tylko trzecie osoby y nakłania się.* il saillit *wytryska,* ils saillissent *wytryskaią,* il saillissoit *wytryskało,* il saillira *wytryśnie.*

Assaillir *napaść ma tylko trzy osoby gromadne.* w Sposobie nieogra:

Tressaillir *wyskakiwać z radości nakłania się* je tressaille.

Choir *upaść, tylko raz mowi się. Od niego pochodzące* déchoir *upadać,* échoir *zdarza się, większe maią używanie.*

Seoir *kiedy znaczy siędzieć; w tym sensie barzo małego iest używania albo cale żadnego.*

2. *Znaczy: przystoi np. Skromność mnie przystoi* La modestie me sied. *W tym sensie iest należytego używania, nie ma iednak* Spo: nieo: *y nakłania się tylko w trzecich osobach. Na ostatek bądź w iakimkolwiek sensie nigdy to słowo nie ma czasow składanych.*

Asseoir, *albo* s'asseoir *usieść, iest w używaniu powszechnym y wszystkie ma czasy.*

4 Braire *ryczeć, ma tylko* Sp: nieo: *y trzecie osoby w czasie teraźnieyszym* Sp: Uk: *y w czasie przyszłym.*

5. Bruire *szelest czynić, ma tylko* Sp: nie· *y trzecie osoby czasu niedosko: przeszłego* Sp: Uka:

6. Clore *albo* clorre *zatarasować y* enclorre *otoczyć, ma* Uczestni: Cier: clos *zatarasowany.*

Czas

Czas teraź: Spo: Uka: je clos, tu clos, il clot; *Inne oſoby nie ſą w używaniu. Czas przyſz*: le clôrai *zataraſuię. Spoſob roſkazuiący;* clos *zataraſuy. Nie ma innych czaſow to ſłowo oprocz ſkładanych.*

7. Eclorre *wykłuć, mowi ſię tylko w trzecich oſobach ſpoſobu Ukazuiącego czaſu teraźn: y przyſzłego.*

8. Contredire *przeczyć*, dédire *wyrzeć ſię*, interdire *zakazać: nakłaniaią ſię, iak* dire *mowić, wyiąwſzy drugą oſobę gromadną Ukazuiącego, gdzie maią:* vous contrediſez, *przeczycie*, dediſez *wyrzekacie ſię &c.*

9. Maudire *złorzeczyć, nakłania ſię iak* bâtir, *ma iednak dwa* ſs *we wſzyſtkich czaſach, ktore pochodzą od* Uczeſn: *na* ant.

10. Frire *ſmażyć*, je fris *ſmażę*; tu fris *ſmażyſz.* il frit *ſmaży; innych oſob nie ma. Przyſzły czas:* Je frirai *będę ſmażył. Tyle tylko tego ſłowa ieſt w używaniu, inne czaſy nadgradzaią ſię ſłowem* faire *czynić, np. ſmażemy*, nous faiſons frire.

10 Tordre *kręcić ieſt ſłowo porządne, nakłania ſię iak* rendre *oddać. Trzy Uczeſn: ma oſobliwſze ktore w rożnych okolicznościach ſię mowią:* Il a eu le cou tordu. *Głowe mu ſkręcono*, du fil tors *nić kręcona*, de la ſoi torſe *iedwab kręcony*, un bâton tort, *kiy krzywy*, une jambe torte *noga wykrzywiona. Wſzakże ſłowo to nakłania ſię w czaſach ſkładanych z Uczeſn:* tordu.

Poznawſzy jakim Kſztałtem tak porządne jak i nieporządne u Francuzow ſłowa nakłaniać ſię zwykły, potrzeba ieſzcze uczącemu ſię Języka umieć uczynić rożnice między iednym ſłowem a

drugim

drugim, inaczey wiedzieć nie będzie jakie ze dwoch poſiłkuiących *i ktoremu ma ſłużyć ſłowu.*

U Łacinnikow ſłowa ſię dzielą naypierwey na te co znaczą czynienie *czego, iakoto: piſzę, uczę ſię.*

Powtore na te. co znaczą cierpienie *albo ſprawę ktora od kogo na inną jaką oſobę lub rzecz przechodzi: np.* biią mię, chwalą go &c. *Francuzi drugiego tego ſłow gatunku nie maią, lecz gdy go chcą wyrazić zażywaią nato pomocy od ſłowa* être, *łącząc go z Uczeſniſtwem* cierpiącym *tego ſłowa, ktorym ſprawę zkąd inąd na kogo przychodzącą wyrazaią np. my mowiemy* chwalą mię, *Łacinnicy iednym ſłowem* laudor. *a Francuz inaczy nie powie iak* je ſuis loué. *jeſtem chwalony, i tak przez wſzyſtkie czaſy i ſposoby mowienia* j' étois loué, *byłem chwalony.* je ſerai loué, *będę chwalony &c.*

Te Słowa co znaczą rzecz jaką. ktorą tylko ſam czynić mogę, i ktora ſię drugiemu udzielić niemoże, nazywaią Łacinnicy *oboiętnemi* neutra, *albo ſłowami* 3go *gatunku: Takie ſą np:* ieſtem, ſtoię, żyię &c. *u Francuzow takiego gatunku ſłowa iedne ſię nakłaniaią w czaſach ſkładanych, ze ſłowem* avoir, *drugie że ſłowem* être. *Uważać zatym potrzeba, że te ſłowa ktorych Uczeſniſtwo* cierpiące, *może być Jmieniem przydatnym, poſiłkuią ſię ſłowem*, être, *np.* tomber, *upadać. mowi ſię* je ſuis tombé, *upadłem bo mogę mowić* hommé tombé, *człowiek upadły. Te zaś ktorych Uczeſniſtwa nie mogą za przydatne ſłużyć Jmiona, nakłaniaią ſię ze ſłowem* avoir, *np:* regner, *krolować, mowi ſię* j' ai regné, *krolowałem, bo ſię mowić nie może,* homme regné, *człowiek krolowany.*

Gdy

Gdy słowo iakie w Polskim Języku, ma sobie przydany ten Zaimek, się, ktory służy wszystkim osobom małey i wielkiey Liczby; u Francuzow dodaią się według osoby ktorą słowo wyraża, Zaimki, me, te, se, nous, vous, a słowo takie nazywa, się Sciągaiącym (Réflechis) i nakłania się w Czasach składanych zesłowem étre, np. se couvrir je me couvre, je me suis couvert. Dla lepszey łatwości, oto iest wzor, jakim się nakłaniaią tak słowa oboiętne iak i sciągaiące się, zesłowem. étre.

Tomber *upadać*	Se pomener, *przechadzać się*
w Sposobie Ukaz:	*Czas Terazniejszy.*
Je Tombe, *upadam*,	Je me promene: *przechadzam się*,
Tu tombes,	Tu te promenes,
Il Tombe,	Il se promene.
Nous Tombons,	Nous nous promenons,
Vous Tombez,	Vous vous promenez,
Ils tombent.	Ils se promenent.
Czas przeszły	*Niedoskonale.*
Je tombois, *upadałem &c.*	Je me promenois, *przechadzałem się &c.*
Czas. przeszły doskonale	*Historyczny.*
Je tombai, *upadłem &c.*	Je me promenai, *przechodziłem się &c.*
Ten że sam	*Czas Składany.*
Je suis tombé, *upadałem*,	Je me suis promené *przechadzałem się*,
Tu es tombé,	Tu t'es promené,
Il est tombé,	Il s' est promené,

Nous

Nous sommes tombés,	Nous nous sommes promenés,
Vous étes tombés,	Vous vous étes promenés.
ils sont tombés.	Ils se sont promenés,

Czas przeszły więcey niż Doskonale.

J' étois tombé *upadłem był*,	Je m' étois promené, *przechodziłem się.*
Tu étois tombé,	Tu t' étois promené,
Il étoit tombé,	Ils s' étoit promené,
Nous etions tombés,	Nous nous étions promenés,
Vous étiez tombés,	Vous vous étiez promenés,
Ils étoient tombés.	Jls s' étoient promenés

Czas przyszły.

Je tomberai *upadnę.*	Je me promenerai *będę się przechadzał*

w Sposobie rozkazuiącym Czas terazniejszy

Tombe, *upadni.*	Promene toi *przechodź się.*
Qu' il tombe,	Qu' il se promene.
Tombons,	Promenons nous,
Tombez.	Promenez vous,
Qu' ils tombent.	Qu' ils se promenent.

w Łączącym i Żądaiąc: Czas Teraz:

Que je tombe, *gdybym upadł.*	Que je me promene, *gdybym się przechadzał.*

Czas przeszły niedosko: w Łącząc:

Je tomberois, *upadłbym.*	Je me pomenerois *przechadzał bym się.*

Tenże czas w Żądaiąc.

Que

Que je tombasse, &c. *gdybym upadł,*	Que je me promenasse, *gdybym się przechadzał*

Czas przeszły doskon: Łącząc: y Żądaiąc.

Que je sois tombé *bym był upadł.*	Que je me sois promené, *bym się był przechadzał.*

Czas prze: wiecey niż dosko· w Łącz:

Je serois tombé, *był bym był upadł,*	Je me serois promené, *był bym się przechodził.*

Tenże Czas w żądaiąc:

Que je fusse tombé *gdybym był upadł.*	Que je me fusse promené *gdybym się był przechadzał.*

Czał Przyzły.

Quand je serai tombé, *gdy upadnę.*	Quand je me serai promené &c.

Sposob nieogra: czas teraz:

Tomber, *upadać.*	Se promener, *przechadzać się.*

Czas przyszły doskonale.

étre tombé, *upaść,*	s' étre promené *przeyść się.*

Uczesn: Czasu Teraznieysz

Tombant, *upadaiąc,*	Se promenant, *przechodząc się.*

Uczesnictwo Czasu przeszłego.

étant tombé, *upadłszy.*	s' etant promené *przeszedłszy się.*
De tomber *upadania.*	De se promener, *przechodzenia się.*
à tomber, *upadaniu.*	à se promener, *przechodzeniu się.*

pour,

pour tomber *dla upadania,*	pour se promener, *dla przechodzenia się.*
en tombant, *upadaiąc*	en se promenant, *przechodząc się.*

Są ieszcze słowa nie osobiste *albo* trzecio osobne (Jmpersonels) *ktore się tylko nakłaniaią w trzeciey osobie np.* Il faut *potrzeba* il importe *należy.*

Te dwoiakiego są rodzaiu: iedne takie z swoiey natury iako np. il pleut *deszcz pada: drugie ktore są czasem osobistemi. np.* convenir *zgodzić się, przystoi.*

Słowa nie osobiste, prawie są wszystkie następuiące.

Agir *np.* Il s'agit d'une affaire importante. *Idzie o wielką sprawę.*

Aller. *np.* Il y va de ma gloire. *Idzie tam o moię sławę*

Arriver, *np.* Il arrive souvent qu' on prend le mensonge pour la verité. *Często się trafia, iż biorą fałsz za prawdę.*

Y avoir. *np.* Il y a tout à craindre. *Trzeba się wszystkiego obawiać.*

Convenir. *np.* Il convient, que les jeunes gens parlent peu. *Przystoi na młodych mało mowić.*

Eclairer, *np* Il éclaire avant que de tonner; *pierwey błyska, niż grzmi.*

Ennuier. *np* Il m'ennuie d' attendre; *tęskno mi czekać.*

S'en suivre. *np.* Si deux choses sont égales à une troisieme, il s' ensuit qu'elles sont égales entre elles;

elles; *Jeśli dwie rzeczy są rowne trzeciey, idzie zatym że są rowne sobie.*

Etre, *gdy ma posobie Jmie przydatne, bez Jsto: np.* Il est juste, *Sprawiedliwa rzecz iest;* Il est nécessaire de rapporter toutes ses actions à Dieu. *Potrzeba kierować wszystkie swe sprawy do Boga*

Etre *kiedy się kładzie nieosobiście, ma tenże Sens ktory ma Słowo,* y avoir. *Naprzykład:* Il est des hommes assez méchans, *albo* Il y a des hommes assez mechans. *Są ludzie dość źli.*

Lecz ieśli ma ;Negacyą, trzeba uważać, do czego ta należy, czyli do samey rzeczy czyli też do iakiey iey własności.

Jeżeli negacya należy do rzeczy, to potrzeba używać y avoir; *np. nie ma nikogo w domu.* Il n' y a personne à la maison. *nie zaś.* Il n' est personne à la maison. *Jeśli zaś do własności rzeczy, w ten czas oboie zarownie się kładzie:* np. *Niemasz nic tak pewnego iako godzina śmierci.* Il n' y a rien *albo* Il n' est rien de si certain que l' heure de la mort.

Faire. *np.* Il fait beau, *pogoda służy;* Il fait chaud *parno iest.* Il fait froid, *zimno iest.*

Jl faut. *np.* Il faut aimer Dieu. *Trzeba kochać Boga.*

Géler. *np.* Il géle, *marznie.* Neiger. Il neige, *śnieg pada.*

Grêler. Il grêle *grad pada,* Pleuvoir. Il pleut, *deszcz pada*

Jl importe, *np.* Il importe à la République que les méchans soient connus. *Pożyteczna iest Rzeczyp. aby o złych wiedziano.*

Paroi-

❀❀)(❀)(❀❀

Paraitre, *np.* Il. parait quelquefois que les animaux agissent par connaissance. *Czasem się zdaie, że zwierzęta czynią (rozumieiąc.*

Pouvoir, *np.* Il. peut se faire que les sens nous trompent *Może być, że zmysły nas oszukiwaią.*

Plaire, *np.* Il. plaît quelquefois à Dieu de nous éprouver par des adversités. *Czasem się Bogu podoba nas doświadczać przeciwnościami,*

Sembler. *np.* Il. semble que la terre soit immobile. *Zdaie się że ziemia iest nieruchawa.*

Suffire. *np.* Il, suffit que je vous l' ordonne. *Dość, że ci to roskazuię,*

Tenir. *np.* Il.ne tiens pas à moi que vous ne soyez content. *Nie odemnie zależy, a żebyś niebył kontent.*

Tonner. *np.* Il, tonne, *grzmi,*

Valoir. *np.* Il. vaux mieux obeir à Dieu qu'aux hommes. *Lepiey iest słuchać Boga niż ludzi,*

Są y inne słowa, ktore maią kształt słow nieosobistych: np, imo. Il se répand des bruits; *Pogłoski się szerzą,* Il arriva plusieurs couriers. *Przybiegło kilka Kuryerow,*

2, *Słowa z zaimkiem* on; *np.* on dit *mowią, Wszystkie słowa mogą się kłaść z tym zaimkiem wyiąwszy słowa wyżey wyliczone, J tak można mowić:* On est *iest.* On aime, *kochaią,* On tombe *upadaią,* On se proméne *przechodzą się,* *nie można zaś:* on importe &c.

Te słowa nakłaniaią się iako y inne, ale w samey tylko trzeciey osobie poiedynczey, z zaimkiem zawsze il.

O Uży-

O Używaniu Spoſobow mowienia i Czaſow w *Słowach.*

Już ſię powiedziało na karcie 25. *i* 26. *według jakich* Sposobow i Czasow *nakłaniać ſię mogą w mowie naſzey* Słowa, *tu to tylko jeſzcze w krotkości uważać ſię zoſtaie; Iż u Francuzow częſtokroć zamiaſt Czasu Przyſzłego używać ſię może Czaſu Terazniey/zego: np. co będzieſz czynił jutro? może ſię mowić,* que faites-vous demain? *bo i w Polſkim podczas mowiemy, idę zaraz,* je viens tout à l' heure, *zamiaſt, przyidę. Gdy Francuzi chcą wyrazić w krotce naſtępuiący czas, kładą ſłowo* aller *w Terazniey/zym lub Przeſzłym Czaſie, łącząc go z* Nieograniczonym; *np. wraz będę jadł obiad.* Je vais diner. *wraz miałem ieść obiad,* j' allais diner. *Gdy zaś chcą wyrazić czas dopiero co przeſzły kładą ſłowo* venir *w Terazniey/zym lub Przeſzłym Czaſie, łącząc także do niego* Nieograni:z. *Partykułą* de, *np. dopierom ziadł obiad;* je viens de diner, *tylkom co ziadł obiad gdyś przybył;* Je venais de diner quand vous étes arrivé. *Kładzie ſię także w tym razie i ſłowo* faire, *w Czaſie Terazniey/zym, z Przeczeniem* ne, *i z Złączeniem* que, *przydaiąc znowu Spoſob* Nieograniczony, *z partykułą* de; np. *dopiero co wſtałem,* je ne fais que de me lever.

To Złączenie Si, ieżeli, gdyby; *pospolicie kładzie ſię z* Sposobem Ukazuiącym, *nawet wtenczas kiedyſię u Łacinnikow kładzie ſię Czas przeszły niedoſkonale Sposobu Łączącego,* np. *gdybym miał,* si j' avais. &c.

O

Często w Francuſkim języku zamiast Roskazuiącego. *idzie* Czas przyszły Sposobu Ukazuiącego *jak i w Polskim,* np. *miłuy Boga, mowi ſię,* vous aimerez Dieu, *nie zabiay,* vous ne tuerez point.

W sposobie Łączącym *używa ſię wtenczas* Czaſu Terazn: *gdy Słowo poprzedzaiące ieſt także w terazniey/zym czasie lub przyszłymSposobu* Ukazuiąc; np. *potrzeba bym to uczynił,* il faut que je faſſe cela. *potrzeba będzie abym to czynił,* il faudra que je faſſe cela: *Gdzie też uważay iż ile razy zachodzi to* złączenie, que, zeby, ażeby, *używa ſię zawſze Spoſobu Łącząc:*

Kiedy zaś Słowo *poprzedzaiące nieieſt w Czaſie* Teraz: *ani w Czaſie* Przyſzłym. *lecz w innym jakim, np w Czaſie* przyſzłym niedoſkonale, *lub* w doſkonale przeſzłym *lub* w wiecey niż doſkonale, *a ſłowo ktore naſtępuie po złączeniu względem owego pierwſzego, wyraża czas przyſzły, wtenczas kładzie ſię czas* przeſzły nie doſkonale w Spoſobie Żądaiącym, *np. potrzeba było abym mowił* Jl falloit, que je parlaſſe, *kazałem ci abyś to uczynił,* Je vous ai ordonné que vous fiſſiez cela. *A gdy ſłowo poprzedzaiące kładnie ſię* w Czaſie Teraz: Spoſobu Ukazuiącego, *albo* Łączącego, *ſłowo zaś ktore po złączeniu naſtępuie, wyraża czas przeſzły względem owego pierwſzego ſłowa, wtenczas ſię ma kłaść czas* przeſzły doſkonale Łączący *np. nieſądzę aby Darius miał zwyciężyć Alexandra,* Je ne crois pas, que Darius ait vaincu Alexandre.

Czas przeſzły nie doſkonale, i wiecey *niż*

doſkonale

doſkonale Spoſobu Łączącego *kładzie ſię w ten czas, kiedy rzecz pod warunkiem jakim wyrażamy, np.* Je ferois, ſi je voulois, *uczynił bym był gdybym chciał* J' aurois fait, ſi vous m' aviez ordonné, *uczynił bym był gdybyśmi był roſkazał.*

Kiedy zaś Słowo *poprzedzaiące, kładzie ſię w Czaſie przeſzłym* niedoſkonale, *i* w Czaſach przeſzłych doſkonale *albo* więcey niż doſkonale, Spoſobu Ukazuiącego, *albo też w czaſie* przeſzłym niedoſkonale *lub* więcey niż doſkonale Spoſobu Łączącego, *a ſłowo następuiące po Złączeniu wyraża czas przeſzły, w zględem pierwſzego ſłowa, w tenczas ſię ma kłaść czas* przeſzły więcey niż doſkonale w Spoſobie Żądaiącym, *np. nie mowiłem że Dariuſz zwyciężył Alexandra,* Je ne diſois pas, que Darius eût vaincu Alexandre, *całem ci tego nie mowił żeby Dariuſz zwyciężył Alexandra.* Je ne vous avois point dit, que Darius eût vaincu Alexandre. Czas przyſzły w Spoſ: Łącz: *używa ſię tak iak i w Polſkim, Np. gdy ci to roſkażę uczynisz mi,* quand je vous l' aurai ordonné vous me le ferez. Spoſob nieogr: *iak ſię rzekło nakarcie* 18. *może ſię brać za* Imię. *Sam przez ſię nie wyraża żadnego czaſu, i można nim podług okoliczności mowy, rownie oznaczać, czas przyſzły, jako i teraźnieyſzy; Tak np. w tym znaczeniu, widziſz, że piſzę,* vous me voyez écrire; *oznacza czas teraznieyſzy, w tym zaś znaczeniu, widziałeś żem piſał,* vous m' avez vu écrire; *wyraża czas przyſzły, w tym nakoniec, obaczyſz żebdę piſał,* vous me verrez ecrire; *pokazuie czas przyſzły.*

Poſpolicie atoli gdy chcemy wyrazić przez ten ſpoſob *mowienia* nieograni: *Czas przeſzły względem* ſłowa, *ktore poprzedza, kładziemy* Czas przeſzły doſkonale tegoż *to* ſpoſobu, *np. zdaie mi ſię, żeś ſtracił pieniądze,* vous me paraiſſez, avoir perdu votre argent, *rozumiałem żem poźno przybył,* j' ai crû être arrivé trop tard.

Kiedy zaś chcemy, przez Spoſob nieograniczony wyrazić czas przyſzły względem ſłowa, *ktore poprzedza, w tenczas przydaiemy ſłowo* devoir *do ſłowa ktorym rzecz lub ſprawę jaką wyrażamy, kładąc te obydwa ſłowa przy ſobie w ſpoſobie nieograniczonym, np. rozumiem że coś wygram,* je crois devoir gagner quelque choſe, *chociaż poſpolicie taki ſens rownie jak w Polſkim można wyrazić przez złączenie* que; je crois que je gagnerai &c.

Uważay, *że czaſu teraznieyſzego, i przeſzłego, w Spoſobie nieograniczonym używaią Francuzi, gdy ſię w Polſkim przed ſłowami ktore ſię kończą na* ąc *albo* ſzy, *dodaią te przeczenia,* nic nie, *np. idź gdzie ci ſię podoba, nic mi nie mowiąc,* allez, où il vous plaira, ſans me rien dire, *wyszedł nic nie rzekłſzy,* il s' eſt en allé, ſans rien dire, *ſłowa też, te wſzyſtkie ktore w naſzym ięzyku, kończąc ſię na* ſzy, *wyrażaią rzecz przeſzłą, wyciągaią u Francuzow czasu przeſzłego w nieogo: Spoſ:* z przekładaniem Aprés: *np. odjechał ziadłſzy obiad,* il eſt parti, aprés avoir diné.

Uczeſnictwa znaczące czas teraźnieyſzy, *ktore w Polſkim ięzyku kończą ſię na,* ąc, ący, ąca, *np. wiedząc, czytaiący, czytaiąca; w Francuſkim, zwyczaynie kończą ſię, na* ant: *np.* ſachant, liſant, *poſpo-*

pospolicie kładą się rownie za małą, iak za wielką liczbę, za męski czy za niewieści rodzay: bo można mowić człowiek czytaiący homme lisant; *ludzie czytaiący*, des hommes lisant, *niewiasta czytaiąca*, une femme lisant, *niewiasty czytaiące*, des femmes lisant.

Są iednak niektore, ktore się odmieniaią podług rożności, rodzajow i liczby rzeczy ktorym służą, takie są np. approchant *zbliżaiący się*; dependant *należący*, tendant, *dążący*, usant, *zażywaiący*, jouissant, *zażywaiący*, repugnant, *przeczący, i niektore inne, gdyż mogę mowić*, une étoffe approchante à la votre, *Materya podobna do twoiey &c.*

Mowią także: un vice dominant, *występek panuiący*, une passion dominante, *namiętność panuiąca*, un effet surprenant, *skutek dziwny*, des avantures surprenantes, *przypadki zadziwiaiące, ale te bardziey są* Jmiona przydatne, *niż* uczesnistwa

Uczesnistwa *znaczące* czas przeszły, *kładną się zwyczaynie, gdy się w Polskim Języku* słowo *kończy na* szy: *zamiast ktorych kłaść się mogą te Złączenia* gdy, kiedy, skoro, jak tylko &c. *np. odebrawszy twoy list. &c.* ayant reçu votre lettre, &c. *gdym przybył, albo skorom przybył &c. do Lublina* étant arrivé à Lublin: &c.

Uczesnistwa cierpiące, *ktore zwyczaynie w Polskim kończą się na* ny, na, ne, *w Francuskim kończą się na* e, i, û, s, *albo* t, *przechodzą na niewieści rodzay za dodaniem litery* e, *nie odmieniaią się atoli nigdy, położone ze słowem* avoir, *oprocz gdy spadek*

spadek do nich należący, położony iest przed niemi, bo tak zgadzać się powinny w Rodzaju i Liczbie: np. Odebrałem listy ktoreś mi pisał, J'ai reçû les lettres, que vous m'avez écrites.

Też Uczestnistwa położone, z słowami Cierpiącemi, Sciągaiącemi *się i* Oboiętnemi *albo iak teraz mowią*, Biernemi, Zaimkowemi, i Niiakiemi, *posiłkuią się słowem* être, *i zgadzaią się zawsze z pierwszym Spadkiem, w Rodzaju i Liczbie. O owym zwyczaiu mowienia u Francuzow kładących przed słowami*, Sposobu Nieogran: *partykuły*, de, à, *albo* pour, *np.* de donner, à donner, pour donner; Uważay: że; De; *kładzie się po tych Jmionach*, envie, fin, lieu, tems, curieux, digne, coupable content, &c. *także po słowach* permettre, conseiller, prier *i tych ktore rządzą 3. lub 6. Spadkiem, i kiedy Łacinnicy zażywaią* gerundium *na* di, *a w Polskim wypada pytanie czego? chęć mowienia*, envie de parler. A *kładzie się po imionach*, facile, difficile, agréable, pret, premier, dernier; *także po słowach*, avoir s'accoutumer, cõmencer, *i tych ktore rządzą 3. Spadkiem, np.* facile à donner. *Wyrazaiac przyczynę dla ktorey się co staie, kładzie się* pour. *np.* il n'est pas ici pour badiner.

Wyrazy w Polskim kończące się na -ąc, *ktore się w Łacinskim tłomaczą przez przez* Gerundiũ *na* do; *w Francuskim tłomaczą się, dodaiąc partykułę* en *do* uczesnistwa Czasu Terazn: *np. mowiąc*; en parlant &c. *Po słowach znaczących ruszenie się z mieysca, na mieysca, iakie są;* aller, venir, envoyer, *nie kładzie się żadna partykuła, ztąd mow*, il est allé coucher, *poszedł, spać; nie* à coucher &c.

❀❀)(❀)(❀❀

O przeczeniu y pytaniu.

I. *Przeczenie się wyraża przez* ne *y* pas: Ne, *kładzie się przed słowem;* pas, *po słowie, albo na iego mieyscu,* rien, *nic;* point, jamais, *nigdy;* personne *żaden;* ni, *ani.*

Chociaż pas *y* point, *toż samo znaczą, można iednak mowić że ostatnie bardziey wyraża przeczenie, niż pierwsze. Jakoż według zwyczaiu nie zawsze można iedno brać za drugie.* Pas *kładzie się przed słowami, ktore znaczą stopień iaki przymiotow, albo wielości. np. przed temi,* beaucoup *wiele,* fort *bardzo,* plus *więcey,* moins *mniey &c. Nie mam wiele pieniędzy dać tobie.* Je n' ai pas beaucoup d' argent à vous donner.

Point, *kładzie się przed artykułem* de, *y na końcu sensu.* np. *Nędzna rzecz iest nie mieć przymiotow,* On est à plaindre, quand on n' a point des talens. *Ani dobra, ani honory niewarte są zdrowia.* Ni les biens ni les honneurs ne valent pas la santé.

Słowa; savoir *wiedzieć,* oser *śmieć,* craindre *obawiać się,* empecher *przeszkodzić,* prendre garde *strzec się; z iednym tylko przeczeniem się kładą:* je ne sais, *nie wiem;* je n'ose, *nie śmiem;* prenez garde qu il ne tombe, *patrz. żeby nie upadł.*

Jeśli następuie, que, *że, po słowie; to także kładzie się z iednym przeczeniem;* np. Je n'ai que six mois *Sześć tylko miesięcy mam,* pour apprendre cette langue, *do nauczenia się tego języka.*

II. *Kiedy się pytamy, Zaimki osobiste kładą się po*

po słowie: np. Czy iestem według gustu twego? Czy kochasz nauki? Suis-je &c.

Jednak nie dosyć w pytaniu przełożyć zaimek je, *po pierwszey osobie słowa: Gdyż ieśli pierwsze te osoby słow kończą się na* e, *nie akcentowane, trzeba mu przydać akcent. Przeto nie mowi się* marche je droit? *czy idę prosto?* parle-je bien? *czy mowię dobrze?* lecz marché-je droit &c.

Zwyczay niedopuszcza w wielu słowach zaimku je *przekładać, chociażby wyższa reguła była zachowana. Dla czego trzeba się uciec do następuiących sposobow mowienia. Gdy nie można mowić:* extravague je, *czy szaleię?* cours je, *czy biegę?* mens je *czy kłamię? należy użyć.* Est- ce que *albo* croyez-vous que j' extravague, Est ce que je cours? &c.

Nie opuszczaią się te zaimki, chociaż imię jakie poprzedza słowo, za ktore się kładzie zaimek. np. Piotr czy iest leniwy? Pierre est-il paresseux.

Kładą się także zaimki po słowach, kiedy przed niemi są następuiące przysłowia: Aussi *tak,* peut-être *podobno,* du moins, au moins *przynaymniey,* en vain *prożno,* à peine *ledwie &c. np* A tak odebrał on nadgrodę, aussi reçu-t-il la recompense przynaymniey będę miał, du moins aurai-je &c.

CZĘŚC. III.

O złożeniu Sensu.

Francuzi zachowuią w mowie porządek naturalny. I. *Kładą osobę słowa,* I. Spadek 2. *Trzeci spadek*

spadek lub czwarty zaimkow me, te, se, le, la, lui, nous, vous, leur.

Jeśliby te spadki razem w sens idą, trzeci spadek poprzedza, wyiąwszy lui, leur. 3. *Kładą* en albo y 4. *Słowo posiłkowe.* 5. *Przysłowie lub* Adverb: 6. *Uczestnictwo cierpiące albo* participium passivum: 7. *Imię należące do słowa.*

Przykład I.

1. 2. 3. 4 5. 6. 7.
L'ombre nous en a deja procuré un abri commode
Cień nam od tego iuż dał zasłonę wygodną.

Przykład II.

1. 2. 3 4. 5. 6.
Les objets nous y sont toujours répréséntés.
Rzeczy nam tam się zawsze okazuią.

7.
avec leur rélief. *z swemi przymioty.*

Przykład III.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
Je ne m'y suis pas trop appliqué dès ma jeunesse.
Nie uczyłem się bardzo tego od moiey młodości.

O związku Imion.

I. Imię przydatne zgadza się z istotnym w rodzaiu y liczbie.

II. Imiona przydatne powinne się kłaść przed istotnemi 1. *Jeśli znaczą pochwałę lub naganę np.* Un brave homme *mężny człowiek,* Un habile homme. *Zdatny człowiek.* Un méchant garçon. *zły chłopiec,* Une sotte coutume *głupi zwyczay,* Une grande ville, *wielkie Miasto.* Un petit village, *mała wioska.*

2. Jmiona Przydatne Liczby. *Naprzykład:* Un Dieu, une foi, une loi. *Jeden Bog, iedna wiara, iedno prawo.* Les quatre Evangelistes. *Czterech Ewangelistow.* Au troisieme Jour *trzeciego dnia.*

3. *Jmiona* Dzierżawne. *Naprzykład:* Mon Pere, ma mére. *moy ociec, moia matka.* Ce livre-ci, *ta tu Książka.*

III. Lecz te imiona przydatne kładą się po istotnych, ktore 1. *znaczą kolory. naprzykład:* Du pain blanc. *chleb biały.* Du vin rouge. *wino czerwone.* Un chapeau noir. *kapelusz czarny.* Du drap gris, *sukno szare.*

2. *Jmiona Właściwe. Naprzykład:*
Un Gentil homme Allemand. *Szlachcic Niemiecki.*
Une Demoiselle Française. *Panna Francuzka.*
Un proverbe Latin, *przysłowie Łacińskie. &c.*

3. *Y te ktore znaczą naturalne przymioty rzeczy np.*
Du pain tendre. *chleb świeży.* Du beure frais, *masło świeże.* De l'eau fraiche, *woda zimna.* Un fer chaud. *żelazo ciepłe.*

4. *Uczestnictwa wzięte za imiona przydatne np.* Un chapon rôti. *pieczony kapłon.* Un oison farci, *gąska nadziana.* Un homme ruiné. *wynędzniony człowiek.* Un arbre fleurissant, *kwitnące drzewo.*

IV. Imiona następuiące, raz przed, drugi raz po istotnych imionach idą, według rożnego swego znaczenia. np.

Une

Une étrange affaire. *dziwna ſprawa.* Une choſe étrange, *dziwna rzecz.* Une admirable viteſſe. *Dziwna prętkość.* Une beauté admirable, *cudna piekność*, Une charmante muſique, *wdzięczna muzyka.* Une voix charmante *głos wdzięczny.* Le pied droit, *prawa noga,* Le droit chemin, *proſta droga.* Un homnie pauvre. *ubogi człowiek,* Un pauvre homme, *nieborak.* Fruit mûre. *owoc doyrzały.* mûre déliberation *rozſądne naradzania ſię.* Le malin eſprit. *złyduch.* Un eſprit malin, *umyſł złośliwy.* Certaine nouvelle. *iedna nowina* Nouvelle certaine, *nowina pewna.* Un galant homme, *grzeczny człowiek,* Un homme galant *galańcik.* Un plaiſant homme, *śmieſzny człowiek.* Un homme plaiſant. *żartobliwy.*

V. Opuſzczaią ſię, imiona façon, mode, manieré *ſpoſob, ieśli maią ſię łączyć z właściwemi imonami. np.*

A la Françoiſe, *Po Francuzku.* A l' Alemandé, *Po Niemiecku* A la Soldateſque, *Po Zołnierſku.* A l' antique. *po ſtaroświecku.* A la moderne, *iak teraz.*

VI. W tychże okolicznościach, en, *kładzie ſię za* comme un. *Naprzykład:*

Logé en Ambaſſadeur. *mięſzka iak Poſeł,* habillé en ſoldat, en paiſan; *ubrany po żołnierſku, po chłopſku.* Je vous le dis en ami. *mowię ci to po przyiacielſku.* Vivre en Chrétien, *żyć po Chrześciańſku.* Mourir en homme de courage. *umrzeć po kawalerſku*

VII. W Wielu ſenſach opuſzcza ſię też propozycya avec z.

Il vint à nous l' épeé nuë à la main. *Przyſzedł do nas z gołym mieczem.* Le piſtolet à la main. *z piſtoletem.* Elle dit les larmes aux yeux. *mowiła ze łzami:* Il alloit la tête baiſſée *ſzedł zwieſiwſzy głowę.* Elle couroit les bras étendus. *biegła wyciągnąwſzy ramiona.* Venir les mains vuides, *przyść z prożnemi rękoma.* Se tenir là les bras croiſés. *ſtać tam założywſzy ręce.* Se tenir devant quelqu' un le chapeau à la main. *ſtać przed kim bez czapki.* Les ſoldats ſortirent tambour battant, mêche allumée & enſeignes déployées. *Zołnierze wyſzli biiąc w bęben, z luntem zapalonym y z rozwinionemi chorągwiami.*

VIII. Na pytanie jak daleko? odpowiadamy trzecim ſpadkiem.

Nous dinerons à un quart de lieu de la ville. *Będziemy iedli obiad o ćwierć mili od miaſta.* Cela s' eſt fait a une portée de mousquet de la ville. *To ſię ſtało o iedno ſtrzelenie z muſzkietu od miaſta,* Nous ne ſommes toujours qu' à deux doits de la mort, *Jeſteśmy zawſze na dwa cale od śmierci.*

VIII. Na pytanie zkąd? odpowiadamy ſzoſtym ſpadkiem.

D' où venez vous? Je viens d' Allemagne, de Varſovie: du Collége, de l' Ecole, de chez la Babier, des Indes.

Zkąd przychodziſz? Przychodzę z Niemiec, z Warſzawy, z Kollegium, ze Szkoły, od Balwierza, z Indyi.

IX. Na pytanie gdzie? lub dokąd? odpowiadamy trzecim ſpadkiem, albo z Przekładaniem, en.

Où démeurez vous? Je démeure au Logis, à la Campagne, à Varsovie, en Pologne, en ville. Je m'en vais à l' Eglise, aux champs, en Italie.

Gdzie mieszkasz? mieszkam w gospodzie, na wsi, w Warszawie, w Polszcze, w Mieście. Ide do Kościoła, na pola, do Włoch.

X. *Na pyt:* ktorędy ? *odpowiadamy czwartym spadkiem z przekładaniem* par.

Par où avez-vous passé? par la Lithvanie, par le milieu de la ville, par un grand bois, par Varsovie.

Ktorędy iachałeś? przez Litwe, śrzod Miasta, przez wielki las, przez Warszawę.

XI. *Na pyt:* kiedy ? *odpowiadamy trzecim albo czwartym spadkiem.*

Au commencement, *na początku.* Au matin & au soir, *rano y w wieczór.* Au milieu de l'hyver, *wśrzod zimy,* A la foire, *na Jarmarku.* à sept heures, *o siodmey godzinie.* Le jour précedent. *Dnia przeszłego.* La semaine passé, *przeszłego tygodnia.*

XII. Jmiona Przydat: digne *godny,* indigne *niegodny,* capâble *zgodny,* incapable *niezgodny, wyciągaią* 2. Spadku; np. Digne de louange, *godzien pochwały.* Capable de grandes choses, *Zgodny do wielkich rzeczy.*

XIII. Jmiona przydatne *ktore znaczą* zdatność *wyciągaią* 3. Spadku.*np.*Sujet au vin *wino lubi.* Adonné l' etude *pilny w nauce.* Propre aux exercices du corps, *zgodny do pracy.* Exercé au maniment des armes. *wyćwiczony do broni.* *Także*

La bouteille au vinaigre. *Flaszka do octu.* La

boéte

boéte aux épices. *puszka do korzenia,* La chambre à cuite, *piekarnia,* Le Marché au blé, au vin, aux poissons. *Rynek na zboże, wino, ryby.*

XIV. Imiona znaczące sposob kładą się w trzecim spadku. np.

Fermér à la clef, au verrouil, au loquet, *Zamknąć na zamek, zaporą, na klamkę.*

Nourir au pain & à l' eau. *Trzymać o chlebie y wodzie.* Charger à bale. *nabić kulą.*

Se battre à l' epée & au poignand, *bić się w pałasze y szpady.* Nous passerons le tems à jouer & à discourir. *Przepędziemy czas na graniu y gadaniu.*

XV. Jeśli pierwey wyrażamy przymiot rzeczy, nim samę rzecz trzeba położyć que *przed rzeczą np.*

C'est une belle chose que la santé. *Piękna iest rzecz zdrowie.* C'est une miserable passion que la jalousie. *Nędzna iest namiętność zazdrość.*

XVI. Po *słowie* c'est, Jmię Jstot: *kładzie się z* que de. *np.*

C'est peu de chose que de nous, quand il plaît à Dieu. *Nie wiele trzeba z nami kiedy Bogu się podoba.* C'est une affaire considérable que de se marier. *Wielkiey to wagi iest rzecz ożenić się.*

XVII. Jeśli force *y* quantité *znaczą wiele, pierwsze kładzie się z czwartym, a drugie z wtorym spadkiem. np.*

Il y a force vin & quantité de blé. *Jest tam wiele wina y wiele zboża.*

Il y a force volaille & quantité de gibier. *Jest tam wiele ptastwa y wiele zwierzyny.*

XVIII.

XVIII. Tout *ieśli znaczy cały, kładzie ſię z artykułem pewnym.*

Toute la nuit *całą noc,* Toute la Compagnie, *cała gromada.*

Lecz, kiedy znaczy każdy *idzie bez artykułu.*

Toute créature cherche ſa pature. *Każde ſtworzenie ſzuka pożywienia.*

XIX. Wyżſze ſtopnie kładą ſię z pierwſzym ſpadkiem y z partykułą que. *np.*

Plus ſage que Salomon, *Mędrſzy nad Salomona.*
L'armée eſt plus forte qu'elle n'a été auparavant.
To woyſko mocnieyſze ieſt niż było pierwey.

XX. Naywyżſze ſtopnie zaś kładą ſię z drugim ſpadkiem. np.

Le plus fortuné de nos Rois. *Nayſzczęśliwſzy z naſzych Krolow.*

Le plus ancien de nos Hiſtoriens, *Naydawnieyſzy z naſzych Hiſtorykow.*

Słowa *naſtępuiące nie według związku Języka naſzego, potrzebuią 2go lub 6go Spadku,*

Avertir *przeſtrzec,*	Profiter, *korzyſtać.*
Dependre *zawisnąć,*	Manquer, *chybić.*
Douter, *wątpić.*	Soupçonner, *porozumieć.*
Etre ravi, *cieſzyć ſię.*	Se repentir, *żałować.*
Prier *proſić.*	

Te zaś wyciągaią Spadku Trzeciego, nietak iak u nas.

Penſer *myslec.*	Songer, *roić weśnie.*
Commencer *zacząć.*	Parler, *mowić.*
Tenir, *zależeć.*	Etre, *należeć.*

Jouer

Jouer *grać.*	Travailler *ſtarać ſię pracować.*
Boire *pić.*	

Także.

Aller à cheval, *jechać konno.*	Aller à pied; *iść pieſzo.*
Aller à la chaſse, *polować*	Jetter à terre, *rzucić o ziemię.*
Tirer au but, *do celu ſtrzelać.*	

Uważay: *ſłowo* Jouer, *kiedy ſię mowi o graniu na inſtrumentach, kładzie ſię z ſzoſtym Spadkiem* np. *grać na ſkrzypcach* jouer du violon, *grać na Flecie na Cytrze,* jouer du lût, de la harpe. *Lecz kiedy ſię mowi grać w co,* np. *w karty, w kręglę. kładzie ſię z trzecim ſpadkiem np.* jouer aux cartes, aux quilles &c.

Naſtępuiące nie podług Jezyka Polſkiego wyciągaią 4go Spadku.

Aider, *pomagać.*	Flater, *pochlebiać,*
Aſſiſter, *aſſyſtować.*	Remercier *dziękować.*
Croire, *wierzyć.*	Secourir, *pomoc.*
Favoriser, *sprzyiać,*	Servir *ſłużyć &c.*

Uwazay, ż *ſię mowić może;* Il aſſiſte au ſervice Divin; *znayduie ſię na nabożeńſtwie,* à quoi bon ſert cela, *do czego to ſłuży.*

Procz 4go Spadku maią trzeci naſtępuiące.

S'accoutumer *wkładaćſię*	S'engager, *wplątać ſię*
S'adonner, *przykładać ſię.*	Se fier, *zwierzyć ſię.*
S'adreſſer, *udać ſię.*	S'occuper, *zabawiać ſię.*
S'allier, *związać ſię.*	Se porter, *ſkłonic ſię.*
S'appliquer *przykładać ſię*	

Słowa

Słowa *naſtępuiące, zprzyłączonemi ſobie Imionami, niepotrzebuią żadnego Artykułu.*

1. Avoir faim, ſoif. appetit, audience, deſſein, hâte, patience, coutume, pitié, raiſon, égard, ſoin, tort, opinion, chaud, froid, beſoin, permiſſion, droit, lieu de croire.	Mieć *łaknienie. pragnienie. apetit, audyencyą, zamyſł, pośpiech, cierpliwość zwyczay, litość, racyą, wzgląd, ſtaranie, krzywdę, mniemanie ciepło, zimno, potrzebę, pozwolenie, prawo, racyą do wierzenia.*
2. Donner avis, entrée, charge, ſujet, quitance, caution, rendez - vous, cours, congé, conſeil, aſſignation, eſpérance, parole, ombrage.	Dać *radę, weyście. urząd, przyczynę, kwit obligł, naznaczyć mieyſce, bieg, pozwolenie, radę, aſſignacyą, nadzieje, słowo, puścić pozor.*
3. Entendre raiſon, raillerie, malice, fineſſe.	Słuchać *racyi, ſzyderſtwa, złości, matactwa.*
4. Faire grace, plaiſir, credit, conſcience, peur, alliance, tréve, gloire.	Przebaczyć, *ucieſzyć, uczynić kredyt, ſzkrupuł, bojaźń, przymierze, pokoy, nabywać chwały.*
Faire aſſaut,	*Przypuścić ſzturm,*
Faire bonne chere,	*Używać wygod.*
Faure cas, état, eſtime,	*Poważać ſzanować.*
Faire metier,	*Zadoſyć czynić.*
Fairé fête,	*Uczynić ochotę.*
Faire mine,	*Naſtroić minę.*
Faire ſemblant,	*Udawać.*
Faire tête.	*Oprzeć ſię.*
Faire butin.	*Nabrać łupu.*

5. Prendre avis, delai, garde, peine, congé, plaiſir, jour, langue, querelle, reſolution, partie, courage, conſeil.	*Wziąć radę, odwłoczyć, ſtrzedz ſię, fraſować ſię, pożegnać, ucieſzyć ſię, oświecić ſię, powziąć język, ſkarżyć ſię, nakłonić ſię, przyſtać, ośmielić ſię, zaſięgnąć rady.*
6. Preter ſerment faveur, aide.	*Uczynić przyſięgę, łaskę, pomoc.*
7. Rendre combat, gorge, compte.	*Walczyć, ubliwać ſię, dać rachunek.*
8. Trouver bon, mauvais, étrange, &. &c.	*Chwalić, ganić, za dziwactwo oſądzić, &c. &c.*

O PRZEKŁADANIACH.

Przekładania *iedne* potrzebuią po ſobie 4go Spadku *Jakoto:*

Aprés, d' après, *po.*	Contre, *przeciw.*
Attendû que, *ponieważ.*	Environ, *koło.*
Avant, devant, *przed.*	Avec, *z.*
Entre, parmi, *między,*	De, *od że.*
En, dans, *w, na.*	Outre, *za, prócz.*
Selon, ſuivant, *podług.*	Voila, *owo.*
Sous, deſſous, *pod.*	Touchant *względem.*
Sur, deſſus, *nad.*	Pendant, *przez.*
Hormis, excepté malgré, *mimo.*	Depuis, *od.*
Vers, énvers, *ku.*	Dès, *od.*
Chez, *u, do.*	Durant, *pod czas.*
Par, *przez.*	Moyennant, *przy.*
Sans, *bez.*	Non obſtant, *mimo.*
	A travers *ſzrodkiem.*

Pour, *za, dla.*

Derriere, *z tyłu.*

Voici, *oto.*

Vûque, *ponieważ.*

Następuiące przekładania *potrzebuią* Szostego Spadku posobie.

Loin de, *daleko.*

Près, auprès, *blisko.*

Autour, *około.*

A coté, *z strony.*

A l'égard, *względem.*

A couvert, *pod.*

Au dessous, *pod.*

Le long, *wzdłuż.*

A l'abri, *pod.*

A raison, *dla.*

A la réserve, *oprócz.*

A l'insu, *bez.*

Au deça, *z tey strony.*

Au delà, *z owey strony.*

Au dessus, *nad.*

A l'entour, *naokoło.*

Au devant, *naprzeciw.*

Au de hors, *zewnątrz.*

Au dedans, *wewnątrz.*

Au travers, *między*

Au milieu, *w śrzod.*

A cause, *dla.*

En presence, *przed.*

Au lieu, *zamiast.*

Vis-à vis, *na przeciw.*

Trzeciego Spadku po sobie wyciągaią te Przekładania; Jusqu' à, *aż do;* Quant à, *co dotego;* par raport à, *względem.*

Uważay. Hors *ma* Szosty Spadek *gdy się ściąga do mieysca, np.* Il est hors du Royaume *iest za granicą.*

Lecz gdy znaczy excepcyą jaką, ma posobie 4ty Spadek. *np.* Tous les juges furent de méme avis, hors le Président, *wszyscy Sędziowie byli tego zdania, procz Prezydenta.*

Uważay 2. *Między* dans *i* en, *ta zachodzi różnica:* dans *niby znaczy* wewnątrz, *a zaś* en *niby na wierzchu rzecz zostaiącą, np.* les poissons sont dans la mer, *ryby są w morzu.* Les vaisseaux sont en mer, *okręty są na morzu.*

Uwa-

Uważay 3. Vers *y* Envers *znaczą* ku, Vers *ściąga się do mieysca;* Envers *do osob.*

O PRZYSŁOWIACH.

Przysłowia *pochodzące od* Jmion przydatnych, *czynią Francuzi, od* rodzaju niewieściego *dodaiąc* ment, *np.* nouveau, *nowy,* novelle, *nowa,* novellement *świeżo,* Juste, *sprawiedliwa,* justement, *sprawiedliwie, Tak* prompt, prompte, promptement, *prędko,* joli, jolie, jolîment, *pięknie, gdzie nad* i *kładnie się* akcent *na znak* e *odrzuconego. Lecz w* Jmionach przydatnych *ktore się kończą na* ant *albo* ent *zamienia się* nt, *na* m, *i przydaie się* ment, *np.* galant, galamment, prudent, prudemment, *wyiąwszy* lent, *opieszały* lentement, present, *teraznieyszy* presentement.

Same Jmiona przydatne *gdy się kładą w pierwszym Spadku biorą się często za przysłowia, osobliwie następuiące,* beau, *piekny, pieknie;* bas *niski, nisko;* bon, *dobry, dobre;* clair, *jasny jasnie,* droit, *prosty, prosto;* haut, *wysoki,* fort, *mocny, mocno;* vite. *prędki, prędko. Podobnież położone w trzecim Spadku, np.* à l'antique, *postaremu,* à la Françoise *po Francusku,* à la mode; *modnie;* à pied, *pieszo;* à cheval *konno.*

Przekładanie *też* en, *sprawuie podczas tenże sam skutek np.* en Roi *po krolesku;* en paysan *po wiesniacku &c.*

Plus *i* davantage, *znaczą* więcey, plus; *się używa w jakim porownaniu,* davantage, *nie ma żadnego porownania. np.* plus d' eau que de vin,

więcey

więcey wina niż wody; je n' en veux pas d' avantage, *niechcę tego więcey.*

A peine *ledwie*, peut-etre *podobno;* du moins, *przynaymniey,* aussi *także, gdy się używaią w mówieniu. potrzeba pierwszy Spadek* Imienia *położyć* po słowie, *tak jak się czyni w pytaniu; n. p. ledwie co wszedł,* à peine est il entré.

O ZŁĄCZENIACH.

Złączenia *jedne są* Łączące, *jakiemi są;* &, *i;* aussi *także;* meme, *owszem,* savoir, *to iest;* d' avantage, *nadto,* autanque, *tak jako &c.* *Drugie* Rozłączaiące, *jako to:* ou, *albo;* ni, *ani;* non plus, *niewięcey;* soit, *bądź;* soitque, *czyto, &c.* 3. Przyczynę *daiące np.* parceque, car, puisque, *dlatego, bo, ponieważ;* d' autanque, *tym bardziey,* à cause que, *przeto że;* afinque, *a żeby &c.* 4. *Znaczące* warunek *albo kondycyą np.* si *jeśli,* si non, *jeśli nie;* pourvûque *byleby;* à condition que, au cas que: *gdyby &c.* 5. Wnoszące; *np.* donc, *więc,* or, *aże;* c' est pourquoi, *dla czego;* enfin: *nakoniec* par consequent, *zatym;* ainsi, *więc.*

Uważ. Złączenia następuiące, *wyciągaią aby słowo po nich idące kładło się w* Sposobie Łączącym; *to iest:* afinque, *aby;* à moinsque, à condition que, en cas que, au cas que, *chybaby;* avantque *w przod niż;* bienque, *chociaż;* jusqu' à ce que, *ażby;* supposéque, *daymy że;* pourvûque, *byleby;* quoique, *chociaż; &c.*

WIRĄCANIA, *albo* Interjekcye *nic osobliwszego w sobie nie maią.*

KONIEC GRAMMATYKI.

ROZMOWY.

I. ROZMOWA,

o Sposobie odprawowania wizyty.

Bon jour Monsieur.	*Dobry dzień Mci Panie.*
Monsieur, je vous souhaite le bon jour.	*Mości Panie życzę Wmć Panu dobrego dnia.*
Comment vous portez vous?	*Jak się Wmść Pan masz?*
Fort bien, Monsieur, Dieu merci.	*Bardzo dobrze Mości Panie, Bogu dzięki.*
Je me porte fort bien; & vous?	*Mam się cale dobrze, a Wmć Pan?*
A votre service, prêt à vous servir, à vous rendre service.	*Do usług Wmć Pana, gotowy służyć W. Panu oddawać usługi.*
Et vous, Monsieur, comment vous portez-vous?	*A Wmć Pan, Mci Panie, jak się masz?*
Prêt à vous rendre mes devoirs, à vous rendre mes tres humbles devoirs.	*Gotowy do oświadczenia Wmć Panu moich powinności, do okazania Wmć Panu nayglębszych mych submissyi.*
Comment va la santé?	*Jak służy zdrowie?*
Comment va l' état de votre santé?	*W jakim stanie zdrowie Wmć Pana?*

Com-

Comment 'allez - vous, comment cela va t-il?	*Jak ſię Wmć Panu powodzi? jak ten interes idzie?*
Aſſez bien, paſſablement bien,	*Dość dobrze, jako tako.*
Tout doucement, là, là.	*Cale dobrze.*
Je me porte à merveille,	*Cudnie ſię mam.*
Comment vous étesvous porté, depuis que je n'ai eu le plaiſir de vous voir.	*Jak ſię W Pan miał od owego czaſu, od któregom W P. nie miał honoru widzieć.*
Très bien, parfaitement bien, à mon ordinaire.	*Barzo dobrze, zupełnie dobrze, zwyczaynie.*
Je me porte le mieux du monde.	*Mam ſię naylepiey,*
J'en ſuis bien aiſe, j'en ſuis ravi, j'en ai bien de la joie.	*Barzo z tego kontent jeſtem, barzo mię to cieſzy, wielką mam radość z tego.*
Je ſouhaite, que cela continue.	*Zyczę tego w dalſzy czas.*
Je ſuis bien aiſe de vous voir en bonne ſanté.	*Barzo kentent jeſtem z zwidzenia Wć Pana w dobrym zdrowiu.*
Et moi pareillement.	*Ja też równie.*
Vous avez bon viſage.	*Dobrey Wmć Pan jeſteś cery.*
Vous avez mauvais viſage.	*Zley jeſteś cery Wmć Pan.*
Il me ſemble, que vous n'avez pas ſi bon vi-	*Zdu mi ſię, że Wmć nie jeſteś tak dobrey cery,*

ſage, qu'à l'ordinaire,	*jak zawſze.*
Je ne me porte pas bien, je me porte mal,	*Nie dobrze mam ſię zle, ſię mam.*
Vous en avez la mine,	*Cera to ukazuje.*
J'en ſuis fâché.	*Trapi mię to.*
Avez-vous bien dormi cette nuit?	*Czy dobrześ Wmć Pan ſpał tey nocy?*
Je n'ai point fermé l'oeil de toute la nuit,	*Okam nie zmrużył przez całą noc.*
Comment ſe porte-t-on chez-vous?	*Jak ſię tu maią u Wmć Pana?*
Tont le monde ſe porte-t-il bien chez vous?	*Czy wſzyſcy dobrze ſię mają u W. Pana?*
Com ent ſe porte Mr votre Frére & Made moiſelle votre ſoeur.	*Jak ſię ma Brat W. Pana, i Sioſtra W. Pana?*
Mr votre Pétre eſt-il en bonne ſanté.	*Jmć Ociec Wć Pana czy w dobrym jeſt zdrowiu?*
Il ne ſe porte pas bien,	*Nie dobrze ſię ma,*
Il eſt malade, il eſt un peu indiſpoſé,	*Chory jeſt, niedomaga nieco.*
Il eſt fort enroué,	*Wielką ma chrapkę.*
Sa toux étoit paſſée, mais elle eſt revenue.	*Kaſzel był go opuścił, lecz znowu powrócił.*
J'en ſuis bien fâché, je en ſuis très mortifié.	*Barzo mię to boli, bardzo mię to trapi.*
Qu'a-t-il? qu'eſt-ce qu'il a?	*Co on ma, co go dolega.*
Quelle eſt ſa maladie? quel eſt ſon mal?	*Co jego za choroba?*

Il a mal à la tête,	*Choruje na głowę.*
Il a mal aux dents,	*Choruje na zęby.*
Il est enrhumé,	*Nabył kataru.*
Il ne fait, que tousser, & cracher,	*Ustawicznie kaszla chrząka.*
Il faut qu' il se fasse saigner,	*Trzeba aby kazał sobie krew puścić.*
Il prendrai demain médecine	*Weźnie jutro lekarstwo.*
Il doit se mettre dans les remédes le printems prochain.	*Należy, aby się oddał w kuracyą na przyszłą wiosnę.*
Vous ne paroissez pas vous porter trop bien,	*Zda się, że Wmć Pan sam nie cale dobrze się masz.*
Je reléve de maladie,	*Powstaję z choroby.*
J' ai pensé mourir,	*Bliski byłem śmierci.*
Je suis bien retabli à present Dieu merci,	*Jużem zupełnie przyszedł do zdrowia, z łaski Boga.*
J'irai passer la soirée chez vous.	*Przyidę wieczór przepędzić u Wmć Pana,*
Ne manquez pas de venir	*Nie zaniechay przyiść.*
Non, non, je n' y manquerai pas,	*Nie, nie zaniecham.*
Je compte sur vous,	*Spuszczam się na W. Pana.*
Adieu, Dieu vous conduise,	*Żegnam Wmć Pana.*
Je suis votre très humble serviteur,	*Nayniższy sługa Wmć Pana.*
Je suis le Votre,	*Jestem wzajemnie Wmć Pana.*

Mon

Mon Frere vous fait ses complimens,	*Móy Brat oświadcza W. Panu swoję uniżoność.*
Faites lui bien les miens,	*Oświadcz mu wzajemnie moję.*
Au revoir, jusqu' au revoir.	*Do obaczenia się,*

I I.

Mówiąc co, twierdząc, przecząc, zgadzając się, prosząc, odmawiając, dając, dziękuiąc.

Je dis, & je soutiens que,	*Mowię, i utrzymuię, że &c.*
Je vous assure,	*Upewniám W. Pana.*
J' ose vous assurer,	*Smiem W. Pana upewnić.*
Je crois, qu' oui,	*Rozumiem że tak.*
Je crois, que non,	*Rozumiem że nie.*
Je dis que si	*Mówię, że jeśli ......*
Je gage qu' oui, je gage que non,	*O zakład idę że tak, że nie tak ...*
Est-il vrai que? n' est-il pas vrai que	*Czy prawda że czy nie prawda że ...*
Cela n' est que trop vrai,	*Jest to istna prawda.*
Cela est faux, c' est une fausseté, c' est un mensonge.	*Jest to falsz, nieprawda, kłamstwo,*
Vous ne dites pas vrai, vous mentez.	*Nie mówisz prawdy kłamiesz.*
Je vous jure foi d' honnête homme, foi de gentil-homme,	*Przysięgam ci jakem poczciwy.*
Que je meure si je vous mens,	*Niech nie żyję, jeśli kłamię.*

I'

J' aimerois mieux mourir, que de mentir,	*Wolałbym umrzeć niż ſkłamać.*
Vous avez tort de le croire.	*Niemaſz racyi wierzyć temu.*
Je ne crois pas aisément ce qu' on me dit.	*Niełacno wierzę co mi mowią.*
Il ne faut pas a jouter ſoi à tout ce qu' on entend.	*Nie trzeba wſzyſtkiemu wierzyć co ſię ſłyſzy.*
On peut vous croire,	*Można W. Panu wierzyć*
Cela n' eſt pas impoſsible	*To nie jeſt rzecz niepodobna.*
J' y conſens, j' y donne les mains.	*Przyſtaję na to, zgadzam ſię.*
Je me rends à vos raiſons.	*Przyſtaję na twoje dowody.*
Je m' y oppoſe.	*Przeczę temu.*
Taiſez-vous,	*Milcz-że.*
Il ne veut pas ſe taire,	*Niechce milczeć.*
Vous ne ſçavez pas ce que vous dites.	*Nie wieſz ſam co mówiſz.*
Tout le monde le dit.	*Wſzyſcy to mowią.*
Oui: tont le monde, c' eſt à dire, perſonne,	*Tak jeſt cały świat; to ieſt nikt.*
Vous étes bien incredule	*Barzo jeſteś niewierny,*
A propos de ce que vous dites, il me vient une penſée,	*Z tego co mówiſz, przychodzi mi jedna myśl.*
Quelle eſt cette penſée,	*Co to za myśl?*
Je vous prie de me donner le livre, dont vous me parliez.	*Proſzę, day mi tę kſiążkę, o którejeś mówił.*

Je vous prie de me prêter	*Proſzę, użycz mi.*
Faites moi le plaiſir, de m' apporter	*Uczyń mi tę roſkoſz, przynies mi ....*
Ayez la bonté de m' envoyer ...	*Chciey mi przyſłać ...*
Allez querir tout à l' heure, allez le chercher,	*Idź poſzukay wraz.*
Monſieur, faites-moi ce plaiſir-là; accordez-moi cette grace-là; ne me refuſez-pas cette faveur là; faites moi cette amitié là.	*Moſpanie, uczyń mi tę roſkoſz, wyświadcz mi tę łaſkę, nie odmawiay mi tego faworu, okaż mi tę przyjaźń.*
Je vous en prie, je vous en ſupplie,	*Proſzę o to, ſupplikuję.*
Je vous le demande,	*Upraſzam o to.*
Obligez-moi de cela,	*Zobowiąż mię tym.*
Je vous en ſerai obligé toute ma vie,	*Będę obowiązany za to całe życie.*
Je ne veux point vous accorder ce que vous me demandez.	*Niechcę zgoła uczynić tego, o co mię proſiſz.*
Je ne ſçaurois, je ne puis,	*Nie mogę.*
Vous ne le meritez pas.	*Nie zaſługujeſz na to*
Vous en étes indigne	*Niegodzieneś tego.*
Ne m' importunez pas davantage,	*Nie naprzykrzay ſię mi więcey.*
Vous étes trop importun,	*Wielki z ciebie natrętnik.*
Donnez-moi mon chapeau, s' il vous plait.	*Day mi móy kapeluſz jeśliś łaſkaw.*

Je vous rends graces, je vous rends mille graces.	Dziękuję.
Je vous suis bien obligé,	Barzo W. Panu jestem wdzięczen.
Il n' y a pas de quoi.	Nie masz za co.
Je vous fais excuse, je vous demande pardon, pardonnez-moi.	Proszę, miey mię za wymówionego, proszę, przepuść mi.
Je vous en témoignerai ma reconnoissance,	Oświadczę mą wdzięczność za to.
Faites-moi naître l' occasion de vous être utile,	Postaray się o okoliczność, w któreybym, W. Panu usłużył.
J' espére que j' aurai ma revanche,	Spodziewam się, że za swoje odbiorę.
Cela vous donnera trop de peine,	Z trudnością to Wmć Panu przyidzie.
Point du tout; vous vous moquez,	Bynaymniey; żartujesz Wmć Pan.
Je suis confus de toutes vos honnêtetés,	Zawstydzasz mię swoją ludzkością.
Je suis ravi de trouver l' occasion de vous rendre service.	Cieszę się, że się mi zdarzyła okoliczność usłużenia W. Panu.
Vous me faites trop d' honneur,	Wielki mi W. Pan honor czynisz.
Laissons ces complimens.	Porzućmy te ceremonie.
Sans compliment, sans ceremonie,	Bez żadney ceremonii.

Vous me faites bien de la grace,	Wielką mi W. Pan łaskę świadczysz.
Je suis tout à vous,	Zupełnie się oddaję W. Panu.

IV.

Idąc, przychodząc, &c.

D' où venez-vous?	Z kąd przychodzisz W. Pan.
Je viens de cheż Mr.	Przychodzę od Jmci Pana ....
Où allez-vous?	Dokąd idziesz?
Je vais chez moi, chez nous, chez vous.	Idę do siebie, do Wmć Pana.
Entrons dans ce jardin,	Wnidźmy do tego ogrodu.
Je n' ai pas le tems, je ne saurois m' arreter.	Niemam czasu, nie mogę się zatrzymać.
Eh bien, je vous accompagnerai donc chez vous,	Dobrze, więc ja póydę w kompanii do W. Pana.
Passez votre chemin,	Idź w swoje stronę.
Passons par ici,	Idźmy tędy.
Allons plutôt par là	Idźmy raczey tamtędy.
Traversons ici la ruë,	Przeydźmy tu ulicę.
Enfilons, passons par cette cour-ci,	Przedźmy przez to podwórze.
Je ne sçaurois vous suivre, vous marcheż bien vîte.	Nie mogę iść za Wmć Panem, barzo prędko idziesz.

Je ne ſçaurois vous tenir pied,	*Niemogę Wmć Panu doſtarczyć kroku*
Quoi? vous faites des façons pour le rang,	*Cóż to? W. Pan ceremonie ſtroiſz względem pierwſzenſtwa.*
De grace: marchons, comme nous nous trouvons.	*Dla Boga! idźmy tak jak ſię zdarza.*
Je ſais mon devoir,	*Znam powinność moję.*
Attendez-moi ici un moment.	*Zaczekay mię tu jeden moment.*
Ne ſoyez donc pas long tems.	*Niebawże ſię długo.*
Je ſerai de retour dans un inſtant,	*W punkcie powrócę.*
Je ne ferai qu' entrer, & ſortir,	*Wnidę i wynidę.*
Enſeignez moi le chemin pour aller au Palais,	*Ukaż mi drogę do Pałacu.*
Allez tout droit,	*Jdź proſto.*
Détournez à main droite, puis à gauche,	*Skieruy ſię w prawą, a potym w lewo.*
Combien y a t-il d' ici au Palais Royal.	*Jak daleko z ąd do Pałacu Królewſkiego.*
Jl y a bien loin d' ici.	*Doſyć z tąd daleko.*
Je me ſuis égaré ce matin,	*Zbłądziłem dziś rano.*
C' eſt aſsez drôle,	*To rzecz ucieſzna.*
Ne vous ai-je pas bien dit que je ſerai bientôt de retour.	*Czy nie dobrze mówiłem, że wraz powrócę*

Mr....

Mr....eſt-il chez lui?	*Jmć Pan....czy ieſt u ſiebie?*
Il n' y eſt pas. il eſt ſorti, il n' eſt pas en ville,	*Niemaſz go, wyſzedł; niemaſz go w mieście.*
Jl eſt allé à la campagne, à ſa terre, à ſon chateau,	*Wyjechał na wieś, do ſwojey majętności; do ſwego zamku.*
Quand reviendra-t-il?	*Kiedy powróci?*
Je ne ſais pas, je n' en ſais rien.	*Niewiem, niewiem tego zgoła.*
Meſſieurs vous arrivez fort à propos,	*Mci Panowie W. Panowie wczas przybywacie.*
Nous allions dîner ſans vous,	*Mieliśmy jeść obiad bez Wmć Panow.*
Mettons-nous donc à table,	*Siadaymy więc do ſtołu.*

I V.

Chcąc wiedzieć co, poznać, wyrozumieć, przypomnieć, pytać ſię.

Ecoutez, venez-ci.	*Słuchay pódź ſam tu.*
Me voici, que ſouhaitez vous, que voulez vous?	*Owom, czego żądaſz? czego chceſz?*
Je veux vous parler,	*Chcę ci mówić.*
Savez vous ce que je veux vous dire?	*Wieſz że, co chcę ci powiedziedzieć?*
Comment le ſaurois je? je ne le ſais pas, je n'en ſais rien.	*Z kądże mam wiedzieć? niewiem tego, niewiem nic o tym.*

Con-

Connoissez - vous ce Monsieur, cette Madame, ces Messieurs?	*Czy znasz tego Pana, tę Panią, tych Panow?*
Je l'ai connu, je les ai connus,	*Znałem go, znałem ich.*
Nous-nous connoissons fort bien,	*Dobrze się z sobą znamy.*
Nous sommes de vieille connoissance	*Z dawna się z sobą znamy.*
Je le conois de vue,	*Znam go z widzenia.*
Je le connois de reputation.	*Znam go z sławy.*
Savez-vous comment il s'appelle?	*Wiesz jak się nazywa?*
Je ne m'en souviens pas; j'ai oublié son nom.	*Nie pamiętam, zapomniałem nazwiska jego.*
Il me connoissoit bien.	*On mię znał dobrze.*
Il ne me connoît plus.	*Już mię nie zna.*
Je ne le connoitrois pas; je ne le remetrois pas, si je le voyois.	*Nie poznałbym go gdybym obaczył.*
J'ai l'honneur d'être connu de lui,	*Mam honor być od niego znanym.*
Il m'honore de sa protection,	*Zaszczycam się jego protekcyą.*
Vous souvenez vous de ce que je vous ai dit?	*Czy pamiętasz com ja ci mówił?*
Je ne m'en souviens pas.	*Nie pamiętam tego.*
Je l'ai tout à fait oublié,	*Wrazem zapomniał na to.*
Cela m'a passé de l'esprit,	*Wypadło mi to z pamięci.*

Faites

Faites m'en souvenir.	*Przypomniey mi to.*
Mr. votre Père me l'a dit?	*Ociec twóy mowił mi to.*
Ne vous l'a t il pas dit,	*Czy nie mówił ci tego?*
On me l'a dit,	*Mówiono mi to.*
Qui est ce, qui vous l'a dit?	*Kto ci to mówił?*
A quel propos a t-il dit cela?	*Z jakiey okoliczności mówił on to?*
Qu'est-ce qu'on vous a dit.	*Co ci mówiono?*
Que voulez vous dire?	*Co chcesz mówić?*
Qu'entendez-vous par là,	*Co rozumiesz przez to?*
Qu'est-ce que cela veut dire? que veut dire cela?	*Co to znaczy?*
A quoi bon cela? à quoi sert cela?	*Na co to?*
Comment cela s'appellet-il,	*Jak się to nazywa?*
Comment appellez vous cela,	*Jak to nazywasz?*
Quel est le nom de cette chose là,	*Jak się ta rzecz zowie?*
De quois'agit-il? de quoi est il question, qu'est-ce qu'il y a?	*O co idzie? o co gra idzie? co tam iest?*

V.

O Czasie

Quelle heure est-il? quelle heure est ce qu'il est?	*Co za godzina?*

Dites

Dites-moi quelle heure il est?	*Powiedz mi, która jest godzina?*
Il est une heure, il est une heure & demie.	*Pierwsza jest godzina, w pół do wtórey.*
Il n' est qu' une heure & un quart.	*Kwadrans jest po pierwszey.*
Il est une heure & trois quarts.	*Trzy kwadranse po pierwszey,*
Il s' en va deux heures.	*Upływa druga godzina.*
Deux heures vont sonner.	*Wraz uderzy wtóra.*
Il est près de deux heures.	*Blisko wtórey.*
Deux heures viennent de sonner,	*Dopiero wtóra biła.*
Trois heures sont sonnées.	*Trzecią biła.*
Il est presque cinq heures,	*Prawie jest piąta,*
Il ne s' en faut que quelques minutes.	*Tylko nie dostaje kilku minut.*
Il ne s' en faut guères, qu' il ne soit six heures,	*Nie wiele nie nie dostaje do szóstey.*
	Siódma już upłynęła.
Il est sept heures passées,	*Siódma godzina i 20. minut.*
Il est sept heures & vingt minutes,	
Il est midi.	*Dwanasta jest, południe.*
L' horloge va sonner.	*Zegar wraz bije.*
Onze heures vont sonner tout à l'heure	*Wraz uderzy jedenasta.*

Il est

Il est presque minuit.	*Jest blisko północy.*
Comme le tems passe!	*Jak czas upływa!*
Il est bien-tôt tems de nous retirer.	*Wraz będzie czas nam odeyść.*
A quelle heure faut il que vous vous rendiez chez vous.	*O którey godzinie musisz być u siebie.*
A onze heures precises.	*O samey jedynastey.*
Voyez quelle heure il est à votre montre.	*Patrz która godzina na twoim zegarku.*
Elle ne va pas, elle est arrêtée.	*Nie idzie, stoi.*
Regardez à la votre.	*Patrz na swoim zegarku.*
La mienne ne va pas bien.	*Móy nie idzie dobrze.*
Elle ne va pas non plus.	*I on też nie idzie.*
Elle avance, elle retarde.	*Spieszy, późni się.*
Elle s' arrête quelque fois	*Zastanawia się czasem.*
Montez la sur le cadran solaire,	*Nastaw go podług kompasu.*
Les cadrans ne s' accordent pas,	*Kompasy nie zgadzaią się*
L' aiguille ne marque pas bien,	*Index nie dobrze skazuje.*
Croyez vous qu' il fût si tard.	*Czy rozumiesz Wmć Pan gdyby było tak pożno.*
Nous n' avons pas trop de tems,	*Nie mamy wiele czasu.*
Nous arriverons à tems pour dîner.	*W czas przybędziem na obiad.*

Vous

Vous arrivez à propos.	*W czas przybywacie.*
Que ferons-nous après dîner?	*Co będziem czynić po obiedzie?*
Ce qu' il vous plaira.	*Co się W. P. podoba.*
On ne sait à quoi passer le tems.	*Niewiadomo na czym przepędzać czas.*
Je m'ennuie, le tems me pése.	*Tęskno mi, czas mi przykry.*

VI.

O czasie względem pogody, lub niepogody.

Quel tems fait-il?	*Jaki jest czas?*
Il fait beau tems.	*Pogoda jest.*
Fait il beau tems?	*Czy jest pogoda?*
Il y a apparence de beau tems.	*Zda się być pogoda.*
Il fait très mauvais tems	*Cale niepogoda jest.*
Il ne fait pas beau du tout.	*Niemasz zgoła pogody.*
Le tems est couvert.	*Pochmurny jest dzień*
Il fait un tems clair & serein.	*Dzień jest jasny i pogodny.*
Il fait un tems charmant.	*Cudny czas.*
Il fait un vilain tems.	*Brzydki jest czas.*
Il fait un tems humide, venteux, pluvieux, neigeux, sec.	*Jest czas wilgotny, wietrzny, dżdżysty śnieżny, suchy.*
Il fait un tems inconstant, & variable.	*Czas jest niestateczny i odmienny.*
Il pleut, il ne pleut pas.	*Deszcz pada, deszcz nie pada.*

Il

Il va pleuvoir.	*Wraz będzie deszcz.*
Il pleuvoit tout-à l' heure, mais il ne pleut plus.	*Dopiero był deszcz, lecz już niema.*
Je crois qu' il pleuvra tout aujourd' hui.	*Rozumiem że dziś cały dzień deszcz będzie.*
Il fait brouillard,	*Mgła jest,*
Il fait un tems fort mal sain.	*Czas jest cale niezdrowy.*
Je ne crois pas que la pluie cesse d' aujourd' hui.	*Nie sądzę, gdyby deszcz miał dziś ustać.*
Mettons nous à couvert.	*Póżdmy pod dach.*
Apprehendez-vous de vous mouiller,	*Strzeż się abyś się nie zamoczył.*
Je suis tout trempé, je suis mouillé jusqu' aux os,	*Cały przemokłem, zamoczyłem się po kostki.*
Il neige, il grêle,	*Snieg pada, grad pada.*
Il neige à gros flocons	*Snieg wielkiemi kawałami pada.*
Il gêle, il dégêle.	*Marznie, taje.*
Il a gêlé cette nuit bien fort.	*Barzo tey nocy marzło.*
J' ai vu de la glace de trois doigts d' épaisseur.	*Widziałem lod gruby na trzy palce.*
L' étang est gelé.	*Staw zamarzł.*
La riviére est prise.	*Rzeka stanela.*
Il fait froid, il fait grand froid.	*Zimno, barzo zimno jest.*

Il

I' ai grand froid,	*Zimno mi barzo.*
I' ai les doigts engourdis de froid.	*Palce mi zdrętwiały od zimna.*
Y a t-il du feu dans la ſalle ?	*Czy jeſt ogień w ſali ?*
Non, mais il y en a dans votre chambre.	*Niemaſz, lecz jeſt w ſtańcyi W. Pana*
Attiſez le feu.	*Rozżarż ten ogień.*
Echauffons nous en gliſſant.	*Zagrzeymy ſię ślizgając ſię.*
Voila une bonne gliſſoire.	*Owo dobra ślizgawka.*
Le ſòleil fait fondre la glace.	*Słońce lod topi.*
Il fait vent, il fait du vent, il vente, il fait grand vent, il fait bien du vent.	*Wiatr jeſt, wiatr wielki.*
Le vent eſt changé.	*Wiatr ſię zmienił.*
Il fait bien chaud.	*Barzo jeſt gorąco.*
Je ſue, je ſuis tout en eau.	*Potnieję, całym ſpotniał.*
Il éclaire, voyez-vous comme il fait des éclairs.	*Błyſka, czy widziſz jakie ſą błyſkawice.*
Le tems s' eclaircit.	*Wypogadza ſię.*
Les nuages ſe ſeparent, & diſparoiſſent peu à peu.	*Rozchodzą ſię obłoki, i nikną pomału.*
Le ſoleil commence à paroitre.	*Słońce zaczyna ſię ukazywać.*

Regar-

Regardez, voila l' arc en ciel.	*Patrz, owo tęcza.*
C' eſt ſigne de beau tems	*To znak ieſt pogody.*

VII.

Okazując radość, gniew, ubolewanie, grożąc komu, niepozwalając, wyrzucając co komu, pytając ſię czego.

1. Quelle joye! Quelle gloire! Quel plaiſir! Que je ſuis content! O que je ſuis heureux! O heureuſe journée! Heureux jour! Quel bonheur. Je vous ſouhaite toute ſorte de bien, de proſperité &c.	*Co za radość! Co za chwała! Co za roſkoſz! O jakem kontent! O jakem ſzczęśliwy! O ſzczęśliwa pora! O dniu ſzczęśliwy! Co za ſzczęście. Życzę ci wſzelkiego dobra, wſzelkich pomyślności &c.*
2. Je ſuis faché. Cela me perce le coeur. Cela me touche jusqu' au coeur. Laiſſez-moi en repos. Va t' en, je t' en prie. Otez vous d' ici, Ne m'etourdis pas. Ne me romps pas la tête. O que tu es ennuyant. Tu me l' as deja dit cent fois,	*Gniewam ſię. Serce mi to przenika. Do żywego mi to doymuje. Day mi pokoy. Pódź z tąd, proſzę cie. Pódź precz z tąd. Nie turbuy mię. Nie nabijay mi głowy. O jakeś uprzykrzony człowiek. Jużeś mi to ſto razy mówił.*

3.

3. Que je suis malheureux! Pauvre & miserable que je suis! Helas! O Ciel! O mon Dieu! Quelle peine! Où sommes nous reduits! C' est fait de nous. Nous sommes perdus! Il n' y manquoit plus que cela: Nous y voici enfin. C' est-la ce qui me fachoit. Voila ce qui acheve de nous perdre, &c.

O jakem nieszęśliwy! O jakem nędzny i mizerny człowiek! Ah! O Nieba! O mój Boże! Co za bieda! Do czegośmy przyszli! Już po nas! Jużeśmy zginęli! Tego jeszcze nie dostawało. Do tegośmy na resztę przyszli! To to jest co mię trapiło. To to jest, co nas do końca gubi.

4. Je te casserai la tête. Je te battrai. Je te ferai un si grand affront. Je te rendrai la pareille. Je saurai me vanger. Tu me le paieras. Je te jure que tu t' en repentiras. Tu ne m' échaperas plus. Je suis bon, mais...attends, attends: tout beau, tout beau. &c.

Głowę ci skręcę. Ubiję cię. Nakarmię cię wielką obelgą. Oddam ci wet za wet. Potrafię pomścić się za moje. Wypłacisz się mi z tego. Przysięgam ci że będziesz żałował tego. Nie wydziesz rąk moich. Dobry jestem, lecz ... Poczekay poczekay, dobrze, dobrze.

5. Non Mr. Ni cela non plus. C' est assez. Laissez cela. Ne touchez pas cela. Je vous de §

Nie Mci Panie Nie więcey tego. Dosyć tego. Porzuć to. Nie tykay się tego. Zakazuje ci to

parler...

de parler..Ne dis mot: tais toi. Je ne le veux pas absolument. Je ne veux pas, que vous fassiez cela.

mówić. Słowa mi nie mów. Milcz mi. Niech cę tego zgoła. Niechcę abyś to czynił.

6. Est ce ainsi, que l' on traite les honetes gens. Quelle honte! Ne devrois tu pas avoir hôte, de me faire un affront comme celui la? Quelle belle maniere d' agir. Te semble-t il que cela soit bien? Quoi, tu es encore obstiné.

Takci to postępują z uczciwemi ludźmi. O co za hańba! I nie miałbyś mieć wstydu czynić mi taki affront? Co to za sposob postępowania. I rozumieszże ty, to jest dobrz? Cóż, i trwaszże jeszcze w uporze.

7. Savez vous quelque nouvelle? Quelles nouvelles y a-t-il? Quelle bonne nouvelle m' apprendrez-vous? Que dit-on de nouveau? Y a-t-il des nouvelles? N' avez vous point appris de nouvelles? Avez-vous des nouvelles à me dire? Y a-t il bien des nouvelles? La Poste est elle arrivée.

Czy wiesz co nowego? Co są za nowiny? Co mi z nowin dobrego powiesz? Co słychac z nowin? Czy są jakie nowiny? Czyś nic niesłyszał z nowin? Czy masz mi co nowego powiedzieć? Czy wiele jest nowin? Poczta czy już przyszła?

Que dit-on en ville. On ne par-

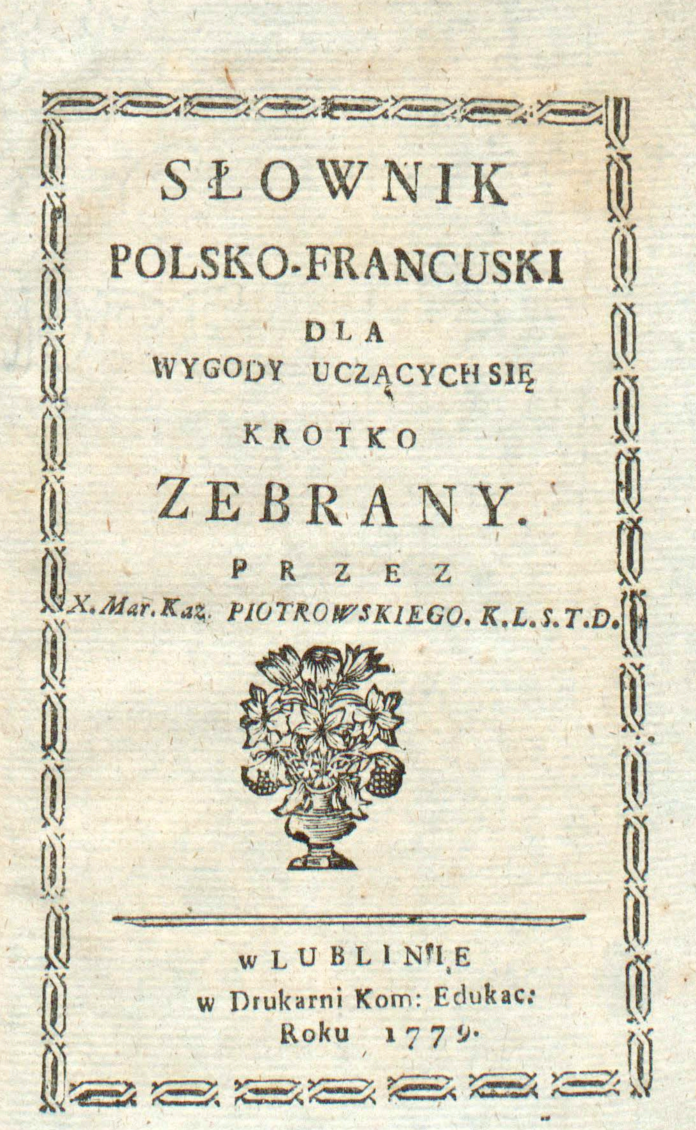
Co mówią w mieście?

le de

le de rien. On parle de guerre. On dit que nous aurons la guerre. Je l' oüi dire, mais je n' en crois rien. Cela merite confirmation. Le bruit court que les Turcs ont été tailles en pieces. De qui tenez-vous cette nouvelle? Je la sais de bonne part.	*Nie oczym nie mówią. Mówią o woynie. Mówią że będziem mieli woynę. Słyszałem to, lecz zgoła nie wierzę. Potrzebuje to potwierdzenia. Wieść się szerzy, że Turcy są zbici. Od kogo masz tę nowinę. Mam ją z pewnych rąk.*
8. Que faut-il faire? Quel parti prendrons nous? Faisons comme cela. Il vaudra... Aretez vous un peu. Vous feriez mieux, si... J' aimerois mieux, que .. Est il possible? Qui a jamais vû de pareilles choses? Qui auroit pensé, crû, dit. Je m' étonne! Quelle merveille! Coment cela peut-il être.	*Co tu czynić? Jak w tey rzeczy postąpiemy? Uczyńmy tak. Lepiey będzie kiedy... Zatrzymay się trochę. Lepiey byś uczynił, gdyby.... Wolałbym raczey, gdyby...Czy podobna to iest rzecz. Kto co kiedy podobnego widział? Ktoby to myslił, wierzył, mówił. Co za cudo! Jakim to sposobem być może.*

SŁOWNIK

SŁOWNIK POLSKO-FRANCUSKI

DLA WYGODY UCZĄCYCH SIĘ KROTKO

ZEBRANY.

PRZEZ
X. Mar. Kaz. PIOTROWSKIEGO. K. L. S. T. D.

W LUBLINIE
w Drukarni Kom: Edukac:
Roku 1779.

SŁOWNIK
KROTKI
POLSKO - FRANCUSKI

A, &. *à coż czynić*? mais qu' y faire, ? *czyta à czyta*, il ne fait que lire, *kamień à kamień*, dur comme une pierre, *à nieszczęśliwy*! ha! o malheureux!

Abo o. *albo.*

Abrewiacya, abreviation.

Abryś, plan, dessein.

Abszyt, le congé.

Aby, que, afinque, de crainte que, de, qu' on, *przynaymniey*, au moins.

Ach! ah! helas!

Achtel, la huitieme partie d' un tonneau.

Acz, *-kolwiek*, quoique.

Adamaszek, le damas.

Adjutant w Regim: Aide-major.

Administrator, administrateur, *-cya*, -tion.

Adwent, avent.

Arya, *pora*, le tems, la saison.

Afekt, passion, panchant, affection, attachemēt, tendresse.
Agat kamien, une agate.
Agitować się, s' agiter, se juger.
Agrest, la groseille.
Aienda, le rituel.
Akademia, Academie, Université. *-czny*, -que.
Akcent, accent.
Akomodować się, s' accommoder à.
Aksamit, du velours. *-ny*, de velours.
Akt, w Komed: acte-*weselny*, les noces o. *Dzieie. Sprawa*.
Akta sądowe, księgi, les actes, les pieces de proces.
Aktor w sądzie, demandeur, *w komed.* acteur
Alabarta, halebarde. *-nik*, - ier
Alabaster, albatre.
Alba, une aube.
Albo, ou, oubien, *alboż to?* est ce que?
Albowiem, car, c' est po urquoi.

Alchimista, alchimiste.
Ale, mais. *w żartach*, oui, ouida, vraiment.
Alegować, o. *przywodzić*.
Alembik, alembic, vessie.
Ali, alić, alisci, & voila.
Alians, aliance, ligue.
Alikant wino, alicante.
Alkierz, alcove, chambrette.
Alpes gory, les Alpes.
Alszbant, colier, ruban.
Alsztuch, la cravate.
Alt w muzyce, la hautecontre.
Altana, gallerie, maisonnette dans un jardin.
Altarya, chapelenie.
Amaliować, emailler.
Amarant kwiat, amarante.
Amazonka, amazone.
Ambit, o. *pycha. okrąg*.
Ambona, la chaire.
Ametyst, un ametyste.
Aminek kmin biały, amī.
Amirał, amiral.
Amoniak sok, gomme ammoniaque.
Ampułka, burette, ampoule.

Ammunicya, munition.
Anatomia, anatomie, *-zować*, -ser, *-czny*, -que, *-k*, -ste, *-cznie*, -quement.
Androt, echaudé, du croquet.
Andrzey, André.
Angielczyk, un Anglais.
Anglia, Angleterre.
Angul, o. *Węgiel*.
Ani, ni, ni, *ani ten ani ow*, ni l'un ni l'autre
Anielski, Angelique.
Animusz, cœur, humeur
Anioł, un Ange, *stroż*, l' Ange gardien, le bon Ange. *-ek*, Angelet.
Anniwersarz, un anniversaire.
Ankra o. *klamra*, crampon, harpe, ancre.
Antaba, le portant, oreille, anse, *u pistoletu*, sougarde.
Antepedium, le parement d' autel.
Antoni, Antoine.
Antyfona, antienne.
Antykamera, antichambre.

Antykwarz, antiquaire.
Antimonium, antimoine.
Antypast, une entrée.
Anusia, Anette, Nanette, Nanon, Ninon.
Anyż, de l'anis, *w cukrze* anis -Reine.
Aparat Kościelny, parement, ornement.
Apellacya, apel, -lation.
Apelować, *odwołać się*, apeller à.
Apertura, un cautere, fonticule.
Apetyt do iedzenia, la faim, apetit, envie de grosse femme, *stracić*, avoir le degout pour.
Apopleksya, apoplexie.
Apostoł, Apotre, *-lski*, -stolique *-lstwo*, -stolat. *-ować*, etre apôtre.
Apteka, Apoticairerie, pharmacie, *-arz*, apoticaire, pharmacien. *-arski*, d' apoticaire.
Arbuz, melon d' eau.
Archanioł, Arcange.
Archidyakon, Archidiacre
Archidyecezya, un archevêche.

Architekt, architecte.
Arcybiskup, l'archevêque, *-stwo*, -ché, *-pi*, archiepiscopal.
Arcykapłan, archipretre.
Arcyksiąże, archiduc, *- ęstwo*, - ché, *- ężna*, - chesse.
Arenda, le bail, le fermage, la ferme, *-arz*, fermier, rentier, ca baretier, *-ować komu*, donner à ferme, afermer, arrenter à qu. *-owaé ukogo*, prendre, tenir à ferme, arrenter de qu.
Arestować rzeczy, kogo, arreter, emprisonner, se saisir de.
Arfa, la harpe *grać na arfie*, pincer la harpe.
Argumentować, argumenter.
Arkas, gelée de lait.
Arktyczny, arctique.
Arkusz papieru, la feuille *-owey formy księga*, un livre in Folio.
Armata, canon, piece d'artillerie, o. *woysko na kula*, boulet.
Arsenał, arcenal.
Arszenik, arsenic.
Artykuł, article.
Artylerya, artillerie.
Arystoteles, Aristote.
Asskurować, assurer, *-nie*, -ance,
Assessor, assesseur, *-ya*, jugemens assessoriaux, la justice Royale.
Aspekt, aspect.
Aspirant, aspirant, pretendant.
Astronom, *gwiazdopis*, un astronom.
Asygnacya, assignation.
Asystencya, la suite.
Ateusz, un Athée.
Atlas, du satin.
Ato, voila.
Atoli, toute -fois, pourtant, cepandant. neanmoins, *lubo... -atoli*, quoique . . . pourtât..
Atrament, de l' encre.
Audyencya, audience.
Audytor, auditeur, *-jum*, - oire.
Augustyanin, un Augustin
Aukcya, l'encã, l'enchere

Auripi-

Aurypigment, orpiment.
Austeria, auberge, hotellerie.
Austrya, Autriche, *-ak*, - ien.
Autentyczny, autentique, *ykować*, - er. o. *Dowodny*.
Autor, un autheur.
Autorament, o. *Zaciąg*.
Awangarda, l' avant-garde.
Awenion Miasto, Avignõ
Awizować, aviser, avertir.
Awoż, donc, or, par cõsequent.
Aż, jusqu 'à ce que, en attendant que, tant que.
Aża ażali, est-ce que, n' est-ce pas que? peutetre.
Azya, Asie, *-tycki*, -tique.

BBB.

Ba, oui, ouida, certes, bien, *ba nawet*, même.
Baba stara, une vieille femme, *-matka moiey matki*, la grande-mere, *co dzieci odbiera*, sage-femme, accoucheuse. *- do pali*, un mouton, un biloc, *z ciasta*, un gateau jaune, *gruszka*, bon chretien, beurré, *do zatykania*, un bouchon. *Baby gwiazdy*, poussiniere, pléyades.
Bąbel. na wodzie, ampoule, boule, bouteille sur l'eau-*na ciele*, vessie, elevure sur la peau, *-isty*, bouillant, moussant.
Babiarz, un effeminé.
Babić, accoucher des femmes.
Babieć, devenir vieille.
Babiniec, le parvis, l' entrée du temple.
Babka ziele, plantin. o. *Baba*.
Babski, de vieille feme.
Babsko, vieille roupieuse.
Babusia, vieille decrepite, o. *baba*.
Bać się, craindre, avoir peur.
Bachor żydowski, garçõ juif.

Bacik

Bacik, esquif, nacelle.
Baczeć, remarquer, cõsiderer, *- nie*, ation, reflexion, garde, soin.
Bączeć, bourdonner.
Baczność, o. *baczenie*, *w zgląd*.
Badać się sonder, rechercher, *-nie*, la recherche, perquisition.
Badele, mauvaises herbes
Bagazya, etoffe de coton, *przednia z kwiatami jak w Jndyach, lub suknia z niey*, Indienne.
Bagnet, la bayonete.
Bagno, *-isko*, marecage, marais, *-drzewko*, sermantaire. *-isty*, -eux,
Baia, reveche, sorte d' etoffe.
Baiać, faire de contes, conter de belles, *-acz*, raconteur de fables. *-nie* des contes. *-eczny*, fabuleux,
Baiuk, *na baiuku*, à quattres partes.
Bąk ptak, butor, *-robak*, taons (*czytay*, con.)
bąki strzelać, s' amuser à la moutarde. *-acz*, bourdonner, *w żarti* soufler.
Bakalarz, bachelier.
Bakier, *na bakier*, de travers.
Bakort, *lewa strona na statku*, bas bord.
Bal, bal, assemblée.
Bałamucić, niaiser, folatrer. *-uctwo*, -rie, fadèse. *-ut*, badin, conteur de cornettes, goguenard.
Balasy koło okna, balustres. *u schodow*, balustrades.
Baldahin, baldachin, dais.
Baleczka, poutrelle, soliveau.
Balka, poutre, solive.
Balsam, du beaume. *-owy* de beaume. *-ka*, balsamine, *-ować*, embaumer.
Baltycki, baltique.
Bałwan, un idole *- solis* grand bloc de sel, *wodny*, onde, vague, flots houle, lame.

Bałw ochwalca, idolatre, *-stwo*, *-ie*, *-nia*, temples des idoles.
Bandera, bannière, pavillon.
Bando, publication, ordonance.
Bandura, une pandore.
Bandyt, *banit*, o. *Wygnaniec*.
Bania ogrodnia, courge, citrouille, *naczynie*, bouteille, broc, *w budynku*, dôme. *-sty*, au large ventre.
Bańka, petite citrouille, *naczynie*, fiole, burette, petite bouteille, *u cyrulika*, ventouse. *- i stawiać*, apliquer les ventouses.
Bank, la banque. *- ierz*, - ier.
Bankiet, banquet, festin, *-nik*, un convié, *-o wać*, banqueter, faire des festins.
Bankret, banqueroutier, *-ować*, faire une banqueroute, faillir.
Barakan, baracan, sorte d' etoffe,
Baran, belier.
Baranek, un agneau.
Barani, de belier.
Baraszkować, *żartować*, badiner. plaisanter.
Barć, la ruche des mouches à miel, ruchée.
Barchan, de la futaine.
Bardzo, fort.
Bardysz, une hache faite en croissant
Barki, les bras.
Barłog, la litière.
Barszcz ziele, l'acanthe, *potrawa*, le potage aigre.
Bartnik, inspecteur de mouches à miel.
Barta, coignée, doloire.
Barwa, la couleur.
Barwa dla ludzi, la livrée
Barwanna ryba, barbeau.
Barwić, colorer, farder.
Barwierz, un barbier.
Barwinek ziele, la pervanche.
Barziey, plus, davâtage.
Barzo, bien fort.
Basza, un Bassa.
Baszta murowana, le boulevard. *- yon*, un bastion.

Bat, un canot, esquif.
Bawełna, du coton. - *ą obwinąć*, cotoner, envelopper de cotō. -*iany*, de coton, -*ica*, toile de coton.
Bawić kogo, amuser, recréer, retenir, arreter. -*się czym*, s' amuser, s' occuper. -*się długo*, demeurer long tems, tarder.
Bawoł, le buffle.
Bayka, une fable, un conte. *plotki*, niaiseries, balivernes.
Bażant, un faisant
Bazgrać, grifoner, barbouiller.
Bazylia ziele, le basilic. -*polna*, du lierre. -*szek*, basilic, serpent.
Bęben, tambour, la caisse.
Bębnić, batre le tambour, la caisse.
Bęczeć, bourdonner, bruire. -*nie*, *bęk pszczot*. ment de mouches à miel.
Beczeć, beûgler, mugir, bêler. -*nie*, mugissement, meûglement.
Beczka, le tonneau.
Beczułka, un petit tonneau.
Bedłka, un potiron, sorte de citrouille.
Bednarz, tonnelier.
Bekać, bêler.
Bękart, bâtard, illegitime, fils de putain.
Bekas, une bécasse.
Bela, paquet, bale, bâlot
Bełkotać, craiailler, -*acz*, ur, grand parleur.
Bełt, une javeline, un javelot, un dard.
Benedyktyn, Benedictin. -*ka*, -ne.
Ber, le panis, sorte de blé.
Bernardyn, Recolet. -*ka*, Bernardine.
Berło, un sceptre.
Bespieczeć, assûrer. *eństwo* l' assurance, -*nie*, en sureté, librement. -*zny*, sur, libre.
Bestwić kogo, enorgueillir, effaroucher. -*się*, s' effaroucher, agir pétulamment.

Bestya, une bête, une brute, un animal. -*lski*, de bête.
Bez, drzewo, le sureau.
Bez (*przyimek*) sans.
Bezbożny, impie. -*ość*, l' impieté.
Bezdenność, l' abyme.
Bezeczny, horrible, execrable, infame, hideux, affreux.
Bezeczę, defigurer, déshonorer.
Bezrozumny, irraisonable, brutal, déraisonable.
Biada, malheur à qu.
Białawy, blanchâtre.
Białek w iaiu, le blanc d' un oeuf. - *w oku*, le blanc d' un oeil.
Biało, blanchemēt. -*dłowski*, féminin. -*ość*, la blancheur. - *skornik*, mégissier, -*ły*, blanc.
Biblia, la bible. - *oteka*, la bibliotéque. -*otekarz* bibliotéquaire, libraire
Bić, battre, fraper. -*we drzwi*, fraper à la porte -*iak łona*, donner comme l' arc du ciel, *jak zegar*, sonner, -*w kotły*, fraper la caisse, sōner de timbales, *w graniu*, prendre un pion, une dame, lever de cartes, jouer, -*piorunami*, lancer, darder, foudroyer, -*zdział* tirer, decharger, *nosić, jak strzelba*, porter une distance. -*pieniądze*, battre, fabriquer. -*koły*, ficher, enfoncer. -*jak łona*, reverberer, reflechir, -*do gardła*, monter dans la gorge, -*nakogo*, attaquer, combattre, -*jak strach*, etre saisi, de frayeur. *biią się*, ils s' entrebatent. o. Zabiiać.
Bicie, batemēt, frapemēt.
Bicz, le fouet.
Biczowanie, le fouetement, la fustigation.
Biczuię, foueter, fustiger
Biczysko, le manche d' un fouet.
Bieda, misere. -*ny*, miserable, pauvre. -*uie*

ſię, -zę ſię, se tourmenter, se peiner.
Bieg, le cours. -*acz*, le coureur, bateur de pavé. -*ać*, courir, galoper. -*as*, vagabŏd. -*iem*, en courant. -*le*, adroitement. -*łość*, le savoir, connaiſſance, habilité. -*ły*, expert, adroit, habile. *un*, un coureur. -*un młynarſki*, le moulinet, tourniquet. -*un*, *oś niebieſka*, pole, -*unka*, le flux de ventre, la dissenterie.
Biel na drzewie, l' aubier, la mouelle du bois
Bielić, blanchir, rendre blanc.
Bieleć, commencer à devenir bl nc.
Bielidło, le fard, de la céruse.
Bielizna, le linge.
Bielmo na oku, la tache blanche en l' oeil, la taïe en l' oeil.
Bielony, blanchi, fardé.
Bielun ziele, jusquiame.
Bierać, prendre souvĕt,
Bierka, petite pierre, palet, pion.
Bierze w ſię ziemia, la terre boit.
Bierze mu ſię na zdrowie, il commence de revenir à sa premiere santé.
Bierzmować, confirmer, donner la confirmatiō *ſię*, recevoir le Sacrement de la Confirmation. -*owanie*, la confirmation.
Bieſiada, le banquet, festin. -*ować*, banqueter, faire grande chere.
Bieżeć, courir, aller vîte.
Bigos, un hachis.
Binda do kapelusza, cordon de chapeau.
Biodra, les hanches.
Biorę, je prends. -*co przedſię*, je me propose, je fais un deſſein -*co na ſwę duszę*, je prends sur moi, sur ma cōscience -*w przod* je prends devant.
Biret, un bonnet quarré.

Biszkokt, un biscuit.
Biſkup, un Evêque. -*ſtwo*, un Evêché.
Bitwa, un combat, une bataille.
Bity, batu. *kowany*, forgé
Blacha, fer blanc, tole, feuille de fer. -*arz*, lanternier.
Bladość, la couleur pâle, la pâleur. -*y*, pâle.
Błąd, la faute, erreur. -*zić*, faillir, s' égarer, se fourvoyer. -*zenie*, égarement, manque-
Błahy, *lichy*, menu, mince, subtil, vil, chetif.
Błagalnia, un Oracle.
Błagać, calmer, appaiser. -*Boga*, prier Dieu.
Błaganie, la priere.
Błąkać, *ſię*, vaguer, aller çà & là, errer. -*acz*, vagabond, errant. -*ący ſię*, vagabond, vague. *anie*, égarement.
Blakować, se decolorer, perdre sa couleur.
Blaſk, la lueur, la clarté.
Błazen, le boufon, baladin. -*ńſtwo*, la bouffonerie. -*ńſko*, sottement, mal à propos, follement. -*ńſki*, sot, fou.
Błaznować, gauser, plaiſanter, boufonner.
Blech, la blancherie, blāchiſſerie, -*owca* blanchiſſeur *ować*, blanchir de la toile.
Błędnieć, devenir pâle, pâlir, blêmir.
Błękitny, *modry*, bleu, azur
Blekot, bégue, brédouilleur. -*ać*, béguayer, brédouiller.
Bleywas, du blanc d' Espagne, de la céruse, du blanc de plomb.
Bliſki, proche, voſin. *o*, proche, auprès, prés. -*ość*, la proximité, le voiſinage.
Blizna, la cicatrice, la marque d' une plaie.
Bliźnięta, jumeaux.
Błociany, de boue.
Błocić, croter, remplir de boue.
Błogoſławić, bénir, donner la benedictiō -*ſtwo*

-wiony, bienheureux.
Blokować, bloquer une ville.
Błona w oknie, la fenêtre de verre, la vitre.
Błonka, la tunique.
Błona w człeku, albo bydlęciu, ktora pokrywa wnętrzności, le mésentére, le pancréas.
Błonie, une plaine.
Błotnieć, se changer en boue.
Błoto, la boue.
Bluć, vomir, rendre par en haut.
Bluszcz, le lierre.
Bluſzczo perz, le chiendent.
Bluy, vomiſſeur.
Bluznić, basphémer-*erca*, blaſphémateur -*erſtwo* le blaſphême.
Błyſkać, briller, reluire.
Błyſka ſię, il éclaire. -*nie ſię*, un éclair, la lueur
Błyszczeć ſię, reluire, biller. -*nie*, la lueur, la clarté.
Bo, car, parceque.
Bob, groch, la féve.
Bob groch Turecki, faséole, haricot.
Bob groch wodny, féve d' Egypte.
Bobek owoc, graine de laurier, -*drzewo*, un laurier. *koziśowczy*, la fiente, excrément, boue de brebis, de bouc.
Bobr, le biévre, caſtor. -*owe ſtroie*, la caſtorée, les parties génitales du caſtor.
Bobrować, caneter.
Bochen chleba, un pain entier.
Bocian, une cicogne.
Boćwina, cardes de poirée.
Boczyć, aller vers un coté
Boday, qu' il ſoit, plût à Dieu que.
Bodnąć, fraper des cornes.
Bóg, Dieu. -*ini*, Déeſſe.
Bogacić, enrichir, faire riche. -*ctwo*, la richesse. -*to*, richement. -*ini*, *Bogoboynie*, religieusement, avec crainte de Dieu.

Bogoboyność, la crainte de Dieu. -*boyny*, craignant Dieu. -*chwalca*, adorateur de Dieu qui loue & honore Dieu. -*módlca*, un dévot, qui prie Dieu, qui rend ses devoirs à Dieu. -*myślność*, la meditation, la contemplatiō des choses divines.
Bohatyr, un héros, Capitaine.
Boiaźliwy, peureux, craintif, timide.
Boiaźń, la crainte, la peur
Boie ſię, craindre.
Boiowiſko, aire de grange où on bat le blé.
Boiować z kim, faire la guerre.
Bok, le coté, le flanc. -*kow bol*, la pleuréſie, le point de coté.
Ból, la douleur, le mal. -*esny*, douloreux, ſenſible, affligeant -*eć*, la douleur. -*enie gardła*, une esquinancie, inflammation de goſier, -*eć*, avoir de la douleur, sentir du mal, être fort affligé. -*i mię głowa*, la tête me fait mal. -*ą mię zęby*, j' ai mal aux dents.
Bonecik, un bonnet.
Bonifikować, bonifier, dédomager.
Borak, ćwikła, la beterave.
Borg, credit, emprunt. *Wziąć na*, -prendre à credit. *Dać na*, donner à credit. -*ować komu co*, faire credit.
Borsuk, un heriſſon, un porcépic.
Borowki czarne, czernicet graines, bais de myrte. -*iagody*, le vaciet flos.
Boſki, Divin -*ſtwo*, -ité.
Boszkować, bigoter, tartufier.
Botwieć, se pourir.
Boty, des bottes.
Boża męka, colonne de Jésus Chriſt.
Bożek, une Idole, un faux Dieu.
Boże drzewko, l'auronne

Bożnica żydowſka, temple des Juifs.

Brać, prendre.

Bractwo, une sociéte, une communauté, une confrérie.

Brak, le choix, le rebut. *-owáć*, faire une choix, trier, rebuter.

Brama, la porte-cochére, grande porte. *-tryumfalna*, arcade, arc de triomphe.

Bramować, border, fráger *-owany*, frangé, bordé.

Braſſolety, des braſſelets.

Brat, le frére. *-tać się*, se familiariser, fraterniser. *-tunek*, le neveu. *laik*, frere laï.

Bratnal, un clou grand.

Bratowa, la belle soeur.

Bredzić, faire des contes, radoter.

Brew, le sourcil.

Brewiarz, un bréviaire.

Brnąć, paſſer à gué, guéer.

Bród, un gué.

Broda, la barbe. *-daty*, barbu. *-ę golić*, faire la barbe.

Brodawka, un poireau, une verruë. *-rznąć*, couper une verruë.

Brodawnik kamień, un heliotrope.

Brodzić, guéer, nager dans le sang.

Bróg, un monceau, un tas de gerbes.

Broić, faire rage, faire le diable en quatre.

Broń, *oręż*, les armes, une armure, harnais.

Brona, une herse. *-owáć*, herser.

Bronić, defendre, protéger, empécher.

Browar, la braſſerie.

Brozda, un ſillon. *-ami*, par ſillons. *-zić*, ſillonner, faire des raïes.

Brud, la craſſe, la saleté. *-ny*, craſſeux, sale. *-zię*, salir, souiller.

Bruk, le pavé. *-arz*, le paveur. *-wanie*, le pavement. *-owáć*, paver.

Brumla, trompe.

Brunatna farba, la couleur de l' ocre.

Brwi, sourcils.

Brykam

Brykać, brusquer.

Brykla, le busque, busc.

Bryła, motte de terre. *-laſty*, plein de mottes

Bryndza, le fromage pourri.

Brytan, un dogue.

Brytwanna, la poile à frire. *ka*, un poilon.

Brząkać na ſtronach, toucher les cordes. *w dzwon*, faire resonner la cloche. *-nie*, resonnement, tintement.

Brzeczka, du moût de la bierre.

Brzeg morſki, le bord de la mer. *-rzeczny*, la rive, le rivage, bord. *-wſi*, la base du village

Brzękadło, le grélot.

Brzemię, une braſſée, fardeau d' une femme groſſe. *-nna niewiaſta*, une femme groſſe, enceinte.

Brzezina, le bouleau.

Brzmić, rétentir, résonner. *-nie w uchu*, le tintouin dans l' oreille.

Brzoskwinia owoc, la peche. *-drzewo*, pêcher.

Brzoza, le bouleau.

Brzuch, le ventre. *-aty*, ventru.

Brzydki, horrible, exécrable. laid. *-ość*, la laideur.

Brzydzić się, se dégouter avoir de l' averſion, déteſter.

Brzytwa, un raſoir.

Buda, une echope, une petite boutique attachée à un mur. *-ynek*, un bâtiment. *owanie*, la bâtiſſe. *-owniczy*, un architecte. *owáć*, bâtir, edifier. *-wać się z kogo*, prendre bon exemple de quelqu' un

Budzić, éveiller, exciter.

Buiać sobie, vaguer, courir çà & là.

Buk, un hêtre.

Bukiew turecka, un mirabolan.

Bukład, un flacon.

Bukowina, *buczyna*, une forét de hêtres.

Bukszpan, du buis. *owy*, de buis.

Bu-

Bukwica, la bétoine.
Buława, une maſſe d' armes.
Bunt. la révolte, la rébellion. *-ownik*, rebelle, révolté. *wać*, faire mutiner, soulever *-ſię*, se révolter, se rebeller
Burczeć, bruire, mugir,
Burdać ſię, barguigner, dandiner, s' amuser a la moutarde.
Burgrabia, Châtelain, Concierge.
Burka, court manteau de feutre de la brocatelle.
Burmiſtrz, Bourguemaitre, consul, maitre.
Bursa, *konwikt*, la chambre, bourse.
Bursztyn, l' ambre gris.
Burta u ſzkuty, les bancs de rameurs.
Bury, noirâtre.
Burzyć, détruire, abolir, ruiner, bouleverser.
Burżliwość, *nawałność*, la tempête, un orage. *-wy*, rude, furieux, tumultueux, impetueux, violent.
Burzyciel, renverseur, deſtructeur.
Buyność, abondance, redondance. *-ny*, abondant, trop fertile.
Bydło, le bétail, les beſtiaux.
Byk, le taureau.
Byle, pourvu que.
Bylica, l' armoise, blanchette.
Byſtrość wody, la rapidité. *-dowcipu*, penetration. *-ry*, subtil, rapide
Byt dobry, bonne chére.
Bywa to, cela se fait souvent.
Bywalec, un homme experimenté.
Bywać, etre souvent.
Bzdurzyć, radoter, nigauder.
Bzdzieć, *kurzyć*, veſſer.
Bzowy, de sureau.

CCC.

Całkowity, tout entier.
Całość, integrité.
Całopalić, immoler, bruler une victime.
Całować, baiser.

Całowanie, le baiser.
Cały, entier.
Capa, du chagrin, eſpece de cuir.
Car, grund Duc de Moscovie.
Carogrod, Conſtantinople
Ceber, le séau, la tinette.
Cebula, un oignon.
Cech, un corps de métier.
Cecha, un ſigne, une marque. *-miſtrz*. le premier maître de métier. *-ować*, ſigner, marquer avec un fer chaud, ſtigmatiser.
Cedr drzewo, un Cedre.
Cedzić, filtrer, paſſer une liqueur. *-enie*, filtration.
Cegielnia, une briqueterie, une tuilerie. *-nik*, un briquetier.
Cegła, la brique, la tuile. *-nie palona*, la brique crue, verte, *-ſty kolor*, la couleur de brique. *-rz*, le briquier, tuilier.
Cekauz, un arsenal.
Cel, le but.
Celebrować, célébrer.
Celeſtyn, Celeſtin,
Celnik, receveur d' un péage.
Celować, mirer, viser, buter à.
Cembrować, garnir de planches.
Cena, le prix, la valeur.
Cenic, priser, taxer.
Centurya, Centaurée, rose à cent feuilles.
Cepy, un fleau à batre le blé.
Cera, le teint, la mine l' air.
Cesarz, un Empereur. *-ſtwo*, un Empire. *-zowa*, une Imperatrice.
Cętkować, moucheter.
Cetnar, un quintal.
Cetno, pair.
Cewka, du fil entortillé autour d'un fuseau. *u rur*, *u beczek*, la petite seringue.
Chadzać, hanter, fréquenter, aller souvẽt
Chałaſtra, la racaille, l popu-

populace. - *woienna*, les goujats.
Chałupa, une cabanne, une hute, un cahute.
Charleć, devenir miserable.
Chart, un levrier.
Chcieć, vouloir.
Chciwie, avidement, paſſionément. *-ość*, la cupidité, deſir, paſſiō, envie, la convoitise.
Chęć, la bonne volonté
Chęchotać, ricaner, rire fort.
Chędogi, poli, net, propre. *-żyć*, netoyer, monder, purifier. *-żenie*, le nettoiement.
Chełpić ſię, se glorifier, se vanter, se louer. *-liwość*, la gloire, orgueille, arrogance, grande vanité. - *wy*, glorieux, vanteur.
Chełznać, brider.
Cherlać, être malade.
Chętny, prêt, disposé, volontaire.
Chłapać, avaler, engloutir.
Chleb, du pain.
Chlew, le toit aux cochons, étable.
Chłod, le frais. *-nieć*, se rafraichir, devenir frais. *zić*, rafraichir, refroidir.
Chłop, un paysan, villageois, roturier. *- ać. kogo*, appeler qu. paysan, matiner qu. *-ka*, paysanne. - *ſtwo*, les payſans, l'etat d' un paysan.
Chłopiec, devenir payſan, ruſtique, incivil.
Chłopiec, le garçon.
Chłoſta, le fouet, coup de fouet.
Chłoſtę dać, fouetter.
Chlubić ſię, se vanter faire parade.
Chluſtać, eclabouſſer, flaguer de l' eau.
Chlipać, humer, avaler à petits traits.
Chmiel, le houblon. *-ę*, houblonner.
Chmura, nuée, nuë, nuage. *-zyć ſię*, se couvrir

vrir de nuages, s' obscurcir.
Chociażby, quoique.
Chochuł na brogu, une toupie.
Chod, démarche, le marcher. - *zić*, marcher, aller. - *nie*, allure, l' action de marcher.
Cholebać, bercer, bandiller.
Cholewa, genouilliére.
Chomąta, collier à chevaux, bourrelet.
Chopać, fraper, donner un coup.
Chór, le choeur. - *ek*, *dla kapeli*, la tribune.
Chorągiew Kościelna, une baniére. *-woienna*, enseigne, etendard, drapeau.
Choraliſta, enfant de choeur.
Chorąży od piechoty, le porte enseigne. *-ży od konnych*, Cornete. *ży Koronny*, le grand Enseigne de la Couronne
Choroba, la maladie, infirmité. *-podległy*, sujet à maladie. *-odmiana*, la crise.
Chorować, être malade.
Chory, malade, incommodé.
Chować, garder, serrer, tenir. - *ſię dobrze z kim*, ſe bien comporter, vivre avec qu. *-żywić*, nourrir, entretenir.
Choyka, un sapin.
Chrachać, cracher avec éfort. *-ła*, le gargouilleur.
Chrabąszcz robak, un hanneton.
Chrąmać, boiter, clocher. *-nie*, le boitement.
Chrapać, ronfler. - *ła*, un ronfleur. *-nie*, ronflement. *-ieiś*, être enroué.
Chrobotam, faire de fracas, craquer. - *nie*, fracas.
Chromy boiteux. *-ota*, boitement, clochement.
Chronić czego, ménager. *-ſię*, éviter, se garder

Chropawo, rudement, aprement. *-y*, raboteux, rude, âpre *-acieć*, dévenir âpre, raboteux. *-tość*, rudesse, âpreté.
Chrościeć, pousser des rejetons.
Chrościel ptak, un râle.
Chrościna, buisson, de petits arbres, brossailles.
Chroszczeć, ourdir, entre lacer les brossailles.
Chrupać, croquer, craquer.
Chrzan, du raifort.
Chrząszcz, l' escarbot, hanneton.
Chrząstka, le tendron, cartilage.
Chrzcić, batiser. *-ciel*, batiste. *-elnica*, les fonts de batême. *ony*, batisé.
Chrześcianin, Chretien. *-stwo*, chretienneté.
Chrzest, le batême.
Chrzest, le bruit, le cliquetis. *-szczeć*, bouire, faire cliquetis.
Chuć, grand desir.
Chuchać, soufler, pousser son haleine sur qu: ch.
Chudak, miserable, pauvre, infortuné, malheureux.
Chudnąć, maigrir, amaigrir, devenir maigre *-ość*, la maigreur. *-dy*, maigre. *-zić*, faire de venir maigre.
Chusta, un linge; *-ka*, le mouchoir. *na szyię*, un mouchoir de cou.
Chutki, promt, agile.
Chwała, la louange, la gloire. *-Bogu*, gloire à Dieu *-lca*, loueur. *-lić*, louer, adorer. *się*, se vanter, se louer. *-Boga*, adorer, honorer, Dieu. *-lebnie*, louablement. *-ny*, louable. *-lenie*, louange, éloge.
Chwast, des mauvaises herbes *ścieć*, se couvrir de mauvaises herbes.
Chwiać się, chanceler, balan-

balancer, branler, vaciler.
Chwierutać, agiter, remuer, faire mouvoir.
Chwila, *czas*, le tems, la saison, espace de tems.
Chwytać się, atraper, empoigner, se saisir. *-czego*, s' attacher, metre la main sur q. ch.
Chyba, si non, si ce n'est.
Chybia ć, manquer le but, failli
Chybki, agile, vîte, promt.
Chyragra, goute aux maîs
Chytrość, la ruse, finesse, adresse. *-ry*, fin, rusé, adroit, subtil. *-żeć*, devenir fin & rusé.
Ciąg w oraniu, la poursuite. *-ły*, aisé à tirer, ductile. *-nąć*, tirer. *-nąć*, *łuk*, tendre, bander l' arc.
Ciało, le corps. *-umarłe*, cadavre, corps mort.
Ciasno, étroitemēt, serré
Ciasto, la pâte.
Cicho, en silence, paisiblement. *-mowić*, parler bas. *-ść*, silence, tranquilité. *-y*, doux, paisible.
Cięcie, un coup de sabre, de hache &c.
Cieciorka, la cicerole, poule de bois.
Cięciwa w łuku, la corde d' un arc.
Cieczenie, coulemēt, flux.
Ciegatura, ceinture.
Ciegotki, érection, le priapisme.
Ciekący, coulant.
Cieknąć, couler, égouter.
Cielę un veau. *-morskie*, veau marin. *-cina*, du veau, de la chair de veau. *-ca pieczenia*, une longe de veau.
Cielesny, corporel, charnel.
Cielisty, charnu, plein de chair.
Ciemie, le sommet de la tete.
Ciemierzyca, ellébore.
Ciemiężyć, charger, accabler, opprimer.

Ciem-

Ciemnieć, s' éblouir, s' obscurcir. *-ość*, obscurité, ténébres. *-na noc*, la nuit obscure. *-nica*, un lieu obscur. *-ny*, sombre, obscur, noir.

Cień, l' ombre. *-isty*, ombreux.

Cienki, menu, mince, delié, fin. *-ie płótno*, la toile fine.

Cieniuchny, fort delié & menu.

Cienik, zpłotna od słońca, un parasol.

Cieńczeć, se dilater, se rarefier.

Cieplice, les bains chauds

Ciepło, chaud, chaudement. *-chowac*, tenir chaud *-y*, chaud.

Cierlica, miedlica, un brisoir, une braie, un serã.

Ciernie, des épines. *-sty*, épineux, iplein d' épines.

Cierpieć, foufrir, supporter, pâtir. *-nie*, soufrance. *-liwy*, patient, soufrant, endurant.

Cierpki, revêche, apre. *-kość*, âpreté.

Cierpliwość, la patience.

Cierpnie noga, le pié s'engourdit.

Cierpnąć, s' engourdir. *-ienie*, engourdissemẽt

Ciesielską robotą robić, charpenter. *-stwo*, la charpenterie.

Cieśla, le charpentier.

Ciesać drzewo, équarrir.

Cieszyć się, se rejouir, se consoler. *-kogo*, consoler.

Ciężki, pesant, lourd difficile. *ość*, les troubles, difficulté.

Cietrzew, le coq de bruyére.

Ciężar, le fardeau, la charge. *-ry woienne*, les embaras de la guerre.

Ciężeć, peser, avoir de la pesanteur.

Ciężyć, s' apesantir devenir pesant.

Cinać, taillader, foueter.

Ciotek, un bouvillon.

Ciosać, équarrir *-nie*, *ſſe-*

ſſement *-ny*, équarri.

Ciotka, la tante.

Cisawy, bai, couleur de rouge, brun.

Ciskać, jetter, lancer, darder.

Cisnę, serrer. *-nie*, jet, action de jetter.

Ciszeć, s' apaiser, se calmer. *-jak wiatr*, cesser.

Ciułać, cueillir çà & là, ramasser avec peine.

Ckliwo mi, j' ai mal au coeur.

Ckliwość, mal au coeur.

Cknąć sobie, je m'ennuie.

Cło, myto, le péage, la douane. *-przeiechać*, passer la douane sans payer.

Cmentarz, un cimetiére.

Cmić, obscurcir, offusquer.

Cmi się, il fait obscur,

Cnota, la vertu. *-liwy*, vertueux.

Cofać, reculer, pousser en arriere.

Co? quoi, que, ce que.

Co takiego? qu' est-ce.

Cofnąć się, se reculer, se retirer en arriére.

Cokolwiek quelquechose

Córka, la fille. *-krzesna*, la filleule.

Coroczny, annuel.

Cuchnąć, avoir l' haleine forte, sentir mauvais. *-nienie z ust*, la mauvaise haleine.

Cud, le miracle, la merveille.

Cudzołóstwo, un adultére. *-żnik*, un adultére, qui commet un adultére. *-żnica*, femme adultére. *-żyć* commettre un adultére.

Cudzoziemiec, un étranger.

Cudzy, obcy, étranger.

Cugle, les rênes d une bride.

Cug koni, attelage. *-wodny*, traite de l' eau.

Cukier, du sucre. *-lodowaty*, du sucre candi. *-nik*, le confiturier. *-niczka*, un sucrier.

Cukrować, sucrer.

Cwałować, galoper, aller au galope.

Cwelich, la toile tissu de trois fils & de diverses couleurs.

Cwiczyć, exercer, cultiver. *-nie*, exercice.

Cwiczony, exercé.

Cwieczek, petite broquete

Cwiek, la broquete.

Cwierć, quart, quarterô

Cwiertować, écarteler.

Cwikła, bette - rave.

Cybula, un oignon.

Cyc u krowy, trayon de vache.

Cygan. bohémien, égiptien.

Cykorya, la chicorée.

Cycki, mamelles, les tetons.

Cymbał, une cymbale.

Cymboryum, le ciboire.

Cyna, l' étain.

Cynadry, entrailles de poissons, qu' on peut manger.

Cynamon, la canelle.

Cynober, le cinabre.

Cypris, le cyprès.

Cyranka, la cercelle.

Cyrkiel, un compas.

Cyrklować co, compasser

Cyrkuł, un cercle.

Cyrograf, une cedule, un billet.

Cyrulik, chirurgien. *-czek*, garçon...

Cysters, religieux de citeaux.

Cytra, un cistre, sistre.

Cytować, citter.

Cyzoryk, un canif.

Cytwar, zedoaire, gingembre sauvage.

Cywka, une navette de tisseran.

Czaban, grand boeuf de Podolie.

Czaczko, un jouet d'enfants, joujou.

Czaić się, être en embuscade, gueter, faire le guet.

Czapka, un bonnet.

Czapeczka, un petit bonnet. un beguin.

Czapnik, un bonnétier.

Czapla, un héron.

Czaprak, une housse.

Czara, *czasza*, une coupe, une tasse à boire.

Czarka, un godet.

Czarnawy, noirâtre.

Carno-

Czarnoksiężnik, un magicien. *-stwo*, la magie

Czarność, la noirceur.

Czarnucha, la poivrete, la nielle.

Czarny, noir.

Czarownica, une sourciére, une magicienne.

Czart, un diable, un esprit malin.

Czart ziele, de la sariette

Czarować, enforceler, enchanter, charmer.

Czary, la sorcellerie.

Czas, le tems. *-em*, de tems en tems.

Czaszka, *głowy*, le crâne

Czata, le guet.

Czatować, gueter.

Czayka ptak, un vaneau.

Czci godny, digne dchôneur. respectable.

Czczić, honorer, respecter, révérer. *Boga*, adorer Dieu.

Czczy, qui est à jeun, jeun.

Czczenie, la vénération, la révérence, le respect.

Czech, un Bohême.

Czechrać wełnę, carder de la laine.

Czeczotka ptak, espéce de linote.

Czekać, attendre.

Czeladnik, compagnon, garçon.

Czeluść, une gueule de four.

Czemu, pourquoi, pour quelle raison.

Czepiec niewieści, une coife de femme.

Czereśnia drzewo, griottier.

Czereśnia owoc, une griotte, sorte des grosses cerisses.

Czernidło, du noir.

Czernić, noircir.

Czernieć, devenir noir.

Czerpać, puiser. *-czka*, un puison, un seau attaché à puiser de l'eau. *-nie*, le puisage. *-ny*, puisé.

Czerstwić, renforcer, fortifier. *-ość*, la vivacité. la vigueur *-wy* vif, plein de vivacité, vigoureux.

Czerw

Czerw, une teigne. *-wieć miesiąc*, Juin. *-ieć*, se vermouler. *-ienić*, rougir. *-ienić się*, devenir rouge. *-ony*, rouge. *-onawy*, rougeâtre.

Cześć, l'honneur *-czego*, part, partie, portion.

Cześnik, sout Echanson.

Często, souvent. *-wać*, traiter, régaler. *-sty*, fréquent.

Czesać się, se peigner. *-ać wełnę*, carder de la laine.

Członek, un membre. *-ki powierzchowne*, les parties extérieures. *-ków skurczenie*, convulsion, contraction.

Człowieczeństwo, l'humanité, la nature humaine.

Człowiek, l'homme. *-iem się stać*, se faire un homme.

Czochrać się, se froter contre qu. ch.

Czołgać się, ramper, se trainer. *-nie*, rampement.

Czołn, *łódka*, gondole.

Czoło, le front.

Czop u beczki, le robinet, un anche, un canelle. *-ek języczek w gardle.* la luette, la glotte. *-owe*, impot sur les boissons.

Czosnek, de l'ail.

Czub, la crête.

Czuć, sentir, flairer.

Czuć nie spać, veiller.

Czuć się w czym, se sentir de, se croire, réconnaitre.

Czucie, le sentiment.

Czujący, sensible.

Czuwać na co, guêter, épier, veiller qu.

Czupryna, un toupe un toupet.

Czuyny, vigilant, alerte.

Czwartkować, prendre la quatriéme partie *aczka*, une fièvre quarte.

Czwierzyć się, faire semblant de ne vouloir pas accepter.

Czworaki, quadruple, de quatre sortes.

Czworkować, quadrupler.

Czworo-

Czworograniasta rzecz, cube, figure quarrée.

Czy, si, ou, est ce que.

Czym, de quoi, avec quoi.

Czynić, faire, agir. *-za dosyć*, satisfaire, faire son dévoir. *sino*, meurtrir.

Czynsz, rente, revenu.

Czyściec, le purgatoire.

Czystość, la propreté. *-y*, propre, net.

Czyścić, monder, nettoyer. *-nie*, nettoyemét

Czytać, lire. *-ać znowu*, rélire. *ywać*, la lecture. *-telnik*, lecteur.

Czyż, un serin, tarin.

DDD.

Dąb, un chêne. *-rowa*, une chénaie.

Dach, le toit, la couverture d' un batiment.

Dąć, soufler.

Dać, donner, bailler. *na lichwę*, prêter à usure *-na przykład*, donner pour exemple. *dawać, na rękoimią*, donner pour caution. *na rozmyśl*, donner le tems à délibérer. *na wolą*, laisser à la volenté. *-pokoy*, laisser en répos, laisser cela.

Dachówka, tuile.

Daktyl, une datte.

Daleki, éloigné. *-o*, loin. *-ość*, éloignement, longue distance d'un lieu

Dalmatyki, les Dalmatiques.

Dalszy, plus avant, plus outre, ultérieur.

Dali Bog, Dieu aidant, sur mon Dieu.

Dama, la Dame.

Damaszczyna, damas, prune de damas.

Dar, le présent, le don.

Darmo, envain, inutilement, vainement, sans fruit. *-ęmny*, vain, inutile.

Darń, le gazon.

Darski, o. *rzeski*.

Darowizna, le présent, don.

Darować, faire present.

Dąsać się na kogo, se dépiter, se fâcher. *-nie*, le dépit.

Daszek,

Daszek, *ſtròy białoglowſki*, une capeline.
Datować, dater.
Dawać, donner.
Dawić, engouer, ſerrer la gorge à qu. *-iel*, étrangleur, etouffeur,
Dawność, l' antiquité, l' ancienneté. *-nieyszy*, plus ancien, antique.
Dawno, il y a long tems *-y*, ancien, antique.
Day mi pokoy, laiſſez moi en repos
Dążyć, se hâter, s'empreſſer, ſe depêcher.
Dbać o co, ſe ſoucier de, faire cas de.
Dębić, taner. *-ina* chenaie. *-owy*, de chêne.
Dech, *tchnienie*, haleine, un souffle.
Dęcie, *dmuchanie*, le souffle, le vent.
Defalkować, defalquer.
Degradować kogo, dégrader qu.
Deka, un lodier, une houſſe.
Deklarować co, déclarer.
Dekokt, la décoction.
Dekret, le décret, arrêt sentence. *-ować*, decreter, condamner.
Delfin, le Dauphin.
Delia, une robe longue.
Deliberować, délibérer.
Demaszkować, damasquiner.
Deptać, fouler aux piez. *-glinę*, paitrir de l'argile *-wino*, preſſurer du vin
Deputować, députer.
Dereń, cornouillier. *-leśny* une aubier.
Deska, une planche.
Desperować, ſe déſeſpérer. *-acya*, déſeſpoir. *-tnie*, déſeſpérément. *-at*, un déſeſpéré.
Deszcz, la pluie. *-pada*, il pleut.
Dęty, ſouflé, boſſelé.
Diabeł, diable.
Dyament, le diamant.
Dla czego, pourquoi, pour quelle raiſon.
Dla tego, pourcela, c' eſt pourquoi.
Dławić, engouer, ſerrer la gorge à qu.

Dłoń, la paume de la main.
Dłóto, un burin, un ciſelet *-tokarskie*. tournoir, tour.
Dłubać, graver, curer. *-anie*, gravure *-w zębach*, nettoyer les dens. *-rękami*, fouler des mains.
Dług, la dette.
Długi, long. *-o na dzień ſpi*, il dort la graſſe matinée. *-o*, long tems *-ość*, longueur. *-oż?* combië de tems. *-owieczny*, de longue durée.
Dłużyć, alonger.
Dłużyć ſię, devenir long, s' alonger. *długi mieć*,
Dłużyć ſię, s' endetter. *-nik*, débiteur, redevable
Dmieć, ſoufler, bouffer.
Dmuchać, ſoufler, vêter.
Dnieć, *świtać*, commencer à faire jour.
Dnieſtr rzeka, le Dnieſter
Dno, le fond.
Do, à, chez.
Dobosz, un tambour, un tambourineur.
Do gruntu, juſqu'au fond
Dokąd, où. *-kolwiek*, en quelque lieu que ce ſoit.
Dobiegać, accourir, atteindre qu. *-nie*, la courſe.
Dobierać, choiſir, élire.
Dobiiać, achever, tuer, batre d' avantage.
Dobra, les biens.
Dobrnąć, approfondir.
Dobroć, la bonté. *-dzieyka*, la bienfaitrice. *-czynność*, la bienfaiſance. *-wolność*, la bienveillance, bonne volonté, bonté, benignité. *-tliwy*, bienfaiſant.
Dobruchać, appaiser, adoucir.
Dobry, bon. *-ze*, bien.
Dobrzeię, s' accroitre, avancer, profiter.
Dobudować czego, achever, abatir.
Dobywać, tirer hors extraire. *-miasta*, aſſiéger. *-szpady*, tirer l' epée. *-się do domu*, forcer la

Dopierać, achever de laver le linge.

Dopilnować czego, garder soigneusement.

Dopinać, tirer, tendre, étendre jusqu' à.

Dopiero, à cette heure, tantôt.

Dopisać, achever d' écrire, ajouter à un écrit.

Doprowadzać, conduire, mener.

Dopomagać, aider.

Doprasżać się, tâcher d' obtenir par prière.

Dopuszczać, permettre, laisser faire, accorder.

Dopuszczać się grzechu, commettre un péché. *-enie się*, cas commis.

Dopytać się, trouver en demandant.

Dorabiać czego, finir un ouvrage. *-ać się*, gagner, profiter par son travail.

Dorachowywać, suputer, calculer.

Dorastać, accroitre, avancer.

Dorosły, en age, mariable, nubile.

Dorośnienie, maturité.

Dorozumiewać się, se douter, conjecturer.

Dorywać, déchirer entièrement.

Dosyć, assez.

Doścignąć, atteindre, rattraper, joindre.

Dorzucać, jetter jusqu' à

Dosięgać, atteindre, toucher.

Dosiadać, monter à cheval.

Doskoczyć, sauter jusqu'à

Doskonały, parfait, achevé, accompli. *lić*, cultiver.

Dostać, acquèrir. *od końca do końca*, toucher d' un bord à l'autre. *-się*, mûrir, devenir mûr.

Doskrobać, achever à rader. *lem się*, il m' en est venu.

Doskwierać, tourmenter, faire de la peine.

Dosługować, achever de servir.

Dostały, mûr. *-łość*. maturité.

Do

Dostatek, suffisence. *-cznie* suffisanmēt, *czny*. suffisant.

Dostawać, obtenir, recevoir, avoir.

Dostarczać, ajouter, suffire.

Dostępować, avoir, obtenir.

Doświadczać, eprouver, tenter, rèconnaitre. *-enie*, tentation, essai, expérience. *-ony*, eprouvé.

Dosypować, remplir, combler.

Dosypiać, dormir assez

Dostrzelać, atteindre d' un coup d' arme à feu.

Dotchnąć, toucher, attoucher *-enie*, -ment. in spiratiō. *kliwy*, maniable, traitable, touché.

Dotkać, achever sa tissure.

Dotrwać, dèmeurer constant. persèvérer.

Dotrzymować, tenir ferme.

Dotykać się, toucher, régarder, concerner.

Dotknienie, attouchement, touchement.

Douczać, achever d' enseigner.

Douczyć się, apprendre entiérement.

Dowarzać czego, cuire parfaitement dans un pot.

Doważać, avoir son poids

Dowcip, l'ésprit, le génie *-ny*, ingenieux.

Dowierać drzwi, fermer entiérement une porte à demi ouverte.

Dowiadować się, s'informer.

Dowierzać, se fier, se confier.

Dowod, argument, preuve. *-nie*, par preuve. *-zić*, prouver, démontrer, convaincre.

Doymować, pénétrer, percer jusqu' à.

Doiąć komu do żywego, piquer jusqu' au vif.

Doyrzały mûr.

Doyrzeć, voir de pré.

Dowozić, voiturer jusqu'à fournir

Doznawać, réconnaitre par expérience.
Dozor, inſpection. -ca, inſpecteur.
Dozrzewać, mûrir.
Dozwalać, permetre, cõſentir, accorder. -enie, permiſſion, licence.
Dożyć, vivre juſqu' à.
Dożynać, achever de moiſſonner.
Dożywotni, pour toute la vie, -cie, la ſurvivence
Drab. pieton congédié.
Drabina, échelle.
Drąg, levier, barre.
Dragma, une dragme.
Drapać, grater, egratigner. -ſię, se grater. -nie, gratement. -ieſtwo, pillerie, rapine, raviſſement. -żnik, raviſſeur.
Drażnić, aigrir, inciter, irriter.
Dratwa, fil de cordonnier.
Drążnik, porte-faix.
Dręczyć, tourmenter, vexer.
Drelich, du treillis.
Drepcić, aller à pas ſerrés.
Drętwieć, engourdir.
Drzewnieć, devenir bois
Drgać, palpiter, treſſaillir, batre. -nie, palpitation, treſſailliſſement
Drobiazg, toutes ſortes de petites piéces. -goſpodarſki, volaille.
Drobić, broyer, émier.
Drobny, menu, petit. -o, bien menu.
Droga, chemin. -krzyżowa, chemin croisé. -bita, grand chemin
Drogi, cher. -o przedać, vendre cher -ſzacować enchérir.
Drogość, cherté.
Drojet, le droguet.
Drop, une outarde.
Dròt, fil d' archal.
Drozd, une grive.
Drożdże, la lie.
Drożyć, enchérir, creuſer.
Dryiakiew, la thèriaque.
Drugi, l' autre, ſecond. -raz, la ſeconde fois.
Druk, imprimerie. -arz, cur. -arz co ſadzi, prote.

prote, -ować, imprimer
Drużgotać, briſer, fracaſſer.
Drwa, du bois. -do budowania, bois à bâtir.
Drzeć, dechirer, od zimna, trembler, friſſonner. -ący, tremblant.
Drzeń, le coeur d' un arbre.
Drzymać, ſommeiller, roupiller. -nie, l' action de ſommeiller.
Drzenie ſerca, palpitatiõ.
Drzewo, l' arbre.
Drzwi, la porte.
Dubas, bać, naſelle, eſquif.
Duch, l' Eſprit, ſoufle, haleine. -owny, Eclèſiaſtique. -wieńſtwo, l' etat Eclèſiaſtique.
Dudać, jouer de la cornemuse.
Dutkować, valeter, naqueter, boufonner.
Dudek, une hupe.
Dudy, une cornemuse, une muſette.
Duda, co na dudach gra, cornemuſeur.
Dukać, corner,
Dumać nad czym, s'ètonner, etre ſurpris.
Dunay rzęka, Danube.
Duńczyk, un Danois.
Duplikować, doubler.
Durny, ſot.
Durnieć, devenir fou d' arrogance.
Duſić, etrangler. etouffer.
Durſzlak, un ecumoire, une couloire.
Duſza, l' ame.
Duſzność, difficulté de reſpirer.
Duſzenie, ètouffement. étranglement.
Duży, gros, grand, puiſſant.
Dwa, deux. -razem, deux à la fois. -dzieścia, vingt. -dzieścia kroć, vingt fois.
Dwieście, deux cens.
Dwoić, partager en deux -aki, double. -iſty, de deux ſortes.
Dwòr, la cour. -zanin, courtiſan. -ka, fermiére. -nie, curieuſemẽt.

-*ność*, curiosité.

Dwuletni, de deux ans.

Dyakon, Diacre.

Dybać gueter. épier.

Dychać, haleter. -*wica*, inflamation des poumons, difficulté d' haléine. -*wiczny*, astmatique, poussif.

Dychtować, serrer, bien joindre.

Dygotać, tréssaillir.

Dyl, une planche grosse

Dylować, planchéier, faire un plancher. -*anie*, planchement.

Dym, la fumée.

Dymić, fumer. -*enica*, l' aine. -*enice*, les bubons, tumeurs. -*ny*, fumeux.

Dynia, la citrouille, courge.

Dysarmować, désarmer.

Dyskurs, discours, raisonnement. -*ować*, discourir.

Dyspensować, dispenser.

Dysponować, disposer.

Dyssenterya, dissenterie, flux de ventre, cour de ventre diarrhée, flux de sang.

Dystylować, distiler. -*nie*, ation.

Dyszć, haleter, gemir.

Dyszel, la fleche de chariot, le limon, le timō

Dzban, la cruche, un broc. -*miedziany*, le coquemar. -*ek*, la petite cruche. -*ny farfurowe*, les pots de fayence.

Dzdżany, pluvieux.

Dziać, tricoter, -*się*, se passer, arriver, faire.

Dziad, ayeul, grand pere -*stary*, vieillard.

Dział dzielenie, partage, division.

Działać, faire, agir.

Działo, un canon.

Dziany, tricoté.

Dziąsła, les gencives *f*.

Dziczeć, devenir farouche, sauvage. -*yzna*, le gibier.

Dziecię, l' enfant. -*nnieć*, tomber en enfance. -*stwo*, l'enfance, puérilité.

Dzięcioł, un pic.

Dziedzic, héritier. -*czyć*, heriter. -*czka*, l' héritiére. -*czny*, héréditaire. -*ina*, un héritage.

Dziegieć, poix de bouleau.

Dziegel, angélique.

Dzieie, *księgi*, les actes. -*opis*, historien.

Dziekan, Doyen.

Dzięki, remercîment. -*ować*, remercier, rendre graces.

Dzielić, partager, diviser. -*nik*, diviseur, partageur.

Dzieło, fait, acte.

Dzień, jour. *wolny*, vacance, vacation. -*nik*, journal. -*ny*, de jour. -*powszedni* jour ouvrable.

Dzierzgać, lier, attacher,

Dzierlatka, alouette, hupée, cochevis, mauviette.

Dzierzeć, tenir, posséder un fonds. -*awa*, possession d' une terre, à vie. -*awca*, possesseur viager d' un fonds.

Dziesiąta część, la dixiéme partie.

Dziesiątnik, Decemvir, Decurion. -*ek*, dixaine -*ować*, partager par dixaines, decimer.

Dziesięć, dix. -*cina*, les dimes. -*cioraki*, dix fois le double. -*kroć*, dix fois. -*tysięcy*, dix mille.

Dziewanna ziele, le bouillon blanc.

Dziewczę, la petite fille. -*czyna*, la fille. -*ica*, pucelle. -*ica nieprawa* fille qui a perdu la virginité.

Dziewięć, neuf. -*dziesiąt*, nonante quatre vingt dix. -*dziesiątletni*, de quatre vingt-dix ans. -*sił ziele*, chardouse.

Dziewierż, beau-frére, le frére du mari.

Dziewka, la servante.

Dziewosłąb, président de noces.

Dzieża do ciasta, huche à pêtrir *f*.

Dziki mąż, satire.

Dziki, ſauvage. *- ość*, férocité.
Dzikim czynić, rendre ſauvage, farouche.
Dzielność, la vaillance, le courage, la magnanimité.
Dziś dziſiay, aujourd'hui.
Dziubać, bèqueter, piquer du bec.
Dziub, le bec. *-bas*, hache pour creuſer.
Dziura, un trou. *-ki w ſukni*, boutonieres, *wić*, trouer. *-wy*, troué.
Dziwaczeć, grogner, être capricieux, fantaſque
Dziw, merveille, miracle. *-ak*, un homme difficile. *-nie*, admirablement, merveilleuſement. *-owiſko*, ſpectacle. *-ować ſię*, admirer, s' émerveiller, s' étonner.
Dźwigać, porter un fardeau.
Dźwięczeć, retentir, reſonner, rendre un ſon.
Dźwięk, ſon, le ton.
Dźwigać, ſoulever un fardeau, le porter.
Dzwon, une cloche. *-no u koła*, les jantes, les bandes d' une roue. *- nek*, la ſonette, petite cloche, *-ek, u zegarka*, le timbre. *-nik*, le marguillier, ſonneur de cloches. *-nić*, ſonner. *- ienie*, la ſonnerie. *- ica*, le clocher. *-ki ziele*, mille pertuis. *- ki kwiat*, les campanettes. *- no ryby*, une tranche de poiſſon.

EEE.

Ewangelia, l' Evangile.
Ewangeliſta, Evangéliſte
Europa. l' Europe.
Ey, eyże, eh, hè, oh, ho.
Eyże milcz, Ey ſtul gębę, Eh, tais toi.
Exemplarz, exemple.
Excytarz, reveille-matin.

FFF.

Facyata, la face, façade.
Faierka, un réchaud.
Faktor, le facteur.
Falcgrabſtwo, le Palatinat en Allemagne.

Fałd, le plis. *- ować*, plier, pliſſer. *-owanie*, la pliſſure.
Falſz, fauſſeté, menſonge. *- ować*, fauſſer, contrefaire. *-ywie*, fauſſement, à faux. *-wa moneta*, fauſſemonaie. *-wy*, faux, contrefait.
Familia, la famille, la parenté.
Fant, la gage, un ôtage
Fantaſtyk, un fantaſque, rêveur. *-ować*, rêver, extravaguer.
Fantazya, fantaiſie, aprice.
Fara, la paroiſſe.
Farba, couleur, teinture. *-do malowania twarzy*, le fard, *-brunatna*, une ocre, *-ę tracić*, ternir, décolorer. *-iernia*, la teinturerie, *-ierz* le teinturier. *-ować*, teindre, colorer. *-owany*, teint, coloré *owanie* la teinture.
Farfurki, de la porcelaine
Fartuch, le tablier.
Faſa, un tonneau.
Faſtrygować, faufiler, bâtir.
Fawor, une faveur.
Fatworek, une petite faveur.
*Fawori*t, un favori. *-ka*, une favorite. *-zować*, favoriſer qu.
Fazyan, bażant, le faiſan.
Febra, la fiévre. *iednoſtayna*, une fiévre cõtinuë. *-codzienna*, fiévre quotidienne.
Fechtować, faire des armes.
Feſt, ſolennité, la fête.
Fiałek, violet. *-owy*, de violet.
Figa drzewo, le figuier. *- owoc*, une figue. *-morwa*, le ficomaure.
Figlarz, joueur de farces.
Figlować, faire de farces, jouer des tours.
Figoiadka ptak, bec figue.
Filar, colonne, pilier. *-ami podparty*, ſoutenu de colonnes. *- owrząd*, colonnade.
Filizanka, une taſſe.

Filozof, Philoſophe. *fia*, Philoſophie.
Fiolek, la violette. *-kowy ogrodek*, violier.
Firanki, les rideaux.
Fląderka ryba, une plie.
Flaki, des tripes, *f.*
Flaſza, la bouteille, flacon. *-eczka*, petite bouteille. *-eczka na ocet*, le vinaigrier.
Flegma, le phlegme, pituite *-tyk*, Phlegmatique, *iſty*, pituiteux, phlegmatique.
Fleytuch, la charpie.
Flis, batelier, matelot,
Flet, la flûte.
Folgować, ſoulager, épargner.
Foluſz, un moulin à foulon.
Folwark, la métairie,
Fontanna, la fontaine, jet d' eau.
Forma, forme, façon, figure. *-ować*, former, façonner.
Forteca, la forterreſſe,
Forta, un guichet.
Fortyfikować, fortifier.
Fortuna, la fortune, deſtin, ſort, aventure.
Foſſa, une foſſe un foſſé.
Fraciszek, François.
Francuz, Français.
Franca, la vérole.
Franciſzkan, Cordelier, Franciſcain.
Frant, rusé, fin. *-oſtwo*, fineſſe, duplicité *-ować*, ruſer.
Fraſobliwy, chagrin.
Fraſować ſię, ſe chagriner.
Fraſunek, le chagrin.
Fraſzka, une bagatelle.
Fraucymer, les Dames.
Frezla, une frange.
Frymark, change, troc. *-czyć*, changer, troquer.
Frykas, une fricaſſée.
Fryſt le délai, répit.
Fryzować, friſer. *-anie*, la friſure. *-any*, friſé.
Fukać, gronder, clabauder *-nie*, clabauderie, gronderie.
Fundacya, fondation.
Fundament, fondement.
Fundator, Fondateur.

Funt,

Funt, une livre. *-owy*, d' une livre.
Fura, une charrée, voiture, chariot.
Furman, le voiturier. *-ić*, voiturer.
Futro, une fourure, peliſſe. *-wać*, doubler.
Fuz, la lie.

GGG.

Gabać, vexer, agacer. *-nie*, vexation, agacerie.
Gablotek, la tablette.
Gać, chemin marécageux rempli de faſcines. *-cić*, couvrir, remplir de faſcines.
Gadać, parler, cauſer.
Gadka, queſtiõ, énigme, parabole.
Gadzina, un reptile, un inſecte rampant.
Gagatek kamień, le jayet, le jais.
Gaiewnik, gardebois.
Galant, un galant.
Galareda, gelée qu' on mange.
Galas, noix de galle.
Gałęź, branche d' arbre. *-ka*, branchette.
Gałban drzewo, galbanon.
Gałeczka, un petit globe
Gałęziſty, branchu.
Gałgany, les haillons, *m.* les guenilles.
Galera, la galére.
Gałka, une boulette, un globule.
Galon, le galon.
Gamrat, paillard.
Ganek, l' allée d' une maiſon, un balcon.
Gangrena, la gangréne.
Ganić, reprendre, blâmer. *enie*, le blâme, *-ciel*, cenſeur.
Garb, une boſſe. *-aty*, boſſu. *-ić*, courber.
Garbarz, le corroyeur. *-ować*, corroyer.
Garderoba, la garderobe,
Gardło, le goſier.
Gardziel u ptaka, le jabot
Gardzić, mépriſer, dédaigner.
Gargaryzować, gargariser. *-nie*, ation.
Garnczarz, *zdun*, le potier.

Garnąć,

Garnąć do ſiebie, tirer à soi. *-ſię do czego*, prendre peine, s'eforcer.

Garniec, le pot.

Garnek miedziany, chaudiere.

Garść, une poignée. *-zboża*, une glane.

Gas na kogo, embûche, embuscade.

Gąſie, oiſon.

Gąſior, un jar. *-więzienie*, des ceps pour les prisoniers.

Gąſienica robak, une chenille.

Gaſić, éteindre.

Gaſnąć, s' eteindre.

Gąſzcz, du brouet.

Gay, bocage.

Gdakać, glouſſer. *-nie*, rie.

Gdy, ſi, quand, lorſque, alorſque, dès que.

Gdzie, où. *indziey*, ailleurs.

Gęba, la bouche.

Gębka, l' éponge.

Gęgać, jargonner.

Gęganie, cris des oies.

Gęś, l' oie.

Gęſtnąć, s' épaiſſir.

Gęſty, épais.

Giąć, plier, courber.

Gibki, pliable, flexible.

Ginąć, perir, être perdu.

Gips, du plâtre.

Głąb, une tige.

Gładki, poli, uni, *-o*, -ment

Glanc, le luſtre, luiſant.

Głęboki, profōd. *-o*, -mēt

Głębokość, profondeur.

Glegotać jak bocian, craqueter. *-iak garnek*, glouſſer.

Glina, l' argille.

Gliſta, un ver.

Głod, la famine. *na głod narzekać*, crier famine.

Głodny, affamé.

Głog, aube-épine.

Glos, la voix,

Głośno, haut, clair.

Głośny, reſonnāt, publiq;

Głowa, la tete, le chef. *-cukru*, un pain de ſucre. *-kapuſty*, une pomme de choux.

Głowiaſty, pommé, cabus.

Głowizna, tête de porc.

Głowka czoſnku, une tête d' ail.

Główeczka, une petite tête.

Głownia zarzyſta, un tiſon ardent. *zgaſzona*, un tiſon éteint. *-do ſzabli, ſzpady*, lame d' épée.

Głowny, capital.

Głuch, un sourdaud, *-ota*, la surdité. *-y*, ſourd.

Głucho, sourdement.

Głupi, fou, sot. *-iec*, une bête, un fou, *-ie*, sottement, follement. *-im być*, être sot, faire le fou.

Głupomowność, entretiē ſot & impertinent.

Głupſtwo, sottise, folie.

Głuszec ptak, coq de bruyére.

Głuſzyć, aſſourdir.

Głuſzeć, devenir sourd.

Gmatać, pêtrir, manier, Preſſer avec la main.

Gmerać, fouiller, remuer.

Gmin, multitude. foule.

Gnębić, preſſer, serrer, pourſuivre, perſecuter

Gniady, bai-chatain.

Gniazdo, un nid.

Gnida, une lende.

Gnidoſz ziele, l' herbe aux poux.

Gniew, la colére, courroux. *-ać kogo*, mettre en colere, irriter, fâcher. *ſię*, ſe fâcher, ſe courroucer, se mettre en colére, s'emporter

Gniew uśmierzać, modèrer la colére. *-liwy*, fâcheux.

Gnieżdzić, nicher, faire un nid.

Gnić, pourir.

Gniść, chifonner, farfouiller.

Gnoić, faire pourrir. *rolą*, fumer la terre, engraiſſer avec du fumier. *-rane*, ôter la croute. *-iek*, négligent, pareſſeux. *-owka*, civiére à porter le fumier. *-wiſko*, une foſſe à fumier.

Gnoiſty, fumé.

Gnòy, du fumier, fiente.

Gnusnieć, devenir pareſſeux. *ſność*, pareſſe, fainéantise.

Gnuśno, pareſſeusement. - *ny*, pareſſeux, fainéât

Gryp, un tranchet de cordonnier.

Godny, digne, qui mérite. - *ie*, dignement. - *ość*, dignité. *f.* - *ść Krolewſka*, dignité royale.

Gody, noël, les noces.

Godzi ſię, il eſt permis, il eſt ſéant.

Godzić kogo, accomoder.

Godzina, une heure,

Godzinki, Office.

Goić, guérir une plaie.

Gołąb, un pigeon, une colombe. - *bek*, un pigeonneau. - *bieniec*, le colombier.

Golić, raſer.

Goleń, la jambe, le gras de la jambe.

Golizna, une terre où il ne croît rien.

Gołocić, depouiller.

Goły, nud.

Gomułka, le fromage fait en forme de cylindre.

Gonić, courier.

Gonić, courir apres, poursuivre; chaſſer, donner. la chaſſe. - *enie*, pourſuite. - *twa*, courſe.

Gont, *ſzkudła*, aiſſeau ou bardeau à couvrir les maiſons.

Gontowy dach, un toit de bardeau.

Góra, une montagne, un mont. - *nad morzem*, Cap, Promōtoire - *na domoſtwie*, un grenier.

Gorąco, chaud, chaudement.

Gorącość, la chaleur, ardeur, ferveur.

Gorąco mi, j' ai chaud.

Gorący, chaud.

Gorączka, *maligna*, la fiévre chaude.

Gorączka uſtaie, la fiévre ceſſe.

Gorączka ſię ſili, la fiévre augmente.

Gorączka ciężka, la fiévre ardente.

Gorączka uſtawiczna, la fiére continuë - *ę mieć*, avoir la fiévre.

Gorczyca,

Gorczyca, du ſénevé.

Goreć, bruler.

Gorliwość, ferveur, ardeur, zele.

Gorliwy, zelé,

Goral, montagnard.

Gorzey, pire, pis.

Gorſzący, ſcandaleux.

Gorſzyć, ſcandaliſer.

Gorſzy, plus méchant.

Gorzałka, l' eau de vie.

Gorzki, amer.

Gorſzkość, amertume, *n.*

Gorzyſty, montagneux.

Gość, un, nouveau venu, étranger.

- - *u ſtołu*, convié.

Gościniec droga, grande route.

- - *karczma*. auberge, hotellerie.

Gościnny, aubergiſte.

Goſpodarować, menager, économiſer.

Goſpodarz, l' hote, économe.

Goſpodyni, l' hotéſſe.

Goſpodarſtwo, le menage l' économie.

Gotować, preparer, apreter cûire, *anie*, ration, apret, cuiſſon.

Gotowo, *wy*, pret, preparé.

Goźdź, le clou.

Goździk korzenie, le clou de girofle.

Gra, le jeu.

Grać, jouer.

- *w karty*, - aux cartes.
- *na ſkrzypcach*, - du violon.

- - *na klawicembale*, *organach*, toucher le clavecin, l' orgue.

Grab drzewo, le charme.

Grabarz, foſſoyeur.

Grabić, rateler.

Grabie, un rateau.

Graca, une houe.

Gracować, houer.

Gracz, joueur.

Grad, la grele.

- - *pada*, il grele.

Gramatyk, grammairien.

Gramatyka, grammaire.

Granat, *ier*, grenat, dier.

Granatowy, bleu, turquin

Graniaſty, angulaire.

Granica,

Granica, borne, limites, frontieres, confins.
Graniczyć, confiner, borner.
Graniczący, limitrophe.
Grasować, courir de nuit
Greczyn, Grec,
Grępla, carde, herse.
Gręplować, carder.
Grob, le sepulcre, tombeau.
Grobla, une digue, chaussée.
Groch, le pois.
- - *prażony*, des pois frits
- - *wstrączkach*, des pois en cosses.
Grochowiny, la paille de pois,
Grod, Grod. chatelet.
Grodzić, clorre, entourer.
Grom, bruit.
Gromnica, la chandelle bénite.
Gromada, assemblée.
Gromadę nakazać, assembler la Communauté.
Gromadzić, assembler, ramasser.
Gromnice święto, la Chandeliere.
Gronostay, une hermine.
Grono, grape de raisins.
Groźba, menace.
Grozić, menacer.
Grubian, grossier.
Gruby, gros, grossier.
Grubość, grosseur.
Gruchać jak gołąb, rocouler.
Gruczoły, les écrouelles
Gruda, motte de terre.
Grudzień, December.
Grunt, le fond.
Gruntownie, solidement.
Gruszka owoc, une poire
- - *drzewo*, poirier.
Gruz, le decombre d' un batiment.
Gryszpan, le verdet, le verde-gris.
Gryść się, etre ronge de soucis, étre fort inquiet
Grzęda, un ecouche.
Grzbiet, le dos.
Grzebać, fouiller, fouir.
- - *umarłego*, enterrer.
Grzebień, un peigne.
- -*ukoguta z wierzchu*, la crête ; *pod gardłem* la barbe.
Grzebło, une étrille.

Grzech

Grzech, un péché, faute.
Grzeczny, joli, gentil, poli
Grzesznik, pécheur.
Grzeszyć, pécher.
Grzmi, il tonne.
Grzmot, tonnere.
Grzyb, champignon.
Grzywa, les crins d' un cheval.
Grzywna, la marc.
Gubić, perdre.
Gumno, la grange.
Gunia, une coupelande.
Guz na ciele, un bouton, tumeur.
Guzik, bouton.
Gwałcić, violer.
Gwałciciel, violateur.
Gwałt, la violence.
Gwałtem, avec violence
Gwałtu, à l' aide.
Gwardyan, Gardien.
Gwiazda, l' étoile.
Gwicht waga, balance contrepoids.
Gwizdać, siffler. *nie ment*
Gzić się, se mutiner.
Gzymsy, la corniche.

HHH.

Hak, Croc, crochet,
Hafika, une agraffe.
Haftować, broder.
Hałun, l' alun.
Halsztuch, la cravate.
Hańba, injure, outrage.
Handel, négoce, commerce.
Harcować, courir la lice.
Hardość, superbe, arrogance, *dy*, arrogant.
Hartować, tremper.
Heban, Ebene.
Hebel, rabot. *wać*, er.
Heblowiny, raclure.
Helm, *w Herbie*, timbre le Cimier.
Hetman, Général.
Hiszpan, Espagnol.
Hołdować être tributaire.
Hostya, l' hostie.
Hoyny, liberal, *ność*, ité.
Hrabia, Comte, *na*. esse.
Hrabstwo, la Contée.
Huk, bruit, cri.
Hultay, coquin.
Husar, housard.
Huta, ouvroir de fer, de ver.

I.

I, &c, & meme, & aussi.
Ia, je, moi.
Iabłko, la pomme.

Iabłoń

Iabłoń, le pommier.
Iad, poiſon, venin.
Iadać, manger ſouvent.
Iadę, o. jechać.
Iadowity, venimeux.
Iądro w orzechu. noyau, amande.
-- w Iabłku, &c. pepin.
Iadwiſzka, le peloton.
Iagły, du millet.
Iagoda, baie, grape, jouë.
Iaie, un œuf.
-- miętkie, oeuf mollet. des oeufs à la coque.
-- ſmażone bez roztrzepania, des oeufs au miroir.
- odłubane, un oeuf poché
z pod naſiadki, oeuf couvé, couvis.
-- roztrzepać, brouiller, batre.
Iako, comment.
Iakby, cormme ſi.
Iako kolwiek, ſoit comme il ſoit, de quelque maniere que ce ſoit.
Iak nayprędzey, ſi tot que
Iak dawno, combien y. a-t-il ?
Iak mało takich, qu' il y en a peu.

Iałmużna l'aumone, ik, ier
Iałowiec, geniévre, :rier
Iałowka, une géniſſe.
Iałowy, sterile. Iama, taniere
Iamnik, baſſet. Ian, Jean,
Iarka, froment à petit.
Iarmak, la foire
Iarmuż, chou noir.
Iarzębina, le cormier.
Iarzęcy miod, miel vierge.
Ia rzmo, un joug.
Iarzyna, legume.
Iaſion drzewo, une frene.
Iaſkinia, la grotte.
Iaſkołka, hirondelle.
Iaſność, clarté, eclat.
Iaſtrząb, façon, autour.
Iaſzczurka, un léſard.
Iatki, les halles.
-- mięſne, la boucherie,
-- rybne, poiſſonnerie.
Iawor, une plane.
Iawny, manifeſte, clair. public, wnie, ment.
Iazda, cavalcade.
Iechać, partir, s' en aller
-- wozem, karetą, aller en caroſſe en voiture.
-- konno, aller à cheval
-- laſem, aller, paſſer par une foret.
-- wodą, naviger.

Ięczeć. ſoupirer, gemir.
Ięczmień, l' orge.
Ieczmyk na oko, orgeolet
Ieden, un, aście, onze.
Iedlina, le pin.
Iednać, concilier, ſię, s' accomoder.
Iednak, neanmoins.
Iednomyślny, unanime.
-- ość, ité, acord, uniõ.
Iednorodzony, unique.
Iedność, unité.
Iednoſtayny, uniforme, égal.
Ięndrzy, André.
Ięndrzny, vigoureux.
Iedwab, la ſoie.
-- darty, - épluché.
Iedzenie, le manger.
Iegomość, Monſieur.
Iego Krolewſka Mość Sa Majeſté.
Ielen, le Cerf.
-- młody, un fan.
Ielita, inteſtins.
Iękać ſię, begueier.
Ierzyk, martinet,
Ieść, manger.
Ieſień, l' automne.
Ieſiotr, un étourgeon.

Ieśli, si -- kiedy, ſi jamais -- gdzie, ſi en quelque lieu.
Ieſt w mowie, le geſte,
Ieſtem, być, étre.
Ieſzcze, encore, -- dobrze, encore eſt-ce moins de mal.
Iezioro, étang, lac,
Ieżyna, ronce. n.
Ięzyk, la langue.
Iezyczek, la luette.
Igielniczka, un étui à aiguilles.
Igła, une aiguille.
Iglarz, aiguillier.
Igrać, badiner, jouer.
Igraczka, jeu, plaiſanterie, raillerie.
Ikra, oeuve.
Ikrzą, trą ſię ryby, les poiſſons fraient.
Im więcey, - tym, plus-plus.
Im mniey, - tym, moins-moins.
Ile, combien.
-- ile tyle, tant ſoit peu, ile -- tyle, autant-autant,

Ilkość, quantité.
Imbier, gingembre.
Imię, le nom, renom.
Inaczey, autrement.
Inakſzy, un autre.
Indyk, un coq d' Inde.
Indyczek, dindonneau.
Indyczarz, dindonier.
Indywia, endive.
Indziey, ailleurs.
Infuła, Mitre d' Evêque.
Infułat, Mitré.
Inkauſt, l' encre.
Inſpekt, couche de jardin
Inſtygator, inſtigateur, Fiſcal. (livres
Intreligator, relieur des
Intencya, l' intention.
Intercyza, obligation.
Intrata, révenu.
Inwentarz, inventaire.
Inzinier, ingenieur.
Iſkra, une étincelle.
Iſkrzyć ſię, étinceller.
Iść, marcher.
-- *za kim*, ſuivre quelquun.
-- *z kim*, accompagner quelquun.
-- *przedkim*, précéder quelquun.

Iſcić ſię komu, s' aquitter de la parole &c.
Iſtota, eſſence.
Iſtotny, eſſentiel. *ie* ment
Iubileuſz, Iubilé.
Iubiler, joaillier.
Iutro, demain.
Iutrzenka, aurore.
Iutrznia, les matines.
Iutrzeyſzy dzień, le jour de demain.
Iuż, deja.
Iż, que, *tak iż*, ſi que.
Izba, une chambre.
-- *czeladna*, une office
Izbica, un briſe-glace d' un pont.

K.

Kaczę, caneton, canette.
Kaczka, canne.
Kaczor, le canard.
Kadź, une cuve.
Kadzić, parfumer. *ilnik*, ui. *ilnica*, moir.
Kadzidło, parfũ, l'encens
Kądziel, une quenouille.
-- *nawiniona*, -- garnie
Kafar, ſinge, engin.
Kafel, carrau.
Kaganiec, muſeliere.
Kąkol, zizanie.

Kaleka, un eſtropié.
Kał, bourbe, limon.
Kałamayka, le ras.
Kal fiory, choux fleurs.
Kałamarz, l' écritoire.
Kalendarz, calendrier, almanac.
Kałuża, bourbier.
Kamfora, camphre.
Kamlot, le camelot.
Kameduła, camaldule.
Kameryzowany, garni de pierres precieuſes.
Kamień, la pierre.
-- *choroba*, gravelle, calcul.
-- *młyński*, la meule.
-- *złotnicki*, pierre detouche.
-- *waga*, une ſalme.
Kamieniarz, carrier, tailleur de pierres.
Kamienica, maiſon de pierres.
Kamieniſty, pierreux.
Kamienować, lapider.
Kamizelka, la camiſolle. la veſte.
Kanarek, un canari.
Kancellarya, Chancellerie
Kanclerz, Chancellier.

Kańczuk, le fouet.
Kania, un milan.
Kanonik, chanoine.
Kanoniczka, chanoineſſe
Kantar, fauſſe-rene.
Kantor, chantre.
Kapać, tomber par gouttes.
Kąpać, baigner. *nie*, bain
Kapcie, chauſſons.
Kapelan, chapelain.
Kapela muſiciens.
Kapeluſz, le chapeau.
-- *rozpuſcić*, retrouſſer.
Kapeluſznik, chapelier.
Kąpiel, bains.
Kapitan, Capitain.
Kapłan, le Piêtre.
Kapłańſtwo, ſacerdoce Prêtriſe.
Kaplica, la Chapelle, un oratoire.
Kapłon, chapon. *ek*, eau.
Kapral, Caporal.
Kaptur, capuce, capuchon.
-- *u olſtra*, chaperon.
-- *u komina*, manteau.
-- *u Alembika*, Chape, couverture.
Kapturek, *u ſzabli*, &c. culote.

Kapucyn, Capucin.
Kapuſta, des choux.
Kara, chatiment puni- tion.
Karać, chatier, punir.
Karaś, une brame.
Karbować, marquer ſur le petit baton.
Karczma, le cabaret.
Karczmarz, cabaretier.
Karczoch, artichau.
Kareta, le caroſſe.
Kark, chignon, la nuque
Karmazyn, écarlate.
- - *owy*, cramoiſi.
Karmelita, le Carme.
- - *boſy*, chauſſé.
- - *trzewicz.* dechauſſé.
Karmić, nourrir, *ielka*, ce.
Karmnik, la mue, ſerre.
Karmny, engraiſſé
Karność, la diſcipline.
Karp, la Carpe.
Karta, la carte, *ka*, le billet.
Kartownik, joueur aux cartes.
Karol, Charle.
Karuk, colle de poiſſons.
Karzeł, un nain.
Kąſać, mordre.
Kąſanie, la morſure.
Kąſek, un morceau.
Kaſza jaglana, du mil, du millet.
- - *Ięczmienna*, gruau d'orge mondé.
- - *owſiana*, gruau d'avo- ine mondée.
- - *Tatarczana*, du ſarra- ſin mondé.
Kaſzel, la toux.
Kaſzleć, touſſer.
Kaſztan, chataigne, *owaty* bai - chatin.
Kaſztelan, le Caſtelan.
Kat, le bourreau.
Kąt, coin, angle.
Katafalk, catafalque, mau ſolée, échaffaut.
Katar, le rhume, catarre.
Katować, tracter en bo- urreau.
Kawa, du caffé.
Kawka, une grole.
Kawaler, chevalier.
Kawiarka, caffetiere.
Kawiarnia, caffé.
Kaydany, liens de fer.
Kazać, precher ordõner.
Kazanie, le ſermon.
Kaznodzieja, predicateur.

Kędzierawy, friſé.
Kępa, petite île de riviere.
Kichać, éternuer, *nie*, ment.
Kiedy, quand, *kiedyż*? quand eſt - ce?
Kiedy niekiedy, de tems en tems.
Kiedyś, du tems paſſé.
Kiedykolwiek, quelque- fois, enfin, en quelque tems que ce ſoit.
Kieł, la grande dent.
Kiełbaſa, la ſauciſſe.
Kielich, le Calice.
Kieliſzek, unpetit verre, gobelet.
Kielnia wozowa, caiſſe de cocher.
Kiernoz, un verrat.
Kierować, tourner, diriger
Kiernica, bagatte, la beur- riere.
Kieſzeń, la poche.
Kianka, maillet, batoir.
Kilkarazy, pluſieurs fois
Kilkadzieſiąt, quelque vingtaine de fois.
Kilow, marteau pointu.
Kipieć, bouillir fort.
Kiſieć, fermenter.
Kiſzka, le boyau.
- *nadziana*, le boudin.
Kitayka, le tafetas.
Kiwac, branler.
Kłąb nici, un peloton.
Klacza, une cavalle, une jument.
Kla ſter, la cole de farine.
Kłaki, guenilles.
Klamka, le loquet.
Kłamać, mentir.
Kłamca, menteur.
Kłamſtwo, le menſonge.
Klamra, un crampon.
Kłaniać ſię, faire la re- verence.
Kłapać zębami, craque- ter des dents.
Kłaść, mettre, poſer, pla- cer, coucher, *ſię*, ſe- coucher.
Klaſkać rękami, battre des mains.
Klaſztor, le cloître, le couvent.
Klatka, la cage, ſerre.
Kląć, faire des impreca- tion.
Klątwa, excommunica- tion.
Klauzura, clotûre, les a- grafes.

Klawikort, Cymbał, Clavecin.
Klawiſze, touches, claviers
Klęczeć, être à genoux.
Kleić, coller.
Kley, la colle.
Klejowaty, glueux.
Kleynot, un joyau, bijou
Klękać, ſe mettre à genou.
Klekotać, pétiller, cliqueter.
Klepki, douves.
Klepać, marteller, aplanir
Kleryk, Clerc.
Klęska, dégat.
Kleſzcze, tenailles.
Klin, le coin.
Klinik pod pachą ukoſzule, gouſſet.
Kloc, une ſouche.
- - *do ubiiania*, la trique, batte.
Kłócić, brouiller.
Kłoda kapuſna, une cuve.
- - *drzewo*, la buche.
Kłotka, un cadenas.
kłotką zamknąć, cadenacer.
Klon, érable.
Kłonica, ranche de chariot.

Kłopot, peine, ſouci.
Kłoś, épi de blé.
Kłoſów zbieranie, glanure.
Kłotnia, differend, diſpute
Kluć, bequeter, piquéter piquoter.
Klucz, la clef.
- - *przekręcić*, forcer la clé.
Kmieć, metayer.
Kmin, cumin.
Kmotr, compere.
Komtra, commere.
Kmotroſtwo, comperage.
Knap, drapier.
Knebel, garrot, baillon.
Knieja, buiſſon.
Knot, la meche.
Knować co, couver de mauvais deſſeins.
Kobiel, panier.
Kobierzec, le tapis.
Kobieta, femme.
Kobylica, chevalet.
Kochać, aimer, cherir.
Kochanek, amant, *ka*, la chere, bien aimeé.
Kocieł, le chauderon.
Koiec, le poulailler.
Kokoſz, la poulle.

Kol,

Koł, pieu,
Kołatać, heurter, fraper.
Kolący, piquant.
Kołacz, gateau, *czyk w aptece*, tablette.
Kolano, le genou - *w snopie*, le nœud de blé.
Kolaſka, la voiture, litiere
Kołdra, couverture de lit.
Kolczyki, pendans d' oreilles.
Kolebka, le berceau.
Kolebać, bercer.
Kolęda, les étrénes.
Kołek, cheville, clou.
Koło, la ronde, le tour.
Koleją pić, boire ſon tour
Kolka, la colique.
Kołnierz, colet rabat.
Koło, la roue, cercle.
- - *u Panien Zakon:* un tour. *w koło*, à l' entour, autour.
Kolor farba, la couleur
- - *twarzy*, le teint.
Komar, le cuſin.
Komin, la cheminée, le foyer.
Kóminiarz, ramoneur.
Komięga, un foncet.
Komendarz, coṁandeur.

Komiſarz, comiſſaire.
Korona, un cabinet.
Komornik, locataire d' une maiſon qui en paie le louage.
- . *urząd*, Souschambelan
Kompas, le compas, quadran.
Kompleta w Pacierzach, Complies.
Komplet, juſte nombre.
Komża, le ſurplis.
Koń, le cheval.
- - *ciſawy*, cheval-bai.
- - *dereſzowaty*, melé, bigarré.
- - *gniady*, alezan.
-*kaſztanowaty*, bai chatin
- - *zkaragniady*, alezan obſcur.
- - *lękliwy*, ombrageux.
- - *potkliwy*, qui bronche
- *ſzłapak*, cheval de pas
- - *ſiwojabkowity*, gri pomelé.
- - *twardouſty*, rétif.
- - *wierzchowy*, de main.
- - *wilczaty*, paillet.
- - *wſpinaiący ſię*, cabré.
Konik, chévalet.
Kona, une marte.

dla wiezn.

- - *dla więźn:* carcant.
Konać, agoniser.
Konanie, agonie.
Koncept, invention.
Kończaty, pointu.
Kończyć, finir, achever terminer.
Konew, un broc.
Konfekt, confiture.
Koniczyna, le trefle.
Koniec, la fin.
- - *noża*, &c. la pointe.
Koniecznie, absolument.
Konik robak, sauterelle.
Koniuszy, Ecuyer.
Konno, à cheval.
Konkurent, prétendant.
Konopie, de chanvre.
Konował, maréchal.
Konsystorz, le Consistoire.
Kontrakt, contrat, l'acord.
Konwersacya, conversatiõ
Kontrowersya, controverse
Kontusz, une robe à la Polonaise.
Konwalia, le muguet.
Konwent, Couvent.
Konwerska, la sœur converse.
Konwikt, convictoire, seminaire.

Konwisarz, fondeur.
Kopa, nombre de soixanté
- - *siana*, monceau de foin.
Kopać, fouer, bécher.
Kopacz, fossoyeur.
Kopcić, fumer, eufumer.
Kopieć, la chaussée, frontiere d' un pais.
Koperwas, couperose.
Koper, fenouil.
Kopuła, une Dôme.
Kopyść, une espatule.
Kopyto, *u bydła* la corne.
- - *u szewcza*, la forme.
- - *rozdwojone*, la corne fourchuë.
Koral, corail *m*.
Koralowy, coralin.
Kordelas, le couteau de chasse.
Korrespondencya, correspondance.
Korek u flaszki, le bouchõ
u trzewika, le talon.
Kornet une cornette, coeffe
Koronki, des dentilles.
Koryto, une auge, un abreuvoir.
Korzec, un boisseau.
Korset, corset.

Korzeń, la racine.
Korzenia do potraw, des épices, des épiceries.
Korzeniczka, la boëte aux epiceries.
Kos ptak, le merle.
Kosa, faux, *n*.
Kość, un os.
Kościoł, l' eglise, temple.
Kościsty, osseux.
Kosiarz, faucheur.
Kosić, faucher.
Koslawy, qui a des piez arqués.
Kosmaty, velu, cotonneux, couvert de poil chevelu.
Kośnica, un charnier.
Kostka do gry, le dé.
Kosztur, un baton serré.
Kosz młynski, une trémie
- - *na szańcu*, un gabion.
Koszt, frais, dépense.
Kosztować gouter, couter
Koszula, la chemise.
Koszyk, panier, corbeille, corbillon.
Koszytnik, corbellier.
Kotara, une tente.
Kotka, la chate.
Kotek, chaton.

Kotlarz, chaudronnier.
Kotły, les tymbales.
Kotwica, l' ancre.
stać na kotwicy, être à l' ancre.
Kować, forger, ferrer.
Kowadło, une enclume.
Kowal, maréchal, forgeron.
Kowalstwo, métier de maréchal.
Koza, la chévre.
- - *dzika*, un daim.
Kozak, Cosaque.
Kozera, à tout, triomphe aux cartes.
Kozić się, chevreter.
Koziełka wywrocić, faire la cabriole.
Koźlątko, un chevreau, bouquet.
Kozuch, une robe de peau
Kra, un glaçon.
Kradzierz, un vol, larcin
Krąg, cercle, rond.
Krąglica, une toupie.
Kraiać, couper, trancher
Kraina, pais.
Kraiopis, géographe.
Krakać, croasser.
Kram, la boutique.

Kramarz, la mercier.
Kraść, derober, voler.
Krasomowca, orateur. *stwo*, eloquence.
Krata, la grille.
kratkowa robota, ouvrage percé à jour.
Krawądź, bord, marge, coté.
Krawiec, tailleur.
Kray, le bord.
-- *swiata*, le bout du mondé.
Krayka, la lisiere.
Krayczy, Ecuyer tranchant.
Krążyć, circuler, tournoyer.
Kręcić, tordre, tourner, corder, tortiller, *nie*, tortilement, *ny*, tortu.
Kreda, de la craie.
Kredens, le bufet.
Kredencerz, credencier.
Kredencyalny list, lettre de créance, d' honneur.
Kręgle, des quilles.
Kręgulec, une bille, ungarrot.
Kres, but, terme.
Krescencya, les productions.

Kreska, la raie, le trait.
Kret, un taupe.
Krew, le sang.
-- *puszczać*, saigner.
Krewny, parent, cousin.
Krezołek, une quenouille
Krąbny, opiniatre, entetè
Krochmal, l' amidon.
Krocić, accourcir, abréger
Krok, un pas.
Kroczak, cheval de pas, qui va l' amble.
Krogulec, un épervier.
Krokwy, les chévrons.
Krol, le Roi, *eski*, royal.
Krolestwo, le royaume.
Krolewic, Prince royal.
Krolowa, la Reine.
Krolik domowy, le lapin.
Krolować, régner.
Kromras, ras d' angletere
Kronika, les annales.
Kropić, arroser, asperger.
Kropidło, aspersoir.
Kropilnica, le benitier.
-- *w ogrod:* arrosoir, chantepleure.
Kropka, un point.
Kropla, goutte, *mi*, par goutes.
Krosna, un metier.
-- *Intrelig:* cousoir.

Krostka, pustule, bouton.
Krotki, *o*, court, *ość*, brieveté.
w krodce, dans peu de tems.
Krotofilny, plaisant.
Krowa. une vache.
-- *cielna*, pleine.
Krowka robak, un escarbot.
Kroy, la coup, la taille.
-- *u pługa*, tranchant,
Kruszyć chleb, émier.
Kruchta, leparvis, vestibule.
Kruchy, tendre, fragile.
Kruczeć wżołąd. grouiller
Krtusić się, cracher, crachoter.
Kruk, le corbeau.
Krupy grad drobny, grésil.
Krusiec, le metal.
Kruszki, le fraises de veau
Kruzganek, galerie,
Krwawić, ensenglanter.
Krwawy, sanglant.
Krwi puszczenie, la saignée,
Krwią pluć, cracher du sang.
Krwisty, plein de sang.

Kryć, cacher, *się*, se cacher
Kryiomo, en cachette, à l' insu. à la derobée.
Kryminał, un crime.
Krynica, une citerne.
Kryski, fraises de veau.
Krystera, le lavement, clistere.
Kryształ, le cristal, *owy*, lin
Krzak, buisson.
Krząkać, grogner come le cochon.
Krzemień, le caillou.
Krzepki, robuste, vigoureux.
Krzesiwo, un fusil.
Krzesło, une chaisse.
-- *z poręczami*, un fauteuil.
Krzesać ognia, battre le feu.
-- *szablą*, fraper le pavé du bout de l' épée.
Krzewić się, pousser de branches, se repandre.
Krzyczeć, crier, *krzyk*, cri.
Krzykać, crier, s' écrier.
Krzywda, le tort.
Krzywdzić, faire tort.
Krzywić, courber, plier.
Krzywo, de travers, pas droit.

- - *przyſiegać*, fauſſer ſon ſerment.
- - *przyſięzca*, parjure.

Krzywy, courbe.
Krzyż, la Croix.
Krzyżować, crucifier.
Krzyżowe dni, les rogations.
Kſiądz, le Pretre
Kſiąże, Prince, *niczka*, eſſe.
Kſięga, le livre.
Kſięgarz, le libraire.
Kſięni, l' abbeſſe.
Kſięſtwo, la Principauté.
Kſztałt, forme, figure.
Kto, qui, *ktoś*, je ne ſai-qui, quelquun.
Ktokolwiek, quiconque.
Ktory, lequel, qui eſt ce-qui ?
ktory dzień? le quantieme?
ktoryż ? qui donc ? lequel ?
Ku, vers, envers, contre
Kuć, forger, batre le fer.
Kubek, gobelet.
Kucharz, le cuſinier.
Kucharzyć, faire la cuiſine.
Kuchmiſtrz, maitre cuiſinier.
- - *koronny*, le grand maitre de cuiſine de la Couronne.

Kuczka, petite hute, cabane.
Kudłaty, chevelu, échevelé.
Kudłek pieſ, babichon.
Kto, qui. *ktotam?* qui eſt là ? qui va là ? qu' eſt cequ' il y a.
Ktożby śmiał zaprzeć, perſonne oſeroit-il nier ?
Kufel, pot à boire.
Kufer, coffre. *rek*, coffret
Kukiełka, miche. *n*.
Kula, la boule, boulet.
- - *do ręczney ſtrzelby*, la balle.
- - *u chromego*, baton d' appui.

Kulać, boiter. *wy*, teux.
Kulbaczyć, ſeller.
Kulbaka, la ſelle.
Kulik ptak, un mauvis.
Kunſzt, art, metier.
Kupa, un tas, monceau.
Kupczyć, negocier, rafiquer.

§ Kupić,

Kupić, acheter, mettre en-tas, *ſię*, s' aſſembler, s' atrouper.
Kupiec, marchand.
Kupiectwo, le trafic, negoce.
Kupno, achat, marché.
Kupujący, acheteur.
Kur, un coq, *kura*, la poule.
Kurek u ſtrzelby, le chien.
- - *na kościele*, une girouette.

Kurcz, la crampe.
Kurczę, le poulet, poularde.
Kurczyć ſię, ſe racourcir retirer.
Kurdygarda, corps de garde.
Kurewnik, ribaud, bordelier, *ſtwo*, putaniſme
Kurnik, poulaillier.
Kuropatwa, une perdrix.
Kurpie, la ſavate.
Kurwa, la putain.
Kurzawa, la pouſſiere.
Kurzyć, fumer, faire de la pouſſiere.
Kuſić, tenter, eſſayer.
Kuśnierz, peletier.
C
Kutas do pudru, une houpe.
Kuźnia, la forge.
Kwadrans un quart d' heure.
Kwarta, chopine, le quarteron.
Kwartał, trois mois.
Kwas, l' aigreur.
Kwaſkowaty, aigrelet.
Kwaśnieć, devenir aigre.
Kwaśne wino, du vin verjuté.
Kwatera u żołnierza, le logis.
- - *w ogrodzie*, carre de jardin, le parterre.
- - *w oknie*, le carreau.
- - *we drzwiach*, paneau

Kwater maiſter, le quartier maitre.
Kwaterka, le quart d'une chopine.
Kwef, une coiſe.
Kwiczeć, glapir, crier.
Kwiczoł, une grive.
Kwik, glapiſſement, cris.
Kwit, la quittance.
Kwitować, quitter, tenir quitte.
Kwitnąć, fleurir. *nie*, ſon.
Kwoka, la poule qui gloſſe.

Kwokać,

Kwokać, glouffer nie, ment.

L.L.L.

Łabędź, un cigne.
Lać, verfer. fondre.
Lanie, la fonte
Łacina, le latin.
Łączyć, joindre, unir, allier.
Ląd, terre ferme.
Ladaco, rien qui vaille.
Ladaiako, negligemment.
Lądem, par terre.
Ładownica, étui à cartuche, le fourniment. le cartouchier.
Ładunek, la charge, ment
Lafa, legage, Lagier la lie
Lągiew barre de chariot.
Łagodny, doux, affable dność, ceur. ilité dnie, doucement.
Łaiać, reprendre, gronder
Laik, frere laique.
Lak, de la cire d' Efpagne.
Łąka, un pré, la prairie.
Łaknąć, avoir faim.
Łaknący, affamé, fameliq;
Łakotki, friandifes.
Łakomy, avare. ſtwo, tice
Łakotliwy, gourmand friand.
Łamać, caffer, brifer, rompe.
Lampa, lampe, rd, Leopard
Łańcuch, la chaine, ſzek te
Łania, une biche.
Łapa, la pate.
Łapać, prendre, atraper.
Łapaczka, un trébuchet, piége.
Łapka myſza, fouriciere.
Las, une foret, un bois.
Łaſka, la grace, faveur.
Łaſka zwierz, une belette
Laſka, un baton.
- - paſterſka, une houlette
Łaſkawość, benignité, bonté, wy, gracieux favorable. wie, ment.
Łaſićſię, careffer, flatter qulqu' un.
Łaſzt, le lafte, le boiffeau.
Lata, age. Łata, la piece un chifon. na dachu, un chévron, une latte.
Łacic, later.
Łatać, mettre de pieces, refaire, rapieceter, latać, voler. Lata, iący, volant. nie vol,
Laternia, la lanterne.
Łątka, une poupée.
Lato, l' été.
Latorosl, jet d' arbre, le réjeton.
- do ſzczepienia, la greffe.
Latować, paffer l' été.
Laur, le laurier.
Ława, un banc.
Ławnik, affeffeur du baillage.
Łazić, ramper, grimper, fe trainer.
Łaznia, un bain.
Łazienik, baigneur, étuvifte.
Lazur, d' azur.
Łeb, une vilaine tete, la caboche.
Lecieć, voler. tomber.
Lece, les guides.
Lecha, carre, le carreau.
Łechtać, chatouiller, nie, ment.
Leciwy, agé. Lecz, mais.
Leczyć, guerir, remédier
Leczenie, la cure, guerifon.
Ledwie, à peine.
Legać, coucher fouvent.
Legary, les chantiers.

Legnąc ſię, faire fes petits
Legowiſko, la couche, la litiere.
Łęk u ſiodła, arçon, garrot
Lękać ſię, s' épouvanter. avoir peur, s' effrayer.
Lekarſtwo, la medecine.
Lekarz, un medecin.
Lekki, leger, étourdi.
Lekkomyślność, legereté.
Lemieſz, le foc de charruë.
Len, le lin.
Lenić ſię, étre pareffeux
- - jak bydło, changer de poil.
Leniwy, pareffeux.
Lep, la glu.
Łeptać, laper, lécher.
Lepić, coler, boufiller.
Lepiey, mieux.
Lepſzy, meilleur.
Leſica, la cage. Leśny, o. laſowy,
Leſzczyna gay, coudraie. le noifetier.
Letni, tiede, un peu chaufé.
Lew, un lion.
Lewy, gauche, finiftre.
Lewar, un cric, levier.

Leżeć, étre couché,-au lit
Libra papieru, une main de papier. *Lice*, le jouet
Lice ſukna, &c. l'endroit d'un, drap. &c.
Li, np. *mamli*, dois-je. *ieſtli*? y a-t-il? *Licho* o. *bieda*,
Lichtarz, le chandelier. - - *z trzonkiem*, bougeoir.
Lichwa, uſure, *iarz*, rier.
Lichy, vil, miſerable.
Liczba, le nombre
Liczenie, le compte.
Liczyć, compter, nõbrer.
Lilia, un lis. *wy*, de lis.
Lin, la tanche. *Lina*, corde
Linia, ligne. *ować*, tracer tirer des lignes.
Lipa, la tilleul.
Lipiec, Juillet.
Lipki, gluant, *pnąć*, engluer. *ość*, viſcoſité.
Lis, un rénard.
Liście, des féuilles, *winne*, le pampre.
Liſt, une lettre, *wnie*, par-écrit.
Liſtwa, le bord, la bordure, regle de bois.
Liſzay, la dartre, gratelle.
Lit do litow: la ſoudure, *ować*, ſouder, *nie*, ſoudure.
Litość, pitié, compaſſion.
Litować ſię, avoir pitié.
Litwa, Lithvanie, *in*, en
Lizać, lecher, *nie* ment.
Łkać, hoqueter, ſangloter.
Łkanie, le hoquet, le ſanglot.
Lniane płotno, la toile de lin. *ſiemie*, du chenevis, linette.
Loch, trou, la caverne, ſoſſe
Lod, la glace.
Lodka kosciel: la navette *do wody*, le batelet, petit éſquif.
Lodowaciеć, ſe glacer.
Lodź, un eſquif, une gondole.
Lokay, un laquais.
Łokieć, une aune. *u ręki*, le coude.
Łona, repercuſſion.
Łono, le ſein.
Lopata, la pelle, le peleron *ukoła młyn*: un aileron, une jantille.

Łopatka wciele, l'os de l'épaule. *Łopatczany*, d'épaule.
Łopian, la bardane, *Los*, le ſort, le haſard, *Łoś*, un élan.
Łoſkot, éclat, fracas.
Łoſoś, un ſaumon.
Łoſzko, le lit. *na paſach*, lit de ſangles,
Łot, la moitié d'une once.
Lot, le vol la volé.
Łotr, le larron, fripon.
Łowczy, veneur, chaſſeur
Łowić ryby, pêcher. *nie*, pêche.
Łoy, du ſuif.
Łożna choroba, épidemie.
Lozować, relever quelquun.
Łożyſko legowiſko, le répaire.
Lub, ou, ou bien. *Łub*, écorce, *Lubo*, quoique
Lubić, aimer. *Lubieżny*, ſenſuel, *nie*, ment, *ość*, alité.
Lubaſzka, le poitron. *Lod*, le peuple, les gens, les-homes.
Łudzić, abuſer quelquun
Ludzki, humain. *ko*. ment, *ość*, humanité.
Lug, la leſſive. *Łuk*, l'arc.
Łuna, le reflechiſſement.
Łup, la dépouille le pillage
Łupać, fendre. *Łupić*, piller.
Łupiesca, pilleur.
Łupina, coſſe, écale, gouſſe de pois. *Łuſka rybia*, écaille.
Łuſkać, écailler, oter la coſſe.
Lutnia, le lut,
Lutować, o. *litować*.
Luty, Fevrier.
Lwiątko, lionceau.
Łyko, l'écorce de dedans.
Łykowaty, coriace, dur.
Łyſka ſię, il éclaire.
Łyſieć, de venir chauve.
Łyſy, chauve. *ina*, la calvitie.
Łykać, avaler, engloutir.
Łyk, trait, la goulée.
Lyſzka, la cuiller.
Łytka, le gràs dẽjambe.

Łza, la larme.
Łzyć, injurier, médire.

MMM.

Macać, tater, manier, toucher, fouiller, *nie*, tâtement.
Mącic, troubler, meler.
Machać, agiter, *nie*, atiō.
Macherzyna, la vessie.
Macica, la matrice.
- - *perłowa*, la nacre de perle.
Macierzanka, du serpolet.
Macierzyński, maternel.
Macocha, belle-mere.
Maczać, tremper.
Mądry, sage, prudent, savant, *drze*, ment, *rość*, esse, ence.
Magel, la calandre.
Maglować, passer, polir.
Majeran, la marjolaine.
Majestat, Majesté.
Maiętność, fonds, biens.
Maiętny, riche, qua defōds
Mak, le pavot.
Mąka, la farine.
Makolągwa, une linotte.
Malarz, un peintre.
Malarstwo, la peinture.
Maliny, framboises.
Malować, peindre.
Mało, un peu, peu s' en fallu que.
- - *małą rzeczą się obeyść*, se passer de peu,
- - *nie tak*, presque ainsi.
Małpa, un singe.
Mały, petit.
Małżeństwo, le mariage.
Mam, *mieć*, avoir. - - *się na ostrożności*, étre au guet - *zafraszkę*, mépriser, n' estimer de riē *w nienawiści*, porter l' envie, avoir à contre coeur. - - *co czym radzić*, avoir de quoi. - - *z kim porozumienie*, étre d' intelligence.
Mamka, la nourice.
Mankiety, des manchettes.
Mappa, Carte de géographie.
Marchew, la carote.
Margrabia, le Marquis.
Marmur, du marbre.
Marmuryzować, orner revetir de marbre.
Marnie, mal à propos.

Marnieć,

Marnieć, s' evanouir.
Marnotrawić, prodiguer depenser, dissiper.
Marnotrawny syn, l' enfant prodigue.
Marny, vain, frivol.
Marszałek, maréchal.
Marszałkować, présider.
Marszczyć, rider, froncer
Martwić, mortifier, *nie*, cation.
Martwieć, s' engoudir, se roidir.
Martwy, mort, engourdi.
Mary, une biere.
Marzec, le mois de Mars.
Marznąć, geler, glacer.
Marzyć się, rever, songer
Maść, onguent.
Maścić, oindre.
Maslanka, la babeure.
Masło, le beurre.
- *robić*, battre le beurre
Maslnica, le baratte.
Masłowaty, isabelle.
Maszkarka, une masque.
Maszkować się, se masquer
Maszt, le mat.
Masztalerz, palefrenier.
Materya, matiere.
- - *jedwabna*, étoffe.
Matka, la mere.
- - *krzesna* marraine.
Matnia, le golfe.
- - *u sieci*, le fond.
Mawiać, dire souvent.
May, le mois de Mai.
Mąż, le mari, homme.
Mazać, effacer.
Mazgay, babouin, mazette.
Maznica, bête à vieux oing.
Mdleć, s' évanouir.
Mdłość, évanouissemet.
Mdły, foible.
Mech, le mousse, duvet.
Męczyć, tourmenter.
Męczenie, tourment, gêne.
Męczennik, *stwo*, Martyr.
Medyolan miasto, Milan.
Mędel, quinzaine.
Mędrzec, sage, prudent.
Mędrek, rafineur, sophiste
Męka, la passion, le supplice, peine, torture.
Melancholia, melancolie, *czny*, que, triste.
Melon, melon.
Mennica, monnoie.
Męski, viril, d' homme.

Męstwo,

Męstwo, la force, courage
Męszczyzna, un home.
Mętny, trouble.
Mężnie, vaillement.
Mężny, vigoureux, fort, vaillant, robuste.
Mgła, le brouillard.
Mglisty dzień, un tems couvert, nébuleux.
Mgnienie oka, clin d' oeil
Miałki, bas, menu.
Mianować, nommer.
Mianowicie, sur tout.
Miara, la mesure, o. strona.
-- u szewca, le compas.
Miarkować, moderer, voir
Miasteczko, le bourg.
Miasto, la ville.
Miąższy, gros, épais, ość, seur. Miązga, pate. masse.
Michał, Michel.
Mieć, avoir, tenir, croire, devoir, się, se porter, commencer à.
Miech, souflet.
Miecz, le glaive.
Miecznik, forbisseur.
-- Urzędnik, Porte glaive.
Miedlić, briser, ca, oir.

Miednica, le bassin.
Miedź, le cuivre.
Miedza, un champ dans le bois.
Miedziak, une marmite.
Między, entre, parmi.
Między morze, un isthme, langue de terre entre deux mers.
Miękczyć, attendrir.
Miękkość, mollesse.
Mięknąć, s' amollir.
Mielcarz, brasseur.
Mieniać, changer, troquer.
Mientus, une barbote.
Miernik, Géometre.
Mierny, mediocre, enie, ment, ość, ité.
Mierzyć, mesurer, nie, age.
Mierzwa, le paillier.
Mieysce, le lieu.
-- wyższe u stołu, le haut bout de la table.
Miesiąc, le mois.
Miesięczna choroba, les ordinaires, ou mois de femmes.
Mięso, la chair, isty, charnu.

Mięśny,

Mięśny dzień, jour gras.
Miesopust, le carnaval.
Miesopustować, faire le carnaval
Mięszać, meler, troubler, brouiller, się, se meler, s' entre mettre.
Mięszanie, le mélange, la mixtion.
Mięszanina, le gallimatias
Mieszkać, demeurer, loger.
Mieszkanie, demeure.
Miętka, de la mente.
Mieyski sługa, sergent de ville, valet de ville.
Migać się, brandiller.
Migi, signe des yeux.
Migdał, une amande drzewo, un amandier,
Migdałowe mleko, amandé.
Mijać, passer outre,
Mila, une lieu, mille.
Milczeć, se taire, ne dire mot. ący. taciturne.
Milczenie, silence.
Mile, favorablement.
Million, un million.
Miłość, amour, tendresse.
Miłostki, des amours amourette, galanrerie.
Miłosierdzie, la misericorde, pitié, compassion.
Miłosierny, misericordieux, qui a pitié.
Miłośnik, amant, galant
-- spólny, rival.
Miły, cher, aimable.
Mimo, devant, auprès, contre. o. procz.
Mina, la mine, l' air.
Mincarz, monoyeur.
Minia, du vermillon.
Minuta, la minute.
Miod, le miel.
-- do picia, l' hydromel.
Miodownik, du pain d' épices.
Miotełka do sukien, des vergettes.
Miotła, le balai.
Misa, un plat -- z uchami, une écuelle.
Mitrężyć, perdre le tems.
Mizerny, miserable.
Mleć, moudre, nie, la mouture.
Mlecz, la laite, laitance ny, laité, laiteux.
Mleko, du lait, - makowe, suc de pavot.

-zwarzone

- - *zwarzone*, tourné.
- - *z ſiadłe*, du caillé.
- - *obrzłe*, d' un gout ai greìet, *Kwaśne*, aigre.

Młocić, battre le blé.
Młocenie, le batage.
Młocek, bateur de blé.
Młodnieć, rajeunir.
Młody, jeune.
Młodſzy ſyn, le cadet.
Młodość, la jeuneſſe.
Młodź, les jeunes gens.
Młodzian, le jeune garçõ.
Młodzieniaſzek, adoleſcent.
Młodziuchny, tout jeune.
Młot, le marteau, *ek*, let.
Młoto, des coſſes.
Młyn, le moulin.
- *wodny*, moulin à eau.
- *wietrzny*, moulin à vent.
- *konny*, mouli naux chevaux.

Młynek, le moulinet.
Młynarz, un meûnier.
Młynarzey, garçon meunier.
Mnich, le moine.
Mniey, moins.
daleko mniey, bien moins.
Im mniey - tym mniey, moins - moins. - *mniey więcey*, à peu prés.
Mniemać, penſer, croire *nie*, opinion, ſentiment.
Mnożyć, multiplier.
Mnóſtwo, la multitude.
Moc, la force, le pouvoir
Mocą, par force, en vertu
Mocarz, puiſſant.
Mocno, fortement, ferme.
Mocować ſię, s' efforcer.
Mocz, urine, le piſſat.
Moczyć, tremper. *nie*, ment. *ny*, mouillé trempé.
Model, laforme, lemodele.
Modla w archit: dla poznania rownośći, le plomb, la ſonde.
Modlić, *ſię*, prier.
Modlitwa, la piere, oraiſon
Modrawy, tirant ſur le bleu.
Modrzew, le méléze.
Mogę, *mieć*, je puis, pouvoir.
Mogiła, une hauteur de terre,

terre, un tombeau.
Moknąć, mouiller.
Mokry, mouillé, baigné humide, *ość*, humidité
Mokrzyć, piſſer, uriner.
Mól, la teigne. *mol z ſkorny, czyniący pryſzczel*, un ciron.
Moneta, monnoie, piece,
Mor, la peſte, contagion.
Morągowaty, bigarré.
Morderca, meurtrier.
Mordować, tourmenter, *ſię*, ſe laſſer.
Morela, une abricot. *drzewo*, ier. m.
Worg miara rolnicza ſta prętow kwadratowych un arpent deterre.
Morwa, une mûre *drzewo*, ier. m.
Morze, la mer.
- *od w ſchodu* du Levant
- *od zachodu*, du Ponent
- *od pułnocy*, du Nord.
- *od pułudnia*, du ſud.
- *Baltyckie*, - Baltique.
- *Carogrodzkie*, Propontide.
- *Wielkie*, Ocean,

puścić ſię na morze, ſe mettre ſur mere.
Morzenie wżołądku, tranchées, douleur aiguë.
Moſiądz, l' airain, laiton.
Moſkwa, la Moſcovie, la Ruſſie.
Moſkal Moſcovite, Ruſſe.
Moſt, un pont.
- *ſpuſzczany*, pont volant.

Moſtowe, le paſſage, pontenage.
Motać, dévider, brouiller, *nie*, ment.
Motaczka comata, devideuse.
Motek nici, un écheveau.
Motłoch, la populace, racaille.
Motowidło, dévidoir.
Motyka, une béche, hoiau.
Motyl, un papillon.
Mowa, le diſcours, entretien, la harangue.
Mowca, orateur.
Mowić, dire, parler.
Mowny, éloquent.
Moy, *moie*, mon, le mien. *moia*, ma, la mienne.
Mozdzierz, un mortier.

Morg,

Mozg, la cervelle, le cerveau.
Możny, puissant, *ość*, ce, le pouvoir, possibilité.
Mozolić się, se donner dela peine, se rompre la tete
Mroczy się, il fait nuit.
Mrok, le crépuscule du soir.
Mrowisko, une fourmilére.
Mrowka, une fourmi.
Mroz, la gélée, grand froid.
Mruczeć, murmurer.
Mrugać, clignoter, faire signe, *nie*, ment.
Mrzeć głod, avoir faim, mourir de faim.
Mścić się, se vanger *ciel*, ur. *wy*, vindicatif.
Msza, la messe.
Mszyć się, se défiler.
Mucha, une mouche.
Mul, mulet, *błoto*, limon, la'bourbe. terre grasse.
Molnik, mulétier. *Mularz*, le masson, *Mulica*, une mule.
Multanki do grania, sourdeline, musette.

Mur, la muraille, *owaé*, murer.
Murzyn, négre, éthiopie.
Muskać, farder, parer.
Mus, la contrainte, force
Musat, acier à aiguiser.
Musieć, étre contraint, étre obligé, faloir.
Muszka, un moucheron, une mouche.
Muszkatela, le muscat, de *olowa gałka*, noix muscate.
Muszkul, le muscle.
Musztarda, la moutarde.
Musztuk, la bride, le bords de cheval, bocal,
Muzyka, musique, *czny*, cal.
Muzykant, musicien.
Myć się, se laver, nettoyer.
Mycie, le lavement.
Mydlarz, le savonier.
Mydlić, savonner.
Mydło, le savon, savônete
Mylić się, se tromper.
Myśl, la pensée, ésprit.
Myśleć, penser songer, *bardzo*, réver à qu. chose
Myślistwo, la chasse, venerie.

Myśliwy, le chasseur.
Mysz, le souris.
Myto, le gage, apointement le péage.
Mży, il bruine.

NNN.

Na, dessus, sur, à, au, en, pour, contre.
Na, *naści*, tenez, *na gorze*, en haut, la haut.
Nabawiać, causer.
Nabechtać, suggerer, inciter.
Nabiał, le laitage.
Nabierać w się, boire, humer, prendre, se remplir de.
Nabiiać strzelbę, charger - *uszy*, rompre les oreilles.
Nabożeństwo, la pieté, dévotion. (*nie*, ement
Nabożny, dévot, pieux
Nabrzmiałość, enflure.
Nabrzmieć enfler. *ały*. é.
Nabywać, faire acquis, acquerir, *nie*, isition.
Nabyty, acquis.
Nać, feuilles des herbes.
Nachodzić, attaquer qu. *się*, marcher assez long tems.

Nachylać, abaisser un peu, plier. *enie*, pente, baissement. inclination.
Naciąc, inciser, entailler, *ęcie*, incision.
Naciągać, tirer, tendre, bander. *nie*, tension.
Nacierać co, froter, *nakogo*. pousser, presser, serrer de près qu.
Nacieranie, frotement, friction.
- *na Nieprzyiać*: assaut, attaque, course, contre les enemis.
Naciskać, presser, serrer.
Naczelnik, fronteau debride.
Naczynie, les ustenciles.
Nad, sur, dessus, au dessus, par dessus.
Nadąć, enfler, soufler.
Nadaremnie, en vain.
Nadawać, donner, doter, renter.
Nadążać, marcher d' un pas égal.
Nadchodzić, survenir.
Naddać, donner par dessus.
Nader, bien, fort, très.
Nadętość, orgueil, enflure

Nadęty, enflé, bouſi.
Nadeyście, arrivée.
Nadliczać, conter audelà d' un nombre.
Nadmiar, le ſurplus. excédant.
Nadmierzać, meſurer au delà.
Na dole, en bas, au bas.
Nadprożek, linteau. m.
Nadprzyrodzony, ſurnaturel. *nie*, ment.
Nadpſuć, *wać*, gater un peu.
Nadrabiać czym, ſe ſervir beaucoup de.
Nadrobić pończoch, faire nouvelles ſemelles.
Naraſtać, ſurcroitre.
Nadſkakiwać, valeter, naqueter, *nie*, vilaine flaterie, valetage.
Nadworny, de la cour.
Nadymać, ſoufler dedans, *ſię*, s' enfler, s' elever, bouffir.
Nadziać, *wać*, farcir, remplir. *nie*, une farce, farciſſure.
Nadzieja, une éſperance.
Nadzwyczayny, extraordinaire. *nie*, ment.

Nagabać, tenter *nie*, atiō
Nagodzić ſię, venir à propos.
Nagana, reprimande.
Naganiać, chaſſer vers un endroit.
Naginać, flechir, *nie*, ſſement, la courbure, pliement.
Nagła ſmierć, la mort imprevuë.
Nagle, ſubitement, ſur le champ, à la hate.
Nagłość, promptitude, *ły*, ſubite, prompt.
Nagnić, énricher.
Nagnieść, *tać*, bien petrir, *ſię iak Frukt*; cotir, meurtrir, *nie*, ſſure.
Nago, à nud, nud, *ść*, nudité.
Nagrobek, l' épitaphe.
Nagroda, la recompenſe.
Nagryść, ronger un peu.
Naiąć, *wać*, louer, payer quelquun.
Naiemnik, mercénaire.
Naieżyć ſię, ſe heriſoner.
Naieżdzać kogo, aſſailler envahir, faire des courſes.

Nakar-

Nakarmić, nourir.
Nakazać, *wać*, ordonner.
Nakład, la charge, le frais.
Nakładać, charger, donner des frais.
Nakłaniać, *nakłonić*, o. *ſkłaniac*. *ſkłonność*.
Nakolanki, génouilleres.
Nakręcać zegarek, monter. *o. naciągać*.
Nakrapiać, arroſer.
Nakryć, *wać*, couvrir.
Nakrzywiać, courber, flechir, ployer.
Nalać, *wać*, verſer.
Nałamać, rompre un peu
Nalegać, preſſer, contraindre. importuner.
Nalewka, une aiguiére.
Nalezeć, appartenir.
Należy, il convient, il appartient, depend de.
Należy to do mnie, c' eſt à moi, à toi, &c. il tient à moi &c.
Należyty, convenable.
Nałog, une habitude la coutume.
Nałożnica, concubine.
Namacac, trouver en tatant.

Namaczać, tremper, baigner.
Namaſzczać, oindre, *nie*, onction.
Namawiać, ſolliciter, perſvader.
Namieniać, faire mentiō.
Namieſnik, Lieutenant, Vicaire, Vicegerent.
Namiętność, convoitiſe, cupidité, paſſion.
Namiot, une tente, pavillon. *nad łożkiem*, courtine au tour d' un lit.
Namowa, perſvaſion.
Namowić ſię zkim, concerter avec.
-- *dać ſię namowić*, ſe laiſſer perſvader.
Namyślać ſię na co, ſe decider.
Naoſtatek, à la fin, enfin.
Napadać na co, tomber ſur, ren contrer.
Naparſtek, le dé à coudre
Naparzać, fomenter *nie*, ation.
Naputrzyć ſię, regarder, voir aſſez.
Napawać, abreuver.

Napen-

Napędzić, chaſſer, forcer en chaſſant.
Napełnić, remplir, combler.
Napiąć, tendre, bander.
Napiętek, le talon.
- przydeptać, éculer...
Napiiać ſię, boire, s' enivrer ſouvent, s' imbiber de...
Napis, inſcription.
Napiſać, écrire.
Napłakać ſię, pleurer beaucoup.
Napoić, o. napawać.
Napomnieć, minać, avertir. admoneter, nanie, ition, avertiſſement.
Napomknąć, ſuggerer, fournir. à quelquun,
Napoł, demi, à demi, la moitié.
Napotym, après, à l' avenir.
Napoy, la boiſſon.
Naprawa, correction.
Naprawca, correcteur.
- pończoch, ravaudeur.
Naprawiać, corriger, reparer, racommoder, nie, ration, dage.
Naprawiać nakogo, ſuborner, apoſter contre qu.
Naprowadzać nadrogę, ramener qu. dans le chemin.
Naprzeciw, vis à vis, oppoſé, mis devant.
Naprzemiany, l' un apres l' autre.
Naprzod, prémierement.
Napuſzczać co czym, arroſer de... imbiber.
Naradzać ſię, conſulter, deliberer avec qu. nie, ation.
Naramiennik, bracelet.
Naraſtać, s' acroitre.
Narod, la nation wy, nal.
Narowić konia, detraquer le cheval.
Naruſzać, toucher.
Narybek, alevin.
Narybić, aleviner, peupler un étang.
Narychtować, pointer le canō. affuter. nie. age
Narzędzie, l' inſtrument.
Narzekać, ſe plaindre.
Narzynać, inciſer, entamer, entailler.

Naſad

Naſad u ſtrzelby, monture, fût.
Naſadzić w ogr: planter.
- na kogo, ſuborner, apoſter.
Naſalać, ſaler, nie, aiſon.
Naſiać, ſémer beaucoup.
Naſiadka, couveuſe.
Naſiekać, entailler, hacher beaucoup.
Naſienie, la ſemence.
Naſiennik, pépiniere.
Naśladować, imiter, ſuivre. nie. ation, ſuite,
Naśladowca, imitateur.
Naſługować, ſervir,
Naśmiewać ſię, ſe moquer.
Naśmiewiſko, la moquerie raillerie, deriſion.
Naſtawać, commencer à être.
- na kogo, inſtiguer.
Naſtawiać, mettre beaucoup.
Naſtąpić, mettre le pié deſſus.
Naſtępca, ſucceſſeur.
Naſtępować, ſucceder, ſuivre.
Naſtępuiący, ſuivant.
Naſycać, raſſaſier.
Naſyłać, envoyer.
Naſypać, mettre, remplir.
Naſza, nôtre.
Naſzczekać, aboyer apres qu.
Natchnąć, inſpirer, nie, ation.
Naſzelnik, arret au bout du timon.
Natężać, tendre, ſe forcer.
Natarczywy, importun wie, ment.
Natkać, farcir, remplir.
Natłoczyć, preſſer, fouler avec les mains.
Natłuc, caſſer un peu, piler beaucoup.
Natrącać ſię, ſepreſenter.
Natrząſać, o. naśmiewać.
Natręt, importun.
Natykać winnicę, échalaſſer.
Natychmiaſt, auſſitôtque, d' abord.
Nauczać, inſtruire, enſeigner. ſię, aprendre, étudier.
Nauczyciel, precepteur.
Nauka, doctrine, ſcience, art, l' étude.

Nawa,

Nawa, le navire.
Nawałnica, un orage.
Nawałność, orage, tempête.
Nawet, même.
Nawiązać, lier, attacher.
Nawiedzać, visiter, aller voir. *nie*, ation. visite.
Nawierać, prendre le gout de- - - par moyen de la coction.
Nawiiać, dévider, monter.
- *osnowę*, ourdir, monter
- *cywkę*, bobiner, trémer
Nawlec igłę, enfiler.
Nawoy u tkacza, l'ensuble
Nawoz., fumier.
Nawozić, charrier, transporter en voiture.
- *rolą* amender, engraisser le terrein.
Nawracać, convertir. *nie*, sion.
- *wozem*, braquer, tourner, prendre à gauche, à droite.
Nawyłudzać. éscroquer.
Nawymyślać, user rudement envers quelquun
Naybardziey, surtout.
Naybliżey, le plus près.
Naydaley, le plus loin, le plus tard.
Naydować, trouver.
Naygorzey, le pis.
Naygorszy, le pire, le plus méchant.
Nayiaśnieyszy, Serenissime o. *iasny*.
Naymniey tout au moins le moins.
Naymować, donner ou prendre à louage.
Naywięcy, tout au plus, le plus.
Nazajutrz, le lendemain, le jour d'après.
Nazad, en arriere.
Nazbierać, ramasser trop
Nazbyt, trop, plus qu'il ne faut.
Naziębiać się, se refroidir
Naznaczyć, marquer, fixer, designer, determiner.
Naznaczone mieysce, le rendez-vous. assignation.
Nazwać, nomer, apeller
Nazwisko, le nom.

Nażyć się, vivre assez.
Neapol, Naples.
Nęcić, alecher, attirer. *enie*, ment, attrait.
Nędza, misere, disette.
Nędzarz, miserable, *nie*, ment.
Nerka, le rein, rognon de veau.
Nęta na ryby, êche, appât.
Ni, ni, ni tak ni owak, en aucune maniere.
Niby, comme si.
Nic, rien, point. *nic to*, ce n' est rien. *nic à nic*, rien du tout. *nic mi*, je n'ai rien, *nic potym*, il ne vaut rien. *nic mi do tego*, cela ne me touche *nic z tego nie będzie*, point de nouvelles la chose ne se fera pas, *nic nie waży*, il est du rien.
Nić, du fil, filet.
Nici krosienne, la lame.
Nice, l' envers.
Nicować, refaire, tourner. *nie*, tournure.
Nie, non, ne-pas, non pas, point, ne point.
Niebacznie, inconsiderement, *ość*, ration.
Niebaw się, vîte vîte, dépechezvous.
Niebespieczeństwo, danger, peril, *nie*, eusement *ny*, eux.
Niebiegły, malhabile, sans expérience.
Niebieski, celeste.
Niebo, le ciel, les cieux.
Niebitny, inexercé.
Nieborak, pauvre homme, miserable.
Nieboszczyk, defunt, le feu.
Niebytność, l' absence.
Niebywały, novice, neuf.
Niecić ogien, faire du feu.
Niechać, laisser,
- *chcąc niechąc*, bon gré malgré.
Niechętnie, à regret, contre son gré.
Niecierpliwie, impatiemment.
Niecierpliwość, impatience.
Niecierpliwy, impatient.
Niecierpiętliwy, impassible.

Niecki, une auge, la huche
Niecnota, un crime, un méchant.
Niecnotliwie, méchamment. *wy*, méchant.
Nieczułość, stupidité.
Nieczuły, stupide.
Nieczystość, impureté.
Nieczysty, impur.
Niedawno, tout fraichement.
Niedbale, negligement.
Niedbalstwo, la negligence. *ły*, ent.
Niedobyty, imprénable.
Nieskończony, infini, imparfait.
Niedołężny, faible.
Niedopuszczać, empecher. ne permettre pas.
Niedopieczony à demi roti, mal cuit.
Niedorosły, encor jeune.
Niedoskonały, imparfait, *le*, ment. *łość*, imperfection.
Niedostały, qui n' est pas mûr.
Niedostatek, défaut, disette
Niedostępny, inaccessible.
Niedotkliwy, sensible, pointilleux, qu' on ne peut toucher.
Niedowiarek, incredule. *stwo*, lité.
Niedowidzieć, ne voir pas clair.
Niedowierzać, se défier.
Niedowcipny, indocile, qui a la tête dure.
Niedozor, la negligence.
Niedziela, le Dimanche.
Niedzielny, Dominical.
Niedzwiadek, un petit ours, oursin. - *robak*, scorpion.
Niedzwiedź, un ours.
Niegdyś, jadis, autrefois.
Niegibki, inflexible. *ość*, ité.
Niegładki, aspre, dur, rud
Niegłęboki, bas, qui n' est pas profond.
Niegodny, indigne, *ie*, ment.
Niegodziwy, illicite.
Niegrzeczny, incivil. *ość*, ité, *ie*, ment.
Niejaki, quelqu' ûn.
Niejako, en quelque façon.
Niejasny, obscur.

Niejednaki,

Niejednaki, variable, bizarre, divers.
Niekarany, impuni.
Niekędy, en quelq; lieu.
Niekiedy, quelquefois.
Niekrasny, maigre.
Niektory, quelqu' un.
Nieładny, laid, pas joli.
Niełaska, mauvaise grace.
Nielękliwy, intrepide.
Nieludny, dépeuplé.
Nieludzki, inhumain, désobligeant, rude, dur
Nieludzko, rudement.
Nieludzkość, inhumanité.
Nielitość, insensibilité, dureté du cœur.
Nielitościwy, immisericordieux, *ie*. sement.
Niemądrze, imprudemment.
Niemal, presque.
Niemało ich. plusieurs.
Niemasz, il n' est point, il n' y a pas, il n' y est pas, on n' a de...
Niemęsko, d' un air efféminé.
Niemiec, un Allemand. un Germain.
Niemieckie Państwo, l' Allemagne.
Niemiło mi, il me deplait
Niemiłosierny, sans pitié, impitoyable, immisericordieux.
Niemiły, désagreable.
Niemoc, debilité, faiblesse.
Niemocny, faible.
Niemowlę, un enfant.
Niemy, un muet.
Nienaczas, à contre tems, hors de tems.
Nienadgrodzony, irreparable.
Nieskażony, incorrompu.
Nienarekę, mal à propos.
Nienaruszony, entier.
Nienasycony, insaciable.
Nienawidzieć, hair, porter envie, persecuter.
Nienawiść, la haine.
Nienawisny, envieux.
Nieobjęty, incomprehensible.
Nieobłudny, sincere, *ie* ment. de bonne fois.
Nieobronny, qui n' est point muni.
Nieobrosła broda, poil follet.
Nieobrotny, qui n' a point d' adresse.

Nieobrze-

Nieobrzezany, incirconcis
Nieobyczayny, incivil.
Nieochędożny, craſſeux, ſale, mal propre
Nieochota, froideur.
Nieoczekiwany, inattendu.
Nieodmiennie, im̃uablement.
Nieodmienny, immuable, ferme, conſtant.
Nieodbity ſztych, qu' on ne peut faire autremẽt
Nieodrzeczy, juſte, à propos.
Nieodtegom, j' y conſens.
Nieodwiocznie, ſans delai.
Nieodwołany, irrévocable
Nieodzyſkany, irrecupérable.
Nieogłaſkany, imdompté.
Nieograniczony, indeterminé. *nie*, ment, infiniment.
Nieomylnie, ſans faute.
Nieopatrzony, impourvu.
Nieopłakany, qu' on ne ſaurait aſſez regretter.
Nieoſiadły, dépeuplé.
Nieoſądzony, indécis.
Nieoſtrożnie, ſansſe donner de garde, à l' etourdi.
Nieoſzacowany ineſtimable
Nieoſzczędny, prodigue.
Nieochełznany, débridé.
Niepamiętny, ſãs ſouvenir
Niepewność, incertitude.
Niepewny, incertain.
Niepamięć, oubli.
Nieplenny, ſterile.
Niepłochy, privé.
Niepłodność, ſterilité.
Niepłodny, ſterile.
Niepłonny, bien fondé.
Niepochybnie, ſans manquer.
Niepoczciwie, indignemẽt
Niepoczciwy, déshonnete
Niepodeyrzany, qui n' eſt pas ſuſpect.
Niepodoba mi ſię to, cela ne me revient pas.
Niepodobieńſtwo, impoſſibilité.
Niepodobnie, impoſſiblement, il eſt impoſſible à croire.
Niepodobny, qui ne ſe reſſemble point, impoſſible, incroyable.
Niepogoda, mauvais tems.
Niepogodny, pluvieux.
§ *Niepoiętny*, indocile, *ość*, ité

Niepoięty.

Niepoięty, incomprehenſible.
Niepokalany, ſans tache, immaculé.
Niepokoy, inquietude.
Niepolerowany, mât, non poli, impoli, incivil,
Niepolityka, incivilité.
Niepolityczny, incivil groſſier.
Niepomiarkowany, immoderé, outré.
Niepoprawny, incorrect, plein de fautes.
Niepomyślny, facheux.
Niepomyslność, déſavantage, contre tems.
Nieporownanie, incomparablement.
Nieporuſzony, immobil.
Nieporywczy, non chalant, lent.
Nieporządek, deſordre, confuſion.
Nieporządnie, ſans ordre & regle.
Nieporządny, qui n' a point d' ordre.
Nieposilny, qui n' eſt point nourriſant.
Nieposłuſzny, déſobeiſſant, *enſtwo*, ce.
Niepoſpolity, qui n' eſt pas ordinaire, admirable.
Nieposzanowanie, irreverence.
Niepotkliwy, ferme, qui ne bronche point.
Nie potrzeba, il n' eſt pas neceſſaire.
Niepoważnie, ſans aucune gravité.
Niepowściągliwie, ſans retenuë. *wość*, incontinence, im̃oderation. *wy*, incontinent.
Niepozwalac, contre dire, s' oppoſer. *nie*, contre dit, contradiction, oppoſition.
Niepożytecznie, ſans profit. *ny*, déſavantageux.
Niepr rzeka, Boriſthene.
Nieprawda, cela n'eſt pas vrai, il eſt faux, menſonge, fauſſeté.
Nieprawdziwie, fauſſement.
Nieprawnie, ſans procedure, illegitimément.
Nieprawość, mechanceté, iniquité, malice.
Nieprawy, méchant, illegitime.

Nie-

Nieprędki, tardif, lent.
Nieprzebrany, inépuisable.
Nieprzębłagany, implacable.
Nieprzebyty, impraticable, insurmontable.
Nieprzeciwić się, dissimuler.
Nieprzeiednany, irréconciliable
Nieprzeliczony, inombrable.
Nieprzerwany, non interrompu, continuel.
Nieprzepłacony, inestimable.
Nieprzestannie, sans cesse, perpetuellement.
Nieprzyiaciel, ennemi.
Nieprzyjacielsko, en énemi, hostilement.
Nieprzyiaźń, inimitié.
Nieprzyiemny, malgracieux, ma agréable. *ość*, mauvaise grace.
Nieprżyimować, réfuser.
Nieprzymuszony, volontaire, sans contrainte.
Nieprzyprawny, qui n' est pas assaissonné, simple.
Nieprzypuszczać, 'empêcher, exclurre.

Nieprzysobie, hors de sens
Nieprzystępny, inaccessible.
Nieprzystoynie, indecemment. *ość*, indecence, *ny*, malséant.
Nieprzytomność, absence
Nieprzytomny, absent.
Nieprzywykły, inacoutumé
Nieprzyznawać, désavouer.
Nierączy, tardif.
Nierostropny, inprudent, *osc*, ence, *nie*, em̃ent.
Nierowny, inégal, *ie*, ment, *ośt*, ité.
Nierozdzielny, inséparable *nie*. ment.
Nierozmyślnie, inconsideré, *nie*, ément *osé*, ation.
Nierozeznany. indiscret.
Nierozum, imprudence.
Nierozumny, imprudent, *ie*, emment.
Nieruchomy, immobile.
- *o dobrach*, les im̃eubles
Nierychło, tard.
Nierychły, tardif. lent.
Nierząd, désordre.
Nierząd wystepek, paillardise, adultere.

Nierządnica, une fille débauchée.
Nierządnik, paillard.
Nierządny dom, bordel, lieu de débauche.
Nieść, porter, apporter.
- *jaia*. pondre, faire des oeufs.
Nieskazitelny, incorruptible. *ość*, on.
Nieskończonie, infiniment
Nieskończony, infini.
Nieskromnie', immoderément, im̃odestement.
Nieskromność, im̃odestie.
Nieskupny, difficile à vẽdre
Nieskuteczny, inefficace, *nie*, ment *ość*, ité.
Niesława, infamie.
Niesławny, sans gloire, infame.
Niesłowny, qui n' est pas de parole.
Nieślubny, illegitime.
Niesłusznie, injustement.
Niesłychać nic, on n' entend rien.
Niesłychanie, d' une maniere inouië.
Niesłychany, inoui.
Niesmaczno, sans aucun. gout.

Niesmiało, avec crainte, avec timidité.
Nieśmiałość, timidité.
Nieśmiały, qui n' est pas hardi, timide.
Nieśmieć, n' oser.
Nieśmiertelny, im̃ortel, *nie*, ment, *ość*, talité.
Niesna kura, la poule qui pond.
Niesnadnie, difficilement.
Niespać, veiller.
- *w domu*, découcher, coucher hors de son logis.
- *z żoną*, découcher d' avec sa femme.
Niespanie, la veille, le gué de nuit.
Niespodzianie, inopinément.
Niespodziany, inésperé, imprevu.
Niespokoyny, inquiet, mauvais ésprit.
Niesposobny, malhabile, maladroit, *ość*, ité, esse
Niespracowany. infatigable
Niesprawiedliwy, injuste, *wie*, ment, à tort, *ość*, ice, le tort.
Niesprawny, maladroit.

Niespustny, inavigable.
Niestawać czego, manquer de..
- *u prawa*, délaisser, abandonner son procés.
Niestateczny, inconstant, *nie*, ament. *ość*, ance.
Niestetyż! helas!
Niestoi się za to, cela ne vaut pas la peine.
Niestrawność, indigestiõ.
Niestrawny, qui cause l' indigestion
- *żołądek*, un estomac indigeste.
Niestroyny, discordant, qui n' est pas orné.
Niestworzony, increé.
Niesumienny, sans conscience.
Nieswoy, qui n' est pas maître de soi meme.
Nieszczery, hipocrit, *rość*, sie, simulation, faux semblant. *rze*, d' une maniere fainte, deguisée.
Nieszczęście, le malheur *sliwie*, eusement. *wy*, malhereux. infortuné,
Nieszkodliwie, sans aucum domage.
Nieszpor, Vêpres.
-śpiewać, chanter vêpres
Nietoperz, un sauve souris
Nietowarzyski, insociable
Nietrawny, maladroit.
Nietrwały, de peu de durée,
Nietykany, inviolable.
Nieuchronny, inévitable.
Nieubłagany, implacable
Nieuczciwie; malhonetement.
Nieuczciwość, déshonneteté.
Nieuczony, ignorant, idiot, sans lettres.
Nieuczynny difficile à faire
Nieudatny, qui ne donne pas dans la vuë.
Nieudolny, insuffisant, *ość*, nce.
Nieugaszony, inextinguible.
Nieuk, indocil, lourdaud.
Nieuleczony, incurable.
Nieumieć, ignorer, ne savoir pas. (rien.)
Nieumiejętny, qui en sait
Nieunoszony, indomtable.
Nieuproszony, inéxorable
Nieurodzay, sterilité.
Nieu-

Nieurodzayny, steril.
Nieustraszony, intrépide.
Nieustrzeżony, difficile à garder.
Nieuszanowanie, irreverance.
Nieuszła ich noga, tout sont perdus.
Nieutulony, inconsolable
Nieuwaga, manque d' attention.
Nieużyty, dur. *ość*, eté.
Nieżyteczny, inutil.
Niewątpliwy, indubitable
Nieuważny, qui ne comte rien, qui n' est pas de poids.
Niewczas, trop tard.
Niewczesny, hors de saison.
Niewdzięczny, ingrat *ie*, ement *ość*, itude.
Niewiadomość, ignorance
Niewiara, incredulité.
Niewidziany, qui n' a point été vu.
Niewidomy, invisible, aveugle, *ie*, ment.
Niewidzieć, ne voir pas.
Niewiedzieć, ignorer on ne sai pas.
Niewiele, peu, pas trop.
Niewierny, perfide, méfiant. *ość*, ie.
Niewierzyć, se defier, ne croire pas.
Niewiesci, féminin, de femmes.
Niewieściuch, efféminé.
Niewieściuszeć, s' efféminer.
Niewinny, innocent, *nie*, ment. *ność*, ence.
Niewłasny, impropre, *nie*, met.
Niewod, une seine, filet à prendre de poissons.
Niewolić, forcer.
Niewolnik, esclave, prisonnier.
Niewstyd, impudence, effronterie.
Niewstydliwy, impudent, effronté, *wie*, ément.
Niewymowny, ineffablenie, ment, *ość*, bilité, mauvaise grace à parler
Niewypowiedziany, indicible, ineffable.
Niewyprawny, qui n' est point paisé.
Niewysłały, troublé, qui n' est

n' eſt pas raſſis.
Niewytwornie, ſans fineſ-ſe *ny*, ſimple, naturel.
Niewyſtoiſz nic, vous avez beau d' attendre.
Niewytrzymam mu, la patience m' échappe.
Niezamierzony, indeterminé, illimité.
Niezatrzymuiący ſekretu, un bavard, babillard.
Niezawodnie, infaillblement, ſans manquer, ſans faute.
Niezbożny, impie, irreligieux, *nie*, uſement, *ość*, té, on.
Niezbity, qu' on ne peut refuté.
Niezbyty, importun.
Niezdążyć na czas, tarder
Niezdolny, inſuffiſant, *ność*, ance.
Niezdrowy, malade, incomodé, mal ſain, faible.
Niezgadzać ſię, n'etre pas d' acord. ne s' acorder.
Niezgładzony, indélébile, ineffaçable.
Niezgoda, diſcorde, diſſenſion different.
Niezgodny, qui n' eſt point d' acord, diſcordant *nie*, ement.
Niezgrabny, groſſier, *nie*, ement, ſans grace.
Niezliczony, inombrable.
Niezmierny, immenſe, d' une grandeur infinie, *nie*, outre meſure, ſans meſure, exceſſi vement, *ność*, imenſité, grandeur exceſſive.
Niezmięſzany, pur, qui n' eſt point mélangé.
Niezmyślony, qui n' eſt point imaginé, veritable.
Nieznacznie, inſenſiblement. *ny*, difficile pour l' apercevoir, inſenſible.
Nieznajomo, incognito, ſans étre connu.
Nieznajomy, inconnu, étranger.
Nieznoſny, intolérable, *nie*, ment.
Niezręczny, maladroit.
Niezwyciężony, invincible
Niezwyczayny, extraordinaire

naire, inuſité, ſingulier.
Niezwrotny, qu' on ne peut braquer. *lub* tourner
Nieżyczliwy, malveillant, *wość*, ance *wie*, avec peu de faveur.
Nieżyiący, inanimé.
Niezyzny, ſterile, infructueux.
Nigdy, jamais de ma vie.
Nigdzie, nulle par'.
Nikczemnie, lachement.
Nikczemny, bas, vilain lache.
Nikt, perſonne, aucun, nul, pas un.
Niknąć, s' evanouir, diſparaitre.
Niktorędy, par nulle part.
Nim, avant.
Niniejſzy, preſent.
Ninog, une lamproie.
Nioco, pour un rien.
Niſkąd, d' aucune part.
Niſki, bas, humble.
Niſko, bas, humblement.
Niżey, plus bas
Niſkość, baſſeſſe.
Niſzczeć, anéantir, detruire. *ſię*, ſe conſumer, s' evanouir.
Niſzczyciel, deſtructeur.
Nit, un rivet.
Nitować, river.
Niwa, une journée de terre.
Niż nizeli, avantque de.
Noc, la nuit.
Nocą robić, travailler de nuit.
Noc mię nadſkoczyła, la nuit m' a ſurpris.
Noc nadchodzi, il ſe fait. nuit.
Noc głęboka, dawno w noc, nuit profonde, nuit avancée.
Noc ciemna palca niewidać, il eſt nuit cloſe, nuit ſerrée, *długo w noc ſiaduie*, il veille une bonne partie de la nuit
Na początku nocy, ſur l' entrée de la nuit. *w nocy*, la nuit, de la nuit.
Nocić, chanter bas.
Nocny, de nuit.
Nocleg, le gîte.
Nocować, dormir, coucher, paſſer la nuit, giter
Noga, le pié, la jambe.
.. *ſtołowa*, le treteau.

Nogawica,

Nogawica, le caleçon.
Nominat, Nommé.
Nuncyusz, Nonce.
Norbertan, Prémontré.
Nos, le nez.
- *ptasi* le bec.
- *swini*, le gruin.
- *sloniowy*, la trompe.
- *psi*, le museau.
- *u swiecy*, le lumignon
- *trędowaty*, nez alumé. fleuri.
- *wypukły garbaty* nez aquilin, crochu, de perroquet. (camus)
- *szeroki*, *wklęsty*, nez
przez nos mowić, parler du nez, naziller.
nos ucierać, se moucher
daćkomu ponosie, donner sur le nez à quelqu
Nosal, qui a bien du nez.
Nosaty, morveux.
Nosek, petit nez, - *komorzy*, la trompe de mouche.
Nosiciel, porteur.
Nosidło, une civiere.
Nosorożec, rhinoceros.
Nosowa chrząstka, le tendon du nez.

Nosze, le brancard.
Noszenie, l'action de porter, la porté e
Nota muzyczna, la note.
Now, la nouvelle lune.
Nowotny, tout nouveau.
Nowicyusz, novice
Nowina, la nouvelle.
Nowiny przynoszący, nouvelliste, gazetier.
Nowo, nouvellement.
Nowonarodzony, nouveau né.
Nowość, nouveauté.
Nowożeniec, un nouveau marié.
Nowy, un nouveau.
Noż, un couteau.
- *ogrodowy*, une serpette
Nożenki, un étui à couteau.
Nożownik co noże robi, coutelier.
Nożka, peton, petit pié.
Nożyce, *czki*, les ciseaux.
Nudno mi, je me trouve mal.
Nuż? courage? orsus?
Nurek ptak, un plongeon
- *człowiek*, plongeur.
Nurkiem płynać, nager entre

entre deux eaux, plonger.
Nurt, fil, cours, courrant de l'eau.
Nurzać, plonger, *nie*, mêt
Nurzyć, harasser, fatiguer. *Nyrki*, les reines

OOO.

O! o! ah! oh! helas!
O, pour, de, environ, sur, à peupres, prés de, vers, contre, sur de quelque sujet, à, au, avec, en s'appuiant contre quelque chose.
O chlebie i wodzie, au pain & à l'eau.
O głowę idzie, il y va de la vie
Oba, tous deux.
Obaczyć, voir, regarder.
Obalać, jetter parterre, prosterner, abattre, terrasser, renverser, *nie*, ment.
Obaliny, demolition, éboulis. *n.*
Obartel, tourniquet.
- *u śruby*, un écrou.
Obarzanek, un craquelin.
Obawiać się, craindre, apprehender. *nie* crainte, sion.

Obcążki, tenailles.
Obchodzić, faire la ronde
Obchodzenie, tour, circuit
Obciąć, *nać*, couper tailler, blesser quelquun; *skrzydła.pazury*, rogner les ailes, les ongles à quelquun.
- *drzewo*, ébrancher, ravaler les arbres, émonder. *nie*, ment.
- *Winnicę*, ébourgeonner, effeuiller. *nie* ment
Obciążać, charger, accabler, apésantir *nie*, la charge, pésanteur.
Obcować, converser, pratiquer avec qu' *nie*, ation.
Obczas, le talon.
Obdach, abatjour, abavêt.
Obdarzać, faire present, regaler quelqu'un.
Obecnie, en presence, pardévant quelquun.
- *wszem obec każdemu*, à tous presens & à venir.
Obecny, présent, assidu. *cśé* ence, ité,

Obdukować, viſiter, lever le cadavre

Obelga, outrage, injure.

Oberwać ſię, o. zerwać ſię rompre, ſe detacher, aracher, en avoir, tirer du profit.

Obeſłać, envoyer, mettre au tour.

Oberznąć, couper, rogner

Obeymować, objąć, embraſſer, prendre poſſeſſion.

Obeyście, ſwoia Potrzeba, entretien, ſubſiſtance.

Obeyść ſię, ſe contenter, ſe-paſſer de.

Obeznać ſię, faire connaiſſance.

Obſitować, abonder, voguer en.

Obſity, abondant, *cie*, ment, *tość*, nce, affluẽce

Obiad, le diner.

Obiadać, manger, ronger à l'entour *ſię*, manger trop.

Obiadować, diner.

Obiaśniać, éclaircir, éclairer donner clarté & lumiere, *nie*, ciſſemẽt, lumiere.

Objawiać, decouvrir, reveler *nie*, verte, lation

Obicie ſzpale: la tapiſſerie

Obiecadło, l' alphabet.

Obiecać, wać, promettre, accorder. *nie*, la promeſſe.

Obierać, élire, choiſir, *nie*, élection, choix, création.

Obierać, eléćteur.

Obieſić, pendre. *nie*, l' ction de pendre.

Obietnica, promeſſe.

Obieżdzać, aller à cheval &c. faire le tour, *nie*, la ronde, tour.

Obiiać pokoy, garnir, tapiſſer.

- *beczkę*, relier un tonneau.

- *blachą*, couvrir de lame, &c.

- *kołmi*, remparer, échalaſſer.

Obić po pyſku, donner de ſoufflets.

Obiia ſię głos, le ſon retentit, redouble. *nie*, ſement, m.

Oblać, arroſer.

Obłączyſtość ſpodnia, concavité, douelle, intrados

- *zwierzchnia*, convexité courbure.

Obłączyſty, fait en forme d' arc, concave, convexe.

Obłąk, un rondeau, un arc

Obładować, ſurcharger.

Obłamywać, caſſer tout au tour.

Oblamować, border de quelque choſe.

Obłapić, embraſſer.

- *za ſzyię*, acoler.

Obłaſkawić, aprivoiſer.

Oblatać, cieć, wać, voler à l' entour, tournoyer, tomber par pieces.

Obłazi go to, il en eſt piqué.

Obłazły, pelé, chauve.

Obleć, gnąć, miaſto, aſſiéger

Oblepiać, étouper, boucher, enduire de torchis.

- *ſcianę przed podlepieniem* hourder. *nie*, hourdage

Oblewać, arroſer à l' entour.

Obleżenie, le ſiége.

Obleżyciel, aſſiégeant.

Oblicze, le viſage, la preſence.

Obligować, obliger.

Oblizować, lecher.

Obłoczyć, s'habiller, prendre l' habit, ſe vetir.

Obłoczyny, la priſe d' habit

Obłok, un nuage, une nue

Obłow, gain, proie.

Oblubienica, épouſe, la fiancée.

Oblubieniec, l'époux, fiancé

Obłuda, ombre, illuſion. hipocriſie, déguiſement.

Obłudny, hipocrite, feint, *nie*, en hipocrite.

Obłupić, écorcher, écaler *nie*, écorchure.

Obmarzły, glacé tout autour.

Obmawiać, médire.

Obmowa, médiſance.

Obmowca, médiſant, detracteur.

Obmurować, entourer d' unemuraille.

Obmyślać, pourvoir à q.

Obnażać, dépouiller, dévêtir. *nie*, l' action de mettre tout nud.

Obok, coté à coté, à coté.
Obora, l' étable.
Oboręczny, ambidextre.
Oboſieczny, tranchant de deux cotés.
Oboiſta, un Hautbois.
Oboiętnie, ambiguement.
Oboiętność, indifferance, *ny*, ent.
Obowiązać, *wać*, obliger, engager q à q. c.
Obowiązek, obligation, engagement.
Oboz, le camp, *ſtanowić*, camper.
Obozem ruſzać, décamper
Obożny, Maître de camp.
- *W. Koronny*, Quartier maitre General de la Couronne.
Oboy un hautbois.
Obrąbać ſię, ſe retrancher
Obrąbek, un bord.
Obrąbiać, border, *nie*, ure.
Obrać, o. *obierać*.
Obracać, tourner, virer, *nie* tournoyement *o. pſować*
Obrączka, un aneau.
- *na Czerw: Zł:* un cordon.
Obradzać zrodzić ſię venir en abondance comme les fruits. &c. *o. obroſty*
Obraz, une image, le portrait, le tableau, une empreinte.
Obraza, offenſe.
Obrazić, offenſer, bleſſer.
Obrazek, petite image.
Obrazoborca, iconoclaſte, *ſtwo*, machie.
Obraźnik, porteur ou vendeur des images.
Obręcz, le cercle, le cerceau, le pannier.
Obroczny chleb, du pain de ménage.
Obrok, le fourrage.
Obrona, la defenſe, le rempart, *ca*, ſeur, protecteur, *nić*, dre, protéger.
Obronną ręką, l' épée à la main, la main armée.
Obroſty, plein, couvert de poils, d' herbes &c.
Obronny, fortifié.
Obrot, adreſſe, contre tems, malheur.
- np. *wedrzwiach*, le gonde, pivot, tour.

Obrotny, adroit, propre à tour, vaillant, actif. *nie*, ment.
Obroża, collier.
Obruchać, ébranler.
Obrywać, arracher, cueillir.
Obrządek, la cerémonie.
Obrzezać, circoncir, *nie*, ſion.
Obrzydzić, dégouter.
Obrzydliwość, dégout *wy*, abominable.
Obſieść, *adać*, poſſéder.
Obſiewać, ſémer par tout
Obſkoczyć, ſauter au tour,
Obſtąpić, environner.
Obſtawać, s' obſtiner, perſiſter.
Obſtawiać, mettre autour
Obſypać, repandre autour
Obſzywać, coudre à l'entour. *nie*, couture autour.
Obſypać odziemek u drzewa, réchauffer un arbre.
Obſzernie, largement, prolixement.
Obſzerność, étenduë, largeur.
Obſzerny, large, ample, ſpacieux.
Obtykać, mettre autour, bourrer autour.
Obuch, marteau d' arme.
Obudzać, éveiller.
Obumarły, à demimort.
Oburzać ſię, ſe ſoulever cōtre qu. tenir téte.
Obuwać ſię w ſpodnie, ſe chauſſer.
- *w boty*, ſe boter.
Obuwie, la chauſſure.
Obwalać czym, rouler, tourner dans q. c.
Obwarować, munir, aſſurer
Obwarzać, faire cuire unpeu au pot.
Obwencya, emolument, cauſuel.
Obwiązać, lier à l' entour
Obwiązka, lien, atache.
Obwicie, enveloppe.
Obwieſcić, faire ſavoir.
Obwiiać, envelopper.
Obwiniać, accuſer.
Obwiſnąć ſe faner, fletrir.
Obwodzić, mener à l' autour.
- *wałem*, remparer.
Obwołać, publier.

Obyczaie, les moeurs.
Obyczayność, la civilité, *ny*, civil.
Obywatel, citoyen.
Obywatelſtwo, bourgeoiſie.
Obżarſtwo, la gourmādiſe
Obżartuch, gourmand.
Obżerać ſię, ſe gorger.
Obzierać ſię, regarder en arriere.
Ocembrować, garnir de planches les parois d' un puit.
Octowa flaſzka, le vinaigrier.
Ochędoſtwo, la propreté. *żnie*, ment. *żny*, propre, net.
Ochełznać konia, emboucher, brider le cheval.
Ochłoda, le refraichiſſemēt le ſoulagement.
Ochłodnąć, ſe refrachir, ſe ſoulager.
Ochmiſtrz, gouverneur. *yni*, ante.
Ochlica do lnu, ſérant, raffinoir.
Ochota, le courage, envie, bonne volonté. *o uczta*. le feſtin.

Ochotnie, volontiers.
Ochotny, gai, alégre.
Ochotnik, un brave.
Ochraniać, ménager,
Ochrapieć, s' enrouer, s' égueuler.
Ochrona, ménage.
Ochrzić, batiſer.
Ochwat, la fourbure.
Ochwatony, fourbu.
Ociągać ſię, tergiverſer, chercher de tours,
Ociągać mięſo, mortifier de la viande.
Ociec, le pére.
krzeſzny, le parain.
Ociekać, découler.
Ocielić ſię, véler, mettre un veau.
Ocierać, torcher, eſſayer.
Ociężały, lourd, péſant. *ość*, teur. gravité.
Ociężeć, s' apeſantir, devenir péſant.
Ocieſać, doler, hâcher au tour.
Ociſnąć ſię, ſe bleſſer.
Oczarować, enſorceler.
Oczekiwać, attendre. *nie*, attente, deſir.
Oczko, un petit oeil.

- wroſole

- w roſole, étoile, perle de graiſſe.
Oczu płynienie, la chaſſie.
Oczyſzczać, purger, laver, ſe diſculper, ſe purifier, ſe juſtifier, s' excuſer.
Oczyſzczenie, la purification, la purgation.
Oczywiſty, oculaire, évident, clair. *tość*, évidence, *ście*, ouvertemēt
Od. de, des, par, pour, à, du.
Od...do, d'un ...à l'autre, de...à.
- idę od miaſta do wſi, je viens de la ville à la compagne.
- idę do klaſtoru, je viens du couvent.
- odpędzić od miaſta, chaſſer de devant la ville.
Odbiegać, abondonuer, quitter, déſerter un proces.
Odbierać, recevoir, toucher, réprendre.
- broń, déſarmer.
Odbiiać, détacher, forcer.
- od brzegu, faire voiles, lever l' ancre.

- co od ſiebie, répouſſer, reverberer, reflectir, comme le ſoleil.
Odbiia ſię głos, le ſon retentit.
Odbyt u kupca, le debit.
Odchodzić, s' en aller, ſortir.
Odciągać, détacher, déduire, rabattre, ſouſtraire.
Odcinać, retrancher couper.
Odciſk od pracy, durillon.
Oddać, *wać*, rendre.
Oddalać, ſé parer, éloigner. *nie* ment.
Oddech, la reſpiration.
Oddychać, réſpirer.
Oddechowy, de reſpiratiō.
Odzielać, oter la partie partager, apanager un fils, émanciper.
Oddzielny, ſéparable.
Oddzierać, arracher, oter par force.
Oddzierzgać, diſſoudre, denouer.
Odebrać, o. *odbierać*.
Odechciwami ſię, l' envie m' en paſſe, je ne ſuis plus en humeur de.

Odegrać

Odegnać, chaſſer.
Odegrać, régagner.
Odeście, la ſortie.
Odemknąć, ouvrir.
Odeſłać envoyer, renvoyer
Odeſłanie, envoi, renvoi.
Odetchnąć, reſpirer, ſe delaſſer.
Odeymować, prendre, oter
Odganiać, répouſſer.
Odgarnąć co, oter, raſer.
- *włoſy z czoła*, rédreſſer le cheveux du front
Odginać. récourber.
Odgłos, un éco, un ſon redoublé, retentiſſemēt
Odjazd, départ.
Odgrażać, menacer.
Odgrzewać, réchauffer.
Odjęcie czego, privation de quelque choſe.
Odjeżdzać, partir, aller.
Odkaz, la légation.
Odkazywać, léguer, laiſſer par teſtament.
Odkładać naſtronę, mettre à part.
- *nadaley*, differer, rémettre.
Odkleiać, decoler, déglu-er, deſunir.
Odkryć, découvrir.
Odkupić, racheter.
Odkupiciel, redempteur, *enie*, ion, rançon, rachat.
Odlatać, s' envoler.
Odłączać, ſéparer, detacher, *nie*, ation, ment.
Odległość, la diſtance, intervalle. *m.*
Odległy, eloigné.
Odlepiać, o. *odkleiać*.
Odlewać co, fondre, mouler.
Odlewana robota, l' ouvrage moulu.
Odlewanie, la fonte.
Odlewany, fondu, maſſif.
Odliczać, nombrer, compter.
Odłog, o. *załog*.
Odłupać, arracher, oter l' écorce.
Odludek, ſolitaire.
Odlutować, deſſouder.
Odmalować, peindre.
Odmawiać, reciter, dire par ocur.
- *komu*, refuſer.
- *kogo*, débaucher, detourner quelqu'un.

Odmęt,

Odmęt, eau troublé, déſordre.
Odmiana, le changemēt.
Odmieniać, changer, *nie*, le change.
Odmienność, inconſtace
Odmienny, changeant, variable.
Odmiatać, nettoyer avec un balai.
Odmierzać, méſurer.
Odmładzać, rajeunir,
Odmoczyć, ramolir.
Odmowa, le refus.
Odmowić, o. *odmowiać*.
Odmroz, engelure.
Odmykać, ouvrir.
Odmuchać, ſoufler contre
Odmywać, laver.
Odnawiać, rénouveller, refaire.
Odnieść, rapporter.
Odnoga morſka, le bras de mer, un golfe, ſein de mer.
Odpadać retomber, ſe detacher, *nie*, la rechute, recidive.
Odpędzać, chaſſer, répouſſer, relancer l' ennemi, *nie*, ment.
Odpaſać, deceindre, oter la ceinture.
Odpięczetować, decacheter.
Odpinać guzik, déboutōner, *haftki*, dégrafer, - *przęczki*, déboucler.
Odpis, la réponse.
Odpiſać, fare la réponſe.
Odpleść, decorder, défaire
Odpocząć, ſe répoſer.
Odpoczynek, lerépos,
Odpor, répouſſement, réplique.
- *dać odpor*, confuter, refuter.
Odpowiadać komu, répondre, faire réponſe.
Odpowiedź, la réponse.
Odprawa, le conger.
Odprawiać ſługe, donner congé.
- *co*, executer, s' en aquiter.
Odprowadzić, réconduire
Odprzyſiądz, faire ſermēt
Odpuścić, pardonner. *nie*. le pardon.
Odpuſt, l' indulgence.
Odpychać, répouſſer.
Odra choroba, la rougeole

Odrabiać

Odrabiać co, travailler à comte de.

Odradzać, diſſuader. *nie*, -ſion.

Odraſtać, répouſſer, rénaitre.

Odrażać kogo od czego, detourner qu. de q. c. faire perdre d' affectiō.

Odrętwieć, engourdir.

Odrobina, petit morceau. *ny u ſtołu*. des miettes.

Odrodek, o. *wyrodek*.

Odrodzić ſię, renaitre, dégénerer.

Odryſować, ébaucher, desſiner.

Odrywać, detacher, oter ·*kogo od czego*, detraquer

Odrzekać, o. *wyrzekać*.

Odrzuczać, rejetter, rebuter. *nie*, réjet, rébut.

Odrzwi, les jambages.

Odſadzić od pierſi, oter la mamelle, ſévrer.

Odſądzać, priver par justice.

Odſkoczyć, ſauter en arriere.

Odſłaniać, dévoiler, s' oter de la lumiere.

Odſługiwać, rendre le reciproque.

Odſpiewać, finir ſon chāt

Odſtąpić, abandonner, quitter, ſe retirer.

Odſtępca, déſerteur, apoſtat.

Odſtepować odrzeczy, changer de propos, s' ecarter, ſortir de ſon ſujet.

Odſtawać, s' ouvrir, ſe detacher, *od Pana* quitter ſon maitre, *jak ſkora od chleba* ſe decrouter.

Odſtraſzyć, intimider.

Odſtroić, déſacorder, detendre.

Odſwiętny, deéfête.

Odſyłać, o. *odeſłać*.

Odſzczepieniec, ſchiſmatique. *ſtwo*, ſchiſme.

Odſznurować, délacer.

Odtąd, depuis ce tems, dès lors.

Odtrącić, o. *wytrącić*.

Odtykać, deboucher.

Oduczać, déſacoutumer.

Odwabiać, detourner.

Odwaga, le courage.

Odwazać

Odważać, peſer, *ſię*, oſer, avoir la hardieſſe.

Odważny, hardi.

Odwetować, révancher, rendre la pareille.

Odwilżać, humecter, detremper.

Odwłoczyć, rémettre.

Odwłoka, délai, rémiſe.

Odwod, l' arriere gard, la retraite d' une armée.

Odwodzić kogo, detourner, retirer prendre à part, en écart, bander, tendre une armée.

Odwołać, retracter, revoquer. *ſię*, apeller à un Juge, s' en raporter. *nie*, rapel, palino die, déſavû, apellation

Odwozić, ramener, *żenie*, renvoi, tranſport.

Odwracać twarz, détourner le viſage, *rolą*, biner.

Odwrot, retour, le tournant, le bout du ſillon.

Odymać, enfler, boufir.

Odyniec, un grand ſanglier.

Odżegnać ſię, chaſſer par la croix.

Odżartować, répouſſer une raillerie.

Odziać, *wać*, couvrir.

Odzienie, habillemēt. couverture, vetement.

Odziębić, refroidir, perdre un membre à force de froid.

Odziebnąć, s' engeler, étre tout tranſi de froid

Odziębienie, refroidisſement, engelure, mules.

Odzierać, écorcher, piller

Odzwierny, portier, huiſſier.

Odzwyczaić, déſacoutumer.

Odzyſkać, récouvrir, *nie*, ment. *ny*, recouvert.

Odzywać ſię, repondre.

Odżywiać ſię, ſe retablir.

Ofiara, le ſacrifice.

Ofiarować, ſacrifier.

Officyał, official, grand vicaire.

Ofuknąć, gronder, braver, invectiver.

Oganiać, chaſſer, *czka* une émouchoir,

émouchoir, chasse-mouche.

Ogar, limier.

Ogarnąć, embrasser, environner.

Ogień, le feu.

- *sztuczny*, le feu d'artifice

- *piekielny*, les ardens, feu St. Antoine, érésypéle.

Oglądać, régarder en arriere.

Ogłaszać, publier, divulguer.

Ogłowka, chevêtre, museliere. *ę, kłaść*, enchevêtrer.

Ogłuszeć, devenir sourd.

Ogłuszyć, assourdir, etourdir.

Ognisko, le foyer, l'atre.

Ogniwo u łanc: aneau, la chaine, le chainon.

Ogołem, en gros.

Ogolić, raser.

Ogołocić, dépouiller.

Ogon, la queuë.

Paź co ogon nosi caudataire, porte queuë.

Ogorek, concombre.

Ogorzały, brulé.

Ogorzelizna, le hale.

Ogorzeć na słońcu, haler.

Ogradzać, enclore de haies.

Ograniczyć borner.

Ograć kogo, gagner au jeu

Ogrążka, le frisson.

Ogrod, le jardin.

- *jarzyny*, potager.

Ogrodnik, jardinier.

mowić bez ogrodki, dire tout net.

Ogrodzenie, cloture, parc, clos, enceinte.

Ogromny, gros, redoutable

Ogryzek owocu, trognon.

Ogryzać, rõger autour.

Ogrzać ręce zgrabiałe, dégourdir, chauffer les mains.

Ochyda, o. *wstyd*.

Ochydzić, o. *obrzydzić*.

Okaliczyć, éstropier, blesser.

Okazałość, pompe, *ły*, ux, *le*, eusement.

Okazya, l'occasion.

Okazać, faire voir, monter, produire.

Okiénica, abavent, le volet

Okładać, mettre à l'entour, charger *kimie*

- *kiiem*, savonner quel.

Okładziny, le manche.

Oklep, sans selle, à dos, à poil, à crud.

Okno, la fenêtre.

Oko, l'oeil.

mieć na oku, tenir l'oeil sur quelqu'un.

oczu wypukłych, qui a les yeux à fleur de tête.

w oczy, à la face, à la barbe.

oczu płynienie, la chassie.

oczami strzelać, égarer la vuë.

Okolica, le voisinage.

Okoliczność, circonstance

Okolny, circulaire.

Około, au tour, à l'entour

Okoń, une perche.

Okop, une fosse, un fossé.

Okopciały, fumeux, enfumé.

Okopywać, fouir à l'entour, se remparer.

Okować, mettre aux fers enchainer, garnir de fer.

Okowy, o. *kaydany*.

Okręcać, entortiller *nie*, ment.

Okraść, *dać*, voler.

Okrąg, cercle, circuit.

Okrągło, rondement.

czynić, faire rond.

Okrągłość, rondeur.

Okraczyć, entourrer d'un pas.

Okrakiem chodzić, marcher écarquillé.

Okrasa, graisse, onguent.

Okraszić, graisser. *o. ozdobić*.

Okrawać, couper autour.

Okrawki, rognures, retailles.

Okrążać, tournoyer *nie*, tour circuit, periphrase

Okreslać, circonscrire, *enie*, ption, précis.

Okręt, navire, vaisseaux

- *owy, rządcza*, Patron.

Okropny, affreux.

Okropnie, terriblement.

Okruszyna, miette.

Okrucieństwo, la cruauté *tny*, el, *tnie*, elment.

Okryć, couvrir.

Okrzepły, froid, glacé.

Okryslać, couper autour.

Okrzyk, acclamation.

Okrzyknąć, assaillir de cris.

Oku-

Okulary, des lunettes.
Okulizować, enter en écussons.
Okup, rachat.
Okupić się, racheter, s'affranchir.
Okwitnąć, cesser de fleurir.
Olbrzym, un géant.
Oley, l' huile.
Olei S: extreme onction.
Oleiowaty, huileux.
Oliwne drzewo, olivier.
Oliwka, olive.
Ołow, du plomb.
Ołomuniec, Olmutz.
Ołowek, crayon.
Ołownia, plomberie.
Olstro, le foureaux de pistolet.
Olsza, un aune.
Ołtarz, autel. *yk*, let
- *wielki*, maitre autel.
Omamić, faire fausse illusion, *enie*, illusion.
Omdliwać, s' évanouir. se pamer *nie*, ssement.
Omiatać, balayer, vergetter un habit.
Omieciny we młynie, folle farine.

Omierznąć, désagréer.
Omierzły, odieux hai.
Odmieszkać, tarder.
Omiiać, passer outre.
Omyć, *wać*, laver.
Omykać, péler, effeuiller.
Omylać, échouer, ne pas réussir, manquer.
- *kogo*, trahir les esperancer de quelq. *się*, se tromper, s' abuser.
Omyłka, erreur, faute.
Omylny, faux, incertain.
On, celui là, il, lui, ce, celui, *on sam*, lui meme.
Ona, celle là, elle, elle meme.
Onegday, avant hier.
Oniemieć, dévenir muet.
Ono iest, là voila, en celieu là
Opacznie, de travers, tout contraire.
Opaść, *dać*, tomber, s'abaisser. - *jak psy kogo*, se jetter, fondre sur quelq l' entourrer.
Opak, à l' envers, à rebaut. *o. opacznie*.
Opał, le chauffage.
Opałać, bruler, chauffer

Opałać, vanner, *nie*, rie.
Opałka, un van, vanette.
Opalić, bruler autour, *się*, noircir du soleil.
Opanować, s' emparer.
Oparzyć, *co*, échauder, *się*, se bruler.
Oparzelisko, ruisseau qui n' est jamais pris de glace.
Opasać, ceindre, *ny*, t.
Opat, abbé, *stwo*, abbaye.
Opatrzenie, soin, entretiẽ
Opatrzność, providence.
Opatrzyć, *ywać*, garnir de choses necessaires, prémunir, fortifier.
Opełzły, decoloré, deteint
Opełznąć, se decolorer, sépasser.
Opętany, possedé.
Opieka, tutele, curatele, protection.
Opiekać się, étre tuteur de..prendre soin.
Opiekun, tuteur, curateur *ka*, rice.
- *dać opiekuna*, instituer un tuteur.
- *składać opiekuństwo*, deposer la tutele, rénoncer à la tutele.

Opieprzyć, poivrer.
Opierać się, resister, tenir tête. *co*, appuier. *bieliznę* laver.
Opiewać, contenir.
Opiiać się, s' enivrer.
Opiłki, les limures.
Opinać, tendre, atacher.
Opisać, *sywać*, decrire.
Opisanie, la description.
Opłakać, *iwać*, déplorer.
Opłakany, déplorable.
Opleść cierniem, enclore d' épines. *czym*, entourer
Opłatek, pain d' hostie.
Opleśnieć, moisir.
Opłonąć z gniewu, adoucir sa colere.
Opływać, abonder en.
Opływaiący, abondant.
Opluć, cracher sur quel.
Opoka, un caillou, roc.
Opona, bache, banne.
Opończa, espece de casaque, redingote.
Opowiadać, annoncer, faire recit de q.c. donner à connaitre, dire. *nie*, recit, publication, *się*, s' adresser à.
Opoznić się, tarder, *nie* retardement.

Oprawa kſiążki, reliure.
Oprawiać bydlę, habiller, faire un beuf, *kſiążkę*, rélier un livre *wzłoto*, &c. monter, ſertir, en chaſſer. *wſkorę*, couvrir de peau.
Oprawny w złoto, &c. garni d' or, monté en or. &c.
Oprocz, hormis, excepté, outre.
Oproſić ſię, cochonner. faire de petits cochons
Opuchnąć, ſe renfler.
Opuchły, enflé, hydropi que.
Opuſzczać, délaſſer, abandonner. *nie*, ment.
Orać, labourer, *cz*, reur *ka* rage.
Oręż, les armes.
Organiſta, organiſte.
Organy, les orgues.
Organki dla kanarka, le ſerinete, le tour-lutaine
Orgarmiſtrz, faiſeur, faicteur · d' orgues.
Orkiſz, l' épeautre.
Orle, aiglon.
Ormianin, armenien.
Ornat, chaſuble.
Orſzak, o. *zgraia*.
Orzech laſkowy, noiſette, *drzewo*, noiſetier *włoſki*, noix, *wodny*, écharbot
Orzeł, aigle.
Orzeſzyna, noyer.
Oś, un aiſſieu. - *niebieſka*, axe du monde
Oſa, une guépe.
Oſączyć, dégouter.
Oſada puſtego kraju, une colonie, (*kłopa*, établiſſement. *naczynia*, monture, enchaſſure. *Zamku*, munition.
Oſadzić co, np. *kamień*, enchaſſer, metire en chatton.
Oſadzić ſiekierę, &c. mõter - *ludźmi*, peupler, établir, placer. - *więźnia*, empriſonner. - *Zamek*, munir.
Ość u kłoſa, la barbe, de l' épi de blé. - *znol* l' épine, *na ryby*, un trident - *w rybie*, arrêtes
Oſęk, croc, crochet.
Oſełka, pierre à aiguiſer.
Oſet, chardon.

Oſiadać,

Oſiadać, poſſeder. *łość*, ſſion.
Oſiąkać, dégouter.
Oſieść, s' établir.
Oſierocenie, veuvage, privation de pere & mere
Oſierocieć, etre privé de quelque choſe.
Oſkarzać, accuſer, *anie*, ation, *ciel*, ateür.
Oſkrobać, racler, ratiſſer. - *rybę*, écailler un poiſſõ.
Oſkrobiny, raclures.
Oſkrzele, les ouiës.
Oſkubać, déplumer.
Oſła oſełka, meule à éguiſer - *maſła*, un pain du beure.
Oſłabić, affaiblir. *enie*, ſement.
Oſławiać, diffamer.
Oślątko, un anon.
Oślepić, aveugler. *nie*,, ment. - *na iedno oko*, éborgner quelqu'un.
Ośliznąść, verglacer, faire un verglas.
Oślica, une aneſſe.
Oſłodzić, adoucir.
Ośm, huit, *ośmrazy tyle*, huit fois autant.
Oſma, huit heures.
Ośmdzieſiąt, quatrevingtieme.
Ośmielić ſię, oſer.
Ośmiokątny, octogone.
Ośmioletni, de huit ans.
Oſimnaście, dixhuit.
Ośmnaſty, dixhuitiéme.
Ośmſet, huit cens.
Ośmy, huitiéme.
Oſnowa, chaîne, trame.
Oſoba, la perſonne.
Oſobiście, en perſonne.
Oſobliwy, ſingulier, particulier, *ie*, ie rement. *ość*, atité.
Oſobno, ſeparément, á part
Oſobność, ſolitude.
Oſolić, ſaler.
Oſowiały, triſte, abatu.
Oſpakroſty, la petite verole
Oſpały, grand dormeur.
Oſpalſtwo, le ſomme, poltronnerie.
Oſrzodek chleba, la mie du pain.
Oſtatek, le reſte, le reſidu - *ſukna*, le coupon. - *wina zbierać*, grapiller apres les vendanges.
Oſtatni, le dernier.

- raz

- raz, pour la derniere fois.
- na ostatnią biedę, en toute extremité.

Ostrachać się, s'enchardir. s'encourager.

Ostro, rigidement.

Ostroga, l'éperon.

Opiąć ostrogami, donner des éperons à cheval.

Ostrość, rigueur.
- w zroku, la vuë perçante.

Ostrożnie, avec precautiõ, tout beau, ne touchez pas à cela, ność, précaution, prévoyance, ny circonspect.

Ostry, aigu, affilé, coupant tranchant, taillant.
- jak wzrok, fin, subtil pénetrant, perçant.
- to iest przykry, mordãt, piquant, acre, rigide, rogoureux.

Ostrzyć, affiler, aiguiser.

Ostrzyć, tondre. żenie, tonsure.

Ostrzyga, un huitre.

Osuszać, secher.

Oświadczać, protester te, moigner. nie, ation, age

Oświecać, éclairer, eclaircir. nie, ssement.

Oswobodzić, dégager.

Osypać, o. posypać.

Oszczędzać, épargner, menager, nie, gne, ge,

Oszczędny, épargnant, nie, avec épargne.

Oszczerca, moqueur.

Oszpecić, rendre laid.

Oszukać, iwać, tromper, frustrer, nie, tromperie, supercherie.

Oszust, fourbe, tricheur, trigandeur, imposteur.

Otaczać, environner.

Otchłań, un abîme, goufre

Otłukać ziarno, broyer.

Oto, voici, voila?

Otoiest? le voila.

Otok, o. ropa. matiere.

Otrącać, o. obiiać.

Otręby, du son, bran de farine.

Otręt, otarcie. blessure, écorchure.

Otrząsnąć, secouer, ienie, ment.

Otrzeć ręce, essuyer les mains, skorę naciele, ecorcher,

écorcher, blesser.

ocisk na nodze, la loupe.

Otrzeźwić, faire révenir.

Otrzymać, obtenir, recevoir. - zwycięstwo remporter la victoire.

Otucha, o. nadzieia.

Otwierać, ouvrir, nie, ture.

Otworzyście, ouvertemẽt

Otworzony, ouvert.

Otyłość, obésité, le trop d'embonpoint.

Otyły, gras, gros, puissant, replet.

Ouzdać konia, brider le cheval.

Ow, lui, celui.

Owca, brebis.

Owczarz, berger.

Owczarnia, bergerie, le berçail.

Owce bobki, des crottes. de brébis.

Owies, l'avoine.

Owiewać, soufler autour

Owoc, le fruit.

Owrzodowacieć, étre plein d'ulceres, & entamures

Owszem, même, oui.

Oycoboyca, parricide.

Oycowstwo, Paternité.

Oycowski, Paternel.

pooycowsku, paternellemẽt

Oyczym, beau pere.

Oyczysty, de la patrie.

Oyczyzna, la Patrie, le patrimoine.

Ozdoba, ornement. m.

Ozdobić, orner, parer, embellir, nie, ment, lissement.

Ozdownia, tour à secher le blé germé.

Ożenić, marier, enie, age.

Ozdrowieć, se retablir se porter bien.

Oziębiać, refroidir. nie, ssement.

Oziębły, froid, refroidi.

Ozięble, froidement avec du sang froid.

Ozimina, le gros grains

Ozionąć, soufler son, haleine.

Oznaymić faire sçavoir, anoncer, signifier, enie, avis, avertissement.

Oznaczyć, o. znaczyć.

Ożog, un fourgeon.

Ozor, la langue de bæuf.

Ozrzebić się, mettre bas un

un poulin, pouliner.

Ożyć, revivre, révenir à soi.

Ożyły, rémis fur pié, ranimé.

Ozywać się, répondre, se faire entendre.

Ożywiać, rendre la vie, *nie* viv fication.

PPP.

Pachа, l' aiffelle.

Pachnąć, fentir bon.

Pachnący, qui fent bon.

Pachołek, valet de pié.

Pacierz, priere, -*wgrzbiecie*, l'épine du dos.

Paciorki, le chapelet · *do nawłoczenia*, grains de chapelet.

Pączek, bourgeon, bouton.

Paczka, le paquet.

Paczesi, régayures.

Padać, tomber, *się*, se brifer, fe fendre, fe créver

Padalec, un afpic.

Padoł une vallée.

Pagorek, la colline.

Paiąk, une araignée.

Paięczyna, toile d' araignée.

- *latatiąca*, les arentelles

Paklak, bourras, du gros drap.

Pakować, empaquer.

Pąkowie puszczać, bourgeonner, pouffer des bougeons.

Pakt, ferme des beftiaux.

Pakta, un traité.

Pakuły, bourre.

Pal, pieu, pilier.

Pałać, Palais, Hotel.

Pałać, bruler, *nie*, ment, ferveur, ardeur. *ący*, enflammé.

Pałaszować, *ieść smaczno*, chaffer bien au plat, faire honneur à un répas.

Palczat, la baguette.

Palczasty, qui a des doigts.

Palec, le doigt, - *wielki*, le pouce, gros doigt, - *drugi*, l' index, - *śrzedni*, le doigt du milieu, - *czwarty*, doigt annulaire, - *mały*, le petit doigt.

Palec wielki u nogi, un orteil.

Paleczne,

Paleczne koło, herisson au moulin.

Palić, bruler, diftiller, *cegłę*, cuire. *w piecu*, chauffer un poël:

Pałka, gros bâton.

- *u dobosza*, la baguete.

- *u stolarza*, &c. battoir, batte, battant.

Palma, [d]atier, palmier.

Pamięć fouvenir mémoire

Pamiętać, fe fouvenir.

Pamiętny, qui a la mémoire, le fouvenir.

Pan, Maitre, Monfieur.

Pani, Maitreffe, Madame.

Pan młody, o. *oblubieniec*

Pancerz, cote de maille.

Panew, une cafferole.

Panewka, le baffinet.

Panienka, petite Demoifelle. petite fille.

Panieński, virginal.

Panieństwo, la virginité, le pucelage.

Panna, vierge, Mademoifelle, pucelle.

- *służąca*, fille de chambre, fervante.

Panować, dominer, régner. *nie*, ation.

Pański, de maitre.

Pańszczyzna, corvée, ouvres tributaires.

Państwo, la Seigneurie, regne.

Pantofle, pantoufles.

Papier, le papier.

Papierzyska, paperaffes.

Papiernia, moulin à papier.

Papiernik, papetier.

Papieski, papal.

Papierz, Pape, le Souverain Pontife.

Paproc, la fougere.

Papuga, un peroquet.

Papużу kolor, verd de peroquet, verd pâle.

Para, la vapeur, exhalaison, - tion.

Para czego, une paire, une couple,

Parami, deux à deux.

Parafia, la paroiffe.

Parafian, paroiffien.

Paragraf, paragraphe. balafre, eftafilade.

Paraliż, apoplexie. paralisie, *tyk*, - tique.

Parawanik, paravent.

Parchy, la galle, lepre.

Parga-

Parganin, parchemin.
Parkan, le parc, enclos.
Parkot, un bouc.
Parkotem śmierdzi, il sent le bouquin.
Parmezan, le parmesan.
Parobek, valet.
Parsknąć zmiechu, ronfler en riant.
Partać, bousiller.
Partacz, un gate-métier.
Partykularz, un endroit privé.
Parzyć, échauder, coupler
Pas, la ceinture, sangle. *do* la *noszenia*, bricole. *rycerski*, une écharpe.
Pasamonik, rubanier, passementier.
Paść bydło, paturer, paitre, *się*, nourrir, manger l' herbe.
Pasek do brzytew, ecorce, corroie à afiler les rasoirs. *dla dzieci*, tirant, lisiaire.
Pasieka, lieu où l'on gar de les abeilles.
Pasierb, le beau fils, - *ica*, la belle-fille.
Paski, ceinturons, tirans.
- *u szabli*, porte-sabre, bretelles.
Paskudnik, mortalité sur les bestiaux.
Pasmo, un échevau, une enfilade.
Pasternak, panais, la pastenade.
Pasterski, pastoral.
Pasterz, Pasteur.
- *owiec*, berger.
- *krow*, vacher.
- *wolow*, bouvier.
- *koz*, chévrier.
- *gęsi*, gardeur des oies.
Pastorał, pastoral.
Pastusza laska, la houlette
Pastwić się, exercer sa rage.
Pastwisko, le paturage, le pacage.
Pasza, pature, herbe, le fourage.
Pasza Turecki, Bassa.
Paszczęka, museau, gueule.
Paszkwil, la pasquinade.
Pasztet, pate, - *na zimno*, un paté de réquete.
Pasztetnik, patissier.
- *dno u pasztetu*, abaisse de paté,

Patela, une poële à fricasser à frire.
Patelnia, le bassin.
Patelnia do tortow, la tourtiere, la tortiere.
Patron, Patron.
Patryarcha, Patriarche.
Patrzać, régarder, voir. - *zgory na doł*, d' en haut, *nie*, régard.
Paw, un paon. *cz.* pan.
Pawilon, pavillon.
Paweł, Paul.
Paź, page.
Pazdziernik, Octobre.
Pazdzierze, o. *paczesi*.
Paznogieć, l' ongle. *n.*
Pchać, pousser.
Pchła, un puce.
Pchnąć nożem, tirer un couteau.
Pęczak, l' orge mondé.
Pecherz, la vessie.
Pęcznieć, grossir, enfler.
Pędem, avec véhémence
Pędzel, pinceau.
Pędzić bydło, chasser, mener le betail.
Pęk, bot, paquet.
Pękać się, se créver.
Pękatość, le bouge.
Pękaty, ventru.
Pektoralik, un montre.
- *we dwoch kopertach* à deux boëtes.
Peł, la poussiere.
Pełen, plein, rempli.
Pełnia, la pleine lune.
Pełnić, remplir. - *za zdrowie czyie*, boire à pleine rasade.
Pełno, plein, tout plein.
Pełność, plénitude.
Pełnienie, accomplissemēt
Pełny, o. *pełen*.
Pełnomocny, Plenipotentiaire.
Pełznąć, se decolorer.
Pępek, nombril.
Percepta, récette, révenu.
Perfumy, parfuns.
Perła, la perle.
Perłami otoczyć, garnir de perles.
Perłowa macica, la nacre de perle.
Perspectiwa, perspective, lunette d' aproche.
Peruka, la peruque.
Perukarz, peruquier.
Perz, chardon.
Pestki z wiśni, noyau.

Pętać, enchainer.
Pętlice, de boucles, des boutons.
Pęta, les liens. *naręce* des menottes, *na nogi*, ceps.
Pewny, sur, certain.
- *pewna to*, il est sur.
Piać, chanter comme le coq.
Piana, écume.
Pianę toczyć, écumer.
Piasek, le sable.
- *złoty*, pailleres d' or.
Piaseczniczka, le sablier.
Piasta, un moyau de rouë
Piastunka, une garde-enfant.
Piastować, soigner un enfant. *nie*, la garde d' un enfant.
Piaszczysty, sablonneux.
Piątek, vendredi.
Piątno, signe, marque.
Piątnować, signer, marquer, stigmatiser, timbrer.
Piąta, cinq heures.
Piąty, le cinquiéme.
Pić, boire.
Piec, le poële à chauffer.
- *garcarski*, fourneau, la fournaise.
- *piekarski*, four à cuire.
- *kaflowy* four de poterie
- *postawić*, dresser un fourneau.
Pięć, cinq.
Pięćdziesiąt, cinquante.
Pięćdziesiąty, cinquantiéme.
Pięćgraniasty, pentagone
Piechota, infanterie.
Piechotą, aller à pie.
Piechotny, fantassin.
Pięcioletni, de cinq ans.
Pięćkroć, cinq fois.
Piecuch, casanier, tisonneur.
Pieczara, la grote.
Pieczenia, le roti.
Pieczęć, le cachet, sceau.
Pieczętarz urzęd. scelleur
Pieczętować, cacheter, sceller, signer. *nie*, l'apposition d' un sceau.
Pieczołowitość, o. *staranie*
Piędź, un empan.
Piega, la lentille, tache de visage.
Piegowaty, lentilleux.
Piekarnia, la boulangerie

Piekarz, boulanger, *ka*, re-
Piekielny, infernal.
Piekło, enfer.
Piękna, belle, *ny*, beau, *ność*, beauté.
Pięknie, joliment.
Pielgrzym, pelerin. *stwo*, age.
Pielęgnować, avoir soin d' un enfant.
Pieluchy les braies.
Pień, tronc, billot.
Pienić się, écumer.
Pienie, le chant.
Pieniądz, piece d' argent.
gotowemi pieniądzmi, en argent comptant.
niema pieniędzy, argēt est court chez lui.
Pieprz, le poivre.
Pieprzyć, poivrer.
Pierdel, le pet.
Pierdzieć, péter.
Piernat, *pierznik*, matelas, lit de plumes, plumon.
Piernik, pain d' épices.
Piernikarz, pain-d'epicier
Piers, la poitrine, *u niewiasty*, mamelle.
Pierścień, une bague.
Piersisty, de grande poitrine, mamelu.
Pierwey niż, avant que de
Pierwiastki, le premiers fruits.
Pierworodny, l' ainé.
- *grzech*, le peché original.
Pierwospy, premier sommeil.
Pierwszy, le premier.
Pierzany, de plumes.
Pierzchać, o. *uchodzić*.
Pierzchliwy, fuyard.
Pierze, les plumes.
Pierzyć się, muër, changer de plumes
Pierzyna, o. *piernat*, couete, plumon.
Pies, un chien. - *kudłek*, bibiche, chon, *pływacz*, barbet.
Pięść, le poing.
Pięściami bić, gourmer.
Pieścić, dorloter, mitonner, mognoter.
Pieścidełko, *w żartach*, mignon, poupon.
Pieścioch, mamadoux.
Pieśliwy, delicat, mol. *wie*, ment *wość*, *pieszczenie*,

czenie, mignoterie, mignardise, mignotise, affectation.
Pieśn, le cantique.
Pieszczota, mollesse.
Pieszczony, o. *pieskliwy*,
Pieszo, *pieszy*. à pié.
Pięta, le talon.
Piętnaście, quinze.
Piętnasty, le quinziéme.
Piętno, marque, fleur de lis
Piętro, étage. *m.*
Piętrować, planchéier.
Pietruszka, persil. *m.*
Pigułka, pillule.
Pigwa, coing, *drzewo*, coignier.
Piiać, boire souvent.
Piiak, yvrogne, buveur.
Piiaństwo, ivrognerie.
Piiar, des Ecoles Pieuses.
Piiawka, sangsouë.
Piła do tarcia, la scie.
do gr...*ia*, boule, bale.
Pilnie, diligemment.
Pilnik, la lime.
Pilność, diligence.
Pilnować, garder.
Pilny, diligent.
Piłować drzewo, scier.
- *żelazo*, limer.

Pilśń, grosse flanelle.
Piołun, absinthe. *n*
Pioro, la plume.
Piorun, le foudre.
Piorunować, médire, foudroyer. *wy*, de foudre.
Pipa fayka, la pipe.
Pirog, tourteau, flan.
Pisać, écrire, *nie*, ture.
pisanie nierozmyslne, *kompozytura*, ébauche, minute.
Pisarek, écrivain, copiste, commis.
Pisarz, Notaire, Greffier, commis.
Pisia, panne, peluche.
Pisk, cris de souris.
Piskliwie, d'un ton aigu.
Piskorz, anguillon.
Pisywać, écrire souvēt.
Pismo, écriture. *n.*
Piśmienni ludzie, gens d'écritoire, lettrés.
Piszczałka, siflet.
- *w organach*, la flute.
- *ze słomki*, &c. le chalumeau.
Piszczeć, crier, pépier, pioler.
Piszczy mi w uszach, les oreilles

oreilles me tintent.
Piszczenie w uszach, tintement d'oreilles.
Piwnica, la cave.
Piwniczny, sommelier, cellerier.
Piwo, de la bierre.
- *cienkie*, petite bierre.
Piwonia, pivoine.
Piwowar, brasseur.
Pizmo, musc.
Plac, la place.
Płaca, o. *zapłata*.
Placek, le gateau.
Płacić, payer, *nie.* ment.
Płachta, drap pour porter
Płacz, pleurs. *czek*, eur.
czliwie, en pleurant.
Plaga, un coup de fouet.
Plama, une tache.
Plamić, tacher, souiller.
Płaski, plein, uni, plat.
Plaster, emplatre.
Plastr miodu, rayon de miel.
Płaszcz, le manteau.
- *z rękawami*, la redingote, casaque.
Płaszczyk, le mantelet.
Płaszczyzna, plaine.
Płat, tune hausse.

*Pląta*ć, entrelacer.
Płatać ryby, éventrer, habiller des poissons.
Płatkowy, *o złocie*, battu en feuilles.
Płatwa, chévron, radeau
Pław u koła młyn: ailerō
w pław, à la nage.
Płatny, payé.
Pławić, laver, guéer.
Płazować, battre à coup de plat d'épée ou de sabre.
Pleć, sacler.
Płeć, le teint. *białogł:* le sexe, le beau sexe.
Plecienie, la tissure, le tissement, entrelacement
Plecionka, la tresse, le tissu
Pleciuch, babillard.
Plecy, le dos, les épaules
Pleczysty, ramassé des épaules.
Pleść, entrelacer.
- *włosy*, corder, nater.
- *bzdurzyć*, niaiser, babiller.
Plemię, la race.
Plenipotencya, plein-pouvoir.
Plenipotent, o. *pełnomocny*

Plenny,

Plenny, fertile, *ość*, ité.
Pleśń, moiſſiſſure, barbe.
Pleśnieć, moiſir.
Plewa, le bourrier, bale, la paille de blé.
Plewiarka, ſarcleuſe.
Plewiarz, ſarcleur.
Plewidło, ſarclement.
Pliſzka, une hoche queuë
Płocho, legérement.
Płochość, légereté.
Płochy, léger, fuyard.
Płociennik, tiſſerand.
Płocienny, de toile.
Płod, le fétus, le fruit.
Płodny, fertile, feconde, *ość*, ité.
Płodzić, engendrer.
Płokać, rinſer, laver. *nie*, ment.
Płomień, la flamme. *wypuſzczać* jetter des flammes - *iſty*, de flamme.
Plondrować, butiner.
Płonieć, devenir pâle.
Płonka, un ſauvageon.
Płonny, ſterile.
Płoſzyć, faire peur.
Płot, la haie. (dure.
- *koło u kwatery*, la bor-
Płotka, une able, rouget

Plotki, des contes, bavarderies.
Płotno, la toile.
- *kleione*, gommé.
Płowieć, ſe paſſer, blondir
Płowy, blond, pale, paillet.
Pluć, cracher, *ie*, ment.
Płuca, le poumon.
Pludry, la culotte.
Pług, une charruë.
Plugaſtwo, la ſaleté, ordure. *wić*, ſalir, *wie*, ſalement, *wy*, ſale, vilain.
Pluſkać, faire jaillir, éclabouſſer, aſperger.
Pluſkota, vilain tems.
Pluſkwa, une punaiſe.
Plwać, cracher. *nie* ment
Plwociny, crachat.
Plwalnik, crachoir.
Pływać, nager, ſurnager. *nie*, la nage.
Pływacz, nageur.
Pnąć ſię, tacher, s'efforcer
Pniak, un tronc.
- *w dziąſle*, un chicot, croc.
Po. en, comme, ſelon, à la façon, juſqu'à, par, ſur, apres, à.

po nad brzegiem rzeki, de ſur le bord de la riviere, le long de la riviere.
po moiemu à ma fantaiſie
po czemu, combien cela.
po złotemu, un florin la piéce.
po polſku mowić, parler Polonais.
po Polſku chodzić, s'habiller à la Polonaiſe.
po żołnierſku en ſoldat.
idź po Pana, va chercher le maitre.
po co poſłał? aprés quoi a-t-il envoye?
ić po wino, chercher, querir du vin.
rozeſłać po miaſtach, envoyer aux villes.
chodzi po świecie, il court le monde.
po nocy, de nuit.
jedno po drugim, l'un apres l'autre.
w żałobie po Oycu, il porte le deuil par raport à ſon Pere.
już po wſzyſtkim, tout eſt fini, s'en eſt fait.

po troſze, peu à peu.
znać po głoſie, cōnaitre à la voix.
co tam po mnie, à quoi ſuis je bon là?
po znajomości, en ami.
Pobielać, blanchir.
- *ołowiem*, *cyną*, plōmber, étamer. *nie*, ure.
Pobiać dach, couvrir.
- *bęczkę*, relier un tonneau.
- *czego*, chaſſer qu. ch. clouer.
Pobić ſię, ſe batre, ſe porter de coups.
Pobłądzić, o. *zbłądzić* *błąd*.
Pobłażać, paſſer tout, permettre, étre indulgeant, *nie*, indulgence, *n*. complaiſance. *n*.
Poboczny, de coté.
Pobor, impot, la taille.
Poborca, receveur de tailles.
Pobożny, dévot, pieux. *ie*, ement, ſement, *ość* pieté
Pobrzeżny, ſe tenant aux rivages.

Pobudka, attrait, incitation, *zać*, inciter, exciter. *nie*, ation *ziciel*, excitateur.
Pocałować, baiser, *nie*, le baiser,
Pochlebiać, flater, caresser. *ca*, eur.
Pochlebnie, avec flaterie.
Pochlebstwo, la flaterie, caresse.
Pochodzenie, la source, origine.
Pochop, fougue, occasiõ.
Pochować, o. *pogrzebać*,
Pochew, le foureau.
Pochwała, louange, éloge
Pochwalać, louer.
Pochwili, en peu de tems.
Pochyły, incliné, penchât, éscarpé.
Pociąg, trait, tire, tirage,
Pociągać, tirer peu à peu
Pociągły, un peu long.
Pociasek, le fourgeon.
Pocić się, suer.
Pociecha, consolation.
Powągiel, le tire-pié.
Pocierać, froter, torcher - *przędzę*, fouler avec le rouleau.

Pocieszyć, consoler. *enie*, ation.
Pocieszyciel, consolateur.
Pociesać, raboter, ébaucher, équarrer.
Pocisk, jet, coup.
Pociskać, jeter, lancer.
Początek, comencement, principe.
Początkowy, primitif.
Poczciwy, honnête, *ość*, té, *wie*, ment.
Poczęcie, la conception o. *zacząć*.
Poczęstować, faire present, donner.
Poczet, suite, train.
Poczta, la poste.
Pocztmaister, maitre de Poste.
Pocztowy, un homme d' éscadron, de Poste.
Pocztarczyk, postillon.
Pocztarska trąbka, un cornet.
- *bat*, un baquebot.
Poczwara, un monstre.
Poczwarte, en quatriéme lieu.
Poczworny de quatre.
Poczynać, commencer.

Poczytać, lire un peu, tenir, réputer.
Pod, sous, au dessous.
Pod... vice... Sous...
Pod sznur, tiré au cordeau
Pod pachy, par dessus le bras.
Pod przysięgą, avec sermẽt
Pod kondycyą à cette condition.
Podać, *wać*, donner, livrer, présenter, proposer, offrir. *do wiadomości*, faire sçavoir.
Podanie, proposition, ofre, parti, *ny*, mis entre les mains.
Podarunek, le présent.
Po darować, faire présent
Podatek, tribut, impot.
Podbiał ziele, pas d' ane.
Podbierać miod, cueillir le miel, chatrer les ruches *nie*, la recolte du miel.
Podbiera rzeka, la riviere déborde, *nie*, débordement.
Podbić, subjuguer.
Podbiiać co, ficher.
Podbrodek, le menton.
Podbudować, batir par dessous.

Podbudzić, inciter, instiguer, inspirer.
Podchmielić, o. *podpić*.
Podchodzić, aller, passer par dessous, *kogo*, fourber.
Podchwytać, tacher d' attraper.
Podciągać, attirer.
Podcinać, couper par dessous.
Podczas, quelque fois.
Podczaszy, Echanson.
Podczos, tendron de choux &c.
Podać, donner, inspirer, *się*, se rendre, se soumettre,
Poddaństwo, assujetissement, la servitude, le valetage.
Poddany, sujet, vasal.
Poddasze, le galetas.
Poddymać, soufler, enfler *nie*, ment.
Podeptać, fouler, avec les piés, *nie*, ment.
Poderwać, arracher par dessous.
Podesłać pod konie, faire litiere.

Podeszwa, la sémele, u-nogi, la plante. do wia domości, faire savoir.
Podeymować, léver, soufrir endurer, entreprendre nie, entreprise.
Podeyrzenie, le soupçon. any, suspect.
Podeyście, la tromperie, fourberie.
Podgarle wołowe, le fanon d' un bœuf.
Podgolić, raser dessous.
Podjazd, un detachemēt.
Podjechać, passer par des sous.
Podjezdek, bidet, petit cheval.
Podkanclerzy, Vicechancelier, Souchancelier.
Podkarmić, engraisser un peu.
Podkasać, trousser.
Podkładać, mettre dessous.
Podkolanek, le jarret.
Podkomorzy, Chambelan
Podkoniuszy, sous-Ecuyer
Podkopać, ywać, fouir par dessous, miner, saper.
Podkowa, le fer à cheval.
Podkować, ferrer.
Podkreślać, souligner.
Podkupić, ować, encherir, offrir plus.
Podkupnik, encherisseur. owanie, enchere, renvi.
Podkurzać, faire de la fumée par dessous.
Podłazić, ramper par dessous.
Podlesie, Podlachie.
Podle, auprès, deprès, tout contre, prés.
Podlegać, etre soumis à q.
Podległy, soumis, dependant.
Podlewa, le jus, la sauce
Podło, vilainement.
Podłoga, plancher, careau
Podły, bas, vil, ość, esse, villenie.
Podług, selon.
Podługowaty, longuet, oblong.
Podłużyć się, faire des dettes.
Podmawiać, aposter. qu.
Podmiesięczny, Sublunaire
Podmorski, maritime.
Podmurować, murer par dessous.

Podmurze

Podmurze, place proche les murs.
Podmykać się, s' aprocher
Podmywać jak woda brzegi, manger, ronger, les bords.
Podniebienie w gębie, le palais.
- w domu, voute, plat font, lambris, u łożka, le ciel du lit.
Podniecać, allumer.
Podniesienie, élévation.
Podnieść, léver, éléver, hausser, się, se léver.
Podnieta, l' amorce, apat.
Podnożek, éscabeau, marche-pié. u tkacza, les marches.
Podobac się, plaire.
Podobieństwo, la ressemblance, similitude; parabole, forme, figure, - dwu rzeczy, analogie, - do wierzenia, probabilité.
Podobnie, pareillement.
Podobno, peut être.
Podobny, semblable, pareil ressemblant, possible. - do prawdy, vraisemblable.
- do Oyca, il tient de son pere.
Podobnaż to? est-il possible?
Podogonie, la croupiere.
Podołać, suffire.
Podole, Podolie.
Podołek uszaty, pain d' un habit.
Podpadać podkogo, se refugier, avoir recours à q. - czemu, tomber, venir sous.
Podpał, se qui nourrit le feu.
Podpalać, allumer.
Podpasać, ceindre, par dessous, se trousser. ny nt.
Podpierać, appuyer, étançonner. się, s' appuyer, soutenir.
Podpierśien ukonia, poitrail de cheval.
Podpiiać sobie, s' enivrer, étre gris.
Podpinać, konia, sangler.
Podpisanie, la souscription. ać, ować, sousigner, souscrire.
Podpłomyk, gateau.
Podpoić, enivrer. griser qu.
Podpora, un appui, etançon, soutien, étaie.

Podprawiać, attacher des-sous.
Podpuszczać mleko, faire cailler le lait ;*nie*,ment
Podrapać, o. *drapać*,
Podrastać, s' acroitre, devenir plus grand.
Podrobić, égruger, émier.
Podrostek, jouvenceau.
Podroż, le voyage, le chemin, *żny*, voyageur passager.
- *odprawiać*, voyager.
Podryć, fouir dessous.
Podrygać w tańcu,sautiler
Podrzezniać, contrefaire quelqu'un.
Podrzucać, mettre desso us, substituer, supposer
Podrzynać, couper par dessous.
Podsadzać,mettre dessous donner un veau à la vache pour l' alaiter.
Podsędek, Aide-Juge, Juge subalterne.
Podsiewać, cribler, tamiser.
Podskakiwać, sauteler, trésaillir.*nie*, ment.
Podskarbi, Trésorier.
- *mieyski*, receveur.
Podskarbstwo, la charge de trésorier.
Podskubać, déplumer.
Podsłuchiwać,écouter sans être vu.
być na podsłuchach, être aux écoutes.
Podstarości, administrateur, économe, *sta*, Sou Starosle.
Podstarzeć się, avancer en age.
Podstawek,la hausse,le pié destal,soubassement. *u szkrzyp*: le chevalet. *u łapki*, la languet.
Podstawiać, mettre dessous.
Podstępować, se rendre, s' approcher de.
Podstoli,Sous-Ecuyer, sous-maitre d' Hotel.
Podstrzegać, épier quelqu'un, *acz*, espion.
Podstrzyć, couper dessous avec des ciseaux.
Podsycać, o. *karmić*.
Podsychać, o. *schnąć*.
Podszczuwać o. *szczuć*, *acz*, attiser quelq'qun.

Podszewka

Podszewka, la doublure.
Podszyć suknią, doubler un habit, *boty*, remonter de botes,*się*, se fourrer dans un parti.
Podupadać, defaillir.
Podusić, étrangler.
Poduszczenie, sugestion.
Poduszka oreillet, le coussin. *eczka*, - net.
Podwała, empatement, semelle.
Podważać, alleger, péser un fardeau.
Podweselić sobie, devenir un peu gai.
Podwiązka, jarretiere.
Podwieczor, vers le soir.
Podwieczorek, le gouter.
Podwierać bouillir un peu
Podwiewać, souffler par dessous.
Podwiiać,retrousser, rélever, *włosy*, papilloter.
Podwika ukobiet,le voile, le couvre-chef.
Podwłoczyć, trainer dessous.
Podwłośnik, le peignoir
Podwoch, deux à deux.
Podwoda, le charroi, la voiture.
Podwodzić, mener à, inciter.
Podwojewodzy, Commissaire de police,Sou-palatin.
Podworze, la cour,-*tylne*, la basse -cour, arriere-cour.
Podwoy,jambage, poteau
Podwoyny, double.
Podwyższać, élever, hausser,faire avâcer,-*enie*, -ation, ment, exaltation, promotion.
Podymne, impot sur les cheminées, fumage.
Podział partage, la division,-*elić*, -ger, -ser.
Podzielny, divisible.
Podziemne kraje, les antipodes.
Podziemny, souterain.
Podziewać co gdzie, laisser,mettre, faire de. *się*, devenir.
Podziwienie, admiration.
Poetyka, Poetique, poesie
Pogodzić, acorder, raccomoder. *się*, convenir.
Poganiać,pousser en avant *acz*, chasse-beuf, qui pousse.

Poga

Poganin, payen. -*ka*, ne. -*stwo*, paganisme.
Pogarda, o. *wzgarda*.
Pogardzać, o. *gardzić*.
Pogarszać, o *gorszyć*.
Pogębek. o. *policzek*.
Poglądać, regarder, voir. -*nie*, régard.
Pogładzić, aplanir, rétoucher -*nie*, - nissement.
Pogłoska, le bruit.
Pogłowne, la capitation.
Pogmatwać, brouiller.
Pognębić, presser, abatre quelqu'un.
Pognić, o. *zgnić*.
Po niewać, o. *gniewać*.
Pogoda, beau tems.
Pogodny *czas*, clair & serein, beau.
Pogoń, la poursuite.
Pogorzeć, bruler, embraser
Pogorzelec, qui perd les biens dans l'incendie, ruiné parlefeu, incendié.
Pogorzelsko, des masures
Pogotowiu, tout pret, à main.
Pograbiać, rateler apres.
Pogranicze., frontieres,
Pogromić, defaire.

Pogrozić, ménacer.
Pogrożka, ménace.
Pogrzeb, les funerailles, enterrement,
Pogrzebać, o. *pochować*.
Pogrzebacz, le fourgon.
Pogrzebowy, funebre, funeraire, sepulcral.
Pohamować, o. *wstrzymać*.
Pohańbić, outrager.
Poiąć, penetrer, comprendre, concevoir. o. *wziąć*
Poiazd, une voiture. *u szkuty*, un aviron, rame
Poić, donner à boire.
Poięcie, connaissance, intelligence.
Poiednać, accorder, reconcilier, *się*, s'acorder
Poiednemu, un à un.
Poiedynek le duel.
Poiętny, docile, -*ość*, ité, *ie*, -ement.
Pojutrze, apres demain.
Pokarm, la nourriture.
Pokasliwać, crachoter.
Pokątnie, en cachete. -*ny* clandestin, furtif.
Pokazać, montrer, faire voir, *się zczym*, faire montre

montre, parade, -*nie*, exhibition, production, demonstration.
pokazuie się zząd że, là de il parait que.
Poki, jusqu' à ce que, tandisque, jusqu' à quand. combien detems.
Poki ... *poty*, pendant que, tantque, tandis.
Pokład, entablement, travaison, un plancher
Pokładać *rolą*, donner le premier labour. *się*, se, coucher, se renverser
Pokliić, coler.
Poklęknąć, o. *klęknąć*.
Pokłon, la veneration, l'adoration, la reverence respects, baisemains,
Pokłonić *się*, faire la reverence &c.
Pokoje, les apartemens.
Pokojowy, valet de chambre.
Pokoiowa, o. *służebnica*.
Pokolenie, la race, tribu,
Pokonać, o. *przekonać*.
Pokora, humilité.
Pokorny, humble, soumis.
Pokos, un pré fauché, une fauchée,

Pokost, le vernis. -*arz*-seur
Pokostować, vernisser.
Pokoy, la paix, tranquillité, *izba*, la chambre.
Pokraiać, découper, trancher.
Pokrapiać, arroser. -*nie*, -ment.
Pokrowiec, fourreau, enveloppe.
Pokryślić, rayer, grifonner.
Pokrywać, couvrir. -*ty*, -ert le. *kogo*, cacher, celer.
Pokrywka, le couvercle. *pod pokrywką* sous ombre
Pokrzepić *się*, se remettre, se retablir.
Pokrzepiaiący, fortifiant, corroboratif.
Pokrzepnąć, o. *skrzepnąć*.
Pokrzepczyzna, gelée.
Pokrzywa, une ortie. -*wą parzyć*, ortier.
Pokrzywka *ptak*, sorte de roitelet.
Pokusa, tentation, -*ę*, *mieć do czego*, bruler d'envie.
Pokusnik, tentateur.
Pokuta, pénitence.

Pokutować, faire pénitence.
Pokutnik, pénitent.
Pol, la moitié, demi.
w poł, par moitié, par le milieu, au milieu, à démi, demi.
Poła, le pan, bas de devant d' une robe.
Polać, arroser.
Połać, rangée des maisons.
Polak, Polonais.
Połaiać, gronder,-nie, la reprimande.
Połamać, briser.
Połatać, rapiecer.
Połap,, plancher.
Połczwarta,trois & demi
Poł drogi, la mi· chemin.
Pole, la campagne,champs. champs.
Poleć słoniny, une fleche de lard.
Polecić, recommander.
Polędzwica, filet.
Polegać, s'appuyer se, reposer, dependre de.
Polepa, crepi de muraille
Polepiać, crepir, nie, crepissure, crepissement.
Polepszać, corriger, amander. się choremu, se porte mieux, sa maladie adoucit.
Polerować, polir, former.
Polerowny, poli, civilisé.
Polewać, o pobielać, polać.
Polewany, vernissé.
Polewka,soupe,le potage - mleczna, - au lait.
Poleżeć, coucher quelque tems.
Połgłowy cukru, un demi pain de sucre.
Policzek natwarzy, la joue. wziąść, recevoir. un souflet.
Policzkować, souffleter.
Polityczny,civil,poli,-nie, -ment.
Polityk, politique. ka, civilité, politesse.
Polizować, lecher.
Połk,, un regiment.
Połkopy, une trentaine.
Połkoszek, une claie.
Połkownik, colonel.
Połkręgu, hémisphere.
Połkwarty,une demi chopine.
Połlata, la mi - été.

Połtota

Połtota, un quart d' once
Połmisek, un plat.
Połnieba, o. połkręgu.
Połnoc,le minuit. le Nord le Septentrion.
Połnocny, de minuit, septentrional, boreal, de nord.
Polny, champetre.
Połog,les couches, accouchement.
Połow, la prise,proie,capture.
Polować, chasser. nie, la chasse.
Połowa, la moitié.
napołowę podzielić, partager parla moitié.
Połową więcey, mniey, la moitié plus, moins.
Połowiczny handel, contract de societé.
Położenie, position.
Położnica, accouchée.
Położyć, o. kłaść,
Połsetek, deux quarteron
Polska, la Pologne.
Polski, Polonais.
Polszczyzna, le Polonais.
Połtalara, un demi écu, unflorin & demi. Polonais.
Polubić, o. upodobać.
Południe, le midi.
Połwyspy, peninsule.
Połykać, avaler,engloutir
Połknienie, une avalée.
Połyskuie się, o. łyska się.
Pomada,pomade, ować,-er
Pomagać, aider, secourir. - nie, aide.
Pomarancza,orange, rnia, -erie, - owy, d' orange.
Pomazać, oindre, salir. -nie, onction, salissure.
Pomiarkować, moderer, -nie, -ation.
Pomierność, o. miernie.
Pomięszać, méler, confondre, nie, -ange-usiõ.
Pomięszkać, demeurer.
Pomiotło, u piekarza, ecouvillon, patrouille chez les bou langers.
Pomnażać, multiplier, augmenter, -nie, - ation.
Pomnieć, o. wspomnieć,
Pomoc, aide, secours.
Pomocnik, qui aide.
Pomorski kray,Pomeranie
Pomorszczyzna, bise,vent du Nord.
Pomert, ver à soie.

Pomotać,

Pomotać, entortiller, brouiller.
Pomowić, o. posądzić.
Pompa, pompe, parade.
Pompatycznie, pompeusement.
Pomścić się, se venger.
Pomsta, vengeance.
Pomyie, les lavures.
Pomykać, avancer. -nie, -ment.
Pomkni się daley, montez plus haut.
Pomylić, o. omylić.
Pomyslić, penser, songer à, -nie, pensée, reflexion.
Pomyślność, avantage, succés, réussite, -ny, avantageux, heureux.
Pomywać, laver.
Ponawiać, renouveller.
Ponęta, o. podnieta.
Ponczochy, les bas.
- na drotach, des bas au tricot, à aiguille.
- na warsztacie, bas au metier.
Poniedziałek, Lundi.
Poniekąd, en quelque façon.
Ponieważ, puisque.
Poniewierać się, se trainer d' un coté à l' autre.
Poniewoli, par force, par contreinte.
Poniżać, abaisser, humilier -nie, ment. -liation.
Ponosić, soufrir, endurer.
Ponsowy, de ponceau.
Ponury, morne, sombre.
Poobalać, o. obalić.
Poorać, labourer entierement.
Poósme, en huitieme lieu
Pop, Prêtre, Pope Russien.
Popaść, tomber, venir.
Popadać się, s' entreouvrir, se tresaler, se fendre, se crevasser.
Popas. spoczynek, la halte, -ać. faire halte.
Popchnąć, pousser quelq.
Popędliwy, emporté, violent, -wie, subitement, avec emportement, -wość, fougue, vehemence, transport.
Popędzać, pousser en avât
Popełnić, commettre.
Popielaty, cendré, couleur de cendre.

Popielec.

Popielec, Cendres.
Popielica, citel, rat d' Autriche.
Popierać, soutenir, appuyer.
Popiiać, buvoter, boire à petits traits.
Popili się, ils se sont soulés.
Popilnować, soigner à, veiller.
Popiół, la cendre.
Popis, montre, revuë.
Popisać się, se signaler. co, remplir d' ecriture. o. spisać.
Popłacać, valoir, avoir vogue.
Popłakiwać, pleurer souvent.
Popoić, enivrer plusieurs.
Popręg, la souventriere
Poprawa, amandement, correction..
Poprawca, correcteur.
Poprawdzie, à la verité, serieusement, tout de bon.
Poprawiać, corriger, ranger, ajuster.
-pismo, peigner, révoir.
- drugi raz, retoucher donner encore un coup de peigne.
-pióra, préparer, adoucir la plume.
Poprawiny, l'arriere-noce
Poprostu, simplement, naivement.
Poprzątać, arranger.
Poprzek, cznie, de travers, au travers, en travers.
-czny. qu traverse-cznik diametre.
Poprzednik, avant coureur, qui précede, -zający précedent, anterieur, -zać, préceder, devancer.
Poprzestać, cesser, quitter, desister de, laisser.
Poprzysiąc, assurer par serment, -gżony, juré.
Popsować, gâter, depraver, -ation.
Popuscić, czać, lacher, laisser, molir une chose bandée, -szczenie, relachement.
Popychać, pousser en avant, -nie, impulsion.
Popyskować, soufleter.

Popyt,

Popyt, la recherche.
Pora, ſituation, état, ſaiſon, poſition, le fort de qu. ch.
w ſamę porę, à tems, juſtement quand il faut.
Porąb la coupe du bois.
Porachować co, compter, ſupputer, *ſię z ſamieniem*, ſe tâter, mettre la main à la conſcience.
Porada, conſultation.
Poradny, conſeiller, *-niczka*, conſultrice.
Poradzić, conſeiller, donner conſeil, trouver un expedient. *-ſię*, demander conſeil à, avis de qu. conſulter qu. *ſobie*, ſe tirer d' afaire.
Poranek, la matinée.
Poranić ſię, étre matineux, étre matinal.
Poranny, du matin.
Poroſąć, ſe couvrir de qu. ch. en croiſſant.
Porazić woyſko, mettre en déroute une armée.
Porcellana, de la porcelaine.
Porąbać, fendre, couper du bois, *-kogo*, balafrer, bleſſer qu.
Poręcz u krzeſła, le bras. *-u moſtu*, garde-foux, *-u ſchodow*, l' appui.
Poręka, caution.
Porobić co, faire.
Porodzić, accoucher d' un enfant, faire un enfant, *-enie*, la naiſſance.
Poronić u niewiaſt, faire une fauſſe couche, *o bydle*, avorter, *-nie*, fauſſe couche, -ment.
Poroſły, couvert d' herbes
Porownać, *-wać*, égaler, égaliſer. *-nie*, comparaiſon, égalité, raport, *dnia z nocą*, l' equinoxe. *-ywanie*, égaliſation, la parallele.
Porożnić kogo, brouiller. qu. *ſię*, ſe brouiller, avoir un differend.
Porozumieć, preſſentir, penetrer. *ſię*, s' entendre, avec qu. etre en (d') intelligence. *nie*, le ſoupçon.
Port, le havre, port.

Porta, Porte, l' empire Turc.
Portugalczyk, Portugais.
Porubſtwo, paillardiſe.
Poruczyć, o. *oddać*, *zlecić*,
Porucznik, Lieutenant, *-oſtwo*, -ance.
Poruſzać, remuer, mouvoir, toucher, exciter. *-ſię*, s'emouvoir, ſe renouveller. *-nie*, -ment, -age, *-nie ſię*, émotion, reſſentiment.
Porwać, *-ywać ſię*, ſe jetter ſur qu. mettre l'arme à main, s'elever, *-co*, rompre, ravir, emporter, enleuer. *-nie*, raviſſemét, enlevement, *-ywanie ſię*, agitation. *n.*
Porywczy, fougeux, precipité, *-czo*, -ammant, *-czość*, -tation, vehemence.
Porządek, ordre, *m.* arrangement, *-nie*, avec ordre, *-ny*, reglé, rangé.
Porzeczka drzewko, groſelier, *owoc*, groſeilles
Porzucić, jetter. o. *poronić*,
Porzutek, enfant exposé
Porzygać, o. *rzygać*.
Poſądzać, ſoupçonner qu. de qu. ch. *nie*, la ſuſpicion, le ſoupçon.
Poſadzić, placer, poſer, *enie*, -ment, -ſage,
Poſadzka kamienna, un pavé. *drewniana*, planchet. *w koſtkę*, planchet depieces de raport, de placage, *na ukoſ*, lambris en forme d' épis de blé.
Poſag, la dote.
Poſąg, la ſtatuë.
Pościć, jeuner.
Pościel, lit, fourniture de lit.
Poseł od krolow, Ambaſſadeur.
-na ſeym, Nonce, Envoyé
-poſłaniec, meſſager.
-pokoju, *lub Woyny*, le heraut.
Poſelſtwo, ambaſſade, fonction d' un nonce &c. meſſage.
Poſępny, ſombre, morne.
Poſſeſſya, poſſeſſion, bien en fonds deterre. *-ona*, domicilié.

Posiadać co, posséder. o. usieść,
Posiągnąć, porter la main sur qu. ch.
Posiać, semer, ensemencer
Posieć, hacher, tailler. couper.
Posiedzieć, se tenir assis. -enie, séance assemblée.
Posiekać, hacher fort menu.
Posiewać, sursemer.
Posilać, retablir les forces de qu. się, retablir ses forces.
Posiłek, -lenie ce qui fortifie les forces. pieniężny, subside, woienny, secours, renfort, -łkowy auxiliare.
Posiłkować, renforcer, secourir, venir, aller au secours.
Posilny, nutritif, nourrissant.
Poskoczyć, sauter, -ok. saut, gambade, le bond de bale.
Poskromić, domter,
Posłać, envoyer. nie, envoi -łożko, faire, dresser, un lit.
Posład, ordures du blé vanné, -ek, le derriere, le cul, le fesse, la partie posterieure.
Poślakować, découvrir. -ny, découvert, atrapé.
Posłaniec, o. poseł.
Posledni, posterieur. chleb, &c. petit, gros, méchant, vilain.
Poslizgnąć się, couler, glisser. -nienie, ade, -ement.
Poślubić, vouer, faire vœux, se donner à Dieu.
Posługa, le service. -cz, valet. -czka, servante.
Posługować, servir, valeter.
Posłuszeństwo, obeissance. -ny, -ant, soumis.
Posmiech, la derision.
Posmrodzić, embrener.
Posnąć, s' endormir.
Posniedzieć, s' enrouiller.
Posoka, sang pourri.
Posolić, mettre du sel.
Pospiech, la hate.
Pospieszyć, se hater, depecher.
Pospieszny, vite, diligēt.
Pospolicie, d' ordinaire, com-

communément. -tość, géneralité, le général. -ty, commun, usité, ordinaire, public, tować się, se familiariser avec qu. tę ruszenie, l' arriere - ban.
Pospolstwo, le peuple, drobne, le petit peuple, la populace.
Pospołem, ensemble.
Posrać się, défoncer.
Posrzebrzyć, argenter.
Posrzednik, mediateur, -ctwo, -tion, entremise.
Poszrod, au milieu.
Post, le jeune, jour maigre. wielki, le Carême.
Postać, air, posture, forme. o. stać Nie postać u kogo, ne paraitre plus. nie postoy mi tu więcey, que je ne te vois plus ici.
Postanowić, ordonner, constituer, arrêter. etablir. się, s' etablir -enie, ordonnance, reglement, constitution, arret, resolution.
Postąpić, s' avancer, aller plus avant, ajouter un prix.
Postaw sukna, piece de drap.
Postaw u tkacza, trame.
Postawać, o. stanąć.
Postawiać, poser, dresser.
Postępować, o. postąpić.
Postny, de jeune.
Postrach, la terreur.
Postradać, perdre qu. ch.
Postronek, une corde, licou.
Postronny, qui est de loin.
Postrzał, coup d' arme à feu, la blessure d'une balle.
Postrzec, s'apercevoir de, decouvrir. -się, se reconnaitre, se corriger.
Postrzelić, blesser qu. d' une arme à feu.
Postrzyć, découper, o myszach, ronger.
Postrzygać, tondre. -sukno drugiraz, tondre le drap en réparage.
Postrzyżyny, la tonsure. -od sukna, bourre.
Postument, piédestal.
Posunąć, pousser doucement

ment. *w tańcu*, couler, faire un pas glissé.
Poswarek, o. *zwada*.
Poswarzyć się, se prendre à qu. se quereler avec. quelqu'un.
Poswiadcać, aprouver.
Poswięcać, consacrer, benir, *-nie*, -ecration, -ediction.
- *Biskupa*, &c. sacrer. *-nie*, le sacre.
- *Kapłana*, donner des ordres sacrés, *-nie*, ordination.
- *Kościoła*, consacrer, dedier, *-nie*, la dedicace, -ecration.
Poswięciciel, consacrateur
Poswiecić, éclairer qu.
Posworować, raccoupler.
Posyłać, envoyer, *po kogo*, faire venir qu. *-po co*, envoyer querir, envoyer apres qu. ch.
Posypka, amorce, poudre fine qu'ô met au bassinet
Posypać, jetter, repandre sur *-piaskiem*, sabler, poudrer. un ecrit.
Poszanowanie, éstime, respect.
Poszargać się, se croter.
Poszewka, taie, garniture de lit.
Poszczepić, greffer, enter
Poszczęścić się avoir du succes, réussir.
Poszczuwać, exciter qu. contre quelqu'un
Poszepnąć, chucheter, souffler aux oreilles.
Poszosny, de six, à six.
Poszpecić, salir, gater.
Poszwa, taie de lit.
Poszukać, chercher.
Poszyć, *wać*, couvrir une chaumiere de chaume.
Poszyikować, fraper sur le cou.
Pot, la sueur. *lekarstwo na poty*, remede sudorifique.
Potoczyć się, chanceler.
Potaiemnie, o. *Taiemnie*.
Potakiwacz, un idemiste.
Potaż, le potage. *zielny*, -aux herbes
Potega, la puissance, le pouvoir.
Potentat, Souverain.
Potępiać, damner, condamner, réprouver. *nie*,

-*enie*, arion, -arret. -*enieć* reprouvé, danné. -*enia godzien*, dannable.
Potężnie, puissant, fort. *nie*, -ament, -ement.
Potkać kogo, rencontrer qu. trouver par hazard, *-się*, se rencontrer, *-nie*, la rencontre.
Potknąc się o koniu, broncher, o. *pomylić się*, *-nie*, bronchade. *liwy*, qui bronche, qui s' abat.
Potłoczyć, presser des mains.
Potłuc co, casser.
Potłumieć, reprimer, étouffer.
Potnieć, o. *pocić się*.
Potoczny, facile à tourner, ordinaire.
Potok, torrent.
Potomek, successeur, enfant. *ność*, posterité, *-ny*, d'apres, à l'avenir, *-stwo*, la postérité, les descendans.
Potop, le deluge.
Potrącić kogo, pousser, heurter contre. qu. *czego* rabatre, décômter. deduire. sur.
Potrafić, o. *zgadnąć*, o. *malarzu*, prendre qu. representer d' apres la nature, *rękę cudzą*, contrefaire, imiter la main de qu.
Potraw, *siano*, régain, le petit foin.
Potrawa, le mets, *m.* le manger, la viande.
Potrosze, peu à peu.
Potroyny, de trois.
Potworzyć, épouvanter.
Potrząsnąc, répandre, secouer.
Potrzask nawta: trébuchet
Potrzeba, le besoin, la necessité, affaire. *-n.* disette, *n.* il faut, il est necessaire. *-ę mieć*, faloir, avoir besoin. *ny*, -ne cessaire, iteux, diseteux
Potrzeby do sukien, la garniture, *Domowe*, *kuchenne*, les meubles, ustensiles.
Potrzecie, entroisiéme lieu
Potrzymać, tenir un peu.
Potwarz, calomnie, *ca*, ateur

- ateur. *wie*,-eusement. -*żać*, -er, blamer, accuser faussement.

Potwierdzać, coufirmer. aprouver, ratifier, *nie*, -ation, -bation, -cation.

Poty, jusqu'à cetteheure, jusqu' ici, jusque là.

Potyczka, le combat, bataille.

Potykać, o. *potkać się*, combattre, se batre.

Potym, aprés cela, aprés, ensuite.

*Poufa*le, confidamment. *łość*, confidence, familiarité, liberté, - *ły*, familier, afidé.

Powab, apas, attraits, -*ny*, qui attire, qui plait. charmant.

Powaga, autorité, le credit, - *ę ſtroić*, prendre son sérieux.

Powała, soufite, le platfond.

Powarzyć, cuire, *od mrozu*, gater, bruler, faire couler par le froid.

Powąż, la perche dont on serre le foinsur le chariot.

Poważać, o. *ſzacować*.

Poważny, grave, serieux, *ie*, -ment. -sement.

Powiadać, dire, raconter.

Powiat, Cercle, District.

Powicie, maillot, coutre.

Powidła, du raisiné.

Powieka, la paupiere.

Powiękſzać, augmenter.

Powierzać, confier, *się*, se fier, s' abandonner à quelqu'un.

Powierzchowny, superficiel. exterieur, -*nie*, en dehors, -ement, *ość*, superficie, surface, le dehors.

Powieść, le bruit qui court.

Powietrze, l' air, la peste

Powietrzny, aërien, pestilent.

Powiewać, soufler doucement, agiter qu. ch. comme le vent.

Powić o. *narodzić*,

Powijać, emmailloter bander - *ak*, tour de lange bande de maillot.

Powikłać, entortiller, embrouller -*nie*, -ment.

§

Powinność, devoir, obligation, -*ny*, dû, ce qu' on doit. - *no to być*, cela doit étre - *nym być*, devoir, étre tenu, obligé.

Powinowaty, parent, -*ſtwo*, -enté, consangvinité. - *z małżeńſtwa*, allié, uni d' alliance. -*ſtwo*, affinité.

Powłoczyć, enveloper, garnir d' une taie.

Powłoka, o. *poſzewka*.

Powod, ocasion, *n*. sujet, cause, *na ſtrona*, acteur. - *ny koń*, cheval de main, - *ować*, conduire, guider.

Powodź, inondation, débordement d'eaux, torrent de.

Powodzenie, la prosperité, bonne fortune, le succes, la réussite.

Powodzić się, se porter mal, oubien, réussir, avoir du succes. *jak się powodzi?* comment va t- il?

Powołać, appeller, citer. -*nie*, vocation, *n*.

Powoli, pas à pas, doucement, tout beau.

Powolny, complaisant, cõdescendant, traitable. *ność*-ce, bonne volonté

Powonienie, l' odorat.

Powoz, la voiture, -*ić*, cõduire, mener, guider.

Powracać, o. *wracać*.

Powrosło, lien de paille.

Powrot, le retour.

Powroz, courte corde. -*ek*. cordeau, la cordelette. -*nik*, cordier.

Powściągnąć, o. *wſtrzymać*.

Powſtać, *wać*, se lever, se soulever, s' opposer.

Powſzechny, universel, general, *nie*, -ment, en general.

Powſzedni, journalier, *dzień*, jour ouvrier ouvrable. - *grzech*, un peché veniel.

Powſzednie, veniellemẽt

Powtarzać co, rédire, répeter, rébattre, - *nie* -te, - tion.

Powtore, en second lieu, secondement -*ny*, le secõd

Powziąć,

Powziąć, o. *odebrać*,

Poymać, prendre qu, -*nie*, captivité, saisissement.

Poymować, o. *poiąć*.

Poyść, s' en aller, aller à.

Pozabiiać, tuer beaucoup de .. , enclouer, barrer, couvrir de...

Pożądać desirer, - *nie*, o. *żądza*, - *ny*, -able.

Pożądliwy, concupiscible, -*ość*, -cence, cupidité, passion déréglée, - *ie*, avec passion.

Pozajutro, aprés demain.

Pożalić. o. *litować*, *użalić*

Pożałowanie, la compassion, la pitié.

Pożal gosię Boże, à Dieu les plaintes.

Pozamorski, au de là de la mer.

Pożar, incendie, la fureur du feu.

Pożarty, devoré.

Pozbawić, frustrer, priver de . . . ,

Pozbyć sie, se défaire, se débarasser de.

Pozbywać co, vendre, aliener, debiter.

Pozdrawiać, saluer qu. faire les baisemains à qu. - *wzaiemnie* rendre à qu. son salut, -*enie salut*, - tation, salnade, compliment.

Pożegnać kogo, dire adieu à qu. prendre le congé de qu.

Pożerać, dévorer,

Pozew, assignation, *n.* ajournement. *m.*

Poziemka, la fraise.

Pozłacać, dorer,

Pozłota, dorure.

Pozmyslać, feindre.

Poznać, - *wać*, reconnaitre, *się z kim*, faire connaissance, - *nie*, la connaissance, notion. *n.*

Poźno, tard. - *wność*, bien avant dans la nuit.

Poźny, tardif, tard.

Pozołkły, jaune.

Pozor, apparence, *n.* pretexte.

pod pozorem. à titre, sous couleur, sur un beau semblant.

Pozorny, specieux, en apparence, - *nie*, sement.

Pozostać, o. *zostać*, survivre -*ły*, qui a survecu

Pozwać, appeller qu. ajourner, assigner.

Pozwalać, consentir, permettre, tomber d'acord, -*enie*, ement, -ission.

Pożyć, vivre quelque tems, - *ie*, vie, cours, train de vie,

Pożyczać komu, preter, -*od kogo*, emprunter, -*nie komu*, pret *od kogo*, emprunt, -*lnik komu*, preteur, creancier, -*od kogo*, comodataire; emprunteur, -*anym sposobem*, par emprunt.

Pozyskać, gagner, avoir.

Pożyteczny utile, avantageux, *nie*, -ment, semēt

Pożytek, fruit, profit, avantage, utilité.

Pożytkować, profiter, tirer qu. profit.

Pożywać, se nourrir, se servir de, o. *pozwać*, *Pożywił się dobrze*, il en a les mains grasses.

Pożywienie, la nourriture

Prababka, la bisayeule.

Prać chusty, blanchir, laver, battre.

Praca, le travail.

Pracować, travailler, -*ity*, laborieux, assidu, -*cie*, -sement, *itość*, aplication continnelle.

Pracz, blanchisseur, -*ka*-se

Pradziad, bis-ayeul.

Pragnąć, desirer, souhaiter, *pić*, étre alteré, avoir soif, - *ienie*, desir, envie, souhait, -*ienie do picia*, la soif, alteratiō.

Praktyk, expert en qu ch. -*a*, practique, -*ować*, er

Pralat, Prelat. *ura*, -ure.

Pralnia, blancherie, le lavoir.

Pranie, le, savon, blanchement.

Praprababka, tris-ayeule. -*dziad*, -eul, -*wnuk*, fils de l' arriere petit fils ou fille.

Prasa, la presse. - *oliwna*, pressoir.

Prasnik, pain azime,

Prasować co, presser, pressurer, -*żelazkiem*, repasser le linge.

Prątek, la baguette,
Prafzczęta o. *rozgi*.
Prawda, la verité, le vrai, *-na ftole*, un garde nape *w Matem:* bafe, la ligne perpendiculaire.
Prawdziwy, vrai, veritable, *-wie*, -ment. o. *rzetelny*, *fzczery*,
Prawica, la droite. *w Prawą*, à droite, à la main droite.
Prawidło, la regle, le modele.
Prawić, discourir fur, raîfonner de qu. ch.
Prawie, prefque, bien, juftement.
Prawnik, Jure confulte, praticien, avocat, qui fait le droit.
Prawnuk, arriere petit fils
Prawny, juridique, *-nie*, -ment, felon le droit.
Prawo, la loi, le droit, la jurifprudence, le proces, le jugement, *dawca*, legislateur, *-łamca*, infracteur des lois. *-kątny w Matem:* rectangule, *-fad w Mat:* finus *-ftawny w Mat:* perpendiculaire, *-wierny*, ortodoxe, *-wać fię*, plaider, fe plaider, étre en proces avec qu.
Prawy, droit,
Prażyć co, griller, rotir.
Prążka, raie, trait, ligne.
Prążkowaty, rayé, vergé.
Prażnik, du pain azime.
Prażony groch, du pois à la laugrenée, pois grillé.
Przeć z gorąca, s'alumer, s'embrafer.
Prebenda, une Prebende, *-darz*, -ier, -dé.
Pręciuchno, en grãde hate
Precz, arriere, loin, hors *-ztąd*, loin d'ici, otez vous de là, allez vous en, hors d'ici.
Predykant, Miniftre, Pafteur.
Prędzey, plus vite, plutôt.
Prefekt, Prefet.
Pręga, o. *prążka*, marque livide.
Pręgierz, pilier, poteau, carcan.
Pręt, la verge, perche.

Prętki, vite, prompt, foudain *-o*, -ment, *-ość*, -effe, -itude.
Prezenta, prefentation.
Prezydent, Prefident.
Proba, preuve, effai.
Probka, *fkrawek*, un echantillon.
Probny kamień, piere de touche.
Proboszcz, Prévot, *-ftwo*, -voté.
Probować, efféyer, éprouver. *-nakamieniu*, toucher.
Proć co, decoudre, defaire
Proca, fronde, *-rz* ur.
Procesfya, proceffion.
Proch, la poudre, pouffiere, *-em pofypać*, mettre de la poudre. *-do ftrzelby* poudre à canon, à feu.
Prochnieć, pourrir, fe vermouler, *-no*, du bois pouri, *-no do krzefiwa*, de la meche.
Prochownia, moulin, ou magazin à poudre, *-ik*, poudrier.
Profesfia, profeffiõ. o. *ftan*.
Profesfor, profeffeur.
Profos, prevot des bandes, d'armée.
Prog, feuil, pas de porte,
Prokurator, procureur, avocat.
Promien, rayon. *-ifty* -né.
Promocya, promotion, avancement.
Promowować co, foutenir, faire avancer. *-kogo*, elever avancer.
Proporcya, proportion, cõvenance, *-onalny*, -nel
Proporczyk, petit enfeigne.
Propożycya, matiere, theme.
Prorok, prophet, *-cki*, -ique, *-ctwo*, -ie, *-ini*, -effe. *-okować*, -ifer, predire, *-owanie*, prediction.
Prośba, priere, demande, requete, inftance.
Prościutenko, toutedroite
Prosić, demander, prier, fupplier, inviter, interceder pour, afpirer à
Prosić się o świni, cochõner, *Prosię*, *-ątko* petit cochõ de lait, cochõnet

Prośna ſwinia, truie pleine.
Proſo, du millet.
Proſpekt, vue, aſpect, proſpet.
Proſt, le droit, - w proſt, droit, tout droit, po proſtu, ſimplement, - activo, les ſimples bônes gens, - ak, un homme ſimple, bon homme, qui ne rafine point ſur les choſes.
Proſto, directement, ſimplement, nayvement, franchemẽt, ſans detour, - ta, ſimplicite, ingenuité, nayveté - wać, redreſſer, aligner qu. ch. frayer le chemin à qu. ch. - wanie, ment,
Proſty, droit, ſimple, perpendiculair, niais, bon.
Proſzek, atome, pouſſiere, medecine en poudre.
Protekcya, protection.
Proteſtować ſię, proteſter.
Protokol, protocol.
Prowadzić, conduire, mener, acompagner, guider qu. gouverner, - iel, - cteur.
Prowent, revenu, le rente.
Prowiant, proviſion de bouche.
Prowincya, province, - l, cial, - alſtwo, - cialat.
Prowizor, pourvoyeur.
Prowizya, interet, rente,
Prozapas, à main, à la portée.
Prożek, petit ſeuil, - u ſkrzypcow, touche.
Prożniak, fainéant, pareſſeux, oiſif.
Prożno, envain, vainemẽt - ość, vanité - wanie, oiſiveté, fenéantiſe, pareſſe, - wać, riẽ faire, étre oiſif,
Prożny, vuide, vain - ſtrach, terreur panique.
Pruciać, eventer, queter.
Pruć, o. proć, Prum, bac.
Pruſy, Pruſſe - ſak, - ien.
Prym, la preference.
Primas Primat - oſki, - ial
Princypal, principal.
Pryſkać. ſnąć, faire rejaillir de l'ordure, eclabouſſer quelqu'un. - jak woda, rejaillir, ſauter, ſaillir, - jak koń, s' ébrouer. Pry-

Pryſzczel, elevûre, ampoule, puſtule, veſſie ſur la peau.
Prywatny, privé, particulier.
Prywet, les lieux d'aiſance
Prząść, filer, - dka, euſe, filandiere
Przez, par, à cauſe. - co, pourquoi, - to, pour cela, à cauſe de cela.
Przebaczyć, o. wybaczyć.
Przebiegać, parcourir, traverser.
Przebierać, trier, choiſir, aſſortir, - ſię, ſe traveſtir. changer d'habit, - miarę wczym, paſſer les bornes, outrer q ch. - palcami, jouer de doigts, toucher un inſtrument. - w potrawach faire la petite bouche, - głoſem faire un fredon, un paſſage avec la voix. o wybierać,
Przebiiać, trãſpercer, percer, penetrer, - jak papier, boire, paſſer, percer.
Przebić kogo, enferrer, § larder avec l'épée, enfiler, percer, - ſię, ſe tuer à coups d'épée, ſe percer, poignarder - ſię przez woyſko, ſe faire jour l'épée à la main, percer, rompre les ennemis, paſſer au travers.
Przebog! o mon Dieu!
Przebość, percer d'une corne.
Przebrnąć, paſſer au gué, o. zwyciężyć.
Przebudzić, reveiller qu.
Przebyć, paſſer, ſurmonter
Przebywać, ſejourner, hâter un lieu, y étre ſouvent.
Przeć ſię, o. zapierać.
Przecedzać, o. cedzić.
Przechadzać ſię, ſe promener, - dzka, le tour, la promenade, cours, promenoir.
Precharſty, cheval outré, eflanqué.
Pzechod, le paſſage.
Przechodzić, aller, paſſer, par un lieu, traverſer, marcher qu. temps, l' em

emporter, ſurpaſſer. -*mimo*, paſſer devãt, outre. -*droge*, croiſer le chemin. -*komu droge*, couper le chemin à qu. -*ſię*, o. *przechadzać*, -*enie duſzy*, la tranſmigration de l' ame. -*ony* uſé, porté.

Przechodni, qui a un pas ſage, -*zony*, uſé, porté.

Przechować, -*ywać*, garder quelque choſe, receler, retirer quelqu'un -*wanie*, ment, -*wywacz* -eur.

Przechrzta, juif batiſé.

Przechrzcić ſię, ſe batiſer.

Przechwalać ſię, ſe glorifier, ſe vanter.

Przechylać, -*lić*, incliner, pancher un peu, -*enie*, -ation, pente.

Przeiąć, o. *przecinać*,

Przeciąg, étendue, intervalle, eſpace de tems delai. -*ać*, tirer, paſſer qu. ch. par un trou, au travers d' un trou. trainer, tirailler qu. differer, prolonger, -*ać na ſwoią ſtronę*, gagner, entrainer qu. de ſon coté. -*ać ſię*, s' etendre comme un pareſſeux, ſe degourdir, durer ſans ſe faire, -*ać ſię z kim*, ſe tirailler, ſe houſpiler.

Przecie, toutes fois, neanmoins, pourtant.

Przecięcie, un coup de taille.

Przeciekać, paſſer, couler au travers,

Przecierać, percer, paſſer en outre en frotant, faire paſſer par un paſſoir, -*oczy*, froter les yeux, -*ſię między ludźmi*, voir le monde, ſavoir ſon mõde, paſſer par l' etamine. -*komu drogę*, rompre la glace, frayer le chemin à qu.

Przecięty, coupé, fendu.

Przecinać co, trancher en deux, fendre couper par le milieu.

Przeciſnąć co, jetter par deſſus, -*ſię*, fendre la foule, ſe preſſer.

Przeciwko,

Przeciwko, contre, vers, envers, au devant, vis à vis qu. ch. -*wodzie*, en remontant, contre le fil de l' eau -*wiatrowi*, à contre mont, -*gorze*, à mont, *z przeciwka*, de l' oppoſite.

Przeciwić ſię, s'oppoſer à, étre contre. -*ianie ſię*, oppoſition. *n*.

Przeciwnie, au contrairé.

Przeciwnogowie w Geogr: les Antipodes, les Anteciens,

Przeciwność, contrarietè, oppoſition, adverſité, malheur, deſaſtre, cõtradiction, -*ny*, contraire, ſiniſtre.

Przęczka, boucle.

Przećwiczyć kogo, former, dreſſer qu. *ony*, exercé, rompu à un metier.

Przeczekać ſię, attendre long temps.

Przecznica droga, *ſcieſzka* une traverſe.

Przeczuwać co, preſſentir, prevoir, s' en douter. -*anie*, timent.

Przeczyć, contre*dire*, étre contraire, -*enie*, -dit.

Przeczyſzczać, nettoyer, -*anie*, -ement.

Przeczytać, lire d' un bout à l' autre.

Przed, devant, par devant un lieu, avant, devant les yeux, en preſence de, par peur, pour, à cauſe. *nie mam przed nim pokoiu*, il ne me laiſſe pas en repos.

Przedąć, o. *przedymać*.

Przedać, *wać*, vendre -*nie*, vente, debit.

Przedarz, la vente.

Przedawacz, vendeur.

Przedayny, venal, vendable.

Przededniem, de grand matin.

Przedłużyć, alonger, prolonger. trainer, proroger, -*enie*, -ement gatiõ

Przedmieście faux-bourg

Przednarożny ſzanc demi-lune.

Przedmowa, Preface, avant propos, petit diſcours.

Przed-

Przedmurze, avant-mur, boulevard.

Przedni principal, le premer, excellent.

Przednie tres bien, fort bien.

Przedpokoie, antichambre

Przedrapać percer en gratignant.

Przedrukować, réimprimer.

Przedrwiwać, se moquer, *-wspolnie*, s' entre moquer.

Przedrzymać się, sommeiller.

Przedscienny za-szanc, un ravelin.

Przedsięwziąć, se resoudre, entreprendre, *-ęcie*, propos, resolution, dessein, entreprise.

Przedsionek, vestibule.

Przedsobny, anterieur.

Przedymać, soufler par, venter.

Przędza, filure, fil, filet.

Przedział, la separâtion, extredeux. *w Geogr* un diamettre. *- miedzy włosami*, une raie, *-wpisaniu*, la ponctuation, o. *dzielić*.

Przedzielnica, poinçon, aiguille de tete. *u tkacza*, entresil.

Przędzenie, le filage, l' action de filer.

Przedzierać co, rompre dechirer, *- się*, penetrer, s' enfoncer.

Przedzierzgnąć co w co, convertir, metamorphoser. *-nienie*, metamorphose.

Przędziono, la torse,

Przedziwo, la filure.

Przedziurawić, trouer, percer.

Przeformować, transformer.

Przefrymarczyć, echanger, troquer

Przegadać, avoir le dessus

Przeganiać, chasser par qu. lieu, outrer une bete.

Przegarzać, insulter.

Przegięcie, courbure, le pli

Przeginać, recourber, plier

Przeglądać, voir par. - à travers de qu. ch. revoir

voir, retoucher, prevoir, predestiner, recouvrir la vue, *- się* se mirer, rester au miroir, *-acz*, visiteur.

Przegnić, pourrir au travers.

Przegorzeć, étre penetré du feu.

Przegradzać, faire un cloison.

Przegrawać, perdre au jeu, perdre un jeu, une bataille, une gageure, un proces, faire une prelude. *-nie*, prelude, avant jeu, essai.

Przegrażać się, o. *grozić*.

Przegroda, une clo[illegible]on, barre,

Przegrodki w puzdrach, *szkatułach*, &c. compartiment, petit carré, passet, celule, *- w drukarni*, la casse, les cassetins. *- w szafach, na książki*, des tablettes.

Przegryść, percer à force de ronger.

Przeguby, les jarrets, pli du jarret.

Przehultaić, flûter son bien.

Przeiąć co, intercepter *kogo*, surprendre.

Przeiadać, manger son bien

Przejaszczka, promenade à cheval &c.

Przejazd, un passage trajet.

Przeiechać kogo, passer avec une voiture par dessus une personne.

Przeiednać, reconcilier, *- nie*, action.

Przeięty czym, penetré, transi.

Przeieżdzać, passer, traverser qu. lieu, passer par devant un lieu. *konia*, promener, passager un cheval. *- się*, se promener à cheval &c.

Przeistoczyć, changer en, transformer, *się*, se changer, se transubstancier.

Przekartować, battre, meler les cartes.

Przekąsić, manger un peu, mordre d' outre en outre.

Przekładać co gdzie, tranſporter, tranſmettre. *- na drugi iezyk*, traduire, expliquer, *-co komu*, repreſenter. *- co nad drugie*, preferer. *-woz*, charger trop. *-co czym*, entremeler de... *-nie*, tranſport, -ſition. traduction, preference

Przeklęſtwo, malediction imprecation, *-ty*, maudit, execrable.

Przeklinać, faire des imprecations à.

Przekłoć, percer, tranſpercer.

Przekłuć, tranſpercer du bec.

Przekonać, convaincre; *-nie*, conviction.

Przekop, une foſſe, un foſſé. *-ywać*, fouir tout avant.

Przekorny, laſcif, immoderé.

Przekować, reforger.

Przekręcić, forcer, fauſſer la clé.

Przekreslić, rayer, effacer

Przekrzywiać, courber.

Przekſzaltować, transformer.

Przekup, regraterie, *-ień*, -tier, revendeur *-ować*, regrater, revendre. *-ować kogo*, corrompre, gagner à force d' argent.

Przekwintować, faire la petite bouche. *-tny*, un friand, *-towanie*, afeterie, friandiſe. *n.*

Przeładować, charger de trop.

Przełamać, briſer, rompre. *-ſię*, ſe vaincre.

Przelać, verſer, refondre, verſer par deſſus.

Przelatywać, voler par deſſus, paſſer en volant *-częſto*, voleter, voltiger.

Przełazić, grimper par deſſus qu. ch. traverſer

Przeleknąć, epouvanter.

Przelewać krew, verſer, repandre, *-nie*, transfuſion, épanchement,

Przeleżeć, coucher quelqu. tems.

Przeliczyć co, compter.

Przełknąć, avaler, engloutir.

Przełożeńſtwo, les ſuperieures, la ſuperiorité, *- ony*, ſuperieur, intendant, prépoſé. *-yć*, o. *przekładać*.

Przemądry, trop ſage.

Przemagać, ſurmonter qu. en, vaincre, l' emporter.

Przemarnować, diſſiper,

Przemarznąć, étre ſaiſi de froid.

Przemorzyć ſię, étre preſſé de la faim.

Przemawiać kogo, débaucher qu. *-ſię z kim*, diſputer avec qu.

Przemędrzeć, faire le ſage

Przemiana, alternative. *-na przemiany*, tour à tour.

Przemieniać, changer en. *-enie*, le changement, la trans*mutation*, *-figuration*.

Przemierać głod, mourir de faim.

Przemierzyć, meſurer.

Przemierzły, laid, affreux

Przemieſzkać gdzie, demeurer qu. tems.

Przemiać, paſſer, s'ecouler. *-ący*, periſſable, fragile,

Przemoc, grande puiſſance, *o. przekonać*,

Przemoknąć, ſe mouiller, étré bien baigné, trempé.

Przemorzyć, faire ſoufrir la faim à qu. *-ſię*, mourir de faim.

Przemowić, commencer à parler, *o. odezwać ſię*, dire, reciter.

Przemożny, tres puiſſant. o. *przemoc*,

Przemycić, manquer au péage, paſſer par haut, frauder la douane.

Przemykać ſie, parcourir.

Przemyſł, invention, ſubtilité, induſtrie, adreſſe, eſprit. *-na woynie*, un ſtratageme *-ślać* premediter, rouler qu. ch. en ſon eſprit. *-slanie* -tation. o. *dowcip*.

Przenaiąc, ſuborner, apoſter.

Przenie się, negation.
Przenieść, transporter.
Przeniewierzyć się, manquer de fidelité, s'oter le credit -*nie się*, mauvaise foi.
Przenikać, -*nąć*, penetrer, percer, concevoir, aprofondir. -*anie*, ation, -*aiący*, -perçant.
Przenocować, passer la nuit.
Przenosić, transporter, deloger, transferer, preferer, -*ciel*, -ateur -*ny*, le remu-menage, delogement. -*ny weselne*, l'arriere -noce -*szenie*, transport, *szenie czego nad co*, la preference.
Przeor, Prieur, -*stwo* -orat
Przeorać rolą, biner, *trzeci raz*, rebiner, -*nie* binement, la 2. ou 3. culture, façon.
Przepadać, perir, s'eteindre, -*dzisty*, inconstant.
Przepalać co, bruler, chauffer trop. -*wodkę*, distiller. -*nie*, -ation.
Przeperzyć, piquer au vif
Przepaiać, ceindre, bander. -*ny*, -nt. -*ska*, bandeau.
Przepaść, un abime, precipice, goufre, montagne escarpée.
Przepędzać, o. *przeganiać*, *trawić*,
Przepełnić, remplir trop.
Przepić, -*iać*, boire son argent, -*ie*, la crapule,
Przepiekać, rotir trop, havir.
nie przepiecze ci się to, tu n'en feras pas quitte
Przepiorka, caille, -*młoda* -teau.
Przepis, copie, transcrit, ordonnance, -*ać*, *ować*, copier, transcrire, ordonner, surpasser
Przepłacać, acheter trop cher.
Przepłakać, passer son tems en pleurant.
Przeplatać, entremeler, brocher, -*nie*, un melange.
Przeplenić, degraisser, affaiblir.
Przepłokać, laver, guéer le linge.

Przeply-

Przepłynąć, traverser, passer à nage.
Przepomnieć, oublier.
Przepościć się, jeuner trop
Przepowiadać, predire, -*cz*, devin. -*nie*, -ctiō.
Przepraszać, demander pardon -*się wzaiemnie*, -l' un l' autre. -*nie*, la reconciliation.
Przeprawa, le trajet, passage, pas, -*iać*, passer par, traverser.
Przeprowadzać, conduire, mener, transporter -*się*, deloger, demenager, -*nie się*, -ment.
Przeprzągać, changer de chevaux,
Przeprzeć, convaincre.
Przepuknąć się, se crever,
Przepuścić, laisser passer qu pardonner à, passer *moy kapelusz przepuszcza wodę*, mon chapeau perce à l' eau.
Przepych, une ambitieuse emulation, -*ać*, pousser qu. ch. au travers d' une autre.
Przepyskować, chipoter.
Przepytywać się, s'enquerir, s'informer, prendre langue, approfondir.
Przerobiać, refondre, refaire -*kapelusz*, repasser
Przerastać, croitre au travers.
Przerażać, fraper, penetrer, transir, toucher, -*enie*, -ation. -*liwie*, d' une maniere penetrante, -*liwy*, penetrant.
Przerębla, le trou qu'on fait dans la glace
Przerębować, couper en deux, percer un foret.
Przerwa, un goufre. -*ać*, rompre, dechirer, interompre, detourner.
Przerwanie, rupture.
Przerosły, melé de gras.
Przerzeczony, le dit, susdit, mentionné.
Przerzedzać, rarefier, -*las* donner du jour à un bois, ebrancher, éclaircir.
-*przerzedziło się*, il y en a peu,
Przerznąć, couper par le milieu, -*ięcie*, coupure

Przerzu-

Przerzucać, jetter d' un lieu à l' autre, jetter par dessus qu. ch.
Przesąd, prejugé, prevention.
Przesadzać, transplanter. trans mettre -ferer -się na kogo, s' efforcer de l' emporter sur qu. vouloir se distinguer trop. -nie, -plantion, -nie się, affectation.
Przesalać, saler trop.
Przeschnąć, se secher.
Prześciełać, stratifier, entreposer qu. ch. à -łożko, refaire le lit.
Prześcieradło, drap de lit.
Przesiadać, s' asseoir ailleurs, changer de place. -ywać, hanter une personne, - les cabarets, hanter chez qu.
Przesiedzieć, passer son tems à qu. ch. assis. -się attendre long tems
Przesiewać, cribrer, passer par l'etamine, tamiser, -anie, ration. -ki, criblures.
Przesilić się, s'affaiblir, s' enerver, s'epuiser -enie, epuisement, ralentissement -enie dnia, le solstice d' été. -nocy, - d' hiver.
Przeskakiwać, sauter par dessus.
Przeskrobać, percer en ratissant.
Prześladować, persecuter, -anie, -tion. la poursuite, -nik, teur.
Przesłać, envoyer auparavant. -nie, envoi - niec, avant -coureur.
Prząślica, le pié de quenouille.
Przesłuchać, ouir, écouter auparavant. -świadków, recenser, les temoins. -nie, -ment.
Przesmierdnąć, devenir puant.
Przesmyk, detroit, defilé.
Przespać, dormir qu. tems
Prześpiewać, chanter une chanson.
Przestać, cesser, se desister -wać zkim, converser avec qu. - wać się, se gater

gater avant l' usage, o. nastać się, -ły, qui est coupé trop tard. -bez przestanku, sans cesse, sans interruptiō.
Przestępować, passer par dessus, violer, transgresser.
-koń przestąpił. le cheval s' est embarré, s'est empetré.
Przestrach, la terreur, frayeur, effroi, -szyć, effrayer, épouvanter.
Przestroga, precaution, avis. avertissement.
Przestroić się, se travestir, s'habiller en.
Przestrony, large, spacieux.
Przestrugać, planer trop.
Przestrzegać. avertir qu.
Przestrzelać, transpercer d'un coup de fusil &c.
Przestudzić, refroidir.
Przestwor, le large, étendue.
Przesuszyć, desecher.
Przeświadczyć, convaincre, -nie, -iction, persvasion.
Przeświętny, tres illustre, tres noble, Magnifique
Przesyłać, o. przesłać,
Przesypiać, dormir qu. tems, -nie się po obiednie la meridiane.
-przespać się, dormir son sou, cuver son vin
Przesypać, mettre, faire passer,
Przeszkadzać, empecher qu. de, distraire qu. oda, -ment -action
Przeszło, plus que, au de là de. - roczny, del'année passée. -ły, precedent.
Przeszywać, piquer, contrepointer. -nie, -ure.
Przetaczać, transvaser, rentonner.
Przetak, un crible.
Przetęsknić, passer, son tems en langueur, rêvasser.
Przetknąć, passer au travers.
Przetłuc, casser, briser
Przetłomaczyć, traduire, expliquer.
Przeto, c' est pourquoi. -iż, parceque.

Przetrącić, rompre, casser à force de.

Przetrwać, suporter, endurer.

Przetrznąsnąc, remuer, examiner, *-nienie*, examen.

Przetrzepać, houssiner, epousseter.

Przetrzymać, o. *przetrwać*

Przeuczyć się, s' abimer dans les etudes.

Przewąchać, halener, flairer qu. ch.

Przewarzać, bouillir, faire cuire.

Przeważać, etre plus pesant, trebucher. *-ność*, pesanteur.

Przewiązać, lier par le milieu.

Przewiedzieć, prevoir.

Przewiednąć, demi-faner.

Przewiedzieć, savoir, s' informer.

Przewielebność, sainteté, Grandeur Eminence, Reverence, *-ny*, reverend.

Przewiercieć, percer d' un perçoir.

Przewietrzyć, eventer, *-się*, prendre l' air.

Przewiewać, soufler, vaner.

Przewijać się, fourmiller, passer & repasser.

Przewinić, etre coupable

Przewlec się, changer d' habit.

Przewłoka, retardement, delai, *lekły*, trainant, *-łoczyć*, differer, *-łoczyć co*, enfler.

Przewodnik, un guide, conducteur, *-stwo*, la conduite, *-dzić sobie*, mener rudement, maltraiter qu. *-dzić prawo* obtenir un arret contre qu. *-dzenie nad kim* dur procedé.

Przewoz, trajet, passage, transport. *-płacić*, payer le naulage, *-ić*, faire passer qu. une riviere. *- nik*, passeur d' eau.

Przewracać, tourner, verser, feuilleter pervertir, renverser.

Przewrotny, pevers-*ność* -ité

- ite *- nie*, -ement.

Przewyższać, surpasser, exceder, *-nie*, la superiorité, avantage.

Przeymować, percer, decouvrir, *- listy*, intercepter, *- czym*, pénetrer, transir.

Przeyrzeć, o. *przeglądać*, *-nie*, la revision, prevision *-oczysty*, diaphane, transparent.

Przeyść, o. *przechodzić*, *-ie*, l'allée, passage, pas

Przez, par, au travers de, à travers qu. ch. par dedans de, pendant, durant, par dessus *-całą noc*, tout le long de la nuit. *- noc*, de la nuit.

Przezacny, tres digne magnifique, illustre,

Przeżegnać, benir, faire le signe de la croix *-nie* la benediction.

Przeziębnąć, se refroidir trop. *-nienie*, refroidissement.

Przezimować, passer l' hiver.

Przezmian, flatere, peson.

Przeznaczać, destiner, præ destiner *-enie*, -ation.

Przezorny, prevoyant, circonspect, *ość*, -ance -ction. *-ie*, auec prevoyance.

Przezuwać, changer de botes &c.

Przezwisko, surnom.

Przezwyciężyć, vaincre, surmonter.

Przeżyć, survivre qu. ou à quelqu'un.

Przezywać, surnommer, nommer, changer de nom.

Przod, le devant. *-niż* avantque, *-poyść*, preceder.

-wprzod, auparavant, par avance, z *przodu*, par devant.

Przodek, le devant, la partie anterieure, *- u woza*, train de devant.

Przodkowie, les ancetres, *-iem*, devant. *- ować*, marcher devant, preceder. *-owanie*, la primauté, préeminence. *-ujący*, préeminent.

Przy, prés de, auprés de, proche de, contre qu. ch. tout proche de, tout contre qu. ch. en presence de. - *samym końcu*, tout vers (à) la fin, *iedno drugim*, près à près *bydz czym*, etre present à qu. ch. *świecy się uczy*, il etudie à la chandele, - *iest Woysku, Dworze*, il est à la cour, à l' armeé, *Ryczerz - kuflu*, c' est un heros au travers du vin.

Przy, *podczas*, pendant, durant qu. ch. dans, en faisant qu. ch. en, au, à, chez, au son de...

Przybeczeć, payer de sa peau.

Przybiegać, acourrir.

Przybierać, prendre plus - *końia*, harnacher, parer un cheval.

Przybiiać, clouer, aficher, atacher avec des cloux - *do lądu*, aborder, prendre terre, mouiller, arriver au bord. - *nie do brzegu*, abord, debarquement.

Przybłąkac się, venir en qu. lieu en s' étant égaré.

Przybliżać, aprocher de, - *nie*, aproche, raproche.

Przybudować, batir tout contre, ajouter un batiment.

Przybycie, arrivée, venue

Przybysz, un nouveau venu. - *owy*, intercalaire, emboli mique, bissextil.

Przybytek, tabernacle, la maison de Dieu.

Przybywać, s' augmenter arriver, - *nie*, accroissement, arrivée.

Przyćśię, nier, desavouer

Przychłodny, un peu frais.

Przychodzić, venir, parvenir, tomber dans, revenir, reprendre ses forces, se reconnoitre.

Przychodzi, o. *potrzeba, należy*, - *do siebie*, revient, se retablit, - *eń*, survenant.

Przychowek, accession, surcroit, aquis.

Przychylić, o. *zniżyć. się*. s'accommoder à. - *ność*. inclination. propensiō. - *ny*, enclin, porté.

Przyciągać, attirer, tirer à soi, gagner qu. - *z woyskiem*, arriver, - *nie* attraction, arrivée.

Przyciasny, un peu serré

Przyciemny, un peu obscur.

Przycienki, un peu mince

Przyciepieć, un peu souffrir.

Przycierać, o. *trzeć*, brider, domter.

Przycieś, la semelle d' un batiment.

Przycinać *bardzo przy*... couper tout côtre qu. ch. *komu* donner un coup de langue à qu. *skrzydeł*, rogner les ailes.

Przyciskać, comprimer, presser, serrer, - *nie*, - ession, - ment.

Przyćmić *co*, obscurcir un peu.

Przyczepka, dresse, bout qu' on met à des vieux souliers.

Przyczołgać, ramper.

Przyczyna, cause, raison, priere, intercesson. intercesseur.

- rzyczynek, le surplus. - *iać*, augmenter, - *iać się*, aider à faire, s' interposer, interceder,

Przyczytać, attribuer, imputer.

Przydać, y mettre, ajouter. - *się*, servir, etre bon à, arriuer. - *wanie* adjonction, addition - *tek*, le surplus, suplement. - *yny*, propre, utile à.

Przydeptać, marcher du pié sur l' habit de qu. - *trzewik*, eculer son soulier.

Przydrobić, emier encore plus.

Przydusić, étouffer, - *w kuchni*, abatre ce qui bout.

Przydymiać, donner de la fumée, sentir la fumée.

Przygana, blame, censure, critique

critique, -*iać*, -er, trouver à redire o. *przygnać*,

Przygarnąć, tirer à ſoi.

Przygarśnie, jointée. *n.*

Przyginać, courber, plier.

Przyglądać, voir, obſerver

Przygnać, faire venir.

Przygoda, un accident, avanture, *n.* evenement, *m.* cas fortuit. -*dny*, caſuel, bon, propre. -*dzić*, ſervir, etre bon.

Przygorzeć, ſe bruler un peu, ſentir le brulé.

Przygorſznąć, rancir.

Przygotować, apreter, preparer, -*nie*, appret, -ation, appareil.

Przygramolić ſię, ramper, ſe trainer.

Przygryzać, ronger un peu.

Przyiaciel, ami, parent. -*ſki*, d' ami, favorable, -*ſko*, en ami, à amiable, -*ſtwo*, les amis.

Przyiadło ſię, qui cauſe du degout.

Przyiazd, arrivée.

Przyiaźń, amitié, -*zny*, amiable, -*ić ſię*, faire amitié.

Przyiechać, arriver.

Przyięcie, -*mowanie*, accueil, admiſſion.

Przyiemny, doux, agreable -*nie*, -cement, -ement. -*ność*, douceur, grace, agrement.

Przyimować, accepter, recevoir, accueillir, admettre, prendre ſervice, s' engager, prendre à ſon ſervice, -*ſię*, revenir, pouſſer racines. o. *przyięcie*.

Przykaz, *anie*, comãdemẽt -*ować*, ordonner, commander.

Przykład, exemple, modele. -*u fuzyi*, couche, croſſe, -*ać*, mettre, appliquer, -*ny*, exemplaire. -*nie*, -ement-*ość* exemple.

Przykleiać, coler.

Przyklękać, s'agénouiller

Przyklęſkać, fraper des mains.

Przekłoć, ouvrir, percer

Przekop, un foſſe. -*y*, les aproches.

Przykować, forger, attacher.

Przykro, avec peine. -*oić*, couper, tailler, -*ość*, une hauteur rude, aigreur, adverſité, difficulté. -*y*, roide, eſcarpé, degoutant, deſagreable, difficile.

Przykrywać, couvrir, *adło* -erture.

Przykrzeć ſię, moleſter, ennuier. -*nie ſię*, importunité.

Przykupić, o. *dokupić*.

Przykurzyć, couvrir de pouſſiere.

Przykwaſnieć, comãncer à s' aigrir.

Przyłączać, joindre, unir

Przyłąmać, rompre un peu.

Przylecieć, -*wać*, voler, venir en hatte, acourrir.

Przyłbica, caſque, heaume.

Przyległy, contigue, cõtinue, tenant. -*ość* -ité, voiſinage.

Przylepić, coler, atacher.

Przylewać, verſer davantage.

Przylewek, ſurmeſure.

Przylgnąć, s' atacher.

Przylizać ſię, careſſer qu.

Przyłożyć, o. *przykładać*,

Przyłuda, apas, attraits, charmes, -*dzić*, attraire, alecher.

Przylutować, ſouder.

Przymawiać, piquer, choquer, -*na co*, y toucher

Przymierzyć, eſſéier -*rze*, alliance, traité, paix.

Przymieſzać, *meler* entre.

Przymilać ſię, s' inſinuer par careſſes, flateries.

Przymiot, accident, attribut.

Przymnażać, augmenter,

Przymowka, coup de langue.

Przymorzek, petite gelée

Przymurek, petit avantmur. -*ować*, alonger un mur.

Przymus, contrainte, force. -*zać*, -dre, forcer.

Przymykać, mettre plus pres.
Przynaglać, presser, forcer.
Przynależeć, apartenir, -ący, -ant, *tość*, -ance.
Przynaymniey, tout au moins, pour le moins, au moins.
Przyniewolić, o. *niewolić*
Przynogi płużne, les mancherons de le charrue.
Przynosić, aporter, causer
Przynukać, o. *przymusić*.
Przyodziać, o. *odziać*.
Przypadać, venir en hate, acourrir, *- na myśl*, tomber dans l' esprit, *-czym*, etre couvert de *-na kogo*, revenir, tomber. *-w dzień iaki*, tomber un tel jour. *-komu dobrze iak suknia*, être juste, être ciré sur le corps, *-ek*, cas, évenement, avanture, rencontre, accident, *-kiem*, casuelement, *w przypadku*, au cas, en cas *-owy* accidentel, casuel. *-tość* qualité, vertu, accident, *-ty*, couvert de...

Przypalić, faire havir, bruler. *-enie*, -ure.
Przypaść, o. *przypadać*.
Przypasać, metre l' epée à coté.
Przypatrować się, o. *patrzeć*, considerer, contempler.
Przypędzić amener. o. *przygnać*.
Przypiecek, la partie du four où est la gueule. *-kać*, griller, rotir un peu.
Przypinać, ficher, agrafer, atacher.
Przypisać, ajouter qu. à un écrit, dédier, adresser un livre à. *- nie*, glose, dedicace. épitre dedicatoire.
Przypłacać, payer, expier
Przypłynąć, aborder, arriver. *-ienie*, abord, descente.
Przypodobać się, gagner la faveur de qu. *- nie*, complaisance, comparaison.
Przypominać, faire souvenir, rapeller qu. ch. *-nienie*,

-nienie, le ressouvenir
Przypowieść, proverbe.
Przypozwać, o. *pozwać*.
Przyprawiać, apreter, preparer, assaissoner, accommoder, attacher, clouer, ficher. *-a, -nie*, -et, ation, ement, age *-wny*, melé, mixtionné, *-wne włosy*, cheveux postiches, empruntés.
Przyprowadzać, faire venir, conduire, amener.
Przyprząc, mettre plus de chevaux.
Przypuszczać, admettre, recevoir, *-nie*, -ission, -ption.
Przyrastać, surcroire, s' agrandir, *odni Brat* frere uterin. *- odzenie*, la nature, la propriété naturelle, *-dzony*, naturel. *-odzonym sposobem*, selon la pente naturelle, *-rośnienie*, surcroissance.
Przyrownać, comparer, à. *-nie*, -aison.
Przyrwać, arracher tout contre.

Przyrzec co, promettre à qu. *-czenie*, -sse.
Przyrzucać, jetter dessus, couvrir qu. ch. de, y joindre, rendre.
Przyrznąć, couper tout contre.
Przysada, addition, mixtion.
Przysadzać, o. *sadzić*, *-do piersi*, alaiter.
Przysądzać, adjuger qu. ch.
Przysolić, saler davantage.
Przyschły, colé par secheresse.
Przyscianki, entreval, detroit.
Przysieść, étre assis sur une chose, *się do kogo*, s' asseoir aupres de.
Przysięga, un serment *-ać*, jurer, faire serment, *-gły, -żny*, juré, obligè par serment, un jurat.
Przysiewać, semer, sursemer.
Przysionek, petite sale à l' entrée.
Przyskoczyć, se jetter contre, acourir.

Przyskrzy-

Przyśkrzynąć się, se serrer entre deux choses.
Przysłowie, proverbe, ad verbe.
Przysłodki, douçatre, un-peu doux.
Przysłuchać, - *iwać*, écouter, preter oreille à.
Przysługa, service, plaisir, -*iwać się*, obliger, ser vir qu. -*iwanie się*, service.
Przysmak, ragout, friandise, -*żać*, faire un peu
Przyśnić się, songer, rever
Przysporzyć, augmenter.
Przyspieszyć, hater le pas, presser qu. ch. avancer.
Przyśpiewywać, o. *śpiewać*
Przysposabiać, adopter, façonner. former; -*iony syn*, Fils adopté. -*enie*, adoptation.
Przystać, *doczego*, toucher, se coler, etre cire sur, etre attaché, - *do kogo*, s'engager à qu. se mettre en service. -*na co*, s', y accorder, tomber d'accord, -*nie*, engage, engagement.
Przystąpić, marcher du pié, s' approcher, passer à qu. matiere.
Przystawiać, mettre auprès de, -au feu. - *ka*, saussiere, -*w Matem*: tangente.
Przystęp, accés, abord, entrée, -*ny*, -ssible, -dable. -*ować*, o. *przystąpić*, -*owanie*, approche
Przystoi, il convient, *nie*-il n'est pas séant, -*nie*, decemment, -*ność*, bienséance, -*ny*, -ant.
Przystosować, apliquer, *nie*, -cation.
Przystroić, parer, embellir
Przystrzyć, couper les extremités avec les ciseaux.
Przyświecić, eclairer qu.
Przysypać, -*wać*, verser davantage. couvrir de.
Przyszczepka, dresse, bout
Przyszły, futur.
Przyszwa, l'empegne.
Przyszyć, coudre à.
Przytoczyć, rouler vers un lieu,

lieu, alleguer.
Przytarty, afilé, elimé.
Przytęchły, un peu relât,
Przytępić, emousser,
Przytłuc, abatre.
Przytomny, present, -*ie*, en presence, -*ość*, -ce.
Przytrafić się, arriver.
Przytrząsnąć, soupoudrer.
Przytrzymać retenir, arreter.
Przytulać, serrer contre. -*się do ziemi jak kuropatwa*, se blotir, se moter, se raser.
Przytyki, mot piquant.
Przyuczać, acoutumer.
Przywabiać, alécher, *nie*, -ment, attraits.
Przywalić, accabler d'un fardeau.
Przywara wgarku, le gratin, la croute, o. *wada*
Przywianek, trousseau, dot.
Pzywiązać, -*ywać*, atacher, lier. -*nie*, -ment liaison.
Przywierać, laisser une porte entre-ouverte, s' atacher au coté du pot.
Przywiiać mettre, aplìquer.
Przywiley, un privilege.
Przywitać, saluer, - *nie*, salutation.
Przywłaszczać, atribuer, arroger, s'approprier, usurper, -*anie*, -atiõ, *y-ciel*, -ateur.
Przywłoczyć, trainer à.
Przywodzić, amener, conduire, alleguer, citer, reduire, pousser à, *do skutku*, effectuer. *na pamięć*, remettre en memoire, ressouvenir.
Przywołać, - *wać*, apeller, faire venir.
Przywozić, amener par terre &c. -*iel*, voiturier
Przywracać, restituer, retablir, reintegrer -*nie*, retablissement -ation,
Przywykać, s' acoutumer à.
Przyimować, o. *przyiąć*.
Przyiść, o. *przychodzić*.
Przyiście, arrivée.
Przyznawać, avouer.

Przyzwalać, consentir. -*enie*, -ement, meme avis.

Przyzwoity, convenable, -*cie*, -ement, -*tość*, nce

Przyzwyczaiać, acoutumer, -*enie się*, habitude

Przyzywać, o. *przyzwać*

Psalm, Pseaume. -*terz*, -tier.

Psi, de chien. -*arnia*, un chenil, -*arz*, valet de chiens. -*ę*, un petit d' une chienne -*sko*, un mechant chien.

Psik kocie, chu -chu.

Psikus, la mechanceté, piece, -*wyrządzić*, jouer un mauvais tour à quelqu'un.

Psować, gater, détruire, corrompre, parvertir. -*nie*, destruction.

Pstrąg, la truite,

Pstry, barriolé, bigarré, -*zyć*, moucheter, enjoliver. -*żyć się*, se taveler. -*ociny*, mouchetures, bariolage, bigarrures.

Psuć się, se gater.

Psykać, sifler.

Pszczelnik, ~~lieu~~ ou sont les ruches de mouches à miel.

Pszczoła, abeille, o. *trąt*.

Pszenica, du froment, -*Turecka*, blé de Turquie.

Pszenny, de froment.

Ptak, oiseau, -*szek*, -illō, -elet.

Ptastwo, les oiseaux, la volaille.

Ptasznistwo, oisellerie, -*em się bawić*, -oiseller.

Ptasznik, oiselier, -euer, -*yniec*, basse-cour.

Publiczny, publique, -*ie*, -ment.

Puch, duvet, -*ać*, pousser sō haleine jetter une boufée

Puchlina, tumeur, enfleur, hydropisie.

Puchnąć, s' enfler.

Pudełko, petite boete.

Puder, de la poudre, -*rować*, poudrer.

Pudło, boete de cerche, -*w kręglach*, un passe volant.

Pugillares, tablettes.

Puhacz, chat-huant.

Puchar,

Puar, grande coupe.

Puinał, poignard.

Puk, éclat, bruit, -*ać się*, se fendre, se crever, s' ouvrir. -*ać*, s'epanouir heurter, fraper. -*awka*, canoniere de sureau.

Pukiel, bossette, -*w Matem*: figure en bosse, convexité. -*asty*, -lé.

Puklerz, bouclier.

Pulchny, spongieux, *chleb* du pain rare -*ieć*, devenir mol & spongieux.

Pulk, un regiment.

Pulpety, figatele, andouilletes.

Pulpit, un pupitre, -*kościelny*, lutrin, dressoir. -*do mszału*, porte-missel.

Puls, le pous. -*u macać*, tater le pous. -*u bicie*, pulsation.

Pulwersak, chambre de poudre.

Punkt, un point; -*ualny*, ponctuel, exact -*alnie*, -ment -*ualność*, -alité, -itude, -*ować*, ponctuer.

§

§*Purchawka*, vesse de lousp

Purgans, medecine, purgation, -*ować się*, se purger.

Purpura, pourpre.

Puscizna, la depouille.

Puslisko, etriviere.

Pustelnik, hermite, anacorete.

Pustki, maison deserte.

Pustoszyć, ravager, desoler, -*mieczem i ogniem*, mettre tout à feu & à sang, -*eć*, devenir desert. -*enie*, devastation, ruine, ravage. -*yciel*, destructeur.

Pusty, desert, inculte, depeuplé, -*nia*, hermitage

Puszcza, un desert.

Puszczać, laisser, lacher, -*z siebie*, jetter, pousser, produire, -*jak lod*, se degeler, *jak plama*, s' oter, se perdre, s'en aller, -*kogo*, faire entrer, laisser aller. -*w arendę*, ceder, delaisser la possession à qu. -*na kogo*, lacher, laisser courir. -*jak strzelba*, *nit*, se de-

charge

charger, tirer, se detacher, *-krew*, saigner qu. *-się*, se mettre, s' exposer, commencer à venir, à paroitre, bourgeonner, pousser. *-nie*. l' action de laisser &c. *-nie krwi*, la saignée *-nie zębow*, la pousse des dens. *-nie wsi*, delaissement.

Puszczyk, huet, hulot.

Puszyć, s' enfler, boufir.

Puszka, boëte, étai.

Puszkarz, cânonier, *-co leie*, fondeur.

Puzan, une trompete lugubre.

Puzdro, cantine, cave.

Pycha, arrogance, orgueil

Pypeć, pépie.

Pypłać, souiller, remuer.

Pysk, museau, *-świni*, gruin, *-ryby*, musle, *-ptaka*, bec.

Pyskłać, vermiller, remuer

Pysznić się, faire le rencheri, s'enfler d' orgueil, s'enorguellir. *-y*, orgueilleux, arrogant, superbe.

Pytac się, s' informer, s' enquerir, s' enqueter. *-nie*, question.

Pytel, le bluteau.

Pytlować, bluter, sasser. *-wy młynarz*, bluteur, *-a skrzynia*, blutoir.

RRR.

Rabarbarum, rhubarbe.

Rąbać, couper, hacher, *-nie*, coupe, taille.

Rąbek, linon, crepe.

Rabować, voler, detrousser.

Rabuś, brigand, voleur.

Raca, fuseè, *-po linie bieżąca*, courantin.

Rachmistrz, aritmeticien, commis de comtes.

Rachować, calculer, compter, *-nie*, suputation, calcul, *-anica*, comptoir

Rachunek, calcul, contes. *-oddać*, tenir compter.

Raczyć, daigner.

Raczey, plutot.

Rączka, petite main, *-u zegara*, l' aiguille.

Rączy,

Rączy, vite, vif, *-o*, mēt, *-ość*, esse, -vacité.

Rad, volontiers, de bon gré, bien aise, *-rad nie rad*, bongrè, malgrè.

Rada, conseil, avis.

Radlić, biner une terre. *-enie*, -ment.

Radło, le soc.

Radny Pan, conseiller.

Radość, joie, plaisir, *-wać się*, se rejouir.

Radzić, conseiller, persuader, *-się kogo*, consulter, demander avis.

Raić, o. *radzić*.

Rak, ecrevisse. *-owe nożyce*, serres, pinces, mordans.

Rama, le chassis, bordure, quadre.

Ramie, epaule. *n.* *-nisty*, qui a de larges épaules *z swego ramienia*, de son coté.

Ramota, rapsodie.

Rana, blessure, plaie.

Ranić koko, blesser.

Rano, le matin, *-bardzo*, de grand matin, de bō matin *od rana*, dès matin.

Rańtuch, voile de feme.

Rany, hatif, precoce.

Raptularz, une éboche.

Rarok, le laneret.

Rasa, la serge.

Raszpla, rape, lime, *-ować*, -er.

Rata wołać, crier à l' aide, au secours. *-ratami płacić*, payer par terme.

Ratunek, aide, secours.

Ratusz, Hotel de ville.

Ray, paradis.

Rayca, conseiller.

Raytar, reiter, cavalier.

Raz, un, une fois, *-em*, tout à la fois, tout d'un coup, en meme tems. *-ten drugi -ow*, l' un apres l' autre. *-to drugi -owo*, tantot ceci tantot cela, *na razie, zrazu*, au commencement, *po razu*, chacun un coup, une fois. *raz po raz*, coup sur coup, *ile razy*, toutes les fois *tak wiele razy*, tant de fois, *tą razu*, cette fois *-ci*.

Raźny, vite, prompt. *-o*, -ment.

Ra

Razowa mąka, recoupete
Rdest wodny, du curage, persicaire, herbe aux puces.
Rdza, rouille *-wy*, -ux, *-wnieć*, -r, s' enrouiller.
Rębacz, fendeur.
Ręby, l'envers.
Recepta, recette, ordonnance.
Recydywa, recidive.
Recytować, reciter.
Ręczyć, repondre de, (pour)
Ręcznie, avec la main.
Ręcznik, essuiemain.
Ręczny, manuel, de main
Rędzina, o. *ziemia tłusta*
Refectarz, refectoir.
Referendarz, referendaire
Reflexya, reflexion.
Reforma, reforme, -atiã, *-ować*, -er, retablir, *-at*, reformé.
Regal, regale, *-owy papier*, du papier regal.
Regent, regent, greffier.
Regestr, regitre, liste, catalogue, indice, compte, un livre de raisons.
Regiment, regiment, *-arz*, -aire, chef.
Reguła, regle, *-rnie*, ulierement, *ność*, -ularité *-rny*, -glé, -gulier.
Ręka, la main, le bras, *-na rękę, do ręki* pret, à la main, à main *pisać pod rękę*, ecrire à contre main, *złą ręką codać*, donner qu. ch. à regret, *podawać rękę* tendre la main à qu. aider qu. *długie ma ręce*, il a les main crochues, il detourne.
Rękaw, un manche, *-w zimie do rąk*, manchõ, urson. *-ica*, gant. *-iczki nie palczaste*, des mitaines, *n.* des moufles, *n.* *-icznik*, gantier.
Recognicya, recõnaissance
Rękojeść, un manche, une poignée. *-u wagi*, chasse de balance.
Rekoimia, fidejusion, caution, garantie.
Rekolekcye, la retraite.
Rekreacya, le jour de vacance, la promenade.

Rekrut, recrue.
Rektor, le recteur.
Relacya, relation, raport.
Religia, religion.
Relikwiarz, reliquaire.
Relikwie, reliques.
Remissa, remise, renvoi.
Reperacya, reparation.
Repetować, repeter.
Replika, replique, repõse
Respekt, respect, égard.
Reszta, le reste,
Retenta, arrierages. *m.*
Retor, Retoricien.
Rewers, reversaux.
Rewidować, revoir, visiter. *-zor*, seur, -teur, *-zya*, -ision, -te
Rewokować, revoquer.
Rezerwa, reserve, exception.
Rezolut, ésprit resolu. *-wować się*, se raviser, se resoudre, se decider.
Rezydencya, residence, *-ent*, ent, *-ować*, er. demeurer.
Robactwo, vers, vermine.
Robaczywieć, se vermouler, *-wy*, vermoulu, mouliné, piqué des vers
Robak, un vers.
Robdeszan, robe de chambre.
Robić, faire, travailler, *-jak piwo*, bouillir, fermenter.
robić kazać, faire faire *-pieniądzmi*, mettre sõ argent à interet. *-enie*, la fabrique.
Robiony, travaillé, fait.
Robocizna, maneuvre, faisances.
Roborować, confirmer, enteriner.
Robota, un ouvarge, oeuvre, travail, fabrique façon, *dać za robotę*, donner pour la façon. *-nicy*, des gens de travail, de journée, les ouvriers. *-nik*, ouvrier. *-ny*, de charge, de somme, qu'on atache au joug. *-ny dzień*, jour ouvrier, ouvrable.
Roczniak, bete d'un an *-ica*, jour aniversaire, *-ie*, annuellement, *-ny*, annuel, *-takroczny*, de l'année precedente.

Rod, tige, origine, ſang, race, naiſſance, maiſō, famille,, *-em ztąd*, natif, de nation. *opis*, généalogiſte, *-opiſtwo*, -ie. *n.* *-owity*, de nation, veritable. *-zay*, eſpece, genre, race. *-zayny*, qui produit, genital.

Rodzić, naitre, acoucher, mettre au monde, enfanter, produire des fruits, *-enie*, generatiō, -ment, -ction, naiſſance. *-ice*, le pere & la mere, *-ic ztąd*, qui eſt du pais, *-eńſtwo*, les parens, parenté.

Rog, corne, bout, coin, angle *-aty*, cornu *-owka* pannier, *-owkę brać*, ſe mettre en pannier *-owy*, de corne. *-owe*, le cornage.

Rogoż, jonc, *m.* tiſſe à nater, *-nik*, natier.

Roić ſię o pſzczołach, echemer, faire eſſaim, *-ſobie w głowie*, forger, machiner, rouler qu. ch. en ſon eſprit.

Rojownik ziele, meliſſe, *n.*

Rok, an, année, ajournement. *-co rok*, tous les ans, *-przedlaty*, autrefois.

Rokicina, oſiers.

Rokoſz, revolte, *n.*

Rokować, conjecturer.

Rola, terre, champ. *m.*

Rolnik, laboureur.

Ronić, perdre, muer, changer.

Ropa, de pus, ſanie. *-iſty*, plein de pus.

Ropieć, ſuppurer.

Ropucha, crapaud.

Roſa, la roſée. *-iſty*, plein de roſeé.

Roſada, jeune plante de choux.

Rościągły, etendu.

Roſkazać, o. *rozkazać*.

Roſkoz, volupté, molleſſe, *-nik*, -ueux, ſenſuel, *-nie*, -euſement, delicieuſement. *-ny*, delicieux, delicat.

Roſty, grand & gros.

Rośmiać ſię, rire.

Roſnąć, croître, avancer.

Roſocha, fourche, *-u pługa*, manche, *-u drzewa*, branche, *-ty*, chu, -ché

Roſol, jus, bouillon, *-owych rzeczy przekupień*, charcuitier, *-z mięſa ſłonego*, ſaumure, ſalure.

Roſſomak, le goulu.

Roſpacz, le deſeſpoir *-ać*, ſe deſeſperer.

Roſpadlina, o. *rozpadlina*

Roſtrucharz, coutrier, maquignon.

Roſſya, Ruſſie, Moſcovie, *-iczyk*, -en, Ruſſe, -te.

Roſoć, arroſer de roſée.

Roſzt, gril, *-owanie*, échaffaut, *owac*, échafauder, *dziura w murze do roſztowania*, boulin.

Rota, bande, troupe. *-mi ciągnąć*, marcher, defiler par plotons, par eſcadrons.

Rotman, lamaneur, pilote, rontier.

Rotmiſtrz, Capitaine. *-oſtwo*, la charge d'un...

Row, foſſé, canal.

Rowiennik, égal, pareil.

Rownać, aplanir, rendre égal, égaler, *ſię*, s' égaler, ſe metre (au, (du) niveau. de qu. *-nie*, -ſſement, alignement, *-ie*, egalement, pareillement, ainſi que. *-ina*, plaine. *-iuteńki*, tout égal. *-o*, à niveau, o. *rownie*, *-okąt* rectangule, *-obok*, équilatere, *-o odległy*, parallelle. *-o obwodny*, iſoperimetre. *-ość*, égalité, équilibre, égal, plain, pareille.

Roy, eſſaim.

Roża, roſe. *-niec*, roſaire, chapelet à 15. dizaines *-ny*, de roſe. *-ny konfekt*, conſerve de roſes

Rozbić, o. *rozbiiać*. *-ie*, briſement, naufrage.

Rozbiegać, *-żeć ſię*, étre en train de courir, s elancer avec efort, ſe debander, ſe diſperſer, s' egarrer comme les chevaux.

Rozbierać, *-brać*, demembrer, decouper, anatomiſer,

tomiser, dissequer -*zegarek*, demonter, defaire. -*stroy*, degarnir oter, -*kogo*, desabillier, -*co*, porter ça & là. o. *roztrząsać*, -*się*, se deshabiller. -*nie*, ction, -mêt

Rozbiiać, briser, mettre en pieces, pirater, voler, detrousser, devaliser, -*namioty*, dresser des tentes, garnir de tapisserię. *nie*, -ment, piraterie.

Rozbity, brisé, qui a fait naufrage. - *ego okrętu ostatki*, le debris d' un navire.

Rozboy, brigandage, vol, piraterie, *nik*, brigād, voleur. -*nik morski*, pirate, corsaire.

Rozbratać się, rompre, briser avec qu.

Rozbrat, rupture. *n.*

Rozbuiać się, s' echaper, devenir insolent.

Rozchod, consomption, -*nik*, joubarbe, *ni*, de depense, -*zić się*, se desunir, se partager, debander, quitter qu. se repandre, en, dans, par. -*dzić nogę zdrętwiałą*, degourdir une jambe, -*zeniesię* partage -*zistość*, expansion.

Rozchorować się, tomber malade.

Rozchwiać się, se dissiper

Rozciągać, -*gnąć*, etendre, élargir, alonger, -*się*, s'etendre, se terminer, se jetter bien avant, -*gle*, prolixement, -*gły*, difus, prolixe, -*anie się*, extension, -*niony*, étendu, tendu.

Rozciąć, -*nać*, fendre en deux, couper en deux.

Rozciekać się, epancher.

Rozciskać, jetter ça & là.

Rozczesać, peigner, demeler avec un peigne

Rozczosnąć się, se fendre.

Rozczynić, detremper, petrir, delayer. -*wapno*, gacher de la chaux.

Rozdać, -*wać*, distribuer, departir.

Rozdarcie, dechirure.

Rozdawca, distributeur, -*anie*, -tion, *n.*

Rozdmuchać, soufler le feu.

Rozdrapać, dechirer avec les ongles.

Rozdrażnić, irriter.

Rozdwoić, partager en deux.

Rozdąć, *ymać*, enfler, bousir, soufler le feu, -*ęcie*, enflure.

Rozdział, partage, partie, chapitre, -*elić*, partager, departir, -*elenie*, departement, -*elność*, divisibilité, -*elny*, divisible, -*elnie*, distinctement.

Rozdzierać, dechirer.

Rozdzierzgnąć, denouer, defaire un noeud.

Rozdziewiać gębę, ouvrir la bouche.

Rozebrać, o. *rozbierać*.

Rozednieć, se faire peu-à-peu comme le jour.

Rożek, cornichon.

Rożen, la broche. -*ek*, -ette. -*ek do potraw*, raisin sec. -*ki małe*, raisins de Corinthe.

Rozerwać, o. *rozrywać*, -*nie*, dechirement, rupture, distraction d' esprit. -*ny*, rompu, distrait, dechiré, dissipé, diuerti comme les forces de l'enemi.

Rozerznąć, couper en deux.

Rozesłać, o. *rozsyłać*.

Rozeschnąć, o. *rozsychać*, -*ty*, trefaler par secheresse.

Rozesłańcow SS. Division des Apôtres.

Rozespać się, ne faire que dormir, avoir peine de se desendormir.

Rozeyście, depart de qu.

Rozeznać, -*wać*, distinguer, -*nie*, -ction, discernement, jugement.

Rozga, verge, baguette.

Rozgadać się, s' echauffer dans son discours, ne departer point.

Rozganiać, dissiper, disperser.

Rozgardyas, gogaille.

Rozgarnąć, eparpiller, repandre, separer d' un tas. -*nienie*, action de

de ſeparer, vivacité.

Rozgłoſić, publier, divulguer, debiter.

Rozgniewać, facher, irriter, *ſię*, ſe mettre en colere.

Rozgorzeć, s' echauffer.

Rozgościć ſię, faire comme ſi l' on étoit chez ſoi.

Rozgrodzić, oter les cloiſons.

Rozgraniczać, mettre, dõner des bornes, *-enie*, le bornarge, action de borner.

Rozgromić, diſſiper, rompre.

Rozgrzeſzyć, abſoudre *-ſię* ſe diſpenſer.

Rozgrzewać, chauffer.

Rozhultaić ſię, s'acoquiner

Rozjątrzać, irriter, aigrir

Rozieść ſię, ſe mettre en train de manger. o. *rozjuſzyć ſię*.

Rozjezdzać ſię, partir de quelqu'un.

Rozigrać ſię, s'abandõner au jeu.

Rozjuſzać ſię, s'acharner, s' irriter. *-enie*, rage, dechainemeut.

Rozkaz, *anie*, ordre, comandement, *-ać*, comander, ordonner.

Rozkładać, *-żyć*, defaire, demonter, repandre en, arranger. étaler.

Rozkochać ſię, devenir amoureux, ſe livrer à l' amour de.

Rozkopać, *-wać*, demolir, raſer.

Rozkorzenić, etendre de racines.

Rozkręcać, detortiller, detordre, defaire.

Rozkraczyć ſię, s' ecarquiller. *-enie*, -ment.

Rozkraſc, voler beaucoup

Rozkrawać, couper en deux.

Rozkrwawić, enſanglanter, remplir de ſang.

Rozkrzewić, multiplier.

Rozkrzyżować, etendre les bras.

Rozkudłać, decheveler.

Rozkupić, acheter tout.

Rozkwilić ſię, jetter de tendres larmes.

Rozkwitnąć, s' ouvrir, ſe deplier.

Roz[illegible]*zać*, disjoindre, ſeparer, *- enie*, - action, -ration.

Rozłakomić, faire apetit.

Rozlewać, epancher, repandre. *-nie*, effuſion, profuſion.

Rozlatywać, s'envoler ça & là, ſe diſperſer, tomber en pieces.

Rozłazić ſię, ſe diſperſer, ſe deſunir, s' erailler.

Rozlazły qui ne pas vif.

Rozlegać ſię, retentir, *-nie* ſſement.

Roztewać, rêpandre, *-ca*, celui qui verſe.

Rozleżeć ſię, ne faire que dormir.

Rozliczny, o. *rozmaity*.

Rozłożyſty, etendu, large

Rozłupać, fendre, *-nie*, -te

Rozmącić, delayer, brouiller.

Rozmaczać, detremper, ramolir.

Rozmaity, o. *rożny*.

Rozmaryn, romarin.

Rozmarſzczyć, depliſſer.

Rozmarzyć, troubler la cervelle.

Rozmawiać ſię, diſcourir, raiſonner, parler, negocier, conferer enſemble.

Rozmiar, dimenſion.

Rozmiatać, épandre les balayures.

Rozmierzać, meſurer, arpenter, *-nie*, -re, rage, -age.

Rozmnażać, multiplier, *-nee*, cation *-yciel*, amplificateur.

Rozmoczyć, o. *rozmaczać*

Rozmowa, diſcours, entretien, dialogue, *-ny* afable.

Rozmyſł, deliberation, reflexion, *-słać*, penſer, conſiderer, mediter *-ſlić ſię*, deliberer à qu. ſe reſoudre à qu. ſe decider, *-ſlanie*, meditation, o. *rozmyſl*, *-ſlnie*, avec bien de la reflexion, à deſſein, exprès, *-ſlny*, atentif, deliberé.

Rożnić, diverſifier, varier,

rier, *-się*, se distinguer, differer, étre en differend, *-ca*, -ction, -ance

Rozniecić, faire du feu.

Roznosić, disperser ça & là, divulguer

Rożny, divers, different, discordant, *-ość*, -té, -de.

Rozpacz, desespoir, *m.* *-ać* erer, *-ny*, -eré.

Rozpadać się, se crever, se fendre, se percer de soi meme, se tresaler, *-lina*, crévasse, fente, ouverture, felure.

Rozpalać, chaufer, allumer. *-ić się*, étre tout rouge, s' echauffer, s' emporter. *-enie*, l'ardeur, la chaleur, inflammation. *-ony*, rouge, chaud, rougi au feu, ardent.

Rozpamiętywać, cõsiderer

Rozparać, decoudre, defaire.

Rozpasać, *-wać*, oter la ceinture, *-się*, oter sa ceinture, se relacher, se donner carriere.

Rozpęcznieć, se gonfler.

Rozpędzać, dissiper, disperser, resoudre une tumeur.

Rozpękać się, o. *rozpadać*.

Rozpętać, dechainer.

Rozpiąć, o. *rozpinać*.

Rozpierać co, etendre les cotés.

Rozpierzchnąć, o *rozlecieć*

Rozpieszczać, amolir, éfeminer, *-się*, s' amolir

Rozpiuać się, s'acoutumer à boire, fluter tout son tems.

Rozpinać, etendre, bander, *guzik*, deboutõner, *-przęczki*, deboucler, *-haftki*, degrafer. *-anie*, tension. -ment.

Rozpisać, *-wać*, signifier par ecrit, ordonner, repartir en.

Rozpłakać się, fondre en larmes.

Rozplaszać, chasser ça & là.

Rozpłaszczyć, aplatir.

Rozpłatać rybę, habiller.

Rozpleść, defaire, detortiller, decorder, desourdir.

Rozpływać, se fondre, se repandre, *się ogesiach*, se separer.

Rozpoczynać, o. *zaczynać*.

Rozpoławiać, partager en deux, laisser à demi fait.

Rozporządzać, regler, disposer, arranger, *-enie*, -ition, ordre.

Rozpościerać, étendre, etaler.

Rozpowiadać, circonstancier.

Rozpożyczać, preter à beaucoup de gens.

Rozpiszać, éparpiller, dispeser, mettre en deroute, dissiper. *-enie*, -ment, -sion.

Rozprawa, action, transaction, *-iać*, discourir, raisonner, negocier, *-iać się zkim*, terminer un differend. *-ianie*, negociation.

Rozprowadzać, mener, conduire.

Rozpruć, decoudre, *-ie*, -sure.

Rozprysnąć, faire rejaillir.

Rozprzedać, *-wać*, vendre, debiter.

Rozprzęgać, desateler, *-nie* decouplement, separation.

Rozprzestrzeniać, elargir, dilater.

Rozpuknąć się, se crever, *-nienie*, -asse.

Rozpusta, insolence, libertinage, dissolution, *-nie* emment, *-nik*, -ent, -tin, *ny*, -ent, dereglé

Rozpuszczać congédier, renvoyer, lacher, fondre, delayer, etendre, *-włosy*, delier, eparpiller, laisser floter, *z igle* déployer les voiles, aller à pleines voiles. *-konia*, pousser son cheval à toute bride, *-się*, se resoudre, liquefier. &c. se jetter à corps perdu dans les voluptés, s'adonner à. *-nie -enie*, liquefaction, fonte, congé.

Rozpychać, faire crever en poussant trop vers les cotés.

Rozpytać, -*wać się*, s' enquerir.
Rozradzać, deconseiller.
Rozrastać, *dzić się*, croître trop, s'augmenter.
Rozróżnić, desunir, brouiller.
Rozruch, bruit, tumulte, alarme, -*ać*, agiter, remuer, -*się*, s' agiter, entrer dans sa gaité.
Rozrywać, rompre, detacher, divertir l' ennemi, distraire, dissiper, eloigner la tristesse, -*się* se crever, se rompre, &c. -*anie*, l' action de rompre &c. -*ka*, divertissement, amusement, delassement.
Rozrządzać, disposer.
Rozrzadzać, delayer, detremper, eclaircir une ch. épaisse. -*enie*, ment
Rozrzewnić, atendrir, faire pleurer.
Rozrzucać, -*cić*, disperser, ça & là, dissiper, demolir, abatre. -*nie*, -sió, -ation, -tion. -*tnie*, avec profusion, -*tnik*, dissipateur. -*tność*, prodigalité, profusion -*tny*, prodigue.
Rozrzynać, couper en deux.
Rozsądek, jugement, discernement, decision, -*dny*, judicieux, -*zać*, juger, decider, connaitre -*dzenie*, o. *rozsądek*
Rozsadzić, mettre, poster, placer, ranger, planter ça & là, rompre, -*enie*, arrangement.
Rozsiać, -*wać*, parsemer, semer, ça & là divulguer. -*wacz*, -eur.
Rosiodłać, deseller, oter la selle.
Rozskoczyć, sauter ça & là
Rozsławiać, divulguer publier, *nie*, -cation.
Rozśmiać się, rire.
Rozstawać, -*stać się*, se separer, d' avec qu. quitter qu. dire adieu. -*nie się*, -ation, depart, adieu, la sortie de la vie
Roztopić, -*wać*, s'ouvrir, se fendre, *enie*, ouverture, abime.

Rozstawiać.

Rozstawiać, planter, poster, disposer, arranger, tendre. -*nie*, -ition -ement.
Rozstayna droga, chemin biviaire.
Rozstępny, entr'ouvert.
Rozstrzelać, passer qu. par les armes.
Roztrzyć, entre couper.
Rozsunąć, élargir.
Rozświecić, o. *oświecić*.
Rozsworować, decoupler
Rozsychać się, se tresaler.
Rozsyłać, envoyer de tout part.
Rozsypać, *wać*, éparpiller, répandre, verser, defaire, desourdir. -*anie* l' action d' éparpiller &c. -*ka*, vanderoute, deroute. -*ką*, à la debande ça & là. *pać się*, s'eparpiller, &c. se desunir, tomber en pieces, fuir à la debandée
Rozszarpać, dechirer, mettre en pieces.
Rozszczepić, fendre.
Rozszerzać, elargir, agrandir, amplifier, *nie* -ssement, -cation.
Rozsznurować, delacer.
Roztaczać, *czyć*, rentonner, faire sortir d' un vaisseau, etendre, deplier.
Roztapiać, fondre, dissoudre. *nie*, la fonte. *ony*, fondu.
Roztargać, ecarteler, brouiller, dechirer, mettre en pieces, *nie*, embrouillement *nie włosów*, cheveux echevelés, *na słoma*, de la paille brouillée.
Roztargnąć, distraire, detourner, divertir, -*ienie* -ction, sion.
Roztok jest, il dégele.
Roztroić, dégarnir, defaire, désacorder.
Roztropny sage, prudent avisé. -*ie*, -ment, -*ość* -ce.
Roztrząsać, -*snąć*, secouer examiner, sonder, peser, discuter, -*nienie*, examen, -sion.
Roztworzyć, tremper.
Roztykać, étayer avec des

étayer

traverſins, tenir le vê-
tre béant d' une bete,
avec de brochettes du
bois.

Roztyć ſię, devenir gras
& replet.

Rozum, la raiſon, enten-
dement, bon ſens, e-
ſprit. -*ieć*, entendre,
concevoir, penſer,
croire, s'imaginer, -*ieć
ſię*, preſumer de ſoi
meme, s'entendre. -*ie-
nie*, intelligence, ſenti-
ment, ſens, opinion.
-*nie*, de bon ſens, avec
raiſon. -*ny*, intelligent,
raiſonnable. qui a du
ſens, ſage.

Rozwadzać, demeler, ſé-
parer.

Rozwalać, raſer, demo-
lir, abatre, ruiner ren-
verſer, detruire. -*ſię*, s'
étendre tout de ſon
long, -*ony*, demoli, a-
batu, -*ina*, breche, ou-
verture à la muraille,
-*iny*, ruines, maſure,
decombres.

Rozwartokąt, angle obtus

Rozwarzać co, cuire trop

Rozważać, conſiderer,
peſer, -*nie*, -ation, re-
flexion ſur.

Rozw ſelić, rendre gai,
rejouir qu. -*enie*, re-
jouiſſance, joie. *n*.

Rozwiązać, defaire de-
nouer, diſſoudre, re-
ſoudre, -*nie*, -ment, -lu-
tion.

Rozwieść, o. *rozwodzić*,
-*dziony*, elargi, ſeparé

Rozwidnieć ſię, s'eclaircir

Rozwierać, ouvrir, cuire
qu. ch. trop.

Rozwieſzać, pendre de
cotés & d' autres.

Rozwiewać, parter ça &
là par le vent, diſper-
cer.

Rozwiiać, *nąć*, deplier,
developper, derouler,
-*ſie*, s' epanouir, &c.
-*nie*, -iſſement.

Rozwiozły, diſſolu, de-
bauché, libertin, -*ok*,
-ution, -nage, dere-
glement.

Rozwłoczyć ſię, s' erailler,
ſe ſéparer.

Rozwlokły, eraillé, difus,
prolixe, trainant, -*ość*,
etenduë, -ité.

Rozwod, divorce, -*zić*, ſe-
parer, divorcier. o. *roz-
ſzerzać*.

Rozwalać komu głowę, e-
tourdir, rompre la tete
à quelqu'un.

Rozwolnieć, n' etre plus
si violent, s' adoucir,
ſe relacher, -*nienie* -ſſe-
ment, -ment

Rozwora, treſeille.

Rozwozyć, tranſporter,
-*rozwieść ſię*, ſe dejo-
indre, devenir diſſolu.

Rożyczka, rolette.

Rozżarzać, attiſer, ſou-
fler le feu, irriter, ai-
grir.

Rozzuwać, dechauſſer.

Rubel, un rouble.

Rubin, rubis.

Rubrycela, rubrique.

Rubryka, craie rouge.

Ruchać, émouvoir, tou-
cher, branler, -*ſię*, s'
agiter, &c. -*nie* -ation,
-*wość*, mobilité, viva-
cité, -*wy*, mobile, e-
veillé, vif.

Ruchomy, mobile, -*e do-
bra*, -biens meubles.

Ruda, marcaſité, terre
metalique. -*wy*, roux.

Rudel, gouvernail, timō,
-*nik*, rameur.

Rudnia, fonderie, -*iak*,
mineur.

Rufa, poupe.

Rufian, rufien, maque-
reau.

Rugować kogo, chaſſer,
deplacer qu. -*nie*, mēt.

Ruina, ruine, -*wać*, -er.

Rum, decombre, -*acya*,
delogement. -*wać*,
demenager, démeubler.

Rumak, beau cheval.

Rumiany, vermeil, rouge,
qui tire ſur le rouge.

Rumianek, camomille.

Rumienidło, du rouge.

Rumienić, rougir, enbellir
avec du rouge, dorer
un potiſſerie, un man-
ger au beure brulé -*ſię*,
rougir, devenir rouge,
ſe dorer, -*iec*, ſang ver-
meil, teint vermeil, la
dorure, la rougeur.

Runąć, tomber, craquer,

Runo, pane, toiſon.
Runt, la ronde.
Rupieci, bagatelles.
Ruptura, rupture, épi plocele.
Rura, tuiau, canon d' arme à feu, canal, conduit, -kość, os moilleux. u klucza, le tige de clé. -ka, canule. -miſtrz fontanier. -mus, machine d' eau, le tuiau de fontaine. -muſowy ruw, aqueduc, conduit d'eau. muſowa ſkrzynia, baſſin, régard de fontaine, le grand reſervoir, nica, refrigerant, .wa czaſa mi ſa, panew, le baſſin d' un jet d' eau owy, de tuiau &c.
Ruś, Ruſſie, -in, -ka, -en Ruthenien.
Ruſzać, mouvoir, remuer, toucher de la main, deplacer, demetre -iak lekarſtwo, operer, employer, bander les eprits, -yć zaiąca, &c. faire lever, faire partir. -obozem, lever un camp. -yć koniem, pouſſ r, piquer, talonner ſon cheval -anie, atouchement, mouvement l'action de remuer &c -enie poſpolite, arriere ban. nica, o. Fuzya, -nikarz, armurier.
Ruta, ziele, ruë.
Rwać, cueillir, rompre, oter, violer, nie, arrachement, -ation.
Ryba, le poiſſon -ak, pecheur, -eczka, femme de pecheur ka, petit, poiſſ n moia rybko, mon coeur, mon ame, ma chere pouponne. otowny, de peche.
Rybny, de poiſſon, poisſonneux.
Ryczerz, le heros, -ka, une heroine. -ſki, heroique, noble, po ryrycerſku, en heros, nobleſſe, chevalerie.
Rychło, vite, bientot, quand eſt ce? -ty, prompte, vite.
Rychtowac, dreſſer, compaſſer. afuter, braquer, pointer un canon. -nie, -tage ment.

Ryć, becher, creuſer, -iak ſwinia, vermiller, fouger. o. rznąć,
Ryczeć, mugir, beugler, jak lew, rugir, -jak oſioł, braire. -nie, o. ryk.
Rydel, la beche, louchet.
Rydlik, ſarcloir.
Rydz, cignon, champignon jaune. -awy, de couleur du feu.
Rygiel, un verrou, -w zamku, pele de ſerrure -u nog ſtołu, traverſine, coin. -okienny, tergette na-zamknąć, fermer au verrou.
Ryk, mugiſſement -osli, le cris de l' ane.
Rylec złotniczy, burin.
Rymd, o. katar, rime, vers
Rymarz, harnacheur, ceinturier, -czyk, garçō harnacheur, -ſtwo, ineтier de . . .
Rymopis, Poëte, rimeur. -proſty, rimailleur.
Rynek, le marché.
Rynkort, ſangle avec deux couſſinets.
Rynka, o. tygiel.
Rynna, le canal, goutiere.
Rynſkie wino, du vin de Rhin.
Rynſztok, égout, rigole.
Rynſztunek, armes, armures, armement.
Rypnąć, roter.
Rys, deſſein, plan, -ować, deſſiner, graver, ciſeler. ować ſię, ſe fendre, ſe crouler -owanie, cizelure, fente, -unek, o. rys. ébauche.
Ryś, Leopard, ſamica, Pantere.
Rytm, rime, poëſie.
Ryż, du ris. owiſko, ierre
Ryża papieru, rame de papier.
Rząd, ordre, arrangement, adminiſtration conduite, gouvernemēt. -wuſtawianiu, file, rangée, enfilade. -na konia, harnais du cheval de ſelle. rzędem, à la file, file à file, par range, file apres file,

-*ca*, Regent, Gouverneur, Administrateur, -*czyna*, gouvernante, -*zić*, gouverner, regēter, regner, commander. -*dzić się*, se conduire, se comporter, se regler, se former sur. -*zenie*, o. *rząd*.

Rz*adki*, clair, rare, un peu dispersé, delayé, liquide, fluide, *o.* claire, -ment, peu souvent. -*ość*, liquidité.

Rz*any*, de seigle.

Rz*anka*, glui.

Rd*zeń*, o. *Drzeń*.

Rz*echotać*, craqueter, crier, croasser. -*nie*, mēt.

Rz*ecz*, chose, propos, discours, harangue, matiere, sujet, devoir office, afaire. *nie moia to rzecz*, cela n' est pas mon fait. *do rzeczy mowić*, parler bien à propos. *od rzeczy mowić*, parler hors de propos. *w rzecz stępować*, venir aufait, *nic dorzeczy*, cela ne fait rien à propos, *nic do rzeczy robi*, il ne fait riē qui vaille, *nie od rzeczy by to było*, il seroit bien à propos. *w samey rzeczy*, en effet, *rzecz się tak ma*, telle est la chose, *rzecz iest penna*, il est certain, *w rzeczy*, *wrzkorno*, en apparence.

Rz*eczenie*, unediction, un dire, un dit.

Rz*ecznik*, o. *Patron*.

Rz*eczny*, de fleuve.

Rz*ecz pospolita*, Republique.

Rz*eczywisty*, réel, efe-ctif -*scie*, -ement. -*sta to prawda*, c' est la verité toute pure.

Rz*edniеć*, se delayer, rarefier, s' eclaircir, detremper.

Rz*edzić*, delayer, &c -*uchny*, fort detrempé, &c. fort clair.

Rz*eka*, la riviere.

Rz*eknąć*, dire. -*łbyś*, on diroit que.

Rz*ekotać* o. *rzechotać*.

Rz*emień*, de cuir. -*ny*. de cuir.

Rz*emieśnik*, artisan, hoñe de metier -*czka*, femme d' artisan.

Rz*emiesło*, metier, profession.

Rz*emyk*, petit lien de cuir. -*ki u botow*, les tirans.

Rz*eć*, hannir -*nie*, -ssemēt

Rz*ep*, gluteron, bardane.

Rz*epa*, rave, navet.

Rz*epik*, agrimoine.

Rz*episko*, ravieres.

Rz*ęsa*, *rząsa*, *kotki na leszczynie &c.* chats chatons. -*wodna*, lentille.

Rz*ęsisty*, abondant, dru, epais. *o.* - amment, en quantité, -*ość*, -ance.

Rz*eski*, *dziarski*, adroit, agile, prompt, vite, vif, vigoureux. *o.* -tement. *ość* - vivacité.

Rz*esza*, o. *gromada*. -*niemiecka*, les Etats de l' Empire.

Rz*eszoto*, un crible.

Rz*etelny*, réel, evident. clair, - *ie*, réelement, -*ość*, réalité. -nce.

Rz*ewliwy*, amere, - *ie*, -ement avec larmes. - *ie płakać*, pleurer à grands flots.

Rz*ewny żal*, vive douleur

Rz*eź*, metier de boucher, boucherie.

Rz*ezać*, tailler, couper, inciser, chatrer, graver. -*nie*, coupure, gravure, cizelure, incision, - *nie w żołądku*, strangurie, -*niec*, eunuque, chatré.

Rz*eźba*, cizelure, gravure, gravé. &c.

Rz*eźnik*, boucher, -*stwo*, metier de boucher, *czy warstat*, echaudoir.

Rz*erzucha*, du nasitort.

Rz*erzymieszek*, coupe-bourse, chevalier de la courte epée, escamoteur.

Rz*komo*, en apparence.

Rz*nąć*, o. *rzezać*, buriner, toucher de l' archer.

Rz*nięcie*, o. *rzezba*, taille, gravure, -*ta na blasze robota*, taille-douce, estampe.

Rzodkiew, raifort, *-wiany* de raifort

Rzucać, jetter, *ſpiſą &c.* lancer, darder. *-okrętem*, brandiller. *-w grze*, jetter les dez, amener des points, o. *porzucać*; *ſpoglądać*, *-oczyma tam i ſam*, promener la vuë de coté & de l' autre. *ſię*, ſe jetter, *-jak ryba*, ſe vautrer d' un coté à l' autre. *-ſię nakogo*, ſe lancer vers, ſe prendre à qu. *-ſię jak rdza*, couvrir, tomber ſur, *-ſię do czego*, ſe mettre à *-ſię jak kroſty &c.* commencer à paraitre *-ſie jak ſiwizna*, commencer à grifonner, *-nie*, l' action dejetter &c. *-nie ſię*, agitation.

Rzyć, le derriere, le cu.

Rzygać,, vomir, rendre gorge, *-nie*, -ſſement.

Rzym, Rome, *-ianin*, -ain, *-ianka*, -aine, *-ſki* -ain, de Rome.

Rzyſko, chaume, etouble. *-wyrywać*, chaumer.

SSS.

Sabaudya, Savoie, *-czyk*, -yard.

Sać, teter, ſuer. *powoli*, ſuçoter.

Sączyć ſię, couler, dégouter.

Sad, jardin fruitier, verger

Sąd, jugement, les Juges, Cour, barreau. *-przyiacielſki*, arbitrage

Sadło, du saindoux, oing.

Sądny Dzień, le dernier jour du Seigneur.

Sądowa ſala, la ſale de juſtice, le barreau.

Sadowić, s' etablir, répoſer.

Sądownik, jardinier, pepinieriſte.

Sądowy, de palais, de plaid, plaidoyable *-nie* judiciairement. *urząd*, office de judicature. *-we*, le vacations qu' on paye à un juge, les depens d' un proces.

Sadz rybi, vivier. *-awka*, etang. vivier, nageoir, reſervoir d' eau, mare, lavage.

Sadze, de la ſuie.

Sadzić, planter, garnir de pierres, incruſter, *-jaja w kuchni*, pocher des oeufs. *-gniazdo*, nicher, *-ſię na co*, s'efforcer en, *-enie*, l' action de planter &c. plantaiſon, plantage, placage, briſage.

Sądzić, juger, donner ſon jugement, tenir quelque jugemēt *-kogo* declarer qu. innocent, condamner. qu. *-ſię*, ſe croire, ſe tenir, s' eſtimer, *-z kim*, ſe plaider, etre en proces avec qu. *-enie*, l' action de juger &c. o. *ſąd*.

Sadzenie ſię na co, effort.

Sadzona robota, boiſage, placage, tabletterie, ouvrage de raport.

Saia, *ſajeta*, ſajette.

Sak na ryby, épervier.

Sakra, le Sacre. *-ment*. -ment.

Sakſonia, la Saxe.

Sakwy, les beſaces.

Sala, ſale, *-wielka*, ſalon.

Salamandra, ſalmandre.

Salata, ſalade, laituë, *-głowiaſta*, -pommée. *-owa miſka*, ſaladier.

Saleſon, ſauciſſon.

Saletra, du ſalpetre, nitre

Sam, *tu*, ici, ici là, de ce coté là, *tam i ſam*, ça & là.

Sam ieden, ſeul, ſans aide, ſans compagnie, moimeme, lui meme, de ſa propre force *wſamczas* juſtement, tout à, tout dans, juſqué dans, dans le cours de, *przyſamym końcu*, tout, entierement, au bout, tout à bout, *on to ſam*, c' eſt lui meme, *w ſamę zimę*, en pleine hiver, au fort de l' hiver, *na ſamym morzu*, ſur la haute mer. *tegoż ſamego dnia*, le jour meme, *ſam odſiebie*, de ſoi meme. *ſam à ſam*, corps à corps, ſeul à ſeul, face à face, tete à tete, *ta ſama*, elle meme.

Samica, la femelle,

Samiec, le mâle.
Samołowka, un trébuchet, une piege.
Samoboyca, meurtrier de soi meme. *brzmiąca*, une voyelle. *-chcąc*, de son plein gré. *-chwał*, vanteur.*-wtor*, lui deuxiéme. *-iedź*, antropophrage. *-pał*, un fusil rayé. *-pas*, dissolument, à la debandade. *-rodny*, -naturel, *-władny*, souverain, *-trzeć* lui troisieme.
Samuchny Samuteńki, tout seul.
Sanica, bois courbé sur les traineaux.
Sanie, traineau, ramasse. *-u piersi*, sucement.
Sanna droga, chemin propre aux traineaux.
Sapać, haleter *-ze złości*, boufer de colere, *-jak koń*, s' ebrouer.
Sapisko, terre relante.
Sapka, enchifrénement.
Sardela, une sardine.
Sardonik kamień, sardoine
Sarkać, renifler, sucer, humer. *-na co*, se plaindre.
Sarn, chevreuil.
Sas, Saxon. *-ska*, -ne.
Sąsiad, un voisin. *-ować*, -ner.
Sąsiedztwo, le voisinage, les voisins.
Sąsiek, les, losier.
Saydak, carcoir, trousse.
Sążeń, la toise, *isty*, grâd, d' une taille avantageuse.
Scena, scene.
Schab, paleron.
Schodzić się, s' atrouper. *-nakogo*, guéter qu.
Schadzka, conventicule, assemblée, rendez-vous.
Schnąć, tarir, se secher, se faner, se consumer.
Schod, declin, decours, decente.
Schodzić, decendre, aller de haut en bas, finir la campagne. *-ze stołu*, retourner de la table. *-z urzędu*, quitter son emploi, *-ze świata*, quitter le monde. *-jak zima*, se finir touche

la fin, se baisser. *jak czas*, couler. *na czym*, manquer à qu. ch. *-suknią*, user un habit, *-miasta*, roder le pays *-się*, s' assembler, s' atrouper, *-się zkim*, rencontrer quelqu'un. *-się z sobą*, se joindre comme deux fleuves, *-się z biegania*, etre las de marcher, etre fatigué du chemin, *się o sukni*, s' user.
Schodzenie, decente.
Schodzisty, panchant *-ość*, pante.
Schodzony, tout usé, ras.
Scholastyk, Ecolâtre.
Schorzały, tres malade.
Schować, garder, *-nie*, servoir, reservoir garde manger, garderobe
Schroniać się, se sauver, se retirer, *-enie*, aide, recours, retraite, asile.
Schudzić, amaigrir.
Schylać, pancher, incliner, baisser, *-się*, s' incliner, &c.
Schyłek, declin, bout, fin, decours, expiration, *wino na schyłku*, le vin est au bas, il sent la lie
Sciąć, o. *scinać*.
Sciągać, garroter, serrer, lier fortement, *-rękę na kogo*, etendre. *z rożna*, tirer de la broche, *-wino*, tirer du vin jusqu à clair, *-wodę z roli*, saigner un fossé, detourner, faire écouler, *-humory*, detourner, *z mową do czego*, referer, raporter à, buter, viser à, *-woysko*, assembler les troupes. *-boty*, tirer, *-się*, s' atrouper, se raporter à, regarder qu. ch. *-nie*, reserrement, constriction, l' action de serrer &c. relation.
Sciana, paroi, mur, *-z deszczek*, cloison. *w ogrodzie*, espalier, treille, *-spolna z sąsiadem*, mur mitoyen.
Scianki, *przyscianki*, entreval, detroit, defilé.
§ *Scięcie*, la decapitation, decolation.

Sciekać, distiller, dégouter, decouler, *-nie*. -ment
Scieńczać, rendre plus menus, subtiliser, decouper plus menus, amaigrir, *-nie*, -ation.
Scienny zegar, horloge qu'on adosse au mur.
Scierać, torcher, froter, essuyer, écurer, nettoyer. *się z kim*, prendre avec qu. se battre, disputer. *na proch*, broyer, pulveriser, reduire en poudre, *-nie*, l'action de torcher &c. -ment, friction. -ation. o. *zetrzeć*.
Scierka, frotoir, torchon, chiffon, lavette, drapelet.
Scierpnąć, fourmiller.
Scierw, un animal mort, *-isko*, voirie.
Sciesnić, etrecir, faire plus etroit.
Sciezka, sentier, allée, *-na goscincu*, radresſ.
Sciety, abatu, décapité. *-a smierć*, peine capitale.
Scigać, talonner, courir apres qu. *-o*, *mścić się*. *się z kim* courrir à qui mieux mieux *-nie*, poursuite
Scinać drzewo, couper, abatre, *-głowę*, trancher à qu. la tete, decapiter *sciął zęby*, il a grincé. *się o wodzie*, geler, se prendre, *o krwi*, s'épaissir, se glacer. *-nie*, -tement, *o*. *scięcie*.
Scisk, foule, presse, *-ać*, serrer, reserrer, *-ać -suknią*, gener, etrangler, *-ać osobę*, embrasser, *-ać iak nędza, nieprzyiaciel*, presser, accabler, resserrer, borner. *-ać się*, se serrer, se presser. *-anie* -ment, l'act. de serrer.
Scisły, etroit, serré, severe, rigide, *-le* -ment *-niony*, serré.
Sciszczay, *krąg sera*, un pain de fromage.
Sciatyka, sciatique.
Scyzoryk, canif.
Sadno, *sedno*, ecorchure, blessure, foulure d'un cheval.

Sędzia, Juge. *- Ziemski*, Bailli, Juge Terrestre.
Sędziwość, le vieux jours
Sędziwy, un viellot, sur anné, mur, sage.
Sęk, nœud d'arbre,
Sęki u rogu jéleniego, les épois, les andouilleres.
Sękowaty, plein de nœuds
Sekretarz, Secretaire. *-stwo* la dignité de . . .
Sekstern, le cahier, liasse.
Sekta, secte, *-rz*, -aire.
Sekundant, second.
Sekutnica, diablesse, vielle sourciere.
Sekwestrowa, *ć* entiercer, sequestrer.
Sekwito, suite.
Seler, de seleri.
Sen, sommeil, songe, reve, *-południowy*, meridiane *-mieć*, faire de reves, songer, *przez sen*, en revant, en songe.
Senat, Senat, *-or*, -eur. *-orski*, - orial. - orien.
Senes, du séné.
Sens, sens, signification.
Sentencya, sentence.
Sep, le minage.
Sęp, vautour.
Sepet, cofre. *- wielki*, bahut, grand cofre
Ser, le fromage, *-w kręgu jak Holend*: pain de fromage,
Serce, le cœur, courage, le hardiesse, esprit, *u dzwona*, batail, batant. *-w kłodce*, cœur, barre, *-w Flecie*, le tampon. *sciskanie serca*, resserrement de cœur. *czuło to serce moie*, j'ai eu je ne sais quelque pressentiment. *serce przeraża*, il touche le cœur, *z serca*, *całym sercem*, du fond du cœur. *co wsercu to w ustach*, il a le cœur sur le liévres. *skrytości serca*, les recoins, les réplis de cœur. *to mam na sercu*, cela me tient au cœur.
Serdak, pourpoint, chemisette gilet.
Serdeczny, de cœur, cordial, tendre, sincere.
Serduszko, petit cœur.
Sernik, cage, cagerotte, fromagerie.

Serowy kołacz, talemuſe.
Serwaſer, l' eau forte, l'
eau de départ.
Serwatka, mégue, du pe-
tit lait, *w Anat:* la pa-
tie ſereuſe & aqueuse,
Serweta, ſerviette, *-ę*
ſkładać, redoubler une...
Serwis, le ſervice,
Serżant, ſergent,
Seſſya, Seance,
Setnik, Centurier,
Setny, centiéme,
Seym, la Diete, *-ik*, -tine,
-ikować, tenir une di-
ete, tenir les Etats. *-o-*
wanie, la tenuë des
Etats. *-owy*, *-ikowy*,
de Diete, de Dietine,
Sfera, Sphere, *-yczny*, -ique
Sfora, un couple,
Sforcować, faire ſes ef-
forts, *-ſię*, s' efforcer,
Sworować, coupler, a-
meuter, harder des
chiens,
Siać, ſemer, enſemencer,
repandre, *-przetakiem*,
cribler, tamiſer.
Siadać, s' aſſeoir ſouvent,
ſiadaią kury, les poules
vont jucher, *ſiada ptak*,
l' oiſeau ſe perche, o.
ſiedzieć.
Siano, le foin.
Siarczyſty, ſulfureux, ſou-
fré.
Siarka, de ſoufre, *-do za-*
palenia ſwiecy, des alu-
mettes. *-ować co*, ſou-
frer, enſoufrer.
Siatka, petit filet, petits
rets, *-na głowę*, cou-
vre chef à claires vo-
ies, *-na pieniądze*, un
filet, *-nakonie*, volet-
tes. *-myſliſka*, réſeau,
na przepiorki, filet à
à caille, *w ſiatkę co ro-*
bić, faire a réseaux,
en forme de filet.
Siatczany, fait à réſeaux,
à claires voies.
Siatnik, faiseur de rets.
Siatkować, *ſzatkować*,
vermiceller, couper à
la vermicelle.
Sidełko, petit lacet.
Sidlić, enlacer. *-ſię*, s'en-
veloper dans les piéges
Sidła, lacs, filet, embu-
ches, tramail, tente-o-
lags,

lags, lacet, colet. *-za-*
ſtawić, dreſſer des em-
buches, tendre à qu.
de piéges.
Się, moi, toi, ſoi, me, te,
ſe, on, il ſe, ſe. *od ſiebie*,
przez ſiebie, de ſoi, de-
lui, d'elle meme. *poyść*
do ſiebie, s'en aller chez
ſoi, moi, *iść od ſiebie*,
venir de chez ſoi, lui,
moi.
Sieć ptaſza, rets, filet,
-rybia wielka, dideau,
grand filet. *łowcza na*
zwierza, panneau, pan
de rets. *na ptaſzki* fi-
let, nape, *-roztoczyć*,
tendre les toiles, les
panneaux, les filets.
Siec, couper, o. *bić*, *ką-*
ſać, *jak wiatr.* gercer
Siecz, abatis d' arbres.
Sieczka, paille coupée,
Siedliſko, etabliſſement,
place, *-ptaſze*, juc, per-
choir,
Siedm, ſept, *-dzieſiąt*,
ſoixante & dix, *dzie-*
ſiąt i ieden, ſoixante &
once, *-dzieſiąty*, ſeptā-
tiéme, ſoixante & di-
xieme. *-dzieſiątoletni*
ſeptuagenaire, de ſep-
tante ans. *-iokąt*, hepta-
gone. *ioletni*, de ſept
ans. *-ioraki*, de ſept
ſortes. *-kroć*, ſept fois.
-naſcie, dix-ſept. *-naſty*,
le dix ſeptiéme *-ſet*, ſept
cens.
Siedzieć, etre aſſis, s' as-
ſeoir, ſe tenir aſſis ſur.
-nad czym, etre cloué
ſur, qu. ch, s' ap liquer
aſſidument, *-wieżą*, te-
nir priſon, *na koniu*,
etre à cheval. *-źle na-*
koniu, étre mal à ſon
cheval, *-przy ſtole*, etre
à table, *-prożno* etre
oiſif, ſans rien faire.
-głęboko jak ząb, etre
fiché, *-na jajach*, couver
les oeufs, coucher, *pro-*
ſzę, je vous prie de vo-
us aſſeoir, aſſéiez -vo-
us. *-komu nad głową*,
aſſiéger, importuner
rompre la tete à qu.
ſiedzenie. l' act. d' étre
aſſis. *-nad kſiążką*, as-
ſiduité

ſiduité, application cõtinuelle à qu. ch. - *na konia*, le ſiege, l'aſſiete du cavalier, ſiége de ſelle à cheval - *jajach* couvement.

Sięgać, atteindre, venir juſqu' à, toucher.

Siek, coup d'un inſtrument tranchant - *ać co*, hacher, couper, - *acz* hachoir, couperet. - *anka*, hachis, farce, - *anina*, *bitwa*, carnage.

Siekiera, hache, coignée. - *ka*, - ette.

Sielawa ryba, picaret.

Siemie, *konopne*, chenevi, - *lniane*, linette.

Sień, l'entrée, veſtibule.

Sieńnik, fenil, paillaſe.

Siepać, ſecouer, houſpiller, malmener.

Sierć, poil, le pelage, - *do wyſcielania*, bourre.

Sierdzić ſię, ſe mettre en colere.

Siermięga, un habit groſſier.

Sierota, un orphelin, un pupille, - *ſtwo*, l' état d'un....

Sierp, faucille.

Sierſzeń, frelon.

Sieść, o. *ſiadać*.

Sieſtrzeniec, neveu, - *ca*, niece.

Sieſtryczka, petite Soeur.

Siew, ſemaille, - *iarz*, ſemeur, - *ny*, propre à ſemer.

Sikać, ſeringuer, piſſer par jet, - *wka*, ſeringue.

Sikora, meſange.

Siła, o. *wiele*, force, vertu. - *ſiły* les eſprits vitaux.

Silić ſię, forcer, s'efforcer, s'augmenter. - *enie ſię*, effort, - ation. - *nie*, fortement. - *ny*, fort, puiſſant.

Siniawy, un peu livide.

Sinieć, devenir livide.

Siność, lividité, contuſiõ, meurtriſſure.

Siny, meurtri, livide, noir d' un coup, de couleur de plomb.

Siodłać, ſeller, mettre la ſelle.

Siodłaty, emmantelé.

Siodło, ſelle à chevaux.

Siodmak,

Siodmak, un nombre de ſept.

Siodmka, le ſept aux cartes.

Siodmy, ſeptiéme, - *raz*, la..., fois

Sioſtra, ſoeur. o. *ſieſtrzeniec*

Sitarz, faiſeur de tamis.

Sitko, ſaſſet. - *z miekiem*, tamis à poudre.

Sito, tamis, ſas. - *gęſte*, ſas delié.

Sitowie, jonc - *ſko*, - chaise

Siwieć, blanchir, griſonner.

Siwiec, *ſtarzec*, vieillard, griſon.

Siwizna, chenure, le blãc, cheveux gris.

Siwy, chenu, gris, blanc, - *koń*, griſon, cheval gris. *ſiwo jabłkowity*, gris pomelé.

Skakać, ſauter, bondir, danſer, *z radością*, treſaillir de joie, - *nie na jedney nodze*, l' act. de ſauter à cloche - pié.

Skała, haut rocher, ecueil

Skałać, o. *zwalać*.

Skaliſty, plein de rochers

Skałka, pierre à feu.

Skamienieć, ſe petrifier. - *ałość*, - la dureté de coeur, - *ały*, - ié, endurci, inſenſible.

Skapać, laiſſer dégouter ſur qu. ch, perir.

Skąpić, etre chiche de qu. ch. épargner. - *groſz*, meſquin, taquineur.

Skąpo, chichement. - *o to*, il y a diſette de céla. - *y*, meſquin, - chiche, tenãt.

Skarać, o. *karać*.

Skarb, - *iec*, le treſor.

Skarbnik, Caiſſier.

Skarbić co, téſoriſer.

Skarbowy, treſorier, de treſor, de caiſſe.

Skarga, plainte.

Skarpa, eſcarpement.

Skarpetka, chauſſon de toile.

Skarżyć ſię, ſe plaindre.

Skąſać, mordre.

Skaza, dégat, coruptiõ.

Skazać, montrer au doigt, - *na ſmierć*, condanner qu. à la mort. o. *ſąd*, *wyrok*.

Skazić. o. *zepſuć*. - *telność* corup-

corruptibilité, *-telny*, corruptible, periſſable.

Skazować, o. *ſkazać*.

Skępſtwo, méſquinerie, taquinerie.

Skiba, terre relevée entre deux ſilons.

Skiełko, petit morceau de verre.

Skinąć, faire ſigne. *-ienie*, ſigne, ordre.

Skład, collecte, *-ka*, cote, part, *-oſoby*, ſtructure, taille, *-czego*, magazin, *-ſłow*, conſtruction, *-wiary*, ſimbole. *-budynku*, ortographie, profil. *-alny*, pliable. *-ać*, coucher en terre, mettre bas, ſe decharger, oter la charge. depaqueter, devaliſer. *-ać ſuknie*, plier, *-ać urząd*, quitter un emploi, s' en defaire. *-ać z urzędu*, demette, depoſer qu. de ſa charge *-ać powinſzowanie*, rendre, faire, preſenter ſes cõplimẽs *-ać pychę*, &c ſe deporter, ſe deſiſter, changer de ton, filer doux. *-ać oboz*, decamper, lever le camp. *-ać zegarek*, *litery* &c. compoſer, plier, *-ać ſummę* &c contribuer, amaſſer l' argent. *-ać winę na kogo*, jetter, faire retomber la faute ſur qu. *-ać ſeym* &c. indiquer ordõner, former, *-ać ſię ſtrzelaiąc*, pointer, dreſſer, *-ać namioty*, plier les tentes. *-ać ręce*, joindre les mains. *-ać z ſiebie*, ſe decharger d' un fardeau, ſe diſculper. *-ać ſię*, ſe plier, ſe mettre dans ſes plies, *-ać ſię wgłowkę iak kapuſta* &c. ſe pommer, s' arrondir, *-ać pieniądze*, contribuer, depoſer *-ać ſię w potyczce*, parer, éviter, empecher un coup. *-ać ſię czym*, pretexter, s' excuſer, *-anie*,

Składanie, pliage, plimét, compoſition, aſſemblage, union, l' arrange-

ment, conſtruction de mots. *-obozu*, decampement, levée de camp *-urzędu*, demiſſion de ſa charge, *-z urzędu*, depoſition, privation d' office, *-na kogo*, la decharge qu. on fait ſur un autre. *-ſię czym* pretexte, excuſe. *-ſię na co*, collecte, contribution.

Składany, plié, mis enſemble, pliant, briſé comme un ſiége, lié enſemble.

Składnie, proprement, juſtement. *-ność*, juſteſſe, accord, *-ny*, agencé, bien joint, jutte, harmonieux. *-ne miaſto*, ville d' entrepos.

Skłaniać, incliner, baiſſer, faire pancher, diſpoſer qu. à qu. ch. *-ſię* s'incliner, &c. ſe rendre.

Sklanka, verre à bierre.

Sklany, de verre.

Sklarſtwo, vitterie, le ſouflage.

Sklarz, vitrier, verrier, *-dą okularow*, lunetier.

Skleić, coler avec de la cole.

Sklep kupiecki, boutique, *-ić co*, vouter. *-ienie*, voute, *-iſto*, en voute. *-owy*, d' une boutique, de voute.

Skleſnąć, ſe deſenfler.

Skło, du verre, *-robić*, ſoufler, *ſklane naczynia*, verreries.

Skłoć, piquer, percer, *-ie*, -ûre.

Skłonić, o. *ſkłaniać*, *-ienie* retraite, azile, refuge.

Skłonny, porté, ſujet, *-ość*, penchant, inclination, pente naturelle, ſimpathie.

w ſkłoś golić, acrocher au poil.

Skobel, crochet, arret.

Skoczek, ſauteur.

Skoczny, propre aux ſauts, aux dances.

Skok, ſaut.

Skoki, les piez de levre.

Skomleć, crier, faire un cris aigu & perçant, *-nie* glapiſſement.

Skołatać, ſecouer, rompre

Skołoyrzany *owoc*, des fruits precoces.

Skoma *mu*, l'envie le porte, le tourmente.

Skonać, trépaſſer, expirer. *-nie*, deces, la derniere heure.

Skończyć, achever, finir *-enie*, -ment, fin.

Skop, mouton. *-owina*, du mouton. *-owa pieczenia zadnia*, un gigot, une eclanche, cuiſſe du mouton. *-owy*, du mouton.

Skora *na ciele*, la peau, *-z bydlęcia*, cuir. *- nie wyprawna*, cuir d'abatis, *z drzewa*, l'ecorce. *pierwſza na człowieku*, la ſurpeau, épiderme, cuticule, *-ſwieżo odarta*, carbatine. *-z ſierćią*, peau garnie de ſon poil.

Skorka, petite peau. *- na chlebie*, croute, cruſtille, grignon. *-na owocach*, pelure.

Skornik, corroyeur.

Skoro, auſſitot. *- tylko*, -que, ſitotque

Skorupa, teſſon, tet. *- z iaja, orzechow, żołwia*, &c. coquille. *-iany*, teſtacée, *-ieć*, ſe couvrir de croute, de coquille, *-ka*, petit tet, petite coquille.

Skory, o. *prędki*.

Skorzany, de cuir &c.

Skoſcieć, devenir os, etre ſurpris.

Skowronek. alouette. *n.*

Skowyczeć. hurler, japer, ſe plaindre. *-nie*, -mēt cri & gemiſſement.

Skracać, accourcir, abreger, ranger à ſon devoir, *-nie*, -ſſement.

Skradać *ſię*, épier, gueter.

Skręcać, tordre.

Skraiać, o. *ſkroić*.

Skrępować, lier fort, garroter.

Skręt, cordon.

Skrobać, ratiſſer, racler, *-rybę*, écariller, *- w goleniu*, ecorcer, *- czka*, -oir. *- cz nož*, plane, *-nina*, rature, ratiſſure, *-ſię* ſe grater. *-papier*, grater le papier. *-rzemień*, ravaler la courroie.

Skroić, o. *ſkracać*.

Skroić, tailler, couper.

Skromny, diſcret, modeſte, moderé, retenu, frugal. *ie*, -ment, *-ość*, -tion, -ie, -ation - uě. -ité.

Skroń, temple, *- iowy*, oral.

Skropawy, raboteux.

Skrucha, contrition.

Skrupić, froiſſer, égruger

Skruſzyć *co*. émier, briſer, rompre. *- ſię*. ſe mettre en morceaux, etre contrit.

Skruſzeć, s' atendrir. *-enie ſerca*, briſement du cœur. *-ony*, emié, broyé, contrit.

Skrwawić. couvrir de ſang, enſanglanter.

Skryć, cacher. *-ie*, en ſecret, en cachete, à la derobée. *-ſię*, ſe cacher.

Skrytość, cachette, ſecret

Skrypt, ecrit.

Skryty, caché, couvert, ſecret.

Skrzeczeć, croaſſer. *-nie*, -ment.

Skrzele, ouies des poiſſons. *- rakow*, ſerres, bras, pinces.

Skrzepły, pris, figé, refroidi.

Skrzepnąć *ſię*, ſe figer, ſe prendre, ſe refroidir.

Skrzętny, empreſſé, inquiet. preſſant. *- ość*, -ement, ardeur, inſtãce.

Skrzybać, ratiſſer.

Skrzydełko, petite aile, *-laſty*, ailé. *-ło*, aile *-ło do umiatania*, &c. plumaſſeau, plumail. *- ło u drzwi, u wrot* &c. battant. *- ło wiatrakowe*, les volans, la volée. *- ło u ryby*, le nageoir, les ailerons.

Skrzynia, caiſſe, caiſſon. *-wodna*, baſſin, reſervoir d'eau, *-wapienna*, baſſin pour detremper la chaux. *-przymierza*, l' arche d' alliance, *-eczka*, petite caſſette.

ka, caiſſe, caſſette. *-ka w powozie*, panier.

Skrzyp, cri, *-ziele*, aprelle *-ać*, criſſer. *-ek*, violon, joueur de violon, *-ek podły*, racleur, *ek wpierſiach*, le raclement, le hoquet de la mort, *-ce*, violon. *-ieć*, crier, mener un bruit aigu, *-ieć w graniu*, ecorcher l'oreilles, racler. *- ienie* cri, bruit. *- ki*, un violon de poche. *- liwy*, *-iący*, qui crie.

Skrzywiać, courber, *-ſię*, ſe courber, faire un grimace, *-enie*, - ure.

Skubać, plumer, tirer les plumes, *-ſię*, bargigner, tarder.

Skulić ſię, o. ſkurczać.

Skupiać, amaſſer, amonceler, ramaſſer, *-ienie*, entaſſement, emplette, achat.

Skupny, debonne vente, de bon debit.

Skupować, acheter beaucoup - de choſes.

Skurczać, retrecir, *-ſię*, ſe racourcir, ſe reſſerrer, ſe retirer. *enie*, -ſſement, *- enie żył*, contraction de nerfs.

Skurłat, retilles de cuir.

Skurwyſyn, fils de putain, fripon.

Skuſić, gouter, tenter.

Skuteczny, efficace, effectif. *-ie*, -ement, -vement, *-ość*, -ité, influence.

Skutek, effet.

Skutkować, effectuer, produire ſon effet.

Skwadron, eſcadron.

Skawpliwy, precipité, trop haté. *ie*, -ammēt, *-ość*, grande hate.

Skwara, grand chaud, *z żelaza*, loppe,

Skwarki, miettes de graiſſes.

Skwarzyć, frire, griller.

Skwaſnieć, devenir aigre, s' aigrir.

Skwerować, preſenter les armes.

Skwierczeć criſſer petiller o. *narzekać*, *- ek*, plaintif, creve-oreille, *-enie* plainte.

Słabieć, s'afaiblir, baiſſer,

Słabizna, partie au deſſous de dernieres cotes, le faible.

Słabiuchny, tres faible.

Słaby, faible, languiſſant. *-o*, -ement, *-ość*, - eur, peu de force, *-ość ſerca*, manque de courage

Slad, la trace, pas, le veſtige, *-em*, à la trace, ſur le pas, à la piſte. *-za okrętem*, ſilon, ſillage, *-tracić*, brouiller les traces, *-ować*, aller chercher à la piſte.

Slam, lie, ſediment, *-ować* curer, nettoyér. *owanie*, degorgement, l'action de curer. *a*, la fine peau.

Słać, envoyer, *-łożko*, faire, dreſſer le lit, *-gniazdo*, nicher, *-drogę*, frayer le chemin, *-ſię*, s' ouvrir, ſe frayer, ſe proſterner, ſe jetter.

Słap u konia, grand pas, *-ak*, cheval de pas.

Sląſko, la Sileſie *-i*, de Sileſie, Sileſien.

Sława, la renommée, le rénom, vogue, reputation, *złey ſławy człowiek* un homme decrié. *-ić*, rendre fameux, donner du rénom. *-ić ſię*, devenir celebre, avoir la vogue, *- ny*, ſignalé, renommé, celebre, fameux.

Slaz *ziele*, de la mauve.

Sledź, le haran, *-wędzony*, haran ſoré, *-świeży* haran pec.

Sledziona, la rate. *-y chorobę cierpiący*, rateleux, ſplenique, qui a mal à la rate.

Sledziowka, tonne, un caque aux harans.

Slepnąć, commencer à perdre ſa vuë, s'aveugler.

Slepo, *-ta*, aveuglement, *-y*, aveugle, *-y na iedno oko*, un borgne. *-e okno*, fenetre à vitre dormant *-a babka*, gra, cligne-muſette, colin-maillard.

Slęzak, un Sileſien.

Slimaczyć ſię, *jak dziecie*, jeter de la bave, - *jak ślimak*, jeter de la glaire. - *ączy ſię*, mucilagineux. - *ek*. limace. - *y*, d'eſcargot, de limaçon

Slimak, limaçon, eſcargot

Slina, ſalive.

Slinić, enduire de ſalive, ſaliver.

Slinogorz, eſquinancie.

Sliſki, gliſſant, - *ość*, le gliſſant.

Sliwa, *drzewo*, le prunier, - *owoc*, la prune. - *ki*, *ſuche*, pruneaux, - *ny ogrod*, prunelaie.

Slizgać ſię, ſe gliſſer, - *nie ſię*, - ment, - *wica*, verglas, gliſſoire.

Slochać, ſangloter.

Sloboda, Colonie.

Słod, braſſin, dreche, malt, - *kawy*, douceatre, doucet, - *ki*, doux, - *ko*, doucement, - *kość*, la douceur, - *ownia*, batiment ou l' on fait germer & rotir le blé. - *ownik*, braſſeur, - *ycz*, douceur. - *dzić*, adoucir, - *ziny*, de la grague, du marc, de malt. - *ziuchny*, trop doux.

Słoiek, boëte, - *w Aptyce*, burette, - *u ſiglarza*, gobelet. - *u malarza*, godet, petit vaiſſeau.

Słoy *na drzewie*, les veines, - *iowaty*, reſineux

Słoma, de la paille, - *niak*, *ſiennik*, paillaſſe. - *ka*, fetu, brin, de paille.

Słoń, eléphant.

Słońce, le ſoleil, *porwać ſię z motyką na ſłońce*, aboyer à la lune.

Słonecznik *ziele*, tournéſol, - *zegar*, cadran au ſoleil, - *ny*, ſolaire.

Słonina, du lard.

Słoniowy, d'eléphant. d'ivoire, - *a kość*, ivoire

Słono, ſalé, - *ość*, - ure, - *y*, ſalé.

Słoſarz, ſerrurier. - *czyk*, garçon.....- *ſtwo*, metier de . . . .

Słota, mauvais tems.

Słowak, Eſclavon. - *cka ziemia* - ie, Jllyrie.

Słowik, roſſignol.

Słowko

Słowko, petit mot, - *ka nie mowić*, avoir la langue mort, ne dire mot - *nie*, de bouche, - *nik*, vocabulaire, Dictionnaire, - *ny*, verbal, réel, qui tient ſa parole.

Słowo, un mot, parole, promeſſe, un verbe, - *em* au dernier mot, enfin. - *a nie dotrzymać*, manquer à ſa parole - *a dotrzymać*, tenir ſa parole, s' aquiter de ſa promeſſe, *od ſłowa do ſłowa aż za łby poſzli*, il s' en vinrent de parler aux mains, *dać komu ſłowo* engager ſa foi à qu. *na moie ſłowo*, ſur ma parole, *proſzę na ſłowo*, j' ai un petit mot à vous dire.

Słozem de travers, de coté de biais.

Slub, vœu, epouſailles, - *ować*, faire de voeux, - *ny*, de mariage, legitime.

Słuch, l' ouie, *wiem to ze ſłuchu*, je ſai cela par un oui-dire, - *acz*, auditeur, - *acze*, *alnia*, auditoire, - *ać*, écouter, preter l'oreille à qu. obéir. o. *ſpowiadać*, *ać Mſzy* ouir la meſſe, ouir mes ſe. - *ać miło*, il eſt joli à entendre. - *ay*, tenez.

Sługa, ſerviteur, domeſtique, ſervante - *koſcielny*, bédaut, - *ſtarſzy* maitre-valet, - *mieyſki*, ſergent, huiſſier, - *ſądowy*, valet de juſtice. *wiele ma ſług za ſobą*, il a bien du monde à ſa queuë.

Sługować, ſervir.

Słup, colonne, pilier, pilaſtre, montant. - *kręcony*, colonne torſe, *w ſłup*, en ligne, en tige. *w ſłup oczy idą* les yeux ſe teignent, *ſtoi jak ſłup*, il eſt planté comme une quille. - *iec*, la tige, leſut de la colonne. - *iec zawiaſowy*, le montant.

Słup, *miaſto*, Stolpe.

Słuſzny, equitable, raiſonna-

sonnable, juste, -ie, -ment, -ość, equité, raison.

Służba, le service,

Służyć, servir, etre en, (au) service de qu. servir Dieu, servir à, *-żołnierską*, mener le ser. faire profession de l'épée. *-do mszy*, servir la messe, *-do stołu*, servir à la table, *u piechoty*, dans l'Infanterie.

Służebna, servante.

Słychać, on entend dire, le bruit court.

Słynąć, florir, etre celebre en,

Słysz? hem? ecoutez.

Słyszeć, entendre, ouir. *-nie słyszęc*, faire le sourd, *-dobrze*, entendre dur, avoir bonne oreille, *nie słyszy całe*, il n'entend goute, point d'oreille pour. o. *słuch*

Smaczno, de bō gout *-spi*, il dort d'un bon somme. *-y*, savoureux, delicieux, de bon gout, doux comme le someil

Smagać, fouetter,

Smagły, flexible, pliant, degagé, souple, d'une belle taille.

Smak, gout, plaisir, *-ować*, -ter, etre au gout de qu. trouver à son gout.

Smalec, sain doux.

Smardz. morille.

Smark. morve, mucosité, *-acz*, -eux, renifleur, *-ać*, renifler. *-anie*, -rie,

Smarować, froter, graisser oindre, *-chleb zmastem*, etendre du beure sur du pain, *-idło*, õguent. *-nik*, froteur.

Smażyć, frire, fricasser: *-chmiel*, brasser, cuire, *-się*, s'épuiser l'esprit,

Smelc, email, *-ować*, -ler

Smiałek, un temeraire.

Smiać się, rire, se moquer *-zbytnie*, s'ebouffer de rire. eclater de rire.

Smiałość, courage, hardiesse, resolution, la hiberté qu'on prend, *-ły*, eux, intrepide, resolu, hardi, temeraire. *-le* librement, hardiment.

Smieć,

Smieć o. *ważyć się*.

Smiech, ris, le rire, raillerie, *-zmyslony*, un ris forcé, *-zbytni*, un ris dereglé, *-em*, par ris, en riant.

Smieci, ordures, balayures, *-stare*, -ses anciens pas, son paillier.

Smierć, la mort.

Smierdzieć, puer, sentir mauvais, *-uch*, puant,

Smiertelny, mortel, mortifere, *-ie*, -lement, à mort, *-ość*, mortalité.

Smieszek, rieur, plaisant, *-nie*, d'une maniere ridicule. *-no mi to*, cela me parait tout à fait ridicule, il est ridiculé *-ny*, plaisant, ridicule.

Smietana, la creme, la fleur de lait.

Smigownica, coulevrine.

Smok, dragon.

Smoła, de la poix, *-gęsta*, goudron *-łę palić*, cuir la poix. *-łą trącić*, sentir la poix. *-łą polewać*, enduire de la poix, poisser, brayer, goudronner, *-łę ma wręku*, il est habile à gascõner, *-łany*, à poix, de poix, *-larz*, qui fabrique la poix. *-lny*, resineux, poisse.

Smorgonia, Pays de Cocagne.

Smrod, puanteur. *-liwy*, puant *-liwe mieysce*, un lieu puant *-zić*, remplir de puanteur, lacher un vent.

Smucić, attrister,

Smug. un champ plat, le long d'un foret.

Smusik, agnelin.

Smutek, la tristesse, chagrin. *-ny*, triste, affigé, *-nie*, tristement.

Smycz do wiązania, laisse, trait, *-psow*, meute. *-ek*, archet d'un violon.

Smyk do siebie, à la gripe, à la rafle, tout à la ripaille. *-ać*, griper, rafler.

Snać, peut etre, apparament.

Snadnie, o. *łatwo*.

Snić się, rever, songer, faire

faire

faire un ſonge.

Sniadać, dejeuner, *-nie*, -né

Sniadawy, tirant ſur le brun, noiratre.

Sniady, ſombre, tirant ſur le noir.

Snieć, grain bis. *-cić ſię*, devenir bis. *-ciſty*, bis. *-dnieć*, ſe paſſer.

Snieg, la neige. *-zny* plein de neige.

Snop, la gerbe, pot de paille. *-ek*, gerbillon.

Snowadło, devidoir.

Snuć, devider, derouler.

Sobaka, chienne.

Sobie, à moi, à toi; à ſoi, à mon, à ton, à ſon aiſe *-podobni*, ils ſon de meme trempe, de meme caractere. *nie ieſt przy ſobie*, il eſt hors du ſens. *myslą o ſobie*, ils penſent à eux, *po ſobie*, en ſa faveur, l' un aprés l' autre, *nie mam przy ſobie*, je n' ai pas ſur moi. *myslę o ſobie*, *-o tobie*, je penſe à moi, à toi *mysli oſobie*, il penſe à lui, *myslą o ſobie* ils penſent à eux.

Sobol, zibeline, *-owy*, de..,

Sobota, le Samedi *ny*, de...

Sobotka, feu de joie.

Socha, bois fourchu.

Soczewicza, lentille, *-ny*, de . . .

Soczyć ſię, etre en ſéve, jetter de l' eau. *-ſty*, qui pleure, ſuculent.

Sok, ſuc, ſéve, jus. *-cytrynowy*, jus de citron.

Sokoł ſamiec, le mâle du faucon, *ſamica*, faucon. *-niſtwo*, fauconnerie, *-nik*, fauconnier.

Sol, du ſel, *bałwan ſoli*, bloc ou pain de ſel, ſalignon. *- lodowata* ſel geme, *- warzona*, ſel de fontaine, *zamorſka*, ſel marin. *krupiaſta*, gros ſel, ſel marin. *chleb z ſolą*, du pain à la croc, au ſoleil. *z ſoli wymotzyć*, deſſaler. *w zupach ſypać*, emplacer, *-anka*, ſaloir, tonne à ſaler. *- arz*, ſaunier, *-niczka*, ſaliere. *-ić*, ſaler. *na huta*, *gora*, ſaunerie

nérie, ſaline. *-ny*, ſalin, de ſaline, de ſel. *-niczy*, commis pour le ſel, *-na kurzawa*, la fleur du ſel. *-owaty*, ſalace, ſalin

Solenny, o. *uroczyſty*. *izant* celebrant, qui officie.

Sołtan, o. *Sułtan*.

Sopel u noſa, roupie, *u dachu*, chandelle de glaçon.

Soſna, le pin, *-ina*, - aie, *owy*, de pin.

Sowa, hibou, chat-huant, *-uſzata*, fraiſaye, efraye

Sowicie, abondamment. *-ty*, dant.

Sowidrzał, eſpiégle, bouffon, *-owaty*, groteſque

Sowka, huette, hulotte.

Soyka, agace.

Spąckać, flairer, *-ſię*, s'entendre.

Spać, dormir. *-iść*, ſe mettre au lit, ſe coucher.

Spad, chute, *-ać*, tomber, echoir, revenir. *-ać*, *tanieć*, rabaiſſer de prix. *-ać z woyſkiem*, aller fondre ſur. *-z nadzieie*, etre fruſtré de ſon eſperance. o. *chudnąć*, *ſpadł mi czopek*, j'ai la luette alongée. *-ek*, echute, ſucceſſion, cas. *-ać ſię*, o. *popadać*. *-ły*, tombé, devolu, *ziſty*, roide, eſcarpé, *-ziſto*, d' une maniere eſcarpée.

Spaiać, aſſembler, lier enſemble. *-ſię*, s'unir &c.

Spalić, bruler, conſumer par le feu, *ſpalilomu na panewce*, il a fait un rat. *-enie*, -ment.

Spanie, le ſommeil. o. *ſen -czyniący*, ſaporifique, ſomnifere.

Spanoſzyć ſię, s'agrandir, s' enrichir: *-enie*. - ſſement.

Spara miedzy palcami, &c. fourchure, la fente, *-w ſcienie*, jointure, rainure, ouverture, *przez ſpary patrzeć*, régarder à travers des doigts. diſſimuler.

Sparek, ardeur du ſoleil.

Sparzelina, brulure.

Sparzyć, bruler, échauder. *-ſię*, ſe bruler &c. ſe griller

grillet les doigts.
Spaść, o. ſpadać.
Spaść, o. wypaść. paitre un champ, y faire dommage. -iony, mangé par le betail. -ne, herbage, blairie.
Spatrzeć, voir, régarder, eſſéier.
Specyał, un gobé, friandiſe. -lny, friand, delicat
Specificować, ſpecifier.
Spędzać, chaſſer en un.
Spękać, crever, ſe crever.
Spełna, complet.
Spełniać, acomplir, boire à la ſanté.
Speza, o. koſzt.
Spełznąć, ſe ternir, ſe paſſer, le deteindre, s' evanouir. -ty, decoloré, deteint.
Spętać, enchainer.
Spiączka, o. letarg. w ſpiączki, au ſommeil.
Spieg, eſpion, -ować, épier, obſerver.
Spiekać co, bruler, ſię, ſe cuire. -ty, brulé, ſec.
Spień, ardillon de boucle. u tkacza, languette. goupille.

Spieniężyć co, mettre qu. ch. en argent.
Spierać ſię, o. upierać.
Spieſzyć ſię ſe hater, ſe preſſer. ſe depecher. -ność, la hate, diligence. -no, en hate, à la hate. -ny, empreſſé.
Spięty, joint, aſſemblé.
Spiewak, chanteur, -czka, -ſe, -nie, le chant, -ać, chanter.
Spik, moile. o. ſpanie, -lerz, garde-blé, grenier. -owy, medullaire
Spiknąć ſię, conſpirer, ſe bander. -nienie, complot, -ation.
Spikować, larder, entrelarder. -ty, moileux.
Spikulec, lardoir.
Spinać co, emboucler, ferrer un à l' autre, attacher. o. ſpiąć.
Spinka, bouton de chemiſe.
Spiſa, ſorte de lance.
Spiſać, o. ſpiſywać. -nie, denombrement.
Spiſek, o. zmowa.
Spiſkie Staroſtwo, Scepus.

Staroſtie de 13. villes engagée aux Polonois 1412.
Spiſować, faire un inventaire.
Spiż, bronze. -owy, de...
Spiżarnia, depence, magazin, garde-manger, celier.
Spłacać co, payer.
Spłaſzać, chaſſer en épouvantant.
Spłaſzczyć, aplatir.
Spław, cours de l' eau. -w ſieci, le liége.
Spleczyć, deboiter.
Spleść, entrelacer, faire une nate, touſe, tour de cheveux.
Spleśnieć, ſe moiſir, chācir.
Spłokać, rincer, lever.
Spłonąć, ſe reduire en cendre.
Spłowieć, ſe decolorer, -ały, deteint, terni.
Splugawić, ſalir, ſouiller.
Spluwać, crachoter. -cz, cracheur -nie, -ment.
Spływać, découler, ſe répandre.

Spocząć, ſe delaſſer. o. odpocząć.
Spod, -ek, le deſſous, le fond. na ſpodku, au bas. -wału, le pié de rempart.
Spodni, de deſſous. -ca, jupe, cotillon, jupon.
Spodobać ſię, plaire.
Spodziewać, eſperer, ſe promettre.
Spoić, o. ſpajać, upoić, -enie, liaiſon, aſſemblage. ſtructure.
Spokojny, paiſible, tranquil, ie, -ment, de ſāg froid. -ość, -illité, -ość morſka, bonace, le calme. -umyſł, un eſprit fort raſſis, l' ame tranquille.
Spokrewnić ſię, s' allier.
Społ, o. wſpoł. arendarz, qui tient une ferme à moitié du profit -dzierżawa, conſeigneur, coproprietaire, parager. -brat, confrere, -ecznik, compagnon, -ecznie, en commun, l' un l' autre, -eczność,

ſocieté, l'union. *-eczny*, commun. *-em*, o. *razem*. *-handlować*, trafiquer, négocier en ſocieté. *-iſtotny*, conſubſtanciel. *-kować*, pratiquer qu. *-kowanie*, entretien avec qu. *-kujący*, compagnon, *-obywatel*, concitoyen, *-niewola*, commun eſclavage. *-nik*, compagnon. *-piiak*, compagnon de bouteille. *poſtaniec*, collegue de miſſion. *pracować* cooperer. *-rządca*, coregent. *-uczeń*, compagnon d' etude. *-ucześnik*, copartageant. *-wieczny*, coéternel. *-władny*, democratique. *-zaletnik*, rival, *-żyiący*, contemporain

Spona, doigt, griffe, ſerre

Spor, la diſpute, débat, querelle.

Sporny, o. *uporny*.

Sporo, en quantité, à grands pas, *nie ſporo*, *mi*, il ne me réuſſit pas, je n' avance en rien, *-ry*, grand, ample, profitable, ménager, qui fait avancer l' ouvrage. *-ry wzroſt*, taille avantageuſe. *-a droga*, chemin aiſé.

Sporządzać regler, arrâger, diſpoſer, preparer, acomoder, ajuſter. o. *naprawić*.

Spoſobić, apreter, former. *-ſię*, ſe preparer *ſię w co*, avancer.

Spoſob, moyen, voie, façon, mode. *wszelkich użyć ſpoſobow*, en ployer le verd & le ſec, mettre tout en ouvre. *iakim ſpoſobem*, de quel moyen. *w ten ſpoſob* de cette ſorte. *-ienie*, preparation. *-ność*, adreſſe, habilité, *-ny*, adroit, habile.

Spotwarzyć, calomnier qu.

Spowiadać, confeſſer. *-ſię* ſe . . . *-nica*, *-ionalnik*, *-eur*. *Spowiedź*, *-ion*.

Spoyrzeć

Spoyrzeć, enviſager, regarder, voir. *-nie*, oeillade, régard, coup d' oeil.

Spoźniec ſię, tarder.

Spracować ſię, ſe fatiguer, ſe laſſer, *-nie*, laſſitude, *-ny*, fatigué, las, abatu.

Sprawa, affaire, action. *w ſądach*, proces, pro cedure, cauſe. o. *dzieło*. *-z żoną*, le commerce avec la feme. *dać ſprawę*, s'expliquer, repôdre, rendre compte. *bez ſprawy, bez ładu*, en tumulte, en deſordre. *-ka*, jolie afaire. *-ca*, auteur.

Sprawdzić ſię, devenir, vrai, s' acomplir.

Sprawiać, o. *ſprawować*, *-ryhę*, habiller un poiſſon. *-rolą gnoiem*, fumer la terre. *-nie*. *-age*. *-ſię*, rendre compte, ſe juſtifier. *-iący*, qui ſert, qui produit.

Sprawiedliwy, juſte, *-ement*, *-ość*, *-ice*.

Sprawny, actif, propre, bon, *-ość*, adreſſe, habilité, pratique.

Sprawować co, faire, expedier, manier des affaire. *-urząd*, adminiſtrer, avoir, exercer. *-ſuknią* faire faire, *-rolą* cultiver, donner toutes les façons, *ſkutek*, produire quelque effet, agir. *-poty* &c. faire ſuer, exciter &c. *-ſię*, o. *ſprawiać*, ſe comporter, ſe conduire. *-nie*, l' action de faire &c. maniment, direction, gouvernement, conduite, culture de terre, *-nie ſię* juſtification.

Sprężyna, reſſort, aret.

Sprochniały pourri, vermoulu. *-ałość*, *-iture*, *-ure*. *-eć*, *-ir*, *-er*.

Sprofanować, profaner.

Sproſnik, *-ica*, impudique, *-ie*, ment, *-ość*, impureté, des-hôneteté, obſcenité. *-y*, malhonnete, infame.

Sprowadzać, conduire, venir, *-na doł*, faire deſcendre

scendre. -enie czego, le port, l' act, d' avoir fait venir.
Sprycha, rais de roue.
Sprys u Statku, croc.
Spryszczeć się etre plein d' elevures.
Sprząc, sprzęgać, acoupler, atteler. -nie, -mēt
Sprzątać, oter les choses, -ze stołu, desservir. zboże, faire la recolte, -kogo, se defaire de qu. o. żniwo.
Sprzeciwiać się o. przeciwić.
Sprzeczać się, contester, disputer. -ka, contention, débat, querelle, dispute. -ny, contredisant, querelleux.
Sprzęgać psy, ameuter.
Sprzęty, outils, menage, -m. meubles, utenciles, vaisselle.
Sprzęzay, un atelage.
Sprzyiać komu, favoriser qu. vouloir du bien à qu. o. życzyć.
Sprzyiaznić się, faire amitie avec qu.

Sprzykrzyć sobie, se rebuter, se dégouter de qu. ch. s' ennuier.
Sprzymierzyć się, s'allier, -enie, alliance. -ony, confederé, allié.
Sprzysiąć się, conjurer, -ęgły, -ré. -żenie, ratiō, complot.
Spuchnąć, s' enfler.
Spust, une trape, un battant. -stawu, l' act. de debonder, de vuider un etang. -w bramie, herce, sarrazine, -rowu douve. -ny, navigable, qu. on peut debonder.
Spustoszyć, boulverser, ravager, -enie, ravage, devastation. -ony, saccagé, desolé, ruiné.
Spuszczać na dol, faire descendre, avaler qu. ch. en bas, detrousser un habit, spust, abatre, fermer une trape. -łuk, strone &c. baisser, wodę faire descendre sur une viviere. -wodę, vuider, saigner, debōder un etang, -psa na kogo,

kogo,

kogo, lacher un chien. -wosk &c. fondre. -z kwinty, filer doux, changer de ton, baisser la lance, plier. tratwy floter du bois, do piwnicy piwo &c. encaver, devaler, filer, -drzewo, abatre, degrader un arbre głość, baisser la voix. -z oczu, ne tenir plus l' oeil sur. -się na dol, descendre, -się na-go, se reposer, conter sur.
Spuszczanie, l' act. de descendre, debandemēt, relachemēt. -drzewa, coupe, taille d' un bois, abatage. -roztopiaiąc, fonte, liquefaction, -do piwnicy, encavement. stawu, saignée d' etang. -głosu, abaissement du son. -tratew, flotage.
Spuszczony, detendu, detroussé, encavez &c.
Spychać, pousser, jetter de haut en bas. o. zepchnąć.

Srać, chier, lacher le ventre.
Srebnik, un sicle.
Srebny, d' argent, -a gorà mine... -a ruda, marcassite...
Srebło, argent, -szczere, -pur. przednie, -fin. -nitkowe, fil d'argent. -płatkowe, couche, feuille d' argent. żywe srebło, -vif.
Srzebrzyć argenter.
Srodze, afreulement.
Srogi, severe, rigide, afreux, terrible, enorme. -o, cruellement, rudement. -ość, rigueur, severité.
Sroka, pie, un oiseau, -ty, tavelé, margot, pie.
Sromota, infamie, turpitude. -nie, honteusement -ny, malhōnete, infame.
Srożyć się, tranniser qu. redoubler sa colere.
Sredni, du milieux, moyen, mediocre, entre deux ages. -ie, -ment.
Srzenieć, se couvrir detrimas.

Srzod,

Srzod, le milieu, au milieu. *-ek*, milieu, moyen, voie, *-kowy*, du milieu, *-kować*, tenir le milieu, etre mediateur, s'entremettre. *-kowanie*, mediation, entremiſe. *-opoście*, le micareme. *-ziemne morze*, la mediterranée

Szron, gelée blanche, frimas.

Stać na nogach, etre debout, ſe trouver, ſur ſes piez, *-iak ſłup, &c.* etre planté, dreſſé, *-iak woyſko, warta*, ſe trouver, etre poſté, mis. *-na kotwicy*, étre à l'ancre, *-nie iść*, ne pas aller, s'arreter. *-iak rzeka*, étré pris, glacé, *-o łaſkę*, ſe ſoucier de, faire cas de, loger chez. *-przy kim*, etre du coté, du parti de. *-na życie*, entreprẽdre ſur la vie, *-około*, environer, etre autour, *o ſwey mocy*, ſe ſoutenir. *ſię*, arriver, ſe paſſer, ſe faire. etre, *coż ſię znim ſtało*, qu'eſt-il devenu. *o. wart, ſtawać, trzymać ſię.*

Stoi albo cię zabiię, demeure ou je te tue *ſtoi klepſydra*, le ſable dort, ne coule pas. *ſtoi więcey* il vaut d' avantage. *nie ſtoi to za to*, il ne vaut pas la peine. *ſtoi mi w oczach*, cela me parait devant mes yeux. *ſtoiąca woda*, eaux dormante.

Stacya, ſtation.

Staczać nadoł, rouler en bas. *-zbeczki*, tirer, *iak robak*, ronger, manger, *-bitwę*, preſenter, donner, livrer une bataille. *-dzieła*, pointer, dreſſer les canons *-ſię*, ſe rouler en bas. *u tokarza*, rouler, façonner au tour. *na gałki*, faire, former des pelotes, pigules.

Stadło, un couple, les mariés, le mariage.

Stadnik, etalon, cheval de haras.

Stado, troupeau, *-ptaków* une volcé d' oiſeaux, *-kuropatw*, troupe, compagnie. *-ami*, par troupes, en troupes.

Stągiew, barrique à gueule bée.

Staie, un arpent. *w Geom:* un ſtade.

Staienny d'etable. *-e*, droit d' atage, etablage.

Stal, acier. *Stallum*; ſiége, *-ić*, acerer, endurcir. *-e, o. mocno.* *-owy* d' acier.

Stałość, conſtance, fermeté.

Stami, par cens.

Stan, état, condition. ordre, pouvoir *-ciała*, la taille. *-ſukni*, la quarre. *małżeński*, le mariage. *ſtanąć, o. ſtawać*

Standar, etandart.

Stangret, cocher de caroſſe.

Stanie, l' act: de ſe tenir debout, la maniere de ſe dreſſer, figure, poſture.

Staniec, diminuer, de prix, *-nie*, abaiſſement, -tion de prix. *-nie u prawa*, comparition.

Stanowić, ordonner, arreter. conclure, établir, fixer, *-kogo*, poſter, placer, mettre. *-ſię*, ſe camper, loger, s' etablir. *-ciel*, fondateur, legislateur, *-enie*, -ance, -ſſement, arret, reglement *-cene taxe*, regler le prix *-ſko*, poſte, place, quartier, logis, ſtation de poſte, halte, *ſko na morzu*, rade, *-czny w woyſku*, fourrier.

Stąpać, faire des pas, marcher. *-ſporo*, doubler les pas *-nie*, le marcher, la marche, marche; *-ienie*, un pas, trait. *-or*, pilon à piler, martinet à foulon.

Starać ſię, tacher, s'eforcer, travailler, *o Pannę*, demander en mariage rechercher une fille *-nie*, ſoin, ſouci, efort,

empressement, solicitude; recherche demande.
Starcie, o. *zetrzeć*,
Stargać, o. *targać -ny*, secoué, enervé, affaibli, o. *potargać*.
Starodawny, fort ancien, de la vielle roche.
Starość, vieillesse.
Starosta, Staroste, gou-verneur, *- Grodowy*, avec jurisdiction. *ścić*, fils d' un ... *ścianka*, fille d'un ... *stwo*, -ie, -ment.
Staroswiecki, du vieux tems, du tems passé, gaulé. *-ko*, à la vielle mode, à l'antique. *czyzna*, antiquailles.
Starożytny, antique, ancien. *-ość*, -ité, -neté, les siecles passez.
Starszy, plus vieux, o. *Przełożony*, *- eństwo*, ancienneté, les Superieurs.
Starty, broyé, egrugé.
Staruchny, tres vieux.
Staruszek, vieillard, *-ka*, vieille.
Stary, *-zec*, vieux, vieillard, *-zyzna*, haillon, vieillerie.
Starzeć, vieillir.
Stateczny, constant, ferme, *-ie*, -ment, *-ość*, constance, fermeté, perseverance.
Statek, o. *naczynie*, *stateczność*, vaisseau, bac, navire.
Statkować, perseverer, persister, se bien conduire.
Statysta, politique.
Staw, grand etang. *w ciele*, jointure. *według stawu grobla*, selon le drap la robe.
Stawać, o. *stać*, s'arreter, cesser d' aller, *-nogami na czym*, se soutenir sur ses piez, *jak okręt*, mouiller, jetter l'ancre, *-w szyku*, se ranger, se mettre en ordre *przy kim*, se mettre aupres de qu. *-gdzie*, arriver, venir, se rendre, *w sądach &c.* se presenter, paraitre, *-gospodą*, loger, etre logé, *jak dekret &c.* s' arreter, se conclure, passer, etre conclu. *- czym*, *krolem &c.* devenir, etre élu, *-jak dom*, *kościoł*, *&c.* s' achever, *- iak wista*, se prendre, se glacer, *kiedyby nie stanął*, à son defaut, *stanę wszędy i zawsze*, je vous preterai colet par tout & toujours, *jednostaynie stanęło*, cela a passé tout d' une voix.
Stawiać, placer, poser, mettre debout, dresser. *- budynek*, elever, construire. *-w grze*, coucher, mettre au jeu, *-sidło*, dresser, tendre, *-na czas*, livrer, remettre à tems. *swiatkow &c.* fournir, produire, presenter. *-żołnierza*, loger. *-kogo w potrzebie*, procurer, fournir, *-przed oczy*, mettre devant les yeux, *na to mieysce*, substituer, *-oboz* poser un champ *-bańki*, apliquer les ventouses. *-szyię swoię*, hazarder sa vie pour qu. ch. *-kogo na nogi*, mettre qu. sur pié, aider. qu. *-na przeciwko*, mettre en parallele, opposer, mettre devant.
Stawić się, paraitre, comparaitre, se presenter. *-jak Oyciec &c.* se montrer à qu. traiter qu. *-mężnie &c.* se montrer se produire; *-powierzchownie*, se dire, se porter. *-w słowie*, s'acquiter de sa promesse.
Stawidło u młyna, *&c.* bonde, pile, lançoir d' un étang. *- na ptaki*, echelle.
Stawienie, *-ianie*. position, l' action de mettre de poser &c. *-a się mieysce* rendez -vous.
Stawka w grze, couche, poule, mise, en -jeu, au - jeu.
Stawowy, o. *staw*, d'etang. *o ciele*, de jointure.

Staynia, ecurie.
Stęchnąć, devenir relant, *-lina*, le relant. *ły*, relant, qui a une odeur relante.
Stek, decoulement, concours d'eaux, amas d'ordures. *-pospolstwa*, la lie du peuple. *-plugastwa*, égout, cloaque.
Stękać, gemir. *-nie*, *-ssement*.
Stempel, o. *Sztempel.*
Stępa, meule à piler, auge ou l'on pile, pilon. o. *tłuk.*
Stępić co, emousser, reboucher qu.ch. hébéter
Stępnować, *stębnować*, brocher, rentraire, piqoter, *- nie*, piqûure, rentraiture, arriere-point, *-nie Tureckie*, point à la Turque, *jedwab do - - nia*, soie à ourler
Stępować, oter la presse à un drap, *-się*, se retirer, retrecir.
Ster, gouvernail, timon, *u wiatraka*, queuë *nik*, timonier, pilote. *-ować*, piloter, *-owanie*, le pilotage.
Stężeć, se roidir.
Stłaczać, fouler, comprimer. *anie*, -ession. *-ysty*, compressible.
Stłuc, o. *tłuc*, *zenie na ciele*, froissement, *-zenie czego*, l'action de briser. &c.
Sto, cent, *-ami*, par cens. *-letni*, de cent ans.
Stochmal, fleur de farine.
Stoczek la bougie, *-zwity*, pain de bougie, bougie en pain.
Stoczki, baissiere. *n.*
Stoczyć, o. *staczać*, *- sty*, panchant.
Stodoła, grange.
Stog, monceau, moilon.
Stoi, o. *stać*, *Stok*, citerne, *n.* fontaine, *n.*
Stokfisz, sorte de merluche.
Stokroć, cent fois. *-tnie*, au centuple. *-tny*, centuple.
Stoł, la table, pension. *-ownik*, pensionnaire, *-owy*, de table, de pension. *-owewino*, vin de depense. *owa izba*, pitancerie, sale à tenir table.
Stolarz, ménuisier. *-czyk*, garçon. . . *stwo*, *-*erie.
Stolec, la selle, la decharge de ventre, *- trudny*, ventre paresseux. *łacny* ventre lache, libre. *-cowa donica*, bassin d' une chaise percée.
Stołeczny, capitale.
Stołek, le siege, la chaise, *-obrotny*, *-*tournant.
Stolica, siége. *- nica*, le dessus de table, hachoir
Stolik, petite table, *- pisarski*, bureau.
Stolnik, Ecuyer. *-Koronny*, le grand Ecuyer de la Couronne.
Stonok robak, cloporte.
Stopa, la plante du pié, semelle, vestige, pié. *-y obłączystość*, haut de la plante. *- ka*, petit pié, petite pate.
Stopień, un dégré, marche, grade, *u karety*, le marche *-*pié.

N

Storcz, *krawędź*, carne.
Stos, pile, tas, bucher.
Stosować, assortir, ajuster, apliquer, acorder l' un avec l' autre. *- się*, se raporter à, s'acomoder à, *nie*, -ment, -catiō, raport.
Stowarzyszyć, associer, unir, *się*, entrer en societé, s' unir, &c.
Strącać, abattre, jetter bas, precipiter.
Stracenie, perte, execūtion, supplice.
Strach, efroi, grande peur, frayeur. *-o tym mysleć*, il est horrible, cela fait peur de . . il est affreux à. *- prożny*, terreur panique. *-ać się* etre saisi de terreur.
Stracić, o. *tracić*, *-ony* mis à mort.
Strączek, la cosse, gousse.
Strapić się s' attrister, étre abbatu de.
Straszyć, epouvanter, effrayer, intimider, *-enie*, *-*te, -ation. *-ny*, horrible, terrible, effroyable.

ble. -*nie*, -ment. afreusement, tres, beaucoup. ·*ydło*, épouvantail.

Strata, perte, ruine.

Strawa, alimens, nourriture. -*mizerna*, tripotage, gargotage.

Strawić, digerer, consumer, -*czas*, perdre, -*ienie*, ſtion, ation, perte. -*ne*, l' argent pour la table, la penſion. *ny*, facile à digerer, - *ność*, concoction, digeſtion.

Strawować, nourrir, ſuſtenter, entretenir.

Straż, la garde, -*pierwſza*, garde avancée, - *nica w Fort:* redoute, -*nica*, *butka dla ſzylwacha*, guerite pour une ſentinelle. -*nik*, un garde, douanier, péager, gabelier, commis. · *nik W. Kor.* General de l' avant garde de la Couronne.

Stręczyć co, faire avoir, procurer à qu.

Strefa, raie, rayure, paſſement.

Stretować, fouler aux piez

Strofować, reprendre, reprimander. - *ſiebie*, faire des reproches à ſoi meme.

Stroić, orner, parer, embellir, enjoliver. -*korwety*, faire une courbette, ·*minę*, faire, tenir mine, *ſię*, ſe parer &c. -*żarty*, plaiſanter. -*enie*, parure, ·iſſemét, -ment. -*ſtrony*, accorder

Strona, le coté, partie, quartier, pays. -*wgraniu*, une corde, *w Sądach*, partie, parti, -*powodna*, *aktor*, le demâdeur. ·*odporna*, *pozwana*, defendeur.- *w księdze*, la page, - *muru*. *ſciany*, la face, -*mi*, par divers endroit, par ci par là. -*y tego*, pour, touchant cela, quant à, pour ce qui regarde. · *y kogo*, de par le qu. de la part de, du coté de. ·*y iedney to widzę*, *à z drugiey*. . . , d' une je vois cela. & de l'autre ... *zewſzyſtkich ſtron*, de toutes parts. *na tey tu ſtronie*, de ce coté ici. *Na ſtronę kłaść*, mettre à part, de coté, à l' ecart. · *uſtąpić*, ſe mettre, ſe tenir à part, -*kogo brać*, tirer qu. à coté, prendre, à l'ecart. à part. -*ztym* arriere cela, ·*ſwoie ciągnie*, il raporte tous à ſes interets, *na obie ſtrony gadać*, parler pour & contre, *niebyć przy żadney ſtronie*, etre neutre. *ztātey ſtrony* de delà au delà de, outre, *ztey ſtrony*, deça, de ce coté là, au deça.

Stronić, eviter, fuir qu.

Strop, plancher d' en haut, *ſklepiſty*, lambris plat -fond, voute.

Stroſkany, afligè,

Stroy, ornement, parure, embelliſſement, maniere de s'habiller, mode, façon de ſe parer. - *u ſurmy*, bocal, -*na konia*, harnais du cheval, *bobrowy*, caſtorée. - *na*, bien parée, -*ny*, paré, -*ny*, *w Muz:* acordé.

Stroż, un garde,

Struć, enpoiſonner, ·*cie*, -ment.

Struchleć, etre ſurpris.

Strucla, gateau.

Strudzić, fatiguer trop.

Strug, *ośnik*, plane, -*ać*, -er, rogner. ·*żyna*, -ure.

Struga, fleuve, torrent.

Strumień, ruiſſeau, riviere, -*iem cieć*, - ler.

Strumyk, petit ruiſſeau.

Strup, croute, ecaille, -*na głowie*, tigne, ſorte de gale.

Struś autruche.

Strych w mierze, meſure raſe, ·*ować*, racler, raſer. -*ulec*, racloir.

Strycharz, q. *Ceglarz*.

Stryczek, cordelette.

Stryi, oncle paternel, ·*enka*, tante paternelle, -*eczny*. de couſin germain -*owſki*, de l'oncle paternel.

Strzała, fleche. -*ę*, *nałożyć*, encocher une... · *ki*, petits

petite fleche, aiguille.
Strzec, garder, *-fię*, fe.., fonger à foi, fe garer, *-ż fię*, prenez garde, à vous.
Strzecha, chaume, galetas.
Strzelać, tirer, decharger. *z łuku*, decocher, debander. *do celu*, tirer au blanc, *-jak woda.* s' elancer. *-bąki*, voler le papillon. *-fię*, fe battre à coup de balles, de piftolets. *-fobie w łeb*, fe caffer la tête, bruler la cervelle. *z dział*, cannoner. *-nie*, decharge, *nie z muſzkietow*, mousquetade. *- nie z dział*, cannonade. *na przywitanie*, faire falve
Strzelba, arme à feu.
Strzelec, tireur, o. *myśliwy*. *gwiazda*. le fagittaire, *-do tarczy*, chevalier d' arquebufe. *-nie*, coup d'une arme. *daleki od miaſta na iedno ſtrzelenie*, eloigné de la ville à la portée de mousquet.
Strzemie, etrier.
Strzepać, epouffeter, fecouer.
Strzępać co, efaufiler, efiler, *głofem*, fredonner, faire de paſſages avec la voix. *-ki*, filace.
Strzeżenie. o. *ſtraż.*
Strzyc, tondre, couper, faire les cheveux à qu.
Strzykać, piquer, picoter, bruler. *-nie*, ticotemēt, douleur piquante.
Strzymać, o. *wſtrzymać.*
Strzyż ptak, roitelet.
Strzyżenie, coupe, *włofow*, tonfure, *-wełny*, tonture.
Stucieć, un etui. *-do nożow* la couteliere.
Student, etudiant.
Studnia, un puits. *-rz*, fontainier.
Studzić, refroidir.
Stuła, etole.
Stulać, fermer, ferrer.
Sturchnąć, pouffer, donner des coups à qu. coudoyer qu.
Stwardzieć, s' endurcir, devenir dur.

Stwarzać, créer, *- enie*, -ation, -ature. *-yciel*, -ateur.
Stychwaſſer, l'eau forte.
Styczeń, Janvier.
Stygnąć, refroidir.
Stykać, unir, affembler, *fię*, toucher qu. ch. tenir à, aboutir à. o. *potkać fię*,
Styl, ftile. *Styma*, o. *fzacunek.* *Stypa*, repas funebre.
Styrta, grand moilon.
Subdyakon, foudiacre.
Suprzeor, Souprieur.
Subſtancya, Subſtance. biens, facultez.
Subtelny, fubtil, delicat, fin, mince, *-ie*, ment. *-ość*, - ité, - fineffe, adreffe d'efprit. *- ieć*, s' afiner, devenir fin & delié.
Suć, verfer, épandre, *-wały*, faire, elever.
Suchar, grand bifcuit, galette, *-ek*, petit bifcuit.
Suchedni, les quattre tems
Sucho, fechement, à fec. *-ieſt*, il eſt fec, il fait fec. *-rlawy*, fort maigre, fec, efilé, decharné. *-ść*, fec, ficcité, fechereffe. *-ty*, etique, phthifie. *-tnik*, phthifique.
Suchy, fec, aride, *dać komu fuchą*, paffer maitre qu. mater qu. au jeu.
Suczka, petite chienne.
Sufragan, Sufragan.
Suka, chienne.
Sukienka, robette, jaquette
Sukiennik, drapier, *-ſtwo*, -ie, le metier de drapier.
Sukmana, vilain habit, cafaque.
Suknia, un habit.
Sukno, le drap, *ſurowe*, -en toile.
Sukurs, fecours.
Sultan, Sultan.
Sum, boriton, bife, glanis
Suma, la fomme, le mōtant d' un compte. *Mſza*, la grande meffe.
Sumaryuſz, fommaire, abregé.
Sumka, petite fomme.
Sumnienie, la confcience.

-*złe*, -bleſſée. large.

Sumienny, qui a de la conſcience, -*ie*, en cōſcience.

Summowáć, ſommer, nombrer, faire un abregé.

Superintendent, ſurintendant.

Suplika, requete, memoire placet. -*ować*, ſuplier

Surdut, ſurtout.

Surma, cornet à bouquin

Surogator, ſubſtitut, ſubrogé.

Surowy, crud, verd, non travaillé. -*oſtry*, ſevere, auſtere, rigide, rigoureux, rude. -*ie*. -ment, -*ość*, ité, rudeſſe. -*o ieść* manger une choſe cruë

Suſy ſtroić, faire de ſauts, bondir.

Suſceptant, celui qui agrée, qui reçoit qu.ch.

Suſły, fourure de mulots

Suſz na drzewie, branches mortes, -*obrzynać*, argoter. *pſzczelny*, bornal.

Suſza, lieu ſec, ſecheresse

-*lnia*, place à ſecher, eſſui, grenier.

Suſzyć, ſecher, deſſecher, rendre ſec, ne manger que de ſec.

Sutanna, ſoutane.

Suty, abondant, bon, -*o*, -ment, bien.

Suwáć, pouſſer.

Sunąć ſię, ſe jetter, ſe lâcer

Swąd, rouſſi, puanteur. -*ſłychać*, il ſent le rouſſi, on a empeſté de rous.

Swak, beau-frere.

Swar, querelle, débat, diſpute. *liwy*, -eux, rechigné. -*zyć ſię*, -er . .

Swatać, unir les gens.

Swawola, inſolence, petulance, -*ny*, inſolent. -*nik*, inſolent, poliſſō, petit fripon, -*owáć*, etre inſolent, poliſſonner, -*nie*, -ment.

Swędzić co, marmitonner. *ſię*, ſe ronger le cœur.

Swiadczyć, témoigner, ſervir de temoin. -*ſię* apeller à temoin, prendre pour (à) temoin. -*w ſądach*, depoſer, -*enie*, temoignage.

Swiadectwo, temoignage, depoſition. -*ek*, -*kiem*, temoin. *na . . . brać*. o. *ſwiadczyć ſię*,

Swiadom, expert, fort, habile, connu. o. *wiadomy*.

Swiat, le monde, l'univers, les gens de ſiecle, le public, le jour, la lumiere. *na. . . niewychodzi*, il ne voit pas le ſoleil.

Swiątki, la Pentecote.

Swiatło, -*ść*, la lumiere, jour, éclat. -*a mąka*, la farine la plus pure.

Swiątnica, le ſanctuaire.

Swiątobliwy, pieux, religieux, ſaint, *ie*, -ſement. -*ość*, -teté, piété.

Swiątość, la ſainteté.

Swiatopis, Coſmographe. -*two*, -ie, -*ki*, -ique.

Swiatowy, mondain.

Swider, teriere, foret, perçoir, -*ek*, petite teriere, gibelet. -*owaty*, tortu.

Swidrować oczyma, rouler les yeux, promener la vuë.

Swidwa, cornouillier.

Swieca, la chandele. -*lana* moulée -*maczana*, -plōgée.

Swiecić, eclairer qu. donner -*tu ſłońce*, le ſoleil donne ici, -*ſię*, luire, briller, -*mi ſię w oczy*, la lueur m'ofuſque les yeux. *ący*, brillāt, eclatāt.

Swięcić, feter, celebrer, benir, ſacrer. *w grze*, retourner, -*ſię*, ſe feter, &c. *na kſiędza*, prendre l'ordre de pretriſe, *co ſię ſwięci*, (*w grze*,) quelle eſt la retourne, la triomphe. o. *Poſwięcać*, -*niewie co ſię ſwieci*. il prend panier pour corbeille. -*enie*, celebration d' une fete, l'action de feter, &c. -*enie pierwſze*, la tonſure.

Swiecki, du monde, ſeculier, profane, layque. lai -*a moć*, temporel, temporalité.

Swiecznik, le chandelier, *co zapala ſwiece*, falotier.

Swiędzić, cauſer de demãgeaiſons.

Swięgotać, gaſouiller, ramager. *-tliwy*, babillard

Swiekier, *cieść*, le beaupere.

Swiercź, grillon, greſilõ,

Swierzczyna, ſapin noir, pinaſſe, peſſe, pignet

Swierkotać, gozouiller, ramager. *jak wrobel*, chucheter. *-nie*, -ment, -ge.

Swierzb, petite galle, la gratelle, *-ieć*, demanger, piquer, *-ienie ciała*, demangeaiſon.

Swiętny, luiſant, brillãt, eclatant, *-ie*, avec lueur, magnifiquement. *-ość*, ſplendeur, clarté, eclat, lueur.

Swięto, jour de fete. *-kradzca*, *-ſtwo*, *-ki*, ſacrilege, *-kupiec*, ſimoniaque, *-ſtwo*, la ſimonie. *-ſzek*, tartufe, bigot. *-wać*, faire la fete, feter. *-y*, un ſaint, ſacré.

Swezo, frais, fraichemẽt, recemment, *zaczęte wino*, du vin nouveau percé. *-ość*, fraicheur, *-y*, frais, recent, nouveau, *-y chleb*, pain molet, tendre, frais, *za ſwieża*, durant ſa fraicheur.

Swinia, cochon, *maciora*, une truie. *-dzika*, laie, *-rzezana*, coche taillé, *-kałuża*, ſouil, bauge. *rz*, porcher, cochon, *-ka*, cochonnet, *-ſki*, à pourceaux, à cochon, vilain, ſalope. *po ſwinſku*, en cochon, en ſalope.

Swiſtać, ſifler, *-nie*, -mẽt.

Swit, l' aube, le point, la la pointe du jour, *-ſwitem*, au point du jour. *-ſwita*, il fait jour, il cõmence à poindre.

Swoboda, franchiſe, liberté, *-nie*, -ement, *-ny*, franc, libre.

Sworować, o. *sforować*, cheviller, lier.

Sworzeń, ateloire.

Swowolny, o. *ſwawolny*.

Swoy, mon, ton, ſon, le mien, le tien, le ſien. *po ſwoiemu*, à ſa fantaiſie. *-ſki*, aprivoiſé, domeſtique.

Syberya, ſiberie.

Sibila, ſibile,

Sycić miod, épurer le miel

Sycylia, Sicile, *-yiczyk*, -ien

Sygnet, o. *pierścień*, cachet.

Sykać, ſifler.

Sylaba, ſilabe, *-izować* épeler.

Syn, fils. *chrzeſzny*, filleul, *-owa*, belle-fille, *-oſtwo*, filiation *-owiec*, neveu, *-owſki*, filial. *po ſynoſku*, en fils.

Syndyk, ſindique.

Synod, ſinode, *-alny*, -al.

Sypać, verſer, engrener. *-groblą*, -elever, faire. *-pieniądzmi*, diſperſer de l' argent, *-na kupę*, amonceler, entaſſer. *-ſię*, ſe repandre, ſe verſer, *ſię jak*, fourmiller, grouiller.

Sytość, repletion.

Sytny, raſſaſiant.

Syty, *ſyt*, raſſaſié, ſoul, aſſouvi de qu. *do ſytu* tout ſon ſoul.

Szabla, un ſabre.

Szach, echec, *-ownica*, echiquier.

Szachrować, regrater, maquignonner.

Szacować, eſtimer, apprecier, priſer, taxer, regler le prix. *-cudzę ſprawy*, niveller, eplucher, ſindiquer, vanner, blamer. o. *taxować*, *-nie*, -ation.

Szacunek, o. *taxa*, prix, reſpect, des ſentimens d' eſtime.

Szafa, armoire,

Szafarz, pourvoyeur, depencier, econome, *-ſtwo*, -ie, adminiſtratiõ

Szafian, maroquin.

Szafir, ſaphir,

Szaflik, un ſeau, un baquet, baillotte.

Szafować, adminiſtrer, diſpoſer, manier, *-nie*, -ation, -ition, -ment,

Szafran, du ſafran.

Szafunek, o. *ſzafować*.

Szala u wagi, plat, basſine de balance *-drewniana*, plateau.

Szałaput, bretteur, ferailleur, homme querelleux, duelliſte, coupejaret.

Szałaſz, barraque.

Szalbierować, fourber. o. *kłamać*, *oſzukiwać*, *-rz*, un fourbe, trompeur, tricheur.

Szaleć, etre en delire, réver, extra-vaguer, *-od gniewu*, etre enragé, *-nie*, ſans raiſon, furieuſement. *-ńſtwo*, phreneſie, delire, folie, la fureur, *-eniec*, furieux, inſenſé.

Szalka, petit plat de balance, *-na Cz. zł.* trebouchet.

Szalony, phrenetique, furieux, maniaque.

Szałwia, la ſauge.

Szamerować, garnir un habit.

Szamotać, ſecouer, agiter.

-ſię z kim, ſe fatiguer avec qu.

Szańc, la redoute. retrâchement. rempart, *-ować*, elever quelque rempart, *-ować ſię*, ſe retrancher,

Szanować reſpecter, honorer, reverer, menager. qu. *-ſię*, s' épargner, ſe menager.

Szar na dachu, rangée de tuiles.

Szarańcza, ſauterelle.

Szarawary, chauſſes à la candale.

Szarawy, griſatre.

Szarga, vilain tems. *-ać ſię*, ſe croter.

Szarkać, retirer un membre par douleur, murmurer, ſe plaindre.

Szarłat, ecarlate.

Szarpa, echarpe.

Szarpać, dechirer, rompre, briſer, tondre, rançonner qu. *-kleſzczami*, tenailler qu. *-nie*, *-ment*. *-nina*, pillage.

Szarſza, ſerge.

Szarz.

Szarza, la charge.

Szary, gris.

Szaſtać w wodzie, guéer.

Szata, un habit. *-nica*, garderobe.

Szatan, o. *czart*.

Szczaw, oſeille aceteuſe,

Szczać, piſſer.

Szczebel, echelon. roulō.

Szczebiotać, caqueter, babiller, *-liwość*, babil, caquet. *-liwy*, *-ard*, bavard.

Szczecin miaſto, Stetin.

Szczecina, ſoie de pour ceau.

Szczegulny, ſeul, *ie*-emēt. *-ość*, ſolitude, particularité, *w ſzczegulności*, en particulier.

Szczęk, ſon, bruit.

Szczęka, machoire.

Szczekać, aboyer, japer, *-jak lis*, glapir. *-zębami*, claquer. *-nął pies*, le chien a parlé, a ſonné. *-anie*, *-ment*.

Szczelina, fente, crevaſſe, *-odłupana*, ecliſſe. eclat.

Szczenię, un petit d' une chienne, *-enie*, l'act. de chienner, portée.

Szczenna, plaine.

Szczep, ente, greffe, *-ić*, *-er*. *-wiarę*, planter. *nož do ſzczepienia*, *-oir*. *-ny*, é.

Szczepa, buche.

Szczerbić co, ebrecher *-ina*, breche, dent. *-aty*, *-é*, brechedent, brechu.

Szczery, nayf, ſincere, franc, *iak złoto*, pur, fin. loyal, tout. *-ze*, *-ement*, *-ość*, ité. bonne foi, *-auté*. *ożyczliwy*, ſincere & affectionné. plein de zele & d'eſtime

Szczęście, bonheur, fortune, proſperité, le hazard, coup de hazard. *-ciem*, par bonheur, heureuſement. *to twoie*.. bien vous en prend, *puſzczać ſię na*.. s'abandōner au hazard, *upaść w ſzczęſciu*, devenir malheureux, ſuccomber à ſes maux, *-ić ſię*, ſucceder, réuſſir. *ſzczęść Boże*, Dieu vous beniſſe.

Szczesliwy, heureux, *-ie*, *-ſement*

-ſement. *-ość*, felicité o. *ſzczęście*.

Szczkać, hoqueter. *-wka*, le hoquet.

Szczoch, piſſeur.

Szczodry, *obliwy*, liberal, large, *-że*, -ment. *ość*, -ité, -ſſe.

Szczotka, broſſe, *-do lnu*, le ſeran, grége, *-do trzewikow*, decrotoir, *-ą chędożyć*, broſſer.

Szczuć, lancer, lacher, laiſſer couler, donner les chiens après qu. forcer une bete par les chiens, la combattre.

Szczudło, echaſſe, jambe de bois.

Szczupak, brochet. *-czek*, -on.

Szczuplić, aménuiſer, amaigrir, rendre plus menu. *-leć*, devenir grêle, ſe retrancher, diminuer. *-ły*, grele, mince, maigre, ſec, chiche. *ło*, -ment. *-łość*, petiteſſe, exiguité, ſechereſſe, le peu de.

Szczur, le rat, *-ek*, -on.

Szczutek, chiquenaude, croquiniole, naſard. *-dawać*, -er.

Szczwany, o. *ſzczuć*, rutiné, rafiné.

Szczycić ſię, ſe faire fort, ſe louer, ſe piquer de quelque choſe.

Szczygieł, chardonneret.

Szczykać, o. *zbierać*.

Szczypać, pincer, mordre, *w język*, cuire, piquer, avoir un gout piquant, *jak wiatr*, percer, cingler, *-nie*, mēt. coup de dent, *-wka*, eſcarbot.

Szczypce, des mouchettes

Szczypior, echalotte, tiges d' oignons *-ek*, petit porreau.

Szczypka, priſe, pincée.

Szczyt, mercuriale.

Szczyt, le faitage, le haut d' un batiment.

Szczyzoryk, canif.

Szekłak, *ſakłak*, nerprum

Szeląg, eſcalin, chelon

Szeleſt, la bruit, *-ſſemēt*. *-czynić*, tracaſſer, faire bruit.

Szelma, coquin, infame

Szemrać, mourmurer, marmoter. *-nie*, -re.

Szeptać, chuchuter, parler tout bas.

Szeplenić, beguayer, graſſéier, *enie*, -ment.

Szereg, rang, ligne, haie. *-iem iść*, marcher file à file.

Szermierz, gladiateur, *-ować*, faire des armes, eſcrimer, jouer de l'eſpadon.

Szeroki, ample, prolixe, large, *-o*, ment. *-ość*, largeur, etenduë.

Szerz, largeur, *-u wioſła*, palée, palme. *-yć ſię*, s' elargir, s' etendre, ſe repandre, *-yzna*, largeur.

Sześć, ſix, *-dzieſiąt*, ſoixante. *-dzieſiątoletni*, ſexagenaire, *-dzieſiąty*, le ſoixantieme, *-iokąt*, un hexagone. *-razy*, ſixfois, *-ſet*, ſix cens. *-letni*, de ſix ans. *-ioro*. ſix pieces *-ſetny*, le ſix centieme.

Szeſnaście, ſeize, *-ty*, -iéme

Szew, la couture. *-na czaſce*, ſuture.

Szewc, cordonnier, *-ſtwo*, -erie, metiér de.... *-ſki*. de cordonnier.

Szkalować, calomnier, outrager, injurier.

Szkapa, haridelle, roſſe, mazette. *-iſko*, chetive mazette, mechante haridelle.

Szkaplerz, ſcapulaire.

Szkaradny, diforme, horrible, afreux, *-ie*, -mēt. *-ość*, ité.

Szkarpetka, le chauſſon.

Szkatuła, chatouille, caſſette.

Szkło. o. *ſkło*.

Szklenica, un verre.

Szkoda, le dommage, la perte, *-ieſt*, *że*, c' eſt domage que. *mądry po ſzkodzie*, domage fait ſage. *-liwy*, nuiſible, domageable, dangereux, mortel. *-liwie*, d' une maniere nuiſible, à mort, dangereuſement. *-nik*, qui fait domage,

domage, -*zić*, nuire à qu. cauſer de domage, etre nuiſible à. -*ować*, perdre, ſoufrir un dōmage.

Szkoła, ecole, -*ły*, colege, claſſe, -*lny*, d'ecole

Szkopiec, ſeau à lait, pot à traire.

Szkorbut, ſcorbut.

Szkrupuł, ſcrupule. -*łat*, -ux.

Szkudła, aiſſeau, bardeau, *m.*

Szkuta, un grand bateau. -*nik*, batelier.

Szla, trait, collier.

Szlachcic, gentil homme, noble, -*anka*, Dame, epouſe d'un.. fille noble -*cem czynić*, anoblir

Szlachecki, noble, equeſtre, de gentil -homme. *po-cku*, en gētilhome. -*tnie*, noblement. -*tność* nobleſſe. -*tny*, noble, excellent.

Szlachta, nobleſſe, les nobles.

Szlachtuz, echaudoir, boucherie.

Szlad, o. *ślad*,

Szlafrok, robe de chambre.

Szlaga, un grand maillet

Szlag, la trace, piſte, veſtige.

Szlakować, tracer, ſuivre la trace.

Szmat, une grande piece

Szmata, linge, torchon.

Szmaragd, émeraude.

Szmer ſzmeranie, murmure.

Szmiergiel, l'émeri.

Szmuklerz, boutonnier, rubanier.

Sznycerz, le ſtatuaire, le ſculpteur.

Sznycerſtwo, ſculpture.

Sznurówka, le corps de jupe.

Sznur, cordeau, *pod ſznur* au cordeau, à la ligne. -*ki*, gance, nervure, -*kować*, mettre degances.

Sznurować, lacer.

Sznurowany, lacé.

Szołdra ſolona, un jambō.

Szołtys, bailli.

Szołtyſtwo, baillage.

Szopa

Szopa, un lieu couvert.

Szor, un attelage.

Szorc, tablier.

Szorować, torcher, écurer

Szorowanie, l'action d'écurer la vaiſſelle.

Szoſtak, une piéce de 12. ſous de Pologne.

Szoſty, le ſixiéme.

Szot, Ecoſſois.

Szocka ziemia, Ecoſſe,

Szpada, l'épée.

Szpąga, traverſe, cheville pour faire tenir deux ais.

Szpak, un étourneau.

Szpakowaty, de couleur d'étourneau.

Szpalera, tapiſſerie, ſpalier.

Szpanag, l'oſeille.

Szparag, une aſperge.

Szparela, éprouvette de chirurgien.

Szpecić co, defigurer, enlaidir, faire laid, gâter

Szperać, fouiller, & chercher.

Szperka, un morceau de lard.

Szpetnie, vilainement, laidement.

Szpetność, la laideur, turpitude, difformité.

Szpetny, laid, valain, difforme.

Szpica u koła, rais de rouë

Szpicaſty, aigu, pointu.

Szpichlerz, grenier, magaſin à blé.

Szpieg, eſpion.

Szpiegować, épier.

Szpikanarda, du nard, aſpic.

Szpikulec, lardoire.

Szpilka drewniana, épine, cheville, fuſeau.

Szpilka żelazna, &c. épingle.

Szpinak, l'oſeille.

Szpital, l'hopital, l'hotel Dieu. l'hotel.

Szpitalny, curateur de l'hôpital.

Szpunt, bouchon.

Szpuntować, boucher.

Szrama, balafre, cicatrices

Szramowaty, balafré.

Szranki, treillis, barreaux.

Szrót mięſa, une piéce de viande.

Szrót do ſtrzelania, de la dragée avec laquelle on tire.

Szró-

Szrótować, krupić, egruger, piler, fracasser.
Szrótowanie, fracassemēt.
Szruba, la vis. stak, etau.
Szrubować, tourner à vis.
Sztaba, la prouë d'un navire, barre de fer.
Sztalmach, charron.
Sztępel, la baguette du fusil. na pieniądze, coin, frape. w żartach, bouchõ. w rosztow: baliveau
Sztęplować, sztęplem nabiiać, bourrer, etayer.
Sztuciec, un étui.
Sztuczka, un petit morceau.
Sztucznie, artificiellemēt, artistement.
Sztuczny, artificieux, ingénieux, méthodique.
Sztuka, piece, morceau, tronçon, portion, finesse, adresse. -chleba, quartier, quignon. psikus, malice, piece, mechãceté. - żołnierska, un stratagéme, ruse de guere, -na sztukę, à bon rat, bon chat. -mi, par pieces,

Sztukator, stucateur.
Sztukami, par piéces.
Sztukmistrz, inventeur, machinateur.
Sztukować, ajouter.
Szturmować, donner l'assaut, attaquer.
Szturmowanie, assaut, attaque.
Sztych, pchnienie, un coup d'épée &c.
Sztychać, poindre, piquer
Sztychować, graver, tailler. sztychować towar, permuter, troquer.
Sztylet, poignard.
Szuba, une robe fourrée
Szubienica, gibet, potẽce
Szubienicznik, pendard.
Szubrawiec, gueux, vagabond.
Szufla, la pelle à venter.
Szuflada, un tiroir.
Szuflować, éventer.
Szukać, chercher.
Szukanie, recherche, l'action de chercher.
Szum, murmure, bruit.
Szumować, écumer, oter l'écume.
Szumno, bien, joliment.

Szumny, joli, beau, agréable, élégant.
Szumowiny, l'écume du pot.
Szur, un harnois.
Szustfal, tablier de cuir.
Szwabska ziemia, Suabe.
Szwaczka, la lingére, couturiére.
Szwagier, le beaufrére.
Szwank, brõchement, chancellement, choc.
Szwankować, se faire du mal, se blesser, broncher.
Szwaycar, Suisse.
Szwayca, le poinçon à percer.
Szwed, Suédois.
Szwedzka ziemia, Suéde.
Szwiec, cordonnier.
Szyba, vitre, carreau, rond de verre.
Szyć, coudre.
Szych, gallon faux.
Szycie, la couture.
Szydło, l'aléne d'un cordonnier. jak na szydłach, comme sur des épines.
Szydzić, se moquer, insulter.

Szyia, le cou. u lutni, manche, u dzbana, goulot, gorge, do piwnicy, gorge, entrée. szyię złamać, rompre, casser le cou.
Szykowanie, action de ranger.
Szyk, rang.
Szykować, ranger.
Szyna żelaza, barre de fer.
Szynk, taverne.
Szynkarz, tavernier, cabaretier.
Szynkować, tenir cabaret
Szynkarka, la servante de cabaret.
Szynwaga, niveau.
Szyper, Capitaine de navire.
Szypłać, remuer de doigts
Szyprować, conduire un Navire.
Szypułka, la queuë de fruit
Szyszak, casque.
Szyszka, une noix d'un pin.
Szyty, cousu.

T. T. T.

Ta, cette.

Tabacznik, marchand de tabac, faiſeur de tabac, fumeur, ou preneur du tabac. *-ne*, impot ſur le tabac.

Tabaka, tabac en poudre, ou en fumée. *-kręcona*. tabac en corde, *-ę*, *kurzyć*, fumer avec la pipe, *-iera*, tabatiere.

Tabella, table.

Tabinki, *tybinki*, tannée aux cotez d' une ſelle à cheval à la Polonaiſe.

Tablica, la table. *-miernica*, planchette, *- zegarowa*, cadran.

Tabor, barricade fait de chariots. *-ecik*, tabouret

Taca, bandége, cabaret,

Taczać, rouler, *ſię*, rouler. ſe vautrer, chanceler. *-nie*, *-age*.

Taczki, brouette, civiere.

Taſla, table de verre- *karetna*, glace de caroſſe.

Tafta, tafetas.

Taić, celer, cacher, *-ſię*, ſe tenir couvert.

Taieć, ſe dégeler, ſe fondre.

taiemnica, le miſtere, ſecret

Taiemny, ſecret, caché, couvert m ſterieux. *-ie*, en ſecret, à la derobée, ſecretemẽt, en cachete *-e mieyſce* cachett.

Taiſtra, bougette, o. *torba*

Tak, ainſi, de telle maniere, de telle ſorte, tellement, ſi, *- też*, tout de meme, *-długo*, ſi long tems. *-ieſt*, oui, ſi fait, juſtement, ouida, vous y étes. *-wiele*, autant *-dalece że*, tant, ſi, tellement. *tak mi ſię podoba*, tel eſt mon plaiſir, c' eſt ma volonté, *nie tak*, pas ainſi, *tak ſię rzecz ma*, telle eſt la choſe, l' afaire. *tak jak mie widziſz*, tel que vous me voyez, *tak tylko mowi*, il dit cela pour badiner. *à nie ieſt że tak*? n' eſt-ce pas ainſi? *tak ja dobry jak i on*, je ſuis comme lui: *Taki*, *takowy*, tel, ſemblable

w cale

w cale taki, tout, tel, *takiż*, tout ſemblable, *taką rzeczą*, de cette ſorte, de cette façon.

Taxa, taux, taxe, prix réglé, *-ować*, taxer, priſer

Takt, meſure, *- dawać*, battre la meſure, *ćwierć taktu*, tems, quart de meſure, *w takt*, ſelon la meſure.

Także, de meme, auſſi.

Taler, ecu.

Talarek, rouelle, morceau coupé en rond,

Talent, talent.

Talerz, aſſiette, *-drewniany*, tranchoir, tailloir.

Tam, là, en ce lieu, en cet endroit, *-że*, en ce meme lieu. *- i ſam*, ça & là.

Tama, un mole, rempart de pierres, digue. *- ować*, faire, elever un digue, un mole, une chauſſée, reprimer, cõtenir. *-ować kogo*, enrayer une roue.

Tameczny, de ce lieu là, du meme endroit là.

Tamtędy, par là par de là,

Tamten, celui là,

Tancować, dancer. *-nie*, ce.

Taneczek, petite dance. *-nik*, danſeur. *- nica*, danſeuſe, *- nicy*, danſeurs.

Tangient, *u Organ*, touche.

Tani, qui eſt à bon marché, *-o*, á bas prix, à bõ marché, *-ey*, à meilleur marché. *-tanio tam żyć*, il y fait bon vivre.

Taniec, la dance.

Tanieć, ramander, ravaler, tomber de prix, devenir à bon marché, rabaiſſer. *-ość*, petit prix vil prix, trop bon marché.

Tąpac, trépigner.

Taraban, ſorte de timballe.

Tarać, veautrer, rouler, *-ſię*, ſe ...

Tarantowaty Koń, cheval pommelé.

Taras, priſon, cachot, *-ować*, barrer.

Tarcica, grande planche,

O 2 *mi*

-*mi nakryć*, planchéier
Tarcie drzewa, la ſiure, l' act: de ſier. *tarte drzewa*, bois de ſiage.
Tarcza, un leger bouclier
Targ, marché, le jour du marché.
Targać, ſecouer, agiter, dechirer, rompre. *-słomę*, brouiller de la paille *-kleſzczami*, tenailler, *-ſię*, ſe jetter aux armes, ſe jetter ſur quelq, s' afaiblir. *-nie* agitation, ſecouement.
Targnąć konia uzdeczką, ſecouer la bride, donner une ſacade, *-ienie*, ebrillade, ſacade, coup de bride. *-ienie ſię*, attẽtat contre, entrepriſe ſur, atteinte à.
Targować ſie, marchander, *-długo*, barguigner
Tarka w kuchni, rape. *-do tabaki*, grivoiſe, *tarkaią o tym*, un bruit ſourd en court.
Tarliſko rybię, alevin.
Tarń, *o. ciernie* épine, *-ina*, épinaie.

Tarnosliwa, *Tarka*, prunelle. *-drzewo*, prunelier, prunier.
Tartak, moulin à ſier.
Tarty, broyé.
Tartufole, trufle.
Taryfa, tarif.
Taſak, couperet.
Taſbier, petite bierre.
Taśiemka, *taśma*, tiſſu, bandelette, petit ruban de fil.
Taſować, meler, battre les cartes.
Taſz, boutique couverte d' une bache.
Taſzka, petite bourſe.
Tata, papa.
Tatar, un Tartar.
Tatarczuch, gateau fait de blé ſarrazin.
Tatarczyſko, champ ſemé de blé ſarrazin.
Tartarya, Tartarie.
Tatarka, *gryka*, blé ſarrazin, blé noir.
Tatarſkie ziele, acorus. *po tatarſku*, en Tartare.
Tatry gory, les Carpates.
§ *Tatuſieć*, vieillir. *w tąż* tout ainſi, tout de meme.

Tak

Tchnąć, reſpirer, *-ienie*, -ation,
Tchorz, fouine, poltron.
Tęchlina, relant.
Tęchły, chanci, relant.
Tęchnieć, devenir relant,
Tęcza, arc en ciel.
Tędy, par ici, *-owędy*. & par là.
Tedy, donc, conſequent, or, alors, pour lors, à ce tems.
-iezli - tedy, ſi.., pourvûque. *tedy owedy*, de tems en tems.
Tęgi, roide, ferme, fort, vif, *-sen*, un profond ſommeil. *-o*, roidement rudement, beaucoup. *-o ſpi*, il eſt dans un profond ſom̃eil.
Tegodniowy, de ce jour.
Tegoroczny, de cette année.
Tęgość, roideur, force, rigueur, *-zimy*, l'apreté, la violence, la rigueur.
Teka, porte -cahier.
Temblak, courroie, atache
Temperować, tailler une plume. *

§*Ten*, *ta*, *to*, ce, cette, celui, cela, celle.
Tentu, celui, celleci, ceci.
to, *co*, ceci, cela, c' eſt,
totu, ceci· *ia to*, c' eſt moi, *myto*, c'eſt nous *poczciwy to człowiek*, c' eſt un honnete hom̃e
on to albo nie on? eſt-ce lui, ou ne l' eſt-ce pas?
toć to ieſt, cui voila ce que c'eſt, voila l'afaire.
rok temu, il y en a un an, *temu*, *dlatego*, *nato*, c' eſt pour quoi, pour cette raiſon, *do tego*, à cela, *do tego mi*, *natym mi*, cela me regarde, cela me touche, cela m' importe, cela m' eſt de conſequence, *od tego czaſu*, dès ce tems, depuis ce tem là, *na tym ieſtem*, je ſuis au point de, *do tego przyſzło*, *że* ſe termina à cela, *o to*, en, pour cela, y, *otocię proſzę*, je vous en prie. *potemu*, à ce prix, *po temu mi ieſt*, cela me vient à propos, à

point

point. *O tym*, y, en, de cela, à cela, de quoi. *z tego*, en, de cela. *nic z tego nie będzie*, il n' en ſera rien. *z tym*, en, avec quoi. *za to*, en, pour cela. *wiele za to*, de quel prix, combien cela. *po tym*, après, *co mi po tym*, je n' ai que faire de cela.

Tenci, *tać*, *toć*, celui ci, celui là,

Tenli, *tali*, &c. eſt-ce celui ci, &c. *tolito miaſto?* eſt-ce là cette ville? *tenli to człowiek?* eſt-ce cet homme?

Tenor, la taille, teneur, *-em ſpiewać*, faire chãter la taille.; *-zyſta*, la taille,

Ten tam, celui là?

Tenutariuſz, tenancier.

Tenże, le meme, à *tenżeto?* eſt-ce celui là.

Teolog, teologien, *-ia*, -ie, *-icznie*, iquement, *-iczny*, -ique.

Teorban, tuorbe.

Tępać, trépigner, tapet du pié. *-nie*, bruit de piez, batement, -ment

Tępieć, emouſſer, reboucher, afaiblir.

Tępo, d' une maniere emouſſée. *-ość*, faibleſſe comme de l'eſprit. *-y*, emouſſé, qui n'a point de tranchant, faible, épais, lourd. *-y wzrok*, vuë faible.

Teraz, pour le preſent, à preſent., maintenant, preſẽtement. *-zaraz*, tout preſentement, *niey ſzy*, d' à preſent.

Tercyanna, tierce.

Teredayka, chaiſe roulaute

Terlica, ſelle à piquer.

Terlikać, ramager, gaſouiller, *-nie*, ge, mẽt

Termin, un terme, ajournement, aſſignation, echeance, *-ować*, faire ſon tems, ſon aprentiſſage, etre à metier.

Terpetyna, terebintin.

Teſkliwie, d'une maniere ennuieuſe, paſſionnement, tendrement. *-y*, inquiet, ennuieux, triſte

triſte, penible, languiſſant, paſſionné.

Tęſknica, *-ienie*, inquietude, triſteſſe, ennui, langueur, deſir, *-ieć*, s' ennuier, etre ennuié, ſoupirer apres une perſonne, bruler de deſir, languir, mourir d' atente de, *tęſchno mi*, il me tarde bien, le tems. me dure, *-ſamemu*, je m' ennuie d' etre ſeul.

Teſtament, teſtament, derniere volonté. *-ſtary*, le vieux, ou l'ancien teſtament *-nowy*, le nouveau. . . . *-arz*, teſtateur.

Też, auſſi, de meme, meme, pareillement.

Teſzcz, beau-pere, pere de l' epoux, *-a*, belle-mere.

Tetryczny, facheux, refroigné. *-e czaſy* ſaiſõ morte.

Tetryk, bizarre, miſantrope, *-owaty*, bizarre, bourru, fantaſque.

Tężeć, ſe roidir.

Tężyć, roidir.

Tkać w co, embaumer, pouſſer avec force dãs, *-w ſię*, ſe gorger, *-jak tkacz*, titre ſur un metier, faire de la toile, de drap, faire un tiſſu, tiſſer, *-ſukno*, draper, *-koronki*, faire du point. *-ny*, tiſſu, *-ny*, *nierowno*, donilleux. *-cz*, tiſſerãd. *-czka*, -de, *-czſtwo*, metier de . . . , *-nie*, l' act: d' embourrer, tiſſu, tiſſure.

Tknąć, toucher, piquer au vif.

Tkwieć, demeurer, etre fiché dans.

Tleć, fumer, brûler un peu.

Tło, plancher, par terre, le fond. *-czyć*, fouler, preſſer, preſſurer, comprimer, *-czyć ſię*, ſe fouler, ſe ſerrer, *-czek*, bouchon. *-czek*, *do ſikawki*, baton de ſeringue, *-czenie*, compreſſion, expreſſion. *wino tłoczone*, du preſſurage du

ge, du vin de pressoir.

Tłok, boëte, barrilet, *-arnia*, foulerie, pressoir. *-arz*, fouleur, pressureur

Tłomacz, interprete, traducteur, *przez ktorego mowią*, trucheman, *-yć*, traduire, interpreter, tenir à, reputer, prendre en bonne, en mauvaise part, *wszystko zle tłomaczyć* prendre tou tes choses à la gauche, *-enie*, traduction, version, interpretatiõ. *-ony*, traduit, *a*, d'interprete

Tłomok, sac au lit, *-czek*, valise, paquet, *- kowy koń*, cheval de bat, de charge, de bagage, de somme.

Tłuc, fraper, battre, piler, casser, briser, *-masło*, beurrer, faire du beurre, *-jaja*, brouiller, o. *roztrzepać*, *-wedrzwi*, fraper, heurter à la porte. *-się*, se casser, se rompre, *-zenie*, battement. *-zony*, batu.

Tłuk, bat, battoir, pilon.

Tłum, foule,

Tłumić, amortir, etouffer, eteindre. apaiser, domter, abatre, reprimer.

Tłuscieć, s' engraisser.

Tłusto, gras, *-ość*, graisse, *-y*, gras, moilleux comme la boisson. *ziemię tłustą czynić*, fienter, amender la terre.

Tłuscić, engraisser, salir avec de la graisse,

Toć tedy il faut donc.

Tobola, sac que porte un pauvre voyageur.

Toczarnia, moulin à afiler

Toczyć, rouler, faire rouler. *-brzytwę*, *szkło*, tailler du verre, *jak tokarz*, tourner, façonner, faire autour, *-piwo* tirer. *w ręku*, *np. pigułkę*, arrondir, *jak robak*, mouliner, creuser, roger, *-woynę*, faire la guerre. *-się*, rouler, aller comme une affaire. *-enie*, roulage, *-enie tokarskie*, l' act. de façoner autour, tournure, *-enie koniem*, passade, l' act. de travailler un cheval. *-kiem*, en roulant. *-ony*, tourné, façonné autour.

Toga, robe que portoient les Romains en tems de paix.

Tok, entortillement, *-arz* tourneur, *rstwo*, tournure, *-arski drąg*, perçoir, *-arski wałek*, rouleau de tourneur, *-arski warstat*, banc de tourneur, tour.

Tokay miasto, Tokai, ville de la haute Hongrie

Tom, Tome, volume.

Ton, ton de voix.

Tonia, enceinte que les pecheurs font avec les filets, jet, coup de filets, danger, peril.

Tonąć, aller au fond, s' enfoncer dans l' eau, *-jak okręt*, couler à fond. *-ienie*, enfoncement, submersion.

Topas kamień, topase.

Topić, noyer, plonger, enfoncer, abimer, fondre, *-się*, se noyer. &c. *-elisko*, un goufre, un abime, *-elec*, demon des fleuves, ogre aquatique. *-enie*, fonte, l' act. de noyer.

Topnieć, se fondre, *-ość*, fusibilité. *-ty*. fusile.

Topola, peuplier. *-owa maść* populeum.

Topor, hassart. *- ek*, aissette, erminette. *-zysko*, manche de hache.

Tor, chemin frayé, batu.

Torba, malette, panetiere, gibeciere, *-dwoista*, besace, *z torbą poydziesz* serez mis à la besace.

Torcik, tartelette.

Torować, frayer.

Tort, tourte, tarte.

Toruń miasto, Thorn.

Towar, marchandise. *n*.

Towarzyski, social, sociable, *-stwo*, societé, familiarité, commerce, amitié, la compagne, les compagnons, les camerades, *-sz*, compagnon, *-sz u chorągwi*, Cavalier Polonais *-ska*, compagne. *-szyć z kim*

z kim. faire, avoir des habitudes avec, frequenter qu. -szenie, habitude avec.

Toż, o. tenże.

Trąba. trompette, -paster ska, cor, trompe, -u psa, les. naseaux, nez, museau de chien, -stawowa, decente, goutiere, -sloniowa, la trompe, -ić, sonner de la trompette, corner, sonner au cor, trompeter, -ić jak komor, bourdoner, -ka, petit cor, cornet. -ki, les fetes des trompetes, le nouvel an de Juifs. -ka Pocztarska, cornet de postillon.

Trącać, heurter, toucher, fraper.

Trącić, o. smierdzieć, wino beczką trąci, ce vin sent du fut.

Tracić, perdre, ruiner, faire perir. -złoczyńca, executer, suplicier. -enie, perte, -ion.

Trącenie, frapement, l' act. de toucher, le gout, l' odeur de qu. ch.

Tracz, sieur de bois.

Trąd, ladrerie, lépre.

Traf, o. trafunek,

Trafić, -ać, tirer, donner au but, au blanc, toucher, ateindre, atraper qu. d' un coup -w malowaniu, tirer, prendre, peindre qu. atraper la ressemblance, contrefaire. o. napaść, nietrafić, manquer son coup, tirer à faux, nie trafiłeś, vous n' y étes pas. trafiłeś, vous y étes, voila bien chanté, -się, avenir, arriver, rencontrer qu. se rencontrer.-enie ateinte, l' act. d' ateindre, &c.

Trafić, trefić, friser.

Tragary, chantiers.

Tragarz, o. drążnik.

Tragi, crochets.

Tragedya, tragedie,

Tragiczny, tragique. -ie -ment.

Trakt, route, chemin.

Traktament, o. uczta.

Traktat,

Traktat, traité, convention. -ować, traiter de qu. ch. regaler qu. negocier, qu. affaire. -owanie, -ation.

Tram, poutre.

Trapić, afliger, chagriner, facher, tourmẽter, oprimer, mortifier. -się, s' afliger &c. -enie się, afliction, tourment, peine, -enie kogo, persecution, vexation.

Tratwa, le radeau, -spuszczanie, le flotage

Trawa, herbage, herbe, verdure, -isty, herbu.

Trawić, digerer, user, cõsumer, -enie, -stion, -ption.

Trcina, le roseau, canne. -cukrowa, cannemelle, -ą poszywać, roseler le toit. -ka, petit roseau, canete.

Trcionka, petit tuiau.

Trębacz, le trompette,

Trędowacieć, etre malade de la ladre. -ty, ladre, lépreux, -ta, ladresse.

Trędowizna na twarzy, les rougeurs qui viennẽt au visage.

Trefny, plaisant -ie, -mẽt.

Trefunek, accident, rencontre, avanture, hazard, sort. -kiem, par hazard, par avanture. -kowy, fortuit,

Trel, w muz. fredon, roulement, agrement de musique. -ować, fredonner.

Tren, vers lugubre.

Trepka, soc, patin de bois

Treść, le cœur d' arbre, fleur, graisse, moile, le suc & la moile, contenu, ame, le principal -miodu, du miel clair bien affiné, -wina, mere-goute.

Tręt, le bourdon.

Tretować, fouler aux piez, ecraser.

Trętwieć, s' engourdir.

Trewirz miasto, Treves.

Trocha, un peu, pas beau coup. -ę, tantin, un peu, un moment, pas trop, -ę potym, un peu apres, -ę wiecey, un peu

plus

plus. *o trochę*, peu s' en fallut. *po troszę*, peu à peu, petit à petit.
Trociczka, pastille.
Trocina, siure, limaille,
Troie, tros, triple- *-ak*, une piece de trois gros *-aki*, de trois façons. *-ako*, triplement. *-akość* triplicité, *we troie*, en triple. *troić*, tripler. *-stość*, le ternaire, *-sty*, triple.
Troki, cordage pour lier, liens de cuir.
Tron, o. *Stolica*. *z tronu zepchnąć*, detroner.
Trop, vestige, trace, voie, *-śnieżny*, surneïgées, *w tropy zakim iść*, etre sur les talons de qu. poursuivre qu. pas à pas.
Troskać się, se chagriner, se mettre en peine. *-liwy*, chagrinant.
Troszka, o. *trocha*.
Troybarwisty, tricolor.
Troyca S. la Sainte Trinité
Troygłowy, à trois tetes.
-ka, un trois, *-ki*, un trangle, *-nity*. tissu de trois fils. *-ścienny*, triangulaire, *-uszny*, à trois anses, ou oreilles
Truchleć, languir, etre tout interdi, etre saisi d'etonnement, s' efrayer.
Truć, empoisonner. *-się* s'..., *-cie*, - ment, *-cizna*, poison, venin.
Trucht, tride, trot, d' un cheval.
Trud, fatigue, peine *-nić* empecher, embarasser. *-na*, difficilement, avec peine, *-ność*, difficulté, peine, obstacle, *-ny*, difficile, penible, mal aisé, roide, dur, intraitable, inflexible, retif aux rémedes. *-zić*, fatiguer, incomoder.
Trukać, rocouler comme un pigeon, - *wka* bisel.
Trumna, biere, cercueil.
Trunąć, oser soufler.
Trunek, boisson. *n. w medi* un remede liquide. *przy roztaniu się*, vin de

de l' etrier.
Trunienka, petite biere.
Trup, cadavre, *paść trupem*, rester sur la place, sur le pavé, *-ia głowa*, tete morte. *-iasta twarz* visage tres pale, *-iasty*, semblable à un cadavre
Trusia, pimbeche.
Truskawka, capron.
Trutyna, balance, examẽ. *-ować*, peser, considerer qu. ch.
Trwać, durer, subsister. *trwa w swoim zdaniu*. il s'arrete, il est entier, il s'atache à son opiniõ. *-le*, fermement. *-łość*, stabilité, durée, fermeté, perseverance. *-ły*, permanent. ferme, cõstant, durable. *-nie*. durée.
Trwoga, tumulte, danger, frayeur, alarme, *bębnić na trwogę*, battre alarme.
Trworzyć, alarmer, troubler, efrayer, *-się*, s'...
Tryb, maniere, façon, train, moyen, *w zegarze*, &c. pignon, arbre de roue *-ik*, rouette.
Trybula, cerfeuil.
Trybunał, Tribunal.
Trysk, coup de tete. *-ać*, heurter de corne, *-ać się*, se doguer, se cosser.
Tryngield, argent pour boire.
Trinitarz, Maturin, Trinitaire.
Trypa, tripe de velours.
Tryumf, triomphe, *-ujący*, *-ant*, *-ator*, -ateur. *-alne*, en triomphe. *-alny*, *-al*. *-ować*, -er.
Trząsać, branler, agiter, secouer, *-nie*, -ation.
Trząść, secouer, remuer, agiter, branler, *-kogo*, fouiller qu. *-się*, se secouer &c. *głowa mu się trzęsie*. la tete lui grouille. *-się od zimna* frissonner, greloter, trembler de froid.
Trzask, o. *szelest*. *z trzaskiem*, avec beaucoup de fracas, *-ać*, eclater avec bruit craqueter, faire

faire un bruit eclatant
Trzaska, eclat de bois.
Trząsnąć, o. *trząść*.
Trzeba, o. *potrzeba*.
Trzebić, chatrer, sener.
Trzeć, froter, broyer, -*upychać*, bleſſer, preſſer, -*drzewo*, fier, -*żelazo*, limer, -*się*, ſe froter, ſe frayer contre, à qu. ch. s' uſer en frotant. -*trą się ryby*, les poiſſon frayent.
Trzeci, troiſiéme, -*stan w Państwie*, le tiers Ordre. *po trzecie*, en troiſiéme lieu, -*a część*, tiers. -*a godzina*, trois heures.
Trzepać, houſſer, epouſſeter, nettoyer avec une baguette, houſſiner, -*zka*, -oir.
Trzepotać się, battre, tremouſſer des ailes -*nie*, batement das ailes.
Trzpiot, caqueteur.
Trzęszawica, terre tremblante.
Trzęść, o. *trząść*. -*idło*, aigrette de pierres.
Trzęsienie, ſecouement, ſecouſe, agitation *bydynku*, crulement, -*ziemi*, tremblement.
Trzeszczeć, petiller, criquer, peter, -*nie* -mét-
Trześnia, griote, ſorte de ceriſe.
Trzewik, ſoulier.
Trzeźwić, deſenivrer qu. faire revenir à ſoi, -*ieć*, ſe . . . , revenir à ſoi, reprendre ſes ſens. *o*, ſobrement. -*ość*, ſobrieté, -*y*, ſobre.
Trzmiel, bourdon. -*drzewko*, -fuſain.
Trznadel, bruant.
Trzoda, troupeau, les ouailles.
Trzonek, la manche.
Trzonowy ząb, la dent molaire.
Trzos, une bourſe longue de cuir.
Trzy, trois, -*ćwierci*, trois quart. -*dzieści*, trente, -*kroć*, trois fois, *dziestoletni*, de trente ans. *dziesty*, trentiéme. -*garcowy*, de trois pot. *graniasto*

-*graniasto*, en trois coins. -*kąt*, triangle, -*kotny*, triangulaire -*kątnomier*, trigonometrie, *letni*, de trois ans, triennal, *listny*, de trois feuilles. -*miesieczny*, de trois mois. *naście*, treize. -*nasty*, treiziéme, -*nogi*, à trois piez, -*palczysty*, à trois doigts -*piędzisty*, long ou large de trois empans, *sta*, trois cens, -*stopny*, qui a trois piez, -*węglasty*, triangulaire.
Trzymać, tenir, avoir. -*wieś*, &c. occuper, poſſeder. -*dyszkant w Muz*: tenir la haute-côtre. -*na iaką cenę*, s' en tenir à un prix, -*co*, *na co*, *w grze*, toper, tenir, gager qu.ch. -*słowo*, tenir parole. garder ſa promeſſe. -*się w impecie*, ſe retenir. -*z kim*, *zakim*, tenir pour, tenir un parti, etre du parti -*co zapewne*, tenir, prendre pour, croire, -*o kim*, *o sobie*, eſtimer, faire cas, conte de. -*ręką*, *w ręku*, tenir à, avec la main, -*do Chrztu*, tenir un enfât ſur le font de Bateme. -*kogo rozmowa*, tenir, amuſer qu. *straż*, faire la garde, -*się*, ſe tenir à qu. ch. demeurer en un lieu, n' en bouger, etre du parti -*anie czego*, tenuë, l'act: de tenir &c. -*any*, tenu.
Tu, ici, en ce lieu, vers ce lieu, en ce tems là, alors
Tuż, tout de près.
Tuś, etes vous ici. -*mi*, voila je te tiens.
Tu i owdzie, ça & là, parci, par là.
Tuberosa, tubereuſe.
Tuczyć, engraiſſer. -*enie*, l'engrais. -*ączy*, nourriſſant, nutritif.
Tudzież, comme auſſi, de meme, en meme tems.
Tułać się, vaguer, etre vagabond. -*acz*, avanturier, vagabond. -*acki*, vagabond

vagabond, errant, arreter, flater, apaiser les larmes &c.
Tulić się, cesser de pleurer apaiser sa douleur, *-ku ziemi*, se blotir, se moter.
Tum, Eglise Cathedrale.
Tuńczyk ryba morska, thõ, *-solony*, tonnine.
Tupać, trépigner.
Turbant, o. *zawoy*.
Turbować się, s' incomoder, etre en peine, se facher, s' inquieter.
Turczyn, Turc, *-ka*, une Turque.
Turki, Turquie. *-inia*, une Turque.
Turecki, Turc, *-ięzyk*, le Turc, la langue Turque, *po turecku*, en Turque, à la Turquesse. *papier*, papier marbré.
Turma, un cachot.
Turybularz,, encensoir.
Tusować co, dessiner à l' encre de la Chine, ou avec la bistre.
Tuszyć, promettre qu.ch. à *-sobie*, s' atendre à, se flater que, se fier sur
Tuteczny, *-yszy*, du pais, d' ici.
Tuwalnia, touaille.
Tuz w kartach, le deux.
Tuzin, douzaine, *-ami* par douzaines.
Twardnieć, devenir dur, s' endurcir, *-o*, durement, dur, *-o spać*, dormir un bonne somme. *-ość*, dureté, *-oufty*, cheval fort, de (.en.) bouche, *-y sen*, un someil profond, *-zić*, rendre dur, endurcir. *-ziznd* terre dure.
Twarog, fromage du lait pris, du caillé.
Twarz, visage, mine, front, l' air du visage, *-swobodna*, un visage riant, *w twarz*, en face, *-w twarz*, tete à tete, face en face. *wiatr w twarz*, un vent contraite, *słonce w twarz*, le soleil donne au visage, *na.....upaść*, tõbet sur le visage, *odmienić*, changer de couleur, *-y kształt*, phisionomie, *-yczka*, petit visage.

Twierdza, fort, forteresse, *-ić co*, fortifier, afermir, *-ący*, soutenât, afirmatif.
Tworca, o. *stworca*.
Tworzyć, o. *stwarzać*,
Twoy, ton, le tien, *po twoiemu*, à votre façon, à votre ordinaire.
Ty, toi, tu. *-sam*, vous meme, toi meme,
Tyara, Tiare.
Tyć, s' engraisser, devenir gras, réplet, *-ie*, obesité.
Tyczeć się kogo, régarder qu. toucher, concerner. *-ący się*, *-ant*.
Tyczny, ramée.
Tydzień, la semaine.
Tygodniowy, de semaine.
Tygr, tigre; *- życa*, esse.
Tyka, echales de vigne, perche de houblon, rame pour ramer une plante.
Tykać komu, tutayer qu. *-się czego*, toucher, *nie tykay się tego*, touche beau, n'y touchez pas, *-kogo*, toucher, piquer qu. *-się*, toucher, tenir à etre tout proche, *nie* atouchement, contact.
Tykwa, courge.
Tył, le dos, le derriere, *w szyku*, arriere garde, *-em ku*, le dos contre, *-em ku czemu siedzieć*, s' adosser contre, *ztyłu*, par derriere, *podać tył*, tourner le dos.
Tyle, autant, tant, *-ile*... autant . . que . . *kroć*, autant de fois, *-drugie*, autant, *-dwoie*, deux fois autant. *-czynił ile mogł*, il a fait son possible. *- wart*, il veut autant. *-tyleż*, tout autant, *-troie*, trois fois autant &c.
Tylec, le dos d' un instrument tranchant.
Tyli, si grand, si petit.
Tylko, seulement, ne..que *-ie i piie*, il ne fait que de manger & boire. *co*. . . aussitotque, dès que. *dopiero* ; *co* il ne

ne fait que de.
Tylny, de derriere.
Tyłowity, o. *otyły*.
Tyluczki, si très petit. *-o*, si très peu.
Tym, tant, *bardziey*, tãt plus, d' autant plus, à plus forte raison *-mniey*, tant moins, *-gorzey*, tant pis, *tym ... im*, *im. ... tym*, plus.... plus.
Tynkować mastem, beurrer, froter du beurre.
Tynk, enduit des murailles, *gruby zpiasku*, crepi; *-ować*, enduire, crepir, *-owanie*, enduisson, crepissemẽt, crepissure.
Tyrać się, o. *poniewirać*.
Tyran, tiran, *-ski*, -nique, *-stwo*, -nie, cruauté.
Tysiąc, mille, *-kroć*, millefois, *-czny*, millenaire, *-znik*, un millier.
Tykiel, abreviation.
Tytuł, le titre, frontispice. *-larny*, titulaire, titré, *-ować*, donner un titre, *ować się*, se qualifier, prendre le titre. *-owany*, qualifié.
Tyzanna, tisanne.

UUU.

U, chez, auprès de.
Ubespieczać, assurer, *-nie*, -ance.
Ubić, tuer qu.
Ubiegać, passer, s'ecouler comme le tems, echaper, devancer qu. *-mile*, courir une lieuë. *-się*, etre las de marcher, *-się o co*, s' aforcer de l'emporter sur qu. faire à l' envi. qu. ch. *krew go ubiegła*, il a perdu tout son sang.
Ubierać, oter un peu, habiller, ajuster. *-głowę* se coiffer. *-się*, s' habiller.
Ubieżenie, avance, devãcement.
Ubiiać, tirer qu. abatre, faire tomber, tuer. *-ziemię*, hier, raboter, aplanir avec la hie, *-jayca*, petrir, delayer, battre, brouiller comme des oeufs.

Ubior, parure, ornemẽt. habillement, vetemẽt, *-Damski stroy*, ajustement, atours.
Ubłagać, calmer, appaiser. *-nie*, adoucissemẽt.
Ubliżać, prejudicier, faire du tort à qu. *-aiący*, -able, nuisible, *-enie*, prejudice.
Ubłocić się, se croter.
Ubogacać, enrichir, rẽdre riche *-enie*, -ssement.
Ubogi, un pauvre, miseble, *-go*, pauvrement, petitemẽt. *-stwo*, pauvreté, les pauvres. *-żeć*, s' apauvrir. *-żyć kogo*, rendre pauvre. *-żuchny*, tres pauvre.
Ubrany, o. *ubierać*.
Ubrudzić, salir, souiller.
Ubrukany, noir, salé.
Ubryzować, agencer.
Ubywać, diminuer, baisser, *dzień ubywa*, le jour dechoit, baisse *-nie* -tion, declin.
Ucho, oreille, ouië, ãneau pour tenir, *u wora*, poignée, *u igły*, chas, cu d' aiguille *-mie swierzbi*, les oreilles me cornent, *usz bolenie*, oralgie.
Uchod, retraite. *-Uchodzić*, se retirer, sortir, s'evader, s'enfuir, se sauver, se tirer d' un mauvais pas, aller une deux, lieuës. *-za co*, passer pour, *-jak czas*, passer, s' ecouler, *-jak mur*, s' afaisser, s' abaisser, *uszedł zdrow*, il l' a echappé belle, *i noga ich nieuszła*, il n' en est pas echappée une ombre, *nie uszedł matki*, il tire sur la mere, *krew go uchodzi*, le sãg lui manque. *-się*, etre las de marcher.
Uchować, se nourrir & elever, se garder, *uchoway mie Boże*, Dieu m' en garde, preserve.
Uchrona, asile, refuge, *-ić się*, se garder, esquiver, fuir, *-ienie się*, la fuite

fuite d' un mal, *-ny*, evitable.

Uchwała, resultat, arret, réglement. *-lać*, ordonner.

Uchwycić, empoigner par s' acrocher à, en avoir. *-za słowko*, prendre au mot.

Uchybić, manquer son coup.

Uchylać, entreouvrir, ouvrir un peu. *-ić się*, gauchir un cou.

Uciągnąć, avoir la force de tirer.

Uciążać, o. *obciążać*.

Ucichnąć. devenir tranquille, se calmer. s' appaiser. *ucicha wiattr*, le vent molit, relache.

Uciecha, joie, plaisir.

Ucięcie, amputation.

Ucieczka, asile, refuge.

Uciekać, fuir, s'enfuir, echaper, *uciekł w nogi*, il a laché le pié, il a gagné le haut. *-się*, se refugier, *-anie*, refuge, recours à.

Ucierać, torcher, curer, nettoyer, essuyer, *utrzy sobie nos*, mouchez vous, *utrzy świecę*, mouchez la chādele *-rogow* acorner une bete, *-drogę*, frayer, battre le chemin. *-nie*, l' act. de torcher.

Uciesżenie, o. *uciecha*.

Uciesznie, plaisant, *-ie*, *-ment*, divertissant.

Ucieszyć, divertir. *się*, se...

Ucięty, coupé.

Ucinać, couper, abatre.

Ucinek, retaille, coupure, fragment, lambeau d' un auteur.

Ucisk, opression. *-ać*, serrer, presser, blesser, oprimer, *-anie*, *-ment*, opression.

Ucisżać, calmer, apaiser, *ucisz*, *-się*, taisez vous, *ucichło cale*, tout est tranquille.

Uczcić, regaler, traiter, honorer, *-wie*, honorablement, honneremēt. *-wszy uszy*, sauf le respect, respect de vous, *-wość*, honneteté, respect bienséance *-wy*, honneté, honorable. respectable.

Uczeń, disciple, ecolier, aprentis, *-ie*, savanmēt, doctement. *-ie czego*, *kogo*, enseignement, instruction, *-ie się czego* etude, aprentissage.

Uczenistwo, la participation.

Uczesnik, participant, *-iem być*, *-per*. *-iem czynić*, faire part de qu. ch. à quelqu'un.

Uczęstować, régaler, traiter qu.

Uczony, un savant, lettré

Uczosnąć gałąź, rompre, arracher, ébrancher une arbre.

Uczta, banquet, festin, traitement.

Uczyć, enseigner, aprendre à qu. *-się*, aprendre, etudier, s'instruire, faire ses etudes. *-się na pamiętać*, aprendre par cœur.

Uczynek, acte, fait, exploit, action, *-dobry*, bonne oeuvre.

Uczynić, faire.

Uczynkowy, actuel.

Uczynność, bon office, plaisir, service. *-ny*, officieux, obligeant..

Ud, *-zieć*, la cuisse.

Udać, *-wać się zaco*, passer pour, se dire *-ie się za szlachcica*, il trāche du gentilhomme, *-kogo*, *co*, faire passer, tenir pour, representer accuser faux, prendre le pretexte. *się do kogo* recourir à, *-się gdzie*, se tourner, *-się na co*, *do czego*, se mettre, se devouer, passer à, *się do dobrze*, *powieść*, réussir, succede, *-się do ostatnich sposobow*, faire un dernier effort, hazarder tout, *się wlewą w prawą* prendre à gauche, à droit, *-nie*, *-wanie*, exposition des especes decriées, accusation, representation.

Udarować, faire un present. *-ny*, pourvu d' un bien

bien, doué.

Udatny, qui a bon exterieur, *-ość*, belle maniere, bon air, *-ie*, avec grace.

Udawać, o. *udać*.

Udawić, etrangler. suffoquer, *się*, s' . . . , s' etouffer. *-enie*, -cation.

Udeptać, aplanir une terre en la foulant aux piez.

Uderzać, fraper. qu. donner un coup à. *-jak zegar*, sonner, *na kogo*, attaquer qu. s' elever contre qu. *-o ziemię*, terasser, mettre, jetter par terre. *- nogą o co*, choquer du pié cōtre qu. ch. *-w kotły*, battre le timballes, *-z armat*, tirer des canons. *na trwogę*, sonner, battre l' alarme, *się*, se choquer l' un l' autre, se fraper, se heurter, *-enie*, l' act. de fraper &c. choc, heurt, coup, ataque, rencontre.

Udolność, pouvoir.

Udręczenie, tourment, afliction.

Udry, *na udry z kim chodzić*, tirer au court baton avec qu.

Udusić co, etrangler, etouffer, faire cuire à l' etuvée, à la daube.

Udyszeć się, etre hors d' haleine.

Udział, partage, portiō, part. *- elać*, faire participant, participer. *-anie*, l' act. de..., *-elenie*, participation *-elny*. souverain, independāt.

Ufać, se flater, fonder ses esperances, comter, se fonder sur, se fier, avoir une presomption mal fondée. *-nie*, assurance, confiance.

Ufnal, clou dont on ferre les chevaux.

Ufność, confiance.

Uformować, former

Ugadzać w cel, toucher. *-się z kim*, s' acorder, convenir.

Uganiać się z kim, escarmoucher. *-co*, chasser.

-nie się z kim, escarmouche. *-się do czego*, voler, courir après qu. ch.

Ugasić, eteindre entierement, etouffer le feu. etancher la soif, *-zenie*, extinction, -ment.

Ugęszczać, o. *uczęszczać*

Ugięty, plié, courbé.

Uginać, affaisser, courber, plier, trousser, un habit, *-się*, s' . . . , &c. *-nie*, -ment, -ure,

Ugłaskać, apaiser, calmer

Ugnić, se separer du corps par pourriture.

Ugoda, acord, transactiō. convention, composition.

Ugor, terre en jachere, terre reposante.

Ugorzeć, se separer du corps par le feu, bruler

Ugruntować, fonder.

Ugryść, rogner, ronger.

Ugryszek, tronçon.

Ugryzienie, creve-cœur, deplaisir.

Uiąc, o. *uymować*.

Uiechać, o. *uieżdżać*. *-nie*, départ secret.

Uięcie diminution.

Uiednać, o. *zgodzić*. procurer, causer.

Uieżdżać, s' echaper, s' eclipser, s' enfuir, faire une deux &c. lieux, *-konia*, dresser un cheval.

Uiścić się, satisfaire à sa promesse, la tenir, garder, *-zczenie*, ction.

Ukapać, dégouter, *- ki*, baquetures.

Ukąsić, mordre, piquer, *-zenie*, -sure, ûre.

Ukazać, faire voir, montrer, *się*, paraitre, se...

Układ, o. *zwyczay*, *- ać*, empaqueter, mettre en paquet, arrāger. régler, composer, *-ać ryby wbeczkę*, paquer, *-się*, o. *ułożyć*. *- anie*, - ment, -ition, *-nie*, conplaisāment, *-ność*, civilité, complaisance, politesse, maniere obligeante, *-ny*, complaisant, civil, galant.

Uklękać, s' agénouiller,

se mettre

se mettre à genoux.
Ukłon, adoration. reverence. complimens, respects, baise mains. *-komu oddać*, *-ić się*, faire la reverence &c. à qu. saluer qu.
Uknować co, machiner, brasser un mauvais dessein.
Ukoić, appaiser.
Ukontentować, contenter, satisfaire, *-nie*, -ment, ction.
Ukorzyć, o. *upokorzyć*.
Ukos, biais. emét, *na ukos*, en biais, en echarpe, obliquement. *-ny*, qui est de travers.
Ukować, forger.
Ukracać, acourcir.
Ukręcać, tordre, *- klucz*, forcer une clef.
Ukradać, voler, derober.
Ukradkiem, à la derobée, en cachete.
Ukraina, l' Ucraine.
Ukrocenie, abbreviation, diminution, retranchement.
Ukroić, couper.

Ukrop, o. *war*.
Ukrywać, o. *kryć się*.
Ukrzywdzać, faire tort, outrager. *-enie*, tort.
Ukształtować, former, façonner.
Ukurzyć, couvrir de poussiere.
Ul, ruche d' abeilles.
Ułacniać, *-twiać*, faciliter. *-cnić się*, se debarasser, avoir du loisir, *-cnienie*, *- twienie*, alégement. l' act. de...
Ułakomić się, se laisser seduire à l' appas de qu. ch. etre fort friand de qu. ch.
Ułamać, rompre.
Ulan, Ulan.
Ulać, survuider.
Ulatować, voler, s' envoler.
Uleczyć, guerir, *-enie*, -son, cure.
Ulegać komu, conniver à qu. *się*, s' affaisser *-na czym*, s' appuier sur, *-nie*, indulgence, connivence.
Ulęknąć się, s'effrayer.

Ulepek.

Ulepek, julep.
Ulewać, *ulać*, desemplir, *jakby ulał*, fait à peindre.
Uleżeć się, s' ennuier de coucher, *jak owoc*, s'attendrir, devenir tendre.
Ulga, alégement, soulagement.
Ulgnąć, s' embourber.
Ulica, ruë. *wogrodzie*, allée, *-bez wyiazdu*, cul de sac, *- poprzeczna*, traversine, traverse, *-zka*, petite ruë.
Ułomek, morceau d' une chose rompuë.
Ułomny, faible, fragile, *-ość*, -sse. ité.
Ułowić, prendre.
Ulowe oko, l' entrée, le trou, dans la ruche.
Ułożenie, composition, sisteme, plan, disposition, arrangement. o. *układać*.
Ultay, libertin, debauché.
Ulubić, aimer, cherir.
Uludzić, o. *zwieść*.
Ułupać, eclater de qu.ch. *-ek*, récoup, eclat.

§ *Ulżyć -wać*, aléger, adoucir, soulager, *-enie*, *-wanie*, -ment, cissemēt, diminution. *-ywaiący*, -cissant, lenitif.
Umacniać, fortifier, affermir.
Umarły, le mort.
Umartwić, mortifier, *-enie* -cation.
Umarzyć, afamer qu. assassiner, mortifier.
Umarznąć, mourir par le froid, *umarzł mu nos*, il a son nez mort par l' engelure. o. *marznąć*
Umawiać -wić się, apointer, concerter, convenir de, o. *naiąć*.
Umiarkować, moderer.
Umiatać, balayer, *- acz*, ur. *-anie*, l' act. de...
Umieć, savoir, entendre, *-iętnie*, doctement, savanment, *-iętność*, science, savoir, erudition. *-iętny*, expert, savant, docte.
Umierać, mourir, trépasser, cesser de vivre, expirer.

*

Umierzyć

Umierzyć, meſurer, viſer au but.

Umilknąć, ſe taire tout court, ſe calmer.

Umizgać ſię, ſe parer trop, feindre.

Umknąć, o. *umykać*,

Umnieyſzać, diminuer, *-enie*, -tion.

Umotać, enlacer, enveloper dans des lacets, *-ſię* s' empetrer, s' embrouiller, s' impliquer, s' embarquer dans une afaire.

Umowa, convention, acord, concert, contract, *-ić ſię*, convenir, etre d' acord, de concert, concerter enſemble. *-iony dzień*, jour pris, fixé.

Umurzony, ſale, craſſeux,

Umykać, déplacer, reculer,, retirer, ſouſtraire, *-ſię*, ſe..., s' oter de ſa place, faire place. *-nie*, -ment, l' act. de..,

Umyſł, l' ame, l' eſprit, intention, deſſein, ſens, raiſon, *-lić*, prendre reſolution, reſoudre, *-tnie*, exprès, -ſſement, tout exprès, de propos deliberé, *-lny*, exprès, premedité, fait à deſſein,

Umywać, laver, *-lnik*, baſſin à laver, *-nie*, -ment, ablution, *-dliny*, lavure.

Unaſzać, porter, enlever, emporter, entrainer.

Uncya, once.

Unita, uni, Grec.

Uniżać, humilier, *-enie*, -ation, humblement (*adv.*) *-ony*, humble, ſoumis, *-oność*, ſoumiſſiō, obéiſſance.

Unoſić, o. *unaſzać ſię jak ptak*, etre en air, planer, *-ſię czym*, s'emporter à, ſe laiſſer aller à, s'avancer trop *-ſię dać* devenir doux.

Unoſzony, aprivoiſé, doux, dreſſé.

Underoficer, un bas Officier

Upadać, tomber, baiſſer. *do nog*, ſe jetter aux piez de, *na doł jak fuſy*, faire un ſediment, ſe

raſſeoir

raſſeoir, ſe repoſer, *-jak koń*, pancher d' un coté, *na ſercu*, manquer de cœur. *-na nadziei*, echouer, n'etre pas réuſſi, *-na twarz*, domner du nez en terre. *z gory na kogo*, tomber deſſus, *-pod ciężarem* ſuccomber ſous un fardeau.

Upadek, chute, *n.* *-ku bliſki*, qui va tomber. *do upadłey*, à toute outrãce

Upaiać kogo, enivrer.

Upał, hale, chaleur, *-lać*, bruler une partie, *-lenie* brulure.

Upamiętać, *-wać ſię*, ſe reconnaitre, ſe remetre, ſe convertir, *-anie* *-wanie*, reſipiſcence, *n.*. converſion, *n.* retour à ſon bon ſens.

Uparty, opiniatre, obſtiné, *-tość*, o. *upor*.

Upatrować, régarder, cōſiderer, obſerver. *-nie*, la vuë, -ation.

Upatrzenie, un choix fait.

Upatrzony, trié, choiſi,

Upewnić, aſſurer, qu. rendre certain. *-enie*, aſſurance.

Upiec, rotir.

Upiękſzyć, embellir, parer, *-enie*, -ſſement.

Upierać ſię, s'opiniatrer, s' obſtiner dans.

Upiiać ſię, s' enivrer ſouvent.

Upiłować, oter avec la lime.

Upior, vampire.

Upiły, enivré, ſoul.

Upłakać ſię, pleurer aſſez. *-ny*, baigné des larmes

Uplatać, *upleść*, ourdir, nater.

Uplątać, *ſię*, s' embrouiller, s' empetrer.

Upleniać, amoindrir, diminuer.

Uplotka na głowie, chevelure, natée, tourillō de cheveux.

Upływać jak czas, decouler, s' envoler.

Upodobać, ſe plaire, trouver du plaſir en, *- nie*, plaiſir, contentement, *według mego*, (: *twego*, *ſwego* :)

swego:) *upodobania*, à mon (. ton, son,) gré.

Upokorzyć się, s' humilier s' abaisser. *-enie*, - ation, -té.

Upominać, admoneter, avertir, *się*, demander, redemander, *anie*, -itiõ, -ssement. *anie się czeczego*, demande, réquisition, *-ek*, present, don, un gage.

Upor, *-czywość*, opiniatreté, *n.* obstination. *n.* *-nie*, *-czywie*, avec opiniatreté, -ment, *-ny*, *czywy*, obstiné, opiniatre, tetu, fantasque.

Uporledzać, postposer, mettre derriere.

Upracować się, se fatiguer, se lasser, *-ny*, las, lassé, abatu.

Upragnąć, mourir de soif, s' alterer, *-iony* alteré, desiré ardanmont.

Uprawa, culture, façon, labour. *-iać*, labourer cultiver.

Uprosić, *-szać*, obtenir par prieres, impetrer. *-się*, *dać*, se laisser gagner par prieres, *-zienie*, ation. *-zony*, impetré, exorable.

Uprożnić, desemplir un peu.

Uprząść, achever sa tache à filer.

Uprzątać, debarasser, ranger une chambre, oter, *-nie*, arrangement.

Uprzedzać, preceder, devancer, qu. *-iący*, -ant. *-nie*, -ment.

Uprzeymy, sincere, franc, intime, *-ie*, ement, du fond du cœur, *-ość*, -ité, chise, candeur.

Uprzykrzać się, molester, tourmenter, importuner. o. *przykrzyć*, *-ony*, ennuieux.

Uprzywilejować, priviégier.

Upsnąć się, porter à faux, manquer son coup, broncher.

Upstrzyć, bigarre, *-enie*, -ure, un melange des couleurs.

Upudrować, pondrer, *bardzo*

-bardzo, en fariner.

Upust, ouverture, eclu se d' un etang.

Upuszczać, laisser echapper des mains, laisser tomber. *w targu*, remettre, rabattre. diminuer, *-wody*, faire sortir

Urobić, faire, former.

Uraczać kogo, faire de l' honneur à qu. traiter *-enie*, honneur. -ment,

Uradzić co, conclure, *-enie* resultat, conclusion.

Urągać się, se moquer, insulter, outrager, *- iący*, *się*, -ant, *-iąc się*, - usement, *- nie*, outrage, insulte, moquerie.

Uranić, blesser.

Urastać, grandir, s'acroitre, s' agrandir.

Uraz, mal d' épine *- żać*, offencer, faire tort, *zić się*, s' offencer, tenir pour offence *-żenie*, offence.

Urban, Urbain.

Urlob, le congé.

Urobić, faire, façonner.

Uroczysty, solemnel, *-scie*, -ement, *-stość*, solennité.

Uroda, beauté.

Urodzay, fertilité, *ny*, fertil

Urodzenie, la naissance.

Urodzić, o. *porodzić narodzić*.

Urodziwy, beau, charmãt.

Urodzony, né, *w Tytul.* Noble.

Uroic sobie co, s' enterer de qu. ch.

Uroiony, imaginaire.

Urok, fascination. charme, ensorcellement.

Urościć sobie co, se persvader faussement, se mettre follement qu. ch. dans esprit.

Ursulinka, Ursuline.

Urt, un quart de ducat.

Urwa, une piece de terre detachée. o. *urywać*, *-niec*, pendart, *-nie*, arrachement.

Urvantowka, poire clochée.

Uryna, urine, pissat. *-y*, *trudność*, *z bolem*, stranguríe. *- zastanowienie*, supression, d' urine y

obłoczek

obłoczek petit nuage dans urine. *-al*, pot de chambre, pot à piſſer.

Urywać, arracher, rompre. *-kq*, à la hate, *-kwiat*, *owoc*, cueillir. *komu czego*, rabattre, déduire ſur ce qu' on doit, grifer.

Urząd, la charge, devoir, office, obligation, miniſtere, dignité, magiſtrature, magiſtrat, regence, conſeil, cour, juſtice. *z urzędu*, par devoir, *na urząd*, exprès.

Urzędnik, officier.

Urzędowny, judiciaire, *ie*, -ment.

Urzekać, enſorceler, charmer. o. *urok*.

Urzet ziele, paſtel.

Urznąć, *-nać*, couper, *-ięcie*, -ure.

Urzucać, jetter plus loin.

Uſadowić, etablir qu.

Uſadzać, *-dzić*, placer, mettre, planter. *-ſię*, s' opiniater dans, ta-

cher, *-enie*, poſition, placement, opiniatreté.

Uſar, Huſar, Huſſar.

Uſchły, ſeché, ſec, aride, *-e drzewo*, bois mort. *-a ręka*, une main ſechée.

Uſchnąć, o. *uſychać* ment.

Uſcie, embouchure d' un fleuve.

Uſciełać, faire le lit.

Uſiadać, ſe placer, s' aſſoir.

Uſidlić ſię, ſe prendre, dans le filet.

Uſilnie, avec effort, de toutes ſes forces, inſtanment, paſſionémẽt. *-ość*, *wanie*, effort, empreſſement, *-y*, inſtant, ardent, preſſant.

Uſilować, s' efforcer, s' empreſſer, faire des efforts pour, tacher de venir au bout de.

Uſkakiwać, ſe retirer bien vite, gauchir d' un coup.

Uſkarżać ſię, o. *ſkarżyć*. *-liwy*, eſprit chagrin qui a toujours qu. ſe qui loche.

Uſkromić, domter. *-iel*, -ur.

Uſkrzynąć ſię, ſerrer, ſe bleſſer.

Uſlać, o. *ſlać*.

Uſłuchać, obéir à qu. l' ecouter.

Uſługa, le ſervice, bon office, *-wać*, ſervir, faire ſervice.

Uſmarkać ſię, ſe baver.

Uſmiać ſię, rire tout ſon ſou *-echać ſię*, ſourire. *-echaiący*, riant. *-echanie*, le ſourire, le ſouris

Uſmierzać, domter, refrener, *-nie*, frein, bride

Uſmolić, poiſſonner, poiſſer, enduire de poix.

Uſnąć, o. *uſypiać*.

Uſpić, aſſoupir *-kogo*, faire dormir, tuer.

Uſpokoić, appaiſer, *-enie*, pacification, *n.* tranquillité, *n.*

Uſprawiedliwić, juſtifier, *-enie*, -cation, *-aiący*, -ant.

Uſta, la bouche, *-cuchnące*, haleine forte.

Uſtać, *-wać*, ceſſer, ſe paſſer entierement, s'adoucir, dechoir, ſuccomber, n'en pouvoir plus, manquer des forces. *-ſię*, o. *naſtać ſię*, ſe répoſer, raſſoir, s' eclaircir, *-nie*, *wanie*, ceſſe. *n.* ceſſation, *-nie ſił*, manque des forces. abatement.

Uſtanowić, o. *poſtanowić*.

Uſtąpić, ceder, faire place *z drogi*, detourner *-ſię*, ſe retirer à part, *enie* retraite, l'act. de faire place à qu. ecart, ceſſion, delaiſſement, evacuation, abaiſſemẽt d' un mur.

Uſtawa, ordonnance, lois, réglement, *-koſcielna*, ſanction. *-iać*, dreſſer, ranger.

Uſtawiczny, aſſidu, perpetuel, continuel, *-ie*, toujours, ſans ceſſe, -lement, *-ość*, -ité.

Uſtęp, la retraite, l' act. d' aller à part, *w Matem:* declinaiſon, *w Fort;* coupure. *-ny wał w Fort*, retraite, relais.

-ować, s' oter, se retirer, ceder, deferer à qu. remetre du prix, delaisser qu. ch. à qu. -jak mur, afaisser, s'enfoncer. -ować z drogi, se se retirer, se garer. -ować w zad, se reculer, -nie morze, la mer refleuë.

Ustąp! gare, faite place, retirez-vous?

Usterk, un faux pas, brõchade. *ać się*, broncher, choper, -*liwy*, qui brõche.

Ustny, de bouche, verbal, -*ie*, de bouche, de vive voix.

Ustoiny, sediment, fondrilles, lie.

Ustroić, parer, embellir, -*enie*, -ssement.

Ustronie, retraite, lieu ecarté, *na ustroniu*, à ecart, à part.

Ustrzeć się, se garder, eviter qu. ch.

Ustrzelić co, emporter d' un bale.

Ustrzyć, couper avec des ciseaux - *żyny*, cisailles, retailles.

Usuć, -*pać*, oter en versant, *co*, amonceler, faire un tas, -*ie*, -ment, entasement.

Usypiać, s'endormir, etre pris d' un sommeil.

Uszanować, elever une hauteur de terre. - *ny*, fortifié d' un retranchement.

Uszargać się, se croter.

Uszarpnąć, oter, enlever, arracher qu. ch.

Uszaty, qui a des grandes oreilles, oreillé.

Uszczepić, fendre un peu.

Uszczerbek, breche, tort, domage, -*iać*, ebrecher, endommager.

Uszczęśliwiać, rendre heureux, *enie*, bonheur.

Uszczuplić, diminuer.

Uszczykać, pincer, cueillir des fleurs.

Uszypek, mot picant, brocard, lardon. -*liwy*, piquant, mordant, choquant, - *liwie*, d' une maniere choquãte, en mots

mots

mots piquans, -*liwość*, o. *uszczerbek*, humeur mordicante.

Uszko, petite oreille, - *u naczynia*, anse, oreille.

Uszkodzić, endommager.

Utalentować, pourvoir, douer.

Utaborować, barricader.

Utapiać, noyer, plonger, enfoncer. -*się wczym*, se..., s'ensevelir, se dõner tout entier à, bander son esprit à.

Utarcie, l' act. de froter, aplanissement.

Utarczka, combat leger, debat, escarmouche. -*mi*, par escarmouches.

Utargować kupuiąc, baisser le prix, -*przedaiąc*, vendre, debiter.

Utarty, nettoyé, batu, frayé, reçu.

Utęchnąć, se desenfler, -*ienie*, desenfleur.

Utemperować, o. *ustatkować*.

Utłaczać, fouler, presser.

Utłuc, piler, briser.

Utłuścić, salir avec de la graisse, -*szczenie*, salissure.

Q

Utonąć, se noyer, -*ienie*, l' enfoncement dans l' eau.

Utopić, o. *utapiać*.

Utracać, perdre, dissiper, -*enie*, perte, privation.

Utrącać, abatre, - *rogi*, ecorner une bete.

Utrapienie, afflictiõ, tourment, peine, créves-cœur.

Utrata, perte, dechet, *pod utratą prawa*, á peine de dechéance de son droit, -*nik* dissipateur

Utrudzić, lasser, fatiguer. -*enie*, grande fatigue.

Utrząść, -*snąć*, secouer. qu. ch. agiter pour faire tomber. -*się*, se secouer, se cahoter, -*nienie macicy*, dislocation, descente de matrice.

Utrzymać, -*wać*, soutenir, appuier, tenir, domter, maintenir, defendre. -*się*, se ..., s' arreter à qu. ch. se moderer en qu. ch. s'empecher de.

-*nie*,

-nie ; conſervation, maintien.

Utulić, appaiſer, arreter, -*ſię*, ſe conſoler, ſe retenir.

Utwierdzać, afermir, fortifier, confirmer, -*enie*, -ſſement, -ation.

Utyć, devenir gras, s' engraiſſer.

Utykać, boucher, calfeuter les fentes &c. ficher, planter, -*na łeb*, tomber tout plat à terre

Utyſkować, o. *narzekać*.

Uwaga, conſideration, reflexion, *w ſciſłą co wziąść uwagę*, mettre qu. ch. en balance, peſer qu. ch.

Uwarować, o. *uſtrzec*.

Uważać, -*żyć*, conſiderer, peſer, balancer, examiner, - *ywſzy wſzyſtko*, à tout prendre. -*nie*, -ément, o. *uwaga*. -*nie*, -ation. -*ny*, prudent, -ant.

Uweſelać, o. *cieſzyć*.

Uwiadomić, avertir, donner avis, -*enie*, -ſſemēt, avis.

Uwiązać, attacher, lier à qu. ch. -*ek*, lien, atache.

Uwielbiać, -*bić*, glorifier, -*enie*, -cation.

Uwienczać, couronner des fleurs.

Uwięzić, empriſōner, -*ły*, embourbé, engagé dās la bourbe.

Uwić, -*iać*, envelopper en, entortiller, lier, *ſię*, s'..., s' emmitoufler, s' emmailloter, -*ſię po domu*, s'empreſſer, preſſer, manier.

Uwikłać, entortiller, embaraſſer, -*ſię*, s' empetrer, s' enlacer, s' enfiler, -*nie*, -ment.

Uwinąć, o. *uwiać*, -*iony*, enveloppé.

Uwiſnąć, pendre de, s' atacher.

Uwłaczać, o. *włoczyć*, deroger à, ravaler la gloire de qu. -*ący*, qui deroge, -atoire, - *nie*, -ation, tort, préjudice, detraction. - *yciel*, detracteur.

Uwleć.

Uwleć, entrainer.

Uwodzić kogo, ſeduire, -*ſię*, ſe la ſſer..., entrainer, prendre par. -*enie*, -ction.

Uwolnić, -*niać*, relacher, delivrer, de. -*nie*, -mēt, -ance. *ony*, exempt, afranchi. -*ciel*, liberateur.

Uwozić, tirer, enlever, emporter.

Uwrot, le tournant.

Uwrzeć, bouillir aſſez -*ały*, cuir aſſez.

Uwziąć, *ſię*, s' opiniater, perſiſter dans, -*ł ſię na mnie*, il s' eſt obſtiné contre moi.

Uyść, o. *uchodzić*.

Uyma, préjudice, tort, *dymować*, empoigner, prendre avec la main. *kogo ſobie*, gagner qu attirer en ſa faveur. *ſobie*, *czego*, *zkąd*, diminuer, rabattre, -*ſobie ſławy*, ſe perdre de reputation, nuire, - *w liczbie*, ſouſtraire. -*ſię*, ſe prendre, s'acrocher, venger qu. du tort, s' intereſſer pour, prendre part à, en, dans, prendre le parti, les interets de qu. o. *uwłaczać*.

Uyrzeć co, o. *poſtrzec*, *doyrzeć*.

Uyść, o. *uchodzić*.

Użalenie, o. *litość*.

Użalić ſię, plaindre qu. prendre pitié.

Uzbroić kogo, armer, munir, -*enie*, - ment.

Uzda, bride, filet, caveçon. -*ę zdiąć*, débrider.

Uzdrawiać, guerir, un malade. -*enie*, retabliſſement, -ſon.

Uzdzienica, licou, -*ę włożyć*, enchevetrer. - *ę zdiąć*, dechevetrer.

Uznać, -*wać*, recōnaitre, avouer, - *nie*, - ſſance, aveu, confeſſion, declaration.

Uyrzały, o. *doyrzały*.

Użyć, o. *używać*, - *ie*, s' uſage.

Użyczać, preter, permettre, acorder, donner

ner

ner, -nie, - ission.
Użynać, moissonner.
Użyteczny, profitable, utile.
Używalny, usuel.
Używać, se servir, jouir de qu. prendre. *sobie*, se donner de bon tems. *-zle czego*, abuser, user mal, *-nie*, usage *- nie złe*, abus.

WWW.

W. *we*, dans, en, dedans, au dedans de, au, à, pendant, durant, en façon de, à dessein de.
W brod iść, passer à gué.
We dwa dni, dans deux jours.
W dzień S. Michała, au jour de St. Michel, à la St. Michel.
Wednie, pendant le jour, de jour.
W krotce, dans peu de tems.
W lot, en l' air.
W niedziele, Poniedz: &c, Dimanche, Lundi &c.
W nocy, de nuit.
W oka mgnieniu, dans un moment, en un clin d' oeil.
W oczy, en presence.
W okolicy, tout à l'entour.
W południe, à midi.
W prawą, du coté droit.
W prost, tout droit.
Wraz, ensemble, avec.
W tąż. pareillement, de meme que.
Materya w kostkę, etofe à carreau. *Chłop w chłopa, kon w konia*, des hommes beaux l' un que l'autre, d' une meme taille, de chevaux de la meme beauté.
Wab, le reclame, apeau. *-ić*, attirer, alécher, apater. *-ić ptaki*, reclamer, appeller. *-ić wabikiem*, piper, frouer les oiseaux. *-ienie*, -mets apas. *-ik*, reclame, pipée d' oiselier.
Wacek, une bougette.
Wachać, fleurer, eventer.
Wachlarz, evantail, *- w kuchni*, l' ecran, evantoir, *-ować*, eventer.

Wachmistrz, sergent major.
Wada, defaut, vice, faute, *-ę ma w rozumie*, il a l' esprit de travers, en echarpe, mal tourné, il n' a pas l' esprit en bon assiette.
Wadzić, inciter, brouiller, empecher nuire, *-się*, debatre, disputer, se harpiller, avec qu.
Waga, balance, le poids consideration, consequence, *bez wagi kupować*, acheter à la main. *-u studni, zegaru* le contrepoids, *u woza*, joug, balance au timon, ou l' on atache les palonneaux, *do wody*, niveau à niveler les eaux, *- drzwi*, valet de porte, *we młynie*, bascule de moulin.
Wagiel, charbon.
Wagmistrz, peseur, balancier.
Wagosztychownica, niveau
Wągry, lépre, marque de ladre.
Wagować się szkoł, friper les classes.
Wakacye, le vacances, les jours de congé.
Wakans, charge vaquâte
Wakować, vaquer.
Wał w Fort: rempart, boulevard, *-na wodzie*, vogue, flote, onde. *-u koła*, arbre tournant, *do wałkowania*, tour, rouleau, cilindre, *na łożku*, traversin, chevet de lit, *-u krosien*, ensuble, rouleau, *-w kafarze*, rouleau dans un engein, *-tokarski*, mâdrin, rouleau de tourneur, *-płotna*, rouleau de toile.
Wałach, un hongre, chatré.
Walać się, se veautrer, se rouler.
Walczyć, jouter, luter, combattre.
Walić, renverser, ruiner, abatre, charger, *-się*, s' ecrouler, s' ebouler, tomber à terre, *-ący się*, qui ménace ruine.
Walec, cilindre, rouleau.

Waleczny, vaillant, brave. *-ie*, -ment.

Wałek, o. *wał*. *-u praſy*, le vis.

Walenie, démolition, *-ſię*, éboulement.

Wałęſać ſię, aller ça & là, courir le pays, trainer.

Waleta, le congé, adieu.

Walka, guerre.

Wałkować, calendrer, rouler. *aty*, fait en forme ronde, *-nica*, calendre.

Walny, grand, géneral.

Waltornia, cor de chaſſe, *-ſta*, ſonneur de . . .

Wanienka, tinette, petit cuvier, *do kąpieli*. baignoire.

Wańtuch, ſerpilliere, rapetelle.

*Wapienn*ica, chaufour, *-ny*, de chaux.

Wapnić, crepir.

Wapno, la chaux, *-nie gaſzone*, -vive, *-gaſzone*, -eteinte, *rozczynione piaſkiem*, -detrempée avec du ſable.

War, de l' eau qui bout, *-piwa*, un braſſe.

Wara, prenez garde, gare.

Warcab, dame. o. *arcab*, *-y ſtawiać*, tabler, placer, *-nica*, tablier, Damier.

Warczeć, gronder, grincer. *w brzuchu*, le vêtre me gronde, grouille, *-nie*, -ment, grognement, grogne.

Warga, la levre, bord, *u ſrzubſtaku*, les mords d' etau, *-ty*, lipu.

Warkocz, les treſſes, nate, tortillon, cheveux treſſés.

Warować ſię, o. *ſtrzec*, *-ny*, ſur, garanti. *-ſobie*, ſe garantir.

Warſtwa, couche, rang, rangée, *-mi*, par couche, par rangées, lit ſur lit.

Warſtat, ouvroir, atelier, *-tokarſki*; tour.

Warſzawa, Varſovie.

Wart, le fil de l'eau, le fort d' un fleuve, *godzien*, qui vaut, digne, qu'merite.

Wartać wrzecionem, tourner le fuſeau.

Wartki, o. *ſzybki*, *obrotny*

Wartogłow, brouillon.

Warchołka, le peſon.

Wartować, feuilleter, *jak pies*, ſervir.

Warunek, precautiō, clauſe

Warza, viande bouilli, *-yć*, faire bouillir *-yć piwo*, braſſer, *-ſól*, fabriquer du ſel. *-kawałki żelaza*, ſauder, corroyer, *-przy wolnym ogniu*, mitonner, faire bouillir doucement. *-enie*, coction, *-ony*, ant.

Warzęcha, la cuillier à pot, *-dziurkowata*, ecumoir.

Warzywo, légumes, herbes potageres.

Was, Vous. *-Pan*, -Monſieur, *-Pani*, -Madame, *-Panna*, -Mademoiſelle.

Wąs, la mouſtache, *-aty*, qui à...,

Waſąk, la clayōne, banne.

Wąſienica, chenille

Wąſki, etroit, *-o*, ement, *-ość*, eſpace etroit.

Waſz, votre, *-Mość*, Mōſieur, *-yniec*, de votre parti.

Wątek, la trame, proviſiō.

Wątlić, afaiblir, debiliter *-enie*, -ation.

Wątły, debile, faible.

Wątor, le bord de futaille

Wątpić douter, etre en doute.

Wątpliwy, douteux, incertain, *-ie*, -ſemēt, en ſuſpens, *-ość*, doute, -itude.

Wątroba, le foie, *-nik ziele*, hépatique.

Wąwoz, le detroit, gorge, cavée, cavin, ravine.

Wawrzyniec, Laurent.

Wąż, le ſerpent.

Ważnik, peſeur, balācier.

Ważny, pesant, de poids, valide, *-ie*, -ement, *-ość*, -ité, valeur, juſteſſe de poids.

Ważyć, peſer, avoir ſon poids, faire cas de, *-ſię*, ſe balancer, etre incertain, balancer.

Wbić, *-ać*, chaſſer, enfōcer, *na pal*, empaler,

w pamięć, graver dans l' eſprit, imprimer, *-w głowę*, mettre dans la tete, *- ſię wpowagę*, ſe mettre en autorité. *-nie*, l' act. de..., *-nie palow*, hiement

Wbiegać, courir dedans.

Wcale, tout, tout à fait. *-nie*, point du tout, riẽ moins.

Wchod, entrée, *-zić*, entrer, aller dans. (en, au dedans) introduire, etre melé dans.

Wciągać, tirer, entrainer qu. *-ſię*, o. *włożyć ſię*.

Wciąż, droit en, tout d' un train.

Wciekać, couler dedans.

Wcielić ſię, incarner, *-enie*, -ation.

Wcinać, couper dedans, enter, enclaver l' un dans l' autre, émmortaiſer.

Wciſkać, *-ſnąć*, jetter dedans, fouler, preſſer, comme des mains de dans, pouſſer dedans.

Wczas, de bonne heure, *-ować ſię*, prendre ses aiſes. *-ie*, à tems du.

Wczeſny, precoce.

Wczora, hier, *wieczor*, hier ſoir, *od wczora*, dépuis hier, *pozawczora*, avant hier. *-yſzy*, d' hier.

Wdawać ſię, s' expoſer, s' engager, entrer dans, ſe fourer dedans, s'entremettre, s' employer pour. *-nie*, entremiſe, engagement, embarquement, mediation, interpoſition.

Wdeptać, fouler aux pieds, enfoncer, pouſſer avec les pieds.

Wdłuż, le long, de long.

Wdowa, veuve, *-iec*, veuf.

Wdowſtwo, viduité.

Wdrobić co w co, broyer, emier dedans.

Wdrożyć ſię, s' acoutumer au voyage, s'acheminer

Wdzieczny, agréable, doux, qui agrée, reconnaiſſant. *-ie*, -ement, agréable, avec gratitude, reconnaiſſance, *-omowny*, plein d' une douce

douce

douce eloquence, doux en mots. *-ość*, l' agréable, grace, agrément, douceur, reconnaiſſance, gratitude.

Wdzięk, charme, apas.

Wdzierać ſię, entrer de force, emporter une charge ſans aucun droit, s' intrure.

Wdziewać, mettre, prendre un habit, ſe couvrir de, couvrir la tete.

Węborek, godet, ſeau.

Webrnąć w co, aller trop avant, s' embarquer.

Węch, le flairer, l'adorat *ten pies ma węch dobry*, ce chien a un bon nez, eſt de haut nez, *-em dochodzić*, flairer, chercher à la piſte, evẽter.

Weczwornaſob, quattrefois autant.

Węda, *wędka*, l'hameçon, la ligne avec hameçô. *u wędki ponęta* amorce, eche, *-ę nałożyć*, -er.

Wedle, *-ług*, selon, en vertu, ſuivant. *-mody*, à la mode.

Wędrować, parcourrir les pays, *u Rzemieſn.* faire, chercher ſes pour -mieux. *-ka*, voyage, *-nik*, -eur, *-ny*, etranger.

Wędruy w żart: va te promener.

Wedwoie, en deux pieces, double. *-naſob*, deux fois autant, au double

Wędzić, ſecher à la fumée fumer, *-śledzie*, ſaurer.

Wędzidło, embouchure, les mords, frein, bride.

Wędziſko u wędki, ligne, la verge de pecheur.

Wędzonka, du petit fumé

Węgiel, charbon, *-nia*, -niere.

Węgieł, coin, angle. *-na linia*, la ligne diagonale *-ny*, angulaire.

Węgierka. prune d' Hongrie, *o ſukni*, hongreline.

Węglarz, charbonnier.

Węglaſty, plein d'angles, poligone, *-węgłow umiarkowanych*, ortogone; fait à l' equarré.

Węgle, les charbons.

Węgliſty

Węglasty, de charbon, de couleur de.

Węgorz, l' anguille, *-yk*, -ette.

Węgrowaty, ladre

Węgry, Hongrie, *choroba* marque de ladre, lepre

Węgrzyn, Hongrois.

Weksel, lettre de change.

Wekslarz, le banquier.

Welens, cotte d' armes.

Wełknąć, avaler, engloutir.

Wełna, de la laine. *-nieochędożona*, . . . grasse.

Wełnianka, habit, jupe de laine.

Wełnisty, qui a beaucoup de laine.

Welon, la voile.

Wemknąć, o. *wmykać*.

Wen, *w niego*, dans lui.

Wena Poetycka, fougue des Poëtes.

Wendeta, friperie, *-arz*, -ier, revendeur.

Wenecya, Venise. *-nin*, -tien.

Werbować, enroler, *-anie*, -ment. *-nik*, -ur.

Wersal, Versailles.

Wersat, un hõmé expert.

Wesele, plaisir, joie, cõtentement, noces, *-ić się*, se rejouir *-ny*, nuptial, de noces.

Wąsik, duvet. *choroba*,

Wesołek, gaillard, bon chaland, musicien.

Wesoły, joyeux jovial, gai, riant, content, agréable, plaisant, *-ło*, -semēt gaiment, -ment. *-ło tu iest* voila qu'il y fait bõ *opatrzyć*, faire une mine enjouée, paraitre content *-ość*, gaité, les plaisirs, agrément, douceur. *zawsze wesoły*, il a toujours son pié en l' air.

Wespoł, o. *razem*.

Westchnąć. o. *wzdychać*.

Westyarnia, le vestiaire.

Wesz, le pou.

Weść, o. *wchodzić*.

Wety, le dessert.

Wet za wet oddać, payer qu. tout comtãt, rendre à qu. la pareille, dõner de féves pour les pois

Wetknąć o. *wtykać*, *-ięty*, fiché,

fiché, mis dedans.

Wetroynasób, trois fois autant.

Wetować, ressentir qu. ch. se venger, se recõmager, se remettre de qu. ch. reparer une perte.

Wewnątrz, dedans, en dedans, dans, *ny*, interieur.

Wey, voila.

Weyrzeć, o. *spoyrzeć*.

Wężaty, *-waty*, fait en serpent.

Wezbrać, o. *wzbierać*.

Węzeł, nœud. *-prędki* coulant, *ek wyszywany*, pomette.

Węzgłowie, un oreiller.

Węzłowaty, noueux, plein des nœuds, nerveux, laconique, succinct.

Wężownica w Woysku, coulevrine.

Wężownik ziele, serpẽtine

Wezwać, o. *wzywać*, *-ny*, apellé, invité.

Wężyk, serpenteau. *-iem*, tortueusement.

Wganiać, chasser dedans.

Wglądać, voir, regarder dedans.

Weyrzenie, aspect, vuë, coup d' oeil. *na weyrzenie*, à le voir, voir, la premiere vuë.

Wgramolić się grimper, se trainer.

Wgrodzić, enclaver, mettre dans une enceinte.

Wiać, soufler, vanner, *-nie*, -ment, le soufle.

Wiaderko, petit seau.

Wiadomy connu, *- ość*, -aissance, avis, *bez mey* (*twey &c.*) *wiadomości*, à mon (ton) insu

Wiadro, le seau.

Wianek, *-czek*, petite couronne de fleurs, petit bouquet.

Wiano, douaire, les erres, le gage de mariage.

Wiara, la foi, créance, religion, promesse. *-ę dawać*, ajouter foi. *-ę komu psuć*, discrediter qu. *-o łomny*, perfide.

Wiarołomca, un perfide, deloyal.

Wiązka, petite bote.

Wiatr, vent, l air. *-y z ciała idące*, flatuoſités, vẽtoſités, *-kręty* tourbillon, *-ciągły*, coulis, *-ſuchy*, eſſui, vent ſec, *dobry*, favorable, *-odbiiaiący ſię*, revolain, *-dzdzyſty*, vent pluvieux, *-zły*, *przeciwny*, vent contraire, d'avãt, *-łagodny*, *wiatrek*, un petit vent, un vent doux, *-y coroczne*, éteſies, vens éteſiens, vẽs anniverſaire vers la fin de la canicule. *Pod wiart* contre le vent, de l' avant. *na wiatr*, en l'air, en vain *wiatr ieſt*, il fait vent, il vẽte. *-poyść z wiatrem* s'aller en fumée, s' evanouir, *wiatrem żyie*, il se nourrit d' air. *Wiatr puścić*, *bznąć* lacher un vent.

Wiatr wſchodni, *prawy*, Levant, vent d'orient, vent d' Eſt, vent d' amont. *-południowy*, *ſrzedni*, vent meridional, vent marin, Sud. *-zachodni prawy*, vent d' occident, Oueſt. *-Pułnocny*, *pomorſzczyzna*, vent du Septentrion, biſe, tramontaine, du Nord, Sud, Eſtſiroc, qui tient le milieu entre l' Orient & Midi. *-wſchodniemu poboczny na pułnocy*, Nord-Eſt, galerne *-zachodniemu poboczny ku południowi*, Sud-Oueſt, qui eſt entre Midi & l' Occident. *-zachodniemu poboczny na pułnoc*, Nord Oueſt. *-Południowemu poboczny na wſchod*, Sud-Sud Eſt *-południowemu poboczny na zachod*, Sud-Sud-Oueſt. *pułnocnemu poboczny ku wſchodowi*. Nord-Nord, Eſt. *-pułnocnemu poboczny*, *ku zachodowi*, Nord-Nord-Oueſt. *-ak*, moulin à vent *-aczek*, petit... *-owy*, ſujet aux vẽs

Wiatyk, viatique, paſſade

Wiąz. orme.

Wiazka ſiana, bote de foin

Wiązać, lier, attacher, aſſembler, nouer, enlaſſer, joindre les lettres, *-wiązki*, faire de bottes, *ſnopy*, gerber, engerber, *-na Patrona*, faire preſent à qu. au jour de ſon nom, *-ſię*, ſe nouer, ſe former, ſe pommer, s' entortiller autour d' une ch. ſe lier, ſe joindre, s'unir, *-nie*, l'act. de..

Wiązanie, *u budynku*; travaiſon, trabéation, la charpente, *-ſię owocu*, le nouëment. *-ny*, *o piſmie*, mis en chiffres, ecrit par ligature.

Wiazd, entrée. *n.*

Wić przędze, devider, *-wianek*, faire, monter une guirlande, un bouquet.

Wić do wiązania, hard, branche pliable, oſier.

Wici woienne, l' arriere-ban.

Wiceregent, Vicegerent.

Wicerey, Vice-Roi.

Wicher, tourbillõ, ouragã *waty*, *-neux*, bourru, inquiet, *-rzeć*, tempeter.

Wicina foncet.

Widać, il eſt à voir, il parait au loin.

Widelce, fourchette. *n.*

Widły, fourche, *-atość*, -ure.

Widno, clairement, *-ſię*, it fait jour ici. *o. iaſny*

Widoczny, viſible, ouvert, *-ie*, à vuë d' oeil.

Widok, endroit decouvert les yeux du public, téatre, le jour, la lumiere, la vuë, objet, ſpectacle, viſion, proſpect, aſpect. *na widoku*, à decouvert. *-owy*, téatral, de vuë.

Widomie, viſible, *-ie*, mẽt

Widywać, voir ſouvent. *-ſię z sobą*, s' entrevoir l' un l' autre.

Widz, intendant, ſurveillant, ſpectateur.

Widzieć, voir, appercevoir. *ieſt widno*, il eſt clair, il y a aſſez de jour, *można*, il eſt à voir

il pa-

il parait, on peut s'appercevoir, -*piękna*, il eſt beau voir, -*do ſiebie*, se ſentir bien que, -*nie widząć*, faire semblãt comme ſi on ne voyait pas. -*ſię*, ſembler, paraitre, avoir la mine, ſe voir, ſe frequenter.
Widzenie, la vuë, viſion.
Widzialny, viſible, -*ny*, vu.
Więc, donc, par conſequent, c' eſt pourquoi, or, ainſi, hé bien, ça, orça.
Więcey, plus, davantage, -*niż*, plusque - *trochę*, un peu plus.
Wiecha, bouchon, enſeigne de cabaret.
Wiechać, o. *wieżdzać*.
Wiecheć, bouchon de paille, torche de paille, -*piekarſki*, ecouvillon.
Więcierz, naſſe. *n*.
Wieczerza, le souper, *ſkładana*, un ſoupé à la pique-nique. -*nik*, sale à ſouper. -*Pańſka*. la St. Communion.
Wieczko, petit couvercle.
Wieczny, eternel, perpetuel, contiouel, -*nie*, -mẽt -*ość*, eterniṫé. -*ym czynie*, iṁortaliser, eterniser.
Wieczor, le soir, *pod wieczor*, au soir, sur le soir, -*ny*, la soirée.
Wieczyſty, o. *wieczny*.
Wiedeń, Vienne.
Więdnąć, se faner.
Wiedza, o. *wiadomość*.
Wiedzić, ſavoir.
Wieiaczka, péle à vãner
Wieie wiatr, le vẽt soufle
Wiek, un ſiecle, age, le tems, le cours de la vie *na wieki*, pour jamais à perpetuité, aux ſiecle des ſiecles, *od wiekow*, de tous tems.
Wieko, le couvercle.
Wiekopomność, la poſterité, les ſiecles à venir,
Więkſzeć, s' agroſſir, s' agrandir, -*ość*, superiorité.
Wiekować, durer eternellement.
Wiekuiſty, o. *wieczny*.
Wielbić, magnifier, exalter,

-*enie*, -cation, -ation.
Wielbląd, chameau, -*nik*, -lier.
Wielce, grandement, très.
Wiele, beaucoup, combiẽ, -*za to*. à combien cela, -*razy*, combien de fois -*was*? combien en etes vous o. *Tyle*, -*na tym zależy*, il importe beaucoup, *ſiła to na cie*, vous prenez votre vol, - un peu haut, c' eſt trop fort, vous en treprenez trop.
Wielebny, vénerable.
Wielkanoc, le Paque -*ny*, Paſcal, -*na ſpowiedź* les Paques.
Wielki, grand, gros, exceſſif, haut, très important. -*Czwartek &c*. le Jeudi Saint. - *Xiąże*, le Grand Duc. -*a choroba*, le haut mal, le mal caduc, l' epilepſie. *o brzuch*, pançu, ventru -*o myslny*, magnanime, -*ność*, -ité, -*o nogi*, long loureau, -*o Polſka*, la grande Pologne. -*o Rządca*, Gouverneur d' une Province. -*ość*, grandeur.
Wielmożny, puiſſant, *ość*, -ce. *Jaśnie*... Monseigneur.
Wieloboczny, multilatere, -*groch*, pois de mai, pois ramés, -*mowny*, caqueteur. - *mowność*, batologie, verbiage, paroles inutiles. -*raki*, de pluſieurs ſortes -*rakość*, multiplicité, -*władny*, puiſſant -*żeńſtwo*, la poligamie.
Wieloryb, la baleine, - *ię*, -non.
Wielość, multitude.
Wiem, je ſais. o. *Wiedzieć*, -*do ſiebie*. je me connais. *nie wiem*, j' ignore, *działoćto me ſerce*, le cœur m'en disait
Wieniec, o. *wianek*, -*ſtraciła*, elle a perdu ſon pucelage.
Wieprz, cochon, un pourceau, -*dziki*, ſanglier, -*tuczony*, porc d' engrais

grais -*aczek*, porcelet, -*owina*, do porc.

Wiercieć, trouer, percer qu. ch. -*w donicy*, broyer, -*piętka*, celui qui naquete, qui valete.

Wierniś, mignon, favori.

Wierny, fidel, -*ie*, -emét, -*ość*, -ité, -*ni sobie*, ils sont fideles l' un l' au-autre.

Wiersz la ligne, verset dans la s: Ecriture, vers Poetique, *opis* un Poete-*opis* -*po dły*, rimeur, rimailleur. -*sze z kadencyami*. vers rimés, rimes, -*e pisać*. rimer, poëtiser -*yk*, petite ligne

Wiertel, un boisseau dans qu. Provinces.

Wierutny, achevé, vrai.

Wierzba, un saule, -*do sadzenia*, plançon, -*ina*, saussaie.

Wierzch, -*ołek*, dessus, le haut, surface, dehors, superficie, tete, sommité, cime, comble, sommet. *na wierzchu*, dessus, au dessus, au dehors, exterieurement, *po wierzchu*, par dessus. -*uciąć*. eteter un arbre. -*owy*, de dessus, superieur, *owaty*, comblé.

Wierzchem, à cheval. -*owy*, de selle, à môter.

Wierzyć, croire, etre persvadé, -*enie*, créance.

Wierzgać, regimber, tirer, ruer des piez. -*nie* ruade, coup.

Wieś, un village.

Wieść, bruit qui court.

Wieść, conduire qu. -*się* se. ... faire le cocher.

Wiesienny, printannier.

Wieśniak, villageois, paysan, -*czka*, -se, -ne.

Wieszać, pendre, suspendre, -*się*, s' atacher à qu. ch. -*się z okrętem*, acrocher un vaisseau, aborder.

Wieszczba, l' art de deviner, divination. *z ptakow*, auguration, auspice. *yć*, deviner, predire, augurer, -*ek*, devin, -*ka*, pitonesse, fée divine-

divineresse.

Wieszczyca, un incube.

Wietrzeć, s' eventer, s' evaporer, -*jak pies*, flairer, -*ny*, venteux, -*yk*, ventolet, ventolin.

Wietrznik na dachu, girouette, banderole.

Wietrzysty, venteux.

Wiewać, faire, du vent, soufler, -*nie*, -ment, soufle.

Wiewiurka, un ecureuil.

Wieyski, champetre, rustique *po wieysku*, en paysan.

Wieża, une tour.

Wiezdny, d' entrée, -*na brama*, porte-cochere, -*zać*, entrer à cheval.

Wiezienie, façon de conduire, de mener.

Więzić, emprisonner. -*eń*, prisõnier, -*enie*, la prison, *w sadzić do więzienia*, o. *więzić*. mettre en prison.

Więzy, liens, chaines.

Wieżyczka, tourelle.

Wiadło, un roulet à filer, devidoir, tournette

Wikary, Vicaire.

Wikłać się s' embrouiller.

Wilczaty, gris comme le loup, -*ątko*, louveteau, -*ek*, louvet, -*ura*, pelisse de peux, de loup, -*yca*, la loupe, -*e łowy*, louveterie.

Wilga ptak, un loriot.

Wilgnąć, devenir humide

Wilgoć, humidité, -*tno*, humide, -*tno tu*, on est ici humidément, -*tność żywotna*, humide radicale, -*tność klejowata*, humeur visqueuse, -*tny* humide,

Wilia, *post*, vigile, veille, *w wilią do S. N.* la veille de S. N. -*e za umarłych*, office, funerailles pour les morts.

Wilk, loup. -*na drzewie*, faux bois, rejetton inutile, -*żelazny*, le landier. -*kuchenny*, chenet, hatier, -*ołek*. licátrope. -*i*, la fourure des loups.

Wilżeć, o. *wilgnąć*.

Wina, faute, amende,
Winda, guindal, guindeau, engein, *-ować*, haubanner, *-owanie*, -age, *-owe liny*, haubans.
Winiarz, marchand de vin, o. *winogrodnik*.
Winien, *-ny*, coupable, tenu, obligé, du, redevable, *samem...*, c' est ma faute, je me condamne.
Winko, petit vin, bon vin
Winnica, vigne, *-ce*, vignoble, plusieurs vignobles, plusieurs vignes en une contrée, *-cę opatrywać*, houer la vigne, donner un labour à une vigne, *-czny czynsz*, comptant vignage.
Winne liscie przerzedzić, épampter, efeuiller la vigne.
Wnobranie, la vẽdenge.
Wino, du vin. *główne*, du trés bon vin, *-podłe*, mechant vin *-stołowe*, vin de depense. *-zwytłoczyn*, piquette *bez tłoczenia*, meregoute; *-czerwonawe*, vin clairet, un peu rouge, *-zbierać*, vendenger, *mięszane*, abondance, du vin trempé avec de l'eau, *grad*, o. *winnica*, *grodnik*, vigneron *-wayca*, malfaiteur, criminel.
Winszować, complimenter qu. sur, feliciter qu. de qu. ch. *-nie*, souhait, -ent, -ation. *Wiola*, viole
Wionąć, soufler.
Wior, copeau, eclat de bois, chicot, *-rzysko*, chantier, copeaux.
Wioska, petit village.
Wiosło, la rame, aviron, *-piekarskie*, peleron, *-em robić*, tirer à la rame, nager, ramer, *-owy gódź*, nage, cheville de rame, *-owy niewolnik*, vogueur, forçat, galerien. *-owych rządca*, le comite.
Wiosna, le printems, la saison printanniere.

Wiotchy,

Wiotchy, gaté, usé.
Wir, *war*, *na wodzie*, tourbillon, tournant, contournement d' eau, remole, *-owaty*, plein de tournans.
Wirgiliusz, Virgile.
Wirydarz, verger, jardin de plaisance.
Wisadło, tablette.
Wisielec, pendart. *-owy*, de cerise.
Wisieć, pendre en haut, etre acroché, *-nad czym*, pancher sur.
Wisła, vistule.
Wiśnia, la cerise, *-drzewo*, un cerisier, *ak*, de la piquette, de l' hydromel, du vin de cerise.
Wiszączy, pendant, sus pendu, imminent.
Witać, saluer, proclamer qu. Roi &c. embrasser, recevoir avec joie, *kogo mile*, faire un obligeant accuelli à qu. *Witam WPana*, je vous salué, soyez bien venu *-się*, se complimenter, accueillir l'un l' autre, faire ses bienvenuës. *-kogo z drogi* complimenter qu. à son arrivée, *-nie*, accueil.
Witeczka, *witka*, petit ozier, hard, rouette faite d' ozier.
Witki np. *u chmielu*, *Dyni*, *&c.* tenons, tendons, curilles.
Witwina, espece de saule
Wity, fait, monté, lié,
Wizerunek, original, modele, copie, idée, exemplaire.
Wizitator, visiteur.
Wizytka Religieuse de la Visitation.
Wizytować, visiter, recencer à la doüane.
Wkładać, mettre y, dedans, sur, interposer, imposer à qu. charger qu. de, apliquer, habituer, *się*, s' entremettre, o. *przyzwyczaiać*, *-anie*, interposition, secours, habitude.
Wklęsło, il est enfoncé, *-czynić*, recourber par le dedans. *-ość*, le cõcave

cave, -ité. *-ły*, creux, concave, enfoncé, *wklęsły nos*, un nez refrogné, edosé.

W*kopac*, *-wać*, enterrer, enfoüir en terre, planter. *-nie*, -ment, ssmēt.

W*korzenić się*, s'enraciner

W *kowka skowka u końca szpady*, &c. bouterolle

W*krącać*, ficher dedās qu. ch. en tortillant.

W*kręcić się*, s' insinuer, s' introduire.

W*kraczać*, faire une course, irruption, entrer dans.

W*kradać się*, se glisser doucement, s' introduire, se nicher, se couler, se fourrer par adresse. s'insinuer, *-nie się*, ation.

W*kropić*, degouter dedans.

W*kroczenie*, la course, irruption.

W *krotce*, dans peu de tems.

W*kruszyć*, emier qu. ch.

W*kupne*, entrée. *n.*

W*kupić się*, *-wać*, acheter le droit.

W*ładać*, se servir, mener, remuer. o. *rządzić -sobą*, etre maitre de soi

W*ładyka*, un Evêque Grec.

W*ładza*, usage, force d' un membre, pouvoir puissance, comandement.

W*lać*, o. *wlewać*, *-ny*, infusé, infus. *-nie*, -ion.

W*łaściwie*, *właśnie*, proprement, justement. vous venez tout à propos, à point.

W*łasność*, proprieté, vertu, force, sens propre d' un mot. *-ny*, *ciwy*, propre, juste,

W*latować*, voler dans, en haut, sur.

W*łazić*, se couler, se grimper sur. *-w głowę iak oczy*, s' enfoncer, *wlazło mu to w głowę* cela le martelle.

W*lec co*, trainer, *-się*, se.., marcher à pas de loup.

W*lepić cô*, coler dedans. *-oczy*, regarder fixemēt ficher le visage sur.

W*lewać*, verser, dechar ger dans, *-prawo*, trās ferer un droit à qu.

W*łoch*, un Italien, *-chy*, Italie, *-aty*, à piez velus, *-aty gołąb*, pigeon patu.

W*łoczęga*, montassin.

W*łocznia*, la lance.

W *łoczyć*, trainer, *rolą*, herser la terre. *-enie roli*, ment, *-się*, se...

W*łodarz*, chasse -avant, valet de cour, metayer

W*łok*, vervain, traineau, grand filet á pecher.

W*łoka roli*, le journeau de terre.

W*łoki*, poulin, traineau.

W*łokno*, fil, fibres, filamens de qu.ch. de lin. *-lataiąca w lecie* filandres, arantelles. *-isty*, fibreux.

W*łos*, poil, crin. *-sy*, les cheveux. *-sy zwiiać*, papilloter; *-ek*, petit cheveu. *-ski P. Maryi*, capillaire, *-siany*, de poil, *się*, poil, cheveux, *się u wędy*, la ligne de pecheur, *-sisty*, chevelu, pelu, *-siennica*, haire, cilice. *-sy potargać*, echeveler, *włosy przyprawne*, chevelure,

W*łoski*, Italique, *po włosku*, à l' Italien, parler Italien. *-szka*, Italiēne

W*lot*, en volant. o *wnet*.

W*łożenie*, o. *wkładać*.

W*mawiać*, persvader qu. faire croire.

W*mięszać co wco*, entremeler, meler dedans *-się*, se meler, se fourrer.

W *mykać się* o. *wkradać*.

W*nęcić się*, s'accoutumer

W*net*, tout à l' heure.

W*nętrżności*, les entrailles, les intestins.

W*nętrzny*, interieur.

W *niebowstąpienie*. l'Ascension.

W*nieść*, *-sić*, *-szać*, porter dedans, *-prośbę*, interposer ses prieres, *-zwyczay*, introduire. *sobie co*

bie co, inferer, cõclure
Wniwczym, en rien, pour rien.
Wniwecz *obrocić*, gater tout à fait.
Wnosić, o. *wnieść*.
Wnuk, petit fils - *czka*, petite fille.
Wobces, à corps perdu.
Woda, l'eau, - *stoiąca*, - dormante, *swięcona*, eau benite, - *ka*, l'eau de vie, liqueur tirée de qu. ch. - *y lekarskie*, termes, des bains. - *ka serdeczna*, eau cordiale, - *ka pachniąca*, eau de sente ur, - *ka węgierska*, *larendogra*, eau de la Reine, - *niczy*, intendant des eaux, - *nik*, le verseau, porteur d'eau. - *nisty*, aqueux, ferreux, de couleur de verre, pluvieux, - *nistość*, qualité ferreuse, serosité, - *noziemny*, amphibie, *ny*, d'eau, aquatique. - *ny młyn*, moulin à eau. - *ociąg*, machine hydraulique.

Wodz, un guide, conducteur, capitaine, chef, - *em być*, aller à la tete.
Wodza, rénes, bride, guides, frein, - *ić*, guider, mener.
Woienny, militaire, guerrier.
Woiewoda, Vaivode, Palatin: - *zić*, fils de . . . - *zanka*, fille de.., - *zina*, - *ne*, - *ztwo*, - *nat*, - *ziński*, - *nal*.
Woiownik, o. *żołnierz*.
Woiować, faire la guerre
Woł, un boeuf.
Wola, volonté, vouloir, intention, *wolna*, libre arbitre.
Wołać, crier, - *kogo*, apeller, - *nie*, cris,
Wolarz, bouvier.
Wole u *człowieka*, *podgarle* les ecrouëlles, grosse gorge, goitre.
Woleć, aimer mieux.
Wołek, charenson noir.
Wolnica, quartier de frãchise.
Wolny libre, franc, exempt, relaché, - *ie*, - *métchement*

- *chement*, - *o*, douce ment, - *ość*, liberté, - *chise*, - *a myśl*, un esprit degagé, *ym czynić* exempter.
Wołoch, Valaque, *y*, - *ie*.
Wołownia, bouverie,
Wołyń, Volhinie.
Wolontaryusz, volontaire
Womit, vomissement, - *czyniący*, - *tif*, - *toire*, *uczynić*, faire vomir, soulever le cœur; - *ować*, vomir, rendre gorge; - *rzygowiny*, matiere qu' on a vomi.
Wonia, o. *zapach*.
Wonny, parfumé, qui sent bon, - *ość*, odeur, senteur.
Wor, grand sac, - *słomą napchany*, la paillace. - *ek*, un sac, la bourse, - *eczek*, sachet, un petit sac.
Wosk, de la cire, *do drzew* emplatre d'ente. - *ować*, cirer, enduire de cire, - *owanie*, encire ment, cirure. - *arz*, ouvrier en cire, marchand de cire.
Woszczyny, le bornal, ou rayons de miel pressé.
Wotować, donner son suffrage, - *nie*, l'act. de porter sa voix.
Wotuiący, opinant.
Wotum, opinion, suffrage, voix.
Woyciech, Albert, Gilbert
Woyłok, le petit matelas qu' on met sur la selle, la bardelle.
Woyna, la guerre.
Woyski, officier militaire, - *owy*, de l'armée.
Woyt, juge de village, ou possesseur viager d' une avocatie, prevot royal. - *ostwo*, avocatie, prevoté.
Woz, chariot, voiture, - *siana* &c. un chariot de, une charrettée, - *drabiniasty*, chariot à ridelles, *o dwoch kołach*, une charette, - *furmański*, voiture de péage, - *skarbny*, charriot de bagage, - *na pasach*, chariot branlant, avec de

de ſupentes qui tiennent ſon corps. -*nakryty oponą*, coche couvert, -*zwycięſki*, char de triomphe, -*ek*, petit charriot, -*ek dziecinny*, roulette. -*iſko*, un mechant charriot.

Woźnica cocher, meneur, charretier.

Woźny, ſergent, huiſſier, de la juſtice -*ym obeſtać*, -ter quelqu'un.

Wozownia, remise.

Wpadać, tomber dedans, faire irruption -*jak rzeka*, ſe decharger, s'emboucher dans, *oczy mu wpadły*, il a les yeux enfoncés, creux, -*nie*, irruption.

Wpaiać ſię, s' inſinuer.

Wparować, chaſſer dedans, pouſſer.

Wpatrywać, ficher le viſage; regarder fixement.

Wpędzać, o. *wparować*.

Wpierać ſię, usurper, s' approprier qu. ch.

Wpiiać ſię, se ficher dedans.

Wpiſać, enregitrer, enroler, ecrire, inscrire, immatriculer, -*ſię*, ecrire son nom. -*nie*, -ment.

Wplatać, -*wać*, entrelacer, entremeler, -*włosy*, treſſer des cheveux *w koło*, mettre sur la roue, -*ſznurek w co*, treſſer avec du cordõ, -*nie*, -ment,

Wpiśne, droit pour le travail de l' ecriture.

Wpłynąć, *wać*, entrer en nageant, influer, -*nienie*, -*wanie*, l' influẽce

Wpoł, à mi, à demi, au milieu -*do pierwſzey*, une heure & demie, &c. midi & demie.

Wpraſzać ſię, demander avec inſtance, ſoliciter

Wprawa, l' uſage, pratique.

Wprawiać, enchaſſer, mettre dedans, remettre -*kogo*, *ſię*, dreſſer, façonner, former, rutiner, habituer, exercer, afaiter un oiſeau,

ſeau, -*w biedę*, mettre, attirer, cauſer qu. danger.

Wprowadzać, introduire, -*ſię*, aller loger. -*enie*, -ction, etabliſſement, -*nie ſię*, le remue-menage, -*iciel*, -cteur.

Wprzod, o. *przod*.

Wpuſzczać, laiſſer entrer.

Wpychać, pouſſer, fourrer.

Wrąb u łuku, &c. coche, entaille, cran, fente. -*wleſie*, afouage, droit d' uſage.

Wracać co, rendre, reſtituer, -*kogo*, faire revenir, rapeller *ſię*, revenir, retourner, -*ſię nazad drogą*, rebrouſſer chemin, *wroćmy ſię do rzeczy*, reprenons le fil de notre discours, -*iący ſię*, qui revient, fiévre recidive, -*nie kogo*, rapel, -*nie czego*, -tion, *ſię*, retour.

Wradzać ſię w kogo, reſſembler à, tenir de qu.

Wraſtać, croitre dans, s' incorporer, s' enchiſter comme les ongles. -*nie*, -ation, -ment.

Wrażać, mettre, fourrer dedans, -*ſię*, ſe..., s'embarquer dans.

Wrębne, abatage.

Wręcz, dépres.

Wrobel, moineau, paſſereau, -*ſamica*, paſſe.

Wrocić, o. *wracać*.

Wrodzić, o. *wradzać*.

Wrona, la corneille, -*ie oko ziele*, aconit.

Wroſły, qui eſt cru dedãs.

Wrota, porte-cochere, ecluse. -*nicy*, portier.

Wrotycz ziele, tanaiſe.

Wrożyć, deviner, prédire, -*ek*, devin, vaticineur, -*enie*, -ation. -*ka*, devineresse, fée, pythoniſſe, presage. -*kow odpowiedź*, oracle, *m*.

Wryć, graver, engraver.

Wrzący, bouillant.

Wrzaſk, cri aigu, perçãt, grand bruit, -*liwy*, criard, -*nąć*, pouſſer un cri perçant, crier.

Wrzawa, le bruit, le tapage.

Wrzeć

Wrzeć, bouillir, *- na kogo*, etre embrasé de colere contre qu. *wiem co wnim wre*, je sais bien de quel bois il se chauffe. *Wrzecądz*, verrou, chainette.

Wrzeciono, fuseau. *we młynie*, arbre, *-tokarſkie*, mandrin.

Wrzeczy, quaſi, comme ſi.

Wrzedzieć, s'ulcerer *-nica*, apoſtume, abcès.

Wrzeſień, Septembre.

Wrzeſniak, cheval quirase

Wrzeſzczeć, crier, brailler, *-ek*, *-ur*, *-nie*, -cries.

Wrzod, un ulcere, *-owaty* plein d' ulceres, *-owacieie*, l' ulcere ſe leve.

Wrzos, la bruiere.

Wrzucać, jetter dans.

Wrzynać, inciser ẽtailler

Wsadzać, mettre, planter, *- na konia*, aider à monter à cheval, *na urząd*, inſtaller qu.

Wschod ſłońca, Levant, orient, le lever du soleil, *-ni*, oriental. *nie narody*, le peuples levantins

Wschody, escaliers, les dégrés, *-kręcone*, mõtée à vis.

Wschodzić, se lever comme le soleil *jak zboże*, commencer à pouſſer & sortir de terre.

Wschowa, Frauſtadt.

Wściągać, retenir, refrener.

Wściubiać, fourrer dedãs, *-ſki*, furet, -teur.

Wścieć ſię, *-kać*, devenir enragé, venir en rage, *-kłość*, la rage, *- kły*, enragé, furieux.

Wſiadać, monter un cheval, &c. monter à.

Wſiąkać, boire, attirer une ch. liquide.

Wſiewać, semer dans.

Wſkakować, sauter dans.

Wſkok, vite, tout à l' heure.

Wſkorać, réuſſir.

Wſkroś, au travers, à jour, au fond, au vif.

Wſkrzeſzać, resusciter, *-enie*, -ation.

Wſtawiać, renommer, ſignaler, louer, *ſię*, se ſignaler, ſignaler, devenir celebre.

Wspak, à rebours.

Wspaniały, magnifique, superbe, majeſtueux magnanime, noble, *-ment*, pompeusemẽt, *-łość*, *-cence*, pompe, generoſité, -mité, nobleſſe.

Wsparcie, appui, ſoutien.

Wspierać, o. *podpierać*, etayer, soutenir, aider qu. *ſię na łokciu*, s'accouder.

Wspinać ſię, se hauſſer. *-jak kon*, se cabrer, faire un pont levis.

Wspłonąć, se reduire en cendres.

Wspołwładność, democratie.

Wspomagać, secourir, soulager, aider. *-nie*, secours, aide.

Wspominać, mentionner, faire mention, rapeller qu. ch. *- sobie*, se ſouvenir *-nie*, reſſouvenir, la memoire.

Wspomożenie, ſecours.

Wſtać, se lever, *ią włosy*, les cheveux comencent à hériſſer, *-nie*, le lever.

Wſtąpić, o. *wſtępować*.

Wſtawiać, metre en, remboiter un os, o. *przyczyniać*.

Wſtążka, bandelete.

Wſtęchnąć, devenir relant.

Wſtecz, en arriere.

Wſtęga, un ruban.

Wſtęp, entrée, *-na srzoda*, les Cendres, *- ować*, monter sur, en, dans, entrer en passant, *-ować do zakonu* se faire religieux.

Wſtręt, oppoſition *n.* repugnance, *n.* reſiſtance, *n.* *-czynić*, repousser qu., retenir, empecher.

Wſtrząsać, ſecouer, *- nie*, la secouſſe.

Wſtrzemięzliwy, retenu, moderé, posé. *ość*, continence, retenuë. *-ie* d'une maniere retenuë.

Wſtrzymywać ſię, se retenir, se paſſer, se moderer, *-kogo*, tenir, arreter.

Wſtyd, honte, pudeur, cõfuſion. *-ieſt*, il eſt honteux. *-liwy*, honteux, *-zić ſię*, avoir de la hõte, rougir *-zić*, faire honte, confondre, *-zenie*, o. *wſtyd*.

Wsuwać, gliſſer, pouſſer dedans. *-ſię*, se..,

Wsypać, *wsuć*, *-ować*, , verser dedans qu. ch. seche.

Wszakem mowił? n'ai je pas dit? *-to ieſt iedno*, n'eſt-il pas uni? *że iednak*, mais pourtant.

Wszarz, *-wy*, pouilleux, plein de poux.

Wszczepiać, planter, inſerer, ficher dans une fente, graver.

Wszczynać, commencer, soulever, allumer, exciter *ſię*, se...

Wſzechmocny, tout-puiſſant *-ość*, toute-puiſſance.

Wszędy, *-zie*, par tout.

Wszelaki, *wszelki*, de toutes sortes, chaque, tout.

Wszeteczny, laſcif, impudique, vemẽt, *-mẽt* *-ość*, *-eńſtwo*, *-vité*, convoitise, paillardiſe. *-ik*, laſcif, libertin, paillard, *-ica*, *-ve*, ne &c.

Wszoł, un pou d'un animal.

Wszrubować, faire entrer un vis dans, faire paſſer à tour de vis, serrer à vis.

Wszem i obec każdemu, à tous generalement.

Wszyć, *-wać*, coudre dedans.

Wszyſtek, tout, entier.

Wszyscy, tous, *Wszyſtko*, tout, toutes les choses. o. *uſtawicznie* *nadewſzyſtko*, avant toutes choses, *już po wszyſtkim*, c'en eſt fait, tout eſt perdu, *-ſtkoczyń*, *chwalca*; fanfaron.

Wtaczać, couler, rouler dedans.

Wtargnąć, o. *wkroczyć*,

Wtłoczać, fouler, preſſer, pouſſer, pouſſer dedãs. *-yć ſię*, entrer par force

Wtorek, Mardi.

Wtory, ſecond, deuxieme

Wtrącać, pouſſer dedans, *-ſię*, se meler d' une chose, s' entremeler.

Wtroczyć, attacher qu. ch. sur la croupe du cheval.

Wtykać, ficher dedans, inserer, planter, *na rożen*, embrocher, mettre en broche.

Wuy, oncle maternel. *ieczny*, de l'..., *-ienka*, epouse de l'..., la tãte.

Wabić o. *przywabić*.

W walać, rouler dedans.

W więzować, lier dans.

W-wołzić, o. *wprowadzać*

W wuczać, pardonner.

Wybadać, tirer les vers du nez, *-ywać*, s'enqueter finement, *ywanie*, la recherche, enquete

Wybawić, delivrer, sauver, *-iel*, liberateur, *-ielka*, *-rice*, *-ienie*, delivrance, *n.*

Wybić, mettre dehors à force de battre, chasser, *-dno z beczki*, defoncer. *-drzwi*, enfoncer, forcer la porte, *-oko*, aveugler qu. *-zęby*, edenter qu. *-rękę*, *nogę*, disloquer, deboiter, *sobie z głowy*, bannir qu. ch. de ſon eſprit, rejetter de ses pensées, *-ſię z mocy*, secouer le joug, s' affranchir, s' affranchir de la competance d'un juge. *-ſię z kim*, se battre avec qu. *-ie*, laxation, *-cation*, *-ment*.

Wybieg, la ſortie, iſſuë, *-rozumu*, detour, sophisme, *-ać*, sortir, courir, monter en haut, se deborder, *ać przeciw komu*, aller au devant de qu. *-ać ſię z czego*, s'evader, s'echaper. *ły*, eminent, relevé.

§ *Wybielać* blãchir, deshaler

Wybierać, prendre, tirer qu. ch. vuider, choisir, trier, elire, *doł*, creuser, caver, -*kamienie*, épierrer, -*kości z ryby*, oter les os, *podatki*, exiger, lever des tailles. -*z ksiąg*, extraire, recueillir, -*się*, *gdzie*, se préparer, etre sur le point de; *nie* choix, triage, la levée des tailles, -*nie się gdzie* appret, preparatif. -*ki*, le rébut, le réjet. -*acz*, receveur, exacteur.

Wybiiać, *pozabiiać*, assõmer, tuer l'un apres l'autre. *w prasie*, imprimer, -*jak zegar*, bourdonner en l'air, sonner, -*wełnę*, battre, carder, ouvrir, drousser la laine. -*oley*, tirer, exprimer, presser, de l'huile, -*nie*, -essiõ, -ment, o. *wyciskać*.

Wybladnąć, palir, devenir tout pale, blémir, -*łość*, -ssement. -*ty*, tout pale.

Wybłysnąć, flamber, eclater.

Wyboczyć, se detourner, s'ecarter, -*enie*, detour, ecart.

Wybor, elite, *n.* fleur, -*słowo*, de paroles choisies, -*nie na wybor*, à merveille, excellemment, divinement, -*ny*, exquis, excellent, superbe.

Wybrać, o. *wybierać*.

Wybrakować, trier, choisir.

Wybraniec, un homme choisi.

Wybrnąć, sortir d'un guè, s'echaper, se sauver.

Wybrzerze, un golfe de mer.

Wybuchać, sortir par bouffée, vomir, jetter du feu, -*nie*, -ssement, bouffée.

Wyć, hurler, -*ie* -ade, ement.

Wychełznać, débrider.

Wychłodnąć, se refroidir.

Wychod, la sortie, depêse, -*zić*, sortir, paraitre, se consumer, etre depêsé, se terminer, *na swoie*, revenir à son argent, se tirer d'affaire, se delivrer de, -*zić z opieki*, sortir de minorité, -*zić z mody*, n'etre plus à la mode, vieillir, passer, *na iedno to wyidzie*, tout revient à un, cela est égal. -*zenie*, la sortie, le sortir. -*zenie kiszki*, la descente du culier. -*zony*, usé.

Wychować, elever, instruire, nourrir, -*niec*, un eléve, -*nie*, education, -*ture*.

Wychrzta, juif batisé.

Wycharchnąć, cracher.

Wychudnąć, s'amaigrir devenir maigre, -*zać*, amaigrir, degraisser.

Wychwalać, louer, glorifier, preconiser, qu. -*nie*, -ange, eloge.

Wychylać *się*, sortir, s'en aller, *nie wychyli się z domu*, il ne bouge de la maison.

Wyciąć, o. *wycinać*.

Wyciągać, tirer dehors, tendre, etendre, bander, exiger, demãder, obliger, extorquer. *z woyskiem*, sortir, tirer ses troupes, décamper, lever le camp. o. *przeciągać się*, -*nie*, extension, extraction, extorsion, la sortie des troupes, -ment.

Wycięcie, abatage, -*w drzewie*, entaille, rainure, coche. -*woyska*, la defaite.

Wycieczka, sortie derobée.

Wyciekać, ecouler, couler dehors, -*nie*, -ment, -age.

Wycieńczać, amenuiser, atenuer, rendre plus menus. -*enie*, ment. -*enie słupa ku kapiteli*, la retraite, le retrecissement.

Wycierać, torcher, froter nettoyer, *komin*, ramonner, *z błota*, decroter, -*się*, s'user, s'elimer. o. *wytrzeć*.

Wycierpić,

Wycierpieć, endurer supporter, ſoufrir.

Wyciosać, equarrir, degroſſir.

Wycinać, *wyciąć*, couper, abattre, *-kogo*, dōner, apliquer, decharger un coup à qu. fraper, donner à qu. le fouet bien serré. *-w pień*, faire paſſer par le fil de l' epée, defaire à plate couture, *-pyſk komu*, balafrer qu. *-ſię*, se faire jour le sabre à la main. *-nie*, l' act. de.. *-na robota*, decoupure.

Wyciſkać, *pieczęć* empreindre, *-co zkąd*, exprimer, tirer, preſſer, preſſurer, *co na kim*, arracher qu. ch. de qu. *-nie*, -te d' un cachet, extorſion, -ment, -age o. *wybiiać*.

Wyczerpać, épuiser, o. *wybadywać*.

Wyczka ziele, veſſe.

Wyczesać, *-wać*, peigner *-len*, vergetter, nettoyer.

Wyczyścic, nettoyer, purger, purifier, *rolą*, defricher une terre.

Wydać, *-wać co*, *pieniądze*, depenser, debourser, employer, *-sekret*, trahir, decouvrir, reveler, *-komu*, livrer, remettre, donner, *-z dział ogien*, decharger, faire du feu, *-na pośmiewiſko*, exposer à la risée, *-dekret*, publier, donner. *-za mąż*, marier, *resztę*, rendre le reſte, *na ſwiat*, mettre au jour, *wyżey*, *daley*, *w Rękodzielach*, relèver, *-ſię*, paraitre, se faire voir, se trahir soi meme, devenir public, *ſię*, *na niecnotę*, s' abandōner, aux vices, *-tek*, la depense, mise, *-tny*, relevé, eminent, *-tność*, le relief, élévation, *-wca*, diſtributeur. o. *donieść*, *z dradzić*,

Wydanie, *-wanie*, la livraison, la depense, *-corki* etabliſſemēt d'un fille,

édition, *-owocu*, production, *-kogo*, la trahison, *-czego*, l' act. de reveler qu. ch. &c. *-ſprawy w ſądach*, la prevarication, *-Panna na wydaniu*, une fille nubile, qui a atteint l' age de se marier.

Wydeptać, effiler en foulant de piez, *-trzewik*, tourner un soulier.

Wydęcie ſię, la descente.

Wyderkaf, rachat, retrait, réméré, *dać na..*, donner à titre de rachat, de retrait.

Wydłubać, creuser, caver.

Wydmuchać, faire sortir dehors en souflant.

Wydobrzeć, s' etablir entierement.

Wydobyć, o. *dobywać*.

Wydſkonalić, perfectionner, cultiver.

Wydra, loutre.

Wydrążać, o. *wydłubać*.

Wydrukować, imprimer.

Wydrwić, escroquer qu. ch. de qu. *-ſię*, se tirer adroitement, se degager de qū. ch.

Wydymać, soufler dehors, bouffer, enfler, *-ſię*, pouſſer dehors le boyau culier, *-nie ſię*, le tenesme, l' envie continuelle d'aller à la sele

Wydziedziczać, desheriter, *-nie*, privation d' une heritage.

Wydzielać, o. *dzielić*, apanager un enfant, l' emanciper, lui donner sa portion.

Wydzierać, ravir, arracher. *-ca*, raviſſeur, *-anie*, *-ſtwo*, raviſſement, -ment, pillerie, rapine, extorſion. *-ſię*, s' arracher, se tirer d' un lieu.

Wydzierżeć, jouir de l' usufruit d'un fond.

Wydziwić ſię, etre emerveillé.

Wydziwiać o. *przewodzić*

Wydzwignąć, delivrer.

Wyfiglować, obtenir par fineſſe, *-ſię*, eviter par adreſſe, eluder.

Wyforować, chaſſer qu.

Wygodzić, assister, servir
Wyganiać, chasser, *-zkraiu* bannir, exiler, reléguer.
Wygarnąć, rafler, tirer dehors.
Wygasić, detiser, eteindre.
Wyginać, bossuer, courber
Wyglądać, régarder par, mourir d' attente.
Wygładzić, aplanir, polir, faire uni, raboter.
Wygłować, faire rougir au feu.
Wygłodać, ronger dedâs.
Wygłodzić, afamer.
Wygluzować, effacer, rayer.
Wygnać. o. *wyganiać*, *-nie*, exil, expulsion, bannissement, *- niec*, un bannit, exilé.
Wygnić *-wać*, pourrir.
Wygodny, cōmode, propre, *-nie*, -ment, *- da* -ité.
Wygon, chemin par ou le betail va au paturage.
Wygorzeć, bruler, *od słońca*, devenir tout sèc, aride, *-lina*, terre brulée.
Wygotować, expedier, depecher, etre pret, o. *wywarzyć*,
Wygrać, gagner au jeu, l' emporter.
Wygramolić się, se tirer avec peine.
Wygryzać, ronger, *-ienie* corrosion.
Wygrzebać, deterrer *-acz*, tire-braise.
Wygrzonąć, tirer dehors.
Wygubić, extirper, detruire.
Wyiadać, manger tout.
Wyiaśnieć, s' eclaircir, *gdyby się wyiaśniło*, si le tems perçait.
Wyiawić, decouvrir, trahir un secret, *-się*, venir au jour, eclater, *-enie*, decelement.
Wyiąwszy, o. *oprocz*.
Wyiazd. la sortie, depart.
Wyiechać, partir, *-na plac* se mettre, se rendre sur la place, *z czym*, etaler qu. ch. n' avoir qu' une chose dans la bouche, se vanter.
Wyięcie, extraction, reserve.
Wyiednać, impetrer, procurer, *-nie*, -ation.
Wyięty, tiré, exemt.
Wyieżdzać, o. *wyiechać*.
Wyimować, tirer dehors, *-od czego*. exemter, o. *wyięcie*.
Wyiezdne, le départ.
Wyiskrzyć się, se hausser, s' eclaircir.
Wyiuchtować, corroyer, travailler du roussi.
Wyka, la vesse.
Wykalać, tirer en piquât *-oczy*, crever les yeux, *-zęby*, curer les dens. o. *dowodzić*.
Wykapać, degouter.
Wykalsznąć, cracher, jetter dehors en toussât.
Wykiełznać, débrider.
Wykipiać, bouillir par dessus, s' enfuir, *-nie*, l' ebulition.
Wykisieć, sortir par la fermētatiō, fermēter assez
Wykład, explication, traduction, *-słow*, etimologie, *-towarow*, exposition, etalage. *-ać*, mettre hors, etaler, debaler, exposer, commenter *-konie*, deteler. o. *tłomaczyć*,
Wyłożyć, *na co*, o. *wydać*.
Wyklarować, rendre clair, devenir clair.
Wyklektać co na kim, escroquer de qu.
Wyklinać, excommunier
Wykłoć, percer.
Wykluło się kurczę, le poussin eclorroit.
Wykonać, achever, finir, accomplir, *-przysięge*, preter un sermēt, *-ywacz*, executeur.
Wykopać, *wać*, deterrer, fouir, efondre, tirer de terre, *-nie*, -ment.
Wykorzeniać, deraciner, *-enie*, -ment, extirpation.
Wykosławić, tourner un soulier.
Wykować, forger.
Wykrącać. manier autour de soi, *w tańcu*, piro-

piroüeter, tourner, *na koniu*, caracoler un cheval.
Wykraczać, passer les bornes, transgresser, manquer à, exceder.
Wykraść, -*dać*, voler, derober, enlever, emporter.
Wykrawać, lever, couper, oter sur qu. ch.
Wykręcać, tirer avec force, tordre le linge, chercher de detours, biaiser, tortiller, -*cić się*, se tirer d' une afaire, -*tarz*, fin, chicaneur, sophiste, -*ty*, detours, finesse, argumens subtils, -*tnie*, nement, captieusement.
Wykruszać briser, decroter, égrener. *się* s'ecailler
Wykrzesać się, se former, se civiliser. o. *okrzesać*
Wykrzyk, cri de joie, aclamation, -*ać*, s' ecrier, crier, proclamer qu.
Wykrzywić, courber, -*gębę*, faire des grimaces, tourner la bouche. -*nie* -ment.
Wykupić, -*wać*, racheter, -*zastaw*, forgager, degager. -*enie*, rachat, -ment.
Wykurzać, epousseter, oter la poussiere.
Wikwinty, affectation, afeterie.
Wykwitować, quittancer
Wylać, -*nie*, -ment.
Wyłączać, separer, mettre à part -*enie*, exclusion, -atio.
Wyładować, decharger, charger trop.
Wyłamać, -*wać*, forcer, enfoncer, briser, rompre, -*się*, se delivrer, s' afranchir.
Wylatować, s' envoler.
Wyłapać, prendre tout peu à peu.
Wyławiać, vuider un etag
Wyłazić, sortir dehors.
Wyleczyć, guerir,
Wylegać się do woli coucher à plaisir.
Wylęgać się, sortir de la coque, eclorre, faire des petits, couver.

Wylęgły,

Wylęgły, eclos, couvé, mis bas.
Wyłeptać, laper tout.
Wylewać, verser, epandre, -*jak rzeka*, deborder, sortir de son lit, se decharger, -*nie*, -ment
Wylewek rzeki, ravine, debordement, -bord, -*morski*, marais de mer.
Wyłgać, obtenir par mensonges.
Wyleżeć się, dormir tout son soul.
Wyliczać, nombrer, compter, detailler, raconter, -*nie*, denombrement.
Wylinieć, muer, changer de plume ou de poil.
Wylizać, lecher, -*brzegi*, raser les bords.
Wyłoga, revers, surjet, le parement
Wylot, *na wylot*, d' outre en outre, au travers du corps, à jour.
Wyłożyć, surjetter o. *wykład*.
Wyłudzać, obtenir qu. ch. par flaterie.
Wyłupać, ecaler, ecosser. piler, voler, -*oczy* crever les yeux à qu. *ować się jak obraz*. s'ecailler.
Wyłuskać, peler, oter l' ecorce, ecerner.
Wymachać się, devenir las à force de manier les mains.
Wymacać, chercher, decouvrir, eventer.
Wymagać, o. *wyciągać*, venir à bout de qu. ch. presser qu.
Wymalować, fairer le portrait de, depeindre.
Wymarszczać, déplisser,
Wymawiać, prononcer, articuler, -*ć komu*, reprocher qu. ch. à qu. -*kogo* excuser, disculper, -*sobie*, excepter, reserver, *się*, seprononcer, s'excuser, *wydać się*, enferrer, se trahir soi meme, *nagadać się wgniewie*, decocher sa colere contre qu. -*nie* -iation, -ation, reproche, excuse.

Wymaczać,

Wymazać, effacer, rayer.
Wymęczyć co, extorquer
Wymiar, la mesure, la proportion, dimensiõ
Wymiatać, balayer.
Wymię u krowy, une tetine.
Wymełek, la mouture.
Wymieniać, nommer, mentionner, dire, o. *zamieniać*.
Wymierać, s' eteindre, mourir, l' un apres l' autre.
Wymierzać, mesurer. o. *mierzyć*.
Wymijać, passer outre
Wymiot, rebut, *-morski*, sparies. o. *womit*.
Wymłacać, achever de battre le blé.
Wymłot, blé battu.
Wymoczyć, faire tremper, *-z soli*, dessaler, *-ny*, trempis.
Wymodlić, o. *wyprosić*.
Wymorzyć, accabler de famine.
Wymowa, eloquence, prononciation, *ny*, eloquent *-nie*, -ment.
Wymowka, excuse, *-i godny*, -able.
Wymurować maçonner, elever une muraille.
Wymuszać, o. *wymagać*.
Wymknąć się, echapper dehors, glisser, couler dehors.
Wymysł, fiction inventiõ, rafinement.
Wymyślać, feindre, inventer, composer, rafiner, faire difficulté. *-ny*, dificile, affeté. *-nie*, d' une maniere trop affectée.
Wymywać, laver, rincer, nettoyer.
Wynalezca, inventeur, *-ienie*, -ion, la decouverte.
Wynaydować inventer, decouvrir.
Wyniść, o. *wychodzić*,
Wynędzić, reduire à la misere.
Wynieść, o. *wynosić*.
Wyniesienie, elevation, promotion.
Wynikać, sortir, emaner, venir, paraitre.

Wyniosły

Wyniosły, levé, haut, ambitieux, *-le*, -semẽt, *-łość*, elevation, hauteur, ambition.
Wyniszczać, reduire au neant.
Wynosić wgorę, elever, hausser, *z kąd*, porter dehors, *-wiele*, monter à, produire, porter, *na godność*, avancer, agrandir, elever, *-kogo*, louer, preconiser, *- plotki*, raporter, *się zkąd*, deloger. *się*, s' enorgueillir, s' elever, se glorifier, o. *wynosi tyle*, fait autant, o. *wyniesienie*. emportement.
Wynurzać, o. *wyjawiać*.
Wyobrażenie, image, idée, impression.
Wyorać, labourer.
Wyostrzyć, efiler, eguiser.
Wypaczać się, travailler, se dejetter, se tourmẽter.
Wypadać, tomber, echapper, se jetter, se lancer, sortir avec vehemẽce, faire une sortie sur l' ennemi, *jak dekret*, passer, se conclure, *z łaski*, etre disgracié, *z pamięci*, echapper de la memoire, *-nie*, eruption.
Wypalać, bruler, consumer par le feu, *cegłę*, cuire, *z fuzyi*, tirer.
Wyparzać, rinser avec l' eau chaude.
Wypasać, brouter.
Wypaproszyć, éventrer, oter les entrailles.
Wypatrować, épier.
Wypędzać chasser.
Wypełniać, accomplir.
Wypełnienie, accomplissement.
Wypiekać, cuire. *-ły chleb*, le pain cuit.
Wypielać, arracher les herbes.
Wypełki, sarment.
Wypierać, pousser dehors
Wyprać koszulę, blanchir *-kogo*, batre, fraper.
Wypijać, boire tout.
Wypis, copie, extrait.

Wypisać

Wypisać, extraire, copier.

Wypłacać, payer, satisfaire

Wypłakać co, obtenir par les pleurs. *-oczy*, pleurer jusqu' à perdre les yeux.

Wypłaſzać, mettre en fuite.

Wyplątać ſię se retirer de la preſſe ou de l' embarras.

Wyplecienie członka, dislocation.

Wypłokać, rincer, laver.

Wypłonić ziemię, rendre la terre ſtérile.

Wypłonienie, amaigriſſement.

Wypluwać, cracher. *-nie*, crachement.

Wypływać, nager dehors, sortir à la nage.

Wypływać, *wyciekać*, écouler, couler dehors.

Wypocić ſię, suer.

Wypogadza ſię, fait clair & serein.

Wypokutować, faire pénitence.

Wypolerować polir *ny* poli

Wyposażać corkę, douer, doter.

Wypowiadać, *-dzieć*, dénoncer, renoncer, declarer, *-danie*, -ation.

Wypowiedziany, dénoncé.

Wypraszać, impétrer, *-ſię* déprier, *-nie*, priére, requête.

Wyprawiać, expédier, envoyer, députer qu. *-ſkory*, corroyer, passer, aprater, *-ſię gdzie*, s'apprêter, *-ryby*, éventrer, habiller les poiſſons, *-rolą*, labourer, cultiver, *-a* -tiõ, *-a corki*, trouſſeau, *cz*, -teur, *-ny na wino*, un bon gourmet, *-iony*, -é,

Wyprawować, gagner par le procés.

Wyprężać, courber en forme d'arc.

Wyprężenie, courbement.

Wyproſiciel, interceſſeur, qui détourne par ses priéres quelque mal.

Wyprotek, enfant tiré du ventre de sa mére par l' opération césariẽne.

Wyprowadzać, mener dehors, conduire, accompagner.

pagner. *-ſię*, déloger, changer de logis.

Wyprożniać, vuider. *wóz*, *ſtatek*, décharger.

Wyprożnienie, vuidange, decharge.

Wyprzęgać, désatteler, dételer *Wyprzątać*, vuider

Wyprzedzać, anticiper, prévenir, dévancer, surpaſſer.

Wypukły, rompu, à qui les boyaux descendẽt. *-ość*, la boſſe, convexité, boſſelage, *-e czoło*, frõt vouté, *-e oczy*, des yeux à fleur de tete.

Wypuſzczać, laiſſer, lâcher faire sortir. *z opieki*, émanciper, mettre hors de sa puiſſance. *-nie*, relâchement, remiſſiõ. *-ny*, lâché, remis.

Wypychać, pouſſer dehors, *-nie*, l'action de de pouſſer dehors avec force.

Wypytać, *wać* demander, interroger. s'enqueter

Wyrabiać parfaire, gagner

Wyrachować, rendre compte juſte.

Wyradzać ſię, dégénerer. *-ſię ziemia*, la terre devient ſtérile.

Wyraſtać, croître, devenir grãd. surcroitre, *w ſtup* croitre en tige, *-nie z ciała*, excrecẽce, accroîſſement, *-nie z ziemie*, germe.

Wyraz, expreſſion, *-zić*, -imer, nommer, pronõcer, raporter, representer, imiter, *-nie czego*, -tatiõ, *-żnie*, clairement, diſtinctemẽt, *-żny* expres, *żony*-imé

Wyrąbać, abatre, extirper.

Wyręczać, être caution pour quelqu'un.

Wyręczenie, caution.

Wyrobek, gain.

Wyrobiony, fait. *-wytarty*, mangé, rongé, usé, *-nabyty*, gagné.

Wyrocznica, oracle,

Wyrodek, bâtard, avortõ.

Wyrodzenie, dégénératiõ.

Wyrodzony, dégénéré.

Wyrok, décret, arrèt, sentence.

tence. - *Boski*, oracle, me. -*czynić*, faire serment.

Wyronić, perdre sans savoir.

Wyrosły człowiek, un homme de grande taille. -*sły*, crû.

Wyrostek, garçon, qui est au dessus de quator ze ans. -*ziol*, jet, rejeton.

Wyrownać komu, faire de même.

Wyrównanie, aplanissement.

Wyrównywać, égaler, rendre égal.

Wyrozumienie, intelligẽce, -*słów*, ẽtendemẽt. -*literalne*, le sẽs littéral

Wyrozumiewać co, entendre, comprendre. -*z kogo*, l'apprendre. -*komu*, avoir la connoissance, savoir cõpatir.

Wyrozumnie, intelligiblement.

Wyrozumny, intelligible.

Wyrwa, la brêche. -*nie*, arrachement.

Wyryć z ziemie, tirer dehors. - *na kamieniu*, graver. - *z kamienia* tailler.

Wyrysować, graver.

Wyryty, tiré dehors, gravé

Wyrywać, arracher. -*się z niepotrzebną mową*, babiller.

Wyrządzać złość, faire du mal, nuire, incommoder, jouer un tour.

Wyrzec, prononcer, dire.

Wyrzeczenie się, renonciation, désaveu. -*nie*, énonciation.

Wyrzekać się, renoncer, interdire de faire une chose. -*ły*, renoncé.

Wyrznienie, taille.

Wyrzucać, jeter dehors. -*na oczy*, reprocher. -*z rady*, déposséder de quelque dignité. -*się krosta*, la pustule s' éléve. -*nie na oczy*, reproche. -*nie*, l' action de jeter dehors.

Wyrzutek, rebut.

Wyrzygnąć, dégorger.

Wyrzynać, couper, tailler

Wyrzynać,

Wyrzynać na czym, graver, tailler.

Wyrzynany, gravé, taillé.

Wysączać, dégouter,

Wysadzać, mettre dehors.

Wysarknąć, humer.

Wyschły, sec, maigre.

Wyście, sortie, issuë.

Wyścigać się, courir plus fort. -*nie*, course.

Wysep, une île. - *piasek*, une couchée de sable.

Wysiadać, descẽdre, mettre pié à terre. - *nie*, descente.

Wysiewać, semer. -*sitem*, tamiser, cribler.

Wysiew, semẽce, le semer

Wysiewki, criblures.

Wysilać się, perdre les forces. -*się zboże*, sort avec impétuosité.

Wyskakowanie, saut, dãse

Wyskakować, sauter, saillir hors.

Wyskakuiąc, en sautelãt.

Wyskrobać, racler, rayer. -*nie*, raclement.

Wysławiać, louer. -*acz*, loueur. *enie*, louange, éloge.

Wyslakować, trouver à la trace.

Wysłanie, envoi.

Wyslizngć się, glisser, s' écouler, échaper des mains.

Wysłuchać, exaucer, écouter. -*cz*, écouteur.

Wysługa, *wysłużone pieniądze*, solde, salaire.

Wysługiwać co, gagner.

Wysłużony, gagné.

Wysmagać, fouetter. -*ny* fouetté.

Wyśmiać się, se moquer, se rire de quelqu' un, se jouer.

Wyśmienity, exquis, excellent, admirable.

Wysoki, haut, élevé. -*o*, hautement. -*ość*, hauteur, élévation.

Wyspa, l' île.

Wyspiasty, insulaire.

Wyśpiegować, épier, chercher à la trace.

Wyśpiewać, gagner en chantant. -*co na kogo*, révéler..

Wyspokoić się, se reposer.

§*Wystawać*, *piwo się wystaie &c.*

ie &c. se reposer.
Wyſtarczyć, suffire.
Wyſarzeć ſię; vieillir.
Wyſtawiać, exposer, dres cõſtruire, remettre à tẽs
Wyſtępek, le vice. *-owanie kroſt*, élevure des puſtules. *-ować*, faire faute, sortir, mõter.
Wyſtraszyć, obtenir, chasser par menaces.
Wyſtrzegać ſię, se garder
Wyſtrzelać, décharger.
Wyſtudzać, refroidir.
Wysuwać ſię, s' écouler.
Wysuszać, sécher. *-ący*, deſſicatif.
Wyswarzyć co, acquérir en querellant.
Wyświadczać, témoigner son affection.
Wyświecić kogo, bãnir, exiler. *-ony*, exilé, bãni.
Wyswobodzenie, affranchiſſement. *-ić*, affrãchir, *-iciel*, libérateur, *-ony*, affranchi.
Wysychać, devenir sec, se sécher.
Wysyłać, envoyer.
Wyſypać; verser; épancher
Wyſpać ſię, dormir aſſez.
Wyſysać sucer, *-nie*, *-*mẽt
Wyſzafować; depẽſer.
Wyszalbierować, acquérir par tromperie.
Wyszaleć, exercer sa rage
Wyſżaſtać, rincer, laver.
Wyſczekaćſię, aboyer aſſez
Wyſzczerbić, ebrecher.
Wyszczerzać, zęby, montrer les dens.
Wyszczwać, chaſſer par les chiens.
Wyszlakować, trouver les traces.
Wyszperać, chercher diligemment.
Wyszukać, chercher par tout, fouiller par tout.
Wyszumieć, se désenivrer en dormant, cuver son vin.
Wyszydzić kogo, se moquer de quelqu' un.
Wyszywać, broder. *-cz*, brodeur. *-ny*, brodé. *-nie*, broderie.
Wytaczać, rouler. *-krew*, faire saigner, verser le sang. *-co*, tirer, faire sortir, *-ſprawę*, interjeter appel, venir en justice.

Wytargować, marchãder.
Wytarty, froiſſé, usé.
Wytchnąć ſobie, reposer, respirer, reprẽdre son haleine, *koniom*, refraichir les chevaux, *-ienie*, repos, ſéjour, respiratiõ
Wytecz, *wytykanie dzieſięciny*. dîmes, chãpart.
Wytłaczać co, preſſer *-nie*, preſſion.
Wytłoczony, preſſé. *-yny*, les frondrilles.
Wytrącać co z ręku, pouſſer hors des mains, *co z pieniędzy*, deduire, rabatre. *-enie co z pieniędzy*, le rabat.
Wytrawić, cõſumer tout.
Wytrębować, publier, ſignifier à son de trompe. *-nie*, publication à son de trompe.
Wytrwać, avoir la patience, diſſimuler, endurer. *-nie*, patience.
Wytrych, paſſe-par-tout, une fauſſe clé, crochet
Wytryka zrzodło, la source rejaillit, *-nie*, sortie, rejailliſſement.
Wytrząsać, secouer.
Wytrzeszcz, un homme qui regarde fixement.
Wytrzeszczać oczy, regarder ſixement.
Wytrzeźwić, désenivrer.
Wytrzymać, diſſimuler, avoir la patience. *-anie* diſſimulation
Wytykać, pouſſer dehors. *-dzieſięcinę*, exiger les dîmes. *-kogo palcem*, montrer, faire connoitre *-cz*, qui perçoit des dîmes.
Wyuczać kogo, enseigner, perfectiõner.
Wyuzdać, débrider. *-nie*, débridement. *-ny*, *-é*.
Wytrzepać, epouſſeter.
Wywabiać kogo, attraire, appeler, faire, ſortir.
Wywalać, faire sortir avec effort, jeter ou pouſſer dehors.
Wywarzać, faire bouillir tout *-nie*, une décoctiõ.
Wyważać, lever, soulever
Wywiadować ſię, s'informer.
Wywięędły, flétri, fané.

Wywielga, wilga ptak, loriot.
Wywiera mięso, la viande cuit. ać kogo, mettre dehors.
Wywiercić, percer avec une tariére.
Wywieszać co, afficher dehors, mõtrer la lãgue
Wywietrzały, fané, flétri.
Wywietrzeć, faner, flétrir -nie, évaporation.
Wywierać, éventer, vanter, vanner, souffler hors.
Wywiiać co z płatka, déveloper. -nogę, rękę, disloquer, déboiter.
Wywikłać, demêler, débrouiller. -ny, démêlé, débrouillé.
Wywinienie członka, dislocation.
Wywiniony, disloqué - z płatka, dévelopé.
Wywłaczać, tirer dehors.
Wywnętrzać, ôter les entrailles.
Wywod, purificatiō, preuve. -nie, authentiquement. -zą się ptaki, les oiseaux s'en vont. zić, prouver, approuver. -zić się z czego, se justifier. -zić kogo, mener dehors. -zić mury, élever les murailles. zenie murów, élévation ziny, purification.
Wywołać, apeller, évoquer publier, proclamer, decrier. -sądy, dénoncer. -nie, appel, evocatiō.
Wywóz, transport, charriage. -ić, charrier, trãsporter. - iciel, transporteur.
Wywracać, renverser, bouleverser. -nie, renversement.
Wywróciciel, destructeur.
Wywrót, wywrócenie, renversement.
Wywyższać élever, hausser
Wyżebrać, mendier.
Wyżeł, chien de haut nez
Wyżey, plus haut.
Wyzina, pourceau de mer.
Wyznaiący, confessé.
Wyznanie, confession.
Wyznawać, confesser, avouer

vouer. -ca, confesseur.
Wyższy, plus haut.
Wyzucie, déchaussure.
Wyzuwać, déchausser.
Wyzwalać, délivrer. -cz, liberateur. -lanie, délivrance. -leniec, affrãchi, mis en liberté. -olony, délivré.
Wyzywać, appeler, provoquer, défier. -acz, défiant, qui provoque. nie, appel, évocation.
Wzad, en arriére, derriére. -iść, aller en arriére, aller à reculons. -patrzyć, regarder derriére soi. - wywracać, renverser sur le dos. -wracanie się, retour, l'action de retourner. -obrócony, retourné.
Wzaiem, l'un pour l'autre. -ny, réciproque, pareil, mutuel. -nie, réciproquement, pareillement. -nie oddać, rendre la pareille -ność, la pareille.
Wzbestwiać się, devenir farouche.
Wzbierać kogo, fouetter, battre. -rzeka la riviére déborde. -nie wod, l'inondation, débordement.
Wzbiiać się w zgórę, s'élever en haut.
Wzbudzać kogo, exciter.
Wzdawać, livrer & bailler, contumancer qu.
Wzdęcie, tumeur.
Wzdęty, enflé.
Wzdłuż, tout du long.
Wzdrygać się, trembler de peur. -nie, frisson, frayeur, tremblement de peur.
Wzdychaiący, soupirant.
Wzdychać, soupirer, gemir, -nie, soupir, gemissement, sanglot, elan, -nie cięzkie, profond soupir, -nie ucięte, soupir entrecoupé.
Wzdymać się, enfler, être fier & orgueilleux.
Wzgarda, mépris. -zać, mépriser. -y godny méprisable. -nie, par mépris. -ziciel, mépriseur -zony, méprisé.

Wzgląd,

Wzgląd, egard, consideration, deference, respect, *-ędem*, vû qu. ch. en egard à, à l' egard, par raport. à.

Wzgorę, dessus, au dessus, en haut, *-golić*, raser à contre poil, *-płynąć*, nager à mont, à contre-mont, en remontant, *pod gorę*, vers le haut d' une montagne, *-idzie cena*, le prix hausse, *-patrzeć*, regarder en haut.

Wziąć, o. *brać*, *-tek*, recette, chose reçuë,

Wziętość, acceptation, accueil, *-y człowiek*, un homme de mise, reçu, accueilli.

Wzlecieć, s' envoler en haut.

Wzmagać *się*, se refaire, se remettre, se retablir, se renforcer, se redresser, s' augmenter. *-iący*, convalescẽt, *-anie*, la convalescence, retablissement, renfort.

Wzmianka, mention,

Wzmocnić, renforcer, redresser.

Wznak, à la renverse, sur le dos, *-leżeć*, coucher le ventre en liant.

Wznawiać *co*, renouveller, *-nie*, -ment.

Wzniecać, ralumer le feu, exciter, atiser, renflammer, alumer, reveiller, susciter, *się*, se ralumer, &c. *-nie*, l' act. de &c.

Wznisć, o. *wschodzić*.

Wznosić, o. *podnosić*.

Wznowić, recommẽcer.

Wzor, patron, modele, exemple, maniere, façon, un ouvrage à fleurs, à feuilles, *-ki wybiera*, c' est un critique, censeur, controleur, *-zysty*, façõné, ondé, tavelé, madré, comme une peau.

Wzrastać, croitre, devenir plus grand.

Wzrok, la vuë, regard, *-krotki*, miopie, courte vuë, *-owy*, visuel.

Wzrost, la taille, la grandeur du corps.

Wzrot *wozu*, &c. braquement.

Wzruszać, remuer, emouvoir, toucher, exciter, *-zwierza* faire lever, vuider, lancer la bete, *-się*, se remuer, se mouvoir, se sentir emu, etre touché, se soulever, etre en troubles. *nie*, remuëment, agitation, emotion, mouvement de compassion, trouble, sedition.

Wzwarzyć *co*, faire bouillir.

Wzwiady, perquisition, recherche, decouverte.

Wzwierać, commencer à bouillir, aller bouillir

Wzwod, un pont-levis,

Wzwodzić, soulever.

Wzwodę, à mont, o. *wgorę*.

Wzwyczaić, accoutumer.

Wzwyż, en haut, dessus, ci-devant, ci-dessus, au dessus de, *-na łokieć*, à la hauteur d'une aune

Wzywać, invoquer, implorer, apeller qu. faire venir, *-nie*, invitation, *-iący spadek*, le Vocatif

Na mieyscu X. szukay KS

ZZZ.

Z, *że*, de, de dessus, d' entre, en, par, à cause de, du, de la, de la maniere, de la mode, par, du coté de, suivant, selon, environ, à peu prés, sur, avec de, au declin, vers la fin.

Z *daleka*, de loin, *z bliska*, proche, près, de p ès.

Z *dawna*, depuis long tems.

Z *dołu*, d'en bas, *z gory*, d' en haut. (coté.)

Z *drugiey strony*, de l'autre

Z *dworu*, au dehors, par dehors.

Z *gruntu*, totalement, tout à fait, entieremẽt

Z *kąd*, d' où, *- inąd*, d' autre part, *- kolwiek*, de quelque lieu que

ce soit.
Z kara gniady, qui tire sur le noir.
Z łaski, gratuitement.
Z mrokiem, sur la brune
Z musu, par contrainte, de necessité.
Z nagła, promptement, tout d' un coup.
Z nieba, par un coup du ciel.
Z niego wielki człowiek, on a en lui un grand homme.
Z nienacka, au depourvu, sans y avoir pensé.
Z obustron, de tous les deux cotés.
Z okna patrzeć, regarder par la fenetre.
Z południa, z pułnocy, tout aprés le midi, le minuit, au declin, vers la fin.
Z przodku, derriere, devant.
Z przyrodzenia, naturellement.
Z rana, dès le matin.
Z raz, seulement, au moins une fois.
Z razu, du commencement.
Z świtem, dès la pointe du jour.
Z tąd, d' ici.
Z tamtąd, de là.
Z tey strony rzeki, deçà la riviere, *z tamtey*, au de là de.
Z tey przyczyny, par cette raison.
Z trefunku, par accidẽt, par hasard, par fortune par bonheur.
Z wierzchu, par dessus, par dehors.
Ze dzbanka pić, boire dans la cruche.
Za, pour, de, sous, durãt, pendant, du tems de, trop, par, en consideration, en faveur de, au lieu de, à cause de, dãs dans un tems de, dans l' espace de, entre ci &... par dessus, comme, derriere, au delà de, après.
Za co? combien? pour combien, pourquoi, par quelle raison.

Za co

Za co za to, à quel prix que ce soit.
Za czasu, au tems de.
Za dnia, de jour.
Za gotowe pieniądze, pour argent comptant.
Za lata, dans l' été, de l' eté, pendant l' été.
Za moiey pamięci, de ma mémoire.
Za pogody, pendant le beau tems.
Za radą, selon le conseil, d' après votre conseil, suivant.
Za rzeką, au delà de la riviere.
Za świeża, durant sa fraicheur.
Za tyle, pour tant, pour autant, *za tyleż*, tout autant, pour le meme prix. *mieć kogo za..* prendre qu. pour, croire qu. son ami.
Za twoie zdrowie, à votre santé.
Za uchem, derriere l' oreille.
Za pasem, dãs la ceinture §
Za bramą, hors de la porte, au delà de la porte.
Za morzem, outre mer, au delà de mer, au delà du fleuve. *Iść za kim*, suivre qu.
Za dwa, trzy miesiące, dans deux trois mois. au bout de deux, trois mois.
Za sobą, après soi, derriere soi.
Zamknąć drzwi za sobą, fermer la porte sur soi.
Za kim mowić, repeter les mots de qu. parler en faveur de qu.
Za skorą, entre la peau & la chair.
Za czasem, avec le tems *ieden za drugim*, l' un apres l'autre, *noga za nogą*, pas à pas, pié à pié *dzień zadniem* au jour le jour, au jour la journée.
Za twoią radą, à, suivant, selon votre conseil.
Za pozwoleniem, avec permis-

permission, sauve le respect.

Ząb, la dent, *wyrosły z rzędu*, une surdent.

Zębow bolenie, mal de dens, aux dens.

Zęby kątne, dens de sagesse, *trzonowe*, ·machelieres, grosses. *kły*, ·canines, *oczne*, ·oeillieres, *-przednie*, de devant, incisives. *-u klucza*, ·paneton, boute ·role, dens de clé, *wykałać*, curer les dens. *przez zęby mowić*, parler des dens.

Żaba, une grenouille, *-drzewna*, verdier, calamite, *zielona wodna*, graisset, *purhata*, crapaut.

Zabawa, afaire, amusement, besogne, *-nik*, eur. *iać*, ·ser. occuper. *-ka*, ette, passe tems, occupatiō, *ny*, affairé, surchargé d' afaires. occupé.

Ząbek, petite dent.

Zabić. o. *zabiiać*, *-ie człowieka*, homicide, meutre, massacre. *-ie bydlęcia*, tuerie, *w kartach*, main.

Żabi krzek, la semence de grénouilles.

Zabiegać, *żeć*, *gnąć*, courir au devant, *czemu*, obvier, prevenir, couper chemin à, detourner. *o co*, aspirer à, desirer, ambitiōner, briguer l' amitié de qu. *o starać się*, *-iący*, ·pretendant, rechercheur. *nie*, eloignement, empechement, recherche, anticipation, prevention, preservatif.

Zabiegi, eforts, empressement, *ły*, adroit à gagner.

Zabielić, blanchir.

Zabierać, enlever, prendre, ravir, emporter tout, se saisir. *iak woda*, inonder, *-mieysce*, occuper la place, *przyiaźń*, faire, contracter. *do skarbu*, confisquer, *się*, se disposer, se preparer

parer, s' apreter à, s' enraciner, prendre, *się na co*, tendre à, il y a apparence que. *-nie*, enlevement, -cation.

Zabiiać, tuer, oter la vie, meurtrir, egorger une bete, assassiner, *w kartach*, battre, emporter une carte, *iaycami*, brouiller, battre, *-armatę*, enclouer. *-okrutnie*, massacrer, asommer cruellement, *się*, se tuer. *alnia*, boucherie. o. *zabicie*.

Żabiniec, grenouilliere.

Żabka, grenouillette.

Ząbkowaty, crénelé, *-ość*, ·ure, ouvrage crénelé, o. *robić*, -er.

Zabłądzić, *-kać się*, s' ecarter, s' egarer, sortir de son chemin, *-kane bydle*, une bete perduë, egarée.

Zabłocie, endroit sec après un bourbier.

Zabłysnąć, reluire, eclater, briller.

Zababony, *-ność*, superstition, *-nie*, -eusemēt, *-ny*, -eux.

Zaboleć, cōmencer à faire mal.

Zabość, piquer le cheval

Zaboy, *stwo*, meurtre, homicide. *-dzieci*, infanticide, *-ca*, homicide, assassin. *-czyna*. meurtriere.

Zabraniać defendre, empecher, *-nie*, -ment.

Zabranie, enlevement. confiscation. o. *zabierać*,

Zabrnąć, guéer fort loin, s' embarquer, se perdre dans.

Zabrudzić, rendre trop sale.

Zabrzmieć, retentir, resonner.

Zabudować, batir devāt, remplir d' édifices.

Zaburzyć, agiter, troubler.

Zacenić, mettre le prix.

Zachcieć, vouloir, desirer *-wa mi się*, l' envie me prend, me saisit, je suis en humeur de. il m'

m' arrive.

Zachęcać, encourager, animer, gagner qu. à son parti.

Zachłysnąć, s' engorger.

Zachmurzać się, se troubler, s' obscurcir, se brouiller, se couvrir de nuages. *-nie*, -issemēt.

Zachod, le coucher du soleil, couchant, Occident, *-ni*, -tal, qui regarde le...

Zachodzić iak słońce, se coucher, *-w co, z kim, gdzie*, entrer dans, s' engager dans, etre ē-trainé, avancer loin dans, percer, *na kogo*, tacher de surprendre, tenter qu. par, *w czym*, y avoir part, s'y interesser *-czym*, se couvrir de. *-komu drogę*, aller, courir au devant de, *w głowę*, perdre une partie de son bon sens, *-krwią*, se meurtrir, devenir livide. *w lata*, etre sur l' age, avancer en age. *-między kim*, se passer entre qu. *jak noc, śmierć &c*, revenir, arriver, venir, o. *zabiegać*, *nadchodzić*.

Zachorować, tomber malade.

Zachować, garder, conserver, *-nie*, -ation. grand credit, amitié. *-sobie co*, se reserver qu. ch. *się*, s'observer, se pratiquer.

Zachwalać, préconiser, louer trop.

Zachwaścić się, se couvrir de mauvaises herbes.

Zachwiać czym secouer, ebranler, *-się*, s' corá-ler, branler, chanceler, vaciler, hésiter, broncher, *nie*, ment. secousse, bronchade.

Zachwytać, empoigner, se saisir de, atraper, enlever, s'emparer de, s' extasier, ravir en extase. *-enie*, -ment, ravissement.

Zaciąg czego, guindage. *ludzi*, levée de soldas, faisances des paysans. *-ać*, lever, guinder, tirer en haut, faire venir, lever des soldas, demander, procurer, atirer. *-ać na siebie*, s'atirer, se causer, *ać długi*, prendre, emprunter, sur sa terre, oberer son fond, *ać się*, s'engager, *-anie, nienie*, o. *zaciąg*, emprunt d'une somme *-ony*, levé, enrolé.

Zaciecz, debordement.

Zaciek, elancement. *-ać*, ecouler, degouter derriere qu. ch. *-ać się*, courir trop. o. *zapęd*.

Zacierać, effacer, aplanir, pallier, colorer, couvrir rayer, delayer. *-nie*, -ssement, palliation.

Zacieśniać, retrecir,

Zacięty, opiniatre, *-ość*, -eté.

Zaciężny, o. *zaciąg*.

Zaciężyć, augmenter le poids.

Zacimiać, obscurcir, ombrager, *-komu*, boucher la vuë à qu. oter le jour, *nie zacimiay*, otez-vous; retirez-vous du jour. *-nie*, l' act. d' ...

Zacinać drzewo, ētamer, *konia*, toucher. *-się*, s' arreter, s'acrocher, se couper, *się jak koń*, demeurer tout court, reculer.

Zaciosać, eguiser un pieu

Zaćmić się, s' obscurcir, *-enie*, -ité, -cissement, *jak słońce*, s' eclipser, *-nie słońca*, eclipse. *n. -nie rozumu*, un esprit bouché.

Zacny, noble, excellēt, illustre. *-ie*, -ment. *-ość*, -esse, -ce, splendeur.

Zac. co zać. de quel prix, de quelle trempe.

Zaczęcie, o. *początek*.

Zaczekać, attendre un peu.

Zaczepiać kogo, en vouloir à qu. se prendre, se froter à qu. piquer, ataquer, agacer qu. *-ka*, petite querelle, picoterie.

Zaczerwie-

Zaczerwienić się, rougir.
Zaczopować, embréver,
Zaczym, par consequẽt. donc.
Zaczynać, commencer, *-nie*, -ment, *-ięcy*, qui cōmence. *pieśn*, entonner, chanter le premier.
Zaczyniać, delayer, petrir
Zaczytać się, s' abimer, s' ensevelir dans la lecture.
Zad. o. *tył*, *w zad*, en arriere.
Zadać, *wać*, donner des errhes, donner par avance. *ciężar*, endosser à qu. un fardeau, aider qu, *-co*, faire, proposer, donner à faire, *lekarstwo*, donner, faire prendre, *drożdży*, mettre du levain. *-co komu*, reprocher, ob jetter. *-kartę*, jouer une carte, *fałsz*, demẽtir qu. donner un dementi à qu. *klisterę*, dōner un lavement, *sobie śmierć*, se dōner la mort
o. *sprawić uczynić*.
Żądać, desirer, souhaiter, exiger, demander, *-nie*, desir, souhait, envie.
Zadanie, reproche l' act. de., o. *zadać*.
Zadarcie. ecorchure, egratignure, *-poznokcia* envie.
Zadatek, errhes, dénier à Dieu, airhes, gage, semence.
Zadawić, etoufer, etrangler, suffoquer, *-anie*, -ment, -cation.
Zadawniony, vieilli; enraciné.
Zadek, le cu, les fesses, le derriere.
Żaden, nul, aucun, personne, pas un, *-żedwu* ni l' un ni l' autre, *żadnym sposobem*, nullement.
Zadęty, environné des vapeurs o. *zawiany*,
Zadkowy, de derriere.
Żądło, piquant, aiguillō, javeline.
Zadłużać się, s' oberer, s' ende-

s' endeter, faire des detes *-ony*, noyé, accablé des detes.
Zadosyć uczynić, satisfaire.
Zadrapać, grater, egratigner, *-nienie*, -ure.
Zaduch, renfermé, air relant, etoufé.
Zadumiały, etonné. *-ieć się*, s' etonner, *ienie*, -ment, la surprise.
Zaduszać, suffoquer, etoufer. *-nie*, -cation, -ment.
Zaduszny dzień, les jour des morts, des tré passés.
Zadymek, *-dzysty* bruine, *-śnieżny*, petite neige. *zamieć*, o. *dymieć się*,
Żądza, apétit, passion, desir. o. *pożądliwość*.
Zadzierać, dechirer un peu. *w spiewaniu*, braire, jurer, ecorcher les oreilles. *z kim*, en vouloir, contester, *karku*, s'epavaner comme le cheval, *-się*, s' eclater.
Zadzierzg, nœud serré. *ać*, nouer, entrelasser
Zadziwić się, s' etonner.
Zadzwonić, sonner.
Zafantować, engager.
Zagadać się, s' engager dans un discours, *-co* colorer, voiler, pallier
Zagadnąć kogo, embarasser, fermer la bouche à qu.
Zagaić seymik, ouvrir, *-enie*, -erture.
Zaganiać, chasser loin, conduire.
Zagarnąć, rafler, enlever beaucoup à la fois, *wielu iak choroba*, trousser.
Zagasić, eteindre, tuer la chandele.
Zagęszczać, epaissir, inonder; multiplier, *-się*, s'... *-enie*, -tude.
Zagiąć, courber, *-ęcie*, l' act: de courber, courbure, répli, *w naczyniu*, bosse, enfonçure. *od kuli*, tetine, *-ęty*, recourbé.
§*Zagiel*, la voile, *-na tyle*, voile

voile d' artimon.
Zagiew, *chupka*, amadou, meche.
Zaginąć, perir.
Zaginać, courber, *w naczyniach*, boiseler, *-godź*, river, rabatre la pointe.
Zaglądać, régarder, voir
Zagładzić co, dérider, aplanir.
Zaglista nawa, un vaisseau voilier.
Zagłobić, coigner.
Zagłodzić, affamer.
Zagłowek, coussin, oreiller.
Zaglowy drąg, l' antēne.
Zagłuszać, etourdir, assourdir.
Zagwatwać, brouiller.
Zagnać, chasser, cōduire.
Zagniewać, irriter, qu. courroucer, *-ny*, -té, cé,
Zagniłość, pourriture.
Zagnoić, pourrir, faire suppurer une plaie.
Zagodzić, racōmoder.
Zagoić, guerir, *-enie*, -sō
Zagon, la couche, le carreau, le carré, arpent de terre. *-em*, par plāches, par couches.
Zagorny, tramontin.
Zagorzeć, *ywać*, s'echauffer, etre fraper de l' ardeur du soleil, prendre une echaufaison, *-zały*, malade d' avoir été au soleil, frapé du soleil, brulé. *zelina*, maladie causée par la vapeur des charbons *-enie*, echaufaisō, inflamation de membrane du cerveau, brulure.
Zagościć się, demeurer long tems.
Zagrabiać, amasser avec les rateaux. enlever, prendre en nantissement, se nantir de. *-nogami*, raser le tapis.
Zagradzać, boucher, clorre, prevenir, obvier, *-enie*, la cloture.
Zagraniczny, hors des frontieres.
Zagrać, *wać*, jouer, commencer à jouer.
Zagroda folwark, métairie *zenie*,

zenie, enclos, cloison, cloisonnage, bouchetture, haie, empechement. *-zony*, clos, enfermé.
Zagrodnik, un manœuvre.
Zagrzać, *ewać*, chauffer, rechauffer, animer, *-nie*, -ment. *-ewaiący*, echauffant.
Zagrzebać, enterer, ensevelir. *się*, s' enterer
Zagrzmieć, comencer à tonner.
Zagubiać, anéantir, abolir, ruiner, extirper, *-ciel* -ateur, *-anie*, -atiō
Zahamować, reprimer.
Zahuczeć, assourdir qu.
Zaiąć, un liévre, *-zek*, lévraut.
Zaiadać, mordre à la mort.
Zaiadły, acharné, *ość*, -ment, rage,
Zaieść się, s' acharner.
Zaiąkać się, bégayer, bredouiller, se couper en parlant *-anie*, -ment, *-liwie*, avec bégaimēt. *-liwy*, begue.
Zaiaśnieć, reluire, paraitre
Zaiątrzać, irriter, aigrir, faire supurer.
Zaiazd, ataque, surprise.
Zaięczy, de liévre, *-a gęba*, bec de liévre. *-ego serca*, c'est un poltron, c' est une hōme lache, *-a kapusta*, reprise, la joubarbe des vignes, *y sad*, la garēne
Zaieżdzać, penetrer, percer dans, aller, mener un chariot devant un lieu, *wieś* envahir une terre, *drogę*, couper le chemin à qu. *-przody*, devancer qu. gagner les devans.
Zaimek, le Pronom.
Zaiste, en verité, en effet.
Zaiuszać, s' acharner, *-ony*, acharné, furieux, enragé.
Zaiutrze, le landemain.
Żak, ecolier.
Zakała, tache o. *zmaza*.
Zakalec, la crudité.
Zakalisty, malcuit, crud. qui

qui n'eſt pas bien cõditiõné.

Zakamieć, s'endurcir, o. *zatwardzieć*.

Zakapturzyć, encapuchõner, couvrir d' un capuchon, etre en capuchon.

Zakąſić, mordre un peu,

Zakasać ſuknie, trouſſer un habit.

Zakaz, la defense. *- ać*, *wać*, defendre, interdire, *-any*, defendu.

Zakiſieć, fermenter.

Zakład, la gageure, caution, gage. *ſzabli*, parade du sabre, *-wału*, une fauſſe -braie, baſſe -enceinte. *· budowli*, developement du desſein. *o zakład idę że tak*, je gage qu' oui, parions, que voulez-vous mettre que. *pzez zakład ciąć*, donner un coup par desſus le sabre.

Zakładać, mettre, attacher qu. ch. *dom*, *Zakon* faire, fonder, jeter les fondemens, etablir, inſtituer, *co komu*, *sobie*, proposer, faire, conſtituer, presupposer. *kogo czym*, secourir, aider, avãcer de l'argent. *na zwierza n polu*: poſter les chiens, les mettre en bon titre, tenir le relais. *jak pies na zaiąca*, chaſſer de forlonge. *ſobie cel*, avoir son but, pour son but. *· ręce*, tenir les bras croisés. *nadzieie*, fonder ses esperances, sur. *-ſię*, parier, gager, *ſię ręką*, parer de la main. *nie*, ation, -ſſemẽt, -tion, -ition, sujet, *ſię czym*, parade *-o zaſtaniać*.

Zaklęty, conjuré.

Zaklinać, conjurer, *-ſię*, jurer *-nie*, ation.

Zakłoć, piquer, pointer. tuer une bete, *-ie*, ûre

Zakochać ſię devenir amoureux, *nie*, amour.

Zakon, ordre, religion, *-nik*, religieux, moine *-nica*, *-se*. *-ność*, l' etat la vie monaſtique. *-ny*, religieux, regulier, monaſtique. *o dawca*, inſtituteur d' un ordre.

Zakończać, éguiser, faire pointu, o *kończyć*, *-enie*, -ment.

Zakopać, *wać*, enfoſſer, enfouir, enterrer. *-ny*, mis en terre.

Zakorzeniać, o. *wkorzeniać*,

Zakrącać, tordre, plier en tournant, *ſię kogo czego*, s'empreſſer.

Zakradać ſię, se gliſſer, secouler dans

Zakrapiać, asperger, arroser, refraichir qu.

Zakrawać, tailler, couper, *-na co*, buter, viser à qu. ch. tendre. avoir l' air, trancher du grãd

Zakręt, tournant, tournoyement de l' eau, *wuchu*, labirinthe. o. *trudność*.

Zakrycie, la couverture, voile, o. *taiemnie*.

Zakryſtya, sacriſtie, *-an*, -ain, *-anka*, -aine.

Zakrywać, couvrir, voiler, cacher, *-ty*, -ert, -é.

Zakrzątnąć ſię, s'empresser.

Zakrzewiać, planter, provigner, augmenter. -etendre, *-nie* accroisſemẽt, atiõ. provignement o. *rozkrzewiać*.

Zakrzywiać, courber, recourber, *· enie*, - ure crochure, contorſion de bouche. *-ony noz*, nez recroché, crochu.

Zakupić, *- ować*, acheter tout, prendre à ferme. *-en*, revendeur.

Zakurzyć, remplir de fumée.

Zakuſić, o. *ſzkoſztować*.

Zakwaſić, faire aigrir.

Żal, la douleur, chagrin, triſteſſe, le repenti, regret, pitié, compaſſiõ. *-mi eſt*, je me repens, j'en ſuis faché, je regrette cela, j' ai du regret à cela, *-mu go*, il a pitié de lui, il eſt touché de compaſſion pour lui,

pour lui, il le regrette. *żal ſię Boże* helas! à Dieu les plaintes. *nie żal że*, il en vaut biẽ la peine. *z żalem*, à regret

Załamać, *ować*, courber, tordre les mains, *ſię*, se rompre, s' ecrouler, etre enfoncé.

Zalatować, voler autour de, planer, *aż*, percer, penetrer. *iak zapach*, frapper, se faire sentir, repandre une odeur.

Załawiać, o. *łowić*.

Zalecać, recomander, *ſie*, se.., se ſignaler; *ſię Pannie*, faire la cour à qu. *anie*, -ation, recherche de mariage, amours, amourettes. *-enie godny*, recõmendable.

Zaledwie, à peine.

Zalegać w gardle avoir la gorge pleine d' humeurs acres. *ſię* devenir faineant, *łe długi*, vielles dettes, detes perduë *ła in trata*, arrerages. *-ły*, vieux, ancien, retenu, *ły towar*, garde-boutique, marchandise de longue attente.

Zalęgnąć ſię, devenir animé. *-łe iaie*, un œuf couvé.

Zaleknąć ſię, s' effrayer.

Zalepiać, boucher, coler.

Zaleść gdzie, se trainer loin. *czym*. s' aplanir, se remplir de terre.

Zaletnik, amant, galant.

Zalewać, verser, jetter d'eau, repandre, *-polec* inonder, couvrir, mouiller, *cyną*; enduire d' etaing. *-ſię łzami*, baigner les yeux des larmes, verser, repandre des larmes, fondre en larmes, *-ſię winem*, se noyer de vin. *ſię w wodzie*, couler au fond, etre enseveli dans les eaux. *- ſię iak papier inkałuſt*, percer, etre sujet à pocher, à faire de pates, *ſię*, s'enivrer.

Zależały, o. *zalegać*. negligé.

Zależeć, dependre de.

Zali? peut-etre,

Zalić ſię, se plaindre.

Zaliczyć, mecompter, *-enie*. -te.

Załoba, le deuil, *-ny*, lugubre, de deuil.

Załoga, la sauve-garde. *-szka*, un pourpoint, un colletin, gilet.

Załomek, coin, la courbure.

Załość, affliction, douleur, *-ny*, triſte, afligé, dolent, lugubre, facheux, tragique, funeſte, *-nie*, ment, *-nym być*, s' afliger, regretter.

Załować, se repentir, avoir regret, regretter, envier. *-sobie*, pleurer le pain qu' on mange. *-ſię na kogo*, se plaindre de qu. o. *ſkąpić*, *oſzczędzać*.

Założyć, o. *zakładać*.

Zaludniać, peupler.

Zamącic, troubler.

Zamagać ſię, enrichir.

Zamarzać, se glacer, geler, etre pris de glace, *-ły*, gelé.

Zamawiać, louer, arreter interrompre son discours.

Zamazać, *-ować*, effacer, rayer. *-anie*, -çure.

Zamczyſty, garni de serrures.

Zamek, *Forteca*. chateau, citadelle, fort, *do zamyk*: la serrure, *u fuzyi*, platine d'arme à feu

Zamęście, le mariage.

Zamęsz, o. *zams*.

Zamęt l' eau troublée, confuſion.

Zamężny. nubile, mariable.

Zamiana, change, echange, troc, -emẽt, permutation. *-ną*, par, echange.

Zamiar, la mesure, dimenſion. *nad zamiar*, exceſſivement.

Zamiatać, balayer, nettoyer, *-nie*, -ment. *-acz*, -ur.

Zamieć, amas de neige.

Zamieniać, troquer de, changer, echanger,

Zamierać, mourir.

Zamierzać, viser, buter, aspirer, avoir pour but, determiner.

Zamierzyć ſię lever la main, le baton pour fraper. *-enie ſię*, l'act: de...

Zamierzch, crepuſcule. *-nąć*, faire crepuscule.

Zamierzenie, la reſtricti-on, limitation, *-ony*, fixé, limité.

Zamięſzać, troubler, cõfondre, meler, remuer. *-nie*, trouble, confuſion, bruillerie, desordre.

Zamięszkać -iwać, tarder, manquer du tems.

Zamilczeć, taire, tenir en secret, cacher.

Zamilknąć, se faire tout court, devenir muet, se taire o. *drzewie*, se ratatiner, se faner, rabougrir, venir mal, *-te*, ratatiné.

Zamknąć, fermer, *-ięcie*, la fermeture, enfermement, fin; cõclusiõ *-ięty*, rẽfermé, o. *zamykać*.

Zamkowy, de chateau, de ſerrure.

Zamnażać, o. *rozmnażać*

Zamordować, tuer, aſſaſſiner.

Zamorſki, au delà de la mer.

Zamorzyć, affaiblir de faim.

Zamotać, embrouiller, *-ſię*, s' empetrer, *-nie*, *-ment*. *ny*, -é.

Zamowić, o. *zamawiać*.

Zamożny, riche.

Zamraczać, se couvrir des nuages, s'obscurcir.

Zamrażać, glacer, congeler, *-ić ręce*, *nogi*, s' engeler les mains, les piez.

Zamroz, froid, -ure. *w nogach*, engelure. *wyciągnąć*, adoucir un membre engourdi de froid, amolir une pomme gélée.

Zamrużać oczy, fermer les yeux.

Zams, du chamois doux *- ownik*, mégiſſier, *-owanie*, *owniſtwo*, *-owy ſklep*, mégiſſerie, mégié, *-czarny*, du chamois bronzé.

Zamtuz, bordel.

Zamulać, remplir de limon, *w Medyc*: opiler, boucher les conduits du corps. *-ſię*, s' engorger. *iący*, -atif, *enie*, -atiõ. *-ony*, limoneux.

Zamurować, emmurer, enfirmer en quattre murailles.

Zamurze, espace autours des murailles.

Zamydlać, savonner, *-oczy*, aveugler.

Zamykać, fermer, enfermer, serrer, *obiąć*, comprendre, cõtenir, embraſſer, *-mowę*, ne parler plus. *-iący*, cõtenant, *-ſię*, se fermer &c. etre compris *-nie* l'act. de fermer.

Zamylać, embrouiller, confondre, faire mecompter, interrompre

Zamyſl, deſſein, entreprise, projet.

Zamyslać, penser, vouloir, avoir quelque deſſein, entreprendre, attẽrer sur, à, en vouloir à, machiner, rouler quelque mauvais deſſein contre qu. *-ſię*, etre penſif, penser, rever. *-iący*, *ony*, penſif, *-enie*, reverie.

Zanadrze, le ſein.

Zaniechać, ſe deſiſter, delaiſſer, abandonner.

Zaniedbać, négliger, mettre en arriere qu. ch. s' en peu soucier, ne s'en mettre pas en peine, *-nie*, -ence, inaplicatiõ, peu de soins.

Zaniemieć, devenir muẽt

Zaniemowić, o. *zamknąć*.

Zaniknąć, o. *zamilknąć*.

Zanocbcica, le panaris.

Zanoſić, porter, emporter, *ſię na co*, il y apparence à, il tend à, toutes les apparences ſont que. *zanoſi mu ſię na womit*, le vomiſſement le prend.

Zanurzać co, plonger, submerger.

Zaochocić kogo, enflammer, encourager, *-ſię*, reprendre sa gaité.
Zaoczny, hors de vuë.
Zaorać, achever de labourer.
Zaoſtrzać co, éguiser, afiler.
Zapach, la senteur, odeur
Zapąd, élan, elãcement, transport, impetuoſité
Zapadać, s'enfoncer, s'ebouler, s'abimer, tomber, percer fort loin. *w chorobę*, tomber malade, etre pris d'une maladie, *ſię jak ziemia*, s'ouvrir, se fendre, *iak ſłońce*, s' en aller coucher, *-ka w łapce*, marchette, *-ka w zamku*, loqueteau, *-ły*, eboulé, ecroulé, tombé, enfõcé, abimé, *nienie*, eboulement.
Zapakować, empaqueter
Zapaktować bydło, bailler, laiſſer à ferme.
Zapał, alumette, *w armacie*, secret, la lumiere *wienieć do palenia na woynie*, brulot, flambeau, goudran, couronne foudroyãte. *miłości*, ardeur, flãme, feu
Zapalać, alumer, mettre le feu, exciter, animer, *w piecu*, chaufer le four, un poële. *-ſię*, s'alumer, etre saisi d' une paſſion, rougir de honte, s'emporter, s' echaufer, se mettre fort en colere. *-enie*, l'act. d'.., l'echaufaison. *-krwi*, ebullition du sang *-oczu*, inflammation.
Zapalczywy, emporté, fougueux, *ieſt...*, il s' echape aiſement, *-ie*, furieuſement, avec chaleur, *-ość*, *-ement*, transport de colere.
Zapalny, combuſtible.
Zapiętały, etourdi, fol, paſſioné jusqu' à la folie, *le*, -ément, à l' etourdi, *łość*, -diſſemẽt *-enie*, extravagance, *-nie*, l'oubli, etourdie, *liwy*, oublieux. *-ywać ſię*, s' oublier, perdre son bon sens, perdre l' esprit.

Zaparcie, act. de barrer. *ſię*, desaveu. o. *zapierać*.
Zaparzać, echauder, *członek*, baſſiner, fomenter, *-nie*, -ation.
Zapas, la lute, joute, *ow mieysce*, arene, lice, barriere, *nik*, jouteur, luteur. *mieć prozapas*, avoir qu.ch. en reſerve, de reserve. o. *walka*.
Zapasować, paſſer, dire paſſe, faire paſſe sur un jeu.
Zapatrować, *zać ſię*, cõtempler, fixer les yeux sur qu. ch. conſiderer
Zapchać, boucher.
Zapędzać, chaſſer, poursuivre fort loin, porter, pouſſer, *ſię*, prendre son escouſſe trop loin, se laiſſer emporter, aller, se porter, trop loin.
Zaperzać ſię ze wſtydu, rougir, *w gniewie*, se refroigner, prẽdre un visage auſtere & chagrin, faire mauvaise mine.
Zapewne, sans doute, certainement, aſſurément.
Zapiać, chanter cõme le coq.
Zapiecek, ruëlle du poele
Zapiekać ſię jak koń, avoir la fourbure ou la cardialgie, *jak rana*, s' encrouter, *jak krew* se prendre, s'arreter. *-czenie*, fourbure, maladie d' une bete ſurménée, le caillement du sang, conſtipation.
Zapierać, barrer, verouiller, fermer au verrou. *-dło*, antilles, barreau, barre, *ſię*, desavouer, nier, dénier, dementir. *-nie*, l' act: de... desaveu.
Zapierzać, remplir, garnir des plumes, *-enie*, colombage.
Zapięty, boutõné, agrafé

Zapiiać, gobeleter, lamper, pinter. s' abandonner à l' ivreſſe, s' oublier à force de boire

Zapiły, ivre, enivré.

Zapinać ſzpilką, attacher, *haftką*, agrafer, *guziki*, boutonner. *przęczki*, boucler, emboucler.

Zapis, acte, ecrit, inſcription, enregitrement, *komu czego*, une donation insinuée au grefe. *-any*, inscrit, inſinué au grefe, cedé, légué, donné, commandé, ordonné.

Zapisać, enregitrer dans un livre public. *- towar*, commander, faire venir, *receptę*, ordonner. *teſtamentem*, léguer, donner par legs, laiſſer par teſtament à, *gospodę*, asſigner un logis, *opiekuna*, créer un tuteur, *komu co*, paſſer un acte de donation au grefe, faire une inscription pour, *ſię*, promettre, aſſurer par ecrit.

Zapłacić, payer, *dług*, s' aquiter d' une dette. *komu wydatek*, defrayer. *-enie*, -ment.

Zapłakać, se mettre à pleurer, *-ne oczy*, des yeux larmoyans, eplorés.

Zapłata, paye, payemēt, *-ſtudze*, le gage, les apointemens, salaire, recompense, prix, *dzienna*, journée, *w zapłacie*, au lieu de payement, pour, (en) recompense.

Zaplatać chroſtem, entrelacer, *ſię iak język*, chanceler, héſiter.

Zapłonąć, faire rougir.

Zapluſnąć komu oczy, jetter, plaquer à qu. au nez qu.ch. réprocher, *wapnem*, &c. couvrir de mortier, crepir, ravaler.

Zapomagać kogo, aſſiſter, secourir, *-ſię*, s' agrādir, se relever, se rēforcer, se remettre.

Zapominać, -nieć, oublier. désaprendre, *- ſię*, s' oublier, *nienie*, oubli, *-nienie ſię*, etourdie, inconſideration, absence.

Zapomoc, o zapomagać, *-żenie*, aſſiſtance, secours, agrandiſſement.

Zapora, barre, verrou, *-ka*, petit verrou, *- ka do rozpinania*, traverſin, brochette.

Zapowiadać, denoncer, proclamer, faire savoir, *-Synod*, indiquer. *-małżeńſtwo*. publier les bans. *-poiedynek*, apeller qu. en duel *-woynę*, declarer la guerre. *-nie*, -iation, -catiō

Zapowiedzi małżeńſtwa proclamation de bans de mariage.

Zapowietrzać, infecter, empeſter, *-ſię*, etre atteint, frapé de peſte, gagner la peſte. *-ony*, -é, peſtiferé.

Zapozwać, apeller, citer, ajourner devant le juge.

Zapozyczżyć ſię, s'endeter

Zapraszać, inviter, convier. *- ſię*, s' inviter, *-nie*, -ation.

Zaprawa, apret, aſſaisōnement.

Zaprawić, -ować, apreter, aſſaisonner, accommoder, *- kogo na co*, dreſſer, former, inſtruire, *-dziurę*, fermer, boucher, *ſię na co*, s' accoutumer, s' habituer, *-nie*, accommodage, inſtruction. *nie sledzi w beczce*, le caquage.

Zaprawny, preparé, acommodé. *na wino*, gourmet.

Zaprowadzać, mener, conduire.

Zaprożniać, occuper une place.

Zapruſzyć, jetter de la poudre, *sobie oczy*, il m' eſt venu, tombé dans l'oeil, aux yéux.

Zaprzągać, attacher, atteler, *się w co*, s' embarquer, se jetter, s' engager dans qu. ch.

Zaprzały, gaté par une echaufaison.

Zaprzątać, embarasser, remplir de qu. ch. *gruzem*, encombrer.

Zaprzeć, se corompre, se gater par une echaufaison, ou l' humidité. *się*, o. *zapierać*

Zaprzedać, *-wać*, vendre. *-nie*, la vente. *-ny*, vendu.

Zaprzenie, l'act: de verrouiller. *-się*, des-aveu, *się samego*, abnégation.

Zaprzysiąc, *-gać*, confirmer par serment, jurer.

Zapusty, le derniers jours du carneval, care - me - prenant.

Zapustek, drzewo zostawione na odrost, arbre de reserve, bois etalon.

Zapuszczać w głąb, enfoncer aller au fond, *-włosy*, *las*, laisser croitre, faire venir, entretenir la barbe, les cheveux. *sieć*, lacher, jetter les filets *-myśl*, employer, bander son esprit, lui donner toute la carriere, *firanki*, couvrir d' un rideau, tirer, les rideaux. *się*, tenter, entreprendre, *się wkray*, percer, penetrer dans un pays. *się do kogo* aller à, etre en chemin.

Zapuszczony, enfoncé, &c.

Zarabiać, gagner, meriter, *ciasto*, paitrir.

Zaranek, la matinée.

Zaranny, de matin.

Zarastać, se couvrir de, *jak rana*, s' unir, se fermer.

Zaratować, secourir, aider, assister, *nie*, secours, aide, *-ance*,

Zaraz, tout à l' heure, sur le champ, incontinent, *-od*, *-z*, tout d' abord, dès, . . . *skoro*, aussitot

aussitot que - *za mną*, sur mes pas, - *potym*, tout après - *tu*, tout ici, tout ici près, *-przyidzie*, il va venir, il viendra tantot. *-dam*, je vais donner

Zaraza, infection, contagion, peste, venin.

Zarażać, infecter, corrompre, empester. *francą*, gater qu. *się*, s' infecter, se corrompre, s' enticher de, se remplir, s' empester. *-enie*, infection, brulure qui vient aux herbes. *-liwy*, contagieux. *-ony*, infecté, &c.

Zarcie, l'act. de devorer

Zardzewiały, enrouillé.

Zardzewieć, se rouiller.

Zarębować, trancher, *-drogę*, abatre des arbres pour fermer le passage.

Zaręczać, cautionner, etre caution, garand pour qu. faire bon de qu. repondre pour qu. *corkę*, fiancer, accorder une fille en mariage, *się*, se fiancer, faire les fiãçailles avec. *-ony*, cautionné, fiancé, *-yny*, accordailles, fiançailles. *-nie*, fidejussion, caution *-lnik*, gage, repondant, garand.

Zarękawek, manchon.

Zarliwy, zelé, ardent, fervent, *-ie*, - ment, *-ość*, le zele, ardeur.

Zarłok, gourmand, goulu.

Żarna, moulin à bras.

Zarobek, gain, profit.

Zaronić się, s' egarer, se perdre.

Zaroślina, lieu couvert de bocages.

Zarosły, rempli de bocages, & de buissõs. plein de poil, pelu, velu.

Zarownać, *-ywać*, unir, aplanir. o. *rownać*.

Zarowno, egalement.

Zart, raillerie, plaisanterie, badinerie, badinage, jeu, *-dowcipny*, sel,

sel, pointe d'esprit. *ucieszny*, plaisāte moquerie, *-nieuczciwy* plaisanterie boufonne, fade, basse. *uszczypliwy*, sanglante moquerie, raillerie piquante. *-em*, par raillerie, *na żart*, pour rire, pour plaisanter, *bez żartu*, raillerie à part, serieusement, tout de bon.

Żartobliwy, plaisant, enjoué, *-ie*, -ment.

Żartownik głupi, turlipin, froid boufon, plaisant insipide.

Żartować, railler, plaisanter, badiner.

Zarwać, attraper, enlever, emporter.

Zarwon katu, peste soit de.

Zaryczeć, pousser un mugissement *-nie*, rugissement.

Zarywać łaciny, tater, afleurer une science, *choroby*, gagner o. *zarwać*.

Zarzyć, attiser, ratiser, tisōner le feu, irriter, aigrir, enflammer.

Zarzec, *kać się*, renoncer, à, faire voeu de, *-wiary*, renier sa foi, *-błędu*, abjurer une erreur. *czenie się*, -ment, -ation.

Zarznąć. egorger une bete, tuer, *-się*, se blesser d'un couteau. *-cie*, coutilade, taillade. l' act de...

Zarzucać, jetter qu.ch. derriere une autre, jetter cōme une corde, égarer une chose. *ziemią*, remplir de terre, *wapnem*, jetter du mortier, crépir, *komu co*. réprocher à qu. objecter, *kogo czym*, charger, embarasser. *-sieć*, lacher le filet *nie*, réproche, l' act de . . . *-nie sieci*, coup de filet.

Zarzut, réproche, objection. *-ny*, -able, blamable.

Zarzynać, entamer, tailler

iller un peu. *bydlę*, égorger.

Zaś, mais.

Zasadzać, mettre, placer, planter, etablir, fonder, *za kogo*, substituer, *-się na kogo*, se mettre au guet, en ambuscade, faire le guet, *-się na czym*, se fonder, persister ferme dans, se faire fort de, *się na kim*, faire fond, etat sur, se piquer de, s' apuyer. *się jak pies*, gueter. *ca*, gueteur, chien pillard, *- anie*, l' act: de ...- *ka*, embuche, piége, embuscade.

Zaschły, desseché, seché, durci. o. *zasychać*.

Zasępić się, rider le frōt, faire une mine facheuse, rechignée. *-enie*, refroignement. *-ony*, rechigné, refroigné, de mauvaise humeur.

Zasiać, ensemencer.

Zasiadać, s' asseoir, prēdre place, se mettre dans une place, ocuper, comēcer à tenir la seāce, remplir une place, *mieysce*, prendre la préséance, le pas devant qu. *czyie mieysce*, tenir lieu, representer qu. *na jaiach*, couver, *-się*, se tenir lōg tems assis, *-nie*, la séance l' act: de.

Zasię psie? chu chien.

Zasiedziały, un qui a fait un long séjour, *-poddany*, mortaillable.

Zasiedzieć się, se tenir long tems assis, faire une longue demeure.

Zasięgać wiadomości, s' informer, prendre lāgue, chercher avis de. *krwią kogo*, toucher qu. etre parent de qu. *pamięcią*, se souvenir. o. *dostać*.

Zasiew, *-ek*, semaille, semence. *-ać*, ensemencer *-ca*, semeur.

Zaskoczyć, *-wać*, sauter derriere o. *zabiegać*

Zasklepić, fermer avec

une

une voute. *w ciaſtach* encrouter, glacer.

Zaſkorny, sous la peau.

Zaſkwarzyć, verser desſus de la graiſſe fonduë.

Zaſkwierać komu, gener qu.

Zaſłać o. *zasyłać*.

Zaſłaniać, couvrir auec un voile, boucher la vuë, empecher le jour à qū. garantir qu. de, defendre. *-ſię*, se couvrir de, s' excuser sur.

Zaſłanie, envoi, *-ny*, -yé.

Zaslepiać, eblouir, aveugler. *-enie*, -ſſemēt, -ment.

Zaſłona, le voile, le rideau, le pretexte, couleur, defense *-we drzwiach od wiatru*, portiere, *od ognia*, ecran, *od ſłońca*, le parasol, *od deſzczu*, le parapluie, *od swiece*, ecran aux chandelles.

Zasługa, le merite, o. *zapłata*.

Zaſługować, meriter, etre digne de, *-ſię złe komu*, désobliger, desſervir qu.

Zaſłyszeć, entendre dire qu. ch. de,

Zasmakować, gouter, etre au gout de.

Zasmolić. enduire de poix.

Zasniecić ſię, devenir bis.

Zasmierdzić, commencer à sentir mauvais.

Zasmrodzić, empeſter, empuantir, infecter.

Zasmucać, afliger, *-ſię*, s' atriſter, *-enie*, -ctiō,

Zasnąć, s' endormir, s' aſſoupir.

Zaspa, o. *zamieć*.

Zaspane oczy, des yeux encore pleins de sommeil.

Zaspiewać, chanter.

Zaſtawać, rencontrer, trouver, surprendre, attraper, survenir.

Zaſtalać, acerer, endurcir, fortifier.

Zaſtanawiać, arreter, retenir, contenir, em-

pecher, *krew*, etancher, *ſię*, s' arreter, *-enie*, arret, -ment,

Zaſtąpienie, interpoſitiō, entremise, *u prawa*, eviction, garantie, o. *zaſtępować*.

Zaſtarzały, inveteré, vieux, enraciné, qui a vieilli, blanchi de vicilleſſe *-eć ſię*, inveterer, vieillir s' enraciner, etre dans l'oubli. *-ałość*, longue durée, opiniatreté d' un mal.

Zaſtaw, l' engagement, hipotéque, gage, nantiſſement, otage, *na zaſtaw dać, wziąść*, donner, prendre en gage, preter sur gage, donner en nantisſement.

Zaſtawiać czym co, barrer, barricader, boucher, fermer, *dobra dać na zaſtaw*, engager, hipotéquer, nantir, laiſſer, mettre en gage, *ſtoł potrawami*, remplir de, mettre bien des plats. *-kogo od razu*, defendre, parer le coup *-garnek do ognia*, mettre au feu, sur le feu, *-ſieć*, tendre des filets, *-ſtaw*, lacher la bonde, fermer un etang, *-ſię*, parer un coup, se servir du pretexte, pretexter qu. ch. s'excuser sur, s' oposer, se defendre contre, protéger, soutenir, *-nie*, o. *Zaſtaw*, *Sprzeciwiać*. *-ony*, barré, tendu, engagé, *wnik*, créancier, hipotecaire, celui qui dōne en gage.

Zaſtawny, hipotecaire, hipotéqué, engagé, nanti, *-e prawo*, titres féodaux.

Zaſtęp w Fort: parapet, *-ow Bog*, le Seigneur des armées. *-ca*, protecteur, soutien, garand, second.

§ *Zaſtępować*, remplir,

ocuper, tenir une place, *za kogo*, garantir, cautionner qu. etre caution pour, defendre, soutenir, proteger, appuyer qu. *komu na drodze*, se presẽter, se placer au milieu du chemin, embaraſser qu. en chemin, *jak koń*, s' embaraſſer. o. *rozbiiać*.

Zaſtrzelić, tirer, tuer à coup d' arme a feu.

Zasuwa, grand verou, guichet, *-ać*, pouſſer un verrou, fermer avec un verrou, barrer. *-nąć ſię firankami*, s'en courtiner, tirer les rideaux *-ka*, petit verrou, guichet.

Zaswiecać co, allumer, *komu*, eclairer qu. *-ſię* luire, commencer à briller, paraitre.

Zaświtać, comencer à poindre, à faire jour.

Zasychać, devenir sec,

Zasyłać, envoyer.

Zasypiać, s' endormir, dormir trop, s'endormir sur, négliger.

Zasypować, remplir de terre, de gravois, encombrer, jetter deſſus, couvrir, de, *-nie*, -ſſage

Zaszczekać, comencer à aboyer.

Zaszczycać ſię, se faire fort, se piquer, se vãter.

Zaszczyt, gloire, l'honneur, auspices, protection.

Zaszkodzić, nuire, faire tort, *-enie*, tort, prejudice.

Zaszło, o. *zachodzić*.

Zaszyć, *wać*, racõmoder, refaire, recoudre, reprendre ce qui eſt decousu, coudre dãs qu. ch.

Zataczać, rouler, *działa*, pointer, dreſſer, *-cyrklem*, tracer, faire, *ſię*, chanceler, trebucher.

Zataić, cacher, celer.

Zatapiać, noyer, plonger, submerger inonder, *ſię*, se noyer s' abimer

abimer dans, s' ensevelir, s' adonner à.

Zatarasować, barricader

Zatarga, querelle, prise, dispute.

Zatarty, aplani, effacé.

Zatchnąć ſię, perdre l'haleine.

Zatępić, emouſſer, hebéter.

Zatężać, rendre ferme.

Zatkać, o. *zatykać*.

Zatłumić, *-ać*, domter suprimer, apaiser, étoufer, affaiblir.

Zatoczyć, rouler jusqu' à. *-ſty*, tortueux, tortillé, ſineux. o. *zataczać*.

Zatok, tortuoſité, répli, tour, tournoymen t.

Zatonąć, se noyer, couler à fond, s' abimer dans.

Zatopić, o. *zatapiać*.

Zatrąbić, sonner de la trompette.

Zatracać, perdre, ruiner, detruire.

Zatrącić, *czym*, se sèntir de, retenir le gout, avoir l' air.

Zatracenie, la perte, ruine, extirpation.

Zatretować ſię jak koń, s' entretailler, s' ecorcher, se couper, *o ludziach*, gagner une ecorchure, une loupe.

Zatrudniać, embaraſſer, brouiller, empecher qu.ch. incomoder qu. etre à la charge. *-enie*, -ment, obſtacle. *-ony*, affairé, surchargé d' affaires.

Zatworżyć, alarmer, epouvanter, *-enie*, -me, épouvante.

Zatrzeć, aplanir, nettoyer, platrer, palier, voiler, colorer, oter, couvrir, comme le tems. *ſtod*, detremper, delayer, gacher. *-ſię*, o. *zatretować*.

Zatrzymać, *wać*, detenir, arreter, retenir, empecher, engager, faire demeurer, contenir, celer. *ſię*, se retenir, se tenir chez soi

Zatrzymanie, *wanie*, retention, arret, *ſtolca*, obſtructiō, conſtipatiō. *uryny*, supreſſion d' urine, *-krwi*, etanchament de sang, *sekretu*, fidelité à garder un secret, *ſię od czego*, continence, retenuë.

Zatulić, fermer, boucher

Zatwardnieć, s' endurcir, s' opiniatreter, devenir dur.

Zatwardzać, endurcir, rēdre dur, serrer, conſtiper, *-ący*, aſtringēt, obſtructif. *enie*, -cissemēt, ātiō, -ctiō, *-iatość*, durete, -ciſſemet *-działy*, dur, -ci. *-ieć*; o. *zatwardnieć*.

Zatyć, devenir trop replet.

Zatyczka, tampon, bouchon, *do pieca*, bouchoir, *niewieścia*, une epece de voile de femme.

Zatykać, boucher, etouper, tamponner. *na rozen*, embrocher, *żołądek*, opiler, conſtiper, boucher les conduits.

Zatyly, réplet, gros & gras.

Zatym, *zaczym*, *-idzie*, il s' ensuit, o. *więc*.

Zausznica, pendant, bague, boucle d' oreille *-iczka*, raporteuse. *-iſtwo*, raports malignes. *-ik*, raporteur, soufleur, médisant.

Zauszny, derriere l' oreille, *-wrzod*, oréillon.

Zawada, acroc, -chement, obſtacle, traverse.

Zawadzać, s'arreter dessus qu. ch. choper, donner contre, s'acrocher à qu. en allant, *komu czemu*, empecher, nuir à, incommoder qu. *-ſię*, s'acrocher, &c.

Zawalać, encombrer, remplir de, ensevelir dans, occuper la place, *ſię*, s' ecrouler, se rēvenser. *-iny*, eboulis, de combres

decombres, ruines, *-ony*, eboulé, ecroulé, rempli de terre, couvert.

Zawarcie, la fermeture, cloture, concluſion.

Zawarty, fermé, enfermé, conclu, renfermé, compris, *jak port*. bouché.

Zawaśnić, exciter la haine, *-enie*, haine, inimitié.

Zaważać, péser.

Zawczasu, à tems.

Zawdzięczać, reconnaitre, recompenser, etre recōnaiſſant de. *-enie*, -ſſance o. *wdzięczność*

Zawiadować, adminiſtrer, diriger, manier, coñander *-nie*, -ation, direction, gouvernement, intendance.

Zawiasa, penture, *walec na ktorym chodzi..*, le gond, pivot, *ſki u okna*, pantures, couplets. *-owa rurka*, foture.

Zawiązać, o. *zawięzować*

Zawicie, envelope, -ement, un voile *u kobiet*, bavolet, *u żydow*, *w Bożn:* taled, fronteau.

Zawiedziony, seduit, máqué, failli.

Zawierać, fermer, enfermer, serrer, *port*, boucler un port, defendre entrée, *w sobie*, comprendre, contenir, rēfermer, *w ſłowach*, resserer, *-ſię*, se renfermer, &c. se joindre, se réunir, se conclure, se faire, s' arreter. o. *Sciſkać*.

Zawierucha, tourbillon de néige, ventimpetueux, tempete, orage, trouble, desordre.

Zawieruszyć ſię, s'égarer

Zawieſiſto, d' une maniere panchante.

Zawieszać, suspendre, pendre, atacher, acrocher, *od urzędu* interdire, qu. de. *-enie*, surséance, sursis, délai, -ſion, -se, *-ony*, pendu

du, renvoyé, remis, suspendu, interdit.

Zawiewać, soufler, donner à, sur qu. ch. couvrir de néige, fumer.

Zawieść, tansferer, trásporter en voiture.

Zawięznąć, s' embourber, s' empiéger.

Zawięzować, lier, nouer, serrer, bander, panser un plaie, *ſię*, se pommer, nouer. o. *zyſkać*.

Zawijać, enveloper, bâder, couvrir d'un voile *ſię*, s' empreſſer *-nie*, l' act. de.

Zawinąć do portu, aborder, mouiller, prêdre terre, arriver au port.

Zawikłać co, embrouiller, confondre, embaraſſer. *-nie*, -mēt, con fuſion, brouillamini, embaras. *-any ſtyl*, un ſtile entortillé, obſcur.

Zawile, d'une maniere entortilleé, embrouillée, obscurément. *ość*, o. *zawikłanie*, *-ty*, entortillé, tortu.

Zawiniać, etre coupable

Zawisnąć, depēdre, couſiſter en, o. *zawieſić*.

Zawisny jaloux, envieux

Zawitać, arriver, paraitre, se faire voir.

Zawlec, *-czyć*, trainer, entrainer, *-igłę*, enfiler, *ſieyhę*, hercer.

Zawod, course, elan, seduction, entreprise, projet, *-daremny*, coup perdu, *-owy*, de lice, de course. *-ny*, incertain, trompeur.

Zawodzić, mener, amener, *wartę*, monter la garde, *zdradzić*, tromper, seduire fruſtrer qu. violer la parole *ſumnienie*, bleſſer, *ſię*, prēdre une escouſſe, se mettre en train de, ientreprendre, tenter qu. ch. manquer son coup, se tromper, s'engager dans une affaire difficile, *-enie* l'act: de o. . *-zawod*

Zawołać

Zawołać, s' ecrier, crier, *kogo*, faire venir, apeller qu. *-nie*, cri, l' act. de . . *-ny*, apellé, fameux, celebre.

Zawoy, turban.

Zawozić, voiturer, trásporter, mener en voiture.

Zawracać, tourner, braquer, *głowę*, donner à la tete, aliéner, demonter l' esprit *-ſię jak głowa*, tournoyer, *-nie*, -ment, vertige.

Zawrot, tournoyemēt, etourdiſſement, tranſport au cerveau, *-cony* tourné, deplacé.

Zawrębić, reborder, border.

Zawrzaſknąć, pouſſer un cri.

Zawściągać, o. *zatrzymać*

Zawſtydzać, confondre qu. le rendre honteux. *-ić ſię*, avoir honte. *-enie*, confuſion, *-ony*, confus.

Zawsze, *zawzdy*, toujours, *na...* à jamais, pour toujours.

Zawziąć, o. *zabierać*.

Zawziąść ſię, s'acharner, etre animé de haine.

Zawziętość, courroux, acharnement, rage, fureur. *-ty*, opiniatre, endurci, acharné.

Zaymować, amener avec force, enlever. tenir, occuper, *-ſię*, prendre, s' alumer, commēcer. *-nie*, -mēt.

Zayść, o. *zachodzić*.

Zażalać ſię, se plaindre.

Zażartować, railler, plaiſanter.

Zażarty, acharné, furieux, enragé, *-ość*, -ement, furie, rage.

Zazdrość, envie, jalouſie, *-nik*, *-cwy*, envieux, jaloux *-ić*, envier.

Zaziębiać, refroidir, *-enie*, -ſſement, morfondure.

Zazuwać, achever de chauſſer.

Zażyć wać, prendre, uſer, jouir de, se servir de, *-ſobie*, se donner

 ner

ner du bon tems, *cie*, *wanie*, la jouiſſance, uſage, *-wany*, pris, usé, joui, employé à, *wny*, qui mãge & boit trop.

Zbankretomac, faillir, faire une banqueroute. *-nie*, la banqueroute.

Zbawca, *-iciel*, Sauveur, Redemteur, liberateur

Zbawiać, sauver, delivrer les hom̃es, fruſtrer, priver qu. *ennie*, salutairement, *-enie*, le salut, la redemtiõ. *enny*, salutaire, utile, *-iony*, sauvé, bienheureux, *-ciel*, o. *zbawca*

Zbić, gourmer, batonner, aſſõmer avec des coups des batõs, *nieprzyiaciela*, batre, defaire, *do kupy*, aſſembler par des cloux. ficher, lier, joindre ensemble *zdanie cudze*, refuter, detruire, *-ie*, *-ianie*, baſtoñade, *-age*, *-ation*

Zbieg, le deserteur, echapé, fugitif, *z Zakonu*, moine defroqué

Zbiegać, courir de haut en bas, s' enfuir, echaper, deserter *jak czas*, paſſer, couler, s' ecouler, *kraie*, parcourir, roder les pays. *-konia*, haraſſer, surmener, outrer un cheval. *ſię do kupy*, s' atrouper, acourir en foule, *ſię jak woda*, confluer, se joindre, tomber, se decharcher, s' emboucher. *ſię jak koń*, se rendre, perdre ses forces. *-anie*, afluence, concours, confluent, cours de haut en bas. *-any*, surmené. eſtrapaſſé.

Zbier, sbirre, archer.

Zbierać, recueillir, ramaſſer, cueillir, réunir, raſſembler, *ze ſtołu*, deſſervir, *fałdy*, rebrouſſer les plis, *wino*, vendanger, *oſtatki winne*, grapiller, *pierze z sukni*, oter les plumes de deſſus un habit, *ſię*, se remaſſer, s' aſſembler, &c, *ſię na co*, aboutir, tendre à, il y a aparence à *ſię jak rana*, supurer, jetter du pus. *ſię na womit*, avoir l'envie de vomir *-anie*, l' act de.. la recolte, cueillette, collection. *-nie ſię*, atroupement, *wina*, vendenge *do kupy*, ramas de plusieurs choses

Zbieracz, ramaſſeur, cueilleur, *z ksiąg*, compilateur, *-wina*, vendangeur.

Zbiiać, clouer, *ſtracić*, abatre, o. *z terminu*, detourner, *szafę, łożko*, monter une armoire, un lit, *-ſię*, o. *zbić*.

Zbik, blereau, taiſſon.

Zbior, biens, aquiſition, ramas, collection, recueil.

Zbisurmanić, faire un Turc, *-ſię*, devenir Turc.

Zbity, cloué, fiché ensemble, battu comme un livre, defait, mis en deroute, detruit, diſſipé, detourné de,

Zbladły, tout bléme.

Zbladnąć, blémir, palir,

Zblakować, se deteindre, se paſſer, se ternir, *-nie*, *-ſſure*, decolorement.

Zblaznić, aſſoter, donner à qu. le poiſſon d' avril.

Zbliſką, deprés.

Zbliżać, aprocher, raprocher. *-ſię*, s'... *-nie*, aproche.

Zboczyć, se detourner, s' ecarter, s' egarer, *enie*, detour, -ment,

Zbogacać, enrichir, qu, *-enie*, -ſſement *-ić ſię*, s' .... devenir riche.

Zbolały, tranſi de douleur.

Zboleć, etre saiſi, tranſi, penetré de douleur.

Zbor, *obrada*, un Concile, *u Dyſſydentow*, Egliſe, *-zyscze*, temple des idoles.

Zbotwieć, pourrir, se vermou-

vermouler, -*aly*, pourri, vermoulé.

Zboyca, brigand, assassin, -*estwo*, -age.

Zboże, le blé, les grains, du grain.

Zbraniać się, se defendre, recuser, refuser. -*nie*, refus, *nie zmyślone*, refus simulé.

Zbroczyć, remplir de sang, ensanglanter, -*się*, se couvrir de sáng, -*ony*, couvert, teint de sang.

Zbrodnia, le crime, forfait. -*zień*, scelerat, criminel, méchant.

Zbrodzić rzekę, passer à gué. -*ony*, guéable.

Zbroia, armure, -*ownia*, arsénal *m*. -*ownik*, ouvrier en armes, armurier. -*no*, en armes, -*ny*, armé, -*ną ręką*, la main armée.

Zbroić co, cõmetre un crime.

Zbrzeżny, de rivage, de bord.

Zbudować, construire, elever, batir, edifier, qu. -*się*, s'edifier, -*nie*, -ction, -cation, bon exemple, -*ny*, bati, edifié.

Zbuiać się, echaper.

Zburzyć, bouleverser, réverser, saccager, -*enie*, -ment.

Zbutwieć, o. *zbotwieć*.

Zbuzować, laver la tete à qu. faire une verte reprimande à qu.

Zbycie, o. *zbywać*.; *na zbyciu*. à vendre.

Zbyteczny, o. *zbytni*.

Zbytek, -*czność* superflu, -ité, surabondãce luxe, excès, dereglement, *czego*, restant, reste, residu. *iuz teżto*... il y a de l'insolence.

Zbytkować, vivre dans la debauche, *w czym*, regorger de, surabõder en.

Zbytni, superflu, surabondant, excessif -*ie*, -ment, -vement, hors de mesure, avec excès, au delà de ce qu'il faut

Zbyty, dont on s'est defait.

Zbywać, debiter, vendre, *kogo*, eluder qu. en etre quitte de, pour, se debarasser. *obietnicą*, payer qu. de belles paroles, lui tenir le bec dans l'eau. -*się*, se delivrer de, se defaire, en etre quitte, -*nie*, redondance, l'act. de se defaire, debit.

Zdać wać, w sądach, condamner, contumacer qu. -*urząd*, remettre une charge entre les mains de qu. la resigner. -*reſztę*, rendre le reste. -*na kogo*, abandonner, laisser à. -*się*, *na kogo co*, se remettre, se résigner, s'abandonner à, se mettre à la merci de, *się na co*, servir à, etre utile, propre à. *widzieć się*, sembler, paraitre, *się na iednaczow*, compromettre, convenir d'arbitres, *dać się* [*zdać*, se laisser contumacer, *zdami się*, il me semble, il me parait.

Zdaleka, de loin.

Zdanie, avis, sentimẽt, opinion, jugement, sens, sentence. *mym zdaniem*, à mon avis,

Zdany, condamné a.

Zdarty, dechiré.

Zdarzać, faire réussir. -*zyć się*, -réussir, prosperer, succeder, o. *trafić się*.

Zdawna, depuis long tems.

Zdążać, égaler qu. en.

Zdech, abois, -*nąć*, o. *Zdychać*; -*lina*, chair morte, -*ły*, crevé, -*nienie*, la mort,

Zdeymować, tirer, oter lever, relever de dessus, se decouvrir, *jak strach*, prendre, saisir, percer, penetrer. *z kogo ciężar*, relever qu. d'un grand fardeau, -*nie*, l'act. de...,

Zdzięty, o. é relevé, pris.

Żdmuchnąć, soufler de deſſus.

Żdobić, orner, parer, ajuſter, enjoliver, embellir, colorer, voiler, pallier, excuser, *-enie*, ment, -ation, pretexte, couleur.

Żdobycz, le butin, la proie

Żdobywać, se procurer, aquerir, rechercher.

Żdołać *komu, czemu*, égaler, suivre qu. en, ſuffire, etre aſſez fort pour.

Żdolność, capacité, des forces suffisantes, *-ny*, capable, suffisant.

Żdrada, la trahison, perfidie, *-liwie*, -ement, en traitre, *-liwy*, perfide, traitre, *-żać*, trahir, tromper *-ziecki* proditoire, infidel, perfide, *ziecko*, *zieſtwo* o. *Zdrada*, *zdradliwie*.

Żdrayca, traitre, perfide, *-zyna*, -eſſe, infidele.

Żdrętwiały, engourdi, *jak zęby*, agacé, *-ość*, ɠiſſement, agacemēt.

Żdrętwieć, s'engourdir, *jak zęby*, s' agacer, *od ſtrachu*, devenir tout etonné, demeurer interdit, *-nie*, -ſſement, ſtupefaction, inſenſibilité d' un menbre.

Żdrewnieć, devenir bois

Żdrowie, la santé, vie, le salut. *pić za . .* boire à la santé de qu. *na zdrowie*, Dieu vous aſſiſte, à votre santé.

Żdrowo, sain, senaimēt, *-wy*, sain, bon pour la santé, salubre, salutaire, *-aś Marya*, un salvé, un avé, salutation Angelique, *-w ieſtem*, je me porte bien, je suis en bonne santé, *bądź zdrow*, Adieu, vivez sain.

Żdroy, ruiſſeau.

Żdrożały, rencheri.

Żdrożnie, hors du chemin, mal à propos *-ny*, ecarté du chemin, de propos.

Żdrzeń, le vif, le coeur d'un arbre.

Zdumiały, etonné, ſurpris.

Zdumiewać *ſię*, s' etonner, etre surpris, *-nie*. etōnemēt, la surprise

Zdun, le potier.

Zdybać, surprendre, attraper.

Zdychać, créver, mourrir, *-ło bydlę*, la bete etait à abois, *-nie*, a bois.

Zdyszeć *ſię*, perdre l' haleine.

Zdźbło, tige de blé, chaume.

Zdziczeć, s' efaroucher, *-ały*, farouche, sauvage.

Zdziebełko, fétu, brin, petite partie d' un tuiau de paille.

Zdziecinnieć, rédevenir enfant, radoter, *ły*, qui radote.

Zdzierać *co*, ravir, arracher, enlever, avec force, oter, *-ſię*, *zedrzeć*, se dechirer, se rompre, *-ca*, exacteur, mangeur, pilleur, pillard, *-ſtwo*, rapine, extorſion, exaction, mēgerie.

Zdziwić *ſię*, s' etonner.

Że, que, parce que, puisque, car. *że*, *w pytaniu, n. p. Masz że? Jeſt że?* &c. eſt ce que vous avez? avez-vous. eſt ce qu' il eſt? eſt-il? &c.

Zębaty, denté, dentelé.

Żeberko, cotelette.

Żebrać, mendier, queter, demander la charité *-ak*, mendiant, *-ſtwo*, la mendicité, *-braczka*, une pauvre, mendiante, *-nie*, l'act: de mendier, mendicité, gueuſerie *-nina*, vie de gueux, pain mendié, *-ny*, mendié, o. *zbierać*.

Żebro, une cote.

Żeby, o. *aby*.

Zęby, les dens. o. *ząb*.

Żęcie, la moiſſon.

Zechcieć, vouloir, deſirer

Żedel, banc à dos.

Żedrzeć o. *zdzierać*.

Zegar publiczny, orloge, *ſłoneczny*, cadran, solaire, *-domowy*, une pendule, *-ek*, une mōtre, *-ek powtarzaiący* une repetition, *-miſtrz* horloger, *-owy*, d'orloge.

Zeglarz, marinier, matelot, *-ſtwo*, navigation, marine, le metier de marinier, *-ſki*, de matelot, de marine. *po żeglarſku*, à la matelote.

Zeglować, naviger, faire voile, voguer. *-anie*, l' act de.... -ation, *-ny*,

Zegluga, navigation.

Zegnać, benir, faire le ſigne de croix. *- ſię zkim*, prendre congé de qu. dire adieu à qu. *-nie*, -ediction, *nie, ſię zkim*, l'act. de prēdre le congé de qu.

Zegnać, o. *zganiać*.

Zekrwawić, couvrir de sang.

Zelazo, le fer. *do gładzenia*, bruniſſoir, poliſſoir, *krawieckie*, *-kō do bielizny*, carreau, ferre à preſſer les coutures. à repaſſer le linge. *-ny*, de fer. de couleur de fer *na huta* ferronerie, *-na ruda*, mineral de fer, *-ne rupieci*, ferraille.

Zelezce, fer de lance, de fleche, *- iſty*, ferrugineux, *nik*, ferron, ferronier, marchand de fer.

Zełgać, mentir.

Zelżeć, o. *zwalniać*, *ulżyć*. *-nie*, profanatiō.

Zelżyć, deshonnorer, afrōter, outrager, *-ony* é.

Zelżywość, outrage, *m.* ignominie, deshonneur, infamie, afront, oprobre. *-ie*, -euſemēt, honteusement; *- wy*, -eux, infame, *-ant*, malhonete, injurieux.

Zemdłeć, tomber en faibleſſe, s'evanouir. pamer, devenir faible, *-nie*, evanouiſſement, o. *Mdłość*.

Zemdlić

Zemdlić, debiliter, affaiblir.

Zemknąć ſię, gliſſer. *-ienie*, gliſſade.

Zemną, avec moi.

Zemscić ſię, se venger, *-szczenie*, *ſta*, vengeance. l' act: de . , .

Zeniec, moiſſonneur.

Zenić, marier qu. *- ſię*, se marier à une femme, epouser, prendre femme.

Zencica, du lait de brebis caillé.

Zenin de femme *-sprzęt* le trouſſeau d' une femme.

Zepchnąć, pouſſer, jetter en bas.

Zepsować, *zepsuć*, gater, corrompre, *-nie*, *- ie*, corruption, dégat, *-ny*, *-ty*, gaté,

Zer, engrais, pature, *-ować*, -er, se paitre.

Zerdź, perche, *-ka*, petite . . . .

Zerwać, o. *zrywać*. *-nie*, la rupture.

Zerznąć. o. *zrzynać*.

Zeschły, seché, deſſeché, sec, *o naczynie*, tresalé.

Zeſłać, envoyer, *- nie*, envoi. *-ny*, é.

Zeszkaradzić, defigurer.

Zesromocić, deshonorer, profaner, *-enie*, -neur, profanatiō *-ony*, profané

Zeszły, paſſé, dernier.

Zetrzeć, o. *ſcierać*.

Zęty, moiſſonné.

Zewlec -włoczyć, depouiller, désabiller, *wąż z wleka z ſiebie ſkorę*, le serpent pose, quitte sa depouille.

Zewnątrz, au dehors, par dehors, de dedans qu. ch. *-ętrzny*, de dehors, exterieur, *-ętrznie*, o. *z ewnątz.* -rement.

Zewrzec, o. *zwierać*.

Zewſząd, de tous cotez, de toutes parts.

Zeymować, o. *zbiiać*. prendre, saiſir, penetrer, percer, toucher.

Zeyść, o. *ſchodzić*. *-ie*, la descente, aſſemblée,

conven-

conventicule, rencontre, la sortie d' une charge, ſdeclin, expiration, fin, mort.

Zezem patrzeć, bigler, loucher, *-ący*, bigle, louche.

Zeznać, *-wać*, avouer, cõfeſſer, reconnaitre declarer, déposer. *-nie*, aveu, -ion, - ſſance, -ation,

Zezowaty, louche, bigle.

Zezwalać, consentir, pemettre, *-enie*, emẽt, -iſſion.

Zfałszować, falſifier, *-nie*, -cation.

Zgadywać, augurer, deviner, *zgadłeś*, vous -y voila, vous -y etes *nie zgadłeś*, vous -n' y etes pas.

Zgadzać, accorder, reconcilier, *- ſię z kim*, se remettre bien ensemble, se reconcilier, *-ſię na co*, y consentir, tomber d' acord, convenir. *-ſię z czym*, quadrer, se conformer, raporter à, *-nie*, conformité, acord, convenance, consonãce.

Zgaga, une chaleur dãs l' esophage.

Zganiać, *co komu*, blamer, trouver à dire, reprendre qu. *co z kąd*, faire deloger, chaſſer, faire sortir, *do kupy*, aſſembler, chaſſer en une troupe, *na kogo*, jetter, rejetter la faute sur qu. o. *zgładzić*, *-nie*. l' aƈt: de &c.

Zgarbić, courber, vouter.

Zgarnąć, mettre en un tas, rafler beaucoup à la fois.

Zgaſić, detiser, deteindre,

Zgasnąć, s' amortir, s' eteindre, s' evanouir, disparaitre, paſſer, s' eclipser, *-enie*, extinƈtion,

Zgęsnąć, se condenser, s'epaiſſir, *- ły*, epais, *-nienie*, -ation, epaiſſiſſement.

Zgiełg, tumulte, hourvari,

vari, trouble, bruit.

Zginąć, se perdre, perir. *-ienie*, la perte, perdition.

Zginać co, plier, flechir, courber, *ſię*, se plier, s' abaiſſer, travailler *-nie*, -ſſement.

Zgładzić, detacher, oter, enlever, faire le depart de l' or &c. eteindre, exterminer, *-nie*, extinƈtion, extirpation, deſtruƈtion, l' aƈt de &c.

Zgłodniały, affamé, acablé de faim.

Zgnąć, *żgać*, piquer, pouſſer.

Zgnieść, froiſſer, chiffonner.

Zgniły, pourri, *- lizna*, -iture.

Zgnoić, faire pourrir.

Zgoda, concorde, unanimité, union, bonne intelligence, *- na to*, tope, j' y consens. j' y donne la main, je m' y prete, nous en sommes d' acord, *-nie*, d' acord, *-ny*, unanime, qui s'acorde, harmonieux, consonant, propre, bon, o. *zgadzać*.

Zgoić co, guerir. *-ony*, -ſable, curable, gueri.

Zgoła, tout à fait, enfin. *krotko mowiąc*, en deux mots.

Zgon życia, le dernier soufle, soupir, periode de la vie o. *zganiać*.

Zgorsznąć, rancir, devenir rance, *iały*, rãce.

Zgorszyć, scandaliser, *-enie*, scandale, *z gorszeniem*, - eusement.

Zgorzeć, etre brulé, reduit en cendres, *-liſko*, *-elina*, lieu brulé, brulure, *-ały*, brulé, consumé par le feu *-enie*, incendie, combuſtion.

Zgorzknąć, o. *zgorſznąć*

Zgrabiały, gourd, transi de froid. *-e ręce grać*, degourdir les mains.

Zgraia, multitude, troupe de gens.

Zgromadzać, aſſembler, ram aſſer

ramasser, *-się*, s'attrouper, &c. *-enie*, *-ée*, *-age*, amas, congrégation. *-ony*, *-é*.
Zgryść, ronger entierement, *-orzech*, casser avec les dens. o. *wycierpieć*,
Zgryźliwy, chagrin, triste, qui se ronge le cœur.
Zgryzota, chagrin, peine, remords de côsciēce
Zgrzać, chaufer, echaufer.
Zgrzebi, étoupes, *-ny*, d'etoupes.
Zgrzeszyć, pecher, *-enie*, le peché.
Zgrzybieć, devenir fort vieux, *-ały*, decrépit, *-ałość*, age decrépit, decrépitude.
Zgrzytać, grincer les dens. *-nie*, *-ment*.
Zguba, perte, dômage, chose perduë, ruine, perdition, *-ić*, perdre, ruiner, *-się*, se perdre, *-ny*, perissable, *-idź na zgubne imie*, va-t-en perir, loin de moi.
Zgwałcić, violer, profaner, outrager, faire violence, forcer, rompre, enfreindre, *-enie*, *-ation*, outrage, infraction, *-ony*, violé, &c.
Zhołdować, subjuguer.
Zhukać, etourdir qu.
Ziachać się o. *ziezdzać*.
Ziadać, manger tout.
Ziadły, acharné, dechainé, furieux, *-ość*, fureur, *-ement*, rage,
Ziaiać, haleter, *-ący*, béant, haletant,
Ziarnisty, qui a des grains, grénu, grénaillé, gréné, grenulé. o, en graines. *-a robota*, grenetis.
Ziarnka, petite gréne, grain.
Ziarno, la gréne, le grain
Ziątrzyć się, supurer, s'aigrir.
Ziawić się, paraitre, eclater, etre decouvert, *-enie Pańskie*, la fete des Rois.

Ziazd, les Etats, assemblée de la noblesse, du Clergé.
Zięba ptak, un pinçon.
Ziębić, refroidir.
Ziębnąć, se refroidir, se morfondre.
Zięć, le gendre.
Ziechać, o. *zieżdzać*.
Ziednać, reconcilier, racomoder, *-sobie*, procurer, causer.
Ziednoczyć, unir, joindre ensemble, *-enie* union.
Ziele, une herbe plante, *zioła w Apt:* simples, *ziół nauka*, Botanique.
Zielenić się, verdoyer, reverdir, devenir verd *w zieleni*, vetu de Verd. *-iący*, verdoyāt, *-zna*, verdure.
Zielisty, herbu, plein d'herbes.
Zielniczka, herbiere.
Zielnik, jardin à herbes, jardin aux simples, botanique, *książka*, herbier.
Zielny, qui concerne les herbes, *-a polewka*, sauce verte.
Zielonawy, verdatre.
Zielono, en verd, verd. *-farbować*, verdir, *-ość*, verdures, verdeur, verd, *-szary*, verdgris, *-żołty*, verd-jaune, *-ny*, verd.
Zielsko, de mauvaises herbes.
Ziemia, terre, dure, le canton, le cercle, le territoire, *przy samey ziemi*, à rez de terre, terre à terre, *pod ziemią*, en terre. *o ziemię uderzyć*, terrasser, jetter par terre. *ziemią osypać, otulić*, terrasser. *-nin*, provincial, un gentilhomme de campagne. *-ństwo*, economie rustique.
Ziemnowodny, amphibie.
Ziemny, terrestre.
Ziemski, terrestre, du canton, du cercle, du territoire, mondain,

-*Sędzia*, Senéchal, Juge terrestre,

Ziemstwo, présidial, Senéchaussée, la justice d' un territoire.

Ziewać, bailler, -*nie*, -ment, -*acz*,

Ziewnąć, ouvrir la bouche comme fait celui qui baille.

Zieżdżać z gory, descendre en bas, à cheval, ou en chariot, -*kraie*, roder, parcourir les pays, *z drogi*, s' ecarter du chemin, prendre un detour. *się*, se trouver avec qu. en qu. lieu. faire rencontre de qu. en chemin. *się w cieśninie*, s' embarasser, s' embrouiller, comme les chariot dans le detroit, avoir de la peine à se demeler -*nie*, l' act: de &c.

Zima, l' hiver. *m. zimą*, d' hiver, l' hiver, *wsrzod zimy*, dans le fort de l'hiver *z zimy* au declin de l' hiver.

Zimno, froid, froidure, froidement. *potrawa na...* viandes froides, aux reliefs. *na dworze*, il fait froid dehors.

Zimny, froid, frilleux.

Zimostradki owoce, de fruits tardifs.

Zimować, passer l' hiver, hiverner, conserver, garder pour l'hiver -*nie*, la demeure par l' hiver, quartier d' hiver.

Zinąd, d' ailleurs.

Zyngować, froter avec du beurre.

Ziołko, petite herbe.

Ziomek, compatriote, pays.

Ziścić, acomplir, verifier.

Zkąd, d'où, de quel endroit, de quel coté, de quel pays? *zkąd siś*, je ne sais de quel endroit: -*kolwiek*, de quelque part que se soit.

Złączać, joindre, unir, *się*, se &c. -*iący*, cōjonctif, copulatif. -*nie*, l' act: de... -*enie*, union, liaison, conjonctiō

Złamać, rompre, casser, briser, -*nie*, rupture,

Złanie, o. *zlewanie*.

Złatać, -*wać*, voler de haut en bas. *zlatuie się ptastwo*, les oiseaux s' assemblent.

Złazić, grimper de qu. lieu, descendre.

Złe, mal, mauvais, il n' est pas bon, c' est mal fait, -*koło mnie*, je suis bas. -*mi iakoś*, je n' ai point de courage, j'en suis un peu alarmé, je me trouve mal, je suis mal. *mowić o kim*, tenir des discours desavantageux, Parler mal de qu. -*mi postużyt*, il m' a rendu un mechant service, il m' a desservi.

Złe, un mal. *mieć za złe*, prendre en mauvaise part, trouver mal.

Zlecać, commettre, recommander, à, charger qu. de. -*enie*, commission.

Zlecić, rendre tiéde.

Zlecieć, voler, tomber de haut en bas.

Zleczyć, guérir, remettre en santé, -*enie*, retablissement, guérison.

Zlegnąć, accoucher, faire un enfant, *o suce*, mettre bas, faire des petits.

Zleknąć się, s' effrayer, s' épouvanter, avoir peur.

Zlenieć, devenir paresseux, faineant, languir.

Zlepiać, coler ensemble

Zlewać, survuider, desemplir un vaisseau trop plein, verser une liqueur dans, decanter, fondre un metail, *prawo*, transmettre, transporter, faire transport -*się*, s'epandre, s'epancher, se repandre, se trans-

transmettre, etre tráſmis sur. -*nie*, decantation, l'act. de. .

Zlewki, boiſſon qui degoute d'un tōneau.

Zleżały, vieux, gaté, entiché, corrompu.

Zliczyć, suputer, denombrer.

Zlitować, souder.

Zlitować ſię, avoir pitié, -*nie*, compaſſion, pitié.

Złob, mãgeoire, creche. -*ek*, petite foſſete couliſſe, -*kować*, caver, creuser, doler, caneler.

Złocić, dorer, coucher d' or. -*ſty*, d' or, doré, de couleur d' or.

Złoczyńca, criminel, malfaiteur.

Złodziey, larron, voleur, fripon, pendart, -*ka*, -neſſe, -se. -*ſtwo*, le metier de larrõ, larcin, vol.

Złopać co, laper, humer, lecher.

Złorzeczyć, maudire, peſter contre qu. medire; -*enie*, la malediction, imprecatiõ, medisance.

Złość, malice, mechanceté, mauvais tour, piece, niche qu' on fait à qu. malignité. *na złość tobie*, en depit de toi. -*nik*, -*liwy*, mechant, pervers -*liwie*, malicieusement, avec malice.

Złotnik, orfevre, -*ſtwo*, orfevrie, -*czy lit*, colle à ſouder l' or.

Złoto, de l' or, or. *do szycia*, filet, fil d' or, -*koronne*, or de bas titre, *płatkowe*, feuilles d' or. -*głow*, brocard, drap d' or. -*gorący*, de couleur d' or eclatãt. -*koſt*, orpin. -*uſty*, fort eloquent, d' or.

Złowierzb, un ambre, saule blancharde.

Złoty, d'or, de couleur d'or, excellent, un florin. -*a ruda*, marcaſsite, d' or, mine d' or.

§ *Złożyć*, o. *ſkładać*.

Złupić, ecorcher, depouler, piller, -*enie*, age.

Zlutować, o. *zlitować*.

Zły, un mechant, un pervers, impie, malicieux, mauvais, faché, colere, *bardzom zły na niego*, je suis peiné contre lui.

Zmacać, fouiller qu.

Zmacniać, renforcer.

Zmagać, vaincre, surmonter qu. en, l'emporter sur.

Zmarſk, pli au front, silon, ride, repli. -*wsuknie*, pinçure, fronçure, pli, -*szczać*, rider, froncer le front, rechigner, replier. -*szczek*, froncis, petite ride, épron, -*ſzczony*, ridé, ſilonné.

Zmartwić, mortifier, -*enie*, -cation, -*ony*, -é.

Zmartwieć, s' engourdir, s' etonner, -*ſſement*, -ment.

Zmartwychſtać, resusciter, retourner à la vie. -*nie*, resurrection.

Zmarznąć, se morfondre, se geler, se glacer. -*ły*, tranſi, glacé, gelé. -*nienie*, congélation.

Zmawiać, reciter, dire, -*ſię*, convenir avec qu. concerter*ſ*, resoudre qu. ch. avec qu. conspirer, s' unir contre qu. -*nie ſię*, -ation, concert. -*ny*, accordailles.

Zmaza, tache, saliſſure, blame, deshonneur, pollutiõ nocturne. -*ać*, tacher, salir, souiller effacer, rayer, raturer. -*ać ſię*, se souiller, se salir. -*anie*, l' l' act. de... effaçure.

Zmełty, moulu.

Zmężnieć, monter en graine, entrer en age de maturité.

Zmiatać, balier en un tas

Zmiędzy, d'entre, parmi.

Zmiękczać, amolir, ramolir. -*iący*, tif.

Zmieniać, changer.

Zmierać, mourir.

Zmierzać, viser, mirer, bouter, tendre à qu. ch. *-co*, mesurer: *-nie*, mesurage, intention, but. *widzę na co zmierza*, je le vois venir de loin.

Zmierzch, le crepuscule du soir. *-em*, sur le soir. *-a się*, il fait nuit

Ziemścić się, avoir place; pouvoir prendre, tenir.

Zmięszać, meler, confôdre, brouiller, mélanger. *-się*, se meler, *-nie*, -ange, mixtion, confusion, trouble. *-ny*, melé confus, cõsterné.

Zmigrosz, pince - maille, taquin & vilain.

Zmiia, vipere, mechante femme. *-owiec*, serpentine. *-ka*, vipereau

Zmilczeć, passer sous silence, dissimuler, endurer.

Zmilknąć, s' engourdir, s' endormir.

Zmilować się, avoir de la pitié, etre touché de compassion.

Zminda, . o. *Zmigrosz*.

Zmnieyszać, apetisser.

Zmocnieć, se renforcer.

Zmocować, affaiblir qu. l'emporter sur.

Zmoczyć, mouiller qu. ch. *-enie*, -ure.

Zmordować, fatiguer, abatter. *-się*, se lasser. *-nie*, ement, fatigue. *ny*, las.

Zmowa, intelligence, concert, *mieć zmowę*, user de collusion. *nie*, par collusion, de concert. *-ny*, qui use de collusion.

Zmrużać oko, ciller, cligner, remuer les paupieres. *-nie*, -ment.

Zmuda, perte de tems. *-ny*, ennuieux, fatiguant, penible.

Zmudź, Samogitie *- in*, -en, *-inek*, bidet.

Zmudzić, perdre beaucoup de tems.

Zmykać co ukradkiem, graper, escamoter, detourner. *-liście*, efeu-

uiller, oter les feuilles. *jak śmierć*, enlever, *-się*, se glisser, s'ecouler, *zemknął*, il seclipsa, il gagna le haut

Zmylać, detourner qu. de, interrompre qu. se fourvoyer.

Zmyśl, le sens.

Zmyślać, feindre, inventer, composer, dissimuler, faire semblant, *-nie*, feinte, fiction, déguisement, -ation. *-ny*, inventif, industrieux *-ność*, -gence, esprit. *ony*, faux, feint, controuvé.

Zmywać, laver, ecurer,

Znać, connaitre, recônaitre pour, *-że*, on voit que, il parait *-dawać*, faire savoir, mander, avertir. *dać się znać*, se decouvrir à qu . se faire sentir à qu. donner des affaires, rosser, battre qu. *-się*, s'entreconnaitre, connaitre l'un l'autre, connaitre qu. se connaitre, entendre qu. ch. etre habile dans. *-się na ludziach*, s voir bien son monde. *znam go dobrze*, je sais de quel bois il se chaufe. *znać po nim smutek*, le chagrin est peint sur son visage.

Znaczyć, signer, marquer, signifier, remarquer, noter, presager, donner à connaitre, *-się*, venir à paraitre, se distinguer de qu. par, trouver que, remarquer qu. ch. à *-ący*, significatif, *co się to znaczy*, que veut dire cela. *-ek*, petit signe, petite marque. *-enie*, signification.

Znaczny, sensible, considerable, notable, insigne, signalé, *-ie*, - ement.

Znagła, tout d'un coup, subitement.

Znaiomy, connu, *-ość*, -aissance.

Znak, la note, le signe, la mar-

la marque, preuve, enseigne, etendart, drapéau, signal. *-omi ty*, o. *znaczny*.
Znakować, marquer.
Znaleść, trouver.
Znalezca, inventeur, *-ienie*. -ion,
Znamie, tache naturelle qu' on aporte en naissant, *-nity*, insigne.
Znarowić. detraquer un cheval, *-ony*, gaté, corrompu.
Znaydować, trouver.
Znąć, moissonner, couper le blé.
Znędzić, apauvrir, rendre pauvre,
Znienacka, à l' imprevu, par surprise.
Znieść, o. *Znosić*.
Zniesiony, aboli, cassé, abrogé, demoli, anéanti. *o jaju*, pondu.
Zniewaga, afront, deshonneur.
Zniewalać sobie kogo, atirer à sa faveur, obliger, qu. *-ony*. é.
Znieważać, deshonorer.
Zniewieściéć, s' efeminer, se ramolir.
Zinkąd, de nulle part.
Znikać, disparaitre, s' evanouir, s' eclipser, trousser bagage, faire un trou à la lune, se passer. *-nął mi z oczu*, il s' est derobé de ma vuë. *-nienie*, deperissement, l' act: de . . . *-ony*, vaine, perissable, caduc. *omość*, vanité.
Zniszczyć, anéantir, *-e nie*, -ssement.
Zniewiarz, moissonneur.
Zniwo, la moisson, la recolte.
Znizać, baisser, abaisser, *u malarzy*, ombrer, enfoncer. *się*, se baisser. *-nie*, -ment.
Znoić się, suer à grosses goutes.
Znosić, porter en tas, abatre, detruire, demolir, casser, abroger, annuler, *-na koniu*, amasser, *-iaie*, pondre, *pisma*, confronter, verifier. *ciężar*, porter, soutenir, endurer. *nieprzyiaceela*. defaire à plate couture, mettre en deroute, *się*, conferer, concerter ensemble.
Znoszenie, l'act. de transporter, . . . le trasport, cassation, abolition. *-się*, conference, *a resztu*, main levée.
Znowu, de rechef, de nouveau, encore une fois. *-zacząć*, recommencer, *-dobyć*, recōquerir, *-się narodzić*, renaitre.
Znoy, grand chaud, grāde chaleur, sueur.
Znurzyć, afaiblir, harasser, fatiguer, enerver, abatre, *-ony*, afaibli, . . .
Zob ptasi, la mangeaille, le manger, *-ać*, bequeter.
Zobopolny, commun, mutuel, reciproque. *-ie*, -ement, ensemble. *-cść*, -ion, societé
Zaczyć, apercevoir.

Zodyak, le Zodiaque.
Zola, charrée.
Zołądek. estomac. *popsuć* debaucher l' . . . debifer l' . . . *-kowy*, d' estomac.
Zołądz, le gland, *w kartach*, glanette, carreau
Zołć, le fiel, *w med:* bile, *-ieć*, *-ić*, jaunir, réjaunir.
Zołd, la solde, la paye. *brać*, toucher le prêt. *na żołdzie skarać*, desapointer un soldat. *żołdu urywanie*, malversatiō dans la paye.
Zołędny, de gland, de glanette.
Zołknąć, jaunir. *-ienie*, -ssement.
Zołna, merops, guêpier.
Zołnierz, soldat guerrier, capitaine. militaire, *-ski*, de soldat... *-ską służył*, mener le fer, porter les armes. *po żołniersku*, en soldat. en homme de guerre, *-stwo*, metier de guerre, soldatesque *-ską*,

przyiąć

przyiąć, s' engager dans le militaire, *rzy ſko*, un mechant soldat.

Zoltaczka, jauniſſe. *ęma iący*, icterique.

Zoltawy, jaunatre. *-a farba*, ocre jaune.

Zoltek, le jaune d' oeuf.

Zoltoblady, paillet. *-gorący*, ardent, roux eclatant. *-zielony*, verd de peroquet.

Zoltość, le jaune, *y*, jaune

Zolw, la tortuë.

Zolży, avives, *koń co ma...*, cheval glandé.

Zona, la femme d' un mari, epouse. *-ty*, marié.

Zonąd, delà en.

Zoraw, gruë, un oiseau. *u ſtudni*, basculé. *-ię*, gruau, gruon.

Zorza, aube, l' aurore.

Zoſtać, *wać*, demeurer, s' arreter, rester, perseverer, perſiſter, tenir ferme, *-czym*, devenir, paſſer Docteurs. *-ſię*, demeurer, maintenir, n'avoir de reſte que. *zoſtań zdrow*, adieu. *-nie*, demeure, conservation, maintié.

Zoſtawić, *-wiać*, laiſſer, abandoner, remettre qu. ch. à qu. se raporter à, ſe reserver qu. ch. *-od pierſi*, sevrer un enfant *-enie*, l'act: de... *-ony*, laiſſé...

Zowąd, delà.

Zpod, de deſſous qu. ch.

Zpomiędzy, d' entre.

Zprętka, vite.

Zrąb, la travaisō, le corps, la charpente d' un batiment, *okrętu*, *ſtatku*, la carcaſſe, *wiatrokowy*, la cage, la chaise. de moulin à vent.

Zrąbać, o. *zrębować*.

Zrachować, nombrer, compter.

Zradzać ſię, venir bien, produire, comme les blés.

Zranić, bleſſer, *-enie*, bleſſure.

Zraſtać ſię, se prendre, croitre ensemble. se consolider.

Zraz, tranche, morceau. *-melonu*, cote de melō

Zrazać, jetter, deposer, priver, demettre qu. d'un emploi.

Zrębować, hacher, couper en pieces.

Zręczny, habile, adroit, *-ie*, ement. *-ość*, adreſſe.

Zrękować corkę, fiancer, acorder une fille. *-iny*, ·çailles, *-ana*, ·cée, promise.

Zrobaczywieć, devenir vermoulu.

Zrobić co, faire. *-ony*, fait, achevé, usé.

Zrodzić ſię, o. *zradzać*. *·ony*, né.

Zronić, ne marquer plus comme un cheval.

Zrosznąć, o. *Zraſtać*.

Zrownać, *-wać*, aplanir, unir, egaler. *pod ſznur*, aligner. *-ſię*, se comparer, s' egaler. *-nie*, *-ſſement*, *-ment*.

Zrozumieć, *-wać co*, entendre, comprendre, connaitre, concevoir, *-kogo*, penetrer, aprofondir, *-nie*, intelligence, connaiſſance, entendement. *-any*, compris, entendu, conçu.

Zrywać, rompre, dechirer, *-kwiat*, cueillir, arracher, *-ſeym*, dissoudre, rompre, *-konia*, hauſſer, crever, eflanquer *-ſię*, se rompre..., *-ſię zkim*, se froter, se prendre, s' ataquer à qu., se saiſir l' un l' autre, o. *Przerwać ſię*. *Zerwać*.

Zrządzać, regler, disposer, arranger, ordonner. *-enie*, *-ition*, mēt, *-ance*, ordre de la Providence.

Zrzebie, poulain, une pouliche.

Zrzebiec, jeune etalon, cheval neuf.

Zrzebna klacza, cavale pleine. *-ą zoſtać*, devenir pleine.

Zrzeczenie, renonciatiõ, renoncement.

Zrzędny, imperieux, difficile, -*ość*. envie de regner.

Zrzędzić, vouloir maitriser.

Zrzekać się, renoncer à.

Zrzenica, la prunelle.

Zrzodełko, petit ruisseau

Zrzodlisko, ruisseau croupissant.

Zrzodłowy, de fontaine.

Zrzodło, ruisseau, la fôtaine, source, principe.

Zrzucać, jetter, faire tomber, abatre, mettre par terre, raser, demolir. - *z urzędu*, deposer, demettre, destituer, priver. *jarzmo*, secouer le joug, -*co z siebie*, secouer, *się zczego*, casser, annuler, revoquer. -*co na kogo*, renverser qu. ch. sur qu. -*anie*, l' act: de jetter.... cassation, privation, *ony*. jetté, cassé, deposé, detroné. o. *wwomitować*.

Zrzynać, lever avec un couteau.

Zsadzać, mettre, en bas. o. *Zrzucać*.

Zsiadać, descendre de, mettre pié à terre. -*się o mleku*, se cailler, se prendre se condenser -*ły*. caillé.

Zsiekać co, hacher.

Zskakać, -*wać*, sauter en bas.

Zstępować descendre.

Zstarzeć się, vieillir.

Zstawiać co, descendre une chose, mettre en bas, encaver.

Zstępować, descendre, *z drogi*, se detourner de son chemin. -*sukno*, resserrer le drap, retrecir, -*nie*. descente, detour du chemin, -*nie sukna*, racours du drap. -*ne sukno*, du drap resserré.

Zsychać się, se desecher.

Zszyć, -*wać*, coudre ensemble.

Ztąd, d' ici, -*idź ztąd*, tirer -vous de là

Ztamtąd, delà, de ce lieu là.

Ztwardnąć, devenir dur.

Zubożeć, devenir pauvre. -*nie*, apauvrissement.

Zubożyć, rendre pauvre

Zubr, bison.

Zuć, macher.

Zuchać, machonner.

Zuchwa, machoire.

Zuchwały, temeraire, insolent, efrôté -*łość*. temerité, efronterie, -*le*, -ement. -*lić się*; outrager qu. faire la morgue à qu.

Zucie, le macher, machement.

Zuczyć się, s'acoutumer.

Zuławy, entenduë d' un pays au dessus de Marienbourg.

Zupa, mine de sel. -*ny*, des alines.

Zupan, robe de dessous à la Polonaise *zupan*.

Zupełny, entier, parfait, achevé, acõpli, -*ie*, -ement, tout à fait, -*ość*, le tout, totalité.

-*kolor*, couleur pleine

Zur, soupe d' eau & de farine qu' on a fait fermenter.

Zuzanna, Susanne, -*ka*, Suson.

Zuzel, lope, crasse, -*owaty*, pailleux, crasseux

Zwada, querelle, debat, *ni do zwady -ni do rady*, il n' a ni bouche ni épron. - *liny*, - eux, brouillon, -*zać*, brouiller les gens, -*zić się*, se brouiller.

Zwać się, nommer, apeller.

Zwalić, rouler en bas, jetter, *z kogo*, decharger qu. de. *na kogo*, charger qu. de, acabler qu. de, - *na drugiego*, faire retomber, mettre le tort sur qu. -*na kupę*, acumuler, entasser. -*trudność*, oter, lever. *Wszystko się na mnie zwaliło*, j' ai tout sur mes bras.

Zwalczyć, vaincre.

Zwolniać, *-nić*, relacher, debander un peu, temperer, diminuer. *-wodę*, rendre tiéde.

Zwarżać, cuire, *żelażo*, *metal*, braſſer, souder, joindre, *-ſię iak mleko*, se tourner.

Zwątlać, *-eć*, afaiblir, debiliter, perdre les forces. *-nie*, -ſſement, -ation, *-ony*, abatu, enervé.

Zwątpić, desesperer, de, perdre l' esperance, *-ony*, -é.

Zwany, véhément, veolent, impetueux, *-ie*, -sement, *-aść*, véhémence.

Zważać, paſſer, conſiderer, examiner. *enie*, -ation. reflexion.

Zwężać. *-zić*, retrecir, *-nie*, -ſſement.

Zwiaſtować, anoncer, *-nie*, -iation.

Związać, lier, atacher ensemble, serrer. *-głowę chuſtką*, embeguiner la tete. *-nie*, liaison, l' act: de . . *-ny*, lien, &c. entrelaſſé, mis en chifre.

Związek, lien *-ſłow*, &c connexion, liaison, union, aliance, ligue confederation, *-ki w Med.* filamens *-kowy*, confederé.

Zwiędły, fletri, fané, *-łość*, iſſure, *-nąć*, se fletrir, se faner

Zwiedzać, voir du pays, voyager; *-enie*, le voyage.

Zwiększać, engroſſir,

Zwierać co, lier, joindre, clouer ensemble, *oſtrogami*, talonner, piquer le cheval, lui donner de l' épron, *psy*, coupler. *-ſię zkim*, se serrer, se prendre. o. *zwarzyć*.

Zwierciadło, miroir, *-ny*, de . . , *-dlnik*, -tier.

Zwiercieć, trouer avec un perçoir *jak mak*, broyer, piler.

Zwierz, une bete, animal. *-ątko*, petit animal.

Zwierzać ſię, se confier à qu. *-enie*, confiance.

Zwierzchni, d' en haut, exterieur, de dehors.

Zwierzchność, superiorité, les superieurs, jurisdiction.

Zwierzą, animal, bete. *-cy*, animal, de bete. *-yna*, venaison, *-yna ptasza*, gibier. *-yna rozmaita*, sauvagine. *-yniec*, serrail, parc,

Zwieszać, baiſſer, abaiſſer, *głowę*, pancher la tete.

Zwietrzały, evaporé, evanté, fade.

Zwietrzeć, s' evaporer, s' evanter.

Zwietrzyć, haleiner, decouvrir, evanter.

Zwięzły, laconique, court, serre, *o*, -ement.

Zwięzować, o. *zwązać*.

Zwiać, amaſſer, mettre en rond, en peloton, devider le fil, *-ſtoczek*, mettre une bougie en pain, *-na cewkę*, bobiner, trêmer, *-na rękę* plier sur la main, *papier* rouler du papier, *-włosy wpapierki*, papilloter, mettre en papillotes, *-żagle*, detendre, plier, abaisser, baiſſer les voiles. *-chorągiew*, congedier, retrancher, caſſer les troupes. *-ſię*, se mettre en rond; se plier en cercle, se lover comme le serpent; se recoquiller comme les cheveux. *-anie*, l' act: de . . .

Zwinąć, *iony*, o. *zwiiać*.

Zwionąć, soufler.

Zwiotszeć, se pourrir, heudrir.

Zwlaczać, tirer en longueur, diferer, reculer, retarder, prolonger, trainer;

ner, remettre de-jour en jour, -nie, -ment.

Zwłaszcza, d'autant plus, sur tout.

Zwłoczyć, trainer, tirer en bas, mener avec forces, oter les habits, desabiller. *z sie-bie skorę jak wąż*, poser sa peau, etre en mue, quiter sa depouille, -*ony*, entrainé en bas, trainé, diferé, prolongé.

Zwłoka, delai, retardement, remise.

Zwłoszeć, devenir Jtalien.

Zwodzić, seduire, tromper, -*bitwę*, donner, livrer une bataille, -*się z gniazda*, quiter son nid, denicher. -*iel*, seducteur, o. *spro-wadzać*.

Zwołać, -*ywać*, convoquer, assembler, -*psy*, forhuer, apeller. -*nie*, -cation.

wolennik, disciple,

Zwolnieć, o. *wol-nieć*, -*nie*, relachement, tiedeur.

Zwolna, peu à peu, lentement, doucement.

Zwora, cheville, crampon.

Zwoz zboża, levée, depouille, recolte.

Zwozić, transporter en chariot.

Zwożna rola, terre grasse.

Zwracać, vomir.

Zwyciężać, vaincre, remporter la victoire, avoir le dessus, surmonter. -*się*, se vaincre soi meme -*stwo*, la victoire, -*ski*, triomphal, victorieux. l' act de vaincre. -*ca*, vainqueur. -*zny*, surmontable, -*ony*, vaincu.

Zwyczaić, acoutumer.

Zwyczay, la coutume, usage. *uczenny*, la pratique,

pratique, raison de guerre. -*taki*, l' usage le veut ainsi. -*nie*, ordinairement, -*ny*, usité, ordinaire. -*mieć*, *zwyknąć*, avoir coutume.

Zwykły, usité, ordinaire.

Zwyż, o. *wzyż*.

Zyć, vivre, jouir de la vie, subsister, se conduire, mener une vie, demeurer, croitre.

Zycie, la vie. *przez całe życie*, de toute la vie.

Zyczyć, souhaiter à quvouloir du bien à quconseiller. -*sobie*, desirer, avoir envie, -*enie*, souhait, l' act de .... gratulation, feliciation, desir, envie.

Zyczliwy, afectionné, ataché, favorable, adonné. -*ie*, -ement, avec afection, -*ość*, afection, bienveil

lance, faveur.

Zyd, Juif, *w pisaniu*, paté. o. -*ostwem się bawić*, judaiser. -*owka*, une Juive, -*oski*, Judaique, Juif, -*oska ulica*, juiverie, -*oskie miasto*, ville Juif, -*stwo*, le judaisme, les Juifs, -*zię*, enfant Juif: *kohaymy się jak bracia, rachuymy się jak żydzi*, les bons comtes, font les bons amis.

Zyła, veine, vaisseau de sang. -*w liściu*, nerf des feuilles, -*pulsowa*, artere, *pulsowa wielka*, aorte, -*sucha*, le nerf.

Zyły urynne uretere, *m. w piersiach*, les rameaux. *w obrusach* &c. cotes, raies.

Zylasty, nerveux, veneux, plein de nerfs.

Zylny, de nerfs, de veina

Zylowaty, o. *Zylasty*.

Zysk, gain, profit, avantage. -*ać*, *owa*, gagner

gagner, profiter, faire, tirer du profit. *-anie, -wanie*, o. *Zysk -owny*, lucratif, profitable. *-u pragnący*, interessé, *niemasz w tym zysku*, il n' y a point de reprise à cela, *dla mnie w tym ni zysk ni strata*, je n' y prends, ni mets.

Zyszczek, interet de chien, petit gain.

Zytny, de seigle.

Zyto, du seigle, *jare*, du petit seigle.

Zyw, vif, vivant, *-cem*, vif, tout vit.

Zywić, nourrir, entretenir, sustenter qu. *-się*, se nourrir, gagner sa vie à qu. ch. vivre de, *-ący*, celui qui nourrit, *-icielka*, nourrice, *-enie*, entretien, subsistence.

Zywica, résigne.

Zywioł, element, *-ony*, -aire.

Zywnie, jak ... zechce, selon son bon plaisir.

Zywność, nourriture, aliment, les vivres. *-ią opatrzyć*, aprovisioñer, avitailler.

Zywo, vif, tout vif, vivement, vertement, vigoureusement, *co żywo*, tout le monde, *jak żywo*, jamais dans la nature *-ość*, vivacité, vigueur.

Zywokost, simphitum.

Zyworodny, vivipare.

Zywot, la vie, *matki*, uterus, matrice, le sein de la mere, *-Swiętego*, l' histoire. o. *żołądek*. *Za żywota iego*, de son vivant. *-ny*, vitale. *-ne ciepło*, la chaleur naturelle *-ne duchy*, les esprits vitaux.

Zywy, vif, vivant, ardent, actif, verd, plein d' ardeur *do żywego*, jusqu' au vif, *przeciem sobie żywy*, j' ai encore mes sens.

Zyz, o. *żeż*.

Zyzny,

Zyzny, très fertile, très fecond, *-ość*, grande fertilité, abondance.

Z za, de derriere de.

Z zuć, *-wać*, dechausser, tirer les bas, les souliers. *-nie*, -ment. *-się*, se dechausser.

Z żąć, *-z żynać*, achever la recolte.

KONIEC SŁOWNIKA

POLSKO-FRANCUSKIEGO.

---

*Lettre d'une Dame de la Cour, à Mr. de ***, dans laquelle elle propose plusieurs questions curieuses.*

MONSIEUR,

J'Ai mille choses à vous demander, & de peur d'en oublier quelqu'une, je vous les proposerai tout de suite sans ordre & sans arrangement; vous y répondrez de même. Si les questions que j'ai à vous proposer vous font paroître mon ignorance, elles vous persuaderont en même-temps que j'ai fort envie d'être instruite; & je vous assure par avance que j'aurai une grande docilité pour vos décisions. Dites moi, je vous prie, si les Anciens que l'on vante tant, avoient plus d'esprit que nous; si leurs ouvrages valoient mieux que les nôtres; s'ils étoient plus polis & plus parfaits; si les grands noms d'Homere & de Virgile ne sont pas en partie cause que l'on ait tant d'admiration pour leurs Poëmes; je vous avouerai, à ma honte, que le divin Platon m'a fort ennuyée, & que j'ai trouvé mille chose puériles, basses, hors d'œuvre, qui ne vont point au fait, & qui s'écartent du but, dans les Dialogues, dont un homme pour qui j'ai une parfaite estime nous a donné depuis peu la traduction avec de savantes remarques. Je ne saurois me pardonner l'ennui & le dégoût que j'ai eu à lire ces Dialogues; c'est un effet de mon mauvais goût: car je ne puis me persuader que tant de grands hommes qui ont admiré Platon, & qui l'admirent encore, n'aient pas de bonnes raisons pour cela. Après vous avoir parlé de l'

esprit des Anciens, dites-moi aussi quelque chose de leurs mœurs : s'ils étoient plus vicieux, ou plus gens de bien que nous ne sommes; si le monde est changé du blanc au noir; comme on veut nous le faire accroire; ou plutôt si les hommes n'ont pas toujours été tels qu'ils sont, & s'ils ne vont pas toujours leur train de la même maniere. Le point qui m'embarrasse le plus, est de savoir s'ils vivoient plus long temps que nous: car je vous l'avoue de bonne foi, que je ne saurois plier ma crédulité ou mon imagination jusqu'à me persuader que Mathusalem & ses contemporains aient vécu jusqu'à huit ou neuf cens ans: & je ne le croirai jamais, si ce n'est pas un article de foi; car, en ce cas là, je m'y soumets. J'aurois assez de penchant à croire que les années dont parle Moyse dans son Histoire, n'étoient pas de douze mois comme les nôtres; autrement je serois fort fâchée de n'avoir pas vécu en ce temps là, pour compter ma vie par des siecles. Pourriez-vous bien me dire, Monsieur, si les femmes étoient alors plus belles, plus coquettes, ou plus sages que nous le sommes; & si les merveilles que l'on raconte des charmes de la belle Hélene, & de cette fameuse Reine d'Egypte, sont bien fondées ? Croiriez vous, Monsieur, qu'il y ait jamais eu des Fées ? On me l'a dit tant de fois, & j'en ai été souvent bercée, que je ne saurois me l'ôter de l'esprrt. Quelle difference y a-t-il entre les Fées & les Sibylles ? Ces dernieres ne sont-elles pas de véritable Fées, ou quelque espece de Magiciennes ? Je vous l'ai dit d'abord, que j'avois bien des questions à vous proposer ; mais on s'amuse comme on peut, quand on est à la campagne. J'ai eu une dispute depuis peu avec un Abbé de vos amis sur le chapitre des Géans ; voyez, je vous prie, où je vais chercher des sujet pour disputer. Pour moi je ne saurois me mettre dans l'esprit qu'il y ait eu des Nations géantes; je crois bien qu'il y a eu quelques Géans, comme l'on voit quelquefois des monstres, & des enfans à deux têtes & à quatre bras: qu'en pensez-vous ? Il me semble que voilà tous les doutes que j'aie à vous proposer; instruisez-moi sur tous ces chefs comme vous pourrez: j'attens vôtre réponse par la premiere poste; faites-la longue ou courte, comme vous le voudrez. Nous avons ici de surcroît, depuis quelques jours, deux Dames savantes, à qui j'ai montré les Lettres que vous m'avez écrites; elles sont toutes étonnées de voir que je me sois jettée à corps perdu dans le bel esprit. Je demeurerai encore quinze jours à ma campagne, après cela je retournerai à Paris; j'espere que vous y reviendrez aussi pour ce temps là, que je pourrai vous consulter de vive voix sur tous mes doutes. Je suis votre très-humble, &c.

Lettre sur les mœurs des Anciens & des Modernes.

MADAME,

Pour ce qui regarde les mœurs, si je ne me trompe, les hommes ont toujours été également vicieux, puisque dès l'enfance du mondu la corruption

tion étoit générale: & que Dieu, pour purifier la terre, fut obligé de noyer tous les hommes dans un déluge universel. Ceux qui leur succéderent, ne se corrigerent point par un si terrible exemple. Depuis ce tems-là, leurs successeurs ont suivi les mêmes traces, & nous vivons à peu près comme ceux qui nous ont devancés. La galanterie est l' une des choses en quoi nous avons de grands avantages par dessus les Anciens, & assurément nous avons beaucoup raffiné sur cette matiere. Ils traitoient l' amour d'une maniere assez sauvage, & ils ignoroient absolument tous les raffinemens de cette coquetterie délicate, qui est en usage parmi les Dames de l' Europe; elles sont plus douces, plus gracieuses, plus complaisantes, plus polies qu' elles n'étoient autrefois. Cette politesse a contribué plus que tout le reste à leur faire oublier leur sévérité; elles n' en seroient pas moins aimables, si elles étoient un peu plus fieres: c' est mal s' y prendre, que de vouloir gagner le cœur & l' estime des hommes par des douceurs. Ce n' est pas assez pour une femme d' être belle; si elle n' est modeste, sa beauté ne fait pas tout sons effet sur l' esprit des personnes raisonnables. C'est peut-être parce que les femmes ne sont plus si fieres, qu'elles sont moins respectées des hommes, & qu'elles ont perdu l' ascendant qu' elles avoient autrefois sur eux. La liberté qui regne dans leurs discours & dans leurs actions, les rend moins respectables: elles sont trop libres elles boivent trop de vin, & usent trop de tabac; ces choses, qui paroissent indifférentes, ne laissent pas d'avoir un air de débauche, qui donne mauvaise opinion de celles qui vivent

vivent de la sorte. Le libertinage a regné de tout temps parmi les femmes: les Grecques & les Romaines étoient très-voluptueses, & vivoient dans une grande mollesse. Les Historiens profanes & sacrés leur reprochoient sans cesse le luxe de leurs habits, la magnificence de leurs ameublemens & de leurs tables, le soin qu' elles prenoient de se farder & de se parfumer. Les Orientaux, & sur-tout les Asiatiques, n'épargnoient rien pour leurs plaisirs, & alloient jusqu' à la profusion; ils donnoient des sommes immenses pour payer les faveurs des femmes qu'ils aimoient. Les Particuliers étoient en ce temps-là plus riches & plus pernicieux que nous ne le sommes maintenant: une courtisanne fit faire par reconnoissance une statue de Vénus, qui valoit un million d' or; Diogene le Cynique, dont la profession étoit de censurer les mœurs & les désordres de son siecle, écrivit sur le piedestal de cette statuë: *Ceci est un monument de l' incontinence des Grecs.* Les Romains n'ont point céde aux Grecs pour la profusion, & pour la magnificence dans leurs plaisirs, les spectacles qu'ils donnoient dans Rome à de si grands fraix, en sont une bonne marque; car ils faisoient venir toutes sortes de bêtes des extrémités de la terre, pour contenter la curiosité de leurs Citoyens, & pour monter par ces libéralités aux premiers honneurs da la République. Ce peuple belliqueux & sauvage, nourri dans les fatigues de la guerre, & accoutumé à une vie sobre & dure, s' ennuya enfin de cette frugalité: après avoir dépouillé l' Asie, & enrichi Rome du débris des Provinces & des Royaumes conquis,

conquis, la mollesse, l' ausage des plaisirs inconnus jusqu' alors, la magnificence, le luxe, bonne chere tous les vices des Orientaux s' introduisirent dans Rome avec leurs richesses. Depuis ce temps-là, le libertinage & la licence n' eurent point de bornes. Comme les Romains avoient infiniment d' esprit, ils raffinerent lur les plaisirs: leurs voluptés étoient étudiées; on y voyoit de l' art & de l' invention, pour les rendre encore plus piquantes par de nouveaux ragoûts. Si l' on en croit Juvénal & quelques Auteurs contemporains, les Dames Romaines porterent la débauche & l' effronterie jusqu' aux derniers excès; après avoir noyé dans le vin leur raison & leur pudeur, elles ne gardoient plus de mesures, & se livroient sans honte aux déréglemens de leur cœur. Quelque licencieuses que soient les Dames de ce siecle, elles sont bien plus réservées que ne l' étoient les épouses de ces fameux Conquérans.

* ———————————————— *

Lettre sur la beauté des Grecques & des Romaines.

JE crois, Madame, qu'il est impossible de résoudre la question que vous me proposez sur la beauté des Grecques & des Romaines, ni de décider nettement si elles étoient plus belles que les femmes qui vivent aujourd' hui; car on n' en sauroit juger qu' en les comparant les unes aux autres. Les statues antiques qui se sont conservées, & qui sont venues jusqu' à nous malgré l' injure des temps, sont des modeles de beautés parfaites & accomplies; mais qui sait si l' art n' a point ajouté quelque perfection au naturel, ou si ce ne sont point des ouvrages purement d' invention, & tirés de l' imagination du Peintre ou du Sculpteur; La belle Helene, ni Cléopâtre n' étoient peut être pas les beautés les plus accomplies de leur siecle; mille femmes qui vivoient alors, & qui menoient une vie plus obscure, les auroient effacées, si l' on n'eût considéré en elles que le mérite de la beauté: mains leurs aventures les ont rendu fameuses; le Poëme d' Homere, l' embrasement de Troie, la destruction d' un grand Royaume de l' Asie, ont rendu célebre le nom d' Heléne, & prêté de nouveaux agrémens à ses charmes. L'amour que Cléopâtre a inspiré à César & à Marc Antoine; la part qu'elle a eue aux aventures de ce dernier, à qui elle a fait perdre la vie & l' empire du monde; le courage qu' elle a témoigné en se faisant mourir elle même, pour éviter la honte que lui préparoit Auguste, qui avoit résolu de la mener à Rome, pour la donner spectacle aux Romains, & pour en faire l'ornemēt de son triomphe; tout cela a beaucoup contribué à grossir l' idée que nous avons de la beauté de cette Reine d'Egypte. Il en est de la beauté du corps à peu près comme celle de l' esprit: elle nous paroît plus grande au travers d'une longue suite de siecles; cet éloignement lui donne du relief & de l' éclat. Je ne doute point qu'il n' y ait eu de tout temps, & que l'on ne trove encore aujourd'hui des femmes aussi belles, & qui effacent peut être la belle

Helene

Hélene, ou la fameuse Cléopâtre; mais elles font moins de bruit & de fracas, parce qu'elles ne sont pas exposées sur un si grand théâtre.

Lettre sur les Fées.

VOus êtes en peine, dites vous, Madame, s'il y a jamais eu des Fées, & vous voudriez bien connoître leur origine; elle est purement chimérique: tout ce que l'on en dit, est fabuleux, & inventé par des nourrices pour endormir les petits enfans; ou si on veut dire quelque chose de plus spécieux en faveur des Fées, on peut attribuer leur orgine à l'idée que de certains Philosophes ont eue, que tous les élémens étoient habités par différens peuples, ou différens génies; que les Gnomes s'étoient emparés de la terre; que les Ondins avoient choisi la mer pour leur partage; que les Sylphes se promenoient dans l'air, & les Salamandres dans la région du feu. Vous avez lu, Madame, avec plaisir un livre qui traite agréablement de ces matieres curieuses. Ces Philosophes disoient que les génies qui habitent les divers élémens, apparoissent de temps en temps aux hommes. Voilà peut être le fondement de tous les prodiges que l' on attribue aux Fées, dont on raconte tant de choses extraordinares, & qui n'ont aucune vraisemblance.

Le nom de *Fée* fut donné d'abord à de certaines femmes que l'on regardoit comme des Prophéteſſes. On appelloit Fées celles qui se mêloient de deviner, & qui amusoient les hommes par de fausses prédictions. L'opinion que l'on avoit déja des Fées, se fortifia merveilleusement vers le temps des premieres Croisades: ceux qui avoient fait le voyage d'Outre mer, racontoient une infinité de choses extraordinaires, & de prodiges qu'ils croyoient avoir vus: ceux qui les redisoient après eux, y ajoutoient encore plusieurs circonstances de leur invention; de sorte que ces histoires, à mesure qu'elles s'éloignoient de leur source, devenoient de pures fables. Les fictions du Tasse & de l'Arioste, le pouvoir que ces deux Poëtes attribuent à certaines Magiciennes, tout cela a renouvellé dans les derniers temps les idées que l'on avoit des Fées dans les siecles plus reculés, où elles étoient honorées comme des Divinités du second ordre; car les Payens reconnoissoient une difference de mérrite & de dignité dans les Dieux qu'ils adoroient. Les Fées étoient au rang des Divinités médiocres: on croyoit qu'elles se mêloient des affaires des hommes, & on leur attribuoit des qualités surprenantes; le pouvoir de se transporter sur le champ dans les lieux les plus reculés, de bâtir de magnifiques Palais, & de les détruire dans un moment; de distribuer des trésors & des richesses immenses à ceux qui pouvoient mériter leurs bonnes graces. Les Contes des Fées dans leur principe, comme les autres fables, avoient pour but d'instruire ceux pour qui on les faisoit: mais ils tomberent en peu de temps dans le décri, par des circonstances fabuleuses & ridicules

cules qu'on y mêla; de sorte qu'on les abandonna entiérement aux nourrices, qui s'en servoient pour endormir leurs enfans, & pour les empêcher de crier. Les Payens, qui vouloient à quelque prix que ce fût tenir à quelque Divinité pour illustrer leur origine, se contenterent, quand la créance des Fées fut établie, d'en descendre, quoique ce ne fussent que des Divinités subalternes; mais enfin, elles étoient toujours quelque chose au dessus de l'humain dans l'opinion des hommes, & cela suffisoit pour flatter la vanité de ceux qui tâchoient par-là d'ennoblir leur naissance, & de se tirer du pair d'avec les autres. Ce que l'on raconte de Mélusine, a assez de rapport avec les fausses idées des Payens. Je ne sais si ceux de la Maison de Luzignan ont prétendu rendre leur origine plus illustre en adoptant cette Fée, ou plutôt ce monstre, moitié feme, moitié serpent, qui fit bâtir le Château de Lusignan, & que l'on croyoit imprénable; cependant il fut pris par les Huguenots dans l'année 1569. Ce que l'on raconte, dis-je, de Mélusine, ce ne sont que de pures fables & des contes faits à plaisir, quoique plusieurs de la Maison de Lusignan les aient reçus & débités comme des vérités bien établies. Quelle rêverie de croire que cette Fée ait poussé des gémissemens & des cris lorsqu'on abatit la Tour de Lusignan, & qu'on l'ait vue paroitre sur les toits dans un long habit de deuil quand il devoit arriver quelque chose de funeste à quelqu'un de cette Maison! Ces fables ont pu être crues dans les siecles grossiers & superstitieux; mais elles ne trouvent nulle créance dans le nôtre: nous avons le goût trop délicat & trop raffiné. Cependant nous avons à nous reprocher la fureur avec laquelle on a lu en France pendant quelque temps les Contes des Fées; il est vrai que cette maladie a passé en peu de temps: on a reconnu l'extravagance de ces sortes de livres, remplis de contes à dormir debout, où il n'y a ni sens ni raison. Ce qui n'avoit été inventé que pour divertir les enfans, est devenu tout à coup l'amusement des personnes les plus sérieuses. La Cour s'est laissé infatuer de ces sottises; la Ville a suivi le mauvais exemple de la Cour, & a lu avec avidité ces aventures monstrueuses, qui n'ont nul rapport entr'elles: mais enfin, on est revenu de cette frénésie, & je crois que les Contes des Fées ont été bannis pour jamais.

Lettre sur les Sibylles.

Les Sibylles ne sont pas, comme les Fées, des personnes purement imaginaires; les Historiens profanes & sacrés ont parlé des Sibylles, & cité dans leurs ouvrages quelques-uns de leurs vers prophétiques. On ne convient pas du nombre de Sibylles: on en compte jusqu'à dix, & même jusqu'à douze; mais il y a bien de l'apparence qu'on les multiplie: on en pourroit peut-être trouver trois. Celle de Delphes a été l'une des plus fameuses & des plus anciennes, puisqu'elle a prophétisé long-temps avant la guerre de Troie: quelques Historiens lui donnerent le nom de

de *Daphné*, & disent qu'elle étoit fille de Tirésias. Vigile a rendu célebre par ses vers, la Sibylle à qui il donna le nom de *Deïphobe*, elle étoit originaire de Cimmerie, petit Bourg près de Cumes dans la Campanie, & peu éloignée de Naples. Les Auteurs Grecs & Latins font suvent mention de cette Sibylle. Ce fut elle que le pieux Enée alla consulter sur ses aventures, & sur les moyens dont il devoit se servir pour aller trouver le vieux Anchise, son pere, aux Champs Elisées. La Sibylle Cumée n'est pas la même que la Cumane, à qui l'on donne le nom de *Dénophile* & d'*Amalthée*; c'est celle pour qui les Romains avoient plus de vénération; ils conservoient ses livres avec grand soin, & les consultoient dans les besoins les plus importans de la République: ils furent brulés avec le Capitole. Au temps de Sylla, le Sénat fit ramasser tout ce que l'on put des Vers des Sibylles; mais parmi ceux-là on y en glissa beaucoup de contrebande, que des particuliers composoient à leur fantaisie. Les Sibylles étoient des filles Payennes qui se mêloient de prophetiser, & qui prédisoient l'avenir d'une maniere énigmatique & mystérieuse: leurs Vers avoient quelque rapport avec ceux de *Nostradamus*, que l'on ne devine que quand la chose est arrivée; alors on fait des efforts inconcevables pour inventer des rapports entre l'évenement & la prediction, & pour trouver dans les Vers de *Nostradamus* un sens à quoi le Prophete n'a peut-être jamais pensé. Voilà à peu près ce qu'étoient les Vers & les Oracles des Sibylles, des

des Sibylles, que les Paiens écoutoient avec tant de vénération. On trouve parmi les vers de ces filles Prophétesses, quelque prédictions assez claires touchant la venuë du Messie, de sa mort, afin de montrer dans les livres des Payens mêmes des preuves qui servissent à les convaincre, pour les amener plus aisément à la Foi. Saint Augustin, dans le Livre 18. de *la Cité de Dieu*, raporte ces paroles tirées de l'Oracle des Sibylles. *Il tombera entre les mains des Infideles; ils donneront des souffiets à Dieu avec des mains profanes & couvriront son visage de crachats empestés, qu'ils vomiront d'une bouche impure.*

Lettre sur l'origine des Géants.

L'origine des Géants est plus certaine & mieux établie que celle des Fées ou des Sibylles, puisqu'il en est expressément parlé en plusieurs endroits de la sainte Ecriture. Les Géants énorme, & bien au-dessus de la taille des hommes ordinaires. Il est rapporté dans le Chapitre 17. *du premier Livre des Rois*, que Goliath, Géant des Philistins, avoit six coudées, c'est à-dire, neuf pieds de haut, & que la cuirasse dont il étoit revêtu pesoit cinq mille sicles, qui sont à peu près trois cens livres de nôtre poids, quisque chaque sicle pese une once. Il est donc certain qu'il y a eu des Géants, & l'on est obligé d'en convenir & de souscrire aux passages formels de la sainte Ecriture qui le disent nettement: mais quelques uns ont douté qu'il y ait

ait eu des Peuples entiers qui fussent Géants, quoique plusieurs passages de l' Ecriture semblent le prouver manifestement, comme on le peut voir par ces paroles du Chapitre 6. de la Genese: *Or, il y avoit des Géants sur la terre en ce temps-là; car les enfans de Dieu ayant épousé des hommes, il en sortit des enfans qui furent puissans & fameux.* Il semble que Dieu, pour punir les crimes des hommes de ce temps-là, permit qu'il ne sortît de leurs mariages que des enfans monstrueux, d' une taille enorme, & d' une horrible difformité, afin que la laideur de leur corps fût, pour ainsi dire, la marque de la corruption de leur esprit. Ces Géants se prévaloient de leur force pour opprimer le reste des hommes, & pour exercer sur eux une domination violente & tyrannique. Ceux dont il est parlé en cet endroit étoient nés avant le Deluge, & furent exterminés avec tout le genre humain, qui périt sous les eaux. On trouve encore d' autres passages de l' Ecriture, d'où l' on peut inférer qu' il y a eu des Peuples gigantesques. Il est parlé dans le deuxieme & dans le troisieme Chapitre du Deutéronome, de la terre des Géants & des Pays où ces Géants habitoient, ce qui marque qu'il y en avoit plusieurs; mais quelques Interpretes expliquent ces paroles des vices & des mœurs corrompues de ces gens-là, qui s' étoient abandonnés à toutes sortes de désordres: ils étoient Géants & monstrueux plutôt par le cœur & par l' esprit, par la difformité de leur corps & par l' énormité de leur taille. Les Historiens profanes & les Poëtes ont aussi parlé

des

des Géants, les ont dépeints comme des hommes d' une force prodigieuse. Ovide, dans ses Metamorphoses, dit que les Géants declarerent la guerre à Jupiter, & que, pour escalader le ciel, ils entassoient les montagnes les unes sur les autres. Si je ne me trompe, Ovide avoit lu ce qui étoit marqué dans l' Ecriture, de la vaine entreprise des hommes qui voulurent bâtir la Tour de Babel pour se garantir d' un second déluge: mais ce projet chimérique demeura interrompu par la confusion qui se mit dans le langage des travailleurs; ils furent contrains d' abandonner leur ouvrage, parce qu' ils ne s' entendoient plus les uns les autres.

Lettre sur l' âge des premiers hommes.

J'Ai encore à répondre à un article de votre Lettre, Madame. Vous ne sauriez, dites-vous, ajouter foi à ce que l'on dit que les premiers hommes ont vécu jusqu' à huit & neuf cens ans; & supposé que cela fût vrai, vous voudriez, dites-vous, être venue au monde dans ce temps-là, pour avoir eu le plaisir de vivre pendant huit ou neuf siecles. Pour moi, Madame, je vous avoue que je serois bien fâché que vous eussiez vécu avant le Déluge; car vous ne vivriez maintenant que dans l' Histoire, & je crois que ce n' est pas une grande consolation pour un défunt, d'avoir vécu pendant un grand nombre d'années. Notre siecle seroit privé de voir & d'entendre la plus ai-

mable

mable & la plus agréable personne du monde, & qui aime tant à disputer. Pour revenir à votre question, je vous dirai, Madame, qu' elle n' est pas du nombre de celle dont il est permis de douter: ce point est décidé dans la sainte Ecriture. Lisez le cinquieme Chapitre de la Genese; vous y verrez une longue suite de la postérité d' Adam, leurs noms, les noms de leurs enfans, à quel âge ils ont commencé d' en avoir, & le nombre des années q' ils ont vécu, marqué avec une exacte précision. C' est un mauvais retranchement de dire que l'on ne comptoit pas alors les mois & les années comme nous les comptons aujourd' hui; cette raison est frivole, & ne peut être reçue, pour peu qu' on y fasse attention. puisque le même Historien ayant dit expressément sur la fin du cinquieme Chapitre de la Genese, que Malaléel vécut huit cens quatre-vingt quinze ans, qu'Hénoc pere de Mathusalem ne vécut que trois cens soixante-cinq ans, que Mathusalem son fils vécut jusqu' à neuf cens soixante-neuf ans; le même Historien, cinq ou six lignes plus bas, c' est à dire dès le commencement du sixieme Chapitre de la Genese, dit que Dieu, irrité de tant de crimes qui se commettoient sur la terre, résolut d' abreger la vie des hommes, & de ne les laisser vivre tout au plus que six vingts ans. Il seroit contre la vraisemblance de dire que Moyse, en parlant de la vie des Patriarches, fit une autre supputation que celle qu'il fasoit en disant que le cours de la vie des hommes seroit borné à six vingts ans. Ce raisonnement me paroît une démonstration qui

ne

ne souffre point de replique. Depuis le Déluge, les hommes ne vécurent plus aussi long temps qu' ils avoient fait auparavant· les eaux qui croupirent pendant six mois sur la terre, la corruption de tant de cadavres d' hommes & d' animaux qui se pourrirent, tout cela infecta l' air, & altéra le tempérament des hommes. Ils n' avoient vécu jusqu' alors que de fruits & de laitage; ils furent obligés dans la suite de prendre une nourriture plus forte & plus solide pour se soutenir, & de manger la chair des animaux, dont le suc est meilleur & plus nourrissant que celui des dattes & des olives: mais la vie des hommes n' en fut pas prolongée davantage, & l' arrêt de Dieu s' exécuta à la rigueur.

Il me semble, Madame, que j' ai répondu à tous les articles de votre Lettre: si vous eussiez proposé tant de belles questions à un homme plus habile, il vous les auroit développées avec une érudition bien plus profonde: mais pour moi je ne saurois tant faire le savant; je ne me pique point de l'etre, & j'aurois grand tort de m'en piquer. Si j' eusse éte à Paris, peut être que par le secours de mes livres & de mes remarques, je vous aurois dit des choses plus sublimes sur tous les points que vous m' avez proposés; ou si j'eusse voulu y rêver plus longtemps, & me donner la torture pour trouver des choses merveilleuses, vous seriez peut-être plus contente de moi: mais mon indolence ne peut souffrir ce qui me gêne; j'aime bien mieux ne point paroître si savant, que de sortir de mon naturel, qui n' aime que ce qui est

)b(

aise,

aisé, simple, facile, intelligible, & que tout le monde peut aisément entendre. Je suis,

MADAME, Votre, &c.

Lettre à une Dame de la Cour, qui contient des Remarques sur l'Histoire des premiers siecles.

C'Est une connoissance digne de votre curiosité, Madame, que de vouloir apprendre en quel temps les Monarchies ont commencé, & depuis quand les hommes ont bien voulu se donner des Maîtres. Depuis Adam jusqu' au déluge, c' est-à-dire, pendant l'espace de plus de seize cens ans, les hommes vécurent dans une parfaite liberté & une parfaite indépendance. Chaque famille étoit comme un petit Etat, dont le pere étoit le Chef, qui ne connoissoit point d' autre Supérieur. Comme ces premiers hommes, encore tout brutes & tout grossiers, vivoient sans ambition, leurs desirs étoient bornés par les limites de leurs héritages; ils n' avoient, pour toutes richesses, que quelques troupeaux, qui servoient à les nourrir & à les vetir. C' est une erreur de croire que ces premiers hommes vécussent dans une grande innocence: ils commettoient des crimes si noirs & si abominables, que Dieu fut obligé de les exterminer dans un déluge universel. Depuis ce temps là, les trois enfans de Noé, que Dieu avoit conservés avec leurs femmes pour repeupler le monde, partagerent entr', eux la terre, & furent les Chefs des différents Peuples qui se répandirent dans tout l'Univers: ce fut environ ce temps là, que les hommes perdirent leur liberté. Nemrod, homme remuant, & l' ennemi du repos, ne se contentant pas de son son patrimoine, voulut usurper les terres de ses voisins; & après avoir envahi leurs héritages, il les soumit à sa domination, & se fit une espece d' Empire à Babylone. Ce n' est donc point par leur choix que les hommes se sont donné des maîtres; ils ont éte mis sous le joug par la force & par la violence des premiers Conquérans. Le mauvais exemple de Nemrod encouragea encore quelques autres, qui se firent Rois aux dépens de la liberté publique. Les armes que les hommes avoient d' abord inventées pour se défendre contre les bêtes farouches, furent tournées contre les hommes mêmes, & servirent à les assujettir. *Ninus*, fils de Bel, fonda le premier Empire des Assyriens, dont le Siege fut établi à Ninive, Ville ancienne, & déja celebre. Quelques autres ont cru que l' Empire des premiers Assyriens a duré pendant treize cens ans. Ce fameux Empire tomba par la mollesse de Sardanapale, qui se plongea dans toutes sortes de débauches & de voluptés. Les Medes se révolterent les premiers contre ce Roi efféminé; tous les autres Peuples, ses Sujets, le mépriserent à leur exemple, & réduisirent Sardanapale à de si grandes extrémités, qu' il fut contraint de se brûler lui-même avec ses femmes, complices de ses débauches. Trois Royaumes se formerent des débris de ce grand Empire; le Royaume des Medes fut très florissant. Peu de temps après la mort de Sardanapale, le second Empire Assyrien commença, dont Ninive fut la Capitale. Le Royaume de Babylone est très-célebre dans l' Histoire sainte, parce que Dieu se servit souvent des armes de ces Rois idolâtre

lâtres, pour châtier l' idolâtrie & les autres crimes de son Peuple. *Achaz*, Roi de Juda, pressé par ses ennemis, implora le secours du premier Roi d' Assyrie, ou de Ninive, & apprit par ce moyen aux Assyriens le chemin de la Judée, qu' ils ravagerent plusieurs fois, & dont ils firent enfin la conquête: ils pillerent le fameux Temple de Salomon, où ils trouverent des richesses immenses, & un amas prodigieux de vases d' or & d' argent, destinés aux sacrés Mysteres; ils emmerent à Ninive & à Babilone les Juifs: Salmanazar renversa de fond en comble le Royaume d' Israël. Romulus & Remus, sortis des Rois d' Albe, fonderent la Ville de Rome, Capitale de l' Empire Romain, environ 753 ans avant Jesus-Christ. Cyrus, Général de l' Armée de Cyaxare, que le Prophete Daniel appelle *Darius le Mede*; Cyrus, dis je, fils de Mandane & de Cambyse, Roi de Perse, après plusieurs grandes victoires, réunit le Royaume des Perses à celui des Medes, devint le maître de tout l' Orient, & fonda le plus fameux Empire qui eût été jusqu' alors dans le monde. Quoique les Medes fussent déja puissans avant que Cyrus eût réuni les deux Monarchies, cependant leur puissance n' égaloit pas, à beaucoup prés, celle des Rois de Babylone, que Cyrus vainquit par les force réunies des Medes & des Perses. Ce grand Prince ne se vit pas plutôt maître de ce vaste Empire, qu' il permit aux Juifs, captifs depuis plusieurs siecles, de retourner en Judée, sous la conduite de Zorobabel & de rebâtir le Temple de Jérusalem. La famille de Cyrus s' éteignit au bout de quelque temps. Darius, fils d' Hystape, que quelques uns croi-

croyent avoir été l' Assuérus dont il est parlé au livre d' Esther, fut elevé à l' Empire. Ce fut pendant le regne de Darius que Rome & Athenes devinrent des Republiques, après avoir chassé leurs Tyrans. La mort de Lucrece, qui avoit été violée par *Sextus*, fils de Tarquin le Superbe; anima les Romains à la vengeance, & leur inspira le dessein de se mettre en liberté: les Rois furent bannis pour toujours; & Rome, devenue libre fut gouvernée par des Consuls. Peu s' en fallut qu' Athenes ne fût accablée par la puissance des Perses, dès le commencement de sa liberté. Darius envoya une armée formidable contre la Grece; mais cette armée fut detruite dans la plaine de Marathon par Miltiade, qui ne commandoit que dix mille hommes. Xerxès, fils de Darius, fit de nouveaux efforts pour venger l' affront que les Perses avoient reçu par une si grande defaite; mais il n' eut pas un meilleur succès que son pere: son armée, composée de douze cens mille hommes, fut arrêtée au passage des Thermopyles par trois cens Lacedemoniens, que Leonidas, Roi de Sparte, conduisoit. L'armée navale de Xerxès fut battue auprès de Salamine: Xerxès lui même fut tué la même année par Artaban, son Capitaine des Gardes. Cependant les Macédoniens, destinés à renverser l' empire des Perses, commençoient à se signaler sous Philippe, pere d' Alexandre le Grand, & après vingt ans de victoires, il se rendit enfin maître de toute la Grece, par la bataille de Cheronée qu' il gagna sur les Athéniens & sur leurs Alliés. Alexandre, qui n' avoit alors que dix huit ans, fit des prodiges de valeur pren-

pendant la bataille. Après tant de succès, Philippe forma le dessein d' abattre la puissance des Perses, & se fit nommer Capitaine General des troupes de la Grece; mais il fut assassiné au milieu d' un festin par Pausanias. Alexandre, qui n' avoit pas moins de courage ni d'ambition que son pere, se mit à la tête de ses Macédoniens, & des autres Grecs qui s' attacherent à sa fortune: il attaqua Darius, Roi de Perse, qu' il vainquit en trois batailles rangées; &, après avoir porté ses armes victorieuses jusqu' aux Indes, il vint mourir à Babylone, à la fleur de son âge, & au milieu de ses triomphes.

Vous voyez, Madame, d' un coup, d' œil comment les Monarchies ont succédé les unes aux autres, & quels ont été les Empires qui se sont rendu les plus celebres, en commençant peu de temps après le deluge; car, pendant seize cens ans, les hommes avoient vécu sans Rois. Les Assyriens. les Medes, les Perses, les Grecs & les Romains, se sont rendu tour-à tour redoutables par la grandeur de leur puissance, & par le nombre de leurs victoires. Depuis que l' ambition de certains hommes leur inspira le dessein de s' elever au-dessus des autres, & de les assujettir, le Peuple a toujours été la victime des plus forts, qui se sont disputé l' Empire du monde, & qui ont cimenté leur autorité par le sang des malheureux.

Lettre à la même Personne sur l Histoire Romaine.

APrès la mort d' Alexandre on ne trouva personne capable de lui succeder, & de réunir sous un même Chef une puissance si étendue. Ce vaste Empire fut partagé en plusieurs Royaumes: ses plus fameux Capitaines partagerent sa depouille, & massacrerent tous ses proches, son frere, sa mere, ses femmes; ses enfans, sen sœurs, pour se maintenir avec plus de sûreté dans leurs usurpations. Les Romains, après avoir dompté toute l'Italie, songerent à étendre leurs conquêtes au dehors, & formerent le dessein d' abattre la puissance de Carthage, qui leur paroissoit formidable. *Régulus*, la réduisit à de grandes extrémités; mais enfin il fut battu & pris par Xantippe, Macédonien, qu'ils avoient appelé à leur secours, & fait Général de leur armée. Cependant Carthage fut obligée de céder, & de payer tribut à la République Romaine. Hannibal, fils d'Hamilcar, mit tout en œuvre pour réparer les pertes de sa Patrie, & pour lui faire reprendre l' ascendant qu' elle avoit eu autrefois sur la République Romaine. Il n' avoit que vingt cinqans, lorsqu' on lui donna le commandement des troupes Carthaginoises; après la mort d' Hasdrubal, il abandonna l' Espagne où il étoit Gouverneur, & vint fondre comme un torrent sur l'Italie. Quatre grandes batailles qu'il gagna, ne purent abattre entiérement la puissance Romaine; mais ses Généraux, malgré tant de pertes, la soutinrent contre la puissance, le courage, l' adresse & le bonheur d' Hannibal. Le jeune Scipion, à l' âge de vingt quatre ans, pour diviser les troupes & les forces des Cathaginois; alla porter la guerre en Espagne, où son pere & son oncle venoient de périr. En peu de temps, il chassa d' Espagne les Carthaginois, il les poursuivit jusques dans l'

Afrique

Afrique ; de sorte que Carthage au désespoir, est contrainte de rappeller d' Italie Hannibal, comme sa derniere ressource: il ne put sauver sa Patrie. Ce vieux Guerrier fut vaincu par un jeune Conquérant: il tâcha de soulever tout l' Orient contre les Romains; mais ils désirent tous ceux qui oserent se déclarer pour Hannibal, qui s' empoisonna de désespoir, pour ne pas tomber vif entre les mains de ses ennemis, qui vouloient obliger Prusias, Roi de Bithinie, à le leur livrer. Depuis que Carthage eut été renversée, les Romains ne trouverent plus de Puissance capable de leur resister: la plupart des Royaumes devinrent des Provinces Romaines. Paul Emile s' empare de celui de Macédonie, qui avoit duré sept cens ans. *Attalus*, Roi de Pergame, fit, par son testament, le Peuple Romain héritier de ses Etats. L' Empire s'aggrandissoit, & florissoit au dehors, les divisions intestines le mirent souvent à deux doigts de sa perte: les Gracques, Tribuns du Peuple, qu' ils corrompoient par des largesses excessives, firent tous leurs efforts pour renverser la République; mais ce dessein les fit périr. Marius & Sylla, si fameux par leurs victoires, conçurent le même dessein que les Gracques, & firent couler, pour contenter leur ambition, des ruisseaux de sang Romain. *Sylla* eut l'avantage sur Marius & devint tyran de sa Patrie: mais enfin il renonça volontairement à la Dictature qu' il avoit usurpée par la force, & se remit dans l' ordre de simple Citoyen: mais son abdication volontaire ne fit pas cesser le mal. *Sertorius* dans l' Espagne, *Catilina* dans l' Italie, prirent les armes contre Rome, dans le dessein de l' asservir. Sertorius fut battu par le grand Pompée: l' éloquence du Consul Cicéron, plutôt que son courage, ruina les forces & le parti de Catilina dans l' Italie. L'ambition ou la jalousie de Pompée & de César, renouvella toutes les factions ; le premier avoit assujetti l' Orient, l' autre avoit réuni les Gaules à l' Empire Romain: ces deux rivaux ne pouvoient se souffrir; ils déciderent de l' Empire du monde dans la bataille de Pharsale. ce jour fut le dernier de la République Romaine, qui perdit sa liberté, & qui fut éteinte sans ressource. Tout l' Empire fut contraint de plier sous l' autorité de César, que les Romains massacrérent dans le Sénat même, pour s' affranchir de sa tyrannie; mais la mort de ce grand Capitaine, bien loin de leur rendre la liberté, les plongea dans un labyrinthe de malheurs, dont ils ne purent jamais sortir. Marc Antoine, Lépide, César Octavien, qui fut dans la suite surnommé *Auguste*, paragerent entr' eux toute l' autorité, & remplirent Rome & l' Empire de sang pendant le Triumvirat.

Autre Lettre qui contient la suite de l' Histoire Romaine.

Auguste, après s' être défait de ses rivaux, demeura seul maître des affaires & de la République ; après plusieurs victoires signalées qu' il remporta par lui-même, ou par ses Généraux, il remit le calme dans l' Univers, ferma le Temple de Janus. Ce fut durant le regne de ce Prince pacifique, que Jesus-Christ vint au monde, pour pacifier le Ciel avec la terre, environ 4000. ans depuis la création d' Adam. Auguste, seul maitre du

du monde, adopta Tibere pour son successeur à l' Empire, qui devint héréditaire dans la maison des Césars, & s' y maintint avec gloire pendant plus de cent cinquante ans, jusqu' à ce que la foiblesse des derniers Empereurs le laissa inonder par les Barbares. Les Goths, autrefois appellés les *Getes*, entrerent dans l' Europe: l' Orient se vit désolé par les Scythes Asiatiques & par les Perses. Ce qui fut de plus déplorable, c' est que trente tyrans, qu' on vit s' élever tout d' un coup dans l' Empire, le demembrerent entiérement, & firent par-tout d' horribles ravages: les Germains & les Francs n' en firent pas moins de leur côté, pour tâcher d' entrer dans les Gaules. Le grand nombre de Barbares qui attaquoient l' Empire Romain, fut cause que Dioclétien associa Maximien pour collegue: ces deux Princes adopterent encore Constantius, Chlorus, & Galérius. Dioclétien, rebuté de tant de fatigues & de mauvais succès qu' il avoit eus en persécutant les Chrétiens, dont le nombre redoubloit à mesure que l' on en faisoit mourir davantage, se démit tout-à-fait de l' Empire, soit qu' il le fît volontairement, ou qu' il y eût été forcé par Galerius son gendre. Maximien suivit l' exemple de Dioclétien, qui l' avoit adopté, mais il s' en repentit bientôt après. Chacun de ces Empereurs, avant que de renoncer à l' Empire, créa un César pour lui succéder; mais ce grand nombre d' Empereurs & de Césars étois fort à charge à l' Empire, & causoit de grandes divisions. Constantius Chlorus, pere du jeune Constantin, eut en partage l' Espagne, les Gaules & la Grande-Bretagne. Son fils, que Dieu avoit destiné

né pour faire cesser les persécutions, en embrassant le Christianisme, épousa *Fausta*, fille de Maximien, qui avoit quitté sa retraite, pour reprendre le soin des affaires; il reçut humainement son beau-pere auprès de lui dans les Gaules, où il s' étoit retiré pour chercher un asyle après avoir été chassé de Rome par son fils. Le Grand Constantin, aprés avoir délivré l' Empire des tyrans qui le déchiroient, embrassa publiquement le Christianisme; mais soit que le séjour de Rome lui fût désagréable, ou que le Sénat lui fût suspect, il se retira à Byzance, qu' il fit rebâtir, & qu' il appella *Constantinople*. En mourant, il partagea l' Empire entre ses trois fils, Constantin, Constance, & Constans, qui se firent la guerre pour les limites de leurs partages. Ces guerres, qui se perpétuerent sous leurs successeurs, furent funestes au bonheur & au repos de l'Empire, & donnerent occasion aux Barbares d' y entrer de tous côtés. Les Goths ravagerent l' Italie; les Vandales occuperent une partie de la Gaule & de l' Espagne, laissant, dans tous les lieux où ils passoient, des marques sanglantes de leur barbarie. Alaric, Prince Arien, prit & ravagea Rome; il épousa Placidie, sœur de l' Empereur Honorius, dont l' humeur douce & complaisante adoucit extrêmement l' humeur féroce de son époux. Les Francs qui avoient été plusieurs fois repoussés, firent de nouveaux efforts pour s' ouvrir les chemins des Gaules, & y réussirent sous la conduite de Pharamond, fils de Marcomir. Ce fut environ l' an 420. depuis la naissance de Jesus-Christ, que la Monarchie Françoise s' établit sur les débris de l' Empire Romain, qui étoit alors réduit à de grandes extrémités. Let-

Lettre sur le langage des Bêtes, & sur leurs connoissances.

TOutes les bêtes ont de la connoissance, il faut en convenir; & nous ne voyons pas que l'Auteur de la Nature ait pu leur donner cette connoissance pour d'autres fins que de les rendre capables de pourvoir à leurs besoins, à leur conservation, à tout ce qui leur est propre. Ajoutons à ce principe, que beaucoup d'especes de bêtes sont faites pour vivre en société, & les autres pour vivre en ménage, pour ainsi dire, d'un mâle avec une femelle, & en famille avec leurs petits, jusqu'à ce qu'ils soient élevés. Or, pour ne parler d'abord que de la premiere espece, quel usage juge-t-on que les bêtes puissent faire de leur connoissance pour la conservation & le bien de leur société, si cette société n'a point entre elle un langage commun & parfaitement connu de tous ceux qui la composent? Supposons l'exemple d'un Peuple muet & privé de la parole pour se faire entendre les uns aux autres: quel usage pourroient-ils faire de leur connoissance & de leur esprit? Il est certain que ne pouvant ni entendre ni être entendus, ils ne pourroient recevoir ni donner aucun secours à la *Société*.

Il en seroit de même des bêtes qui vivent en société, si l'on suppose qu'elles n'ont point entr'elles un langage, quel qu'il soit, pour s'entendre les unes les autres. Prenons pour exemple les castors: ces animaux, pour se mettre à couvert & en sûreté, logent dans des petites cabanes de terre qu'ils construisent eux-mêmes avec une adresse admirable au bord d'un lac & sur pilotis; mais ils ont compris qu'ayant besoin, pour bâtir leur domicile, d'être aidés les uns des autres, il falloit se mette en société. Ils s'associent alors un certain nombre, & après qu'ils ont choisi le terrein qui leur convient pour habiter, ils partagent entr'eux les travaux nécessaires pour la construction de leur habitation. Les uns vont au bois, les autres à la terreglaise, que quelques-uns sont chargés d'apporter, en se renversant, comme on sait, sur le dos, & faisant de leur corps une espece de tombereau, que les autres tirent jusques sur le lieu où il faut l'employer. Là, l'un fait l'office de maçon, l'autre celui de manœuvre, un autre celui d'architecte. Un arbre est rongé par le pied, & tombe dans le lac; aussi-tôt d'autres ouvriers le mettent en œuvre. Les uns préparent les pilotis les autres les enfoncent, tandis que d'autres travaillent les autres bois nécessaires. Tout se fait avec ordre & un concert parfait. Alors la petite société jouissant paisiblement du fruit de ses travaux, ne songe plus qu'à vivre tranquille, & à multiplier son espece chacun dans sa petite famille. Après cela n'est-il pas évident qu'une entreprise si bien suivie & si bien exécutée, suppose nécessairement que ces animaux se parlent, & ont entr'eux un langage, par lequel ils se communiquent leurs pensées?

Pourquoi la Nature a-t-elle donné aux bêtes la faculté de parler? c'est uniquement pour exprimer entr'elles leurs desirs & leurs sentimens, afin de pouvoir, par ce moyen, satisfaire à leurs besoins, & à tout ce qui est nécessaire pour leur con-

conservation. Ecoutez parler un chien; il vous demandera de la nourriture pour subsister: si vous le menacez, il tâchera de vous fléchir; si vous le laissez seul, il témoignera, par ses cris, son désespoir; si vous le menez à la promenade, il vous remerciera avec mille expressions de joie; s' il voit quelque objet qui l' effraye, il vous le dira par ses gestes: en un mot, parlez-lui de boire, de manger, de dormir, de courir, de folâtrer, & de défendre, en vous, son protecteur & son unique appui, il vous entendra parfaitement, & vous répondra fort bien, parce que tout cela tend à sa conversation, pour laquelle seule la Nature lui a donné la faculté d' entendre, & de se faire entendre, c' est-à-dire, de parler, quoiqu' en général.

Les bêtes parlent peu; il y en a même de si taciturnes, qu' elles ne disent pas quatre mots dans un jour: telles sont, entre celles que nous connoissons le plus, les ânes, les chevaux, les bœufs, les moutons, & la plupart des quadrupedes. La raison en est toute simple; c' est que la Nature n' a donné à ces animaux qu' une nourriture si légere & si aisée à digérer, qu'il faut qu'ils la renouvellent sans cesse pour prévenir la faim; ce qui occupe tout leur loisir. Mais, en récompense, vous m' avouerez qu' il y a des bêtes qui ne déparlent point: tels sont entr' autres les oiseaux; & ce qui est remarquable, c' est que ce sont les femelles qui parlent le moins. Comme le langage des oiseaux est, pour ainsi dire, le mieux articulé & le plus sensible pour nous, l' on pourra juger par lui du langage des autres bêtes, en y mettant les différences qu' on remarque aisément dans chaque espece.

Les

Les oiseaux chantent, dit-on; c' est une erreur: ce que nous prenons pour un chant, n' est que leur langage naturel. Prenons pour exemple la pie, qui est si causeuse; il est aisé d' observer que ses discours ou ses chans sont variés: tantôt elle abaisse ou éleve le ton, tantôt elle presse ou ralentit la mesure, tantôt elle prolonge ou abrege son caquet; ce sont évidemment autant de phrases différentes. Or, en suivant le principe que j' ai établi, que les connoissances, les desirs, les besoins des bêtes, & par conséquent leurs expressions sont bornées à ce qui est utile ou nécessaire pour leur conservation, il me semble qu'il n'y a rien de plus aisé que d' entendre d'abord le sens de ces différentes phrases: car dès qu' une pie ne peut parler que pour exprimer ce qui lui est utile ou nécessaire, toutes les fois qu'elle parle, observez dans quelle circonstance elle se trouve par rapport à ses besoins.

On peut objecter que les oiseaux répetent toujours la même chose, & ne varient point leurs phrases. On répond à cela, qu' il est aisé de remarquer dans le parler des oiseaux, de vîtesse ou de lenteur, de haut & de bas, de longueur & de briéveté, qu'il y en a vraisemblablement beaucoup d'autres que nous n'appercevons pas, faute d'entendre leur langage, mais que les oiseaux entr'eux entendent fort bien. Si donc beaucoup d'oiseaux nous paroissent chanter toujours la même chanson, comme le moineau, le pinson, le serin, ne concluons pas qu'ils disent toujours la même chose; croyons plutôt que c'est un effet du peu de finesse de nos oreilles, par rapport à un langage qui nous est totalement étranger & inconnu.

Cette

Cette remarque est importante pour co[...] ître plus à fond le langage des bêtes: non seule[...] il est borné aux seuls objets qui intéressent le[...] servation, mais il est encore borné par lu[...] en ce qu'il n'a communément qu'une seul[...] sion pour chaque objet; & c'est là la cause [...] répétitions fréquentes.

On ne peut, au surplus, refuser à la simp[...] leur langage, un avantage, que le nôtre n'[...], c'est que dans chaque espece il est uniforme & toujours le même, dans tous les temps & dans tous les pays du monde, au lieu que dans l'espece humaine, non seulement chaque Peuple a sa Langue particuliere, mais la Langue de chaque Peuple varie conuellement, & au bout d'un certain temps ne se ressemble plus à elle-même. Un François du temp de Charlemagne, ne nous entendroit pas plus que nous n'entendons un Espagnol ou un Anglois. Le langage des bêtes & des oiseaux n'est point sujet à ces variations incommodes. Les rossignols & les serins d'aujourd'hui parlent précisément le même langage qu'ils parloient avant le Déluge. Portez-les aux Indes & à la Chine, ils n'y trouveront point une Langue étrangere, & dès leur arrivée, ils seront en état de converser avec leurs semblables, sans le secours d'un interprete. Ne seroit-il pas à souhaiter, comme on l'a proposé quelquefois, que les hommes, sur ce modele, établissent une Langue générale qui seroit entendue par-tout? Persuadé que ces idées ne seront pas approuvées de tout le monde, quoique forcé de convenir du pouvoir souverain du Créateur de l'Univers, je suis, &c.

Fin des Lettres.

